

Ени Бааланты

Ени Бааланты

Ии Хабер

Иисус Христос ичин

Библейайы чевирән Институт
Москва
2006

Ени Бааланты

гагауз дилиндӓ

Чевирижи Стефан Байрактар

Теология редактору Жеймс Данненберг

Илүстрацийалары кулланмак ичин изин верди:

Horace Knowles © The British & Foreign Bible Society, 1954, 1967, 1972

© United Bible Societies, 1994

© 1999 Corel Corporation

© Palphot, Herzlia, Israel

© Pictorial Archive Near Eastern History, est., Israel

All rights reserved.

ГИРИШ

Паалы окуйужулар!

Сиз тутэрсыңыз елиниздә Ени Баалантыйы, ангысы чевирили шиндики заманда кулланылан гагауз дилинә. Ени Баалантынын 27 кийады, Ески Баалантынын кийатларыннан барабар, дүзер Айоз Йазылары, Библийайы, ангысы бүүн дә калэр дүннедә ен окунан кийат.

Ени Баалантыяа топлу аннатмак кийатлары, насаат мектуллары хем пророк кийады Апокалиписис (Ачыкламак Иоана). Аннатмак кийатларына гирер Евангелия (Ии Хабер) Матфейдән, Марктан, Лукадан хем Иоандан, хем дә Апостолларын Йаптыклары.

«Евангелия» – бу лаф урум (грек) дилиндән чекилер, маанасы онун – «Ии Хабер». Иисус Христос бөлә ады койду үүретмесинә. Онуштан Евангелия айырылмаз баалы Она: О – Ии Хабер куртулмак ичин, ани баашлады Аллахын Оолу инсана йашамасыннан, өлмесиннән, дирилмесиннән хем гөкә калкмасыннан. Пек өнемли, ани биздә вар Евангелия дөрт йазыжыдан. Оннар йардым едер гөрмәй бирсой олайлары түрлү бакышлара гөрә хем таа ии ачыкламаа Иисус Христозун үүретмесини хем йашамасыны.

Ени Баалантыда йаздырылма олайлар гечер 1-жи асирдә Палестинада бизим тарихин башлантысында. Озаман Палестина булунурду Рим (Рома) императорларын куведи алтынды. Иудей халкы, ани йашарды кенди топраанда, чалышарды корумаа кенди динини, ангысынын темели – Айоз Закон, ани Аллах вердийди пророк Моисейя.

Моисейин ардындан гелән пророклар чойу сөләрмиш, ани гележек Аллахын Сечилмиши, Ангысы гетирежек инсана куртулмак гүнахтан хем өлүм кувединдән. Да те бизим ени тарихин чекетмесиндә, Палестинанын күчүк касабасында, Вифлеемдә, дууду чоктан бекленән Мессийя – Иисус Христос. «Христос» чевирилер урум дилиндән нижә «Йааланмыш», «Сечилмиш».

Аллахын Оолу баашлады Ии Хабер куртулмак ичин хербир адама, нередә о йашаса хем несой да дилдә лафетсә.

Иисус Христос ичин, нижә дүннедә даалмыш Ии Хабер, аннадэр кийат Апостолларын Йаптыклары. Бу кийадын бүүк паасы вар, чүнкү о гөстерер илк христианнарын йашамак олайларыны сыравардыр, нижә оннар олду. Онда аннадылэр, нижә биркач апостол, бакмайып коркулара, корумушлар хем етиштирмишләр Ии Хабери инсана бүтүн дүннедә.

Ени Баалантыяа топлу 21 кийат, ангыларын белли йазыжылары – Иаков, Петри, Иоан, Иуда, Павли. Хербир кийат сөлеер, кимә йазылды хем йолланды. Оннар йазылы христиан клиселеринә йада саде бир

кишийä. Йолланма кийатлар жувап едер түрлү сорушлара: ачыклээр, нижә Аллахын сөзүнү, өлә дә дин сорушларыны хем христианнарын йашамасыны.

Ени Баалантынын сонунку кийады – Апокалипсис (Ачыкламак Иоана). Бу – пророк кийады. Ону диил колай окумаа, онда вар чок сүрет, ангыларында ачыкланэр Аллахын хербир инсана дава кесмеси ичин, шиндики дүннейин сонунда кайбелмеси ичин хем онун еринä «ени гөк хем ени ер» гелмеси ичин.

Илкинки Ени Бааланты кийатлары дүзүлмүш евелки урум дилиндä. Бу кийатлары 2000 йыл ичиндä – христианнын өмүрүндä – чевирмишлär үзлärлän диллерä бу дүннедä. Гагауз дилинä Айоз йазыларын чевирилмеси башлээр 20-жи асирин чекетмесиндän, ачан гагауз протоерей Михаил Чакир чевирмиш ана дилинä кими Ески хем Ени Бааланты кийатларыны.

Окуйужулар тексти аннасын дейни, кийадын биткисиндä вар сөзлүк хем карталар. Сайфаларын ашаасында вар сноскалар, ани ачыклээр зор аннашылан лафлары хем ерлери, хем дә гөстерер евелки оригинал текстлерин бири-биринä уймайан ерлерини. Лафлар, ани ен ески урумжа текстлердä йок, чевирмемиздä алынэр кыйнаш скобкалара.

Библийайы чевирән Институт шүкүр едер чевирижилерä хем редакторлара, ким он йылын ичиндä чалышты Ени Баалантыны гечирмәä гагауз дилинä, хем дә хепсинä, ким, йардым едип, чалышты хазырламаа бу ени басымы.

Йазык, ки баш чевирижи пастор Стефан Байрактар (1939 – 2001) гөрмейежек шансора бу кийадын типарланмасыны, дүннейä чыкмасыны, онуштан биз есапладык корумаа онун чевирилмиш текстини, май бишей диштирмейип.

Библийайы чевирән Институт

ИИ ХАБЕР МАТФЕЙДАН

Иисусун сенселеси

1 Иисус Христозун, Давидин оолунун хем Авраамын оолунун сенселеси будур:

² Авраамдан дуума Исаак. Исаактан дуума Иаков. Иаковдан дуума Иуда хем онун кардашлары.

³ Иудадан дуума Фарес хем Зара, ангыларын анасы Фамар. Фарестан дуума Есром. Есромдан дуума Арам.

⁴ Арамдан дуума Аминадав. Аминадавдан дуума Наассон. Наассондан дуума Салмон.

⁵ Салмондан дуума Вооз, Воозун анасы Раав. Вооздан дуума Овид, ангысынын анасы Руф. Овидтан дуума Иессей.

⁶ Иессейдэн дуума падишах Давид. Давидтан дуума Соломон, ангысы Урийанын дулундан дууду.

⁷ Соломондан дуума Ровоам. Ровоамдан дуума Авийа. Авийадан дуума Аса.

⁸ Асадан дуума Иосафат. Иосафаттан дуума Иорам. Иорамдан дуума Озийа.

⁹ Озийадан дуума Иоафам. Иоафамдан дуума Ахаз. Ахаздан дуума Езекийа.

¹⁰ Езекийадан дуума Манассийа. Манассийадан дуума Амон. Амондан дуума Иосийа.

¹¹ Иосийадан дуума Иехонийа хем онун кардашлары, таа Израил миллети гечмедийнэн Вавилон есирлиинä.

¹² Вавилонга гечтиктэн сора: Иехонийадан дуума Салафиил. Салафиилдэн дуума Зоровавел.

¹³ Зоровавелдэн дуума Авиуд. Авиудтан дуума Елиаким. Елиакимдэн дуума Азор.

¹⁴ Азордан дуума Садок. Садоктан дуума Ахим. Ахимдэн дуума Елиуд.

¹⁵ Елиудтан дуума Елеазар. Елеазардан дуума Матфан. Матфандан дуума Иаков.

¹⁶ Иаковдан дуума Иосиф, Марийанын кожасы. Марийадан дуума Иисус, Ангысына денер Христос.

¹⁷ Өлө ки, Авраамдан Давидка кадар ондөрт еват бойу; Давидтан Вавилон есирлиинä кадар ондөрт еват бойу; Вавилон есирлииндэн Христоза кадар хеп ондөрт еват бойу.

Иисусун дуумасы

¹⁸ Иисус Христозун дуумасы бөлө олду: ачан Онун анасы Марийа Иосифлэн йавклу олду, ама таа йашамардылар барабар, аннашылды, ани Марийа Айоз Духтан гебä калды.

¹⁹ Онун йавкласу Иосиф, чүнкү доору бир адамды да истамарди утандырсын Марийайы аалемин онүндä, карарлады саклыдан ондан атылмаа.

²⁰ Буну дүшүнärкэн, Саабидан бир ангил дүшүндä она гөрүндү да деди: «Иосиф, Давидин оолу! Кокрма Марийайы кендинä кары

алмаа, зерä онун гебä калмасы Айоз Духтан.

²¹Марийа бир оол дуудуражэк. Онун адыны Иисус койажан, зерä О Кенди инсаныны гүнахларын-дан куртаражэк».

²²Буннар хепси олду, ки таман-нансын, не Сааби сөледи пророк-лан, ангысы деер:

²³«Тä кыз гебä калажэк да бир оол дуудуражэк. Онун адыны койажэклар „Еммануил“, аннамасы „Аллах бизимнän“».

²⁴Ачан Иосиф уйанды, йапты ния-жä Саабинин англи сымарлады, да Марийайы кары кендинä каблетти.

²⁵Ама онуннан бирлешмедү, таа Марийа дуудурмайынжа оолуну, да дууан ушаан адыны Иисус койду.

*Йылдыз билгичлери
Иисуса баш илдерлär*

2 Ачан Иисус дууду Иудейанын Вифлеем касабасында, падишах Иродун вакидында, гелдилär гүндуусундан Иерусалимä йылдыз билгичлери да дедилär:

²«Нередä Иудейлерин Падишахы, ани дууду? Зерä биз гөрдүк гүндуусунда Онун йылдызыны да гелдик Она баш иилтмää».

³Ачан падишах Ирод буну ишитти, о касаветленди. Онун-нан билä бүтүн Иерусалими кахыр басты.

⁴Ирод топлады бүүк поазлары хем билгичлери да сорду оннара: «Нередä лäазым дуусун Христос?»

⁵«Иудейанын Вифлеем касабасында, зерä бөлä пророктан йазылы», – жувап етиилär оннар:

⁶«Сän, Вифлеем, Иуданын ери, хич диилсин ен күчүк Иуданын өндөржилерин өнүндä, зерä сендän чыкажэк Öндөржи, Ангысы гүдежэк Беним инсанымы – Израили».

⁷Озаман Ирод йылдыз билгич-лерини саклыдан чаарды да, аннайып вакиды, незаман йылдыз пейдаланды,

⁸йоллады оннары Вифлеемä, дейип: «Гидин да ислäа аарайын Ушаа. Ачан булажэныз, хабер верин бана, ки бän дä гидейим да Она баш иилдейим».

⁹Оннар, падишахы сеслейип, гиттилär. Йылдыз, ани гөрдүй-дүлär гүндуусунда, йолу гөстерärди оннара. Ачан етишти орайы, нередä Ушак булунурду, дургунду.

¹⁰Гөрүп йылдызы, оннар пек се-виндилär.

¹¹Ачан оннар гирдилär ичянына, гөрдүлär Ушаа анасыннан, Марийайлан. Йылдыз билгичлери диз чөктүлär да баш иилттилär Она. Ачып хазналарыны, баашладылар Она алтын, гүннүк хем смирна йаайы.

¹²Чүнкү Аллах дүшлериндä хаберледи, геери Ирода дөнмесин-нär, оннар кенди мемлекетлеринä гиттилär башка йолдан.

Мысыра качмак

¹³Ачан йылдыз билгичлери гит-тилär, Саабидän бир ангил Иосифä дүшүндä гөрүндү да деди: «Калк, ал Ушаа хем Онун анасыны да кач Мысыра*. Орада дурасын, бän

* 2:12 Мысыр – Египет.

сана сөлейинжә, зерә Ирод аара-йаажэк өлдүрсүн Ушаа».

¹⁴Иосиф калкты гежә, алды Ушаа хем анасыны да гитти Мысыра.

¹⁵Орада дурду Иродун өлүмүнә кадар, ки таманнансын, не пророклан Сааби сөледийди: «Мысырдан Бән чаардым Оолуму».

Ирод өлдүрер ушаклары

¹⁶Ирод аннады, ани йылдыз билгичлери ону алдаттылар. О пек үфкеленди да йоллады аскерлери Вифлеемә, өлдүрсүннәр дейни хепси ушаклары ики йашындан ашаа, таман о вақыда гөрә, нижә аннадыды йылдыз билгичлериндән.

¹⁷Озаман таманнанды, не сөлендийди пророк Иеремийадан, ангысы деер:

¹⁸«Бир сес ишидилер Рамада, аалайыш хем ажы баарыш. Рахилә аалээр кенди ушакларыны да истәмеер хошланмаа, зерә оннар йок».

Иисус дөнер Мысырдан Назаретә

¹⁹Ачан Ирод өлдү, Саабидән бир ангил Мысырда Иосифә дүшүндә гөрүндү

²⁰да деди: «Калк, ал Ушаа хем анасыны да гит Израил мемлекетинә, зерә өлдүләр оннар, ангылары аарардылар Ушаан йашамасыны алмаа».

²¹Иосиф калкты, алды Ушаа хем Онун анасыны да гитти Израил мемлекетинә.

²²Ама ишидип, ани Иудеяда Архелай падишахлык едер кенди бобасынын, Иродун, еринә, корк-

ту орайы гитмәә. Дүшүндә хабер каблетти да Галилея ерлеринә гитти.

²³Гелди, ерлешти Назарет ка-сабасында, ки таманнансын, не сөленмишти пророклардан, ани Она Назаретли денежек.

Иоан Ваатизедийсинин насаады

3 О вакыт гелер Иоан Ваатизедийи Иудейанын чолуна да насаат едер,

²дейип: «Дөнүн Аллаха гүнахларыныздан, зерә йаклашты Гök Падишахлыы!»

³Иоан одур, кимин ичин хаберледийди пророк Исая: «Бааранын сеси чол ердә ишидилер: „Сааби-йә йолу хазырлайын, йолжаазлары узладын“».

⁴Иоан гийимнийди девә йапаасындан рубайлан хем кушаныкты деридән кайышлан. Онун имееси – чекиргеләр хем кыр ары балы.

⁵Инсаннар Иерусалимдән, бүтүн Иудеядан хем Иорданын долайларындан чыкардылар она.

⁶Ваатиз олардылар ондан Иордан дересиндә, ачыклайарак кенди гүнахларыны.

⁷Ачан Иоан гөрдү чок фарисей хем садукей, ани она геләрдиләр, ваатиз олсуннар дейни, о деди оннара: «Йылан йаврулары, ким үүретти сизи, качасыныз Аллахын геләр үфкесиндән?»

⁸Йапын йакышыклы мейва, гөрүнсүн, ани дөндүнүз Аллаха гүнахларыныздан.

⁹Бошуна дүшүнмейин, дейип: „Бизим бобамыз – Авраам“, зерә сөлеерим сизә, ани Аллах бу

ташлардан вар насыл йапсын ушак Авраама.

¹⁰ Артык нажак фиданнарын көкүндә саплы дурэр. Хербир фидан, ани гетирмеер ии мейва, кесилежэк да атешә атылажэк.

¹¹ Бән сизи суйлан ваатиз едерим, гөстерилсин, ани дөндүнүз Аллаха гүнахларыныздан, ама бендән сора гелән – бендән таа каави. Бән диилим йақышыклы ташымаа Онун аяк капларыны. О сизи Айоз Духлан хем атешлән ваатиз едежэк.

¹² Онун елиндә күрек, О паклайажэк тыназыны. Боодайы топлайажэк амбара, ама пләвайы йакажэк сүүнмәз атештә».

Иисус ваатиз олэр

¹³ О вакыт Иисус гелди Галилеядан Иордан дересинә Иоана, ваатиз олсун ондан дейни.

¹⁴ Иоан дургударды Ону, дейип: «Бән ләазым Сендән ваатиз олайым, Сән са бана гелерсин?»

¹⁵ Ама Иисус она жувап етти: «Брак шинди, зерә бөлә дүшер, таманнайалым хепсини, не доору». Озаман Иоан бракты Ону, ваатиз олсун.

¹⁶ Ачан Иисус ваатиз олду да чыкты су ичиндән, гөк ачылды да Иоан гөрдү Аллахын Духуну, Ангысы инәрди бир гугуш гиби хем конарды Иисусун үстүнә.

¹⁷ Гөктән ишидилди бир сес, ани деди: «Будур Беним севгили Оолум, Онда Беним ислеелиим».

Шейтан денеер Иисусу

⁴ Озаман Иисус Айоз Духлан чола гөтүрүлдү, ки диаволдан* дененилмиш олсун.

² Иисус кырк гүн хем кырк гежә оруч тутту да сонда ажыкты.

³ Денейижи, Она йаклашып, деди: «Еер Сән Аллахын Оолусайдын, сымарла бу ташлара, екмек олсуннар».

⁴ Иисус жувап етти: «Йазылы, ани „Адам йашамээр салт екмеклән, ама хербир сөзлән, ани чыкэр Аллахын аазындан“».

⁵ Сора алэр Ону диавол айоз касабайа да койэр Айоз бина сачаана,

⁶ да деер Она: «Еер Сән Аллахын Оолусайдын, атыл ерә, зерә йазылы: „Аллах Кенди ангиллеринә сымарлайажэк, Сени баксыннар“ хем „Сени кужак алажэклар, урулмайасын айааннан бир таша дейни“».

⁷ Иисус деди: «Хеп өлә йазылы вар: „Денәмә сенин Сааби Аллахыны“».

⁸ Сора диавол Ону бир пек үүсек байыр үстүнә гөтүрдү. Гөстерди Она дүннейин хепси падишахлыктарыны хем оннарын метинниини да деди:

⁹ «Буннары хепсини Сана вережәм, еер, дүшүп, бана баш иилдәрсән».

¹⁰ Озаман Иисус жувап етти она: «Чекил Бендән, шейтан, зерә вар йазылы: „Баш иилт Сенин Сааби Аллахына хем салт Она измет ет“».

* 4:1 Диавол – шейтан.

¹¹Озаман диавол Ону бракты. Ангилләр, гелип, измет етмәә Иисуса башладылар.

Иисус башлээр насаат етмәә

¹²Иисус ачан ишитти, ани Иоан капана койулду, дөндү геери Галилейайа.

¹³Бракып Назарети, гелди да ерлешти Капернаум касабасында, гөл бойунда, Завулон хем Неффалимин ерлериндә,

¹⁴ки таманнансын, не хаберленмишти пророк Исайдан, ангысы деер:

¹⁵«Завулонун хем Неффалимин ерлери гөл бойунда, Иордан ашыры, Галилейа, нередә йабанжылар йашээрлар!

¹⁶Каранныкта йашайан инсан гөрдү бүүк шафк. Олүм гөлгесинин мемлекетиндә йашайаннара шафк дууду».

¹⁷Ондан сора Иисус башлады насаат етмәә хем демәә: «Дөнүн Аллаха гүнахларыныздан, зерә йаклашты Гөк Падишахлыы».

Иисусун илк үүренижсилери

¹⁸Ачан Иисус гечәрди Галилейа гөлүн бойундан, гөрдү ики кардаш: Симону, ангысына дейәрдиләр Петри, хем Андрейи, онун кардашыны, ангылары атарды сүзмейи су ичинә, чүнкү оннар балькчыйды.

¹⁹Иисус деди оннара: «Гелин Беним ардыма, сизи инсан тутаннары йапажам».

²⁰Оннар чабук бракты сүзмелери да гитти Онун ардына.

²¹Гидип орадан таа илери, гөрдү башка ики кардаш: Иакову, Зе-

ведейин оолуну, хем Иоаны, онун кардашыны, ангылары кенди бобаларыннан, Зеведейлән, кайык ичиндә сүзмелерини тертипләрди. Оннары да чаарды.

²²Оннар чабук бракты кайыы хем бобаларыны да гитти Онун ардына.

Иисус ичин хабер даалэр

²³Иисус гезәрди бүтүн Галилейада хем үүредәрди инсаны синагогаларда, насаат едерәк Гөк Падишахлыы ичин Ии Хабери. Альштырарды хертүрлү хасталыктан хем дерттән инсаны.

²⁴Онун ичин хабер даалды бүтүн Сирийа ерлериндә. Она гетирәрдиләр хепсини, ким зетленәрди хертүрлү хасталыктан, аарыдан, фена духлардан, кара хасталыктан хем паралич хасталыындан. Оннара саалык верәрди.

²⁵Онун ардына гидәрди чок инсан Галилейадан, Декаполистан, Иерусалимдән, Иудейадан хем Иорданын өбүр тарафындан.

Хакына мутлулуқлар

5 Иисус ачан гөрдү инсаны, пинди байыр үстүнә да, отурдуктан сора, Она йаклаштылар Онун үүренижилери.

²О сора башлады лафетмәә да бутүрлү үүретмәә:

³«Мутлу духлан фукаара оланнара, зерә Аллахын Падишахлыы оннарын олажәк!

⁴Мутлу аалайаннара, зерә оннар илендирилежәк!

⁵Мутлу йаваш оланнара, зерә оннар ерин мирасчылары олажәк!

⁶Мутлу аач хем сусуз оланнара доорулук ичин, зерä оннар дойнажэк!

⁷Мутлу ажьйаннара, зерä оннар ажьйанылмыш олажэк!

⁸Мутлу темиз үреклилерä, зерä оннар Аллахы гөрежэк!

⁹Мутлу барыштырыжьыларä, зерä оннара денежэк Аллахын ооллары!

¹⁰Мутлу доорулук ичин кооланмыш оланнара, зерä Гөк Падишахлы оннарын олажэк!

¹¹Мутлу сизä, ачан сизи инсан фена лафедер хем коолээр хем хертүрлү йалан лафларлан Беним ичин көтүлеер!

¹²Севинин хем шеннинин, зерä бүүктүр сизин өдеениз гөклердä. Хеп өлä коолардылар пророклары, сиздän илери.

*Ерин тузу
хем дүннейин айдынны*

¹³Сизсиниз ерин тузу. Ама еер туз кайбедәрсейди дадыны, несой вар насыл ону енидän тузлу йаппаа? Озаман бишей ичин йарамаз. Калэр саде атылсын дышары, ки инсан ону айкалан чинесин.

¹⁴Сизсиниз – дүннейин айдынны. Касаба, ани дүрэр байыр үсгүндä, йок насыл саклансын.

¹⁵Инсан тутуштурмээр шафкы, ки койсун ону бир кап алтына, ама койэрлар кандиллик үстүнä, ки айдыннык етсин хепсинä, ким ичердä.

¹⁶Хеп өлä шафк етсин сизин дä айдынныныз инсанын өнүндä, ки оннар, гөрүп ии ишлеринизи, ме-

тиннесиннär сизин Гөктеки Бобанызы.

Иисус таманнады Айоз Закону

¹⁷Санмайасыныз, ани Бän гелдим йок етмäй Айоз Закону еки пророклары. Гелмедим йок едейим, ама таманнайым.

¹⁸Зерä доору сөлеерим сизä: окадар вакыт, некадар гөк хем ер гечмейежэк, гечмейежэк бир дä нокта, бир дä чизги Закондан, хепси таманнанмайынжа.

¹⁹Өлä ки, ким буннардан ен күчүк сымарламайы басажэк да өлä башкасыны да үүредежэк, она денежэк ен күчүк Гөк Падишахлында. Ама хепси, ким таманнайажэк хем башкасыны да өлä үүредежэк, она ен бүүк Гөк Падишахлында денежэк.

²⁰Зерä сизä сөлеерим: еер сизин доорулуунуз гечмәрсейди билгичлерин хем фарисейлерин доорулукларыны, озаман хич биртүрлү билä гирмейежениз Гөк Падишахлына.

Кинэжилик ичин

²¹Ишиттиниз, ани евел вакыттан инсаннара сөленди: „Өлдүрмейäсин. Херкез, ким өлдүрежэк, дааваланмыш олажэк“.

²²Ама Бän деерим сизä, ани херкез, ким үфкеленер кардашына, даавалы олажэк. Ким деер кардашына: „Рака“*, Синедриондан** дааваланажэк, ама ким деер: „Ахмак“, дааваланажэк атештä йанмаа жендемдä.

²³Өлä ки, ачан сän курбаннаа гетирерсин баашышыны да орада

* 5:22 Рака – бош адам. ** 5:22 Синедрион – үүсек даава еви Иудейада.

аклына гетирәрсейдин, ани сенин кардашын күсүлү сана,

²⁴Брак курбаннын онүндә баашышыны, илкин гит да барыш кардашыннан, сора гел да гетир баашышыны.

²⁵Анаш сенин каршы дураыннан некадар тез, онуннан таа йолда булунаркан, ки каршы дуранын вермесин сени дааважынын елинә, дааважы да зынданжыйа, да капамасыннар сени биртүрлү зындана.

²⁶Доору сөлеерим сана, ани чыкамайажан орадан, өдәмейинжә битки кодранты*.

Кары-кожа йашамасы

²⁷Ишиттиниз, не сөленди /евел вакыттан инсаннара/: „Ороспулук йапмайасын“.

²⁸Ама Бән деерим сизә: ким бакэр бир карыйа майыллыклан, артык үреендә ороспулук йапэр онуннан.

²⁹Еер саа гөзүн гүнаха дүшүрәрсә сени, чыкар ону да сыбыт. Таа исләә кайбедәсин бир ек гүүдендән, некадар бүтүн гүүдәннән жендемә атыласын.

³⁰Еер саа елин гүнаха дүшүрәрсә сени, кес ону да сыбыт. Таа исләә кайбедәсин бир ек гүүдендән, некадар бүтүн гүүдәннән жендемә гидәсин.

³¹Хеп өлә сөленмиш: „Херкез, ким айырылэр карысындан, она айырылмак кийады версин“.

³²Ама Бән деерим: херкез, ким айырылэр карысындан хайырсызлыктан башка бетерә, верер ко-

лайлык она ороспулук йапсын. Хем херкез, ким евленер кожасындан айырылмыш карыйа, ороспулук йапэр.

Емин етмейин

³³Хеп өлә ишиттиниз, не сөленди евел вакыттан инсаннара: „Йалан емин етмейәсин, ама таманнайасын Аллахын онүндә, не емин еттин“.

³⁴Ама Бән сизә деерим: хич емин етмейин, не гөклән, зерә о Аллахын чорбажылык скемнеси,

³⁵не ерлән, зерә о Аллахын аяк скемнеси, не дә Иерусалимнән, зерә о бүүк Падишахын касабасы.

³⁶Емин етмә кенди башына, зерә йапамээрсын бир дә сачыны кара йада бийаз.

³⁷Ко олсун сизин лафыңыз: „Еер өләйсә – өлә. Еер олмазса – олмаз“. Не буннардан зеедә, о йарамаздан гелер.

Душманлык ичин

³⁸Ишиттиниз, не сөленди: „Гөз – гөз ичин, диш – диш ичин“.

³⁹Ама Бән сизә деерим: дурмайын каршы фена йапаннара, ама ким урэр сенин саа йанаана, чевир она сол йанааны да.

⁴⁰Ким сениннән даавалашмаа истеер, ки алсын гөлмеени, вер она үст рубаны да.

⁴¹Зорларсайды биркимсей сени, гидәсин онуннан бин адым, гит ики бин.

⁴²Ким истеер сендән, вер она. Дөnmә арканы она, ким истеер өдүнч сендән.

* 5:26 Кодрант – күчүк пара.

⁴³Ишитгиниз, не сөленди: „Севәсин йакын оланыны, ама душманындан азетмейәсин“.

⁴⁴Ама Бән сизә деерим: душманнарынызы севин, /бетва еденери иисөзлейин. Йапын иилик оннара, ким азетмеер сиздән, /дуа един оннар ичин, ким /гүҗендирер хем/ коолээр сизи,

⁴⁵Гөктеки Бобанын ооллары оласыныз дейни. Зерә О йапэр, ки гүн дуусун нижә ии оланнара, хеп өлә фена оланнара да. Верер йаамур доору оланнара, хеп өлә көтү оланнара да.

⁴⁶Еер севәрсейдиниз салт оннары, ким сизи север, не өдек беклеерсиниз? Йапмээр мы буну харчылар да?

⁴⁷Еер селәм верәрсейдиниз саде кенди кардашларыныза, не үстүн иш йапэрсыныз? Ажаба тайфәннар* да хеп бөлә йапмээрлар мы?

⁴⁸Онуштан, олун таман, нижә сизин Гөктеки Бобаныз таман.

Иилик йапмак ичин

6 Бакын, йапмайасыныз иилик инсаннарын онүндә гөстөрмәк ичин, зерә олмайажэк сизә өдек Гөктеки Бобаныздан.

²Өлә ки, ачан йапэрсын бир йардым, өтмә, нижә йапэрлар икиүзлүләр синагогаларда хем сокакларда, инсан оннары мететсин дейни. Доору сөлеерим сизә, оннар шиндән сора каблетти өдеклерини.

³Ачан сән иилик йапэрсын, билмесин сол елин, не йапэр саа елин.

⁴Сенин иилин саклы йапылсын, да Бобан, ани гөрер, не йа-

пылы саклыда, өдейежек сана /ачыкта/.

Дуа ичин

⁵Ачан дуа едерсин, олма нижә икиүзлүләр, ангылары беенерләр дуа етмәә айкача синагогалар ичиндә хем сокак көшелериндә, инсан гөрсүн дейни. Доору сөлеерим сизә, оннар шиндән сора каблетти өдеклерини.

⁶Ама сән, ачан дуа едерсин, гир кенди ичеринә, капа капуйу, дуа ет Бобана, ани саклы ердә, да Бобан, ани гөрер, не йапылэр саклыда, өдейежек сана /ачыкта/.

⁷Ачан дуа едерсиниз, сөләмәйиниз зеедә лафлар, нижә йапэрлар тайфәннар, ангылары санэр, ани чок лафлар бетеринә сесленмиш олажэклар.

⁸Бензәмәйин оннара, зерә сизин Бобаныз билер, не ләазым сизә таа сиз истәмедиинән.

⁹Тә несой ләазым дуа едәсиниз: Ей, гөклердә олан Бобамыз: Ко айозлансын Сенин адын.

¹⁰Ко гелсин Сенин Падишахлыын.

Ко олсун Сенин истедиин, нижә гөктә, өлә ердә дә.

¹¹Вер бизә бүүн хергүнкү екемемизи.

¹²Баашла бизим борчларымызы: Нижә биз дә баашлээрыз бизә борчлу оланнары.

¹³Гөтүрмә бизи денемейә: Ама куртар көтү оландан: /Зерә Сениндир Падишахлык, кудрет хем метинник Дивечтән дивежә. Амин./

* 5:47 Тайфәннар – диил иудейләр; инсаннар, ани инанэр чок аллахлары.

14 Еер сиз баашларсайдыныз инсанын кабаатларыны, Гökтеки Бобаныз да баашлайажэк сизин кабаатларынызы.

15 Ама еер сиз баашламарсайдыныз инсанын кабаатларыны, Гökтеки Бобаныз да баашламайажэк сизин кабаатларынызы.

Оруч ичин

16 Ачан оруч тутэрсыныз, гүже-ник дурмайын, нижә икиүзлүләр. Оннар гүчлендирерләр үзлерини, ки инсана гөстерилсиннәр, ани оруч тутэрлар. Доору сөлеерим сизә, ани оннар шиндән сора каб-леттиләр өдеклерини.

17 Ама сән, ачан оруч тутэрсын, йаала башыны хем йыка үзүнү,

18 гөстериләсин оруч тутан диил инсанын, ама Бобанын онүндә, ани саклы ердә булунәр. Бобан, ани гөрер, не йапылы саклыда, сана өдек верир /ачыкта/.

Зенгинник ичин

19 Топламайын зенгинник бу ер үстүндә, нередә күф хем гүвә ийер хем нередә хырсызлар казып-чалэр.

20 Топлайын зенгинник гөктә, нередә гүвә хем күф имеер, хем нередә хырсызлар казып чалмээр.

21 Зерә нередә сизин зенгинни-низ, орада сизин үреениз дә ола-жэк.

22 Гөз – гүүденин айдынныы. Еер сенин гөзүн саа оларсайды, бүтүн гүүдән айдынныкта олажэк.

23 Ама сенин гөзүн көтүсейди, бүтүн гүүдән караннькта калажэк. Олә ки, еер айдыннык, ани вар сен-

дә, каранньк оларсайды, не бүүк-түр бу каранньк!

24 Кимсей йок насыл измет ет-син ики чорбажыйа. Зерә бириси-ни беенәрсейди, өбүрүнү беенмәз. Бириси ичин чалышкан оларсай-ды, өбүрү ичин касаветсиз олур. Йок насыл измет едәсиниз хем Аллаха, хем зенгиннәә.

Кахырланмайын

25 Онуштан деерим сизә: кахыр-ланмайын йашаманыз ичин, дүшүн-мейин, не ийежениз, не ичежениз хем не гүүденизә гийежениз. Диил ми йашамак таа паалы, некадар имәк, хем гүүдә таа паалы, нека-дар руба?

26 Бакын гök кушларына. Он-нар не екер, не бичер, не дә амба-ра топлээр, ама Гökтеки Бобаныз оннары дойурэр. Ажаба диил ми-синиз сиз таа паалы оннардан?

27 Хем ким сиздән, артык кахыр-ланып, вар насыл еклесин баар-лем бир ендезә кенди бойуна*?

28 Руба ичин нечин кахырланэр-сыныз? Йа бакын, несой бүүйер кыр замбаклары. Оннар не заа-метленер, не докуйэр.

29 Ама деерим сизә: артык Со-ломон бүтүн донаклыында ги-нәмеди, нижә оннарын бириси.

30 Чүнкү Аллах бөлә гиидирер кыр отуну, ани бүүн вар, ама йаа-рын атешә атылажэк, ажаба таа чок гиидирмейежек ми сизи, аз инанжылар?

31 Кахырланмайын хем демейин: „Не ийежез?“ хем „Не ичежез?“ еки: „Не гийежез?“

* 6:27 Бойуна – йада «йашамасына».

³²Зерä хепсини буннары тай-
фәннар аарээр. Гөктеки Бобаныз
билер, ани хепси буннар лаязым
сизä.

³³Хепсиндән онжя аарайын Ал-
лахын Падишахлыны хем Онун
доорулууну, хепси калан ишләр
дä верилежек сизä.

³⁴Кахырланмайын йаарынкы гүн
ичин, зерä йаарынкы гүн гелер
кенди кахырларыннан. Етәр бүүн-
кү гүнүн зааметлери.

Мааналамайын башкасыны

7 Даава кесмейин, да Аллах си-
зä даава кесмейежек.

²Не даавайлан даавалайажэныз,
о даавайлан дааваланмыш олажэ-
ныз. Не өлчүйлән өлчеженез, о өл-
чүйлән Аллахтан өлчүлмүш ола-
жэныз.

³Нечин гөрерсин кыймыы се-
нин кардашынын гөзүндä, ама
кенди гөзүндä казыы есап алмээр-
сын?

⁴Несой вар насыл сән дейäсин
кардашына: „Брак чыкарайым кый-
мыы сенин гөзүндән“, ачан кенди
гөзүндä казык дурэр?

⁵Икиүзлү, илкин чыкар казыы
кенди гөзүндән да сора ачык го-
режән, несой чыкармаа кыймыы
кардашынын гөзүндән.

⁶Вермейин көпеклерä айоз иш-
лери. Атмайын седефлеринизи до-
музлар онүнä, ки чинямесиннәр
оннары, сора дөнүп, сизи парала-
масыннар.

Истейин, аарайын, урун

⁷Истейин, да сизä верилежек;
аарайын, да булажэныз; урун, да
ачылажэк.

⁸Зерä ким истеер – еденер, ким
аарээр – булэр, хем ким урэр – она
ачылэр.

⁹Ким сизин араныздан, оолу
екмек истäрсä, верер она таш?

¹⁰Еки балык истäрсä, верер она
йылан?

¹¹Еер сиз, ани фенайсыныз, би-
лирсениз ушакларыныза ии баа-
шышлар вермäя, некадар таа чок
сизин Гөктеки Бобаныз вережек
ии ишләр оннара, ким Ондан ис-
тейежек!

¹²Несой истеерсиниз, инсан
сизиннән гөтүрсүн кендини, өлä
гөтүрүнүз сиз дä кендинизи ин-
саннан. Бундан тутунэр Закон хем
пророklar.

Дар токат

¹³Гирин дар токаттан, зерä ге-
ништир токат хем мейданныдыр
йол, ани кайыплаа гөтүрер, да чок
инсан ондан гидер.

¹⁴Ама дардыр токат хем сы-
кынчтыр йол, ани йашамайа го-
түрер, хем аз инсан ону булур.

*Фидан танынэр
мейваларындан*

¹⁵Корунун йаланжы пророklar-
дан. Оннар гелерләр сизä гийиймни
койун дерисиннән, ама ичйандан
паралайан йабанылар.

¹⁶Оннары таныйажэныз оннарын
мейваларындан. Ажаба топлээр-
лар мы үзүм салкымы тикенни
гүмедән еки инжир чөкелектән?

¹⁷Өлä ки, хербир ии фидан йа-
пэр ии мейва, ама йабан фиданы
йапэр йабан мейвасы.

¹⁸Ии фидан йок насыл йапсын
йабан мейвасы. Хеп өлä йабан

фиданы да йок насыл йапсын ии мейва.

¹⁹Хербир фидан, ани йапмээр ии мейва, кесилер да атешä атылэр.

²⁰Öлä ки, мейваларындан таныяжэныз оннары.

²¹Диил оннар, ким Бана деер „Сааби, Сааби!“ гирежек Гök Падишахлыына, ама оннар, ким таманнээр Беним Гökтеки Бобамын истедиини.

²²Чойу о гүнү Бана дейежек-лär: „Сааби, Сааби! Пророклук етмедик ми биз Сенин адыннан? Сенин адыннан чыкармадык мы биз фена духлары? Йапмадык мы Сенин адыннан чок кудретли ишлär?“

²³Озаман ачык жувап едежäm оннара: „Бир сыра билä сизи танымадым, хепсиниз Бендän узаклаһын, ким законсузлукта йашады!“

Ики ев

²⁴Онуштан херкези, ким ишидер Беним сөзлерими дә таманнээр, бензедежäm аариф адама, ангысы йапты евини таш үстүндä.

²⁵Йаады йаамур, акты селлär, ести лүзгерлär, евин үстүнä үүштүлär, ама ев йыкылмады, зерä темели таш үстүндä койулуйду.

²⁶Ама ким ишидер Беним бу сөзлерими дә таманнамээр, бензär фикирсиз адама, ани йапты евини кум үстүндä.

²⁷Йаамур йаады, селлär акты, лүзгär ести да евин үстүнä үүштүлär. Ев йыкылды, да бир бүүк йыкынтылык олду».

²⁸Иисус лафеттиктän сора, инсан шашарды Онун үүретмесинä.

²⁹Зерä Иисус үүредärди оннары нижä бир адам, ангысында вар заабитлик, диил, нижä оннарын билгичлери /хем фарисейлär/.

Лепралы хаста пакланэр

8 Ачан Иисус инди байыр үс-түндän, Онун ардына гитти чок инсан.

²Бир лепралы хаста йаклашты Она, баш иилтти да деди: «Сааби, еер истärсейдин, вар насыл бени паклайасын».

³Иисус узатты елини, дииди она да деди: «Истеерим, паклан!» Хемен хаста лепрадан пакланды.

⁴Сора Иисус деди она: «Бак, сöläмейäсин кимсейä, ама гит да гөстерил попаза. Гетир баашыш, не Моисей сыралады, ки шаатлык олсун инсана».

Иисус алыштырэр

үзбашынын изметкерини

⁵Ачан Иисус гирди Капернаум касабасына, йаклашты Она аскер үзбашы, ангысы йалварды:

⁶«Сааби, беним изметкерим йатэр ичердä көтүрүм* да пек чок зеетленер».

⁷Иисус деди: «Гидежäm алыштырайым ону».

⁸«Сааби, бän етмеерим, ки Сän гирäсин беним евимä. Саде де бир лаф, да беним изметкерим алышажэк, – деди аскер үзбашы. –

⁹Зерä бän дә заабитлик алтынды йым, беним дә елим алтынды вар аскерлär. Ачан бирисинä деерим:

* 8:6 Көтүрүм – парализованный.

„Гит“, о гидер. Башкасына дее-рим: „Гел“, о гелер. Чыраама дее-рим: „Йап бу иши“, о йапэр».

10 Ачан Иисус ишитти бу лаф-лары, шашты да деди оннара, ким геләрди Онун ардына: «Доору сө-леерим сизә, ани бүтүн Израил ичиндә булмадым бөлә бүүк инан.

11 Сөлеерим сизә, ани гележек-ләр чойу гүндуусундан хем гүн-батысындан да отуражэклар софра-йа Авраамнан, Исааклан хем Иаков-лан Гök Падишахлыында.

12 Ама Падишахлыын ооллары уурадылмыш олажэклар дышары, караннаа, нередә олажэк ааламак хем диш гыжырдатмасы».

13 Сора деди аскер үзбашына: «Гит, да олсун сенин инанына гөрә». Аскер үзбашын изметкери осаат алышты.

*Иисус алыштырэр
Петринин кайнанасыны*

14 Сора Иисус гелди Петринин евинә, онун кайнанасыны патта хаста булду, сытмадан тутулмуш.

15 Дииди онун елинә, да сытма карыйы бракты. Кары калкты да башлады измет етмәә Иисуса.

16 Авшамнен гетирдиләр Она чок инсан, фена духтан зетлен-миш. О саде бир сөзүннән оннар-дан фена духлары чыкарарды хем хепси хасталары алыштырарды,

17 ки таманнансын, не сөленди пророк Исаядан: «О алды бизим йуфкалыкларымызы Кенди үстүнә хем ташыды бизим дертлеримизи».

Иисусун излейижилери

18 Ачан Иисус гөрдү чок инсан Кенди долайында, сымарлады үүре-

нижилеринә, кайыкклан гөлүн өбүр тарафына гечсиннәр.

19 Озаман Она йаклашты бири-си билгичлердән да деди: «Үүре-дижи, гидежәм Сенин ардына, не-рейи да Сән гитсән».

20 Иисус жувап етти: «Тилкиле-рин иннери, кушларын йувалары вар, ама Адам Оолу йок нерейи башыны койсун».

21 Башка бириси үүренижилерин арасындан деди: «Сааби, брак, ил-кин гидеим, бобамы гөмсейим».

22 «Гел Беним ардыма, брак, өлүләр өлүлерини гөмсүн», – де-ди Иисус.

Иисус бораны усландырэр

23 Иисус гирди кайык ичинә, үүренижилери дә гирдиләр Онун ардына.

24 Бирдән гөлдә чекетти бир бүүк боран, өлә пек серт, ани дал-галар кайыы гөмәрди, ама Иисус уйуйарды.

25 Үүренижиләр йаклаштылар, уйандырдылар Ону да дедиләр: «Сааби! Куртар бизи, кайбелериз!»

26 Иисус деди оннара: «Нечин коркэрсыныз, аз инанжылар?» Со-ра калкты, азарлады лүзгери хем далгалары, да бирдән бир бүүк услулук олду.

27 Инсаннар шаштылар да деди-ләр: «Кимдир Бу, Ангысыны лүз-герләр дә, дениз дә сеслеерләр?»

*Иисус коолээр
фена духлары Гадарада*

28 Ачан Иисус етишти гөлүн өбүр тарафына, Гадара ерлеринә, каршылады Ону ики адам, фена духтан тутулу, ангылары мезар

лаамнарындан чыктылар. Оннар өлө титсийдиләр, ани кимсей гечәмәрди о йолдан.

²⁹Оннар башладылар баармаа: «Нейин вар бизимнән, /Иисус,/ Аллахын Оолу? Гелдин бурайы вакытсыз зеетлемәә ми бизи?»

³⁰Оннардан узак бүүк бир сүрү домуз отларды.

³¹Фена духлар йалвардылар Иисуса: «Еер уурадарсайдын бизи, йолла, гирелим домуз сүрүсү ичинә».

³²«Гидин», – деди Иисус. Оннар чыктылар да гирдиләр домузлар ичинә. Бирдән бүтүн сүрү хызланды дик йамачтан, атлады гөл ичинә да буулду су ичиндә.

³³Домузчулар качтылар, да касабайа гелип, сөледиләр хепсинә, не олду фена духтан тутулу адамнарлан.

³⁴Бүтүн касабадан инсан чыкты каршы Иисуса. Гөрүп Ону, йалвардылар, гитсин оннарын ерлериндән.

Иисус альыштырэр көтүрүм адамы

9 Иисус гирди бир кайык ичинә, гечти гөлү да гелди Кенди касабасына.

²Гетирдиләр Она бир көтүрүм хаста, ангысы йатарды дөшек үстүндә. Иисус, гөрүп оннарын инаныны, деди көтүрүм адама: «Гиргиннән, оолум! Гүнахларын баашланды».

³Билгичлердән кимиси кендикендинә дейәрдиләр: «Бу адам Аллахы көтүлеер!»

⁴Иисус танийарды оннарын неетлерини, онуштан деди: «Нечин көтү неетләр пейдаланэр сиздә?

⁵Не таа колай: демәә „Гүнахларын баашланды“ мы оса демәә „Калк, да гез“ ми?

⁶Ама ки биләсиниз, ани Адам Оолунун вар куведи ер үстүндә гүнахлары баашласын...», – сора көтүрүм адама деди: «Калк, ал дөшеени да гит евә!»

⁷Көтүрүм адам калкты да евә гитти.

⁸Инсан, ачан буну гөрдү, коркту да Аллахы метиннеди, ани адамнара бөлө кувет верер.

Иисус чаарэр Матфейи

⁹Гечерәк орадан, Иисус гөрдү бир адам, ани отурадды ердә, нередә харч топланарды, ады Матфей. Иисус деди она: «Гел ардыма». Матфей калкты да Онун ардына гитти.

¹⁰Ачан Иисус Матфейин евиндә софрада булунарды, гелди чок харччылар хем гүнахкерләр, софрайа ерлештилар Иисуслан хем үүренижилериннән барабар.

¹¹Фарисейләр, гөрүп буну, үүренижилерә дедиләр: «Нечин сизин үүредижки ийер харччыларлан хем гүнахкерләрлан барабар?»

¹²Иисус ишитти бу лафлары да деди: «Дофтор ләәзым диил саа оланнара, ама хасталара.

¹³Гидин да үүренин, не аннамамы вар бу сөзлерин: „Ажыйаннык истеерим, диил курбан“. Бән гелмедим, чаарайым доорулары, ама гүнахкерлери, /Аллаха дөнсүннәр/».

Оруч ичин соруш

¹⁴Озаман гелерләр Она Иоанын үүренижилери да деерләр: «Нечин биз хем фарисейләр сык оруч

гутэрыз, ама Сенин үүренижилерин оруч тутмээрлар?»

¹⁵Иисус деди оннара: «Вар мы насыл дүүнжүләр ааласыннар окар вакыт, некадар гүвәә йаннарында? Гележек вакыт, ачан гүвәә алынажэк оннардан, озаман оннар оруч тутажэк.

¹⁶Кимсей ески рубайа ени йама йамамээр, зерә о йама таа пек йыртэр рубайы. Сонда йырткык таа бүүк олэр.

¹⁷Хеп өлә инсан ени шарабы ески тулумнар ичинә долдурмаз, зерә тулумнар патлээр. Шарап дөкүлер, тулумнар да зән олэр. Ени шарабы ени тулумнар ичинә долдурэрлар, бутүрлү икиси дә корунэр».

*Кыз дирилэр,
хаста кары алышэр*

¹⁸Ачан Иисус сөләрди бу сөзлери, бир синагога өндөржиси гелди, Она баш иилтти да деди: «Беним кызым шинди өлдү. Гел да кой еллерини онун үстүнә, да о йашасын».

¹⁹Иисус калкты да үүренижилериннән онун ардына гитти.

²⁰Бир кары, оники йылдан беери хаста кан акмасындан, йаклашты Иисуса ардындан да дииди Онун рубасынын етеенә.

²¹О аклынжа дейәрди: «Саде диисәм Онун рубасына, алышажам».

²²Иисус дөндү геери, гөрдү ону да деди: «Гиргиннән, кызым! Сенин инанын сени алыштырды». О кары хем саа олду.

²³Ачан Иисус етишти өндөржинин евинә, гөрдү кавалларлан чаланнары хем инсан баарышыны.

²⁴Озаман деди оннара: «Олун бир тарафа, зерә кыз өлмеди, саде уйуйэр!» Оннар гүлмәә алдылар Ону.

²⁵Ачан инсан чыкарылды дышары, Иисус гирди ичянына, тутту кызы елиндән, да кыз калкты.

²⁶Бу олушун хабери даалды бүтүн о ерә.

Ики көөр саа олэр

²⁷Ачан Иисус йолланды орадан, Онун ардына такышты ики көөр адам. Оннар баарардылар: «Иисус/ Давидин оолу, ажы бизи!»

²⁸Ачан гирди ичери, бу көөр адамнар йаклаштылар Она. Иисус сорду оннара: «Инанэрысыныз мы, ани вар нижә йапайым буну?» «Вар нижә, Сааби», – жувап еттиләр оннар.

²⁹Озаман дииди оннарын гөзлеринә да деди: «Олсун инаныныза гөрә!»

³⁰Да ачылды оннарын гөзлери. Иисус сыкыдан сымарлады оннара: «Бакын, билмесин кимсей!»

³¹Ама оннар, чыкып дышары, бүтүн о ерә дааттылар хабери Иисус ичин.

Бир муту саа олэр

³²Ачан гиттиләр бу көөр адамнар, Иисуса гегирдиләр бир муту, тутулмуш фена духтан.

³³Ачан фена дух чыкарылды ондан, муту башлады лафетмәә. Инсан шашты да деди: «Хич бир сыра бөлә иш гөрүнмеди Израилдә».

³⁴Ама фарисейләр дейәрдиләр: «О фена духлары чыкарэр фена духларын өндөржисинин кувединнән!»

Гүдүжүсүз койуннар

³⁵Иисус гезәрди күүдән күүйя хем касабдан касабайа. Үүредәрди инсаны синагогалар ичиндә. Насаат едәрди Ии Хабери Гөк Падишахлыы ичин. Алыштырарды хертүрлү хасталыклары хем дертлери.

³⁶Гөрүп алай-алай инсан, жаны ажыды оннара, зерә оннар зее-ленмишти хем даалмышты, нижә гүдүжүсүз койуннар.

³⁷Озаман үүренижилеринә де-ди: «Берекет бүүк, ама ишчи аз!

³⁸Онуштан два един берекет Чорбажысына, чыкарсын ишчи екиннерини топламаа».

Оники апостол гидерләр ишя

10 Сора Иисус чаарды оники үүренижисини, верди оннара заабитлик, чыкарсыннар фена духлары, алыштырсыннар хертүрлү хасталыклары хем дертлери.

²Оники апостолун адлары буннардыр: илкинкиси Симон, ангысына дейәрдиләр Петри, хем кардашы Андрей; Иаков, Зеведейин оолу, хем кардашы Иоан;

³Филип хем Варфоломей; Фома хем Матфей, харччы; Иаков, Алфейин оолу, хем /Леввей, ангысына деерләр/ Фаддей;

⁴Симон Кананит хем Иуда Искариот, ангысы сатты Иисусу.

⁵Буннар оникиси, ангыларыны Иисус йоллады, сымарлайып: «Гитмейин йабанжыларын йолларындан, гирмейин Самарийалыларын касабаларына,

⁶Илкин гидин Израил миллетин кайып койуннарына.

⁷Йолда насаат един: „Йаклашты Гөк Падишахлыы!“

⁸Алыштырын хасталары, дириндин өлүлери, паклайын лепралы оланнары, чыкарын фена духлары. Парасыз каблеттиниз, парасыз верин.

⁹Алмайын кушааныза алтын, гүмүш, бакыр,

¹⁰хийбә йол ичин, ики кат руба, аяк кабы йада сопа. Зерә ишчи йарашәр дойурулсун.

¹¹Хер касабайа хем күүйя, нерейи гиреженез, бакын, ким орада уйгун адам, да орадан гидинжә, онда калын.

¹²Гирип ев ичинә, дейин: „Услу-лук бу евә!“

¹³Еер о ев хак едәрсейди селәминизи, услулук калсын о евдә, ама хак етмәрсейди, услулук дөнсүн сизә.

¹⁴Еер сизи каблетмәрсейдиләр хем селәмәрсейдиләр лафларынызы, чыкып о евдән еки касабдан, артык тозлары да аякларыныздан силкин.

¹⁵Доору сөлеерим сизә, ани даава гүнүндә таа илин олажэк Содом хем Гоморра касабаларына, некадар о касабайа.

Дүннә каблетмеер

¹⁶Тә, йоллээрим сизи нижә кузулары йабанылар ичинә. Олун аариф йылан гиби, ама кабаатсыз гугуш гиби.

¹⁷Корунун инсандан, зерә вережeklәр сизи дааважылара, дүүйежeklәр синагогаларда,

¹⁸Беним бетеримә чыкаражeklар кулланыжыларын хем падишахларын онүнә, ки шаатлык едәсиниз оннара хем тайфәннара.

19 Ачан вережеклар сизи даава-йа, кахырланмайын, не хем несой лафедежениз, зерә озаман верилежек сизә, не лафедәсиниз.

20 Зерә лафетмейежениз сиз, ама лафедежек Бобанызын Духу сизин ичиниздән.

21 Кардаш кардашыны хем боба ушааны өлүмә вережек. Ушаклар кенди бобаларына хем аналарына каршы калкажәклар, да оннары өлдүрдежеклар.

22 Беним адым ичин сиздән хепси азетмейежек, ама ким биткийәдән дайанажәк, о куртулажәк.

23 Ачан сизи коолайәклар бир касабадан, качын башка касабайа, зерә доору сөлеерим сизә, ани Адам Оолу гелинжә, сиз Израилин касабаларыны долайламаа етиштимейежениз.

24 Үүренижи диил таа бүүк үүредижисиндән, хеп өлә чырак диил таа бүүк чорбажысындан.

25 Етәр, ки үүренижи үүредижиси гиби олсун, хем чырак олсун чорбажысы гиби. Еер ев чорбажысына Веелзевул* дедийседиләр, некадар таа чок евдекилеринә деежеклар!

Кимдән коркалым?

26 Онуштан коркмайын оннардан, зерә йок бишей өртүлү, ани ачылмасын, хем йок бишей саклы, ани аннашылмасын.

27 Не Бән сизә сөлеерим каранькта, ону сиз билдирин айдыннькта. Не фисирденилди кулааныза, ону хаберлейин евлерин өртүлери үстүндән.

28 Коркмайын оннардан, ким гүүдеи өлдүрер, ама жаны өлдүрәмеер. Таа пек коркун Аллахтан, Ангысы вар насыл кайбетсин гүүдеи, хеп өлә жаны да жендемдә.

29 Сатылмээр мы ики сачак кушу бир ассарийә**? Оннарын бириси билә дүшмеер ерә, олмайынжа изин Бобаныздан.

30 Сизин артык сачларыныз да башынызда сайылы.

31 Онуштан коркмайын. Сиз таа паалыйсыныз сачак кушларынын чойундан.

32 Өлә ки, ким шаатлык едежек Бени инсанын өнүндә, ону Бән дә шаатлык едежәм Беним Гөктеки Бобамын өнүндә.

33 Ама ким атылажәк Бендән инсанын өнүндә, ондан Бән дә атылажам Беним Гөктеки Бобамын өнүндә.

Гелмедим, гетирейим услулук

34 Санмайын, ани гелдим, гетирейим услулук бу ерә. Гелдим, гетирейим диил услулук, ама кылыч.

35 Зерә Бән гелдим айырайым оолу бобадан, кызы анадан хем гелини кайнанасындан.

36 Адамын душманнары онун евдекилери.

37 Ким север бобасыны хем анасыны Бендән таа чок, о Бана йакышык диилдир. Ким север оолуну еки кызыны Бендән таа чок, Бана йакышык диилдир.

38 Ким алмээр ставрозуну да гелмеер Беним ардыма, Бана йакышык диилдир.

* 10:25 Веелзевул – шейтан. ** 10:29 Ассарий – уфак пара.

³⁹Ким коруйајэк йашамасыны, о кайбедежек ону. Ама ким кайбедежек йашамасыны Беним ичин, о йашамак еденежек.

Одекләр

⁴⁰Ким кабледер сизи, о кабледер Бени. Ким кабледер Бени, о кабледер Ону, Ким Бени йоллады.

⁴¹Ким кабледер бир пророку, ки пророк дейни, о кабледежек пророк одаа. Ким кабледер бир доору адамы, ки доору дейни, о кабледежек доору адам одаа.

⁴²Ер биркимсей верәрсейди салт бир чөлмек суук су бу күчүклерин бирисинә, ки үүренижийим дейни, доору сөлеерим сизә, ани о одексиз калмайајэк».

Иоан Ваатизедиждән йолланмышлар

11 Ачан Иисус верди бу насаатлары оники үүренижисинә, гитти орадан, ки үүретсин инсаны хем насаат етсин оннарын касабаларында.

²Иоан Ваатизедижи капандайкан ишитти Христозун ишлери ичин.

³Йоллады кенди үүренижилерини* сорсуннар Она: «Сәнсин ми О, Ким ләазым гелсин, оса башкасыны мы беклейелим?»

⁴Иисус жувап етти оннара: «Гидин да сөлейин Иоана, не ишидерсиниз хем не гөрерсиниз:

⁵көөрлар гөрерләр, топаллар гезерләр, лепралылар пакланэрлар, саарлар ишидерләр, өлүләр дирилэрләр, фукааралара ии хабер насаат олэр.

⁶Мутлу о, кимин ичин Бән көстек олмайајам».

Иисус шаатлык едер Иоан ичин

⁷Ачан оннар гиттиләр, Иисус башлады сөлемәа инсана Иоан ичин: «Не чыктыныз гөрмәа чолда? Бир сааз мы, ани лүзгердән салланар?»

⁸Не чыктыныз гөрмәа? Бир адам мы, йымышак рубайлан гийимни? Оннар, ким гийимни йымышак рубайлан, падишах биналарында йашээрлар.

⁹Озаман нечин чыктыныз? Бир пророк му гөрмәа? Аслы, хем деерим сизә, ани о таа бүүк, некадар бир пророк.

¹⁰Одур, кимин ичин йазылы: „Тә Бән йоллээрим Сенин онүн сора хабержими, ангысы хазырлайајэк йол Сана“.

¹¹Доору сөлеерим сизә, ани оннардан, ким карыдан дууду, йок башка биркимсей таа бүүк Иоан Ваатизедиждән. Хеп окадар ен күчүү Гөк Падишахлыында таа бүүк ондан.

¹²Иоан Ваатизедижинин вакыдындан бүүнкү гүнә кадар Гөк Падишахлыы ичин кувет койулур. Бир бойу куветлән бакэр она ел коймаа.

¹³Хепси пророklar хем Закон Иоана кадар онжә сөледиләр, не олајэк.

¹⁴Истәрсединиз буну каблетмәа, одур Илийа, ангысы ләазымды гелсин.

¹⁵Кимин вар кулаа /ишитсин дейни/, ко ишитсин.

* ^{11:3} Кенди үүренижилерини: кими текстлердә «икисини үүренижилерин».

16 Кимä бензедейим бу бой инсаны? Оннар бензеерлär ушаклара, ангылары отурэрлар мейданнарда да баарэрлар кафадарларына:

17 „Чалдык сизä каваллан, ой-намадыңыз; чалдык сизä гамны түркү, ааламадыңыз“.

18 Гелди Иоан, не ийärди, не ичärди, деерлär: „Онда вар фена дух“.

19 Гелди Адам Оолу, хем ийер хем ичер, деерлär: „Хобур хем ичкижи, харччыларын хем гүнахкерлерин досту!“ Хеп окадар аарифлик гөстерер ишлериндän, ани о доорудур».

Вай инансыз касабалара!

20 Озаман Иисус башлады азарламаа касабалары, нередä ен чок кудретли ишлär йапты, зерä гүнахкерлериндан Аллаха дөнмедилär:

21 «Вай сана, Хоразин! Вай сана, Вифсаида! Зерä, еер бу кудретли ишлär, ани сиздä йапылды, Тир хем Сидон касабаларында йапылайды, чоктан чуваллан гийимни хем күл үстүндä отуруп, гүнахларындан Аллаха дөнежейдилär.

22 Ама сизä сөлеерим, ани даава гүнүндä таа илин олажэк Тир хем Сидон касабаларына, некадар сизä.

23 Сән, Капернаум, гөкä кадар мы үүсекленежән? Диил, сән өлүлär еринä дүшежән. Зерä, еер бу кудретли ишлär, ани сендä йапылды, Содом касабасында йапылайды, о аякча дуражэйды бүүнкү гүнä кадар.

24 Ама сизä сөлеерим, ани даава гүнүндä таа илин олажэк Содом касабасына, некадар сана».

Боба хем Оол

25 Озаман Иисус деди: «Шүкүр едерим Сана, Боба, гөкүн хем ерин Саабиси, ани сакладын буннары аариф хем фикирли оланнардан да ачтын евлатлара.

26 Хакына, Боба, будур Сенин истедиин!

27 Хепсини Бобам Беним елимä верди. Кимсей хептän аннамээр Оолу, Бобадан каарä, хем кимсей хептän аннамээр Бобайы, Оолдан каарä, хем оннардан, кимä Оол истеер ачмаа.

*Бендä булажэныз
раатлык жаныныза*

28 Гелин Бана, хепси йоргуннар хем үклү оланнар! Бән сизä раатлык веририм.

29 Алын үстүнүзä Беним бойундурууму, Бендän үүренин, зерä Бән йавашым хем услуйум үреемдän, да сиз жаныныза раатлык булажэныз.

30 Бойундуруум Беним иидир, хем үкүм Беним илин».

Не дүшер жумертеси йапмаа?

12 О вакыт Иисус гечärди бир жумертеси гүнү екиннär ичиндän. Онун үүренижилери ажыктыйдылар, йолардылар башаклары да тенелери ийärдилär.

2 Ачан фарисейлär гөрдүлär буну, дедилär Она: «Бак, Сенин үүренижилерин йапэрлар не дүшмеер жумертеси гүнү».

3 Иисус жувап етти оннара: «Окумадыңыз мы, не йапты Давид хем кафадарлары, ачан ажыктылар?»

⁴Нижә о гирди Аллахын евинә да иди о екмеклердән, ани Аллахын өнүнә койуларды, ангыларыны дүшмәрди исин не о, не дә онун кафадарлары, ама саде по-пазлар.

⁵Оса окумадыныз мы Законда, ани попазлар жумертесини басэрлар Айоз бина ичиндә, ама кабаатсыз калэрлар?

⁶Ама Бән сизә сөлеерим, ани бурада булунэр О, Ким таа бүүк Айоз бинадан.

⁷Олайды биләсиниз, не аннамасы вар: „Ажыйаннык истеерим, ама диил курбан“, озаман маана булмайажэйдьныз кабаатсыз инсаннара.

⁸Зерә Адам Оолу – артык жумертесинин дә Саабиси».

Бир адам куру еллән

⁹Иисус орадан гитти да оннарын синагогаларына гирди.

¹⁰Орада булунарды бир адам куру еллән. Фарисейләр, ки кабаатландырсыннар Иисусу, сордулар: «Дүшер ми жумертеси гүнү алыштырмаа?»

¹¹О жувап етти: «Ким вар сизин аранызда, ангысынын бир койуну жумертеси гүнү куйу ичинә дүшер, да тутуп чыкармээр ону?»

¹²Некадар таа паалы адам бир койундан! Онуштан жумертеси гүнү дүшер иилик йаппаа».

¹³Сора деди бу адама: «Узат елини!» О узатты, да ели енидән саа олду, нижә өбүр ели.

¹⁴Фарисейләр чыктылар дышары да аннаштылар, несой өлдүрәбилсиннәр Иисусу.

Сечили изметкәр

¹⁵Ама Иисус, буну билерәк, гитти орадан. Онун ардына чок инсан изледи. О саалык верәрди хепси хасталара.

¹⁶О серт сымарлады оннара, ачыкламасыннар Ону башкаларына,

¹⁷ки таманнансын, не хаберлендийди пророк Исайадан:

¹⁸«Тә, Беним изметкерим, Ангысыны Бән айырдым, Беним севдиим, Ангысыны пек беенерим! Беним Духуму койажам Онун үсгүнә, да О доорулуу хаберлейежк миллетлерә.

¹⁹О кавга йаппайажэк хем баармайажэк. Кимсей Онун сесини сокакта ишитмейежк.

²⁰Кырык саазы йолмайажэк, хем гүтән фитили сүүндүрмейежк, сонда доорулаа енсемәк вережк.

²¹Миллетләр Онун адына умутланажэклар».

Иисус хем Веелзевул (шейтан)

²²Сора гегирдиләр бир көөр хем муту адам, фена духтан тутулу. Иисус алыштырды ону өлә, ани адам башлады гөрмәә хем лафетмәә.

²³Хепси инсан шашты да деди: «Диил ми ажаба бу /Христос/, Давидин оолу?»

²⁴Фарисейләр, ишидип буну, дедиләр: «О чыкарэр фена духлары Веелзевулун – фена духларын өндержисинин – кувединнән!»

²⁵Иисус, ани биләрди оннарын неетлерини, деди: «Хербир падишахлык, нередә бөлүнмәк олэр,

даалэр. Хеп өлө хербир касаба йа-да ев, нередä бөлүнмәк олэр, аяк-ча дурамээр.

²⁶Еер шейтан чыкарарсайды шейтаны, озаман онда бөлүнмәк олэр. Несой вар насыл дурсун онун падишахлыы?

²⁷Еер Бән чыкарарсайдым фена духлары Веелзевулун кувединнән, озаман сизин адамнар кимин кувединнән чыкарэрлар? Бу иштä оннар сизä дава кесежеклär.

²⁸Еер Бән чыкарарсайдым фена духлары Аллахын Духуннан, елбетки, озаман Аллахын Падишахлыы етишти сизädән.

²⁹Несой вар насыл биркимсей гирсин каави оланын евинä да чалсын онун варлыыны, еер ил-кин бааламарсайды ону? Салт ондан сора вар насыл сойсун онун евини.

³⁰Ким диил Бенимнән, о каршы Бана. Ким топламээр Бенимнән, о даадэр.

³¹Онуштан сөлеерим сизä, ани хер гүнах хем хер көтүлемәк баашланажэк инсана, ама көтүлемәк Айоз Духу баашланмайажэк.

³²Ким лафедежек Адам Оолуна каршы, баашланажэк. Ама ким лафедежек Айоз Духа каршы, о баашланмайажэк не бу заманда, не гелән заманда.

³³Кайыл олун, ани ии фидан йапэр ии мейва, ама йабан фиданы йапэр йабан мейвасы, зерä фидан танынэр мейвасындан.

³⁴Йылан йаврулары, несой вар нижä сиз сөлейäсиниз ии лафлар, ачан кендиниз көтүйсүнүз? Зерä адамын аазы лафедер үрään ташкыннындан.

³⁵Ии адам чыкарэр ии ишлär ии үрään хазнасындан. Көтү адам чыкарэр көтү ишлär көтү үрään хазнасындан.

³⁶Сөлеерим сизä, ани дава гүнүндä инсан жувап едежек хербир бошуна лаф ичин, ани сөледи.

³⁷Зерä сенин лафларындан доору чыкажан хем сенин лафларындан кабаатлы калажан».

Пророк Ионанын нышаны

³⁸Бундан сора билгичлердән хем фарисейлердән кимиси дедилär: «Үүредижи, истеериз гөстерäсин бир нышан!»

³⁹О жувап егги оннара: «Көтү хем ороспу сенселä истеер бир нышан, ама она верилмейежек башка нышан, пророк Ионанын нышанындан каарä.

⁴⁰Зерä нижä Иона дурду үч гүн хем үч гежä кожа балыын шкем-бесиндä, хеп өлө Адам Оолу да дуражэк үч гүн хем үч гежä ерин койнусунда.

⁴¹Ниневийа касабасындан инсаннар дава гүнүндä калкажэклар бу сенселенин адамнарыннан да кабаатландыражэклар оннары, зерä оннар, Ионанын насаадыны ишидип, кенди гүнахларындан Аллаха дөндүлär, ама бүүн бурада дурэр Бириси, Ангысы таа бүүк Ионадан.

⁴²Үүлендән падишахка калкажэк дава гүнүндä бу сенселенин адамнарыннан да кабаатландыражэк оннары, зерä о гелди дүннейин кенарындан, ки ишитсин Соломонун аарифлиини, ама бүүн бурада дурэр Бириси, Ангысы таа бүүк Соломондан.

Фена дух дөнөр геери

⁴³ Ачан фена дух чыкэр адамдан, о гезер сусуз ерлердә да раатлык аарээр, ама буламээр.

⁴⁴ Озаман деер: „Дөнейим евимә, нередән чыктым“. Гелдии заман, булэр ону бош, сүпүрүлмуш хем донаклы.

⁴⁵ Сора гидип, алэр кендисиннән башка еди дух, таа фена, некадар кендиси. Гирерләр ичянына да орада ерлешерләр. Бутақым, адамын сон халы олэр таа көтү, некадар баштақы. Бутүрлү олажэк бу фена сенселейлән дә».

Иисусун анасы хем кардашлары

⁴⁶ Ачан Иисус насаат едәрди инсана, Онун анасы хем кардашлары, дышарда дуруп, бакардылар Онунна лафетмәйә.

⁴⁷ Биркимсей деди Она: «Бак, Сенин анан хем кардашларын, дышарда дуруп, истеерләр Сениннән лафетсиннәр».

⁴⁸ Иисус жувап етти хабер веренә: «Ким Беним анам хем ким Беним кардашларым?»

⁴⁹ Сора, гөстерип елиннән үүренижилеринә, деди: «Тә Беним анам хем кардашларым!»

⁵⁰ Ким таманнээр Гөктеки Бобамын истедиини, оннар Бана кардаш, кызкардаш хем ана».

Екижи ичин өрнек

13 О гүнү Иисус чыкты евдән да гидип отурурду гөл бойунда.

² Чок инсан топланды Она, өлә ани ләәзым олду гирсин да отур-

сун бир кайык ичиндә, ама инсан калды кенарда.

³ О лафетти оннара өрнекләрлән чок ишләр ичин да деди: «Тә екижи чыкты тоом екмәйә.

⁴ Ачан екарди, тоомнардан бирязы дүштү йол бойуна. Кушлар кондулар да идиләр оннары.

⁵ Башка тоомнар ташлык ерлерә дүштүләр, нередә аз топрак варды. Тоомнар тез филизлендиләр, зерә топрак диилди дерин.

⁶ Ама ачан гүнеш чыкты, оннар сөрпештиләр да курудулар, зерә көклери сувадайды.

⁷ Таа башка тоомнар чалылар ичинә дүштүләр. Чалылар бүүдүләр да буулттулар филизлери.

⁸ Ама калан тоомнар ии топраа дүштүләр да берекет гетирдиләр: бириси үз, башкасы алтмыш, таа башкасы отуз катына.

⁹ Кимин вар кулаа /ишитмәйә дейни/, ко ишитсин».

¹⁰ Үүренижиләр йаклаштылар да дедиләр Она: «Нечин лафедерсин оннара өрнеклән?»

¹¹ Иисус жувап етти: «Чүнкү сизә верилди, аннайасыныз Гөк Падишахлыын саклылыкларыны, ама оннара верилмеди.

¹² Зерә кимдә вар, она таа чок верилежэк хем зеделенежэк, ама кимдә йок, ондан алынажэк, нейи дә вар.

¹³ Онун ичин оннара лафедерим өрнекләрлән. Зерә, оннар бакаркан, гөрмеерләр, сесләркән, ишитмеерләр хем аннамээрлар.

¹⁴ Оннарлан таманнээр пророк Исаянын сөзлери, ангысы деди: „Ишидежениз кулакларынызлан, ама аннамайажэныз. Бакажэныз

гөзлеринизлән, ама гөрәмейеже-
низ.

15 Зерә бу халкын үреклери уй-
вашык олду. Кулакларындан аар
ишидерләр, гөзлерини кападылар,
ки гөзлери гөрмесин, кулаклары
ишитмесин хем үреклери аннама-
сын. Башка түрлү Бана дөнежей-
диләр, да Бән оннары алыштыра-
жэйдым“.

16 Мутлу сизин гөзлериниз, ани
гөрерләр, хем кулакларыныз, ани
ишидерләр!

17 Доору сөлеерим сизә, ани чо-
йу пророклардан хем доору адам-
нардан истедиләр гөрмәә, не сиз
гөрерсиниз, хем ишитмәә, не сиз
ишидерсиниз, ама гөрмедиләр хем
ишитмедиләр.

18 Сеслейин да аннайын, не ан-
намасы вар бу өрнәән скижи ичин.

19 Ким Гök Падишахлыы ичин
сөзү ишидер да аннамээр, она шей-
тан гелер да тоому онун үреендән
чаләр. Буннар о тоомнар, ани дүш-
түләр йол бойуна.

20 Тоомнар, екилмиш ташлык
ерлерә, оннардыр, ким, ишидип
сөзү, кабледер севинмәклән,

21 ама көклешәмеерләр хем аз
вакыт тутунэрлар. Ачан гелер зор-
лук еки кооламак Аллахын сөзү
ичин, оннар тез атылэрлар.

22 Тоомнар, екилмиш чалылар
ичинә, оннардыр, ким ишидер сөзү,
ама бу заманын кахырлары хем зен-
гинник алдангачлыы буулдэрлар,
да оннар берекет гетирәмеерләр.

23 Тоомнар, екилмиш ии топ-
раа, оннардыр, ким, ишидип сөзү,
аннээр да берекет гетирер: бир
тоом үз, башкасы алтмыш, таа
башкасы отуз катына».

Боодай хем айырык оту

24 Иисус сөледи таа бир өрнек
да деди: «Гök Падишахлыы бен-
зеер бир адама, ангысы екти ии
тоомнары кенди тарласына.

25 Ама ачан инсан уйуйарды,
гелди онун душманы да екти айы-
рык тоому боодайлар ичинә, сора
гитти.

26 Ачан пейдаланды боодай фи-
лизлери да башак салверди, үзә
чыкты айырык отлары да.

27 Ев чорбажысынын чыраклары
гелдиләр да дедиләр: „Чорбажы,
екмедин ми сән исләә тоомнары
сенин тарлана? Нередән чыкты бу
айырык отлары?“

28 О деди оннара: „Буну бир
душман йапты“. Озаман чырак-
лар дедиләр: „Истәрсейдин, гиде-
лим да оннары йолалым?“

29 „Олмаз, зерә йоларкан айы-
рык отларыны, йолмайасыныз би-
рердә боодайлары да.

30 Бракын, барабар бүүсүннәр
бичмәк вақыдына кадар. Бичмәк
вақыды дейежәм оракчылары: ил-
кин йолун айырык отларыны да
демет оннары баалайын, атешә йак-
маа дейни. Ама боодайы топла-
йын беним амбарыма“».

*Хардал тоому хем хамур
майасы*

31 Иисус сөледи бир башка өр-
нек: «Гök Падишахлыы бензеер
хардал тоомуна, ани адам екер
кенди тарласына.

32 Бу тоом, макар, ани таа күчүк
хепси тоомнардан, ама ачан бүү-
йер, ешилликлердән таа үүсек,
бир аач гиби, олэр өлә, ки кушлар

конэрлар онун далларына да йува йапэрлар».

³³ Башка бир өрнек сөледі: «Гök Падишахлыы бензеер бир парча хамур майасына, ани алэр бир кары да карыштырэр үч өлчү уннан, бүтүн хамуру кабартсын».

³⁴ Иисус хепсини буннары инсана өрнеклән сөләрди. Бишей өрнексиз оннара сөләмәрди,

³⁵ таманнансын дейни, не сөледийди пророк: «Лафедержам өрнекләрлән, дүннә курулмасындан саклы ишлери аннадажам».

Айырык тоомун ачыкламасы

³⁶ Ондан сора Иисус салверди инсаны да гирди бир ев ичинә. Онун үүренижилери йаклаштылар Она да дедиләр: «Ачыкла бизә бу өрнәә айырык тоому ичин».

³⁷ О деди оннара: «Екижи ии тоому – Адам Оолу.

³⁸ Тарла – дүннә. Ии тоом – Гök Падишахлыын ооллары. Айырык тоомнар – йарамазын ооллары.

³⁹ Душман, айырык тоомуну екән – диавол. Бичмәк вақыды – заман биткиси. Оракчылар – ангилләр.

⁴⁰ Нижә айырык оту йолунэр да атылэр атешә, өлә олажэк заман биткисиндә дә.

⁴¹ Адам Оолу йоллайажэк Кенди ангиллерини да топлайажэклар Онун Падишахлыындан хепсини, не гүнаха дүшүрер хем ким законсузлук йапэр,

⁴² да кызгын фырына атылажэклар, нередә ааламак хем диш гыжырдатмасы.

⁴³ Озаман доору оланнар шафк едежеклар, гүн гиби, Бобанын Па-

дишахлыында. Кимин вар кулаа /ишитмәә дейни/, ко ишитсин!

Саклы хазна хем седеф

⁴⁴ Гök Падишахлыы бензеер бир хазнайа, ани гөмүлү бир тарлада. Бир адам, ани булэр ону, енидән саклээр да севинмектән гидип сатэр бүтүн варлыыны да о тарлайы сатын алэр.

⁴⁵ Хем да Гök Падишахлыы бензеер бир безиргенә, ани аарээр гөзәл седеф.

⁴⁶ Ачан пек паалы седеф булэр, гидер да сатэр, нейи вар, да сатын алэр седефи.

Балыкчылык

⁴⁷ Хем да Гök Падишахлыы бензеер бир сүзмейә, ани салверерләр су ичинә балык тутмаа дейни, ани тутэр хертүрлү балык.

⁴⁸ Ачан долэр сүзмә балыклан, балыкчылар чыкарэрлар кенара да отуруп айыэрлар каплар ичинә ии балыклары, ама инмәз балыклары сыбыдэрлар.

⁴⁹ Хеп өлә олажэк дүннейин биткисиндә дә. Ангилләр чыкажэклар да айыражэклар көтүлери дооруларын ичиндән.

⁵⁰ Көтүлери атажэклар йанар фырына, нередә олажэк ааламак хем диш гыжырдатмасы».

⁵¹ «Шинди аннадыныз мы хепси бу ишлери?» – сорду Иисус. «Аннадык», – жувап етти оннар.

⁵² О деди оннара: «Онуштан хербир билгич, ангысы үүренди, не ләазым Гök Падишахлыы ичин, бензеер бир ев чорбажысына, ангысы чыкарэр хазнасындан хем ени, хем ески ишләр».

*Иисус паасызланэр
Кенди мемлекетиндә*

⁵³Иисус, ачан дургунду лафет-мәә өрнеклән, гитти орадан.

⁵⁴Гелди Кенди мемлекетинә да башлады үүретмәә инсаны синагогада. Инсан шашарды да дейәрди: «Нередән Онда вар бу аарифлик хем кудретли ишләр?»

⁵⁵Диил ми О дүлгерин оолу? Марийа диил ми Онун анасы? Иаков, Иосиф, Симон хем Иуда диил ми Онун кардашлары?

⁵⁶Хем диил ми Онун хепси кызкардашлары бизим арамызда? Нередән хепси бу ишләр вар Онда?»

⁵⁷Бу бетерә Иисус ичин шүпейә дүштүләр. Иисус деди оннара: «Бир дә пророк диил паасызландырылмыш өлә, нижә кенди мемлекетиндә хем кенди евиндә».

⁵⁸Иисус орада йаапмады чок кудретли ишләр, оннарын инансызлыгы бетеринә.

Иоан Ваатизедижи өлдүрүләр

14 О вакытларда Ирод кулланьжы ишитти Иисус ичин.

²Да деди кенди изметкерлеринә: «Бу Иоан Ваатизедижи! О дирилди өлүдән, онуштан йапабилер кудретли ишләр».

³Ирод, тутуп Иоаны, бааладыйды да атгыйды зындана, Иродиаданын бетеринә, ани Иродун кардашынын, Филипин, карысыйды.

⁴Зерә Иоан таказаладыйды Ироду, дейерәк: «Дүшмеер йашайасын онуннан».

⁵Ирод истеди өлдүрсүн ону, ама коркарды инсандан, зерә инсан сайарды Иоаны пророк.

⁶Иродун дуума гүнү йортусунда Иродиаданын кызы ойнады конакларын өнүндә, да Ирод пек беенди.

⁷Онуштан Ирод адады еминән, ани вережек она хепсини, не о истейежек.

⁸Үүредилмиш анасындан кыз деди: «Вер бана бир чини ичиндә Иоан Ваатизедижинин кафасыны!»

⁹Падишах гүчленди, ама чүнкү емин етгийди конакларын өнүндә, сымарлады верилсин, не кыз истеди.

¹⁰Йоллады, алсыннар Иоанын кафасыны зынданда,

¹¹сора гетирдиләр кафасыны бир чини ичиндә да вердиләр кыза, кыз да верди анасына.

¹²Иоанын үүренижилери гелдиләр, алдылар онун гүүдесини да гөмдүләр. Сора гиттиләр да хаберледиләр Иисуса.

Беш бин адам дойуруләр

¹³Иисус, буну ишидип, гирди бир кайык ичинә да йалныз гитти орадан бир сапа ерә. Инсан буну ишитти да, чыкып касабалардан, Онун ардына йайан гитти.

¹⁴Ачан чыкты кайык ичиндән, Иисус гөрдү чок инсан. Жаны ажьды оннара, да алыштырды хасталары.

¹⁵Ачан авшам олду, Онун үүренижилери йаклаштылар да дедиләр Она: «Бурасы чол ер, вакыт артык геч олду. Колвер инсаны, гитсиннәр күүлерә да сатын алсыннар кендилеринә имәә».

¹⁶«Диил ләәзым гитсиннәр, сиз верин оннара имәә», – жувап етти Иисус.

17 Оннар дедиләр Она: «Бурада биздә вар салт беш екмек хем ики балык».

18 «Гетирин оннары бурайы Бана», – деди Иисус.

19 Сора сымарлады инсан отурсун чимен үстүнә. Алды беш екмәә хем ики балыы, калдырды бакышыны гөкә, иисөзледи да, кырып екмеклери, верди үүренижилеринә. Үүренижиләр пайеттилар инсана.

20 Хепси идиләр да дойундулар, сора топладылар имәк парчаларыны, оники сепет долу.

21 Хепси, ким иди, карылардан хем ушаклардан каарә, варды беш бин адам.

Иисус гезер су үстүндә

22 Ондан сора Иисус чалыштырды үүренижилерини тез гирсиннар кайык ичинә да ону сора гечсиннар гөлүн обур тарафына. Бу вакытта Кендиси ләазымды салверсин инсаны.

23 Ачан салверди инсаны, пинди бир байыр үстүнә, ки йалныз дуа етсин. Ачан авшам олду, йалныз орада булунурду.

24 Бу вакыт кайык кенардан чок узакты да буушарды далгаларлан, зерә лүзгәр каршы есәрди.

25 Сабаа каршы, айдыннаажэйкан, Иисус гелди оннара гезерәк су үстүндә.

26 Ачан үүренижиләр гөрдүләр Ону гезерәк су үстүндә, корктулар да дедиләр: «Бу бир тылсым!» – да коркудан баардылар.

27 Ама Иисус деди оннара: «Усланын, бу Бәним, коркмайын!»

28 «Сааби, еер Сәнсейдин, изин ет, гидейим Сана су үстүндә», – деди Петри.

29 «Гел!» – деди Иисус. Петри инди кайык ичиндән да башлады гитмәә су үстүндә Иисуса доору.

30 Ама ачан гөрдү, ани лүзгәр серт, коркту да башлады батмаа, озаман баарды: «Сааби, куртар бени!»

31 Чабук Иисус узатты елини, тутту ону да деди: «Аз инанжы, нечин икиледин?»

32 Ачан гирдиләр кайык ичинә, лүзгәр дургунду.

33 Оннар, ким кайык ичиндейди, баш иилтилар Она да дедиләр: «Хақына, ани Сән Аллахын Оолуйсун».

Геннисареттән хасталар саалык еденерләр

34 Ачан гечтилар гөлү, чыктылар кенара Геннисарет ерлеринә.

35 О ерлердән инсаннар таныдылар Иисусу да йолладылар хабер доз-долайа, да инсаннар хепси хасталары Она гетирәдиләр.

36 Хасталар йалварардылар, браксын, диисиннар баарлем Онун рубасынын етеенә. Хепси, ким дийәрди, саалык еденәрди.

Ихтәрларын адетлери

15 Озаман фарисейләр хем билгиләр Иерусалимдән гелдиләр Иисуса да дедиләр:

2 «Нечин Сенин үүренижилерин чиинерләр ихтәрларын адетлерини? Зерә имектән илери йыкамээрлар еллерини».

3 Иисус жувап етти оннара: «Сиз нечин чиинерсиниз Аллахын

сымарладыны сизин адетлери-
низин бетеринэ?

⁴Зерэ Аллах деди: „Икрамна бобаны хем ананы“ хем „Ким бобасыны йада анасыны көтүлейе-жек, өлүмнән жезалы олсун“.

⁵Ама сиз деерсиниз: „Ким деер анасына йада бобасына: Не ләазымды сана верейим, баашыш Аллаха вердим,

⁶о вар нижә икрамнамысын бобасыны /хем анасыны/“. Бутүрлү паасызландырдыныз Аллахын сөзүнү кенди адетинизлән.

⁷Икиүзлүләр! Доору пророклук етти сизин ичин Исая, ачан деди:

⁸„Бу инсан Бени икрамнээр саде аазыннан, ама үреклериннән узак Бендән дурэр.

⁹Наафилә Бана баш иилдерләр, зерә адам сымарламакларыны үүредерләр, сансыннар ани Аллахын үүретмеклери“.

*Хакына не мындарлээр
адамы?*

¹⁰Иисус чаарды инсаны да деди: «Сеслейин да аннайын Бени.

¹¹Мындарлээр адамы диил о, не ичинә гирер, ама не аазындан чыкэр, о мындарлээр адамы».

¹²Озаман үүренижиләр йаклаштылар Иисуса да дедиләр: «Билерсин ми, ани бу лафлары ишидип, фарисейләр гүжендиләр?»

¹³Иисус жувап етти оннара: «Хербир расат, ани диил койулу Беним Гөктеки Бобамдан, көктән йолунажэк.

¹⁴Бракын оннары, оннар көөрларын көөр гүдүжүлери. Ачан бир көөр гүдер башка көөрү, оннар икиси дә чукур ичинә дүшерләр».

¹⁵Петри лафетти да Она деди: «Ачыкла бизә бу өрнәә».

¹⁶Иисус деди: «Не, сиз дә ми өлә зор аннээрсыныз?

¹⁷Аннамээрсыныз мы, ани не гирер адамын аазындан, гирер шкембесинә, сора дышары уурадылэр?

¹⁸Ама не адамын аазындан чыкэр, о үректән гелер. Те бу мындарлээр адамы.

¹⁹Зерә үректән чыкэр фена неетләр, өлдүрмәк, ороспулук, хайырсызлык, хырсызлык, йаланжылык, көтүлемәк.

²⁰Тә не адамы мындарлээр, ама йыканмадык еллән имәә адамы мындарламаз».

Ханаанны карынын инаны

²¹Иисус гитти орадан, узакланды Тир хем Сидон ерлеринә.

²²Тә бир кары ханаанныйка гелди Она да башлады баармаа: «Ажы бени, Сааби, Давидин Оолу! Беним кызым титси зеегленер бир фена духтан».

²³Иисус жувап етмеди бир дә лаф. Озаман Онун үүренижилери йаклаштылар Она да йалвардылар: «Салвер ону, зерә баарэр бизим ардымыза».

²⁴Иисус жувап етти: «Бән йолланмышым салт Израил миллетин кайып койуннарына».

²⁵Ама бу кары гелди, баш иилтти да деди: «Сааби, йардым ет бана!»

²⁶Иисус она жувап етти: «Диил исләә алмаа екмәә ушаклардан да атмаа көпекләра».

²⁷«Өлә, Сааби, ама көпекләр дә ийерләр кырынтылары, ани дүшер

чорбажыларынын софрасындан», – деди бу кары.

28 Озаман Иисус жувап етти: «О, кары, бүүктүр сенин инанын. Олсун, нижә сән истеерсин». Бирдән онун кызы алышты.

Дөрт бин адам дойуруләр

29 Иисус айырылды орадан да гитти Галилейайа, гөлүн йанына. Пинди бир байыр үстүнә да отурду орада.

30 Чок инсан гелди Она орайы. Гетирдиләр кендилериннән топаллары, көөрлары, мутулары, сакатлары хем чок башка хасталары, койдулар оннары Онун аяакларына, да О оннары алыштырды.

31 Инсан шашарды, гөрүп ани мутулар лафедерләр, сакатлар алышэрлар, топаллар гезерләр, көөрлар гөрерләр. Онуштан метиннәрдиләр Израилин Аллахыны.

32 Иисус топлады үүренижилерини да деди: «Жаным ажыйэр бу инсана, зерә үч гүн дурэрлар йанымда да йок не исиннәр. Истәмее-рим оннары салверейим аач, аники байылмасыннар йолда».

33 Үүренижилери дедиләр: «Нердән алалым букадар екмек бу чол ердә да дойуралым букадар инсан?»

34 «Кач екмеениз вар?» – сорду Иисус. «Еди екмек хем биркач балык», – жувап егтиләр оннар.

35 Озаман Иисус сымарлады инсана, отурсуннар ерә.

36 Алды еди екмәә хем балыклары, шүкүр етти Аллаха, сора кырып верди үүренижилеринә. Оннар да пайеттиләр инсана.

37 Хепси идиләр да дойундулар. Сора топладылар имәк парчаларыны, еди сепет долу.

38 Оннар, ани идиләр, варды бир дөрт бин адам, карылардан хем ушаклардан каарә.

39 Сонда Иисус бракты инсаны гитсиннәр, Кендиси гирди кайык ичинә да гечти Магдала* ерлеринә.

Нышан истеерләр

16 Фарисейләр хем садукейләр йаклаштылар Иисуса, ки денесиннәр Ону, да истедиләр, гөстерсин бир нышан гөктән.

2 Иисус жувап етти оннара: «Ачан авшам олэр, сиз деерсиниз: „Исләә хава олажэк, зерә гөк кырмызы“.

3 Сабаалән деерсиниз: „Бүүн боран олажэк, зерә гөк кырмызы хем булутлу“. Икиүзлүләр, гөк үзүнү таныма билерсиниз, ама вакытларын нышаннарыны танымээр-сыниз?

4 Көтү хем ороспу сенселә истеер бир нышан, ама она верилмейежэк башка нышан, Ионанын нышанындан каарә». Сора, бракып оннары, гитти.

Фарисейлерин хем садукейлеринмайасы

5 Үүренижиләр, гечәркән гөлүн өбүр тарафына, екмек алмаа унутмуштулар.

6 Иисус деди оннара: «Бакын, корунун фарисейлерин хем садукейлерин майасындан».

7 Үүренижиләр бири-бирилериннән лафедирдиләр: «Онуштан деер, чүнкү екмек алмадык!»

* 15:39 Магдала: таа геч текстлердә «Магадан».

⁸Иисус аннарды оннарын дүшүнмеклерини да деди: «Аз инанжылар, нечин лафедерсиниз бири-биринизлән, ани йок екмеениз?»

⁹Хеп таа аннамээрсыныз мы? Аклыныза гетирмеерсиниз ми, нижә беш екмеклән дойурулду беш бин киши? Кач сепет имәк парчалары топладыныз?

¹⁰Хем нижә еди екмеклән дойурулду дөрт бин киши. Биткидә кач сепет имәк парчалары топладыныз?

¹¹Несой аннамээрсыныз, ани сөләмедим екмек ичин? Ама сөлөдим, корунасыныз фарисейлерин хем садукейлерин майасындан».

¹²Озаман аннадылар, ани деди, корунсуннар диил хамур майасындан, ама фарисейлерин хем садукейлерин үүретмесиндән.

Петринин шаатлыгы Иисус ичин

¹³Иисус гелди Филип Кесариясы ерлеринә, орада сорду үүренижилеринә: «Инсан нижә сайэр Бени, Адам Оолуну? Кимим Бән, деерләр?»

¹⁴Оннар жувап егтиләр: «Кимиси деер, ани Сән – Иоан Ваатизе-дижи, башкасы – Илийа, таа башкасы – Иеремийа еки бир башка пророк».

¹⁵«Ама сиз не деерсиниз, кимим Бән?» – сорду оннара Иисус.

¹⁶Симон Петри жувап егти: «Сәнсин Христос, дири Аллахын Оолу!»

¹⁷Иисус деди: «Хелал сана, Симон, Ионанын оолу, зерә буну ачты сана диил тен хем кан, ама Беним Гөктеки Бобам.

¹⁸Бән деерим: сән Петрийсин*. Бу таш үстүндә Бән ерлештирежәм Беним клисеми. Олүм еринин куведи** ону енсейәмейежек.

¹⁹Сана вережәм Гөк Падишахлыын анатарларыны, да не баалайажан ердә, о бааланмыш олажэк гөктә, хем не чөзежән ердә, о чөзүлмүш олажэк гөктә».

²⁰Озаман сыкыдан сымарлады үүренижилеринә сөләмесиннәр кимсейә, ани О /Иисус/ Христос.

*Иисус хаберлеер өлүмү
хем дирилмеси ичин*

²¹Бундан сора Иисус башлады ачыкламаа үүренижилеринә, ани О ләазым гитсин Иерусалимә, чок зетленсин аксакаллардан, бүүк папалардан хем билгичлердән, өлдүрүлсүн да үчүнжү гүнү дирилсин.

²²Петри алды Ону бир тарафа да башлады таказаламаа: «Аллах корусун Сени, Сааби, бөлә бишей разгелмесин Сениннән!»

²³Ама Иисус дөндү да деди Петрийә: «Узаклан Бендән, шейтан! Сән Бана бир көстексин. Зерә сенин неетлерин диил Аллахтан, ама адамдан».

Несой излейелим Иисусу?

²⁴Озаман Иисус деди үүренижилеринә: «Ким истеер гелсин Беним ардыма, атылсын кенди-кендиндән, алсын ставрозуну да Бени излесин.

²⁵Зерә ким истеер куртармаа йашамасыны, кайбедежек. Ама ким кайбедежек йашамасыны Беним ичин, о йашамак еденежек.

* 16:18 Петри – урумжа аннамасы «таш». ** 16:18 Куведи – урумжа «токатлары».

26 Не файда олажэк адама, казансын бүтүн дүннейи, ама кенди йашамасыны кайбетсин? Нейя вар насыл адам дииштирсин кенди йашамасыны?

27 Зеря Адам Оолу гележек Гөктеки Бобасынын метинниндя Кенди ангиллериннән барабар да херкезиня ишлериня гөрә өдейежек.

28 Доору сөлеерим сизя, ани кимиси бурада дураннарда олмейежекляр, гөрмейинжя Адам Оолуну, гелиркян Кенди Падишахлыында.

Иисус пейдаланэр метинниктә

17 Алты гүндән сора Иисус алды салт Петрийи, Иакову хем онун кардашыны, Иоаны, да, гөтүрүп, пиндирди оннары бир үүсек байыр үстүнә.

2 Хемен гөрүнүшү диишти оннарын онүндя, үзү йалабыарды гүн гиби. Рубалары да ак-бийаз олду, нижя айдыннык.

3 Бирдән гөстерилди оннара Моисей хем Илия, англылары лафедәрдиләр Иисуслан.

4 Петри деди Иисуса: «Сааби, ии, ки бурадайыз. Истәрсейдин, йапалым үч чалмар: бир Сенин ичин, бир Моисей ичин, бир дя Илия ичин».

5 Буну сөләркән, бир айдынныклы булут гөлгесиннән каплады оннары, да булут ичиндән бир сес деди: «Будур Беним севгили Оолум, Онда Беним ислеелиим».

6 Ачан үүренижиләр буну ишиттиләр, пек корктулар да үзүкойну дүштүләр.

7 Иисус, йаклашып, оннара дииди да деди: «Калкын, хич коркмайын!»

8 Ачан оннар бактылар, башка кимсеи гөрмедиләр, Иисустан кааря.

9 Ачан инәрдиләр байыр үстүндән, Иисус сымарлады оннара: «Кимсейя сөләмейин, не гөрдүнүз, Адам Оолу дирилмейинжя өлүдән».

10 Үүренижиләр сордулар Она: «Нечин билгичляр деерляр, ани илкин ләазым гелсин Илия?»

11 Иисус жувап етти оннара: «Хакына, ани Илия илкин гележек да ерлештирежек хепсини.

12 Ама сөлеерим сизя, ани Илия шиндән сора гелди, ама ону танымадылар да йаптылар онуннан, не истедиләр. Хеп өлә Адам Оолу да оннарын елиндән зеетленежек».

13 Озаман үүренижиләр аннадылар, ани Иисус Иоан Ваатизеджи ичин лафедер.

Чожук фена духтан куртулэр

14 Ачан оннар етиштиләр инсанын йанына, йаклашты Иисуса бир адам, диз чөкүп Онун онүндя, бөля йалварды:

15 «Сааби, ажы беним оолуму, зеря ону кара хасталык чок зееглеер. Чок сыра дүшер атеш ичиня хем су ичиня.

16 Гетирдим ону Сенин үүренижилериня, ама оннар алыштырамадылар ону».

17 «Инансыз хем шашырык сенселә! Некадар вакыт таа сизиннән олажам? Некадар вакыт дайанажам сизя? Гетирин ону Бана», – жувап етти Иисус.

18 Иисус азарлады фена духу, да о чождуктан чыкты. Чожук бирдән саа олду.

¹⁹Озаман үүренижиләр, йалныз Иисуса йаклашып, сордулар: «Нечин биз чыкарамадык фена духу?»

²⁰«Сизин инансызлыгынызын бетеринә, – жувап етти Иисус. – Доору сизә сөлеерим: еер олурса сиздә инан хардал тоому гиби, да дейәрсениз бу байыра: „Диш бурадан“, о дишежек. Бишей олмайажек, ани сиз йапамайасыныз.

²¹Бусой фена духлар чыкэрлар саде дуайлан хем оручлан/».

*Иисус енидән хаберлеер
өлүмүнү хем дирилмесини*

²²Ачан оннар барабар Галилеяда булунардылар, Иисус деди оннара: «Адам Оолу верилежек инсан елиnä.

²³Ону өлдүрежеклар, ама үчүнжү гүнү дирилежек». Үүренижиләр чок кахырландылар.

*Иисус өдеер харч
Айоз бина ичин*

²⁴Ачан етиштиләр Капернаум касабасына, Айоз бинайа ики драхма топлайаннар, гелип Петрийә, сордулар: «Сизин Үүредижиниз өдәмеер ми харч?»

²⁵«Өдеер», – жувап етти Петри. Ачан Петри гирди ичери, Иисус илкин лафетги: «Симон, насыл сән санэрсын, дүннә падишахлары кимдән харч хем верги алэрлар? Кенди оолларындан мы оса йабанжылардан мы?»

²⁶«Йабанжылардан», – жувап етти Петри. Иисус деди: «Озаман чыкэр, ани оолларын йок зорлары өдесиннәр.

²⁷Ама гүжэндирмейелим оннары дейни, гит гөлә, ат балык ченгелини. Ал илк балыы, ани тутулажек, ач аазыны да булажан бир статир*. Ал ону да өдә беним ичин хем кендин ичин».

Ким ен бүүк?

18 Озаман үүренижиләр йаклаштылар да сордулар Иисуса: «Ким ен бүүк Гök Падишахлыгында?»

²Иисус чаарды бир ушак, койду ону үүренижилерин онүнә

³да деди: «Доору сөлеерим сизә: еер дөнмәрсейдиниз Аллаха да олмарсайдыныз ушак гиби, биртүрлү билә гирмейеженез Гök Падишахлыгына.

⁴Ким йавашланэр, нижә бу ушак, о ен бүүк Гök Падишахлыгында олажек.

⁵Ким дә кабледер бөлә бир ушак Беним адыма, о Бени кабледер.

Гүнаха дүшүрмейин башкасыны

⁶Ама ким гүнаха дүшүрәрсә бирини бу ен күчүклердән, ани Бана инанэрлар, она таа исләә, бааласыннар бойнусуна бир бүүк дермен ташы да атсыннар денизин дибинә.

⁷Вай дүннейә гүнах алдангачлыгы ичин. Зерә йок насыл гелмесин алдангачлар, ама вай она, кимин бетеринә алдангачлык гелер.

⁸Еер елин еки айаан сени гүнаха дүшүрәрсә, кес ону да сыбыт. Таа исләә сакат еки чолак өмүрә

* 17:27 Статир – дөрт драхма (пара).

гирәсин, некадар ики аяклар хем ики еллән дивеч атешә атыласын.

⁹Еер гөзүн сени гүнаха дүшүрәрсә, чыкар ону да сыбыт. Таа исләә бир гөзлән өмүрә гирәсин, некадар ики гөзлән жендем атешинә атыласын.

Кайып койун

¹⁰Бакын, ашаалатмайын бирисини билә бу ен күчүкләрдән, зерә сөлеерим сизә, оннарын ангиллери гөктә херзаман гөрерләр Беним Гөктеки Бобанын үзүнү.

¹¹Адам Оолу гелди, аарасын хем куртарсын о кайып оланнары./

¹²Нижә сиз санэрсыныз? Варсайды бир адамын үз койуну, да оннарын ичиндән бириси кайбеләрсейди, бракмайажэк мы о доксан докузу байырларда да гитмејежек ми, аарасын о кайып койуну?

¹³Буларсайды, доору сөлеерим сизә, севинежек онун ичин таа чок, некадар о доксан докуз ичин, ани кайбелмедиләр.

¹⁴Хеп өлә сизин Гөктеки Боба да истәмеер, ки бириси бу күчүкләрдән кайбелсин.

Баашлайын кабаатлы оланы

¹⁵Еер сенин кардашын сана каршы гүнах йапарсайды, гит таказала ону салт сенин хем онун арасында. Еер селәрсейди сени, сән казандын кардашыны.

¹⁶Ама селәмәрсейди сени, ал сениннән таа ики йада үч киши, ики-үч шаат каавилендирсиннәр хербир лафы.

¹⁷Оннары да истәмәрсейди селәмәә, сөлә клисейә. Еер истәмәрсейди клисеи селесин, олсун сенин ичин, нижә бир тайфән хем нижә бир харччы.

¹⁸Доору сөлеерим сизә: не баалайажэныз ердә, о бааланмыш олажэк гөктә, хем не чөзеженез ердә, о чөзүлмүш олажэк гөктә.

¹⁹Енидән сизә сөлеерим: еер сиздән ики киши кайыл оларсайды истемәә бишей бу ердә, озаман не дә истәрсейдиләр верилежек Гөктеки Бобамдан.

²⁰Зерә нередә вар ики-үч киши топлу Беним адыма, Бән дә булунарым орада оннарын арасында.

Кач сыра баашлайым кардашымы?

²¹Озаман Петри йаклашты Она да деди: «Сааби, кач сыра вар нижә баашлайым кардашымы, ани бана каршы гүнах йапәр? Еди сыра мы?»

²²Иисус жувап етти она: «Бән демеерим сана еди сыра, ама баашла етмиш сыра едишәр.

²³Онуштан Гөк Падишахлы бензеер бир падишаха, ани истеди одешмәә онун чыракларыннан.

²⁴Ачан башлады есап йапмаа, гетирдиләр она бирисини, ангысы она борчлуду он бин талант*.

²⁵Чүнкү йокту нейлән одесин, чорбажы сымарлады, сатсын кендисини, карысыны, ушакларыны хем хепсини, не вар онда, ки боржу өденсин.

²⁶Озаман чырак дүштү үзүкойну ерә, баш иилтти чорбажыа да

* 18:24 Бир талант – 6000 динар. Бир динар – бир гүнүн хакыйды.

деди: „Чорбажы, беклә бираз таа, өдейежәм сана бүтүн боржуму“.

²⁷ Чорбажынын жаны ажыды о чыраа, баашлады боржуну да сал-верди, гитсин.

²⁸ О чырак, ачан чыкты дышары, каршы гелди кафадарларындан бирисиннән, ангысы борчлуйду она үз динар. О чырак тутту ону, сыкты гыртланыны да деди: „Өдә боржуну!“

²⁹ Онун кафадары дүштү ерә үзү-койну да йалварарды: „Дайан бир-раз да, өдейежәм бүтүн боржуму“.

³⁰ Ама о кайыл олмады, гөтүрдү ону да капады зындана, боржуну өдесин дейни.

³¹ Кафадарлары гөрдүләр буну да пек гүжендиләр. Оннар гиттиләр да сөледиләр хепсини чорбажыйа.

³² Озаман чорбажы чаарды бу кулу кендисинә да деди она: „Йарамаз чырак, бән хепси сенин боржуну баашладым, зерә сән йалвардын.“

³³ Дүшмәрди ми, сән дә ажыйа-сын кафадарыны, нижә Бән сени ажыдым?“

³⁴ Чорбажы үфкеленди да верди ону зетлейижилерин еллеринә, өдесин бүтүн боржуну дейни.

³⁵ Хеп өлә йапажэк сизә Гөктеки Бобам да, еер сиз бүтүн үректән баашламарсайдыныз сизин кардашынызы».

Дүшер ми,

кары-кожса айырылсыннар?

19 Бөлә лафеттиктән сора Иисус Галилейадан гечти да гелди Иудея ерлеринә, Иорданын өбүр тарафына.

² Онун ардына гитти чок инсан. Орада О алыштырды хасталары.

³ Фарисейләр гелдиләр денесиннәр Ону дейни, да дедиләр: «Дүшер ми адам айырылсын карысындан хербир себеп бетеринә?»

⁴ Иисус жувап етти оннара: «Не, окумадыныз мы, ани Йарадыжы баштан йаратты инсаннары, олсуннар адам хем кары.

⁵ Да деди: „Онуштан бракажэк адам бобасыны хем анасыны да бирлешежэк карысыннан. Икиси бир гүүдә олажэк“.

⁶ Бутакым олажэклар диил ики, ама бир гүүдә. Өлә ки, не Аллах бирлештирди, инсан ону айырмасын».

⁷ Оннар сордулар: «Өлейсә, нечин Моисей сымарлады, кожа версин карысына айырылмак кийады да айырылсын ондан?»

⁸ Иисус жувап етти оннара: «Сизин инатлынызын бетеринә изин верди Моисей, айырыласыныз карыларыныздан, ама баштан диилди өлә.

⁹ Бән сизә деерим: хербир адам, ангысы айырыләр карысындан диил хайырсызлык бетеринә да евлелнер башкасына, ороспулук йапәр. /Ким дә евлелнер кожасындан айырылмыш карыйа, о да ороспулук йапәр/».

¹⁰ Онун үүренижилери дедиләр: «Еер бөлә дурарсайды ишләр кары-кожайлан, озаман таа ии хич евлелмемәә!»

¹¹ О жувап етти оннара: «Хепси кабледәмеер буну, ама саде оннар, кимә верили.

¹² Зерә вар евнухлар* – дуумактан евнух. Вар инсандан йапылы

* 19:12 Евнух – евлелнәмейән адам.

евнухлар. Хем вар евнухлар, ангылары кенди-кендилерини евнух йаптылар Гök Падишахлыы ичин. Ким кабледäбилер буну, ко каблетсин».

Иисус иисöзлеер ушаклары

13 Озаман гетирдилär Иисуса ушаклары, О койсун еллерини оннарын үстүнä дейни да дуа етсин оннар ичин, ама үүренижилär азарладылар оннары.

14 Иисус деди: «Бракын ушаклары, гелсиннär Бана, да дургутмайын оннары, зерä Гök Падишахлыы оннарын гибилери ичин».

15 Еллерини оннарын үстүнä койдуктан сора Иисус гитти орадан.

Зенгинник хем дивеч йашамак

16 Бир адам йаклашты Иисуса да сорду Она: «Үүредижи, не иилик йапайым, ки дивеч йашамак еденейим?»

17 Иисус жувап етти она: «Нечин сорэсын Бана „не иилик“? Салт бир Аллах ии. Еер истärсейдин öмүрä гирмää, таманна сымарламаклары».

18 «Ангыларыны?» – сорду о адам. Иисус жувап етти: «Öлдүрмейäсин, ороспулук йапмайасын, чалмайасын, йаланжы шаат олмайасын,

19 бобаны-ананы икрамнайасын хем йакын оланыны, нижä кендини, севäсин».

20 Генч олан жувап етти: «Хепсини буннары таманнадым /таа генчлиимдän/. Не таа бана етишмеер?»

21 «Еер истärсейдин таман олмаа, гит да сат варлыныны, пайет

фукааралара, да олажэк хазнан гөктä. Сора гел да излä Бени», – деди Иисус.

22 Ачан генч олан ишитти бу лафлары, гүженек гитти, зерä чок зенгинни варды.

23 Иисус деди үүренижилеринä: «Доору сөлеерим сизä, не зор бир зенгин адам Гök Падишахлыына гирсин!»

24 Хем да сөлеерим сизä, ани таа илин бир девä ииненин кулаандан гечсин, некадар бир зенгин адам Аллахын Падишахлыына гирсин».

25 Үүренижилär, буну ишидип, чок шаштылар да дедилär: «Озаман ким куртулабилир?»

26 Иисус бакты уз оннара да деди: «Бу инсана олмаз, ама Аллага хепси олур».

27 Озаман Петри деди: «Тä, биз брактык хепсини да гелдик Сенин ардына. Бизä не олажэк?»

28 Иисус жувап етти: «Доору сөлеерим сизä, ани ачан Адам Олу отуражэк Кенди метинниндä, чорбажылык скемнесиндä, ени заманда, сиз, ани гелдинииз Беним ардыма, отуражэныз оники чорбажылык скемнелериндä, даава кесерäk Израилин оники тамызылыына.

29 Хепси, ким бракты евини йада кардашларыны, кызкардашларыны, бобасыны, анасыны, /карысыны, / ушакларыны еки мерасыны Беним адым ичин, кабледежек үз катына таа чок хем дä еденежек дивеч йашамак.

30 Ама чойу илк оланнардан битки олажэк, чойу да биткилердän илк олажэк.

Баада ишчиләр ичин өрнек

20 Зерә Гөк Падишахлыы бен-зеер бир чорбажы адама, ани чин сабаалән чыкты, кенди баасына ишчи тутсун.

²Ишчиләрлән аннашты, өдесин бирәр динар гүндә, сора йоллады оннары кенди баасына.

³Чыкып бир үчүнжү саатта*, башка хайлак дураннары гөрдү мейданда.

⁴Сора деди оннара: „Сиз дә гидин беним баайымда ишлемәә. Не дүшер, өдсейжәм сизә“. Оннар гиттиляр.

⁵Енидән чыкты бир алтынжы хем докузунжү** саатта, хеп өлә йапты.

⁶Биткидә, онбиринжи*** саада йакын, булду башка хайлак дураннары да деди оннара: „Нечин бурада бүтүн гүн хайлак дурэрыныз?“

⁷Оннар жувап егтиләр: „Чүнкү бизи кимсей ишә алмады“. О деди: „Сиз дә гидин беним баайыма /да не дүшер кабледежениз/“.

⁸Авшамнен баайын чорбажысы деди кенди хазнатарына: „Чаар ишчилери да өдә, чекедип биткилериндән илкинкилеринәдән“.

⁹Оннар, ани гиттиляр ишә онбиринжи саатта, гелип каблеттиляр бирәр динар.

¹⁰Илкинкилери, гелдийнән, есап егтиләр, ани кабледежекляр таа чок. Ама оннар да каблеттиляр хеп бирәр динар.

¹¹Ачан каблеттиляр парайы, башладылар баайын чорбажысына каршы мырылданмаа.

¹²Да дейәрдиләр: „Сонда оланнар ишледиләр саде бир саат, ама өдеклән сән йаптын оннары бизимнән бир. Биз са гечирдик бүтүн гүнүн кызгынныын аарлыыны“.

¹³Чорбажы оннарын бирисинә жувап егти: „Достум, бән сени хич йаландырмадым. Аннашмадын мы бенимнән бир динара?“

¹⁴Ал, не сенин, да гит. Бән истеерим бу сондакы инсана да өдеийм хеп өлә, нижә сана.

¹⁵Доорулуум йок му кенди парамнан йапайым, не истеерим? Оса сән кысканэрысын, ани бән ии үреклиийм?“

¹⁶Өлә ки, сондакылар илк олажжэк, илкләр да битки олажжэк. /Зерә чок чаарылмыш, ама аз сечилмиш/».

*Иисус үчүнжү сыра хаберлеер
өлүмүнү хем дирилмесини*

¹⁷Ачан гидәрдиләр Иерусалимә, Иисус йолда алды бир тарафа оники үүренижисини да деди оннара:

¹⁸«Тә, биз гидериз Иерусалимә. Адам Оолу верилежек бүүк попазларын хем билгичлерин елинә. Она дава кесилежек өлүмә,

¹⁹да Ону йабанжыларын елинә вережекляр, ки гүлмәә алсыннар, камчыйлан дүүсүннәр да ставроза герсиннәр, ама О үчүнжү гүнү дирилежек».

* 20:3 Үчүнжү саат – саат докуз сабаалән. ** 20:5 Алтынжы, докузунжү саат – саат оники, саат үч үүлендән сора. *** 20:6 Онбиринжи саат – саат беш үүлендән сора.

Бир ананын истемеси

²⁰Озаман Зеведейин оолларын аналары йаклашты Иисуса оолларыннан барабар, баш иилтти да несә йалварарды Она.

²¹Иисус сорду: «Не истеерсин?» «Сымарла, ки Сенин Падишахлыында benim бу ики оолум отурсуннар бириси Сенин саа тарафында, бириси дә сол тарафында», – жувап етти бу ана.

²²Озаман Иисус деди: «Билмеерсиниз, не истеерсиниз. Вар мы нижә сиз ичәсиниз о чөлмектән, ани Бән ичежәм /хем ваатиз оласыныз о ваатизликлән, ани Бән олажәм/?» «Вар нижә», – жувап етти оннар.

²³Иисус деди: «Хакына, ани ичеженез Benim чөлмеемдән /хем ваатиз олажэныз о ваатизликлән, ани Бән олэрым/. Ама Бендән тутунмээр, изин верейим отурмаа саа еки сол тарафымда. Бу верилежек оннара, кимә хазырланмыш Бобамдан».

²⁴Калан он үүренижиләр, ишидип буну, үфкелендиләр бу ики кардаша.

²⁵Иисус чаарды оннары да деди: «Билерсиниз, ани миллетлерин өндержилери чорбажылык едерләр оннарын үстүнә хем бүүклерии заабитлик едерләр.

²⁶Ама сизин аранызда бөлә олмасын. Ким сиздән истеер бүүк олсун, о изметкәр олсун каланына.

²⁷Ким сиздән истеер илк олсун, о чырак олсун өбүрлерә.

²⁸Зерә Адам Оолу гелмеди, ки Она измет етсиннәр, ама Кенди измет етсин инсана хем версин

йашамасыны чойун еринә, ки куртарабилсин оннары».

Ики көөр Иерихон касабасында

²⁹Ачан чыкардылар Иерихон касабасындан, чок инсан гитти Иисусун ардына.

³⁰Тә, йол бойунда отурарды ики көөр адам. Оннар ачан ишиттиләр, ани Иисус гечер орадан, башладылар баармаа: «Сааби, Давидин Оолу, ажы бизи!»

³¹Инсан таказалады оннары, суссуннар дейни, ама оннар таа пек баарардылар: «Сааби, Давидин Оолу, ажы бизи!»

³²Иисус дургунду, чаарды оннары да сорду: «Не истеерсиниз йапайым сизә?»

³³«Сааби, ачылсын гөзлеримиз!» – деди оннар.

³⁴Иисусун жаны ажыды, да дииди оннарын гөзлеринә. Көөр оланнар чабук гөрмәк едендиләр. Оннар гиттиләр Онун ардына.

Иисус гирер Иерусалимә

21 Ачан йаклаштылар Иерусалимә да етиштиләр Виффагия күүйүнә, Зейтин байырын йанына, Иисус йоллады ики үүренижисини

²да деди оннара: «Гидин өндеки күүйә, да гирикән күү ичинә, хем булажэныз баалы бир ешек, кодуу да йанында. Чөзүн да гетирин Бана.

³Еер биркимсей сорарсайды бишей сизә, жувап един, ани оннар ләазым Саабийә, сора хемен геери йоллайажэк».

⁴Хепси буннар олду, таманнансын дейни, не хаберленмишти прооктан, ани деер:

5 «Сөлейин Сионун кызына*:
„Сенин Падишахын сана гелер,
йаваш, атлы бир ешек үстүндä,
ешään кодуу үстүндä“».

6 Үүренижилär гиттиляр да йап-
тылар, нижä Исус деди.

7 Гетирдилär ешäа хем кодуу,
дөшөдилär кенди рубаларыны
оннарын үстүнä, да сора О атлы
пинди кодуун үстүнä.

8 Инсандан чойу дөшärдилär
рубаларыны йол үстүнä, башка-
лары кесärдилär аачлардан далла-
ры да йол үстүнä серärдилär.

9 Инсан, ани гидärди онү сора
хем арды сора баарарды: «Осан-
на**, Давидин Оолу! Исозлен-
миш олсун, Саабинин адына Ге-
лän! Осанна үүсек гөклердä!»

Исус паклээр Айоз бинайы

10 Ачан Исус гирди Иеруса-
лим ичинä, бүтүн касаба кайна-
маа башлады. Хепси сорардылар:
«Кимдир Бу?»

11 «Исус, пророк Галилейадан,
Назарет касабасындан», – жувап
едärди башкалары.

12 Исус гирди Айоз бина аулу-
на да коолады орадан хепсини,
ким сатарды хем аларды, девирди
пара диштиреннерин масалары-
ны хем гугуш сатаннарын скем-
нелерини.

13 Да деди оннара: «Вар йазылы:
„Беним евимä денежек дуа еви“.
Ама сиз чевирдиниз ону хайдут
ининä».

14 Гелди Она көөрлар хем то-
паллар, да О алыштырды оннары.

15 Бүүк попазлар хем билгич-
лär, гөрүп мераклы ишлери, ани
О йапарды, хем ушаклары баарар-
кан Айоз бинада: «Осанна, Дави-
дин Оолу!», үфкелендилär.

16 «Ишидерсин ми, не деер-
лär?» – сордулар Исуса. «Елбет-
ки, – жувап етти Исус. – Ажба,
сиз хич окумадыңыз мы: „Ушакла-
рын хем мемедä евлатларын аазын-
дан Сän метинник чыкардын?“»

17 Сора бракты оннары да, чы-
кып касабадан, йолланды Вифа-
нийа күүйүнä да орада гежеледи.

Мейвасыз инжир фиданы

18 Сабаалän, дөнерäk касабайа,
Исус ажыкты.

19 Йол бойунда гөрдү бир инжир
фиданы. Йаклашып она, йапрак-
лардан каарä бишей булмады да
деди: «Бүүндан өтäа хич мейва йап-
майасын!» Инжир фиданы осаат
куруду.

20 Ачан үүренижилär гөрдүлär
буну, шаштылар: «Насыл бу ин-
жир фиданы болä тез куруду?»

21 Исус оннара жувап етти:
«Доору сөлеерим сизä, еер инаны-
ңыз олайды хем икилäмейдиниз,
сиз йапажэйдыңыз диил салт бу-
ну, не бу фиданнан олду, ама де-
йежейдиниз бу байыра: „Калк да
атыл дениз ичинä“, – о да олажэйды.

22 Инаннан дуа едärсейдиниз, не
дä истейеженез, кабледеженез».

Исусун заабитлии

23 Исус гирди Айоз бина аулу-
на, да, ачан үүредärди инсаны,

* 21:5 Сионун кызы – Иерусалимин инсаны. ** 21:9 Осанна – селäнемäk лафы,
аннамасы «шинди куртар».

гелдиләр бүүк попазлар хем халк аксакаллары да дедиләр Она: «Не заабитликлән йапэрсын бу ишлери, хем ким верди Сана бу заабитлии?»»

24 Иисус жувап етти оннара: «Койажам Бән дә сизә бир соруш. Жувап един Бана, сора Бән дә сизә сөлейжәм, не заабитликлән йапэрым бу ишлери.

25 Иоанын ваатизлии нередән? Гөктән ми оса инсандан мы?» Оннар бири-бириннән лафедәрдиләр: «Еер дейәрсәк: „Гөктән“, О дейежәк: „Олейсә, нечин она инанмадыныз?»“

26 Ама дейәрсейдик: „Инсандан“, – коркэрыз халктан, зерә хепси инанэр, ани Иоан пророк».

27 Онуштан жувап еттиләр Иисуса: «Билмеериз». О да деди оннара: «Бән дә сизә сөләмейежәм, не заабитликлән йапэрым бу ишлери.

Ангысы сеслейижи?

28 Несой аннэерсыныз? Бир адамын варды ики оолу. О гитти илкинкинә да деди: „Оолум, гит бүүн да ишлә беним баайымда“.

29 Ама оолу жувап етти: „Истәмеерим“, ама сора пишман олду да гитти.

30 Сора йаклашты икинжисинә да хеп бөлә деди. Бу оол жувап етти: „Гидерим, чорбажы!“, ама гитмеди.

31 Ангысы оннардан таманнады бобанын истедиини?» «Илкинкинәси», – жувап етти оннар. Иисус деди оннара: «Доору сөлеерим сизә, ани харччылар хем маскара-

лар* сизин онүнүз сора гидерләр Гөк Падишахлына.

32 Зерә Иоан гелди, доорулук йолуну гөстерсин. Сиз ону инанмадыныз, ама харччылар хем маскаралар инандылар. Сиз гөрдүнүз буну, ама хеп окадар пишман олмадыныз гүнахларыныздан хем инанмадыныз.

Фена баажылар

33 Сеслейин бир башка өрнек. Варды бир ев чорбажысы, ангысы койду бир баа, долайлады ауллан, ортада казды ер үзүм тәскасы ичин, йывды бир бекчи күлеси, сора, баайы верип баажылар, гитти башка мемлекетә.

34 Ачан гелди үзүм вакиды, йоллады кенди чыракларыны баажылар, ки алсыннар берекедини.

35 Баажылар туттулар онун чыракларыны, бирисини дүүдүләр, икинжисини өлдүрдүләр, таа башкасыны ташладылар.

36 Сора чорбажы йоллады башка чыраклары, таа чоклук, некадар илкин. Баажылар оннарлан йаптылар хеп өлә, нижә илкинkilәрлән.

37 Сонда йоллады оннара кенди оолуну да деди: „Оолуму кабледирләр икрамнан“.

38 Ама баажылар, ачан гөрдүләр оолуну, дедиләр бири-биринә: „Тә чорбажынын оолу, хайди өлдүрелим ону, да баа бизә калажэк“.

39 Туттулар ону, чыкардылар баадан бир тарафа да өлдүрдүләр.

40 Шинди, ачан гележәк баайын чорбажысы, не йапажэк бу баажыларлан?»

* 21:31 Маскара – кары, ани ороспулук йапэр пара ичин.

⁴¹Оннар жувап еттиләр: «Бу хайырсызлары, зеедлейип, өлдүрежек. Баайы башка баажыларара вережек, ангылары вакыдында она берекедини вережекләр».

⁴²Иисус деди оннара: «Не, окумадыңыз мы Айоз Йазыда: „Таш, ани усталар сыбытты, сонда етишти көшә ташы олсун. Бу – Саабидән, хем пек шашмаклы иш бизим ичин!“

⁴³Онуштан деерим сизә, ани Аллахын Падишахлыгы сиздән алынажэк да башка миллетә баашланажэк, ани вакыдында мейвасыны вережек.

⁴⁴Ким дүшежек бу таш үстүнә, езилежек. Ама кимин үстүнә таш дүшежек, ону туз-буз йапажэк».

⁴⁵Иисусун өрнеклерини селедиктән сора, бүүк попазлар хем фарисейләр аннадылар, ани лаф гитти оннар ичин.

⁴⁶Оннар аарардылар Ону тутсуннар, ама коркардылар инсандан, зерә инсан сайарды Ону пророк.

Падишах дүүнү

22 Иисус, енидән лафедип, оннара өрнекләрлән сөледип:

²«Гөк Падишахлыгы бензәр бир падишаха, ангысы йапты дүүн кенди оолуна.

³Йоллады чыракларыны, чаарылмышлары дүүнә теклиф етсиннәр, ама оннар истәмедиләр гелмәә.

⁴Сора енидән йоллады башка чыракларыны, дейип: „Сөлейин чаарылмышлары: Софра хазыр, курулу, өкүзлерим хем бесли хайваннарым кесили, хепси хазыр, гелин дүүнә!“

⁵Ама оннар есаба алмадылар. Бириси гитти тарласыны бакмаа, башкасы гитти алыш-вериш йаппаа.

⁶Таа башкалары туттулар чыраклары, гүлмәә алып, өлдүрдүләр оннары.

⁷Ачан ишитти буну падишах, үфкеленди, йоллады аскерлерини да телеф етти бу өлдүрүжүлери, йакты оннарын касабаларыны.

⁸Сора деди чыракларына: „Дүүн хазыр, ама чаарылмышлар диил йакышык гелмәә.

⁹Гидин йол чатырыкларына, чаарыңыз дүүнә хепсини, кими булажэныз“.

¹⁰Куллар гиттиләр сокаклары, топладылар хепсини, кими булдулар: иилери хем көтүлери. Дүүн ери долду конакчыларлан.

¹¹Падишах гирди, гөрсүн конакчылары, да гөрдү орада бир адам, ани диилди дүүн рубасыннан гийимни.

¹²„Ба дост, – деди она чорбажы, – несой сән дүүн рубасыз бурайы гирабилдин?“ О адам сусарды.

¹³Озаман падишах деди кенди изметкерлеринә: „Баалайын онун еллерини хем аякларыны да атын ону дышанкы караннаа. Орада олажэк ааламак хем диш гыжырдатмасы“.

¹⁴Зерә чок чаарылмыш, ама аз сечилмиш».

Хак Кесара хем Аллах

¹⁵Озаман фарисейләр гидип аннаштылар, несой тутсуннар Иисусу лафлан.

¹⁶Йолладылар Она кенди үүренижилерини, Иродун адамнарыннан

барабар, десиннар: «Үүредижги, биз билериз, ани доору адамсын, Аллахын йолуну хакына үүредерсин, кимсейя пай тутмээрсин, зерә адам үзүнә бакмээрсин.

17 Өлә ки, сөлә бизә, несой сәйэрсин, дүшер ми өдемәә харч Кесара* оса дүшмеер ми?»

18 Ама Иисус, билерәк оннарын көтү неетлерини, деди: «Нечин Бени денеерсиниз, икиүзлүләр?»

19 Гөстерин Бана парайы, нейлән өденер харч!» Оннар гетирдиләр Она бир динар.

20 Иисус сорду оннара: «Кимин ресими хем ады йазылы бурада?»

21 «Кесарын», – жувап етти оннар. Озаман Иисус деди: «Верин Кесара не Кесарын, ама Аллаха не Аллахын».

22 Шашгылар бу лафлара да, Ону бракып, гиттиләр.

Соруш дирилмәк ичин

23 Хеп о гүнү Иисуса гелди садукейләр, ангылары деерләр, ани йок дирилмәк, да сордулар:

24 «Үүредижги, Моисей деди: „Еер биркимсей өләрсейди таа ушаа олмадыйнан, онун кардашы ләазым евленсин бу карыйа да калдырсын ушак өлмүш кардашына тамызлык ичин“.

25 Варды биздә еди кардаш. Ил-кинкиси евленди да өлдү. Чүнкү йокту ушаа, кенди карысыны бракты кардашына.

26 Хеп өлә олду икинжисиннән дә, үчүнжүсүннән дә, единжисиннән дә.

27 Хепсіндән сора өлдү кары да.

28 Дирилмектә ангысынын бу едисиңдән карысы о олажәк? Зерә хепси йашады онуннан».

29 Иисус жувап етти оннара: «Йанылэрсыныз, зерә билмеерсиниз не Айоз Йазылары, не да Аллахын куведини.

30 Зерә өлүләр дирилдийнән евленмейежәкләр, ама олажәкләр, нижә Аллахын ангиллери гөктә.

31 Өлүлерин дирилмеси ичин окумадыныз мы, не Аллах сизә деер:

32 „Бән Авраамын Аллахы, Исаакын Аллахы хем Иаковун Аллахыйым“. Аллах – диил өлүлерин Аллахы, ама дирилерин».

33 Инсаннар, ани сесләрдиләр, шашгылар Иисусун үүретмесинә.

Ен бүүк сымарламак

34 Фарисейләр, ачан ишиттиләр, ани Иисус сустурду садукейлери, топландылар бирери.

35 Оннардан бир закон үүредижиси, Иисусу денесин дейни, койду она бөлә бир соруш:

36 «Үүредижги, ангы сымарламак ен бүүк Законда?»

37 Иисус жувап етти: «„Севәсин Сааби Аллахыны бүтүн үрәәннән, бүтүн жаныннан хем бүтүн аклыннан“.

38 Будур илк хем ен бүүк сымарламак.

39 Икинжиси буна бензәр: „Севәсин йакын оланыны, нижә кендини“.

40 Бу ики сымарламакта тутунэр бүтүн Закон хем пророklar».

* 22:17 Кесар – Рим (Рома) императору.

Христос – кимин оолу?

41 Ачан топлуйдулар фарисейлэр бирердä, Иисус сорду оннара:

42 «Не дүшүнерсиниз сиз Христос ичин? Кимин оолу О?» «Давидин», – жувап етти оннар.

43 Иисус деер оннара: «Олейсä, нечин Давид, Аллахын Духундан кулланылмыш, адлээр Ону „Чорбайжы“, дейип:

44 „Сааби деди беним Чорбайжыма: Отур саа тарафымда, Бән койунжа Сенин душманнарыны аяктарын алтына“.

45 Чүнкү Давид адлээр Ону „Чорбайжы“, несой О олабилир Давидин оолу?»

46 Кимсей жувап едäмеди Она бир дä лаф. О гүндан сора артык кимсей кыйышмады бишей сорсун Она.

*Азар билгичләр
хем фарисейләр*

23 Сора Иисус данышты инсана хем Кенди үүренижилеринä

2 да деди: «Билгичләр хем фарисейләр отурэрлар Моисейин ериндä.

3 Онуштан хепсини, не сөлеерләр сизä, коруйун хем йапын. Ама не йапэрлар, сиз йапмайын. Зерä оннар сөлеерләр, ама йапмээрлар.

4 Баалээрлар аар үкләр, ани зор гөтүрмä. Койэрлар инсанын сыртына, ама кендилери баарлем пармааннан кымылдатмээрлар.

5 Хепсини инсана гөстөрмäk ичин йапэрлар. Дуа пачкаларыны бүүлдеерләр, руба етеклерини узун пүскүлләрлән йапэрлар.

6 Северләр отурмаа өндеки ерä конак софраларында хем илк скемнелерä синагогаларда.

7 Беенерләр, инсан селäm версин оннара мейданнарда да десиннар: „Üүредижй!“

8 Ама сиз кендинизä „Üүредижй“ сөлеттирмейин, зерä сиздä бир үүредижй – Христос, ама сиз хепсиниз кардашсыныз.

9 Бу ердä кимсейä демейин „Боба“, зерä сизин бирдир Бобаныз, ани гөктä булунэр.

10 Кимсейä демейин „Өндержй“, зерä бирдир сиздä Өндержй – Христос.

11 Сизин аранызда ен бүүйү сизä изметкär олсун.

12 Ким кендини үүсеклендирер, о ашааландырылажэк, ким кендини ашааландырэр, о үүсеклендирележэк.

13 Вай сизä, билгичләр хем фарисейләр, икиүзлүләр! Зерä сиз капээрсыныз инсана Гök Падишалыны. Кендиниз гирмеерсиниз, ким дä гирмä истеер, бракмээрсыныз.

/14 Вай сизä, билгичләр хем фарисейләр, икиүзлүләр! Сиз кемирерсиниз дулларын евлерини, ама гөстөрмäk ичин узун дуалар йапэрсыныз. Онуштан жезаныз чок аар олажэк./

15 Вай сизä, билгичләр хем фарисейләр, икиүзлүләр! Зерä сиз доланэрсыныз ери хем денизи, ки чевирäсиниз баарлем бирисини дининизä, да чевирип, йапэрсыныз ону бир жендем адамы, ики кат таа фена сиздән.

16 Вай сизä көөр өндержиләр, ани деерсиниз: „Еер емин едärсейди

биркимсей Айоз бинайлан, диил бишей. Ама емин едәрсейди Айоз бинанын алтыныннан, о баалы емининнән“.

17 Фикирсизләр хем көөрлар, не таа бүүк? Алтын мы оса Айоз бинамы, ани айозлээр алтыны?

18 Хем деерсиниз: „Еер биркимсей емин едирсейди курбанниклан, диил бишей, ама емин едирсейди курбаннан, ани курбанник үстүндә, о баалы емининнән“.

19/Фикирсизләр хем/ көөрлар! Не таа бүүк, курбан мы, оса курбанник мы, ани курбаны айозлээр?

20 Өлә ки, ким емин едер курбанниклан, о емин едер хепсиннән, не вар онун үстүндә.

21 Ким емин едер Айоз бинайлан, о емин едер Айоз бинайлан хем Оуннан, Ким орада йашээр.

22 Хем ким емин едер гөклән, емин едер Аллахын чорбажылык скемнесиннән хем скемнедә Отуннан.

23 Вай сизә, билгичләр хем фарисейләр, икиүзлүләр! Зерә сиз верерсиниз онунжу пайыны наанедән, марардан хем кимйондан, ама бракэрсыныз таманнанмадык Закондан ен паалы ишлери: доорулуу, ажыйанныы хем инаны. Буннары ләазым йапасыныз, каланыны да бракмайасыныз!

24 Көөр өндержиләр, ани сиври синяә сүзерсиниз, ама девейи йудэрсыныз!

25 Вай сизә, билгичләр хем фарисейләр, икиүзлүләр! Сиз йкээрсыныз чөлмәән хем чанаан дышансыны, ама ичянсы долу хырсызлыклан хем тамахлыклан.

26 Көөр фарисей! Илкин пакла чөлмәән /хем чанаан/ ичянсыны, сора пак олажэк дышансы да.

27 Вай сизә, фарисейләр хем билгичләр, икиүзлүләр! Зерә сиз нижә киречли мезарлар, ани дышандан гөрүнерләр гөзәл, ама ичйандан долу өлүлерин кемиклериннән хем хертүрлү мындарлыклан.

28 Хеп өлә сиз дә дышандан гостерилерсиниз инсанын онүндә доору, ама ичйандан долуйсунуз икиүзлүлүклән хем законсузлуклан.

29 Вай сизә, билгичләр хем фарисейләр, икиүзлүләр! Зерә сиз дүзерсиниз пророклары мезарларыны хем донадэрсыныз доору адамнарын анылмак ташларыны.

30 Сиз деерсиниз: „Еер биз йашайайдык бизим деделерин вакидында, кайыл олмайажэйдик пророклары каныны дөкмәә“.

31 Бутакум сиз кенди-кендини-зә каршы шаатлык едерсиниз, ани сиз пророк өлдүрүжүлерин оолларысыныз.

32 Хайди, битирин, не бобаларыныз чекеттирди.

33 Йыланнар, зихирли йылан йаврулары! Несой куртулажэныз жендемин жезасындан?

34 Онун ичин, тә, йоллээрмы сизә пророклары, аарифлери хем билгичлери. Кимисини өлдүрежениз да ставроза гережениз, башкаларыны дүүйежениз сизин синагогаларда хем коолайажэныз оннары касабадан касабайа.

35 Өлә ки, сиз жувал едежениз хепси доору оланнарын каннары ичин, ани дөкүлдү бу ердә, кабаатсыз Авелин канындан, Варакхийанын оолунун, Захарийанын

канынадан, ангысыны өлдүрдүнүз Айоз бина хем курбанлык ара-сында.

³⁶ Доору сөлеерим сизä, ани хепси буннар ичин бу бой инсан жувап едежек.

Иерусалим ичин аалайыш

³⁷ Иерусалим, Иерусалим, ани өлдүрерсин пророклары хем ташлан дүйерсин сана йолланылмышлары! Кач сыра истедим топлайым сенин ушакларыны, нижя клочка топлээр пиличлерини канатлары алтына, ама сиз истамединиз!

³⁸ Та, свиниз сизä бош бракылэр.

³⁹ Сөлеерим сизä, ани бүүндан отаа гөрмейежениз Бени, демейинжя: „Иисозленмиш олсун, Ким гелер Саабинин адына!“»

Битки вакыдын нышаннары

24 Ачан Иисус чыкты Айоз бинадан да йолланды гитмаä, үүренижилар йаклаштылар Она, гостерсиннар Айоз бинанын йапыларыны.

² Ама Иисус деди оннара: «Гөрерсиниз ми хепсини буннары? Доору сөлеерим сизä, ани калмайажэк бурада таш үстүндä таш, хепси йыкылажэк».

³ Ачан Иисус отурду Зейтин байыры үстүндä, үүренижилери йалныз Она йаклаштылар да дедилар: «Сөля бизä, незаман олажэк буннар хем несой нышан Сенин гелмени хем заманын биткисини гостережек?»

⁴ Иисус жувап етти оннара: «Бакын, биркимсей алдатмасын сизи.

⁵ Зерä чойу гележек Беним адыма да дейежек: „Баним Христос“, да чойуну алдадажэklar.

⁶ Ишидежениз женк уултусу хем хабер женклар ичин. Бакын, коркмайасыныз. Зерä хепси буннар лаязым олсун, ама бу таа диил биткиси.

⁷ Зерä миллет миллетä, падишахлык падишахлаа каршы калкажэк. Кими ерлердä олажэк аачлык, /салгыннар/ хем ер тепремелери.

⁸ Ама хепси буннар салт бүүк кахырларын чекетмеси.

⁹ Озаман зетлейежэklar сизи хем өлдүрежэklar, хем Беним адым ичин хепси миллетлар сиздän азетмейежек.

¹⁰ Чойу инандан дүшежек. Бири-бирини сатажэklar хем азетмейежэklar бири-бириндän.

¹¹ Калкажэк чок йаланжы пророклар да чойуну алдадажэklar.

¹² Законсузлук зеделенежек, онуштан чойунда севги сууажэк.

¹³ Ама ким биткийдän дайанажэк, о куртулажэк.

¹⁴ Гök Падишахлыын Ии Хабери бүтүн дүннедä насаат олажэк, шаатлык олсун хепси миллетлерä, да озаман биткиси гележек.

¹⁵ Ölä ки, ачан гөрежениз дикили айоз ердä ииренч иши, ани бозгунжулук йапэр, ангысы ичин лафетти пророк Даниил, – ким окуйэр, аннасын –

¹⁶ озаман ким олажэк Иудейада, качсын байырлара.

¹⁷ Ким булунажэк ев үстүндä, инмесин алмаа бишей ичйандан.

¹⁸ Ким олажэк кырда, дөнмесин геери үст рубасыны алмаа.

19 О гүннердә вай маамул хем ушак емзирән карылары!

20 Дуа един, качманыз разгелмесин кышын еки жүмертеси.

21 Зерә озаман бүүк зее т олажэк, ани олмады дүннейин курулмасындан бүүнәдән хем олмайажэк да.

22 Еер о вакыт кысалдылмайды, кимсей куртуламайажэйды, ама сечилмишлерин хатыры ичин о вакыт кысалдылды.

Адам Оолунун гелмеси

23 Озаман еер биркимсей дейәрсейди сизә: „Тә, Христос бурада!“ еки: „Христос орада!“, инанмайын.

24 Зерә пейдаланажэк йаланжы христослар хем йаланжы пророклар. Йапажэклар бүүк нышаннар хем шашмаклы ишләр, алдатсыннар дейни, оларсайды колай, артык сечилмиш оланнары да.

25 Тә, Бән вакытча сизә хаберледим.

26 Өлә ки, еер дейәрсейдиләр сизә: „Тә, О чол ердә!“, гитмейин, еки: „Тә, О саклы ичердә!“, инанмайын.

27 Зерә, нижә чимчирик чакэр гүндуусундан да гөрүнер гүнбатысына кадар, өлә олажэк Адам Оолунун гелмеси дә.

28 Нередә олажэк леш, орайы топланажэк леш карталлары.

29 О зее т гүннериндән сора хемен гүн караражэк, ай вермейежэк айдынныны, йылдызлар гөктән дүшежекләр, хем гөкүн куветлери сарсаланажэк.

30 Озаман гөктә Адам Оолунун нышаны гөстерилежэк. Озаман хепси ердеки сенселеләр аалайажэк. Гөрежекләр Адам Оолуну, геләркән гөкүн булутлары үстүндә бүүк куветлән хем метинниклән.

31 О йоллайажэк бүүк бору сесиннән ангиллерини. Оннар топлайажэклар Онун сечилмишлерини дөрт тарафтан, гөкүн бир кенарындан өбүр кенарынадан.

32 Инжир фиданындан өрнек алын. Ачан даллары йымышээрлар, хем йапраклары ешерерләр, билерсиниз, ани йаз йакын.

33 Хеп өлә, сиз дә ачан гөрежениз хепси буннары, билиниз, ани бу иш* йакын, артык капуда.

34 Доору сөлеерим сизә, ани бу бой инсан гечмейежэк, хепси буннар таманнанмайынжа.

35 Ер хем гөк гечежэк, ама Беним сөзлерим хич гечмейежэк.

Гүн хем саат билинмеер

36 О гүнү хем о саады кимсей билмеер: не гөктеки ангилләр, не дә Оол, ама салт Боба.

37 Нижә олду Нойун гүннериндә, хеп өлә олажэк Адам Оолунун гелмесиндә дә.

38 Нижә о гүннердә потоптан илери ийәрдиләр, ичәрдиләр хем евленәрдиләр о гүнә кадар, ачан Ной гирди геми ичинә,

39 да бишей шүпеленмәрдиләр, потоп гелмейинжә да хепсини телеф етмейинжә, хеп өлә олажэк Адам Оолунун гелмеси дә.

* 24:33 Бу иш: йада «О».

40 Озаман ики адам олажэк кырда. Бириси алынажэк, өбүрү калажэк.

41 Ики кары дермендä ун үүде-жеклär. Бириси алынажэк, бири-си калажэк.

42 Онуштан кушку олун, зерä билмеерсиниз, не гүнү Саабиниз гележек.

43 Билиниз, еер билейди евин чорбажысы, незаман хырсыз гележек, кушку дуражэйды да брак-майажэйды, свини сойсун.

44 Онуштан сиз дә олун хазыр, зерä Адам Оолу гележек о саатта, ачан хич дүшүнмеерсиниз.

Инанч хем касаветсиз чыраklar

45 Ажаба кимдир инанч хем аариф чырак, ангысыны чорбажысы койду жувапчы кенди евиндä хепси чыраklarын үстүнä, вакы-дында дойурсун оннары дейни?

46 Мутлу чырак, ангысыны чорбажысы, гелмесиндä, булажэк бөлä йапаркан.

47 Доору сөлеерим сизä, ани койажэк ону жувапчы бүтүн кенди варлыгы үстүнä.

48 Ама чырак оларсайды фена да акылжа дейәрсейди: „Чорбажым ойаланэр“,

49 да башларсайды дүүмää кафадарларыны, имää хем ичмää сарфошчуларлан,

50 чыраан чорбажысы гележек бир гүн, незаман хич бекләмеер, хем о саатта, незаман хич дүшүнмеер,

51 чок дүүежек, ону икиүз-лүлärлän бир ерä койажэк. Орада олажэк ааламак хем диш гыжыр-датмасы.

Он кыз

25 Озаман Гök Падишахлыы он кыза бензär олажэк, ангылары алдылар кандиллери-ни да каршы етмää гүвеейи чыктылар.

2 Оннарын беши аарифти, ама беши диилди аариф.

3 Диил аарифлär, алып кандиллерини, алмадылар кендилериннän зейтин йаайы.

4 Ама аариф оланнар кандиллериннän алдылар зейтин йаайы да каплар ичиндä.

5 Чүнкү гүвää геч калды, оннар хепси уйукламаа башладылар да уйудулар.

6 Гежä йарысы ишидилди бир бүүк сес: „Тä гүвää гелер, чыкын она каршы!“

7 Озаман хепси кызлар уйандылар да хазырладылар кандиллерини.

8 Диил аарифлär дедилär аарифлерä: „Верин бизä дә сизин зейтин йаайыныздан, зерä бизим кандиллär сүүнер“.

9 Ама аариф кызлар жувап етилар: „Йок насыл верелим, зерä сора етишмз хем бизä, хем сизä. Таа ислää гидин сатыжылары да сатын алын кендинизä“.

10 Ачан гиттилär сатын алсыннар, гелди гүвää. Хазыр оланнар онуннан гирдилär дүүн еринä да капуйу китледилär.

11 Ондан сора гелдилär калан кызлар да йалвардылар: „Чорбажы, чорбажы, ач бизä капуйу!“

12 Ама о жувап етти оннара: „Доору сөлеерим, ани танымээрим сизи!“

13 Өлә ки, кушку олун, зерә бил-меерсиниз, не гүнү хем не саатта Адам Оолу гележек.

Талантлар ичин өрнек

14 Бу олажэк, нижә бир адам, гидежейкән бир йабанжы ерә, чаарды чыракларыны да пайетти онна-ра кенди варлыныны.

15 Бирисинә верди беш талант, икинжисинә верди ики талант, үчүнжүсүнә верди бир талант, херкезинә бежериклиинә гөрә, сора гитти.

16 О, ангысы каблетти беш талант, гидип койду оннары алыш-веришә да казанды таа беш талант.

17 Хеп өлә йапты икинжиси дә, ани каблетти ики талант. О да казанды таа ики талант.

18 Ама үчүнжүсү, ангысы каблетти бир талант, гидип казды бир куйу ер ичиндә да орайы саклады чорбажысынын талантыны.

19 Чок вакыттан сора бу чорбажы дөндү геери да истеди есап оннардан.

20 О, ангысы каблеттииди беш талант, гелди да гетирди таа беш талант, дейип: „Чорбажы, сән вердин бана беш талант, бән казандым таа беш талант“.

21 Чорбажы деди она: „Хелал, сән ии хем инанч чыраксын, олдун инанч аз ишлердә, койажам сени чок ишлерин үстүнә. Кытыл чорбажынын шенниинә!“

22 О, ангысы каблеттииди ики талант, гелди да деди: „Чорбажы,

сән вердин бана ики талант. Бән оннарлан казандым таа ики талант“.

23 Чорбажы деди: „Хелал, сән ии хем инанч чыраксын, олдун инанч аз ишлердә, койажам сени чок ишлерин үстүнә. Кытыл чорбажынын шенниинә!“

24 О, ангысы каблеттииди салт бир талант, гелди да деди: „Чорбажы, биләрдим сени, ани кескин адамсын, бичерсин, нередә екмедин хем топлээрсын, нередә харман дүүмедин.

25 Бән корктум, онуштан, гидип, гөмдүм бу таланты ер ичинә. Шинди ал, не сенин“.

26 Чорбажы деди она: „Йарамаз хем хайлаз чырак! Биләрдин, ани бичерим, нередә екмедим хем топлээрым, нередә харман дүүмедим.

27 Онуштан сән ләазымды койасын парамы банкажылара*. Шинди, ачан дөндүм геери, алажэйдым парамы гелирлән.

28 Алын ондан бу таланты да верин она, кимдә вар он талант.

29 Зерә кимдә вар, она таа верилежек, ама кимдә йок, ондан алынажэк, нейи дә вар.

30 Ама бу йарамаз чыраамы атын дышанкы караннаа. Орада олажэк ааламак хем диш гыжырдатмасы“. /Сөлейип буну, деди: „Кимин вар кулаа ишитмәә дейни, ко ишитсин!“/

Миллетлерә даава

31 Ачан Адам Оолу Кенди метиннииндә гележек, хем хепси айоз ангилләр Онуннан, озаман

* 25:27 Банкажылар – безиргәннәр, ани инсандан парайлан алыш-вериш йапэрлар да геери гелирлән чевирерләр.

отуражэк Кенди метинни чорба-жылык скемнесиндä.

³²Хепси миллетлär топланажэк Онун онүнä. Да айыражэк онна-ры бири-бириндän, нижä айырэр гүдүжү койуннары текелердän.

³³Койуннары айыражэк саа тарафына, ама текелери – сол тарафына.

³⁴Озаман Падишах дейежек саа тарафында оланнара: „Гелин, Бобамын иисозленмишлери, да елä алын Падишахлыы, ани хазырланмыш сизä дүннейин курулмасындан.

³⁵Зерä аачтым, да сиз дойурдунуз Бени. Сусуздум, да вердиниз су, ичейим. Йабанжыйдым, каблеттиниз Бени.

³⁶Чыплагтым, гиидирдиниз Бени. Хастайдым, гелдиниз Бана. Капанда капалыйдым, долаштыныз Бени“.

³⁷Озаман доору оланнар жувап едежеклар: „Сааби, незаман аач Сени гөрдүк да дойурдук? Еки незаман сусуздум, да су вердик, ичäсин?

³⁸Незаман йабанжы Сени гөрдүк да каблеттик? Еки чыплаг, да гиидирдик?

³⁹Незаман хаста Сени гөрдүк еки капанда да Сана гелдик?“

⁴⁰Падишах жувап едежек оннара: „Доору сөлеерим сизä, кач сыра буннары йаптыныз бу ен күчүк кардашларымдан бирисинä, Бана Кендимä йаптыныз“.

⁴¹Сора дейежек сол тарафында оланнара: „Гидин Бендän, сиз бетвалылар, дивеч атешä, ани хазырланмыш диавола хем онун ангиллеринä!

⁴²Зерä аачтым, да дойурмадыныз Бени. Сусуздум, да су ичейим, вермединиз.

⁴³Йабанжыйдым, каблетмединиз Бени. Хастайдым, капанда булундум, да гелмединиз Бана“.

⁴⁴Озаман оннар дейежеклар: „Сааби, незаман гөрдүк Сени аач, сусуз, йабанжы, чыплаг, хаста, капанда да йардым етмедик Сана?“

⁴⁵Озаман О жувап едежек: „Доору сөлеерим сизä, ани кач сыра буну йапмадыныз бу ен күчүк кардашларымдан бирисинä, Бана йапмадыныз“.

⁴⁶Буннар гидежеклар дивеч жезайа, ама доору оланнар – дивеч йашамайа).

Иисусу өлдүрмäk ичин неет

26 Хепсини буннары аннаттыктан сора Иисус деди Кенди үүренижилеринä:

²«Билерсиниз, ани ики гүндän сора Паскеллä йортусу олажэк? Озаман Адам Оолу даавайа верилежек, ставроза герилмиш олсун».

³Озаман топландылар бүүк попалар, билгичлар хем халк аксакаллары Кайафанын, баш попанын, аулу ичинä.

⁴Да аннаштылар, несой шал-вирликлän тутсуннар Иисусу да өлдүрсүннär.

⁵Ама дедилär: «Салт олмаз буну йапмаа йортуда, ки инсан деб-решмесин».

Бир кары йаалээр Иисусу

⁶Ачан Иисус булунары Вифанийа күйүндä, лепралы Симонун евиндä,

7 Она йаклашты бир кары ак мермер кап ичиндә пек паалы кокулуклан, да Иисус софрада булунуркан, кокулуу дөктү Иисусун башына.

8 Үүренижиләр, ачан гөрдүләр буну, үфкеленип, дедиләр: «Не ләазымды йапылсын бу заннык?»

9 Бу кокулуу варды насыл сатмаа чок парайа да буну фукааралара вермәйә».

10 Иисус биләрди, не лафедәрдиләр, да деди оннара: «Нечин гүҗендирерсиниз карыйы? О бир йакышыклы иш йапты Беним ичин.

11 Фукааралар херзаман сизиннән, ама Бән херзаман олмайаҗам.

12 Дөкүп бу кокулуу гүүдемин үстүнә, хазырлады Бени гөмүлмәк ичин.

13 Доору сөлеерим сизә, ани бүтүн дүннедә, нередә Ии Хабер насаат олаҗэк, бу карынын йапты сөләнежек да она анылмак олаҗэк».

Иуда сатәр Иисусу

14 Озаман оники үүренижидән бириси, Иуда Искарот, гитти бүүк попазлара

15 да деди: «Не вереҗениз бана, еер верирсейдим Иисусу сизин елинизә?» Оннар ададылар, вермәйә она отуз гүмүш.

16 Бундан сора Иуда аарарды уйгун вакыт, ки версин Иисусу оннарын еллеринә.

Паскеллә софрасы

17 Хамурсуз йортунун илк гүнүндә үүренижиләр гелдиләр Иисуса да дедиләр Она: «Нередә истеер-

син хазырлайалым Сана Паскеллә имеени?»

18 О деди: «Гидин касаба ичинә, те о филан адама да дейин она: „Үүредижидеер: Беним вакыдым йаклашты, сендә йортулайаҗам Паскеллейи үүренижилеримнән“».

19 Үүренижиләр йаптылар өлә, ниҗә Иисус сымарлады, да хазырладылар Паскеллейи.

20 Авшамнен Иисус оники үүренижисиннән ерлешти софрайа.

21 Оннар ийәркән, Иисус деди: «Доору сөлеерим сизә, ани сиздән бириси Бени сатаҗэк».

22 Оннар пек кахырландылар да башладылар бири-бири арды сора Она сормаа: «Аҗаба, диилим ми Бән, Сааби?»

23 Иисус жувап етти: «Ким узатты елини Бенимнән чини ичинә, о Бени сатаҗэк.

24 Хакына, ани Адам Оолу гидер, ниҗә Онун ичин йазылы. Ама вай о адама, кимдән Адам Оолу сатыләр! Она таа ии олаҗэйдү, хич дуумасын!»

25 Иуда, ани сатты Ону, деди: «Үүредижиде, аҗаба диилим ми бән?» «Өлә, ниҗә сөледин», – жувап етти Иисус.

Комка

26 Ачан оннар ийәрдиләр, Иисус алды бир екмек, иисөзледи, кырды да верди үүренижилеринә, дейип: «Алын да ийин, бу – Беним гүүдәм».

27 Сора алды бир чөлмек, шүкүр етти Аллаха, верди оннара, дейип: «Ичин хепсиниз ондан,

28 зерә бу – Беним каным, ени баалантынын каны, ани дөкүләр

чойу ичин, ки гүнахлары башлансын.

²⁹Сөлеерим сизә, ани бүүндән өтәә ичмейежәм бу чотук мейвасындан о гүнә кадар, ачан ичежәм таазесини сизиннән Бобамын Падишахлыында».

Петринин атылмасы ичин хабар

³⁰Бир псалма чалдыктан сора, оннар гиттиләр Зейтин байырына.

³¹Иисус деди оннара: «Хепсиниз бу гежә Беним бетеримә сүрчежениз, зерә вар йазылы: „Уражам Гүдүжүйү, да койуннар даалжэк“.

³²Ама дирилдиктән сора сиздән өнжә Галилейайа гидежәм».

³³Петри жувап етти Она: «Хепси сүрчәрсейди Сенин бетеринә, бән бир сыра билә сүрчмейежәм».

³⁴Иисус она деди: «Доору сөлеерим сана, ани бу гежә, хороz өтүнжә, сән үч сыра атылажан Бендән».

³⁵Петри деди: «Еер ләазым оларсайды өлейим дә Сениннән, хеп окадар атылмарым Сендән». Калан үүренижиләр дә хеп өлә лафетиләр.

Иисус Гефсимани башчесиндә

³⁶Сора Иисус оннарлан гитти бир ерә, ады Гефсимани. Да деди үүренижилеринә: «Отурун бурада. Бән гидежәм орайы, дуа едейим дейни».

³⁷Алды Петрийи хем Зеведейин ики оолуну да башлады кахырланмаа хем зеедленмәә.

³⁸Иисус деди оннара: «Жаным кахырлы өлүмәдән. Калын бурада Бенимнән да кушку олун!»

³⁹Сора гитти бираз таа илери, дүштү үзүккойну ерә да башлады дуа етмәә: «Бобам, еер варсайды нижә, ко ашсын бу ажы чөлмек Бендән. Хеп окадар олсун диил өлә, нижә Бән истеерим, ама нижә Сән».

⁴⁰Сора гелди үүренижилеринә, булду оннары уйуйаркан да деди Петрийә: «Не бир саат баарлем кушку дурамадыныз Бенимнән?»

⁴¹Кушку олун хем дуа един, ки денемейә дүшмейәсиниз. Дух хавез, ама тен куветсиз».

⁴²Гитти енидән икинжи сыра дуа етмәә да деди: «Бобам, еер йоксайды нижә ашсын бу чөлмек Бендән, ки ичмейим ону, ко олсун Сенин истедиин».

⁴³Сора Иисус енидән дөндү геери үүренижилеринә да булду оннары уйуйаркан, зерә уйкудан аарлашмышты гөзлери.

⁴⁴Енидән бракып оннары, узаклашты да дуа етти үчүнжү сыра, дейип хеп о лафлары.

⁴⁵Сора гелди үүренижилеринә да деди оннара: «Сиз хеп таа уйуйэрсиниз хем динненерсиниз ми? Тә гелди саат, ачан Адам Оолу верилер гүнахкерлерин елинә.

⁴⁶Калкын, гиделим! Тә, Беним сатыжым йаклашты».

Иисус тутуләр

⁴⁷Иисус таа лафедәркән, гелди Иуда, оникидән бириси, хем онуннан барабар чок инсан кылычларлан хем мочугаларлан, йолланылмыш бүүк попазлардан хем халк аксакалларындан.

⁴⁸Сатыжы вердийди оннара бутүрлү нышан: «Кими өпежәм, Одур Иисус, Ону тутун!»

49 Бирдән йаклашты Иисуса да деди: «Селәм, Үүредижиди!», сора өптү Ону.

50 Иисус деди она: «Достум, не гелдин йаппама, йапп!» Озаман инсаннар йаклаштылар Иисуса да, узадып еллерини, туттулар Ону.

51 Бириси, ани Иисуслан барабарды, узатты елини да чыкарды кылыжыны, урду баш попазын кулуна да кести онун кулааны.

52 Озаман Иисус деди: «Кой кылыжыны еринә, зерә херкези, ким кылыч чыкарәр, кылычтан өлдүрүлер.

53 Оса санэрсин, йок насыл йалварайым Бобама, ки йолласын Бана йардыма ангиллери, оники легиондан* зеедә ми?»

54 Ама озаман несой таманна-нажәк Айоз Йазылар, ангылары деер, ани хепси бөлә ләазым олсун?»

55 Озаман Иисус деди инсана: «Сиз чыктыныз Бени тутмаа, нижә бир хайдуду, кылычларлан хем мочугаларлан. Хер гүн отурурдум Айоз бинада, үүредерәк инсаны, да тутмадыныз Бени.

56 Ама хепси буннар олду, ки таманнансын пророкларын йазылары». Бундан сора хепси үүренижиләр брактылар Ону да качтылар.

Иисус Синедрионун өнүндә

57 Иисусу тутаннар гөтүрдүләр Ону баш попаза, Кайафайа, кимин евиндә топланмышты билгичләр хем аксакаллар.

58 Петри гидәрди Онун ардына узактан-узаа, баш попазын аулу-

на кадар. Сора гирди аул ичинә, отурду бекчиләрлан барабар, ки гөрсүн нейлән бу иш битежек.

59 Бүүк попазлар, аксакаллар хем бүтүн Синедрион Иисуса каршы аарардылар йаланжы шаатлык, ки өлдүрсүннәр Ону,

60 ама буламадылар, макар ки чок йаланжы шаат чыкты ортайа. Сонда гелди таа ики шаат.

61 Оннар дедиләр: «О деди: „Бән вар нижә йыкайым Аллахын Айоз бинасыны да үч гүнә кадар енидән йыважам ону“».

62 Баш попаз калкты аякча да сорду: «Хич жувап етмейжән ми? Не сөлеерләр шаатлар Сана каршы?»

63 Иисус сусарды. Баш попаз деди она: «Емин еттирерим Сана дири Аллахлан, сөлә бизә, Сәнсин ми Христос, Аллахын Оолу?»

64 «Олә, нижә сөледин, – жувап етти Иисус. – Бундан таа зеедә сөлеерим сизә: бүүндән өтәә гөрежениз Адам Оолуну отураккан Кудретлинин** саа тарафында хем геләркән гөк булутлары үс-түндә».

65 Озаман баш попаз йыртты рубаларыны да баарды: «Көтүледиди Аллахы! Не ләазым бизә башка шаат? Демин кендиниз ишиттиниз, нижә көтүледиди Аллахы!

66 Не дейежениз?» Оннар жувап еттиләр: «Кабаатлы, жезалансын өлүмнән!»

67 Озаман түкүрдүләр үзүнә, дүүдүләр шамарлан.

68 Да дейәрдиләр: «Пророклук ет бизә, Христос, ким урду Сана?»

* 26:53 Легион – 6000 аскер. ** 26:64 Кудретли – Аллах.

Петри атылэр Иисустан

69 Петри дурарды дышарда, аул ичиндä. Бир изметчийка йаклашты она да деди: «Сән дә Галилейалы Иисуслан булунардын!»

70 Петри атылды хепсинин онүн-дä да деди: «Хич аннамээрым, не сөлеерсин».

71 Ачан чыкты токатлар йанына, бир башка изметчийка гөрдү ону да деди оннара, ким орадайдды: «Бу адам да Назаретли Иисусланды».

72 Петри енидән атылды да емин етти: «Хич танымээрым бу Адамы!»

73 Бираздана орада дураннар йаклаштылар Петрийä да дедилär: «Аслы, сән дә оннардансын, зерä сенин лафын таныдэр сени».

74 Петри башлады бетвайлан емин етмää: «Хич танымээрым бу Адамы!» Таман о вакыт хороз өттү.

75 Петринин аклына гелди, не сөледийди Иисус: «Хороз өтүн-жä, сән үч сыра Бендән атыла-жан». Петри чыкты дышары да ажы аалады.

Иисусу гөтүрерлär кулланыжы Пилата

27 Ачан сабаа олду, бүүк по-пазлар хем халк аксакаллары аннаштылар Иисусу өлдүр-сүннär.

²Баалайып Ону, гөтүрдүлär да вердилär кулланыжы Понтий Пилата.

Иуда асылэр

³Ачан Иуда, ани сатты Иисусу, аннады, ани Иисусу даавайа вердилär, пишман олду. Гетирди геери

отуз гүмүшү да верди бүүк по-пазлара хем аксакаллара.

⁴О деди: «Гүнаха гирдим, зерä кабаатсыз адам каны саттым». «Бизä не? Сән кендин бак», – жу-вап етти оннар.

⁵Иуда атты гүмүшлери Айоз бина ичинä, сора гитти да асылды.

⁶Бүүк попазлар топладылар гүмүшлери да дедилär: «Дүш-мär коймаа бу парайы Айоз бинанын хазнасына, зерä бу кан парасы».

⁷Аннаштылар бу парайлан чөл-мекчинин тарласыны сатын алсын-нар, мезар ери олсун, йабанжылары гөммää дейни.

⁸Онуштан бүүнкү гүнä кадар бу тарланын ады: «Кан тарласы».

⁹Озаман таманнанды, не хабер-ледийди пророк Иеремийа, ангысы деер: «Алдылар отуз гүмүшү, паа курушуну, ани Израил ооллары курду Онун ичин,

¹⁰да вердилär чөлмекчинин тарласы ичин, нижä бана Сааби сө-леди».

Иисус Пилатын онүндä

¹¹Иисус чыкты кулланыжынын онүнä, ангысы сорду Она: «Сән-син ми Иудейлерин Падишахы?» «Өлä, нижä сөлеерсин», – жувап етти Иисус.

¹²Ама бүүк попазларын хем аксакалларын амазларына хич жу-вап етмеди.

¹³Озаман Пилат деди Она: «Не, ишитмеерсин ми, некадар чок ка-баатландырэрлар Сени?»

¹⁴Иисус она хич бир дә лаф жу-вап етмеди. Кулланыжы буна пек шашты.

Иисус хем Варавва

15 Хер Паскеллә йортусунда кулланыҗы, адетинә гөрә, колверәрди капанҗылардан бирисини, кими инсан истәрди.

16 О вакыт капалыйды бир анылмыш адам, ады Варавва.

17 Ачан хепси топлуйдулар, Пилат сорду оннара: «Кими истеерсиниз колверейим? Вараввайы мы оса Иисусу му, Ангысына денер Христос?»

18 Зерә биләрди, ани хасеетлик бетеринә вердиләр Иисусу онун елинә.

19 Ачан Пилат таа отуларды даава скемнесиндә, онун карысы йоллады она, сөлесиннәр: «Бак йапмайасын бишей бу доору адама. Бу гежә чок зее чектим, ачан Ону дүшүмдә гөрдүм».

20 Бүүк попазлар хем аксакаллар кызыштырдылар инсаны истесиннәр Вараввайы, ама Иисусу өлдүрсүннәр.

21 Кулланыҗы сорду оннара: «Ангысыны оннарын икисиндән колверейим?» «Вараввайы!» – баардылар оннар.

22 Пилат деди оннара: «Не йапайым Иисуслан, Ангысына денер Христос?» «Герилмиш олсун ставроза!» – баардылар оннар.

23 Кулланыҗы деди: «Е не көтүлүк йапты?» Ама оннар чекетиләр таа пек баармаа: «Герилмиш олсун ставроза!»

24 Ачан Пилат гөрдү, ани бишей йапамээр, буна каршы, калабалык дебешер, алды су, йыкады

еллерини инсанын өнүндә да деди: «Бән дилим кабаатлы бу доору Адамын каны ичин. Бакын кендиниз!»

25 Хепси инсан жувап етти: «Онун каны дүшсүн бизим үстүмүзә хем бизим ушакларымызын үстүнә».

*Аскерләр**гүлмәә алэрлар Иисусу*

26 Озаман Пилат колверди Вараввайы, ама Иисусу камчылайып, верди, ки герсиннәр ставроза.

27 Сора кулланыҗынын аскерлери гөтүрдүләр Иисусу Преториума*. Онун долайына топландылар хепси аскерләр.

28 Сойундурдулар Онун рубаларыны да гиидирдиләр кырмызы үст руба.

29 Öрдүләр тикенни чалыдан бир фенец да койдулар Онун башына, сора вердиләр бир сопа саа елинә. Диз чөкүрдүләр өнүндә да, гүлмәә алып, дейәрдиләр: «Селәм Сана, Иудейлерин Падишахы!»

30 Түкүрүрдүләр Онун үстүнә, сора алып сопайы, кафасына урурдулар.

31 Гүлмәә алдыктан сора сойундурдулар кырмызы үст рубайы, гиидирдиләр Кенди рубаларыны да гөтүрдүләр Ону, ставроза гермәә.

Иисусу герерләр ставроза

32 Касабадан чыкаркан, каршы гелдиләр киринели бир адамнан, ады Симон. Ону зорладылар, гөтүрсүн Иисусун ставрозуну.

* 27:27 Преториум – кулланыҗынын резиденциясы.

33 Ачан етиштиләр о ерә, ани ады Голгофа, аннамасы «баш кемии ери),

34 вердиләр ичсин шарап, карышык ажы бишейлән, ама Иисус, дадып, истәмеди ичсин.

35 Гердиктән сора, аттылар четелә да пайеттиләр Оун рубаларыны.

36 Сора отурдулар да йанында бекчилик едәрдиләр.

37 Башы үстүндә тактылар кабаатыны, йазылы: «Иисус – Иудейлерин Падишахы».

38 Оуннан барабар ставроза гердиләр ики хайдут: бирисини саа, өбүрүнү дә сол тарафына.

39 Орадан геченнәр көтүләрдиләр Ону да, башларыны саллайалар, дейәрдиләр:

40 «Сән, ани йыкәрсын Айоз бинайы да үч гүндә енидән йапәрсын, еер Сән Аллахын Оолусайдын, куртар Кендини да ин ерә ставроздан!»

41 Хеп өлә бүүк попазлар, билгичләр хем аксакаллар /фарисейләрлән барабар/ гүлмәә алардылар Ону да дейәрдиләр:

42 «О башкаларыны куртарды, ама Кендини куртарамээр! Еер О Израилин падишахыйса, инсин ерә ставроздан, да биз инанажэз Она!

43 Умутланарды Аллаха, ко шинди куртарсын Ону Аллах, еер Ону севәрсә. Зерә О Кенди дейәрди: „Бән Аллахын Оолуйум!“»

44 Хайдутлар, ани герилийдиләр Оуннан, хеп өлә көтүләрдиләр Ону.

Иисус өлер

45 Алтынжы сааттан докузунжу саада кадар* олду каранлык бүтүн мемлекеттә.

46 Докузунжу саадын долайында Иисус баарды бүүк сеслән: «Ели! Ели! Лема шевактани?» Аннамасы: «Аллахым! Аллахым! Нечин Бени брактын?»

47 Орада дураннардан кимиси, ишидип бу лафлары, дедиләр: «О чаарэр Илийайы!»

48 Бириси качты, чабук алды бир сүнкер, бандырды ону ииши шарап ичинә да, такып бир сопайа, верди, ичсин.

49 Ама каланы дейәрдиләр: «Дурун, бакалым, гележек ми Илийа, куртарсын Ону?»

50 Иисус енидән баарды бүүк сеслән да верди духуну.

Айоз бинанын пердеси йыртылэр

51 Бирдән Айоз бинанын ичиндә пердә йыртылды ики парчайа, йукардан ашаа кадар. Ер тепреди, ташлар чатладылар,

52 мезарлар ачылдылар. Чок айозларын гүүделери, ани өлдүйдүләр**, дирилдиләр

53 да, мезарлар ичиндән чыкып, Оун дирилмесиндән сора гирдиләр айоз касабайа*** да чойуна гөстерилдиләр.

54 Аскер үзбашы хем аскерләр, ани бекчилик едәрдиләр Иисусун йанында, ачан гөрдүләр ер тепремесини хем хепсини, не олду, пек

* 27:45 Саат 12-дән 15-ә кадар. ** 27:52 Öлдүйдүләр – урумжа, «уйумуштулар».

*** 27:53 Айоз касабә – Иерусалим.

корктулар да дедиләр: «Хакына, О Аллахын Оолуйду!»

⁵⁵Орада варды чок кары, ангылары узактан сииредәрдиләр, хем ангылары Галилейадан гитгийдиләр Иисусун ардына, измет едерәк Она.

⁵⁶Оннарын арасында Марийа Магдалина хем Марийа, Иаковун хем Иосифин аналары, хем Зеведейин оолларын аналары.

Иисусу гөмерләр

⁵⁷Авшамнен гелди бир зенгин адам, ады Иосиф, Аримафейа касабасындан, хеп Иисусун үренижилериндән.

⁵⁸Гитти Пилата да истеди Иисусун гүүдесини. Пилат изин етти, версиннәр она.

⁵⁹Иосиф алды гүүдейи да сарды бийаз кетен чаршафлан,

⁶⁰ерлештирди Ону кенди мезары ичинә, ангысыны оймушту канарада. Сора девирди бир бүүк таш мезарын капусуна да гитти.

⁶¹Орадайды Марийа Магдалина хем өбүр Марийа. Оннар отурдулар мезара каршы.

Бекчиләр мезарда

⁶²Ертеси гүнү, жумаа гүнүндән сора, бүүк попазлар хем фарицейләр топландылар Пилатын өнүнә да дедиләр:

⁶³«Чорбажы, биз аклымыза гетирдик, ани о алдадыжы, таа йашаркан, деди: „Үчүнжү гүнү дирилежәм“.

⁶⁴Онуштан сымарла, бекленилсин мезар үчүнжү гүнә кадар, ки

биртүрлү гелмесиннәр Онун үүренижилери гежә да чалмасыннар гүүдесини, сора демесиннәр инсана, ани дирилди өлүдән. Бу сон йалан олажэк таа көтү илкинкисиндән».

⁶⁵Пилат деди: «Вар бир бөлүк бекчиниз, гидин да коруйун мезары, нижә билерсиниз».

⁶⁶Оннар гиттиләр да корудулар мезары бекчиләрлән, мұхүрлейип ташы.

Иисус дирилер

28 Жумертеси гечтиктән сора, ачан айдыннанырды хафтанын илк гүнү*, Марийа Магдалина хем өбүр Марийа гелдиләр гөрмәә мезары.

²Бирдән олду бир бүүк ер тепремеси, зерә бир ангил Саабидән инди гөктән да, гелип, девирди ташы мезарын аазындан да отурду таш үстүнә.

³Онун гөрүмү чимчирик гибийди. Рубалары бийазды нижә каар.

⁴Бекчиләр коркудан титиредиләр да өлү гиби ерә дүштүләр.

⁵Ангил деди карылары: «Коркмайын, зерә билерим, ани аарээрсыныз ставроза герилимиш Иисусу.

⁶О йок бурада, О дирилди, нижә сөледийди. Гелин, гөрүн ерини, нередә Сааби койлулуйду.

⁷Да хызлы гидин, сөлейин Онун үүренижилеринә, ани О дирилди өлүдән. О гидер сиздән өнжә Галилейайа. Орада гөрежениз Ону. Тә бән сизә сөледим».

* 28:1 Хафтанын илк гүнү – بازار гүнү.

Карылар гөрерләр Христозу

⁸Оннар хызлы чыктылар мезар ичиндән коркуйлан хем бүүк се-винмәклән, качарак гиттиләр, ха-бер версиннәр үүренижилеринә.

⁹Ама ачан гидәрдиләр, сөле-синнәр үүренижилеринә, тә, Кен-ди Иисус каршы чыкәр оннара да деер: «Селәм!» Оннар йаклашты-лар, сармаштылар айкаларына да баш иилттиләр Она.

¹⁰Озаман Иисус деди оннара: «Коркмайын, гидин да сөлейин кардашларыма, гитсиннәр Гали-лейайа. Орада Бени гөрежекләр».

Бекчиләр сатын алынэр

¹¹Ачан оннар гидәрдиләр, ки-миси бекчилердән гирдиләр каса-ба ичинә да сөледиләр хепси бу олушлар ичин бүүк попазлара.

¹²Буннар топландылар акса-калларлан бирери да, аннашып, вердиләр чок пара бекчилерә,

¹³дейип оннара: «Сөлейин бө-лә: „Онун үүренижилери гелди-ләр гежә, да биз уйуйаркан чалды-лар Онун гүүдесини“.

¹⁴Бу хабер етишәрсейди кулла-ныжынын кулаана, биз ону инан-дыражэз, да сизи беладан куртара-жэз».

¹⁵Аскерләр алдылар парайы да йаптылар өлә, нижә оннары үүрет-тиләр. Иудейлерин арасында бу хабер даалды да етишти бүүнкү гүнә кадар.

Иисусун битки сымарламасы

¹⁶Онбир үүренижи гиттиләр Га-лилейайа байырын үстүнә, нерейи Иисус сымарладыды.

¹⁷Гөрдүләр Ону да баш иилт-тиләр Она, ама кимиси шүпели калды.

¹⁸Иисус, йаклашып оннара, де-ди: «Бана бүтүн заабитлик верил-ди гөктә хем ердә.

¹⁹Гидин да хепси миллетлери Бана үүренижи йапын, ваатиз едип оннары Бобанын хем Оолун хем Айоз Духун адына.

²⁰Үүредин, хепсини таманна-сыннар, не сизә сымарладым. Да билиниз, Бән олажам сизиннән хер гүн, заманын биткисинәдән». /Амин./

ИИ ХАБЕР МАРКТАН

Иоан Ваатизедижси

1 Иисус Христозун, Аллахын Оолунун, Ии Хабери башлантысы.

2 Нижә йазылы пророк Исаянын кийадында: «Тә, Бән йоллээрым хабержими Сенин өнүн сора, ангысы хазырлайажэк йол Сана».

3 «Бааранын сеси чол ердә ишидилер: „Саабийә йолу хазырлайын, йолжаазлары узладын“».

4 Иоан гелди, чол ердә ваатиз едерәк хем насаат едерәк, ани инсан ләазым дөнсүн гүнахларындан Аллаха хем ваатиз олсун, ки баашламак еденсиннәр.

5 Бүтүн Иудея ерлериндән, Иерусалим касабасындан геләрдиләр да хепси ваатиз олардылар ондан Иордан дересиндә, кенди гүнахларыны ачыклайарак.

6 Иоан гийимнийди девә йапаасындан рубайлан, кушаныкты деридән кайышлан, ийәрди чекиргә хем кыр ары балы.

7 Иоан насаат едәрди: «Беним ардыма гелер О, Ким таа каави бендән. Бән дилим йакышыклы иилип чөзмәә Онун аяк капларынын тасмаларыны.

8 Бән сизи суйлан ваатиз еттим, ама О сизи Айоз Духлан ваатиз едежек».

Иисус ваатиз оләр, шейтандан дененер

9 О вакыт Галилейадан, Назарет касабасындан, гелди Иисус, да Иоан ваатиз егги Ону Иордан дересиндә.

10 Су ичиндән чыкарак, О* хемен гөрдү, нижә гөк ачылды, да Айоз Дух, бир гугуш гиби, Онун үстүнә конду.

11 Гөклердән бир сес ишидилди: «Сәнсин Беним севгили Оолум, Сендә Беним ислеелиим».

12 Бундан сора Дух Иисусу чол ерә чабук гөтүрдү.

13 Чолда О кырк гүн булунду, нередә шейтандан дененмиш олду. Жанаварлар арасында булунурду, да ангилләр Она измет едәрдиләр.

Иисусун илк үүренижсилери

14 Ачан Иоаны кападылар, Иисус гелди Галилейяа, насаат едерәк Ии Хабери Аллахын Падишахлыы ичин.

15 Да дейәрди: «Вакыт таманнанды, Аллахын Падишахлыы йаклашты. Гүнахларыныздан Аллаха дөнүн хем Ии Хабери инанын».

16 Гечип Галилейяа гөлүн бойундан, Иисус гөрдү Симону хем Андрейи, онун кардашыны. Оннар су ичинә сүзmelери атардылар, зерә балыкчыдылар.

17 Иисус оннара деди: «Гелин Беним ардыма, сизи инсан тутан йапажам».

---

* 1:10 Кими геч текстлердә «О» – Иоан.

18 Оннар чабук сүзмелерини брактылар да Онун ардына йолландылар.

19 Гидип бираз илери, Иисус гөрдү Зеведейин оолуну, Иакову, хем кардашыны Иоаны, ангылары кайык ичиндә сүзмелерини тертипләрдиләр.

20 Иисус хемен чаарды оннары. Оннар бобаларыны, Зеведейи, кайыкта ишчиләрлән брактылар да кендилери Иисусун ардына гиттиләр.

Синагогада фена духлу адам алыштырылэр

21 Капернаум касабасына гелдиләр. Тездә, жумертеси гүнү, Иисус синагога ичинә гирди, үүретмәә инсаны башлады.

22 Онун үүретмесинә шашардылар, зерә үүредәрди оннары нижә бир адам, ангысында вар заабитлик, диил нижә билгичләр.

23 Таман о вакыт оннарын синагогасынын ичиндә булунарды бир адам, ангысы фена духлан тутулмуш. О башлады баармаа:

24 «Не истеерсин биздән, Назаретли Иисус? Гелдин бизи кайбетмәә ми? Билерим, кимсин Сән, Сән Аллахын Айозуйсун!»

25 Ама Иисус таказалады ону да деди: «Сус да чык бу адамдан!»

26 Озаман фена дух адамы сарсалады да сора, бир кескин сеслән баарып, ондан чыкты.

27 Хепси шаш калдылар да бири-биринә сорардылар: «Недир бу? Несой ени үүретмәктир бу? О артык фена духлара заабитликлән сымарлээр, да оннар Ону сеслеер!»

28 Галилейанын бүтүн долайын да Иисус ичин херери хабер чабук даалды.

Иисус Петринин кайнанасыны алыштырэр

29 Иисус Иаковлан хем Иоаннан синагогадан чыкты, Симонун хем Андрейин евинә гитти.

30 Симонун кайнанасы патта сытмадан хаста йатарды. Бунун ичин Иисуса чабук хабер верилди.

31 Иисус, йаклашып, тутту ону елиндән да йардым етти, калксын. Сытма ону бракты, да кары измет етмәә оннара башлады.

32 Авшамнен, гүн каушмасында, хепси хасталары хем фена духтан тутулмушлары Иисуса гетирәрдиләр.

33 Капу онүндә инсан бүтүн касабадан топланды.

34 Хертүрлү хасталыклардан Очок инсан алыштырарды. Чыкарарды чок фена духлары да бракарды сөлесиннәр, зерә оннар билдиләр, ани О Христос.

35 Ергеси гүнү чин-сабаалән Иисус калкты да, чыкып ездән, бир сапа ерә гитти, нередә дуа едәрди.

36 Симон хем ким онуннанды, гиттиләр Иисусу аарамаа.

37 Ачан булдулар, дедиләр Она: «Хепси Сени аарээр».

38 О жувап етти оннара: «Гиделим долай күүлерә /хем касабалара/, ки орада да насаат едейим, зерә бунун ичин чыкып-гелдим».

39 Гитти, насаат етсин бүтүн Галилейанын синагогаларында да фена духлары чыкарсын.

Лепралы хаста пакланэр

40 Иисуса гелди бир лепралы адам, диз чөктү Онун онүндә да

йалварды: «Еер истәрсейдин, вар насыл бени паклайасын».

⁴¹ Иисусун жаны ажыды да, узадып елини, дииди она да деди: «Истеерим, паклан!»

⁴² Бирдән лепра ону бракты, да бу адам пакланды.

⁴³ Иисус тез йолландырды ону да сыкыдан сымарлады:

⁴⁴ «Бак, сөләмейәсин кимсейә, ама гит да гөстерил попаза. Кенди пакланман ичин гетир не Моисей сыралады, ки шаатлык олсун инсана».

⁴⁵ Бу адам са, чыкып орадан, башлады сөлөмәя хем хабер вермәя бунун ичин херердә. Өлә, ани сора Иисус хич бир касабайа ачыкта гирәмәрди. О дышанда, сапа ерлердә дурарды, да инсан хер тафтадан Она геләрди.

Иисус алыштырэр көтүрүм адамы

2 Биркач гүндән сора Иисус енидән гелди Капернаум касабасына. Ишидилди, ани О евдә.

² Өлә чок инсан топланды, ани капунун дышанда артык дурмаа ер йокту. Иисус аннадарды оннара Аллахын сөзүнү.

³ Она биркач адам гелди, гетирерәк бир көтүрүм хаста, ангысыны дөрт киши ташыйарды.

⁴ Чүнкү йаклашамардылар Она калабалык бетеринә, ачтылар евин өртүсүнү, нередә булунурду Иисус, да индирдиләр хастайы дөшөк үстүндә.

⁵ Иисус, гөрүп оннарын инаныны, деди көтүрүм адама: «Оолум! Гүнахларын баашланды».

⁶ Билгичлердән кимиси, ангылары отураддылар орада, кендикендилеринә дүшүнәрдиләр:

⁷ «Нечин бу адам Аллахы бөлә көтүлеер? Ким, Аллахтан каарә, вар насыл гүнахлары баашласын?»

⁸ Иисус бирдән ичйандан дуйду, ани оннар бөлә дүшүнөрләр, онуштан деди оннара: «Нечин өлә дүшүнөрсиниз үреклериниздә?»

⁹ Не таа колай: көтүрүм адама демәя „Гүнахларын баашландымы“, оса демәя „Калк, ал дөшеени да гез ми“?

¹⁰ Ама ки биләсиниз, ани Адам Оолунун вар куведи ер үстүндә гүнахлары баашласын...»,

¹¹ дөнүп көтүрүм адама, деди: «Сана сымарлээрим: калк, ал дөшеени да гит евә!»

¹² Чабук бу көтүрүм адам хепсинин онүндә калкты, алды дөшеени да чыкты дышары. Хепси шашардылар, Аллахы метиннейерәк, дейәрдиләр: «Бөлә иш хич бир сыра билә гөрмедик!»

Иисус чаарэр Левийи

¹³ Иисус енидән чыкып-гитти гөл бойуна, хепси инсан Онун йанына топланды, да О оннары үүредәрди.

¹⁴ Орадан гечәркән, гөрдү Левийи, Алфейин оолуну, ани отурурду ердә, нередә харч топланарды, да деди она: «Гел Беним ардыма». Левий калкты да гитти Онун ардына.

¹⁵ Ачан Иисус Левийин евиндә конакланарды, чок харччылар хем гүнахкерләр Оунуннан хем үүренижилериннән барабар софрада булунардылар. Бөлә чок киши варды, ани Онун ардына гидәрдиләр.

¹⁶ Кими билгичләр фарисейлердән гөрдүләр, ани харччыларлан

хем гүнахкерләрлән билә ийер, онун ичин дедиләр Онун үүренижилеринә: «Нечин О ийер /хем ичер/ харччыларлан хем гүнахкерләрлән барабар?»

¹⁷Иисус, ишидип буну, жувап етти оннара: «Дофтор ләәзым диил саа оланнара, ама хасталара. Бән гелмедим, чаарайым доорулары, ама гүнахкерлери, /Аллаха дөнсүннәр/».

Оруч ичин соруш

¹⁸Иоанын үүренижилери хем фарисейләр оруч тутардылар. Бир-кач киши гелдиләр Иисуса да сордулар: «Нечин Иоанын хем фарисейлерин үүренижилери оруч туглар, ама Сенин үүренижилерин тутмээрлар?»

¹⁹Да деди оннара Иисус: «Вар мы насыл гүвееини достлары оруч тутсуннар, ачан гүвәә йаннарында? Некадар вакыт йаннарында гүвәә, оннар оруч тутмазлар.

²⁰Гележек вакыт, ачан гүвәә алынажэк оннардан, озаман, о гүн, оннар оруч тутажэк.

²¹Кимсей ески рубайа ени йама йамамээр, зерә ени йама таа пек ески рубайы йыртәр. Сонда йыртык таа бүүк оләр.

²²Кимсей ени шарабы ески тулумнар ичинә долдурмаз, зерә ени шарап патладәр тулумнары. Шарап дөкүлер, тулумнар да зән оләр. Ени шарабы ләәзым долдурмаа ени тулумнар ичинә».

Не дүшер жумертеси йапмаа?

²³Олду өлә, ани бир жумертеси гүнү Иисус екиннәр ичиндән гечәрди. Гидәркән йолда, Онун үүре-

нижилери башак копармаа башладылар.

²⁴Фарисейләр дедиләр Иисуса: «Йа бак, нечин оннар йапэрлар, не дүшмеер жумертеси гүнү?»

²⁵Иисус деди оннара: «Окумадыныз мы, не йапты Давид хем кафадарлары, ачан ажыктылар?»

²⁶Нижә Авиафарын, баш попазын, вакыдында о гирди Аллахын евинә да иди екмеклердән, ани Аллахын онүнә койуларды, ангыларыны, попазлардан каарә, кимсей дүшмәрди исин. Сора верди кафадарларына да».

²⁷Иисус деди оннара: «Жумертеси адам ичин курулду, ама диил адам жумертеси ичин.

²⁸Өлә ки, Адам Оолу – артык жумертесинин дә Саабиси».

Куру еллән бир адам

3 Иисус енидән гирди синагога ичинә. Орада варды бир адам куру еллән.

²Фарисейләр гөзледәрдиләр Иисусын ардына, гөрсүннәр дейни, алыштыражэк мы бу адамы жумертеси гүнү, ки сора кабаатландырсыннар Ону.

³Иисус деди куру еллән адама: «Калк да чык каршыа».

⁴Сора сорду оннара: «Не дүшер жумертеси гүнү йапмаа: иилик ми оса көгүлүк мү? Йашамайы куртармаа мы оса өлдүрмәә ми?» Оннар сусардылар.

⁵Уфкели бакты долайында оланнара, гүчленерәк оннарын үреклерин уйвашыклыы бетеринә, сора деди о адама: «Узат елини!» О узатты, да ели алышты, енидән саа олду, нижә өбүр ели.

⁶ Фарисейләр чыктылар дышары да чабук Иродун адамнарыннан аннаштылар, несой өлдүрәбилсиннәр Иисусу.

Иисус гөл йанында алыштырэр хасталары

⁷ Иисус үүренижилериннән ба- рабар йолланды гөл бойуна. Оун ардына гитти чок инсан Галиле- йадан, Иудейадан,

⁸ Иерусалимдән, Идумейадан хем Иорданын өбүр тарафындан. Инсаннар Тир хем Сидон касабаларын тарафындан, ишидип, не О йапэр, сүрү-сүрү геләрдиләр Она.

⁹ Иисус сымарлады үүренижиле- ринә хазырласыннар Она бир кайык, ки инсан сыкыштырмасын Ону.

¹⁰ Чүнкү чок инсан алыштыр- дыйды, онуштан хасталар итири- ширдиләр, баарлем диисиннәр Она.

¹¹ Фена духлар, ачан гөрәрди- ләр Ону, дүшәрдиләр ерә Оун онүндә да баарардылар: «Сән Аллахын Оолуйсун!»

¹² Ама О серт сымарларды он- нара, ачыкламасыннар Ону баш- каларына.

Иисус айырэр оники апостол

¹³ Сора Иисус пинди байыр үс- түнә да чаарды, кими истеди. Он- нар топландылар Она.

¹⁴ Оннарын ичиндән айырды оникисини, ангыларына апостол деди, ки олсуннар Оунуннан, да йолласын оннары насаат етмää,

¹⁵ хем куветлери олсун /алыш- тырмаа хасталары хем/ кооламаа фена духлары.

¹⁶ Буннар, кими Иисус айырды, оники киши: Симон, ангысынын адыны койду Петри;

¹⁷ Иаков хем Иоан, Зеведейин ооллары, ангыларын адларыны койду Воанергес, аннамасы «Гök гүрүлтү ооллары»;

¹⁸ Андрей; Филип; Варфоломей; Матфей; Фома; Иаков, Алфейин оолу; Фаддей; Симон Кананит

¹⁹ хем Иуда Искариот, ангысы Иисусу сатты.

Айоз Духа каршы гүнах

²⁰ Иисус бундан сора евә гитти. Енидән топланды инсан өлә чок- лук, ани Иисуслан үүренижиле- рин йокту колайы екмек исиннәр.

²¹ Хысымнары ишиттиләр буну да гелдиләр, алсыннар Ону, зерә оннар дейәрдиләр, ани О акылдан чыкты.

²² Билгичләр, ани гелдиләр Иеру- салимдән, дейәрдиләр, ани О Веел- зевулдан* тутулу, хем ани фена духлары чыкарэр фена духларын өндөржисинин кувединнән.

²³ Иисус топлады оннары да ла- фетти өрнекләрлән: «Несой шей- тан вар насыл шейтаны чыкарсын?»

²⁴ Хербир падишахлык, нередә бөлүнмәк олэр, йок насыл аякча дурсун.

²⁵ Хербир ев, нередә бөлүнмәк олэр, йок насыл аякча дурсун.

²⁶ Хеп өлә шейтан да, кенди- кендинә каршы гидәрсә хем бө- лүнмәк йапарса, дурамаз аякча, ама биткиси гелир.

²⁷ Кимсей йок насыл гирсин каави оланын евинә, ки чалсын

* 3:22 Веелзевул – шейтан.

онун варлыыны, еер илкин бааламарсайды ону. Салт ондан сора вар насыл сойсун онун евини.

²⁸ Доору сөлеерим сизä, хер гүнах, ани инсан йапэр, хем хер көтү лаф, ани сөлеер, баашланэр.

²⁹ Ама ким көтүлеер Айоз Духу, хич бир сыра билä баашланмайажэк. О кабаатлы бир гүнахлан, ани дивежинä калажэк».

³⁰ Буну сөледи, зерä оннар дейярдилär: «Онда вар фена дух».

Иисусун анасы хем кардашлары

³¹ О вакыт гелдилär Иисусун анасы хем кардашлары да, дуруп дышарда, йолладылар чаарсыннар Ону.

³² Чоклук отуларды Онун долайында, ачан Она сөледилär: «Бак, Сенин анан хем кардашларын дышарда, сени аарээрлар».

³³ «Ким Беним анам хем ким Беним кардашларым?» – жувап етти О.

³⁴ Сора бакты Онун долайында отураннара да деди: «Тä, Беним анам хем кардашларым!»

³⁵ Ким таманнээр Аллахын истедиини, оннар Бана кардаш, кызкардаш хем ана».

Екижи ичин өрнек

4 Иисус енидän башлады үүретмää инсаны гөл бойунда. Йанына топландыйды өлä чок инсан, ани Иисус, пинип, отурду бир кайык ичинä су бойунда, ама хепси инсаннар калдылар кенарда.

² Иисус башлады оннары үүретмää өрнеклärлän чок ишлär ичин. Üүредерäk оннары, Иисус сөледи бу өрнää:

³ «Сеслейин. Тä екижи чыкты тоом екмää.

⁴ Ачан екärди, разгелди, ани тоомнардан биразы дүштү йол бойуна. Кушлар кондулар да идилär оннары.

⁵ Башка тоомнар ташлык ерä дүштүлär, нередä аз топрак варды. Тоомнар тез филизленди, зерä топрак диилди дерин.

⁶ Ама ачан гүнеш чыкты, оннар сөрпештилär да курудулар, зерä көклери сувадайды.

⁷ Таа башка тоомнар чалылар ичинä дүштүлär. Чалылар бүүдүлär да буулттулар филизлери, оннар верäмедилär берекет.

⁸ Ама калан тоомнар ии топраа дүштүлär. Бүүдүлär, башак вердилär да берекет гетирдилär: бири си отуз, өбүрү алтмыш, таа өбүрү үз катына».

⁹ Сора деди оннара: «Кимин вар кулаа ишитмää дейни, ко ишитсин!»

¹⁰ Ачан Иисус инсандан айырыкты, оники үүренижиси хем калан излейижилери сордулар Она бу өрнек ичин.

¹¹ О жувап етти оннара: «Сизä верилди, аннайасыңыз Аллахын Падишахлыынын саклылыыны, ама калан инсана хепси сөленер өрнеклärлän.

¹² Öлä ки, „оннар гөзлериннän бакэрлар, ама гөрмеерлär; кулактарыннан ишидерлär, ама аннамээрлар, ки биртүрлү дөнмесиннär Аллага, да баашлансын гүнахлары“».

¹³ Сора сорду оннара: «Аннамээрсыңыз бу өрнää ми? Озаман несой аннайажэңыз калан өрнеклери?»

¹⁴Екижи екер Аллахын сөзүнү.

¹⁵Кими инсаннар бензеер тоомнара, ани дүшер йол бойуна, нередә о сөз екилер. Оннар сөзү ишиттийнән, тез гелер шейтан да чалэр сөзү, ани екилийди үреклериндә.

¹⁶Тоомнар, екилмиш ташлык ерә, оннардыр, ангылары, сөзү ишидип, чабук кабледерләр севинмәклән,

¹⁷ама йок көклери хем аз вакыт тутунэрлар. Ачан гелер зорлук еки кооламак Аллахын сөзү ичин, оннар тез атылэрлар.

¹⁸Башка тоомнар, екилмиш чалылар ичинә, оннардыр, ким ишидер сөзү,

¹⁹ама бу заманын кахырлары, зенгинниин алдангачлыгы хем башка хамелләр, гирип оннара, буулдэрлар сөзү, да оннар берекет гетирәмеерләр.

²⁰Тоомнар, екилмиш ии топраа, оннардыр, ким, ишидип сөзү, кабледерләр да берекет гетирерләр: бириси отуз, өбүрү алтмыш, таа өбүрү үз катына».

Шафк гөрүнәр ердә

²¹Сора Иисус деди оннара: «Шафкы гетирерләр, ки койсуннар күп алтына оса пат алтынамы? Диил ми койсуннар дейни кандиллик үстүнә?

²²Йок бишей өртүлү, ани ачылмасын, хем йок бишей саклы, ани үзә чыкмасын.

²³Кимин вар кулаа, ишитмәә дейни, ко ишитсин».

²⁴Хем деди оннара: «Бакын, не ишидерсиниз. Не өлчүйлән өлчөжениз, о өлчүйлән Аллахтан өл-

чүлмүш олажэныз, салт таа зееденмиш.

²⁵Зерә кимдә вар, она таа чок верилежек, ама кимдә йок, ондан алынажэк, нейи дә вар».

Филиз салверән тоом ичин өрнек

²⁶Сора деди: «Аллахын Падишахлыгы бензеер она, нижә бир адам екер тоом тарласына.

²⁷Гежә уйуйэр, гүндүз уйанык дурэр, ама тоом филиз салверер, бүүмәә башлээр. Нетүрлү бу олэр, адам хич билмеер.

²⁸Топрак кендилииндән берекет верер: илкин бир ешил филиз, сора башак, биткидә башак долу тенейлән.

²⁹Ачан берекет олгун олэр, ишә хич ойаланмайарак, ораа койэр, зерә гелди бичмәк вакыды».

Хардал тоому ичин өрнек

³⁰Сора деди: «Нейлән бензеделим Аллахын Падишахлыгыны, не өрнеклән ачыклайалым ону?

³¹О бензеер хардал тоомуна, ани, екилдийнән топрак ичинә, таа күчүк хепси тоомнардан ер үстүндә.

³²Ама екилдиктән сора бүүйер да олэр таа бүүк хепси ешилликлердән. Онун даллары бүүйер өлә, ки гөк кушлары вар нижә йуваларыны йапсыннар онун гөлгесиндә».

³³Иисус бунун гиби чок өрнекләрлән насаат егти Аллахын сөзүнү оннара, некадар оннар анна йабилдиләр.

³⁴Лафетмәрди өрнексиз. Сора, ачан каларды йалныз үүренижи-лериннән, хепсини ачыкларды.

Иисус бораны усландырэ

³⁵ О гүнү авшамнен Иисус деди оннара: «Гечелим гөлүн өбүр тарафына».

³⁶ Үүренижиләр, салверип инсаны, гөтүрдүләр Ону кайыккан, ангысында О булунурду. Онуннан билә варды башка кайыклар да.

³⁷ Башлады есмәә бир бүүк боран, далгалар фырларды су кайык ичинә, да кайык долларды суйлан.

³⁸ Ама Иисус кайыын геерисиндә уйуйарды, йастык башы алтында. Үүренижиләр уйандырдылар Ону да дедиләр: «Үүредижги, не Сенин йок касаветин, ани биз кайбелериз?»

³⁹ О калкты, азарлады лүзгери да гөлә деди: «Сус, да ишидилмесин сесин!» Лүзгәр дурду да бүүк услулук олду.

⁴⁰ Сора деди үүренижилеринә: «Нечин өлә коркаксыныз? Не, сиздә таа йок му инан?»

⁴¹ Оннары басты бир бүүк корку. Бири-бириннән лафедәрдиләр: «Кимдир Бу, Ангысыны лүзгәр хем далгалар сеслеерләр?»

*Иисус коолээр**фена духлары Гадарада*

5 Оннар етиштиләр гөлүн өбүр тарафына, Гадара* ерлеринә.

² Ачан Иисус инди кайык ичиндән, мезар лаамнарындан Она каршы чыкты бир адам, тутулу фена духтан.

³ Бу адам йашарды мезар лаамнары ичиндә. Кимсей артык ону синжирләрлән дә баалайамарды.

⁴ Чок сыра баалардылар ону синжирләрлән хем букааларлан, ама синжирлери копарарды, букаалары кырарды. Кимсей ону усландырамарды.

⁵ Херзаман, гежә-гүндүз, мезар лаамнарында хем байырлар үстүндә, баарарды хем ташларлан кенди-кендини йараларды.

⁶ О узактан гөрдү Иисусу, качарак гелди да баш иилтти Онун өнүндә,

⁷ баарарак кескин сеслән: «Нейин вар Сенин бенимнән, Иисус, Пек үүсек Аллахын Оолу? Йалварэрым Сана Аллахын адыннан: зетләмә бени!»

⁸ Бөлә деди, зерә Иисус сымарлады: «Фена дух, чык дышары бу адамдан!»

⁹ Сора сорду: «Несой сенин адын?» О жувап етти: «Беним адым Легион**, зерә биз чоклукуз».

¹⁰ Пек йалвармаа башлады Иисуса, кооламасын оннары орадан.

¹¹ Байыр йамажында бир бүүк сүрү домуз отларды.

¹² Фена духлар йалвардылар: «Брак бизи, гирелим домузлар ичинә».

¹³ Иисус бракты, гирсиннәр. Фена духлар чыктылар бу адамдан да гирдиләр домузлар ичинә. Бүтүн сүрү хызланды дик йамачтан да атлады гөл ичинә. Йакын ики бин домуз буулду гөл ичиндә.

¹⁴ Домузчулар качтылар да хаберледиләр касабада хем долай күүлөрдә. Инсан чыкты гөрсүн, не олду.

* 5:1 Гадара: кими текстлердә «Гераса». ** 5:9 Легион – 6000 аскер.

15 Гелдиләр Иисуса да гөрдүләр фена духтан тутулу адамы, ангысынын ичиндә варды бир легион фена дух, отураarak гийимни хем аклы башында. Хепсини бир корку алды.

16 Оннар, ким бу олушу гөрдүләр, сөледиләр инсана хепсини, не олду фена духтан тутулу адамнан хем домузларлан.

17 Озаман инсан башлады йалвармаа, ки Иисус гитсин оннарын ерлериндән.

18 Ачан Иисус гирәрди кайык ичинә, адам, ани өнжә фена духтан тутулуйду, йалварды Иисуса, алсын ону Кендисиннән.

19 Ама Иисус кайыл олмады да деди: «Гит евә да сөлә кендикилеринә хепсини, не Сааби йапты сана хем несой аҗыды сени».

20 О гитти да башлады Декаполистә сөлемәә хепсини, не йапты Иисус она. Хепси шашардылар.

Кыз дирилер, хаста кары алышэр

21 Ачан Иисус кайыкклан каршы тарафа дөндү, гөл бойунда чок инсан топланды Онун долайына.

22 Гелди Она синагогадан бир өндержи, ады Иаир. Гөрүп Иисусу, дүштү Онун аякларына

23 да пек йалварды: «Беним кызым өлүм дөшеендә. Йалварэрым, гел да кой еллерини онун үстүнә, ки саа олсун да йашасын».

24 Иисус гитти онуннан. Онун ардына гидәрди чок инсан да хер тарафтан сыкышардылар.

25 Орада варды бир кары, ани оники йылдан беери зетленәрди кан акмасындан.

26 О чок савашмышты чок дофторларын елиндән, харҗамышты хепсини варлыны, ама хич файда олмады, буна каршы, хасталыбы олмушту таа зор.

27 О, ишидип Иисус ичин, йаклашты гееридән, инсан ичиндән, да дииди рубасына.

28 Зерә дүшүнәрди: «Саде диисәм Онун рубаларына, алышажам».

29 Ачан дииди, бирдән кан акмасы дурду. О дуйду, ани гүүдеси алышты хасталыктан.

30 Иисус дуйду, ани бир кувет Ондан чыкты, дөндү инсана доору да сорду: «Ким дииди Беним рубама?»

31 Үүренижилери җувап еттилар: «Гөрмеерсин ми, ниҗә инсан хер тарафтан сыкыштырэр? Сән дә сорэрсин: „Ким дииди Бана?“»

32 Ама О бакынарды долайа, гөрсүн дейни, ким дииди Она.

33 Бу кары коркудан титирәрди, зерә биләрди, не олду онуннан. О йаклашты да дүштү Онун аякларына, сора аннатты ишин аслысыны.

34 Иисус деди она: «Кызым! Сенин инанын сени алыштырды, гит услулуклан да саа ол сенин хасталыындан».

35 Иисус таа лафедәркән, ездән гелдиләр да синагога өндержисинә дедиләр: «Кызын өлдү, наафилә саваштырма Үүредижийи».

36 Иисус, есаба коймайарак бу лафлары, деди синагога өндержисинә: «Коркма, саде инан».

37 О бракмады, кимсей гитсин Онун ардына, салт Петрийи, Иакову хем Иоаны, Иаковун кардашыны.

³⁸Гелип синагога өндөржисинин евинә, гөрдү орада калабалык, бүүк сеслән ааламак хем сыраламак.

³⁹Гирип орайы, деди оннара: «Нечин шамата йапәрсыныз хем ааләзсыныз? Кыз өлмеди, ама уйуйэр».

⁴⁰Оннар гүлмәә алдылар Ону. Ама О ууратты хепсини дышары, алды кызын бобасыны, анасыны хем оннары, ким Онуннанды, да гирди орайы, нередә кыз йатарды.

⁴¹Иисус тутту кызы елиндән да деди она: «Талифá кумй», аннамасы: «Кыз, деерим сана, калк».

⁴²Кыз чабук калкты да башлады гезинмәә. О оники йашындайды. Хепси гөрәннәр шаш-беш калды.

⁴³Иисус сыкыдан сымарлады оннара, кимсейә буну сөләмсиннәр, сора деди, версиннәр кыза имәә.

*Иисус паасызланэр
Кенди мемлекетиндә*

6 Иисус орадан гитти да гелди Кенди мемлекетинә. Ёүренижиләр гиттиләр Онун ардына.

²Жумертеси гүнү Иисус башлады үүретмәә синагогада. Чойу, ани сесләрдиләр Ону, шашмак-лан сорардылар: «Нередән хепси буннар вар Онда? Несой аарифлик верили Она? Несой Онун еллериндән олэр бу кудретли ишләр?»

³Диил ми О дүлгер, Марийанын оолу, Иаковун, Иосифин, Иуданын хем Симонун кардашы? Диил ми Онун кызкардашлары бизим арамызда?» Бу бетерә Иисус ичин шүпейә дүштүләр.

⁴Иисус деди оннара: «Бир дә пророк диил паасызландырылмыш өлә, нижә кенди мемлекетиндә, кенди хысымнарында хем кенди евиндә».

⁵Йапамады орада бир дә кудретли иш, саде некадар биркач хастайы, койуп еллерини, алыштырды.

⁶О шашарды оннарын инансызлыгына. Сора гитти долай күүләрә да орада үүредәрди.

⁷Чаарды Кендинә оники үүренижисини да башлады йолламаа икишәр-икишәр. Верди оннара заабитлик фена духларын үстүнә

⁸да сымарлады оннара: «Бишей алмайын йол ичин, сопадан каарә. Алмайын не екмек, не хийбә, не дә пара.

⁹Айакларыныза гийин сандали, сыртыныза гиимейин ики кат руба».

¹⁰Сора деди: «Ангы евә гиреже-низ, о евдә калын, орадан гидинжә.

¹¹Ер бир ердә инсан сизи каблетмәрсейди еки сесләмәрсейди, чыкып орадан, артык тозлары да айакларыныздан силкин, азар гиби оннара каршы. Доору сөлее-рим сизә: даава гүнүндә Содома хем Гоморрайа олажэк таа илин, некадар о касабайа».

¹²Оннар гиттиләр да насаат еттиләр, ани инсан дөнсүн гүнахларындан Аллаха.

¹³Чок фена духлары уураттылар хем чок хасталары алыштырардылар, йаалайып зейтин йаайыннан.

Иоан Ваатизедижсинин өлүмү

¹⁴Падишах Ирод ишитти Иисус ичин, зерә Онун ады херердә

аныларды. Кимиси дейәрди: «Иоан Ваатизедижи өлүдән дирилди, онуштан йапабилер кудретли ишләр».

¹⁵ Башкалары дейәрдиләр: «О Илийа», таа башкасы дейәрди: «О бир пророк, евел вакыттан пророклардан бири гиби».

¹⁶ Буну сеслейип, Ирод деди: «Бу – Иоан, ангысынын кафасыны алдым. О дирилди өлүдән».

¹⁷ Зерә Ирод кендиси йолладыйды, тутсуннар да капасыннар Иоаны зындана, Иродиаданын бетеринә, ангысы Филипин, Иродун кардашынын, карысыйды, ама Ирод она евленмишти.

¹⁸ Иоан дейәрди она: «Дүшмеер йашайасын сенин кардашынын карысыннан».

¹⁹ Онуштан Иродиада кин гүдәрди Иоана да бакарды өлдүртмәә ону, ама йокту колайлыы.

²⁰ Ирод коркарды Иоандан, ама коруйарды ону, зерә биләрди, ани о доору хем айоз бир адам. Ону сесләркән, хич билмәрди, не йапсын, ама хеп окар майыллык-лан сесләрди ону.

²¹ Бир уйгун гүн олду, ачан Ирод кенди дуумак гүнүн йортусунда йапты конуш өндөржилеринә, аскер заабитлеринә хем Галилейадан бүүклерә.

²² Иродиаданын кызы гирди да ойнады. Беендирди кендини Ирода хем конаклара. Озаман падишах деди кыза: «Истә бендән, не истәрсейдин, да бән вережәм сана».

²³ Бааланды еминнән: «Не дә истәрсейдин бендән, вережәм сана, артык истәрсейдин падишалымын йарысыны да».

²⁴ Кыз чыкты дышары да сорду кенди анасына: «Не истейим?» О жувап етти: «Истә Иоан Ваатизедижинин кафасыны».

²⁵ Кыз чабук гитти падишаха да деди: «Истеерим, шинди верәсин бана бир чини ичиндә Иоан Ваатизедижинин кафасыны!»

²⁶ Падишах чок гүчленди, ама атылмаа истәмеди, зерә емин еттиди конакларын өнүндә.

²⁷ Йоллады бир желлат аскер да сымарлады, гетирсин Иоанын кафасыны.

²⁸ Аскер гитти да алды Иоанын кафасыны, гетирди бир чини ичиндә да верди кыза, кыз да верди кенди анасына.

²⁹ Ачан Иоанын үүренижилери ишиттиләр буну, гелип, алдылар онун гүүдесини да мезар ичинә койдулар.

Беш бин адам дойуруләр

³⁰ Апостоллар дөндүләр геери Иисуса да аннаттылар Она хепсини, не йаптылар хем нижә үүреттиләр инсаны.

³¹ Иисус деди: «Гелин Бенимнән бир сапа ерә йалныз да динне-нин бираз». Зерә варды чоклук, ани геләрдиләр хем гидәрдиләр, да оннарын йокту колайлыклары артык екмек исиннәр.

³² Гиттиләр кайык-лан бир сапа ерә, ки олсуннар йалныз.

³³ Инсан гөрдү оннары гидәркән да таныды. Хербир касабадан качтылар орайы йайан да етишти-ләр оннарын өннери сора.

³⁴ Ачан чыкты кайык ичиндән, Иисус гөрдү чок инсан. Жаны ажыды оннара, зерә оннар

нижә гүдүжүсүз койуннарды. Башлады оннары үүретмәә хертүрлү ишләр.

³⁵ Чүнкү вакыт хайли гечмишти, үүренижиләр йаклаштылар Иисуса да дедиләр: «Бурасы чолер, вакыт шиндән сора геч.

³⁶ Колвер инсаны, гитсиннәр долай күүлерә хем кырдакы евлерә да сатын алсыннар кендилеринә бишей имәә, /зерә йок не исиннәр/».

³⁷ «Сиз верин оннара имәә», – деди Иисус. Ама үүренижиләр жувап еттиләр: «Вар мы нижә икиүз динарлан гиделим да сатын аламы экмек, ки дойурабилелим оннары?»

³⁸ Иисус сорду оннара: «Йа гидин да бакын, кач экмек сиздә вар?» Аннадыктан сора жувап еттиләр: «Вар беш экмек хем ики балык».

³⁹ Озаман сымарлады, отуртсуннар хепсини бөлүк-бөлүк ешил чимен үстүнә.

⁴⁰ Инсан отурду ерә сыра-сыра еллишәр хем үзәр киши бир сырада.

⁴¹ Иисус алды беш екмәә хем ики балы, калдырды бакышыны гөкә, иисөзледи да кырып экмеклери, верди үүренижилеринә, ки оннар пайетсиннәр инсана. Ики балы да бөлдү хепсинә.

⁴² Хепси иди да дойунду.

⁴³ Топладылар оники сепет, долу экмек парчасыннан хем не балыклардан калдыды.

⁴⁴ Хепси, ким иди, варды беш бин адам.

Иисус гезер су үстүндә

⁴⁵ Иисус чалыштырды үүренижилерини, тез гирсиннәр кайык ичинә да онү сора гечсиннәр гөлүн өбүр тарафына, Вифсаида касабасына. Бу вакыт Кендиси ләазымды салверсин инсаны.

⁴⁶ Ачан сөледиди инсана «кал саалыжаклан», гитти бир байыр үстүнә, ки дуа етсин.

⁴⁷ Ачан авшам олду, кайык гөлүн ортасындайды, ама Иисус йалныз булунарды кенарда.

⁴⁸ Гөрдү, ани оннар савашэрлар күрек чекерäk, зерә лүзгәр каршы есәрди. Онуштан геженин дөрдүнжү бекчилииндә* Иисус гелди оннара, гидерäk су үстүндә, да гечмәә истеди оннарын йанындан.

⁴⁹ Оннар, гөрүп Ону гидерäk су үстүндә, Ону бир тылсым сандылар да кескин сеслән баардылар.

⁵⁰ Зерә хепси, гөрүп Ону, корктулар. Озаман Иисус деди оннара: «Усланын, бу Бәним, коркмайын!»

⁵¹ Сора, гелип оннара, пинди кайык ичинә, да лүзгәр дургунду. Оннар сарп чок шаштылар.

⁵² Чүнкү үреклери уйвашыкты, оннар аннамадыйдылар экмекләрлән мераклы иши.

Геннисарет ериндә

⁵³ Сују гечтийнән, оннар етиштиләр кенара, Геннисарет еринә.

⁵⁴ Ачан чыктылар кайык ичиндән, кенарда инсан хемен таныды Иисусу.

⁵⁵ Качтылар хепси долай ерлерә да херердә, нередә ишиттиләр

* 6:48 Сабаа каршы саат 3-6.

Онун ичин, башладылар гетир-мää йатаклар үстүндä хасталары орайы, нередä О булунурду.

⁵⁶ Ангы касабалара, күүлерä хем кырдакы евлерä гирärди Иисус, херердä чыкарырдылар мейданнара хасталары да йалварардылар, браксын, ки диисин-нär баарлем Онун рубасына. Хепси, ким Она диййärди, алышарды.

Ихтärларын адетлери

7 Фарисейлär хем биркач билгич, гелмä Иерусалимдän, топландылар Иисусун долайына.

² Оннар гөрдүлär үүренижилери ийärкän диил пак*, башка лафлан, йыканмадык еллän.

³ Фарисейлär хем хепси иудейлär, ихтärларын адетлеринä гөрä, имеерлär, ислää йыкамайынжа еллерини.

⁴ Гелип панайырдан, имеерлär, йыкамайынжа еллерини. Хем чок башка адетлär таманнээрлар, нижä: чөлмек, күп, бакыр хем пат йыкамаклары.

⁵ Фарисейлär хем билгичлär сордулар Иисуса: «Нечин сенин үүренижилерин тутмээрлар ихтärларын адетлерини да ийерлär йыканмадык еллän?»

⁶ Иисус жувап етти оннара: «Ики-үзлүлär! Доору пророкдук етти сизин ичин Исайа, нижä вар йазылы: „Бу инсан икрамнээр Бени саде аазыннан, ама үреклериннän узак Бендän дурэр.

⁷ Наафилä Бана баш иилдерлär, зерä адам сымарламакларыны үүре-

дерлär, сансыннар ани Аллахын үүретмеклери“.

⁸ Сиз брактыныз Аллахын сымарламасыны да тутэрсыныз адетлери, ани ерлештирилди инсандан, /нижä күп хем чөлмек йыкамаклары, хем йапэрсыныз чок башка ишлär буннара бензär/».

⁹ Сора деди оннара: «Не колай атылэрсыныз Аллахын сымарламасындан, ки ерлештирäsиниз кенди адетлеринизи!»

¹⁰ Моисей деди: „Икрамна бобаны хем ананы“ хем: „Ким бобасыны еки анасыны көтүлейежек, өлүмнän жезалы олсун“.

¹¹ Ама сиз деерсиниз: „Ким деер бобасына еки анасына: Не лääзымды сана верейим, шинди корван (аннамасы баашыш Аллаха)“,

¹² ону бракмээрсыныз, йардым етсин кенди бобасына йада анасына.

¹³ Бутүрлү паасызландырдыныз Аллахын сөзүнү кенди адетинизлän. Хем йапэрсыныз чок таа башка ишлär буна бензär!»

¹⁴ Сонда енидän топлады инсаны долайына да деди: «Хепсиниз сеслейин да аннайын Бени.

¹⁵ Не гирер адам ичинä дышандан, йок насыл мындарласын ону, ама не чыкэр адамдан, о мындарлээр адамы.

¹⁶ Кимин вар кулаа ишитмää дейни, ко ишитсин!//»

¹⁷ Бракып инсаны, ачан гирди бир ев ичинä, үүренижилери йалвардылар, аннатсын бу өрнää.

¹⁸ О деди: «Не, сиз дä ми өлä аар кафалыйсыныз? Аннамээрсыныз

* ^{7:2} Диил пак – иудей динин адетлеринä гөрä.

мы, ани не гирер адам ичинä, йок насыл мындарласын ону?

¹⁹Зерä о гирмеер үреенä, ама карнына, сора дышары уурадылэр».

²⁰Сора деди: «Не чыкэр адамдан, о мындарлээр адамы.

²¹Зерä адамын ичиндän, үреендän, чыкэр фена неетлär, ороспулук, хайырсызлык, өлдүрмäk,

²²хырсызлык, тамахлык, феналык, шалвирлик, утанч ишлär, кысканчлык, көтүлемäk, шиш-кинник, акылсызлык.

²³Хепси бу фена ишлär чыкэрлар ичйандан да мындарлээрлар адамы».

Сирийа-финикийалы карынын инаны

²⁴Иисус гитти орадан Тир /хем Сидон/ касабасынын тарафына. Гирди бир евä да истämärди, кимсей билсин буну. Ама сакланамады.

²⁵Чок гечмеди, бир кары, ангысынын кызы фена духтан тутулмушту, ишитти Иисус ичин да, гелип Она, дүштү Онун аяакларына.

²⁶Бу кары урумжа лафедärди, ама кендиси Сирийа-финикийалыйды. О йалварарды, чыкарсын фена духу онун кызындан.

²⁷Иисус деди: «Брак, илкин дойунсун ушаклар, зерä диил ислäа алмаа екмäа ушаклардан да атмаа көпекләрä».

²⁸«Өлä, Сааби, – жувап етти бу кары. – Ама көпеклär дä ийерлär кырынтылары, ани дүшер ушакларын софрасындан».

²⁹Озаман Иисус деди: «Чүнкү бөлä жувап еттин, шинди гит, фена дух чыкты сенин кызындан».

³⁰Кары, ачан етишти евä, булду ушаа патта йатаркан. Фена дух чыкмышты ондан.

Саар хем муту адам алыштырылэр

³¹Иисус айырылды Тир ерлериндän, енидän гитти Сидон ашыры Декаполис ерлерин ортасындан Галилея гөлүнä.

³²Гетирдилär Она бир саар, ангысы зор лафедärди, да йалвардылар, койсун елини онун үстүнä.

³³Иисус алды ону бир тарафа инсандан, койду пармакларыны адамын кулакларына да, тükүрүп, дииди онун дилинä.

³⁴Калдырды бакышыны гөкä, дериндän солуду да деди: «Еффата», аннамасы «Ачыл».

³⁵Бирдän ачылды кулаклары хем чözүлдү дилин дүүнүклери, да о лафетти ачык.

³⁶Иисус сымарлады оннара, кимсейä сөләмесиннär, ама некадар сыкы сымарларды, окадар таа чок дандана едärдилär.

³⁷Оннар пек чок шашардылар да дейärдилär: «Хепси, не йапэр, – ислäа. Артык саарлара да ишитмäk верер, мутуларын да диллерини чözер».

Дөрт бин адам дойурулэр

8 Бир гүнү, ачан генä топланды чок инсан, да йокту не исиннär, Иисус чаарды үүренижилери да деди оннара:

²«Жаным ажыйэр бу иссана, зерä үч гүн дурэрлар йанымда, да йок не исиннär.

³Еер бракарсам, аач гитсиннär евä, йолда байылажэклар, зерä кимилери узактан гелди».

4 Үүренижилери Она жувап еттиләр: «Нередән вар нижә алмаа бу чол ердә оқадар екмек, ки дойурмаа оннары?»

5 «Кач екмеениз вар?» – сорду Иисус. «Еди», – жувап етти оннар.

6 Озаман Иисус сымарлады инсана, отурсуннар ерә. Алды еди екмәә, шүкүр етти Аллага да, кырып, верди үүренижилеринә, пайетсиннәр. Оннар пайеттилар инсана.

7 Варды оннарда биркач балыжак да. Иисус, иссөзлейип, сымарлады, пайетсиннәр оннары да инсана.

8 Идиләр да дойундулар. Сора топладылар еди сепет, долу имәк парчасыннан.

9 Варды йакын дөрт бин киши. Бундан сора Иисус оннары бракты гитсиннәр.

10 Иисус гирди үүренижилериннән барабар кайык ичинә да гитти Далмануфа ерлеринә.

Нышан истеерләр

11 Хемен гелди фарисейләр да башладылар чекишмәә Иисуса, ки денесиннәр Ону. Истәрдиләр Ондан бир нышан гөктән.

12 Иисус дериндән солуду да деди оннара: «Нечин бу бой инсан истеер бир нышан? Доору сөлесрим сизә, ани бу инсана нышан верилмейежек».

13 Сора бракты оннары да енидән гирди кайык ичинә, гечсин дейни гөлүн өбүр тарафына.

Фарисейлерин хем Иродун майасы

14 Озаман үүренижиләр екмек алмаа унутмуштулар. Кайык ичиндә оннарда варды саде бир екмек.

15 Иисус хаберледи оннары, дедип: «Бакын, корунун фарисейлерин хем Иродун майасындан!»

16 Үүренижиләр бири-бириннән лафедәрдиләр: «Онуштан деер, зерә йок екмеемиз».

17 Иисус, буну билерәк, деди оннара: «Нечин лафедерсиниз, ани йок екмеениз? Хеп таа аклыңыз ермеер ми, аннамээрсыңыз мы? Хеп таа уйвашык үреклериниз?»

18 Вар гөзлериниз, да гөрмеерсиниз ми? Вар кулакларыңыз, да ишитмеерсиниз ми? Не, хич ми аклыңыз гетирмеерсиниз,

19 ачан беш екмәә пайеттим беш бин кишийә, кач сепет, долу имәк парчасыннан, топладыңыз?» «Оники», – жувап етти оннар.

20 «Хем ачан пайеттим еди екмәә дөрт бин кишийә, кач сепет, долу имәк парчасыннан, топладыңыз?» «Еди», – жувап етти оннар.

21 Сора сорду оннара: «Хеп таа аннамээрсыңыз мы?»

Вифсаида касабасындан хаста

22 Ачан гелдиләр Вифсаида касабасына, гетирдиләр Иисуса бир көөр, да йалвардылар диисин она.

23 Иисус алды көөр адамы елиндән да чыкарды ону оннарын күүйүндән бир тарафа. Сора түкүрдү онун гөзлеринә, койду еллерини онун үстүнә да сорду: «Гөрерсин ми бишей?»

24 О бакты йукары да деди: «Гөрерим инсаны гезерәк, оннар гөрүнер аачлар гиби».

25 Иисус енидән койду еллерини онун гөзлеринә. Адам гөзлерини ачты да бакты. Гөзлери алышмышты, хепсини ачык гөрәрди.

²⁶Сора Иисус йоллады ону евә да деди: «Гирмә күү ичинә /хем кимсейә бишей сөләмә күүдә/».

Петринин шаатлыгы Иисус ичин

²⁷Иисус гитти үүренижилериннән барабар Филип Кесарийасынын күүлеринә. Йолда Иисус койду оннара бир соруш: «Не деер инсан, Кимим Бән?»

²⁸Оннар жувап егтиләр: «Кимиси деер, ани Сән – Иоан Ваатизедижи, башкасы – пророк Илийа, таа башкасы – пророклардан бириси».

²⁹«Ама сиз не деерсиниз, кимим Бән?» – сорду Иисус. «Сәнсин Христос», – жувап егти Петри.

³⁰Иисус сыкыдан сымарлады, Онун ичин кимсейә сөләмесиннәр.

*Иисус хаберлеер
өлүмүнү хем дирилмесини*

³¹Сора башлады оннара сөләмәә, ани Адам Оолу ләазым чок зеетленсин, сыбыдылмыш олсун аксакаллардан, бүүк попазлардан, билгичлердән, өлдүрүлсүн да үч гүндән сора дирилсин.

³²Буннары ачык сөледди. Петри алды Ону бир тарафа да башлады таказаламаа.

³³Иисус дөндү, бакарак үүренижилеринә, азарлады Петрийи да деди: «Узаклан Бендән, шейтан! Зерә сенин неетлерин диил Аллахтан, ама адамдан».

Несой излейелим Иисусу?

³⁴Сора Иисус топлады инсаны хем үүренижилерини да деди: «Ким истеер гелсин Беним ардыма,

атылсын кенди-кендиндән, алсын ставрозуну да Бени излесин.

³⁵Зерә ким истеер куртармаа кенди йашамасыны, кайбедежек ону. Ама ким кайбедежек йашамасыны Беним ичин хем Ии Хабер ичин, о йашамасыны куртаражэк.

³⁶Зерә не файда олажэк адама, казансын бүтүн дүннейи, ама кенди йашамасыны кайбетсин?

³⁷Нейлән вар насыл адам дииштирсин кенди йашамасыны?

³⁸Еер биркимсей утанарса Бендән хем Беним сөзлеримдән бу ороспу хем гүнахкер бой инсанын өнүндә, ондан утанажэк Адам Оолу да, ачан гележек Бобасынын метиннииндә айоз ангиллериннән барабар».

9 О деди оннара: «Доору сөлээрим сизә, ани кимиси бурада дураннардан өлмейежек, гөрмейинжә Аллахын Падишахлыны кудретликлән гелерәк».

Иисус пейдаланэр метинниктә

²Алты гүндән сора Иисус алды Петрийи, Иакову хем Иоаны да салт оннары пиндирди бир үүсек байыр үстүнә. Орада Иисусун гөрүнүшү диишти оннарын гөзлери өнүндә.

³Онун рубалары олдулар акйалабык, каар гиби. Йоктур колай бу ердә бир чамашыржы бөлә бийазладабилсин.

⁴Оннара пейдаланды Илийа хем Моисей, лафа дурарак Иисуслан.

⁵Петри деди Иисуса: «Үүредижи, ии, ки бурадайыз. Йапалым үч бордей: бир Сана, бир Моисейә, бир дә Илийайа».

6 Башка билмәрди не лафетсин, зерә корктуйдулар.

7 Гелди бир булут да гөлгесиннән каплады оннары. Булут ичиндән ишидилди бир сес, ангысы дейәрди: «Будур Беним севгили Оолум, Ону сеслейин!»

8 Үүренижиләр бирдән бактылар долайа, башка кимсейи гөрмедиләр, Иисустан каарә.

9 Ачан инәрдиләр байыр үстүндән, Иисус сымарлады, сөләмесиннәр кимсейә, не гөрдүләр, Адам Оолу дирилмейинжә өлүдән.

10 Оннар бу сымарламайы таманнадылар, ама бири-биринә сордулар: «Несой аннамаа „дирилмейинжә өлүдән“?»

11 Сора Иисуса сордулар: «Нечин билгичләр деерләр, ани илкин ләәзым гелсин Илийа?»

12 Иисус оннара жувап етти: «Хакына, ани Илийа илкин гележек да ерлештирежек хепсини. Ама насыл йазылы Адам Оолу ичин, ки ләәзым чок зетленсин хем паасызландырылмыш олсун?»

13 Ама сөлеерим сизә, ани Илийа шиндән сора гелди, онуннан йаптылар не истедиләр, нижә онун ичин варды йазылы».

Чоужук фена духтан куртуләр

14 Ачан етиштиләр өбүр үүренижилерә, гөрдүләр чок инсан оннарын долайында хем билгичлери, ангылары чекишәрдиләр оннарлан.

15 Ачан инсаннар гөрдүләр Иисусу, шаштылар да качарак каршы чыктылар, селәмнесиннәр Ону.

16 О сорду оннара: «Не дартышәрсыныз оннарлан?»

17 Бириси инсан ичиндән жувап етти: «Үүредижиди, гетирдим Сана оолуму, ангысы тутулу бир мутулук духундан.

18 Нередә ону тутэр, урэр ерә, да чожуун аазындан көпүк чыкэр, о дишлерини гыжырдадэр да каскаты калэр. Йалвардым, Сенин үүренижилерин чыкарсыннар фена духу, ама чыкарамадылар».

19 «Инансыз сенселә! – деди Иисус. – Некадар вақыт таа сизиннән олажам? Некадар вақыт дайнажам сизә? Гетирин ону Бана».

20 Гетирдиләр ону Иисуса. Ачан дух гөрдү Иисусу, хемен куветлән сарсалады чожуу. Чоужук дүштү ерә да йуварланарды, көпүк аазында.

21 Иисус сорду онун бобасына: «Незамандан бөлә олэр?» «Күчүк-лүүндән, – жувап етти о. –

22 Чок сыра дух атэр ону атешә хем су ичинә, өлдүрсүн дейни. Еер йапабиләрсейдин бишей, ажы да йардым ет бизә!»

23 Иисус жувап етти: «Йапабиләрсейдин ми? Хепси вар нижә олсун оннар ичин, ким инанэр».

24 Озаман чожуун бобасы баарды /йашлан гөзлериндә/: «Инанэрым, Сааби, йардым ет бана, енсейим инансызлымы!»

25 Ачан Иисус гөрдү, ани инсан качышып-топлашэр, азарлады фена духу да деди: «Муту хем саар дух, Бән сымарлээрим сана: чык дышары бу чожуктан да башка гирмә она».

26 Фена дух, баарарак хем куветлән сарсалайарак чожуу, чыкты. Чоужук олду өлү гиби, да чойу санды, ани өлдү.

²⁷Ама Иисус, тутуп елиндән, калдырды ону, да о калкты аякча.

²⁸Иисус, ачан гирди ичери, үүренижилери йалнызкан сордулар Она: «Нечин биз чыкарамадык фена духу?»

²⁹«Бу сойлар уурадылэрлар саде дуайлан /хем оручлан/, – жувап етти Иисус.

*Иисус енидән хаберлеер
өлүмүнү хем дирилмесини*

³⁰Чыкып орадан, гечтилэр Галилеядан. Иисус истәмәрди, кимсей билсин буну.

³¹Зерә, үүредип үүренижилерини, дейәрди оннара: «Адам Оолу верилежек инсанын елинә. Ону өлдүрежекләр, ама үч гүндән сора дирилежек».

³²Ама үүренижилери аннамардылар бу лафлары, сормаа да коркардылар.

Ким ен бүүк?

³³Гелдилэр Капернаум касабасына, да ачан Иисус гирди ичери, сорду оннара: «Не иш ичин лафедәрдиниз бири-биринизлән йолда?»

³⁴Оннар сусардылар, зерә йолда чекиштийдиләр, ангысы ен бүүк олажэк.

³⁵Озаман Иисус отурду, топлады оникисини да деди оннара: «Еер биркимсей истәрсейди олсун илк, ләазым олсун ен битки хем хелсинә изметчи!»

³⁶Алды бир ушак, койду оннарын арасына, кужаклайып ону, деди:

³⁷«Ким кабледер бирисини бу ушаклардан Беним адыма, о Бени кабледер. Ким дә кабледер Бени,

кабледер диил Бени, ама Ону, Ким Бени йоллады».

*Ким диил каршы бизә,
о бизимнән*

³⁸Иоан деди Иисуса: «Үүредижги, биз гөрдүк бир адам, ани уурадарды фена духлары Сенин адына, да дургуттук ону, зерә о гезмеер бизимнән».

³⁹«Дургутмайын, зерә ким йапэр кудретли ишләр Беним адыма, йок насыл тез башласын Бени көтүлемәә, – деди Иисус. –

⁴⁰Ким диил каршы сизә, о сизиннән.

⁴¹Хем ким /Беним адыма/ вережек бир чөлмек су сизә, зерә сиз Христозун үүренижилерийсиниз, доору сөлеерим сизә, ани өдексиз калмайажэк.

Гүнаха дүшүрмейин башкасыны

⁴²Ама биркимсей гүнаха дүшүрәрсә бирини бу күчүклердән, ани Бана инанэрлар, она таа исләә, бааласыннар бойнусуна бир бүүк дермен ташы да атсыннар дениз ичинә.

⁴³Еер елин сени гүнаха дүшүрәрсә, кес ону. Таа исләә, чолак өмүрә гирәсин, некадар ики еллән жендемә гидәсин, сүүнмәз атешә,

⁴⁴нередә оннарын куртлары өлмеерләр, хем атеш сүүнмеер/.

⁴⁵Еер аяан сени гүнаха дүшүрәрсә, кес ону. Таа исләә, бир аяаклан өмүрә гирәсин, некадар ики аяаклан жендемә атыласын, /сүүнмәз атешә,

⁴⁶нередә оннарын куртлары өлмеерләр, хем атеш сүүнмеер/.

⁴⁷Еер гөзүн сени гүнаха дүшү-
рәрсә, чыкар ону. Таа исләә сана,
гирәсин бир гөзлән Аллахын Па-
дишахлыына, некадар ики гөзлән
атыласын жендемә,

⁴⁸нередә оннарын куртлары өл-
меерләр, хем атеш сүүнмеер.

⁴⁹Хербир адамын үстүнә атеш
дөкүлөр, /нижә курбанын үстүнә
туз дөкүлөр/.

⁵⁰Туз иидир, ама еер туз дадыны
кайбедәрсейди, насыл ону енидән
тузлу йапасыныз? Сиздә туз ол-
сун, хем барышмакта йашайын».

*Дүшер ми, кары-кожә
айырылсыннар?*

10 Иисус гитти орадан да гел-
ди Иудейа ерлеринә, Иор-
данын өбүр тарафына. Инсан ге-
нә топланды Онун долайына. О
алышмасына гөрә башлады ени-
дән үүретмәә оннары.

²Гелдиләр фарисейләр да, де-
нейип Ону, сордулар: «Дүшер
ми, адам айырылсын кенди кары-
сындан?»

³Иисус сорду оннара: «Не сизә
Моисей сымарлады?»

⁴Оннар дедиләр: «Моисей брак-
ты, кожә йазсын айырылмак кийа-
ды да айырылсын карысындан».

⁵Иисус жувап етти оннара:
«Сизин инатлыыныз бетеринә
Моисей йазыларында верди сизә
бу сымарламайы.

⁶Ама дүннейин курулмасындан
„Аллах йаратты инсаннары, ол-
суннар адам хем кары.

⁷Онуштан бракажәк адам бо-
басыны хем анасыны

⁸да бирлешежәк карысыннан.
Икиси бир гүүдә олажәк“. Бута-

кым олажәклар диил ики, ама бир
гүүдә.

⁹Өлә ки, не Аллах бирлештир-
ди, инсан ону айырмасын».

¹⁰Ичердә үүренижиләр енидән
сордулар Она хеп бунун ичин.

¹¹О деди оннара: «Ким айыры-
ләр карысындан да евленер баш-
касына, ороспулук йапәр.

¹²Хем хер кары, ани бракәр ко-
жасыны да евленер башка адама,
ороспулук йапәр».

Иисус иисөзлеер ушаклары

¹³Гетирәрдиләр Иисуса ушак-
лары, ки диисин оннара, ама үүре-
нижиләр азарладылар оннары.

¹⁴Иисус, гөрүп буну, үфкеленди
да деди үүренижилеринә: «Бра-
кын ушаклары, гелсиннәр Бана,
да дургутмайын оннары, зерә Ал-
лахын Падишахлыы оннарын ги-
билери ичин.

¹⁵Доору сөлеерим сизә: ким
каблетмейежәк Аллахын Пади-
шахлыыны бир ушак гиби, о ора-
йы хич гирәмейежәк».

¹⁶Сора кужаклады ушаклары,
койду еллерини оннарын үстүнә
да иисөзледди.

Зенгинник хем дивеч йашамак

¹⁷Ачан Иисус йолланды йола
гитмәә, хызлы гелди бир адам,
диз чөктү Онун өнүндә да сорду:
«Ии Үүредижи, не йапайым, ки
дивеч йашамак еденейим?»

¹⁸«Нечин деерсин Бана „и“?
Кимсей диил ии, салт бир Аллах, –
жувап етти Иисус. –

¹⁹Билерсин сымарламаклары:
„Ороспулук йапмайасын, өлдүр-
мейәсин, чалмайасын, йаланжы

шаат олмайасын, алдатмайасын, бобаны-ананы икрамнайасын“».

²⁰О жувап етти: «Ўүредижги, хепси буннары таманнадым таа генчлиимдән».

²¹Иисус бакты уз онун гөзлеринä, севди ону да деди: «Сана етишмеер салт бир иш. Гит да сат, нейин вар, пайет фукааралара, да олажэк хазнан гөктä. Сора гел, /ал ставрозуну/ да излä Бени».

²²О, ишидип бу лафлары, гү-женник гитти, зерä чок зенгинни варды.

²³Иисус бакты долайа да деди үүренижилеринä: «Некадар зор Аллахын Падишахлыына гирсин оннар, кимин вар зенгинни!»

²⁴Ўүренижилär шаш-беш калдылар Онун сөзлериндән. Иисус енидән лафетти да деди: «Ушаклар, некадар зор Аллахын Падишахлыына гирсин /оннар, ким умудуну койэр зенгиннä!»

²⁵Таа илин бир девä ииненин кулаандан гечсин, некадар бир зенгин адам Аллахын Падишахлыына гирсин».

²⁶Ўүренижилär пек чок шаштылар да бири-биринä дедилär: «Озаман ким куртулабилир?»

²⁷Иисус бакты уз оннарын гөзлеринä да деди: «Бу инсана олмаз, ама диил Аллага, зерä Аллага хепси олур».

²⁸Петри лафетмä башлады да Она деди: «Тä, биз брактык хепсини да гелдик Сенин ардына».

²⁹Иисус жувап етти: «Доору сөлеерим сизä: хепси, ким бракты евини, кардашларыны, кызкардашларыны, анасыны, бобасыны, /карысыны,/ ушакларыны еки ме-

расыны Беним ичин хем Ии Хабер ичин,

³⁰о кабледежек шинди, бу өмүрдä, үз катына таа чок ев, кардаш, кызкардаш, ана, ушак, тарла, кооламакларлан билä, ама гелән өмүрдä кабледежек дивеч йашамак.

³¹Ама чойу илк оланнардан битки олажэк, чойу да биткилердән илк олажэк».

*Иисус үчүнжү сыра хаберлеер
өлүмүнү хем дирилмесини*

³²Ачан оннар йолда Иерусалимä доору гидärдилär, Иисус оннарын өнү сора гидärди. Ўүренижилär титсинärдилär, Онун ардына гиденнär коркардылар. Иисус, енидән алып бир тарафа оники үүренижисини, башлады оннара сөлемä, не олажэк Онуннан:

³³«Тä, биз гидериз Иерусалимä. Адам Оолу верилежек бүүк попарларын хем билгичлерин елинä. Ону өлүмä даава едежеклär да йабанжыларын елинä вережеклär.

³⁴Ону гүлмää алажэклар, камчийлан дүүйежеклär, гүкүрежеклär үзүнä да өлдүрежеклär, ама О үч гүндән сора дирилежек».

*Зеведейин оолларынын
истемеси*

³⁵Йаклашэр Зеведейин ооллары Иаков хем Иоан да деерлär Она: «Ўүредижги, биз истеериз, йапасын, не биз Сана йалваражэз».

³⁶О сорду оннара: «Не истеерсиниз, йапайым сизин ичин?»

³⁷Оннар дедилär: «Изин вер, ани отуралым Сениннән, биримиз саа тарафында, биримиз дä

сол тарафында, ачан Сән метин-
никтә олажан».

38 Иисус жувап етти оннара:
«Билмеерсиниз, не истеерсиниз.
Вар мы нижә сиз ичәсиниз о чөл-
мектән, ани Бән ичерим, еки ваа-
тиз оласыңыз о ваатизликлән, ани
Бән олэрым?»

39 Оннар жувап еттиләр: «Вар
нижә». Иисус деди оннара: «Иче-
жениз о чөлмектән, ани Бән иче-
рим, хем ваатиз олажэныз о ваа-
тизликлән, ани Бән олэрым.

40 Ама Бендән тутунмээр, изин
верейим отурмаа саа еки сол та-
рафымда. Бу верилежек оннара,
кимә хазырланмыш».

41 Калан он үүренижи, ишидип
буну, үфкелендиләр Иакова хем
Иоана.

42 Иисус чаарды оннары да де-
ди: «Билерсиниз, ани ким сайы-
лэр миллетлерин өндержилери,
оннар чорбажылык едерләр инсан
үстүнә хем бүүклери заабитлик
едерләр.

43 Ама сизин аранызда бөлә ол-
масын. Ким сиздән истеер бүүк
олсун, о изметкәр олсун каланы-
на.

44 Ким сиздән истеер илк ол-
сун, о чырак олсун хепсинә.

45 Зерә Адам Оолу гелмеди, ки
Она измет етсиннәр, ама Кенди
измет етсин инсана хем версин
йашамасыны чойун еринә, ки кур-
тарабилсин оннары».

Кöөр Вартимей

46 Гелдиләр Иерихон касабасы-
на. Ачан Иисус чыкарды Иерихон

касабасындан үүренижилериннән
хем чок инсаннан, Тимейин оолу,
Вартимей, көөр диленжи, отурар-
ды йол бойунда.

47 О ишитти, ани Назаретли
Иисус орадан гечер, да башлады
баармаа: «Иисус, Давидин Оолу,
ажы бени!»

48 Чойу таказаларды ону, сус-
сун дейни, ама о таа пек баарар-
ды: «Давидин Оолу, ажы бени!»

49 Иисус дургунду да деди: «Чаа-
рын ону». Чаардылар көөр адамы
да дедиләр: «Калк да гиргин ол, О
сени чаарэр».

50 О сыбытты үстүнкү рубасыны,
калкып-атлады да гелди Иисуса.

51 Иисус сорду: «Не истеерсин,
йапайым сана?» «Раввунн*, гөр-
мәк еденейим», – жувап етти бу
көөр адам.

52 Озаман Иисус деди она: «Вар
насыл гидәсин, сенин инанын се-
ни куртарды». Чабук көөр адам
башлады гөрмәә да гитти йол бо-
йунжа Иисусун ардына.

Иисус гирер Иерусалимә

11 Ачан йаклаштылар Иеруса-
лимә, Виффагия хем Вифа-
ния күүлеринә, ани Зейтин ба-
йырын йанында, Иисус йоллады
икисини үүренижилериндән

2 да деди оннара: «Гидин он-
деки күүйә. Ачан гиреженез күү
ичинә, хемен булажэныз бир еше-
жик баалы, ангысына таа кимсей
атлы пинмеди. Чözүн ону да гети-
рин Бана.

3 Еер биркимсей сорарсайды:
„Нечин буну йапәрсыныз?“ – жувап

* 10:51 Раввунн – арамейжә аннамасы «Үүредижн».

един: „О лӓӓзым Саабийӓ, сора хемен геери йоллайжӓк“».

⁴Ӱӱренижилӓр гиттилӓр, булдулар ешежи, баалы соакта, бир евин дышанда токат йанында, да чӧздӱлӓр ону.

⁵Кимиси орада дураннардан дедилӓр: «Не йӓпӓрсыныз, нечин ешӓӓ чӧзерсиниз?»

⁶Оннар жувап еттилӓр, нижӓ Иисус ӱӱретти, да оннары брактылар.

⁷Иисуса ешежи гетирдилӓр, кенди ӱстӱнкӱ рубаларыны ӱстӱнӓ дӧшедилӓр, да Иисус атлы пинди.

⁸Чойу инсандан рубаларыны йол ӱстӱнӓ дӧшӓрдилӓр, башкалары даллары серӓрдилӓр, ани кырда аачлардан кесӓрдилӓр.

⁹Иисусун ӧнӱндӓ хем ардында гиденнӓр баарардылар: «Осанна*! Иисӧзленмиш олсун Саабинин адына Гелӓн!»

¹⁰Иисӧзленсин бобамызын, Давидин падишахлыы, ани гелер /Саабинин адына!/ Осанна ӱӱсек гӧклердӓ!»

¹¹Иисус гирди Иерусалимдеки Айоз бина ичинӓ, бакты долай, ама чӱнкӱ вакыт гечти, дӧндӱ оникисиннӓн Вифанийӓ кӱӱӱнӓ.

Мейвасыз инжир фиданы

¹²Икинжи гӱнӱ, ачан оннар чыктылар Вифанийадан, Иисус ажыкты.

¹³О гӧрдӱ йырактан бир йапраклы инжир фиданы. Гитти, баксын, вар мы мейвасы, ама йаклаштыгын, йапрактан каарӓ бишей

булмады, зерӓ диилди мейва вакыды.

¹⁴Озаман Иисус деди: «Бӱӱндӓн ӧтӓӓ хич кимсей имесин сендӓн мейва». Онун ӱӱренижилери ишиттилӓр буну.

Иисус паклӓэр Айоз бинайы

¹⁵Ачан етиштилӓр Иерусалимӓ, Иисус гирди Айоз бина аулуна да башлады кооламаа орадан оннары, ким сатарды хем аларды, девирди пара дииштиреннерин масаларыны хем гугуш сатаннарын скемнелерини.

¹⁶Кимсеи бракмарды, бишей гечирсин Айоз бинанын аулу ичиндӓн.

¹⁷Ӱӱредип, дейӓрди инсана: «Диил ми йазылы: „Беним евимӓ денежек дуа еви хепси миллетлӓр ичин“, ама сиз чевирдиниз ону хайдут ининӓ».

¹⁸Ачан ишиттилӓр бӱӱк попазлар хем билгичлӓр буну, бакардылар, несой ӧлдӱрӓбилсиннӓр Ону, ама коркардылар Ондан, зерӓ Онун ӱӱретмесинӓ шашарды хепси инсан.

¹⁹Ачан авшам олду, Иисус хем ӱӱренижилери касабдан чыктылар.

Инжир фиданы куруду

²⁰Сабаалӓн, инжир фиданын йанындан гечӓркӓн, ӱӱренижилӓр гӧрдӱлӓр, ани фидан курумуш кӧкӱндӓн.

²¹Петри аклына гетирди да деди: «Ӱӱредижиги, йа бак, инжир фиданы, ани бетваладын, курумуш».

* 11:9 Осанна – селӓмнемӓк лафы, аннамасы «шинди куртар».

²²Иисус жувап етти оннара: «Олсун сиздә инан Аллаха.

²³Доору сөлеерим сизә, еер биркимсей бу байыра дейәрсейди: „Калк да атыл дениз ичинә“, да шүпесиз үректән инанарсайды, ани не сөледиди таманнажажэк, озаман олажэк.

²⁴Онуштан сөлеерим сизә: Не дә истейеженез дуада, инанын каблетмиш гиби, да олажэк сизә.

²⁵Ачан дуада дурэрсыныз, еер сиздә варсайды биркимсейә каршы бишейиниз, баашлайын, Гөктеки Бобаныз да баашласын дейни сизин кабаатларынызы.

²⁶Еер сиз баашламарсайдыныз, Гөктеки Бобаныз да баашламайажажэк сизин кабаатларынызы».

Иисусун заабитлии

²⁷Дөндүләр геери Иерусалимә. Иисус, ачан гезинәрди Айоз бина аулунда, йаклашты бүүк попазлар, билгичләр хем аксакаллар да сордулар Она:

²⁸«Не заабитликлән йапэрсын бу ишлери, хем ким верди Сана бу заабитлии, буннары йапасын?»

²⁹Иисус деди оннара: «Койажама Бан дә сизә бир соруш. Жувап един Бана, сора Бан дә сизә сөлейежәм, не заабитликлән йапэрым бу ишлери.

³⁰Иоанын ваатизлии гөктән ми гелди оса инсандан мы? Жувап един Бана».

³¹Оннар бири-бириннән лафедәрдиләр: «Еер дейәрсейдик: „Гөктән“, О дейежек: „Олейсә, нечин ону инанмадыныз?“».

³²Ама дейәрсейдик: «Инсандан» – коркардылар халктан, зерә

хепси инанарды, ани Иоан хакына пророк.

³³Онуштан жувап еттиләр Иисуса: «Билмеериз». Озаман Иисус деди: «Бан да сөләмейежәм сизә, не заабитликлән йапэрым бу ишлери».

Фена баажылар

12 Иисус башлады оннара сөлемәә өрнекләрлән: «Бир адам койду бир баа, долайлады ауллан, казды ер үзүм таскасы ичин, йывды бир бекчи күлеси, сора, баайы верип баажылары, гитти башка мемлекетә.

²Үзүм вақыдында йоллады бир чырак баажылары, алсын кенди пайыны баа берекединдән.

³Ама баажылар туттулар ону, дүүдүләр да йолладылар геери бош еллән.

⁴Сора йоллады башка бир чырак, ону йараладылар кафасыны хем ашааладылар.

⁵Йоллады таа башкасыны. Баажылар ону өлдүрдүләр. Йоллады таа чойуну, кимисини дүүдүләр, башкаларыны өлдүрдүләр.

⁶Ону йанында калды саде бир оолу, ангысыны севәрди. Биткидә йоллады ону баажылары, дейип: „Бекчи оолуму кабледирләр икраманан“.

⁷Ама баажылар дедиләр бири-биринә: „Тә чорбажынын оолу, хайди өлдүрелим ону, да баа бизә калажэк“.

⁸Туттулар ону, өлдүрдүләр да аттылар баадан дышары.

⁹Шинди не йапажэк баа чорбажысы? Гележек да телеф едежек бу баажылары, ама баайы вережек башкасына.

¹⁰Не, окумадыныз мы буну Айоз Йазыларда: „Таш, ани усталар сыбытты, сонда етишти көшә ташы олсун.

¹¹Бу – Саабидән, хем пек шашмаклы иш бизим ичин!“»

¹²Оннар бакардылар тутсуннар Иисусу, ама коркардылар инсандан. Зерә аннадылар, ани Иисус оннар ичин сөледи бу өрнәә. Сора брактылар Ону да гиттиләр.

Хак Аллаха хем Кесара

¹³Сора йолладылар Иисуса кимисини фарисейлердән хем Иродун адамнарындан, ки баксыннар Ону бир лафлан тутмаа.

¹⁴Гелип, оннар сордулар Иисуса: «Үүредиж, биз билериз, ани Сән доору адамсын, кимсейә пай тутмээрсын, зерә адамын үзүнә бакмээрсын, Аллахын йолуну хақына үүредерсин. Дүшер ми өдемәй харч Кесара оса дүшмеер ми? Харч өдейелим ми оса өдәмейелим ми?»

¹⁵Иисус таныды оннарын икиүзлүлүклерини да деди оннара: «Нечин Бени денеерсиниз? Гетирин бир динар, ки гөрөйим ону».

¹⁶Оннар гетирдиләр. Иисус сорду оннара: «Кимин ресими хем ады йазылы бурада?» Оннар жувап еттиләр: «Кесарын».

¹⁷Озаман Иисус деди: «Верин Кесара не Кесарын, ама Аллаха не Аллахын». Бу жувабына чок шаштылар.

Дирилмәк ичин соруш

¹⁸Сора гелдиләр Она садукейләр, ангылары деерләр, ани йок дирилмәк, да сордулар:

¹⁹«Үүредиж, Моисей йазыларында деди бизә: „Еер биркимсей, кимин йок ушаа, өләрсейди, да карысы саа каларсайды, онун кардашы ләәзым евленсин бу карыйа да калдырсын ушак өлмүш кардашына тамызлык ичин“.

²⁰Варды еди кардаш. Илкинкиси евленди, таа ушаа йоккан, өлдү.

²¹Икинжиси евленди она, о да ушаксыз өлдү. Хеп өлә үчүнжүсү йапты.

²²Едиси дә ушаксыз өлдүләр. Хепсіндән сора өлдү кары да.

²³Дирилмәк вақыдында, ачан дирилежекләр, ангысынын карысы о олажэк? Зерә хепси еди кардаш она евлийди».

²⁴Иисус жувап етти оннара: «Йанылзэрысыныз, зерә билмеерсиниз не Айоз Йазылары, не дә Аллахын куведини.

²⁵Өлүләр дирилдийнән евленмейежекләр, ама олажэklar, нижә ангилләр гөклердә.

²⁶Өлүлерин дирилмеси ичин окумадыныз мы Моисейин кийадында, нередә лаф гидер йанар гүмә ичин, не деди Аллах она: „Бән Авраамын Аллахы, Исаакын Аллахы хем Иаковун Аллахыйым“.

²⁷Аллах – диил өлүлерин Аллахы, ама дирилерин. Өлә ки сиз сарп йанылзэрысыныз».

Ен бүүк сьмарламак

²⁸Билгичлердән бириси, ишидип оннарын дартышмакларыны да гөрүп, ани Иисус исләә жувап етти, йаклашты Она да сорду: «Ангы сьмарламак ен бүүк?»

²⁹Иисус жувап етти: «Илк сьмарламак вар бу: „Сеслә, Израил,

Сааби Аллах – бизим бир Сааби-миз!

³⁰Севәсин Сааби Аллахыны бүтүн үрәйнән, бүтүн жаныннан, бүтүн аклыннан хем бүтүн кувединнән“. Тә будур илк сымарламак!

³¹Икинжиси бу: „Севәсин йакын оланыны, нижә кендини“. Буннар-дан таа бүүк сымарламак йок».

³²Билгич деди Она: «Ислаә, Үүредижі, доору сөледин, ани вар бир Аллах, хем йок башка аллах, Ондан каарә.

³³Ону севмәә бүтүн үреклән, бүтүн фикирлән, бүтүн жаныннан, бүтүн кувединнән, хем йакын оланыны севмәә, нижә кендини, бу – таа паалы, некадар хепси хептән йа-кылан хайваннар хем курбаннар».

³⁴Иисус, гөрүп, ани о аарифчесинә жувап етти, она деди: «Диилсин сән узак Аллахын Падишахлыбындан». Бундан сора кимсей башка кыйышмады сорсун Она бишей.

Христос – кимин оолу?

³⁵Узалдып үүретмесини Айоз бина ичиндә, Иисус деди: «Нечин билгичләр деерләр, ани Христос – Давидин оолу?»

³⁶Кенди Давид, Айоз Духтан кулланылмыш, деер: „Сааби деди беним Чорбажыма: Отур саа тарафымда, Бән койунжа Сенин душманнарыны аякларынын алтына“.

³⁷Кенди Давид адлээр Ону „Чорбажы“, озаман насыл О олабилир Давидин оолу?» Чок инсан сесләрди Иисусу майыллыклан.

³⁸Үүредерәк оннары, О деди: «Корунун билгичлердән, ангылар северләр гезмәә узун рубайлан хем беенерләр, инсан селәмнесин оннары мейданнарда.

³⁹Северләр отурмаа илк скемнелерә синагогаларда хем он ерлерә конак софраларында.

⁴⁰Оннар кемирерләр дулларын евлерини, ама гөстөрмәк ичин узун дуалар йапэрлар. Оннарын жезасы чок аар олажэк».

Дулун баашышы

⁴¹Иисус, Айоз бина хазнасы каршысында отуруп, бакарды, нижә инсан пара хазнаа койарды. Чо-йу зенгиннердән чок койардылар.

⁴²Гелди бир дул кары да ики лептон* койду, ани йапэр бир кодрант.

⁴³Иисус топлады үүренижилерини да оннара деди: «Доору сөлеерим сизә, бу дул кары хепсиндән таа чок койду хазнаа.

⁴⁴Хепси койду кенди зееделиклериндән, ама бу кары кенди йоклуундан верди хепсини, не варды йашамасы ичин».

Битки вакыдын нышаннары

13 Иисус ачан чыкарды Айоз бинадан, үүренижилериндән бириси деди Она: «Үүредижі! Йа бак, не гөзәл ташлар хем не гөзәл йапылар!»

²Иисус жувап етти она: «Гө-рерсин ми бу бүүк йапылары? Бу-рада калмайжэк таш үстүндә таш, хепси йыкылажэк».

³Ачан отуларды Зейтин байырында, Айоз бинаа каршы, Петри,

* 12:42 Лептон – ен уфак пара.

Иаков, Иоан хем Андрей, йалнызкан, Она сордулар:

4 «Сөлә бизә, незаман олажэк буннар, хем не нышан гөстережек, ани буннар хепси таманнажэк?»

5 Озаман Иисус оннара аннатмаа башлады да деди: «Бакын, биркимсей алдатмасын сизи.

6 Зерә чойу гележек Беним адыма да дейежек: „Бәним Христос“, да чойуну алдадажэklar.

7 Ачан ишидеженез жөнк уултусу хем жөнкләр ичин хабер, коркмайасыныз. Зерә буннар ләазым олсун, ама бу таа диил биткиси.

8 Зерә миллет миллетә каршы хем падишахлык падишахлаа каршы калкажэк. Кими ерлердә олажэк ер тепремелери, аачлык /хем карышмалык/. Буннар дуума санжыларың башлантысы.

9 Ама сиз есап алын кендинизә, зерә вережекләр сизи даавалара, дүйежекләр синагогаларда, Беним бетеримә чыкаражэklar кулланыжыларың хем падишахларың өнүнә, ки шаатлык едәсинез оннара.

10 Илкин хепси миллетлә ләазым насаат едилсин Ии Хабер.

11 Ачан гөтүрежекләр сизи, даавайа версиннәр, кахырланмайын, не лафедезениз. Сөлейин, не озаман верилежек сизә, зерә лафетмейезениз сиз, ама лафедезек Айоз Дух.

12 Кардаш кардашыны хем боба ушааны өлүмә вережек. Ушаклар кенди бобаларына хем аналарына каршы калкажэklar да оннары өлдүрежекләр.

13 Беним адым ичин сиздән хепси азетмейежек, ама ким биткийдән дайанажэк, о куртулажэк.

14 Ачан гөреженез дикили, нередә дүшмеер, ииренч иши, ани бозгунжулук йапэр, /ангысы ичин лафетти пророк Даниил./ – ким окуйэр, аннасын – озаман ким олажэк Иудейада, качсын байырлара.

15 Ким булунажэк ев үстүндә, инмесин хем ичери гирмесин бишей алмаа.

16 Ким олажэк кырда, дөнмесин геери үст рубасыны алмаа.

17 О гүннердә вай маамул хем ушак емзирән карылар!

18 Дуа един, сизин качманыз олмасын кышын.

19 Зерә о гүннердә өлә бүйк зет олажэк, ани о вакыттан, незамандан Аллах йаратты дүннейи, шиндийә кадар олмады, ондан сора да олмайажэк.

20 Ер Сааби кысалтмайды о вакыды, кимсей куртуламайажэйды. Ама сечилмишлерин хатыры ичин, ангыларыны сечти, Сааби о вакыды кысалтты.

21 Озаман еер биркимсей дейәрсейди сизә: „Тә, Христос бурада!“ еки „Тә, Христос орада!“, инанмайын.

22 Зерә пейдаланажэк йаланжы христослар хем йаланжы пророклар. Йапажэklar нышаннар хем шашмаклы ишләр, алдатсыннар дейни, оларсайды колай, сечилмиш оланнары да.

23 Сиз корунун. Тә, Бән вакытлан сизә хепсини хаберледим.

Адам Оолунун гелмеси

24 О гүннердә, о зетлердән сопра гүн караражэк, ай вермейежек айдынныны,

25 Ылдызлар гөктән дүшежек-ләр, хем гөкүн куветлери сарсаланажэк.

26 Озаман гөрежеклар Адам Оолуну геларкан булутлар ичиндә бүүк куветлән хем метинниклән.

27 Озаман О йоллайажэк ангиллерини да топлайажэк сечилмишлерини дөрт тарафтан, ерин кенарындан гөкүн кенарынадан.

28 Инжир фиданындан өрнек алын. Ачан даллары йымышээрлар, хем йапраклары ешерерлар, билерсиниз, ани йаз йакын.

29 Хеп өлә, сиз дә ачан гөрежениз буннары олуркан, билиниз, ани бу иш* йакын, артык капуда.

30 Доору сөлеерим сизә, ани бу бой инсан гечмейежек, хепси буннар таманнанмайынжа.

31 Гөк хем ер гечежек, ама Беним сөзлерим гечмейежек.

Гүн хем саат билинмеер

32 О гүнү хем о саады кимсей билмеер: не ангиллар гөктә, не дә Оол, ама салт Боба.

33 Бакын, кушку олун, /дуа един./ зерә билмеерсиниз, незаман о вакыт гележек.

34 Бу – бир адам гиби, ани йола йолланэр, евини чыракларына бракэр, херкезинә жувапчылык хем иш верер, ама бекчийә, кушку беклессин, сымарлээр.

35 Онуштан кушку олун, зерә билмеерсиниз, незаман гележек евин чорбажысы, беки авшамнен, беки гежә йарысы, беки хороз өтмесиндә, беки сабаалән.

36 Бакын, ансыздан гелип, сизи уйуйар булмасын.

37 Не сөлеерим сизә, сөлеерим хепсинә: Кушку олун».

Иисусу коллээрлар өлдүрмәй

14 Ики гүн калдыйды Паскеллә хем Хамурсуз йортуйдан. Бүүк попазлар хем билгичләр аарардылар колайлык, нижә Иисусу шалвирликлән тутсуннар да өлдүрсүннәр.

2 Ама дейәрдиләр: «Саде олмаз йорту гүннериндә, ки олмасын карышмалык инсан ичиндә».

Бир кары йаалээр Иисусу

3 Ачан Иисус булунарды Вифанийа күүйүндә, лепралы Симонун евиндә софрада, гелди бир кары ак мермер кап ичиндә паалы, темиз нард кокулууннан. О кырды кабы да кокулуу дөктү Иисусун башына.

4 Оннардан кимиси үфкелендиләр да бири-бирилеринә дедиләр: «Не ләазымды зән етмәй бу кокулуу?»

5 Бу кокулуу варды насыл сатмаа үчүз динардан зеедеуә да парайы фукааралара вермәйә». Башладылар таказаламаа о карыйы.

6 Ама Иисус деди: «Бракын раада ону. Нечин гүжөндирерсиниз? О йапты бир йакышыклы иш Беним ичин.

7 Зерә фукааралар херзаман сизиннән олажэklar. Незаман истейежениз, вар нижә йапасыныз иилик оннара. Ама Бән херзаман сизиннән олмайажам.

* 13:29 Бу иш – йада «О».

⁸ Бу кары йапты, не йапабилди, вакытча Беним гүүдеми йаалады, гөмүлмәк ичин хазыр олсун.

⁹ Доору сөлеерим сизә, ани бүтүн дүннедә, нередә Ии Хабер насаат олажәк, бу карынын йаптыгы сөленежәк, да она анылмак олажәк».

Иуда сатэр Иисусу

¹⁰ Иуда Искариот, оники үүренижилердән бириси, гитти бүүк попазлара, сатсын Иисусу.

¹¹ Оннар, ачан буну ишиттиләр, севиндиләр да гүмүш она вердиләр. Сора Иуда аарарды уйгун вақыт, ки Иисусу сатсын.

Паскеллә софрасы

¹² Хамурсуз йортунун илк гүнүндә, ачан кесилирди Паскеллә кузусу, Иисуса Онун үүренижилери дедиләр: «Нередә истеерсин Паскеллейи имәә? Гиделим, хазырлайлым».

¹³ Озаман О йоллады ики үүренижисини, дейип оннара: «Гидин касабайа. Сизә каршы чыкажәк бир адам, ани гөтүрежәк бир тессти су. Гидин онун ардына,

¹⁴ нерейи о гирежәк, да дейин ев чорбажысына: „Үүредижии соррэр: Нередә конак одасы, ангысында ийежәм Паскеллейи үүренижилеримнән?“

¹⁵ О гөстережәк сизә үст катга бир бүүк ода, хазыр, дөшенмиш. Орада хазырлайын бизә Паскеллейи».

¹⁶ Үүренижиләр чыкып гиттиләр касабайа да булдулар хепсини өлә, нижә сөледийди. Орада хазырладылар Паскеллейи.

¹⁷ Авшамнен Иисус гелди оникисиннән барабар.

¹⁸ Ачан оннар отурдулар софрайа да ийәрдиләр, Иисус деди: «Доору сөлеерим сизә, сиздән бириси, ани шинди Бенимнән ийер, Бени сатажәк».

¹⁹ Оннар кахырландылар да башладылар бири-бири арды сора Она сормаа: «Ажаба диилим ми бән?»

²⁰ Ама Иисус оннара жувап етти: «Сатыжы – оникиниздән бириси, ангысы бенимнән билә банэр екмеени чини ичинә.

²¹ Хақына, ани Адам Оолу гидер, нижә Онун ичин йазылы. Ама вай о адама, кимдән Адам Оолу сатылэр! Она таа ии олажәйды, хич дуумасын».

Комка

²² Ачан оннар ийәрдиләр, Иисус алды бир екмек, иисөзледи, кырды да верди үүренижилеринә, дейип: «Алын /да ийин/, бу – Беним гүүдәм».

²³ Сора алды чөлмәә, шүкүр етти Аллаха, верди оннара, да хепси ондан ичти.

²⁴ Иисус деди: «Бу – Беним каным, /ени/ баалантынын каны, ани дөкүлер чойу ичин.

²⁵ Доору сөлеерим сизә, ани Бән шиндән сора ичмейежәм чотук мейвасындан о гүнә кадар, ачан ичежәм таазесини Аллахын Падишахлыында».

²⁶ Чалдылар бир псалма да гиттиләр Зейтин байырына.

Петринин атылмасы ичин хабер

²⁷ Иисус оннара деди: «Хепсиниз /бу гежә Беним бетеримә/ сүрчеженез, зерә вар йазылы:

„Уражам Гүдүжүйү, да койуннар даалажэк“.

²⁸Ама дирилмектән сора сиздән өнжә Галилейяа гидежәм».

²⁹Петри Она деди: «Артык хепси дә сүрчәрсеиди, бән хеп окадар сүрчмейежәм».

³⁰Иисус она деди: «Доору сөлеерим сана, ани бүүн, бу гежә, ики сыра хороз өтүнжә, сән үч сыра атылажан Бендән».

³¹Петри, сора таа пек конуп, бааланды: «Еер ләазым оларсайды өлейим да Сениннән, хеп окадар атымлам Сендән». Бөлә лафетти каланы да.

Иисус Гефсимани башчесиндә

³²Оннар гелдиләр бир ерә, ады Гефсимани. Иисус деди үүренижилеринә: «Отурун бурада, Бән орада дуа едежәм».

³³Сора алды йанына Петрийи, Иакову хем Иоаны да башлады титсинненмәә хем пек зетленмәә.

³⁴Озаман деди оннара: «Жаным кахырлы өлүмәдән. Калын бурада да кушку олун».

³⁵Сора гитти бираз таа илери, капанды ерә да башлады дуа етмәә, ани, еер варсайды нижә, гечсин Ондан бу саат.

³⁶О деди: «Авва, Бобам Беним! Хепсини Сән вар нижә йапасын. Еер варсайды нижә, ашырт Бендән бу ажы чөлмәә. Хеп окадар олсун диил өлә, нижә Бән истеерим, ама нижә Сән».

³⁷Сора гелди үүренижилеринә, булду оннары уйуйар да деди Петрийә: «Симон, сән уйуйэрсын? Бир саат баарлем кушку дурамадын?»

³⁸Кушку олун да дуа един, ки денемейә дүшмейәсиниз. Дух хавез, ама тен куветсиз».

³⁹Сора гитти енидән да дуа етти, дейип хеп о лафлары.

⁴⁰Енидән гелди да булду оннары уйуйар, зерә уйкудан аарлашмышты гөзлери. Оннар билмәрдиләр, не жувап етсиннәр.

⁴¹Гелди үчүнжү сыра да деди оннара: «Сиз хеп таа уйуйэрсыныз хем динненерсиниз ми? Етәр, саат гелди! Тә, Адам Оолу верилер гүнахкерлерин елиnä.

⁴²Калкын, гиделим! Тә, Беним сатыжым йаклашты!»

Иисус тутуләр

⁴³Иисус таа лафедәркән, гелди Иуда, оникисиндән бириси, хем онуннан барабар чок инсан кылычларлан хем мочугаларлан, йолланмыш бүүк попазлардан, билгичлердән хем аксакаллардан.

⁴⁴Сатыжы вердийди оннара бутүрлү нышан: «Кими өпежәм, Одур Иисус. Ону алын да, сыкы тутуп, гөтүрүн».

⁴⁵Иуда, гелип, чабук йаклашты Иисуса да деди: «Үүредижжи!», сора өптү Ону.

⁴⁶Инсаннар, узадып еллерини, туттулар Иисусу.

⁴⁷Онун йанындан бириси чыкарды кылыжы, урду баш попазын чыраана да кести онун кулааны.

⁴⁸Иисус деди оннара: «Сиз чыктыныз Бени тутмаа, нижә бир хайдуду, кылычларлан хем мочугаларлан.

⁴⁹Хер гүн сизиннән булунурдум Айоз бинада, үүредерәк инсаны,

да тутмадыңыз Бени. Ама Айоз Йазылар ләазым таманнансыннар».

⁵⁰Озаман хепси үүренижиләр брактылар Ону да качтылар.

⁵¹Бир генч олан, сарылы салт бир кетен безлән, гидәрди Онун ардына. Ону да туттулар.

⁵²Ама о бракты бези да чыпак качты.

Иисус Синедрионун өнүндә

⁵³Баш попазын евиндә, нерейи гөтүрдүләр Иисусу, топландылар хепси бүүк попазлар, аксакаллар хем билгичләр.

⁵⁴Петри йырактан-йыраа гитти ардларына баш попазын аулунадан. О отурду бекчиләрлән да йысынарды атештә.

⁵⁵Бүүк попазлар хем бүтүн Синедрион аарардылар Иисуса каршы шаатлык, ки верәбилсин-нәр Ону өлүмә, ама буламардылар.

⁵⁶Чок инсан Она каршы йаланжы шаат олдулар, ама шаатлыклары бири-биринә каршыйды.

⁵⁷Сонда биркач адам калкты да йаланжы шаат олду Она каршы, дейип:

⁵⁸«Биз ишиттик, нижә О дейәрди: „Бән йыкажам бу адам елин-нән йапылмыш Айоз бинайы, да үч гүнә кадар енидән калдыражам башка бир бина, диил адам елиндән йапылы“».

⁵⁹Ама хеп окадар шаатлыклары бири-биринә каршыйды.

⁶⁰Озаман баш попаз калкты оннарын арасындан да сорду Иисуса: «Сән хич жувап етмейежән

ми? Недир бу шаатлыклар, ани Сана каршы едилер?»

⁶¹Ама О сусарды да бишей жувап етмәрди. Баш попаз сорду таа бир сыра: «Сәнсин ми Христос, иссөзленмиш Аллахын Оолу?»

⁶²Иисус жувап етти: «Бәним, хем сиз гөрөжениз Аллахын Оолуну, отуаркан Кудретлинин* саа тарафында хем геләркән гөк булутларыннан».

⁶³Баш попаз йыртты кенди рубаларыны да деди: «Не ләазым бизә таа башка шаат?»

⁶⁴Сиз кендиниз ишиттиниз көтүлемейи, не дейежениз?» Оннар хепси кабаатлы булдулар Иисусу өлүмә.

⁶⁵Кимиси башлады Она түкүр-мәә. Бааладылар гөзлерини, йумурууклардылар, сора сорардылар: «Пророклук ет, ким урду!» Сонда бекчиләр, алып араларына, шамарладылар Ону.

Петри атыләр Иисустан

⁶⁶Ачан Петри ашаада аул ичиндә отуарды, баш попазын бир изметчийкасы гелди.

⁶⁷О гөрдү Петрийи, ангысы атештә йысынарды, бакты уз онун үзүнә да деди: «Сән дә Назаретли Иисуслан булунардын».

⁶⁸Ама Петри деди, атыларак: «Билмеерим хем аннамээрим, не иш ичин сән лафеферсин», да дышары чыкты токатлар йанына. Бу вакыт хороз өттү.

⁶⁹Бундан сора изметчийка енидән гөрдү ону да генә башлады

* 14:62 Кудретли – гүчлү Аллах.

сөлемää орада дураннара: «Бу адам да оннардан бириси».

⁷⁰Петри енидән атылды. Бираздана орада дураннар генä дедиләр Петрийä: «Аслы, сән оннардансын, зерä сән дә галилейалыйсын, /сенин лафларындан танынәр/».

⁷¹Петри башлады бетвайлан емин етмää: «Хич танымээрым бу Адамы, Ангысы ичин сиз лафедерсиниз».

⁷²Таман о вакыт хороз өтгү икинжи сыра. Петри аклына гетирди Иисусун сөзлерини: «Хороз ики керä өтүнжä, сән үч керä Бендән атылажан». О башлады ажы-ажы ааламаа.

*Иисус кулланыжы Пилатын
өнүндä*

15 Чин-сабаалән бүүк попазлар, аксакаллар, билгичләр хем бүтүн Синедрион топланып-аннаштылар, баалайып Иисусу, гөтүрдүләр да вердиләр Пилата.

²Пилат сорду Она: «Сәнсин ми Иудейлерин Падишахы?» Иисус жувап етти: «Өлä, нижä сөлеерсин».

³Бүүк попазлар чок түрлү кабаатлардылар Ону.

⁴Пилат енидән сорду: «Нечин жувап етмеерсин? Бак, некадар чок кабаатландырэрлар Сени».

⁵Ама Иисус артык хич жувап ет-меди, бу бетерä Пилат пек шашты.

Иисус хем Варавва

⁶Хер Паскеллә йортусунда Пилат колверәрди бир капанжыйы капандан, кими инсан истәрди.

⁷Озаман капанда бириси капалыйды, ады Варавва, өбүр калкынтыжыларлан, ани барабар калкынтыда адам өлдүрдүйдүләр.

⁸Инсан калкты да башлады йалвармаа Пилата, йапсын, нижä херзаман йапарды Паскеллә йортусунда.

⁹Пилат сорду оннара: «Истеерсиниз ми, колверейим сизä Иудейлерин Падишахыны?»

¹⁰Зерä биләрди, ани бүүк попазлар Ону хасеетликтән даавайа вердийдиләр.

¹¹Ама бүүк попазлар дебештирәрдиләр инсаны, истесиннәр, ки колверсин Вараввайы, ама диил Иисусу.

¹²Пилат енидән сорду оннара: «Өлейсä, не йапайым Онуннан, Кимä деерсиниз Иудейлерин Падишахы?»

¹³Оннар енидән баардылар: «Гер Ону ставроза!»

¹⁴«Е не көтүлүк йапты?» – сорду Пилат. Ама оннар чекеттиләр таа пек баармаа: «Гер Ону ставроза!»

¹⁵Пилат, бакарак беендирсин кендини инсана, колверди Вараввайы, ама Иисусу камчылайып, верди, ставроза герсиннәр.

*Аскерләр
гүлмää алэрлар Иисусу*

¹⁶Аскерләр гөтүрдүләр Иисусу кулланыжынын бинасына, башка лаflan, Преториума*, да орайы топладылар бүтүн полку.

¹⁷Гиидирдиләр Ону ергиван рубайлан, өрдүләр тикенни чалыдан

* 15:16 Преториум – кулланыжынын резиденциясы.

бир фенец да койдулар Онун башына.

¹⁸Сора башладылар селәмнемәйә Ону да демәйә: «Селәм Сана, Иудейлерин Падишахы!»

¹⁹Дүүдүләр сопайлан башына, түкүрдүләр да, диз чөкүп, баш иилдәрдиләр Она.

²⁰Гүлмәйә алдыктан сора, сойундурдулар ергиван рубайы, гиидирдиләр Кенди рубаларыны да гөтүрдүләр Ону, ставроза герсиннәр.

Иисусу герерләр ставроза

²¹Орадан гечән бирисини, ады Кириноли Симон, Александрунун хем Руфун бобасы, ангысы геләрди кырдан, зорладылар, гөтүрсүн Иисусун ставрозуну.

²²Гөтүрдүләр Иисусу о ерә, ани ады Голгофа, аннамасы «баш кеми ери».

²³Вердиләр, ичсин шарап, карышык смирнайлан, ама О истәмеди.

²⁴Сора Ону ставроза гердиләр да пайеттиләр рубаларыны, атып четелә, ки билсиннәр, кимә не дүшежек.

²⁵Ачан гердиләр Ону, докузунжу саатгы*.

²⁶Башы үстүндә йазылыды Онун кабааты: «Иудейлерин Падишахы».

²⁷Онуннан барабар ставроза гердиләр ики хайдут: бирисини саа, өбүрүнү сол тарафына.

²⁸Бутакым таманнанды Айоз Йазы, ани деер: «Койдулар Ону законсузларын сайысына»./

²⁹Орадан геченнәр көтүләрдиләр Ону да, башларыны саллайарак, дейәрдиләр: «Сән, ани йыкэрсын Айоз бинайы да үч гүндә енидән йапэрсын,

³⁰куртар Кендини, ин ерә ставроздан!»

³¹Хеп өлә бүүк попазлар хем билгичләр гүлмәйә алардылар Ону, дейип бири-биринә: «О башкаларыны куртарды, ама Кендини куртарамээр!»

³²Христос, Израилин Падишахы, инсин ерә ставроздан, гөрелим да инаналым». Иисуслан ставроза герили оланнар да көтүләрдиләр Ону.

Иисус өлер

³³Бүтүн мемлекеттә алтынжы сааттан докузунжу саада** кадар олду каранлык.

³⁴Докузунжу саатта Иисус бүүк сеслән баарды: «Элохи! Элохи! Лема шевактани?» Аннамасы: «Аллахым! Аллахым! Нечин Бени брактын?»

³⁵Кимиси орада оланнардан, ишидип бу лафлары, дедиләр: «Тә, О Илийайы чаарэр».

³⁶Бириси гитти качарак, бандырды бир сүнкер ииши шараба да, такып бир сопайа, верди ичсин, дейип: «Дурун, бакалым, гележек ми Илийа, индирсин Ону».

³⁷Иисус пек баарды да верди духуну.

³⁸Айоз бинанын ичиндә пердә йыртылды ики парчайа, йукардан ашаа кадар.

* 15:25 Докузунжу саат – саат 15. ** 15:33 Саат 12-15.

³⁹ Аскер ўзбашы, ангысы Иисусун онўндә дурарды, ачан гөрдү, ани бөлә /баарып/ духуну верди, деди: «Хакына, бу Адам Аллахын Оолуйду!»

⁴⁰ Оннардан башка орада варды карылар, ани узактан-узаа сииредәрдиләр: Марийа Магдалина, Марийа, күчүк Иаковун хем Иосифин анасы, хем Саломе,

⁴¹ ангылары гидәрдиләр Иисусун ардына, ачан Галилейадайды, да измет едәрдиләр Она, хем чок башка карылар да, ангылары гелдийдиләр Онуннан барабар Иерусалимә.

Иисусу гөмерләр

⁴² О гүн жумаа гүнўйдү, ачан ләәзымды хазырлансыннар жумертеси ичин. Артык авшам олурду.

⁴³ Онуштан гелди Иосиф, Аримафейа касабасындан, Синедрионун гечимни бир еки, ангысы бекләрди Аллахын Падишахлыыны. О кыйышып гитти Пилата да истеди Иисусун гүүдесини.

⁴⁴ Пилат шашты, ани Иисусу букадар тез өлдү. О чаарды аскер ўзбашыны да сорду: «Чоктан мы өлдү?»

⁴⁵ Ачан аннады ўзбашындан ишин аслысыны, изин етти, Иосиф алсын Иисусун гүүдесини.

⁴⁶ Иосиф сатын алды кетендән бир чаршаф, индирди ерә гүүдейи, сарды кетен чаршафлан да койду мезар ичинә, ани ойулуйду канарада, сора йуварлады бир таш мезарын аазына.

⁴⁷ Марийа Магдалина хем Марийа, Иосифин анасы, гөрдүләр, нерейи гүүдә койулду.

Иисус дирилелер

16 Ачан гечти жумертеси, Марийа Магдалина, Марийа, Иаковун анасы, хем Саломе сатын алдылар кокулук, ки гитсиннәр да йааласыннар Иисусун гүүдесини.

² Чин сабаалән, хафтанын илк гүнү*, ачан гүн дууарды, оннар гелдиләр мезара.

³ Бири-бириннән лафедәрдиләр: «Ким ажаба актаражэк бизә мезарын аазындан ташы?»

⁴ Ачан калдырдылар бакышларыны, гөрдүләр, ани таш актырылы бир тарафа. О пек бүүк ташты.

⁵ Ачан гирдиләр мезар ичинә, гөрдүләр бир генч оланы, ангысы отурурду саа тарафта, гийимни бийаз рубайлан. Карылар коркудан даптур гелдиләр.

⁶ О деди оннара: «Коркмайын! Сиз аарэрсыныз Назаретли Иисусу, Ангысыны ставроза гердиләр. О дирилди да йок бурада. Тә ери, нередә койулуйду.

⁷ Гидин да сөлейин Онун үүре-нижилеринә хем Петрийа, ани О гидер сиздән онжә Галилейаа. Орада гөрежениз Ону, нижә сөледийди сизә».

⁸ Карылар, мезардан чыкып, качтылар, зерә титирәрдиләр хем шашмаклан долуйдулар, да коркудан кимсейә бишей сөләмедиләр.

* 16:2 Хафтанын илк гүнү – базар гүнү.

Иисуслан булушмак

⁹Иисус, дирилдиктән сора, хафтанын илк гүнү сабаалән, илкин гөстерилди Марийа Магдалинайа, ангысындан чыкардыйды еди фена дух.

¹⁰Марийа гитти да сөледи оннара, ким Оуннан барабарды, ангылары аалардылар хем сызлардылар.

¹¹Ама оннар, ачан ишиттиләр, ани Иисус дирилди, да Марийа Ону гөрдү, инанмадылар.

¹²Бундан сора Иисус оннардан башка икисинә гөстерилди башка түрлү, ачан гидәрдиләр бир күйә доору.

¹³Оннар дөндүләр геери да сөледиләр каланына, ама оннары да инанмадылар.

¹⁴Сонда, ачан софрада ийәрдиләр, Иисус онбир үүренижисинә гөстерилди. Оннары инансызлык хем инатлык бетеринә азарлады, зерә инанмадылар оннары, ким гөрдү Ону дирилмесиндән сора.

Иисусун сон сымарламасы хем гөкә калкмасы

¹⁵Иисус оннара деди: «Гидин бүтүн дүннейә да насаат един Ии Хабери хепси инсана.

¹⁶Ким инанажэк да ваатиз олажэк, о куртулажэк, ама ким инанмайажэк, кабаатлы калажэк.

¹⁷Бүтүрлү нышаннар инанжылары гечирежэк: фена духлары Беним адымнан уурадажэклар, ени диллердә лафедежэклар,

¹⁸йылан еллеринә алажэклар. Зихирли бишей ичәрсейдиләр, оннара зарар олмайажэк. Койажэклар еллерини хасталарын үсгүнә, да хасталар саа олажэклар».

¹⁹Буннары сөледиктән сора Сааби Иисус гөкә алынды да Аллахын саа тарафында отурду.

²⁰Ама оннар гиттиләр да херердә насаат етилләр. Сааби оннара йардым едәрди хем лафларыны каавиләрди нышаннарлан, ани сора йапыларды. Амин./

ИИ ХАБЕР ЛУКАДАН

Не ишиттик дири шаатлардан

1 Чойу башлады йазмаа аннат-мак олушлар ичин, ани гечти-ләр бизим арамызда,

²нижә етишгирдиләр бизә баштан о инсаннар, ани гөрдүләр хепсини хем ангылары шинди олдулар Аллахын Сөзүнүн насаатчылары.

³Бән дә есапладым, хепсини ис-лää аараштырдыктан сора, хатыр-лы Феофил, сыравардыр йазайым сана хепсини, нижә олду,

⁴қи сән биләсин о ишин аслы-сыны, ани үүрендин.

Иоанын дуумасы ичин хабер

⁵Иудеяда, падишах Иродун ва-кыдында, варды бир попаз, ады Захарийа, Авийанын сырасындан. Онун карысы Аронун кызларын-данды, ады Елисавета.

⁶Икиси дә Аллахын өнүндә доо-ру инсаннардылар. Бир лекесиз билә таманнардылар хепси Алла-хын сымарладыкларыны хем сы-раларыны.

⁷Ушак оннарда йокту, зерә Ели-савета гебә калмарды, хем икиси дә, Захарийа хем Елисавета, йаш-лы инсаннарды.

⁸Бир сыра, ачан Захарийа из-мет едәрди Аллахын өнүндә онун изметчилиии сырасында,

⁹аттылар четелә попазларын альшмакларына гөрә, да она дүш-тү, гүннүклесин Аллахын Айоз бинасы ичиндә.

¹⁰Гүннүклемәк вакидында чок инсан дуа едәрди дышарда.

¹¹Озаман Захарийага гөсте-рилди Аллахын бир ангили. О ду-рарды гүннүк алтарын саа тара-фында.

¹²Ачан Захарийа гөрдү ону, үрктү. Бир бүүк корку басты ону.

¹³Ангил деди она: «Захарийа, коркма, зерә сенин дуан сеслен-миш олду. Сенин карын Елисаве-та дуудуражэк сана бир оол, ан-гысынын адыны койажан Иоан.

¹⁴О сана олажэк шенник хем севинмәк. Чок инсан севинежэк онун дуумасы ичин.

¹⁵О Аллахын өнүндә олажэк бир бүүк адам. Ичмейежэк шарап хем башка серсем едән ичкиле-ри. Таа дуумактан о долу олажэк Айоз Духлан.

¹⁶Чойуну Израилдән о дөндүре-жэк оннарын Сааби Аллахына.

¹⁷О Аллахын өнүндә гезежэк Илианын кувединнән хем ду-хуннан, чевирсин дейни бобала-рын үреклерини ушакларына хем о канырыклы неетлилери доору-лаа. О хазырлайажэк инсаны Саа-бинин гелмеси ичин».

¹⁸Захарийа деди ангилә: «Не-дән бән танийажам буну? Зерә бән ихтәрым, карым да йашлы».

¹⁹Ангил жувап етти: «Бән, Гав-риил, дурэрым Аллахын каршы-сында, йолланылмышым, ки лафе-дейим сениннән да гетирейим бу ии хабери сана.

²⁰Сән лафедәмейежән хем дилсиз калажан о гүнә кадар, бу олунжа, зерә инанмадын беним сөзлерими, ани вакыт гелдийнән, хепси өлә олажэк».

²¹Инсан, ани бекларди Захарийайы, шашарды, нечин чок ойлаланэр Айоз бина ичиндә.

²²Ачан чыкты дышары, лафедәмәрди. Оннар аннадылар, ани Айоз бина ичиндә о гөрдү бир гөрүнмәк. Захарийа оннара нышаннан гөстерәрди, зерә лафедәмәрди.

²³Ачан измет гүннери таманнанды, Захарийа гелди евә.

²⁴Бу гүннердә Елисавета гебә калды да беш ай сакланды, зерә дейәрди:

²⁵«Сааби битки-биткийә есап алды да йапты, ки чыкайым инсанын аазындан хем көтү лафларындан».

Иисусун дуумасы ичин хабер

²⁶Алтынжы айда, ангил Гавриил йолланмыш олду Аллахтан Галилейанын бир касабасына, ады Назарет.

²⁷Гелди бир кыза, ангысы йавклуйду Иосифлән, бир адамнан, Давидин сенселесиндән. Бу кызын ады Марийа.

²⁸Ангил гелди она да деди: «Услурук сана, Аллахтан ииверги еденән кыз, Сааби сениннән. /Иисөзленмишсин сән карыларын арасында!/>

²⁹Марийа бу лафлардан шашты да дүшүнмейә варды. О сорарды кенди-кендинә, не аннамасы вар бу селәмин?

³⁰Ангил деди: «Коркма, Марийа, сән едендин ииверги Аллахтан.

³¹Гебә калажан да дуудуражан бир Оол, Ангысынын адыны койажан Иисус.

³²О олажэк бир бүүк Адам. Онун адыны койажэклар „Пек үүсек Аллахын Оолу“. Сааби Аллах вережек Она Онун Бобасынын, Давидин, чорбажылыны.

³³О дивежинә падишахлык едежек Иаковун евиндә. Онун падишахлынын сону олмайажэк».

³⁴Марийа сорду ангилә: «Несой бу вар насыл олсун, ачан бән билмеерим, недир кожа?»

³⁵Ангил жувап етти: «Айоз Дух конажэк сана. Пек үүсек Аллахын гөлгеси сени гөлгелейежек. О, Ким сөндән дууажэк, адланажэк айоз, Аллахын Оолу.

³⁶Сенин хысымын Елисавета артык йашлы, ама гебә калды. О да дуудуражэк бир оол. Она хепси дейәрди ушаксыз, ама артык алты ай, нижә гебә калды.

³⁷Аллахын бир дә сөзү йок насыл куветсиз калсын».

³⁸Озаман Марийа деди: «Сааби, бән сенин чыраан, олсун Сенин сөзүнә гөрә!» Да ангил гитти ондан.

Марийа гелер Елисаветайа

³⁹Марийа бираздана калкты да алатлан гитти байырлардакы касабайа, ани Иуданын ерлериндейди.

⁴⁰Гирди Захарийанын евинә да селәмнеди Елисаветайы.

⁴¹Ачан Елисавета ишитти Марийанын кутламасыны, онда бирдән тепинди ушак. Елисавета долду Айоз Духлан.

⁴²Елисавета баарды бүүк сеслән: «Иисөзленмишсин сән карыларын

арасында хем иссөзленмиш сенин Ушаан, ангысыны сән ташы-йэрсин!

43 Насыл бән казандым бөлә ик-рам, ки бана гелсин беним Саабинин анасы?

44 Нижә ишиттим сенин сесини кутламакта, тепинди ушак севин-мектән ичимдә.

45 Не мутлуйсун сән, ани инан-дын Саабинин сөзүнү, зерә Сааби не адээр, ону таманнээр».

46 Марийа деди: «Бән бүтүн үрек-тән метиннеерим Саабийи.

47 Севинир духум Аллахта, бе-ним Куртарыжымда.

48 Зерә Аллах есап алды Онун чыраан ашаадан халыны. Бүүндән өтәә хепси сенселеләр мутлула-йажэklar бени.

49 Чүнкү Чоккудретли йапты бүүк ишләр беним ичин, Онун ады айоздур.

50 Онун ажьйанныы каплээр бой-дан-бойа Ондан коркан инсаны.

51 О гөстерди куведини Кенди елиннән да бозду ходулларын дүшүнмеклерини.

52 Девирди о каавилери чорба-жьылык скемнелериндән да кал-дырды ашаа халдан инсаны.

53 Аач оланнары О дойурду ииликлән, ама зенгин оланнары салверди, гитсиннәр бош еллән.

54 О Кенди изметкеринә, Изра-илә, йардыма гелди. О бир сыра билә унутмээр ажьымаа,

55 нижә адады бизим деделери-мизә, Авраама хем онун сенселе-синә дивежинә».

56 Марийа калды Елисаветайлан үч айын долайында, сора дөндү геери евә.

Иоан Ваатизедижсинин дуумасы

57 Ачан гелди вакиды дуудур-сун, Елисавета дуудурду бир оол.

58 Комушулар хем хысымнар ишиттиләр, ани Сааби бүүк хайыр баашлады Елисаветайа, онуштан хепси онуннан билә севиндиләр.

59 Секизинжи гүнү гелдиләр ушаа кесиклик йапмаа. Истеди-ләр адыны коймаа Захарийа, ни-жә бобасынын ады.

60 Ама анасы оннара деди: «Ол-маз, онун ады Иоан олажэк».

61 «Кимсейдә сизин хысымнар-дан йок бутүрлү ад», – жувап етти оннар.

62 Йаптылар нышан еллериннән бобасына, ки аннасыннар, несой ушаан адыны койсуннар.

63 Захарийа истеди бир парча таф-тажык да йазды бөлә: «Онун ады Иоан олажэк». Хепси шаштылар.

64 Хемен чөзүлдү онун дили, да башлады лафетмәә хем Аллахы метиннемәә.

65 О байырлы Иудейанын ерле-риндә хепси комушулары бир кор-ку басты. Долайда хепси инсан бунун ичин лафедәрди.

66 Хепси, ким дә ишидәрди буну, дүшүнмәә варып, дейәрди: «Ажаба, бу ушак ким олажэк?» Хакына, ани Аллахын ели онун үстүндейди.

Захарийанын пророклуу

67 Ушаан бобасы, Захарийа, дол-ду Айоз Духлан да пророклук етти:

68 «Иссөзленмиш олсун Изра-илин Сааби Аллахы, Ангысы гелди йардыма Кенди инсанына да кур-тарды оннары.

⁶⁹Калдырды бизä бир каави Куртарыжы Кенди изметкерин, Давидин, евиндән,

⁷⁰нижä хаберледийди евел ва-кыттан айоз пророкларыннан.

⁷¹Адады, ани куртаражэк бизи душманнардан хем кинжилерин еллериндән.

⁷²Бутаком, Аллах гөстерер Кенди ажыйанныны бизим бобаларымыз ичин, унутмээр айоз баалантысыны

⁷³хем еминнән адамасыны, ани верди бизим бобамыза Авраама.

⁷⁴О адады, ани бизи куртаражэк душманнардан да йапажэк, ки измет еделим Она коркусуз,

⁷⁵кабаатсызлыкта хем айозлукта бүтүн бизим йашамамызда.

⁷⁶Ама сән, евлат, адланажән Пек үүсек Аллахтан пророк, зерä гидежән Саабинин онү сора, ки Онун ичин йол хазырлайасын.

⁷⁷Сән инсана хаберлейежән куртул-мак хем гүнахлардан баашламак.

⁷⁸Аллахымыз, долу севгийлән хем ажыйанниклан, йукардан йолайажэк бизä куртулмак, бензәр дан еринин шафкына,

⁷⁹ки айдыннатсын оннара, ким булунэр каранникта хем өлүм гөлгесиндä, доорутсун бизи услулук йолуна».

⁸⁰Ушак бүүйәрди, каавиленәрди духлан. Йашады чол ерлериндä о гүнä кадар, ачан чыкты Израил халкынын каршысына.

Иисусун дуумасы

2 О вакытта Кесар Августтан верлиди сымарламак, ки бүтүн Рома падишахлыында хепси инсан йазылсыннар.

²Бу йазылмак илк сыра олду кулланыжы Квиринийин вакыдында, ангысы кулланарды Сирийада.

³Херкези гитти йазылсын кенди дуумак касабасында.

⁴Иосиф, падишах Давидин сенселесиндәнди, йолланды Галилейадан, Назарет касабасындан, гитмәә Иудейайа, Вифлеем касабасына, Давидин дуума еринä.

⁵Гитти, ки йазылсын Марийайлан, йавклу олмушуннан, ангысы маамулду.

⁶Ачан оннар етиштилар орайы, Марийанын вакыды гелди, ки дуудурсун.

⁷О дуудурду илк Оолуну, сарды планаларлан да йаттырды ахыр ичинä, зерä конаклык евиндä булунмады ер оннара.

Вифлеемдән гүдүжүләр

⁸Орада йакын гүдүжүләр койуннарлан кырда булунардылар. Оннар гежä беклардиләр сүрүлерини.

⁹Бирдән гөстерилди оннара бир ангил Саабидән. Доз-долайа Саабинин метиннии шафк етти. Оннар пек корктулар.

¹⁰Ангил деди: «Коркмайын, бән гетирерим сизä бир ии хабер, ани бир бүүк севинмәк олажэк хепси инсана.

¹¹Бүүн сизä Давидин касабасында дууду Куртарыжы, Сааби Христос.

¹²Тä нышан, ангысындан таныйажэныз: булажэныз бир Ушак сарылы планаларлан, Ангысы йатэр ахыр ичиндä».

¹³Бирдән бу ангилä екленди чок башка ангиллар. Хепси оннар

метиннәрдиләр Аллаһы бутүрлү лафларлан:

14 «Метинник Аллаһа үүсек гөк-лердә! Ердә услулук Аллаһы беен-дираң инсана!»

15 Ачан ангилләр калктылар гөкә, гүдүжүләр дедиләр бири-биринә: «Гиделим Вифлеем касабасына да бакалым, не олду орада, не хабер-леди бизә Сааби».

16 Оннар хызлы йолландылар Вифлеемә, булдулар Марийайы Иосифлән хем Ушаа ахыр ичиндә.

17 Гөрүп буну, гүдүжүләр хеп-сини сөледиләр, не ангил оннара хаберледийди Ушак ичин.

18 Хепси, ким ишитти бу лаф-лары гүдүжүлөрдән, пек шашты.

19 Марийа есаба алды хепси бу лафлары да херзаман дүшүнәрди оннар ичин.

20 Гүдүжүләр дөндүләр геери, севинерәк хем метиннейерәк Аллаһы, зерә гөрдүләр хем ишитти-ләр хепсини өлә, нижә хаберлен-дийди оннара.

Иисусу гетирдиләр Айоз бина ичинә

21 Секиз гүндән сора, ачан гел-ди вакыт Ушаа кесиклик йапыл-сын, Онун адыны койдулар Иисус, нижә ангил сөледийди, таа Мари-йа гебә калмадыйнан.

22 Ачан таманнанды вакыт пак-ланмак ичин Моисейин Законауна гөрә, Иосиф хем Марийа гөтүр-дүләр Ушаа Иерусалимә, чыксын Саабинин өнүнә дейни,

23 нижә вар йазылы Саабинин Законунда: «Хербир илк дуу-муш чожок Саабийә аданмыш олсун».

24 Оннар ләәзымды гетирсиннәр курбан ики гугуш йада ики гугуш йаврусу, нижә вар сымарланмыш Саабинин Законунда.

Симеон иисөзлеер Иисусу

25 Иерусалимдә варды бир адам, ады Симеон. О бир доору хем ка-баатсыз адамды, ангысы бекләр-ди Израилин куртулмасыны. Он-да Айоз Дух варды.

26 Айоз Духтан она верилдийди хабер, ани о өлмейежек гөрме-йинжә Саабинин Христозуну.

27 Симеон, кулланылмыш Айоз Духтан, гелди Айоз бинайа. Да ачан Иосиф хем Марийа гетирди-ләр Ушаа, ки таманнасыннар За-конун сымарладыыны,

28 Симеон алды Ону кужок, иисөзледи Аллаһы да деди:

29 «Сааби, шинди салвер услу-луклан Сенин чырааны, нижә Сән ададын,

30 зерә гөрдү беним гөзлерим Сенин куртулманы,

31 ангысыны Сән хазырладын хепси миллетлерин гөзлери өнүндә,

32 айдыннатсын миллетләрә дей-ни хем икрам йапсын Израил ин-санына».

33 Онун бобасы хем анасы шаш-тылар бу лафлара, не Ушак ичин ишиттиләр.

34 Симеон иисөзледи оннары да деди анасына, Марийайа: «Бу Ушак сыраланмыш чойун дүшмеси ичин хем чойун калкмасы ичин Израил-дә. О – бир нышан Аллаһтан, ани дебештирежек каршылык инсан ичиндә,

35 чок инсанын саклы неетле-ри ачылсын дейни, сенин үрәән

дә кылычлан сапланмыш ола-жэк».

³⁶Бурада булунарды бир кары, пророк Анна, Фануелин кызы, Асирин тамызлыбындан. О пек ихтәрды. Кожасыннан йашамышты салт еди йыл.

³⁷Калмышты дул да шинди сексән дөрт йашындайды. Анна хич айырылмарды Айоз бинадан, гөжә-гүндүз измет едәрди Аллаха оручлан хем дуайлан.

³⁸Бу заман Анна, гелип, башлады метиннемәә Аллахы хем сөлемәә Иисус ичин хепсинә, ким бекләрди Иерусалимин куртулмасыны.

Иисус Назарет касабасында

³⁹Ондан сора, ачан таманнадылар хепсини, не сыраланмышты Саабинин Законундан, Иосиф хем Марийа дөндүләр Галилейайа, кенди касабаларына, Назаретә.

⁴⁰Ама Ушак бүүйәрди, каавиленәрди хем аарифленәрди гүнгүндән. Аллахтан хайыр Онун үсгүндейди.

Ушак Иисус гитти Айоз бинайа

⁴¹Иисусун бобасы хем анасы хер йылын Паскеллә йортусунда гидәрдиләр Иерусалимә.

⁴²Ачан Иисус таманнады оники йашыны, гитти адетә гөрә оннарлан йортуйа.

⁴³Ачан гечти йорту гүннери, да оннар дөнәрдиләр геери евә, Иисус калды Иерусалимдә, ама бобасы хем анасы буну билмедиләр.

⁴⁴Сандылар, ани О кафадарларыннан барабар йолда. Ачан гитиләр бир гүнгүк йол, чекеттиләр

аарамаа Ону хысымнарын хем кафадарларын арасында,

⁴⁵ама буламадылар. Иосиф хем Марийа дөндүләр геери Иерусалимә, аарасыннар ону дейни.

⁴⁶Үчүнжү гүнү булдулар Ону Айоз бина ичиндә. О, үүредижилерин арасында отуруп, сесләрди хем соруш койарды.

⁴⁷Хепси, ким сесләрди Ону, шашарды Онун аарифлиинә хем жувапларына.

⁴⁸Бобасы хем анасы, ачан гөрдүләр Ону, даптур гелдиләр. Озаман анасы деди: «Оолум, нечин буну йаптын бизә? Бобан хем бән кахырлан аарээрзы Сени».

⁴⁹О деди: «Нечин Бени арадыныз? Не, билмеерсиниз ми, ани Бән ләазым олайым Беним Бобамын евиндә?»

⁵⁰Ама оннар аннамадылар Онун лафларыны.

⁵¹Сора О дөндү оннарлан барабар геери Назаретә да сеследи оннары. Анасы хепси буннары тутту аклында.

⁵²Иисус бойлан бүүйәрди, аарифленәрди да гиттикчә Кендини беендирәрди Аллаха хем инсана.

Иоан Ваатизедижинин насаады

3 Падишах Тиверий Кесарын онбешинжи чорбажылык йылында Понтий Пилат кулланыжыйды Иудеяда. Ирод Галилейанын кулланыжысыйды. Филип, Иродун кардашы, кулланыжыйды Итурейа хем Трахонит ерлериндә. Лисаний кулланыжыйды Авилини ерлериндә.

²Аннан хем Кайафа баш попаздылар. О вакыт Аллах лафетти

Иоана, Захарийанын оолуна, ангысы йашарды чоллукта.

³ Иоан гитти Иордан суйун долай ерлеринä, насаат едерäk, ани инсан лääзым дөнсүн гүнахларын-дан Аллаха хем ваатиз олсун, ки баашланмак еденсин.

⁴ Бу олду, нижä йазылыды про-рок Исайанын кийадында: «Бааранын сеси чол ердä ишидилер: „Саабийä йолу хазырлайын, йол-жаазлары узладын.

⁵ Хербир ойук долдурулсун, үүсеклик алчалдылсын, иири йол-лар узладылсын хем чукурлу йол-лар дүзледилсин.

⁶ Хепси инсан аннасын Аллах-тан куртулмайы“».

⁷ Иоан данышты инсаннара, ан-гылары гелäрди, ваатиз олсуннар, оннара дейип: «Йылан йаврула-ры, ким үүретти сизи, качасыныз Аллахын гелär үфкесиндän?»

⁸ Йапыныз йакышыклы мейва, гөрүнсүн, ани дөндүнүз Аллаха гүнахларыныздан, да бошуна дүшүнмейин, дейип: „Бизим бо-бамыз – Авраам“, зерä сөлеерим сизä, ани Аллах бу ташлардан вар насыл йапсын ушак Авраама.

⁹ Артык нажак фиданын көкүн-дä саплы дурэр. Хербир фидан, ани гетирмеер ии мейва, кесиле-жек да атешä атылажэк».

¹⁰ Инсаннар сорардылар: «Е биз не йапалым?»

¹¹ О жувап етти: «Кимдä вар ики руба, пайлашсын онуннан, кимдä хич йок, хеп ölä йапсын о да, ким-дä имеелик вар».

¹² Гелди харччылар, ваатиз ол-суннар дейни, да сордулар: «Üүре-дижи, биз не йапалым?»

¹³ О жувап етти: «Истäмейин таа зеедä харч ондан каарä, не си-зä сымарланмыш».

¹⁴ Аскерлердän кимиси сорду-лар: «Е биз не йапалым?» О жувап етти: «Кимсеидän бишей алмайын коркутмаклан, кимсеи йалан лаф-ларлан кабаатландырмайын, шү-күр олун öдеенизä».

¹⁵ Инсан, чүнкү беклärди, гел-син Христос, хепси дүшүнärди Иоан ичин: «Ажаба, О диил ми Христос?»

¹⁶ Иоан жувап етти хепсинä: «Бän сизи суйлан ваатиз едерим, ама беним ардыма гелер О, Ким таа каа-ви бендän. Бän диилим йакышык-лы чөзмäй Онун аяк капларынын тасмаларыны. О сизи Айоз Дух-лан хем атешлän ваатиз едежек.

¹⁷ Онун елиндä күрек, О пакла-йажэк тыназыны. Боодайы топла-йажэк амбара, ама плäвайы йака-жэк сүйнмäз атештä».

Иоан капанда

¹⁸ Бутүрлү насаат едärди Иоан Ии Хабери хем верärди чок баш-ка насаатлар да.

¹⁹ Иоан таказалады Ирод бейи о бетерä, ани о алды кендинä кенди кардашынын Филипин карысыны, Иродиадайы, хем хепси башка кө-тү ишлери ичин дä.

²⁰ Бунун ичин Ирод капады Иоаны зындана.

Иисус ваатиз олэр

²¹ Хепси инсандан сора Иисус да ваатиз олду. О дуа едärкän, ачылды гөк,

²² Айоз Дух инди, гөрүнär гугуш тени гиби, Онун үстүнä. Гөктän

ишидилди бир сес, ани деди: «Сән-син Беним севгили Оолум, Сендә Беним ислеелиим».

Иисусун сенселеси

²³ Ачан Иисус чекетти инсаны үүретмәә, О бир отуз йашындайды. Нижә инсан сайарды, О Иосифин оолу, Илинин оолу,

²⁴ Матфатын оолу, Левийин оолу, Мелхийин оолу, Йаннайын оолу, Иосифин оолу,

²⁵ Маттафийанын оолу, Амосун оолу, Наумун оолу, Еслийин оолу, Наггейин оолу,

²⁶ Маафын оолу, Маттафийанын оолу, Семейин оолу, Иосихин оолу, Иоданын оолу,

²⁷ Иоананын оолу, Рисанын оолу, Зоровавелин оолу, Салафиин оолу, Нирийин оолу,

²⁸ Мелхийин оолу, Аддийин оолу, Косамын оолу, Елмадамын оолу, Ирин оолу,

²⁹ Иисусун оолу, Елиезерин оолу, Иоримин оолу, Матфатын оолу, Левийин оолу,

³⁰ Симеонун оолу, Иуданын оолу, Иосифин оолу, Ионамын оолу, Елиакимин оолу,

³¹ Мелеанын оолу, Меннанын оолу, Маттафанын оолу, Нафанын оолу, Давидин оолу.

³² Иессейин оолу, Овидин оолу, Воозун оолу, Саланын оолу, Наасонун оолу.

³³ Аминадавын оолу, Админин оолу, Арнийин оолу, Есромун оолу, Фаресин оолу, Иуданын оолу,

³⁴ Иаковун оолу, Исаакын оолу, Авраамын оолу, Фаранын оолу, Нахорун оолу,

³⁵ Серухун оолу, Рагавын оолу, Фалекин оолу, Еверин оолу, Саланын оолу,

³⁶ Каинанын оолу, Арфаксадын оолу, Симин оолу, Нойун оолу, Ламехын оолу,

³⁷ Мафусаланын оолу, Енохун оолу, Иаретин оолу, Малелеилин оолу, Каинанын оолу,

³⁸ Еносун оолу, Сифин оолу, Адамын оолу, Аллахын оолу.

Диавол денеер Иисусу

4 Иисус, долу Айоз Духлан, дөндү Иордандан, да Дух гөтүрдү Ону чол ерә.

² Орада дененмиш олду диаволдан кырк гүн. Бишей имеди о гүннердә. Сонда ажыкты.

³ Диавол деди: «Еер Сән Аллахын Оолусайдын, сымарла бу таша, екмек олсун».

⁴ Иисус жувап етти: «Йазылы, ани „Адам йашамээр салт екмеклән, /ама Аллахын хербир сөзүннән/“».

⁵ Диавол пиндирди Ону бир үүсек байыр үстүнә да бир гөз кыпымда гөстерди хепси ерин падишахлыкларыны.

⁶ О деди Она: «Сана вережәм заабитлик хепси бу метинни падишахлыкларын үстүнә, зерә оннар бана верили. Бән дә верерим, кимә истеерим.

⁷ Еер баш иилдирсейдин бана, хепси олажэк Сенин».

⁸ Иисус жувап етти: «/Чекил Бендән, шейтан, зерә/ вар йазылы: „Баш иилт сенин Сааби Аллахына хем салт Она измет ет“».

⁹ Ондан сора диавол гөтүрдү Ону Иерусалимә, койду Айоз бинанын

сачаана да деди: «Еер Сән Аллахын Оолусайдын, атыл бурадан ерә,

¹⁰ зәрә йазылы: „Аллах Кенди ангиллеринә сымарлайжэк, Сени корусуннар“

¹¹ хем: „Сени куҗак алажэклар, урулмайасын айааннан бир таша дейни“».

¹² Иисус җувап етти: «Сөленди: „Денәмә сенин Сааби Аллахыны“».

¹³ Ачан диавол Ону хертгүрлү денеди, сора гитти Ондан бир парча вақыда.

*Иисус паасызланэр
Кенди мемлекетиндә*

¹⁴ Иисус Айоз Духун кувединән дөндү Галилейайа. Хабер Онун ичин даалды хепси долай ерлә.

¹⁵ О үүредәрди инсаны оннарын синагогаларында. Хепси Ону метиннәрди.

¹⁶ Иисус гелди Назарет касабасына, нередә бүүдүйдү, Кенди алышмасына гөрә, җумертеси гүнү гирди синагога ичинә да калкты, окусун.

¹⁷ Она вердиләр пророк Исаянын кийадыны. О ачты кийады да булду о ери, нередә вар йазылы:

¹⁸ «Саабинин Духу Беним үсгүмдә, О йаалады Бени, ии хабер гөтүрейим фукааралара. Йоллады Бени, /алыштырайым о фаланык үреклилери,/ насаат едейим есирликтә оланнара сербестлик, көөрлара гөрмәк, зетленмишлери колверейим сербестләә,

¹⁹ хаберлейим ажыйаннык йылыны Саабидән».

²⁰ Сора капады кийады да верди изметчийә, Кендиси отурду еринә. Хепси, ким булунурду синагога ичиндә, бактылар Она.

²¹ Озаман башлады оннара сөлемәә: «Бүүн таманнанды бу сөзләр Айоз Йазыдан, ани шинди ишиттиниз».

²² Хепси ии лафедәрдиләр Онун ичин хем шашардылар, не кәәмил лафлар Онун аазындан чыкарды. «Диил ми О Иосифин оолу?» – сорардылар оннар бири-биринә.

²³ Иисус оннара деди: «Шинди сиз сөлейҗениз Бана о сөлейишин лафларыны: „Дофтор! Алыштыр илкин кенди-кендини“, йап бурада да, кенди ватанында, не ишиттик, йапмышын Капернаум касабасында».

²⁴ Сора екледи: «Доору сөлее-рим сизә: бир дә пророк кабледилмеер исләә кенди ериндә.

²⁵ Хакына сөлее-рим сизә, ани пророк Илийанын вақыдында, ачан китлендийди гөк, йаамур йаамасын дейни үч йыл хем алты ай, незаман олду бүүк аачлык бүтүн мемлекеттә, о вақыт варды чок дул кары Израилдә.

²⁶ Ама пророк Илия йолланылмады бирисинә билә, ама салт дул карыйа Сарепта касабасындан, ани йакын Сидон касабасына.

²⁷ Чок лепралы хаста варды Израилдә, ама пророк Елисейин вақыдында бириси билә пакланмады, саде Нааман Сирийадан».

²⁸ Хепси, ким синагога ичиндейди, ишидип буну, пек үфкелендиләр.

²⁹ Калктылар да чектиләр Ону касабадан дышары, гөтүрдүләр

байырда канаранын кенарына, нередә оннарын касабасы ерлешикти, ки атсыннар Ону дипсизләя.

³⁰ Ама Иисус гечти оннарын арасындан да гитти.

Синагогада фена духлу адам алыштырыләр

³¹ Бундан сора Иисус гитти Капернаум касабасына, Галилея тарафына. Орада инсаны үүредәрди жумертеси гүнү.

³² Оннар шашардылар Онун үүретмесинә, зерә О лафедәрди бүүк заабитликлән.

³³ Синагога ичиндә варды бир адам, ангысында варды фена дух. Бу адам баарды бүүк сеслән:

³⁴ «Брак бизи, не истеерсин биздән, Назаретли Иисус? Гелдин бизи телеф етмәя? Билерим, кимсин Сән, Сән Аллах Айозуйсун!»

³⁵ Ама Иисус таказалады ону да деди: «Сус да чык бу адамдан дышары!» Фена дух урду адамы ерә инсан арасында да сора чыкты дышары ондан. Йапмады бир дә зарар билә она.

³⁶ Хепси шаштылар да лафедәрдиләр бири-бириннән: «Недир бу? О фена духлара заабитликлән хем куветлән сымарлээр, да оннар Ону сеслеер!»

³⁷ Иисус ичин хабер даалды хепси долай ерлерә.

Симонун кайнаасы хем башка хасталар алыштырыләр

³⁸ Чыкып синагогадан, Иисус гелди Симонун евинә. Симонун кай-

наасы хастайды сытмадан, онуштан Иисуса йалвардылар, йардым етсин.

³⁹ Иисус, иилип она, азарлады хасталыы, да сытма карыйы бракты. Кары чабук калкты да башлады измет етмәя оннара.

⁴⁰ Гүн каушмасындан сора хепси, кимдә варды хаста оланнар хертүрлү аарыларлан, гетирәрдиләр Иисуса, да О, койуп еллерини хербир хаста үстүнә, алыштырарды оннары.

⁴¹ Чойундан чыкарды фена духлар, ангылары баарардылар: «Сәнсин Христос – Аллахын Оолу!» Ама О азарларды оннары да бракмарды сөлесиннәр, зерә оннар биләрдиләр, ани О Христос.

⁴² Ачан айдыннанмаа башлады, Иисус чыкты да гитти бир сапа ерә. Инсан аарарды Ону, да, булуп, тутардылар, гитмесин дейни оннардан.

⁴³ Ама Иисус деди оннара: «Ләазым башка касабаларда да насаат едейим Аллахын Падишахлыынын Ии Хаберини, зерә бунун ичин Аллах йоллады Бени».

⁴⁴ О насаат едәрди Иудейанын* синагогаларында.

Шашмаклы балыкчылык

5 Бир сыра, ачан Иисус булунарды Геннисарет гөлүнүн бойунда, инсан сыкшып сокуларды Она, ишитсин Аллахын сөзүнү дейни.

² Иисус гөрдү ики кайык су үстүндә. Балыкчылар чыкмыштылар

* 4:44 Иудейанын: кими текстлердә йазылы «Галилейанын».

кенара да йыкардылар сүзмелерини.

³Иисус пинди бу кайыклардан бирисинә, ани Симонунду, йалварды, бираз итирсиннәр кайыы кенардан су ичинә, сора отурду да орадан үүредәрди инсаны.

⁴Ачан битирди үүретмәә инсаны, деди Симона: «Үз таа дери-нә да атын сүзмелери балык тут-маа».

⁵Симон жувап етти Она: «Үүред-дижи! Биз саваштык бүтүн гежә да бишей тутамадык, ама Сенин лафына гөрә атэрым сүзмелери су ичинә».

⁶Ачан аттылар сүзмелери, он-нар туттулар өлә чок балык, ани сүзмеләр башладыйдылар коп-маа.

⁷Йаптылар нышан кафадарла-рына, ангылары өбүр кайыктай-дылар, гелсиннәр йардыма. Оннар гелдиләр, долдурдулар икисини дә кайыклары өлә чок балыклан, ани кайыклар батмаа башладый-дылар.

⁸Ачан гөрдү буннары Симон Петри, дүштү Иисусун айкалары-на да деди: «Сааби, гит бендән, зерә бән гүнахкерим!»

⁹О хем хепси, ким онуннан ба-рабарды, шаштылар бу балык тут-масына.

¹⁰Хеп бутүрлү олду Иаковлан хем Иоаннан, Зеведейин оолла-рыннан, ани Симонун кафадар-ларыйдылар. Озаман Иисус деди Симона: «Коркма, бүүндән сора адам тутан олажан».

¹¹Чыкардылар ики кайыы кена-ра, брактылар хепсини да гитти-ләр Иисусун ардына.

Лепралы хаста пакланэр

¹²Иисус булунарды касабала-рын бирисиндә, да бир лепралы адам, гөрүп Иисусу, дүштү үзү-койну ерә да йалварды: «Сааби, еер истәрсейдин, вар насыл бени паклайасын».

¹³Иисус узатты елини, дииди она да деди: «Истеерим, паклан!» Хемен лепра ону бракты.

¹⁴Иисус сымарлады она, сөлә-месин кимсейә. Иисус деди: «Гит да гөстерил попаза. Кенди пак-ланман ичин гетир курбан, нижә Моисей сыралады, ки шаатлык ол-сун инсана».

¹⁵Иисус ичин хабер гиттикчә таа чок дааларды. Инсаннар сүрү-сүрү геләрдиләр Она, селесин-нәр хем хасталыкларындан алыш-тырылсыннар дейни.

¹⁶Ама Иисус гидәрди сапа ер-лерә да орада дуа едәрди.

Иисус алыштырэр көтүрүм адамы

¹⁷Бир гүнү, ачан Иисус үүредәр-ди инсаны, фарисейләр хем закон үүредижилери, ани гелдийдиләр Галилейанын хем Иудейанын хеп-си долай күүлериндән хем Иеру-салимдән, дурардылар орада. Саа-бинин куведи Онуннанды, инса-ны алыштырмаа дейни.

¹⁸Биркач адам гетирдиләр пат үстүндә бир көтүрүм хастайы да саваштылар ону сокмаа ичйаны-на, Иисусун өнүнә койсуннар дейни.

¹⁹Чүнкү буламадылар, насыл сок-суннар ону ев ичинә калабалык бе-теринә, пиндиләр евин өртүсүнә

да кереметләр арасындан салвердиләр хастайы дөшек үстүндә орта ерә, Иисусун өнүнә.

²⁰Иисус, гөрүп оннарын инаыны, деди көтүрүм адама: «Гүнахларын баашланды».

²¹Билгичләр хем фарисейләр башладылар дүшүнмәә кенди-кендилеринә: «Кимдир Бу, ани Аллахы көтүлеер? Ким, Аллахтан каарә, вар насыл гүнахлары баашласын?»

²²Иисус, Ангысы биләрди оннарын неетлерини, жувап етти оннара: «Не дүшүнерсиниз үреклериниздә?

²³Не таа колай: демәә „Гүнахларын баашланды“ мы оса демәә „Калк да гез“ ми?

²⁴Ама ки биләсиниз, ани Адам Оолунун вар куведи ер үстүндә гүнахлары баашласын...», дөнүп көтүрүм хастайа деди: «Сана сымарлээрүм: калк, ал дөшеени да гит евә!»

²⁵Чабук бу хаста оннарын өнүндә калкты, алды дөшеени да евә гитти, Аллахы метиннейерәк.

²⁶Хепси шаштылар, метиннедиләр Аллахы бүүк коркуйлан да дейәрдиләр: «Бүүн гөрдүк шашылажак ишләр».

Иисус чаарэр Левийи

²⁷Ондан сора Иисус, чыкып дышары, гөрдү бир харччы, ады Левий, ангысы отурарды ердә, нередә харч топланарды, да деди она: «Гел Беним ардыма!»

²⁸Левий бракты хепсини да гитти Онун ардына.

²⁹Сора йапты Она бир бүүк коноуш кенди евиндә. Бир сүрү харч-

чы хем башка конакчылар отурдулар оннарлан софрайа.

³⁰Фарисейләр хем билгичләр, маана булуп, дейәрдиләр Онун үүренижилеринә: «Нечин ийерсиниз хем ичерсиниз харччыларлан хем гүнахкерләрлән барабар?»

³¹Иисус деди оннара: «Дофтор ләәзым диил саа оланнара, ама хасталара.

³²Бән гелмедим чаарайым доорулары, ама гүнахкерлери, Аллаха дөнсүннәр».

Оруч ичин соруш

³³Оннар дедиләр: «Иоанын хем дә фарисейлерин үүренижилери сык оруч тутэрлар хем дуа едерләр, ама Сенин үүренижилерин саде ийерләр хем ичерләр».

³⁴Иисус жувап етти: «Вар мы насыл дүүнжүләр оруч тутсуннар, ачан гүвәә йаннарында?

³⁵Гележек вакыт, ачан гүвәә алынажэк оннардан, озаман, о гүннердә оннар оруч тутажэк».

³⁶Хем дә сөледи оннара бир өрнек: «Кимсей йыртмээр ени рубадан йама, ески рубайа диксин дейни, зерә ени руба йыртылэр хем йама ески рубайа уймээр.

³⁷Кимсей коймээр ески тулумнар ичинә ени шарабы, зерә ени шарап патладэр ески тулумнары, да шарап дөкүлер, тулумнар да зән олэрлар.

³⁸Ама ени шарабы ләәзым дөкмәә ени тулумнар ичинә. /Озаман корунэр икиси дә./

³⁹Кимсей ески шарабы ичтикән сора истәмеер ичмәә ени шараптан, зерә деер: „Ески шарап таа ии“».

Не дүшер жумертеси йапмаа

6 Бир жумертеси гүнү разгелди, ки Иисус гечсин екиннәр ичиндән. Онун үүренижилери копарардылар башаклардан, фалайып еллериндә, ийәрдиләр.

² Фарисейлердән кимилери дедиләр: «Нечин жумертеси гүнү йапәрсыныз, не дүшмеер?»

³ Иисус жувап етти оннара: «Окумадыныз мы, не йапты Давид хем кафадарлары, ачан ажыктылар?»

⁴ Гирди Аллахын евинә, алды екмеклери, ани Аллахын өнүнә койуларды, иди хем верди кафадарларына, бакмайарак, ани, попазлардан каарә, кимсей дүшмәрди исин бу екмеклердән?»

⁵ Хем таа деди оннара: «Адам Оолу – жумертесинин Саабиси».

Куру еллән бир адам

⁶ Башка бир жумертеси олду, Иисус гирди бир синагога ичинә да үүредәрди инсаны. Орада булунду бир адам, ангысынын саа ели курумушту.

⁷ Билгичләр хем фарисейләр бакардылар Иисусун ардына, гөрсүннәр, алыштыражэк мы жумертеси гүнү, ки олсун нейлән кабаатландырсыннар Ону.

⁸ Ама Иисус биләрди оннарын неетлерини, онуштан деди о куру еллән адама: «Калк айкача да чык каршыа». Бу адам калкты айкача.

⁹ Иисус деди оннара: «Сорэрым сизә, не дүшер жумертеси гүнү йапмаа: иилик ми оса көтүлүк мў, йашамайы куртармаа мы оса те-

леф етмәә ми?» Оннар сусардылар.

¹⁰ Бакты хепсинә да сора бу адама деди: «Узат елини!» Ачан о узатты, ели енидән саа олду.

¹¹ Фарисейләр кудурурдулар үфкедән. Оннар лафеттилар бирибириннән, не йапсыннар Иисуслан.

Иисус айырэр оники апостол

¹² О гүннердә Иисус пинди бир байыр үстүнә, дуа етмәә дейни, да бүтүн гежейи гечирди дуа едерәк Аллаха.

¹³ Ачан айдыннанды, чаарды үүренижилерини, сечти оннардан оники киши, ангыларыны адлады апостол. Тә оннарын адлары:

¹⁴ Симон, ангысынын адыны Иисус койду Петри; Андрей, онун кардашы; Иаков; Иоан; Филип; Варфоломей;

¹⁵ Матфей; Фома; Иаков, Алфейин оолу; Симон, адланмыш Зилот;

¹⁶ Иуда, Иаковун оолу хем Иуда Искариот, ангысы сатты Иисусу.

Хасталар алыштырылдылар

¹⁷ Сора Иисус гитти оннарлан барабар да дургунду бир дүзлүктә, нередә варды чок Онун үүренижилериндән хем чоклук инсан, топлу бүтүн Иудейадан, Иерусалимдән, Тир хем Сидон касабаларын долайындан, ани дениз бойунда булунэрлар.

¹⁸ Оннар гелдиләр Ону сеслессиннәр, хасталыкларындан алышсыннар хем фена духлардан зетли оланнар куртулсуннар.

19 Хепси инсан бакарды диисин Она, зерә Ондан чыкарды бир бүүк кувет да хепсини алыштырарды.

Мутлулуклар

20 Озаман чевирди Иисус бакышыны үүренижилеринә да деди: «Мутлу духтан фукаара оланнара, зерә сизин Гök Падишахлыы!

21 Мутлу сизә, шинди аач оланнар, зерә сиз дойунажэныз! Мутлу сизә, ани шинди аалээрсыныз, зерә сиз гүлежениз!

22 Мутлу сизә, ачан сиздән инсан азетмеер, синагогадан чыкарэр, фена лафедер хем көтүлеер сизин адынызы Адам Оолунун бетеринә!

23 Севинин о гүндә хем шеннин, зерә бүүктүр сизин өдеениз гөктә. Хеп бутүрлү йаптылар оннарын бобалары пророкларлан.

24 Ама вай сизә, зенгин оланнар, зерә сиз бурада олдунуз сэфалькта!

25 Вай сизә, ани токсунуз шинди, зерә сиз ажыкажэныз. Вай сизә, ани бүүн гүлерсиниз, зерә сиз аалайажэныз хем сызлайажэныз!

26 Вай сизә, ачан сизин ичин инсан лафедер исләә, зерә хеп бөлә йапарды оннарын бобалары йаланжы пророкларлан!

Севин душманнарынызы

27 Ама сизә, сеслейеннерә, дее-рим: севин душманнарынызы, йапын иилик оннара, ким сиздән азетмеер.

28 Исөзлейин оннары, ким сизи бетвалээр. Дуа единиз оннар ичин, ким сизи гүжендирер.

29 Урарсайды биркимсей сенин бир йанаана, чевир она өбүр йанааны да. Зорлан аларсайды биркимсей үст рубаны, брак, алсын гөлмеени дә.

30 Ким истеер сендән, вер она, хем ким зорлан алэр сендән, геери истәмә ондан.

31 Несой истеерсиниз, инсан сизиннән гөтүрсүн кендини, өлә гөтүрүнүз сиз дә кендинизи инсаннан.

32 Еер севәрсейдиниз салт оннары, ким сизи север, не шүкүрлүк сизә? Гүнахкерләр дә северләр оннары севеннери.

33 Еер йапарсайдыныз иилик оннара, ким сизә иилик йапэр, не шүкүрлүк сизә? Хеп бөлә гүнахкерләр дә йапэрлар.

34 Еер верәрсейдиниз өдүнч оннара, кимдән умутланэрсыныз геери алмаа, не шүкүрлүк сизә? Гүнахкерләр дә верерләр өдүнч гүнахкерлерә, ки сора хеп окадар геери алсыннар.

35 Ама сиз душманнарынызы севин, иилик оннара йапын. Верин өдүнч, дүшүнмейерәк геери бишей алмаа. Озаман бүүк өдек олажэк сизә. Сиз олажэныз Пек үүсек Аллахын ооллары, зерә О иилик йапэр оннара да, ким шүкүр етмеер хем феналык йапэр.

36 Олун ажыйан, нижә сизин Бобаныз ажыйан.

Мааналамайын башкасыны

37 Даава кесмейин, Аллах да сизә даава кесмейежэк. Мааналамайын, Аллах да сизи мааналамайажэк. Афедин, Аллах да сизи афедежэк.

³⁸Верин, Аллах да сиза вере-жек чалканмыш, басылмыш хем тепеленмиш, жөмертли хем койнуруза дөкүлү. Зера, не өлчүйлән өлчөжениз, о өлчүйлән Аллахтан өлчүлү олажэныз».

³⁹Сөледиди сора бир өрнек: «Вармы насыл бир көөр йолу гөстерсин башка көөра? Ажаба, дүшмейежеклар ми икиси да куйу ичинә?»

⁴⁰Үүренижи диил таа бүүк үүредижисиндән. Ама жүмлә үүренменин биткисиндә вар насыл етишсин үүредижисини.

⁴¹Нечин гөрерсин кыймы сенин кардашын гөзүндә, ама кенди гөзүндә казы есап алмээрсын?

⁴²Насыл сән дейәсин кардашына: „Кардаш, брак, чыкарайым кыймы сенин гөзүндән“, ачан кенди гөзүндә казык дурэр? Икиүзлү, илкин чыкар казы кенди гөзүндән да сора ачык гөрежән, насыл чыкармаа кыймы кардашынын гөзүндән.

Фиданнар хем мейвалар

⁴³Ии фидан йок насыл йапсын йабан мейвасы. Хеп өлә йабан фиданы да йок насыл йапсын ии мейва.

⁴⁴Зера хербир фидан танынэр мейвасындан. Кимсей топламээр инжир тикенни гүмедән еки үзүм салкымы чалыдан.

⁴⁵Ии адам чыкарэр ии ишлар ии үрәән хазнасындан. Көтү адам чыкарэр көтү ишлар көтү үрәән хазнасындан. Зера адамын аазы лафедер үрәән ташкыннындан.

Ики түрлү темел

⁴⁶Нечин деерсиниз: „Сааби, Сааби“, ама йапмээрсыныз, не сөлеерим Бән?

⁴⁷Аннадажам сизә, кимә бензеер адам, ангысы сеслеер хем таманнээр Беним сөзүмү.

⁴⁸О бензеер бир адама, ангысы йапты бир ев. Илкин, казып дерин, темелини ерлештирди таш үстүнә. Ачан үүштү селли сулар ев үстүнә, ев кымылдамады, зерә каави йывылмышты*.

⁴⁹Ама ким ишидер да таманнамээр, о бензеер адама, ангысы йапты евини ер үстүндә, темелсиз. Ачан селлар үүштүлар, осаат ев йыкылды. Онун йыкылмасы титси олду».

Иисус алыштырэр үзбашынын изметкерини

7 Битирдиктан сора насаат етмай инсана, ани селларди Ону, Иисус гирди Капернаум касабасына.

²Бир аскер үзбашы, кимин чыраа хастайды өлүм дөшеендә, ангысыны о пек беенәрди,

³ишитти Иисус ичин да йоллады Иисуса иудейлерин аксакалларыны, ки йалварсыннар, гелсин да алыштырсын онун чырааны.

⁴Оннар гелдилар Иисуса да пек йалвардылар, дейип: «Дүшер она йапасын бу иилии,

⁵зера о север бизим инсаны, бизим ичин бир синагога йапты».

⁶Иисус гитти оннарлан, ама ачан йаклашты йакын онун евинә,

* 6:48 Каави йывылмышты: кими текстлердә йазылы «таш үстүндә курулмушту».

аскер ўзбашы йоллады достларыны, десиннар: «Сааби, койма зааметини, зерә бән етмеерим, ки Сән гираһин беним евимә.

⁷ Бән есапладым, ки бән дә етмеерим, ки гидейим кендим Сана. Саде де бир лаф, да беним изметкерим алышажәк.

⁸ Зерә бән дә заабитлик алтындайым, беним дә елим алтында вар аскерләр. Ачан бирисинә деерим: „Гит“, о гидер. Башкасына деерим: „Гел“, о гелер. Чыраама деерим: „Йап бу иши“, о йапәр».

⁹ Ачан Иисус ишитти бу лафлары, шашты, дөндү инсана, ани геләрди Онун ардына, да деди: «Сөлеедим сизә, ани артык Израил ичиндә булмадым бөлә бир бүүк инан».

¹⁰ Ачан дөндүләр геери бу йолланмышлар, булдулар о хаста чыраа саа.

Наин касабасында өлү дирилер

¹¹ Ертеси гүнү Иисус гидәрди бир касабайа, ады Наин. Онуннан барабар гидәрди Онун үүренижилери хем чок инсан.

¹² Ачан Иисус йаклашты касабанын токатларына, мезара гөтүрәрдиләр бир өлү, бир дул ананын йалныз оолуну. Бу карыйлан гидәрди чок инсан.

¹³ Ачан Сааби гөрдү карыйы, жаны ажыды она да деди: «Аалама!»

¹⁴ Сора йаклашты, дииди тезгерейә. Оннар, ким гөтүрәрдиләр, дурдулар. О деди: «Сана, деликанны, деерим: калк!»

¹⁵ Өлү отурду да башлады лафетмәә. Иисус верди ону анасына.

¹⁶ Хепси корктулар да Аллахы метиннедиләр, дейип: «Бүүк про-

рок калкты арамызда!» хем: «Аллах Кенди гелди Онун инсанына!»

¹⁷ Хабер Иисус ичин даалды бütүн Иудейада хем долайда.

Иоан Ваатизедижинин йолланмышлары

¹⁸ Иоан Ваатизедижинин үүренижилери хепсини буннары сөледиләр Иоана.

¹⁹ Иоан чаарды үүренижилерин икисини да йоллады Иисуса, ки сорсуннар Она: «Сәнсин ми О, Ким ләазым гелсин, оса башкасыны мы беклейелим?»

²⁰ Үүренижиләр гелдиләр Иисуса да дедиләр: «Иоан Ваатизедижий йоллады бизи Сана соралым: „Сәнсин ми О, Ким ләазым гелсин, оса башкасыны мы беклейелим?“»

²¹ О вакыт Иисус алыштырарды чок хасталары түрлү дертлердән, хасталыклардан хем фена духлардан, чок көбрларын ачарды гөзлерини.

²² О жувап етти оннара, дейрәк: «Гидин сөлейин Иоана, не гөрерсиниз хем не ишидерсиниз: көбрлар гөрер, топаллар гезер, лепралылар пакланәр, саарлар ишидер, өлүләр дирилер, фукааралара ии хабер насаат оләр.

²³ Муглу о, кимин ичин Бән көстек олмайажам».

Иисус шаатлык едер Иоан ичин

²⁴ Ачан гиттиләр Иоанын йолланмышлары, Иисус башлады сөлемәә инсана Иоан ичин: «Не чыктыныз гөрмәә чолда? Бир сааз мы, ани лүзгердән салланәр?»

²⁵ Не чыктыныз гөрмәә? Бир адамы мы, йымышак рубайлан

гийимни? Ким гийимни донак рубайлан хем сефалыкта йашээр, оннар падишах биналарында.

²⁶Е не чыктыныз гөрмää? Бир пророк му? Аслы, хем деерим сизä, ани о таа бүүк, некадар бир пророк.

²⁷Одур, кимин ичин йазылы: „Тä, Бän йоллээрэм хабержими Сенин онүн сора, ангысы хазырлайажэк йол Сана“.

²⁸Сөлеерим сизä, ани оннар-дан, ким карыдан дууду, йок башка биркимсей таа бүүк Иоан Ваатизедидан. Хеп окар ен күчүү Гök Падишахлында таа бүүк ондан».

²⁹Хепси инсан, ким ишитти, артык харчылар да, аннадылар Аллахын доорулууну, чүнкү каблеттидиләр Иоанын ваатизлиини.

³⁰Ама фарисейләр хем закон үүредижилери бастылар Аллахын истедиини оннар ичин, зерä ваатиз олмадылар ондан.

³¹Иисус деди: «Кимä бензедейим бу бой инсаны, кимä бензеер оннар?»

³²Оннар бензеерләр ушаклара, ангылары отурэрлар мейданда да баарэрлар бири-биринä: „Чалдык сизä каваллан, ойнамадыныз; чалдык сизä гамны түркү, ааламадыныз“.

³³Гелди Иоан Ваатизедиджи, не екмек ийәрди, не шарап ичәрди, деерсиниз: „Онда вар фена дух“.

³⁴Гелди Адам Оолу, ийер хем ичер, деерсиниз: „Хобур хем ичкижи, харчыларын хем гүнахкерлерин досту!“

³⁵Ама ким аарифлиин ушаа, о буну доорудур».

Бир кары йаалээр Иисусу

³⁶Бир фарисей теклиф етти Иисусу, софрайа гелсин онун евинä. Иисус гирди фарисейин евинä да отурду софрайа.

³⁷Бир гүнахкер кары касабандан аннады, ани О конакланэр фарисейин евиндä, да гетирди бир ак мермер кап ичиндä паалы кокулуу.

³⁸О дурарды Иисусун ардында, аякларында, да ааларды, йыслайып Иисусун аякларыны кенди йашларыннан хем силип сачларыннан, өпärди хем кокуларды.

³⁹Ачан буну гөрдү фарисей, ангысы буйур еттиди Иисусу, деди кенди-кендинä: «Еер бу Адам пророк олайды, озаман билежейди, нетүрлү кары бу, ким шинди Она диийер, зерä о – бир гүнахкер».

⁴⁰Иисус, лафы алып, деди: «Симон, сөлейежäm сана бишей». «Сөлä, үүредиджи», – деди фарисей.

⁴¹Иисус деди: «Бир зенгин адама борчлуйду ики киши, бириси бешүз динар, өбүрү дä елли.

⁴²Чүнкү йокту нейлän өдесиннär, зенгин олан афетти икисини дä. Шинди сөлä, ангысы ону таа чок севежек?»

⁴³Симон жувап етти: «Санэрим о, кимä таа чок афетти». «Доору жувап еттин», – деди Иисус.

⁴⁴Сора дөндү бу карыйа да деди Симона: «Гөрерсин ми бу карыйы? Гелдим сенин евинä, да сән дөкмедин бана су, аякларымы йыкамаа, ама о йыслады аякларымы йашларыннан хем силди башындан сачларыннан.

⁴⁵Сән өпүш вермедин Бана, ама о, незамандан гирдим, дургунмээр өпмää аяакларымы.

⁴⁶Башымы йааламадын зейтин йаайыннан, ама о йаалады аяакларымы кокулу йаалан.

⁴⁷Онун ичин сөлеерим сана: чүнкү онун чок гүнахлары афедилди, онуштан чок севди. Зерä кимä аз афедилер, о аз да север».

⁴⁸Сора деди бу карыйа: «Афедилди сенин гүнахларын!»

⁴⁹Оннар, ким отурдулар Онуннан софрада, башладылар лафетмää бири-бириннән: «Кимдир Бу, Ангысы афедег гүнахлары?»

⁵⁰Иисус деди карыйа: «Сенин инанын сени куртарды, гит услуклан евә».

Карылар Иисуслан

8 Бундан сора Иисус гезәрди касабадан касабайа хем күүдән күүйä да насаат едәрди хем хаберләрди Ии Хабери Аллахын Падишахлыы ичин оники үүренижисиннән барабар.

²Онуннан варды биркач кары да, ангыларыны О куртардыйды фена духлардан хем дертлериндән: Марийа Магдалина, ангысындан чыкарды еди фена дух;

³Иоана, Хузанын карысы, ани Иродун евини кулланарды; Сусанна хем башкалары. Оннар йардым едәрдиләр нейлән варды колайлыклары.

Екижи ичин өрнек

⁴Ачан топланды чок инсан, гелмä хербир касабадан, Иисус сөледди бөлä бир өрнек:

⁵«Екижи чыкты тоом екмää. Ачан екәрди, тоомнардан биразы

дүштү йол бойуна. Оннар чиненди аяакларын алтында хем гөк кушлары идиләр оннары.

⁶Башка тоомнар ташлар үстүнä дүштүләр. Ачан филизлендиләр, тез курудулар, зерä йокту нередән немник чексиннәр.

⁷Таа башка тоомнар чалылар ичинä дүштүләр. Чалылар бүүдүләр оннарлан барабар да буулттулар филизлери.

⁸Ама калан тоомнар ии топраа дүштүләр. Оннар бүүдүләр да гетирдиләр үз катына берекет». Бу өрнää сөледиктән сора Иисус бүүк сеслән деди: «Кимин вар кулаа ишитмää дейни, ко ишитсин!»

Өрнääн аннамасы

⁹Онун үүренижилери сордулар: «Не аннамасы вар бу өрнääн?»

¹⁰О жувап етти: «Сизä верилди, аннайасыныз Аллахын Падишахлыынын саклылыкларыны, ама каланына сөлелер өрнекләрлән. Öлä ки, оннар баксын, да гөрмесин, ишитсин, да аннамасын.

¹¹Тä не аннамасы вар бу өрнääн. Тоом – Аллахын сөзү.

¹²Тоомнар, ани дүштүләр йол бойуна, оннардыр, ким ишидер сөзү, ама диавол, гелип, чалэр сөзү оннарын үреклериндән, инанмасыннар хем куртулмасыннар дейни.

¹³Тоомнар, ани дүштүләр ташлар үстүнä, оннардыр, ким кабледер сөзү севинмәклән, ама көкleshäмеер, онун ичин инанэр бир вақыдадан, ама ачан гелер денемекләр, дүшер.

¹⁴Тоомнар, ани дүштүләр чалылар арасына, оннардыр, ким ишидер сөзү, ама йолларында

гидәркән, йашаманын кахырларынан, зенгинниннән, майылыныннан буулэрлар, да берекет вермеерләр.

¹⁵Тоомнар, ани дүштүләр ии топраа, оннар, ким, ишидип сөзү, койэр ии хем темиз үреенә, да гетирер берекет сабурлукта. Солейип буну, О деди: «Кимин вар кулаа ишитмәә дейни, ко ишитсин!»

Шафк гөрүнер ердә

¹⁶Кимсей тутуштурмээр шафкы, ки койсун ону кап алтына еки пат алтына, ама койэр кандиллик үстүнә, ки оннар, ким гирер, гөрсүннәр айдынны.

¹⁷Зерә йок бишей саклы, ани ачылмасын, хем йок бишей өртүлү, ани үзә чыкмасын да айдынныкта гөрүнмесин.

¹⁸Бакын, нижә сеслеерсиниз, зерә кимдә вар, она таа чок верилежек, ама кимдә йок, ондан алынажэк, не санэр, ани вар онда».

Иисусун анасы хем кардашлары

¹⁹Иисусун анасы хем кардашлары гелдиләр Она, ама йаклашмадылар Она калабалык бетеринә.

²⁰Биркимсей деди Иисуса: «Сенин анан хем кардашларын, дышарда дуруп, истеерләр Сениннән гөрүшмәә».

²¹Ама Иисус жувап етти: «Беним анам хем кардашларым оннар, ким сеслеер хем таманнээр Аллахын сөзүнү».

Иисус бораны усландырэр

²²Бир гүн Иисус пинди бир кайык ичинә үүренижилериннән барабар да деди оннара: «Гечелим

гөлүн өтәәнна». Оннар йолландылар.

²³Кайыклан үзәркән, Иисус уйуду. Гөл үстүндә өлә бир кескин лүзгәр есмәә башлады, ани долдурурду кайыы суйлан. Хепси бир бүүк хатада булунады.

²⁴Йаклаштылар Иисуса, уяндырдылар Ону да дедиләр: «Үүредиж, Үүредиж, кайбелериз!» Иисус уянды, азарлады лүзгери хем кабаран далгалары. Оннар усландылар, да бир сус олду.

²⁵Сора деди үүренижилеринә: «Нәәнда инаныныз?» Долу коркуйлан, шашарак, оннар бири-биринә дейәрдиләр: «Кимдир Бу, Ким сымарлээр артык лүзгерә хем далгалара, да оннар Ону сеслеерләр?»

Иисус коолээр фена духлары Герасада

²⁶Гелдиләр кайыклан Гераса ерлеринә, ани Галилейайа каршы.

²⁷Ачан Иисус инди кенара, Она каршы чыкты бир адам касабандан, фена духлардан тутулмуш. Чок вакыттан беери гиимәрди руба, йашамарды евдә, ама мезар лаамнары ичиндә.

²⁸Гөрүп Иисусу, бир кескин сеслән баарды да дүштү Онун өнүндә, бир бүүк сеслән дейип: «Нейин вар бенимнән, Иисус, Пек үүсек Аллахын Оолу! Йалварэрым, зетләмә бени!»

²⁹Иисус сымарладыйды фена дух чыксын бу адамдан, зерә запламышты ону чок вакыттан беери. Инсаннар ону тутардылар баалы синжирләрлән хем алкаларлан, ки беклесиннәр. Ама о

копарарды синжирлери хем алкалары, да фена дух кооларды ону чол ерлерä.

³⁰ Иисус сорду она: «Несой сенин адын?» О жувап етти: «Легион*», зерä онда варды чок фена дух.

³¹ Фена духлар Иисуса йалварардылар, ки сымарламасын гитсиннär дипсизлää.

³² Бурада, байыр йамажында отларды бир бүүк сүрү домуз. Фена духлар йалвардылар Она, изин версин гирсиннär домузлара. Иисус изин етти.

³³ Фена духлар, чыкып бу адамдан, гирдилär домузлар ичинä, да озаман бүтүн сүрү хызланды дик йамачтан, атлады гөл ичинä да буулду.

³⁴ Ачан домузчулар гөрдүлär, не олду, качтылар да хаберледилär касабада хем күүлердä.

³⁵ Инсан чыкты, гөрсүн, не олду. Оннар гелдилär Иисуса да булдулар адамы, ангысындан чыкты фена духлар, отураак Иисусун аякларында, гийиймни хем аклы башында. Хепсини бир корку алды.

³⁶ Оннар, ким гөрдү, не олду, аннаттылар, насыл алыштырылды бу адам, ангысындан чыкарылды фена духлар.

³⁷ Хепси инсан Гераса ериндän йалвардылар, Иисус гитсин оннардан, зерä пек коркутуйдулар. Иисус гирди кайык ичинä да геери дөндү.

³⁸ Бу адам, ангысындан чыкарылды фена духлар, йалварарды,

ки алсын ону да Кендисиннän, ама О йоллады ону евä да деди:

³⁹ «Гит евä да сөлä, не йапты Аллах сениннän». О гитти да сөледи бүтүн касабада хепсини, не йапты она Иисус.

*Кыз дирилер,
хаста кары алышэр*

⁴⁰ Ачан Иисус дөндү геери, инсан Ону каблетти севинмäклän, зерä хепси Ону беклärдилär.

⁴¹ Гелди бир адам, ады Иаир, синагогадан бир өндөржи. О дүштү Иисусун аякларына да йалварды, гелсин она евä,

⁴² зерä онун бирижик кызы, бир оники йашында, өлүм дөшеендейди. Иисус гидärкän, инсан хер тарафтан сыкыштырарды Ону.

⁴³ Бир кары, хаста кан акмасындан оники йылдан беери, ангысы /харжамышты бүтүн варлыыны дофторлара, ама/ кимсей ону алыштырамамышты,

⁴⁴ йаклашты ардындан Иисуса да дииди Онун рубасынын етеенä. Бирдän кан акмасы дургунду.

⁴⁵ Иисус деди: «Ким дииди Бана?» Чүнкү хепси атылырдылар, Петри хем оннар, ким онуннанды, дедилär Иисуса: «Üүредижи, доз-долай инсан сени сыкыштырэр хем итирер, Сän дә сорэрсин: „Ким дииди Бана“?»

⁴⁶ Ама Иисус жувап етти: «Бана биркимсей дииди, зерä дуйдум, ани бир кувет чыкты Бендän».

⁴⁷ Ачан кары гөрдү, ани тутулду, йаклашты Иисуса, титирейерäk дүштү Онун аякларына да

* 8:30 Легион – 6000 аскер.

сөледі хепси инсана, не бетерә о дииди Она, хем нижә хемен алышты хасталыындан.

⁴⁸ Иисус деди: «Гиргиннән, кызым! Сенин инанын сени алыштырды, гит услулуклан».

⁴⁹ Иисус таа лафедәркән, евдән бириси гелди да синагога өндөржисинә деди: «Кызын өлдү, наафилә саваштырма Үүредижийи».

⁵⁰ Ама, ачан Иисус ишитти буну, деди она: «Коркма, саде инан, кыз куртулажэк».

⁵¹ Ачан етишти онун евинә, бракмады кимсей гирсин Онунан, саде Петрийи, Иоаны, Иакову, кызын бобасыны хем анасыны.

⁵² Хепси аалардылар хем сыралардылар. Иисус деди: «Ааламаыйн, кыз өлмеди, ама уйуйэр».

⁵³ Оннар гүлмәә алдылар Ону, зерә биләрдиләр, ани кыз өлдү.

⁵⁴ Ачан хепсини чыкарды дышары, Иисус тутту кызы елиндән да бүүк сеслән деди: «Калк, кызым!»

⁵⁵ Кызын духу дөндү геери, да о чабук калкты. Иисус сымарлады, версиннәр кыза имәә.

⁵⁶ Кызын бобасы хем анасы шаш-беш калдылар. Иисус деди оннара, ки бу олуш ичин сөләмесиннәр кимсейә.

Иисус йоллээр

оники апостолу насаат етмәә

9 Иисус топлады оники үүренижисини, верди оннара кувет хем заабитлик фена духларын үстүнә, алыштырсыннар дейни хепси хасталыклардан.

² Сора йоллады оннары, насаат етсиннәр Аллахын Падишахлыны хем алыштырсыннар хасталары.

³ «Бишей алмайын йола: не сопа, не хийбә, не екмек, не пара, не дә ики кат руба, – деди Иисус. –

⁴ Ангы евә гирежениз, о евдә калын, орадан гидинжә.

⁵ Еер сизи инсан каблетмәрсейди, чыкаркан о касабадан, артык тозлары да айкаларыңыздан силкин, азар гиби оннара каршы».

⁶ Оннар йолландылар да гиттиляр күүдән күүйә, насаат едерәк Ии Хабери хем хасталары херердә алыштырарак.

Ирод ишидер Иисус ичин

⁷ Ирод бей, ишидип хепси бу олушлары, шаш калды, зерә инсандан кимиси дейәрдиләр, ани Иоан дирилди өлүдән.

⁸ Башкалары дейәрдиләр, ани үзә чыкты Илийа, таа башкалары да дейәрдиләр, ани дирилди бириси евелки пророклардан.

⁹ Ама Ирод деди: «Иоанын кафасыны алдым. Бу Ким олур, Кимин ичин ишидерим, ани йапэр бутүрлү ишләр?» Онун ичин аарарды колайлык, ки гөрсүн Ону.

Беш бин адам дойурулэр

¹⁰ Ачан апостоллар дөндүләр геери, сөледиләр Иисуса хепсини, не йаптылар. Иисус алды оннары да гитти бир тарафа, бир касаба йанына, ани ады Вифсаида.

¹¹ Инсан ишитти буну да гитти Онун ардына. Иисус исләә каблетти оннары. Насаат етти Аллахын Падишахлыы ичин хем, кимин варды зору, алыштырды хасталыклардан.

¹² Авшамнарды. Оники апостол йаклаштылар Иисуса да дедиләр:

«Колвер инсаны, гитсиннәр долай күүлерә хем кырдакы евлерә, гежелесиннәр дейни хем баксыннар кендилеринә имеелик, зерә бурасы, нередә биз булунэрыз, бир чол ер».

13 Иисус деди оннара: «Сиз верин оннара имәә!» Оннар жувап еттиләр: «Биздә йок бишей, беш екмектән хем ики балыктан каарә. Калэр саде, биз гиделим да сатын алалым имәә хепси бу инсана».

14 Орада саде адам тарафы варды бир беш бин киши. Иисус деди Кенди үүренижилеринә: «Ерлештирин оннары, ки отурсуннар еллишәр киши бөлүмдә».

15 Олә дә йаптылар, хепси инсаны отуртулар.

16 Иисус алды беш екмәә хем ики балы, калдырды бакышыны гөкә да иисөзледи оннары. Сора, кырып, верди үүренижилерә, ки пайетсиннәр инсана.

17 Ачан хепси идиләр да дойундулар, ондан сора топладылар оники сепет имәк парчалары.

Петринин шаатлыгы Иисус ичин

18 Бир гүн, ачан Иисус дуа едәрди бир тарафта үүренижилериннән барабар, О койду оннара бутүрлү бир сормак: «Не деер инсан, Кимим Бән?»

19 Оннар жувап еттиләр: «Кимиси деер, ани Сән – Иоан Ваатизедийи, башкасы – пророк Илийа, таа башкасы деер, ани дирилди бир евелки пророк».

20 О сорду оннара: «Ама сиз не деерсиниз, кимим Бән?» «Сән

Христоссун Аллахтан!» – жувап етти Петри.

21 Иисус сыкыдан сымарлады, буну кимсейә сөләмесиннәр.

22 Сора аннатты оннара, ани Адам Оолу ләәзым чок зеетленсин, рет едилсин аксакаллардан, бүүк попарлардан хем билгичлердән, өлдүрүлсүн да үчүнжү гүнү дирилсин.

Несой излейелим Иисусу?

23 Сора данышты хепсинә: «Ким истеер гелсин Беним ардыма, атылсын кенди-кендиндән, алсын ставрозуну* да Бени излесин.

24 Зерә ким истеер йашамасыны куртармаа, ону кайбедежек. Ама ким йашамасыны кайбедежек Беним ичин, ону куртаражэк.

25 Не файда олажэк бир адама, казансын бүтүн дүннейи, ама кенди-кендини кайбетсин еки жезалансын?

26 Ким утанажэк Бендән хем Беним сөзлеримдән, ондан утанажэк Адам Оолу да, ачан гележек Кендинин, Бобасынын хем айоз ангиллерин метиннииндә.

27 Доору сөлеерим сизә, ани кимиси бурада дураннардан, өлмейежекләр гөрмейинжә Аллахын Падишахлыгыны».

Иисус гөстерилер метинниктә

28 Бу лафлардан сора, гечти йакын секиз гүн, Иисус алды Петрийи, Иоаны хем Иакову да пинди бир байыр үстүнә дуа етсин.

29 Ачан дуа едәрди, Онун үзү гөрүнүшү диишти, рубалары йалабык, ак-бийаз олду.

* 9:23 Алсын ставрозуну: таа евелки текстлердә «хер гүн алсын ставрозуну».

³⁰ Онун йанында пейдаланды ики адам, ани лафа дурардылар Онуннан: Моисей хем Илийа.

³¹ Оннар гөстериладиләр метиниктә, лафедәрдиләр Иисусун айырылмасы ичин, не гечирежейди Иерусалимдә.

³² Петрийи хем онун кафадарларыны уйку бастыйды. Ачан уяндылар, ачык гөрдүләр Иисусун метинниини хем бу ики адамы, ани Онуннан дурардылар.

³³ Ачан оннар Иисустан айырылдылар, Петри деди Иисуса: «Чорбажы, ии, ки бурадайыз. Йапалым үч бордей: бир Сенин ичин, бир Моисей ичин, бир дә Илийа ичин». Билмәрди, не лафедәрди.

³⁴ Бөлә лафедәркән, гелди бир булут да гөлгесиннән каплады оннары. Үүренижиләр корктулар, гөрүп, ани калдылар булут ичиндә.

³⁵ Булут ичиндән ишидилди бир сес, ани деди: «Будур Беним сечилмиш Оолум, Ону сеслейин!»

³⁶ Бу сес ишидилдиктән сора Иисус калды йалныз. Үүренижиләр сустулар, о гүннердә кимсейә сөләмедиләр, не гөрдүләр.

Чоэжук фена духтан куртуләр

³⁷ Икинжи гүнү, ачан индиләр байыр үстүндән, бир сүрү инсан чыкты Иисуса каршы.

³⁸ Бир адам инсан ичиндән баарды: «Үүредижги, йалварэрым, гел да бак беним оолуму, зерә бендә о бир йалныз.

³⁹ Ону фена дух тутэр да бирдән баарэр хем ону өлә силкер,

ани көпүк аазындан салверер. Чок зееглеер, сора зор бракэр ону.

⁴⁰ Йалвардым Сенин үүренижилеринә, чыкарсыннар бу духу, да чыкарамадылар».

⁴¹ «Бозук хем инансыз сенселә! Незаманадан олажам сизиннән да дайанажам сизә? – деди Иисус. – Гетирин ону бурайы».

⁴² Оолу геләркән, фена дух куветлән урду ону ерә да сарсалады. Иисус азарлады фена духу, алыштырды чоэжуу да верди геери бобасына.

*Иисус енидән хаберлеер
өлүмүнү хем дирилмесини*

⁴³ Хепси шаштылар Аллахын бүүклүүнә. Ачан хепси шашардылар Иисусун ишлеринә, озаман О деди үүренижилеринә:

⁴⁴ «Есап алын, не сөлеерим сизә: Адам Оолу верилмиш олажэк инсанын елинә!»

⁴⁵ Ама үүренижилери бу лафлары аннамардылар, зерә оннар ичин бу лафларын маанасы саклайды, ки аннамасыннар, сормаа да коркардылар.

Ким ен бүүк?

⁴⁶ Оннарда пейдаланды бир чекиш, ки билсиннәр, ким ен бүүк олажэк.

⁴⁷ Иисус аннады оннарын неетлерини, онуштан алды йанына бир күчүк ушак

⁴⁸ да деди оннара: «Ким кабледер бу ушаа Беним адыма, о Бени кабледер. Ким кабледер Бени, о кабледер Ону, Ким Бени йоллады. Зерә ким ен күчүк аранызда, о ен бүүктүр».

*Ким дишл каршы бизä,
о бизимнән*

49 Иоан, лафа катылып, деди: «Үүредижки, биз гөрдүк бир адам, ангысы чыкарарды фена духлары Сенин адыннан, да дургутгук ону, зерä гезмеер бизимнән».

50 «Дургутмайын, – жувап етти Иисус, – зерä ким гитмеер сизä каршы, о сизиннән».

Гөктән атеш

51 Йаклашты заман, гөкә калксын, Иисус карарлады Иерусалимә гитсин.

52 Кендиндән өнжә хабержилери йоллады. Оннар Самарийалыларын бир күүйүнә гиттиләр, ки хазырласыннар конак ери гежелемәк ичин.

53 Иисусу каблетмедиләр, чүнкү Иерусалимә гидәрди.

54 Ачан Онун үүренижилери Иаков хем Иоан гөрдүләр буну, дедиләр: «Сааби, кайыл мыйсын, сымарлайалым, йаасын гөктән атеш оннарын үстүнә да йаксын оннары, /нижә Илийа йапты/?»

55 Иисус, дөнүп, таказалады оннары /да деди: «Билмеерсиниз, не духтан кулланмышсыныз!»

56 Адам Оолу гелмеди кайбетсин инсаны, ама куртарсын»/. Со-ра гиттиләр башка бир күүйә.

Ким истеер излемәй Иисусу?

57 Ачан оннар гидәрдиләр йолда, бир адам Иисуса деди: «Сааби, гидежәм Сенин ардына, нерейи да Сән гитсән».

58 Иисус жувап етти: «Гилкилерин иннери, кушларын йувалары вар, ама Адам Оолу йок нерейи башыны койсун».

59 Башка бирисинә деди: «Гел ардыма». О жувап етти: «Сааби, брак, илкин гидеим бобамы гөмейим».

60 Ама Иисус жувап етти: «Брак, өлүләр өлүлерини гөмсүн, ама сән гит да хаберлә Аллахын Падишахлыыны».

61 Таа башкасы деди: «Сааби, гидежәм Сенин ардына, ама илкин брак, гидеим евдекилеримә „кал саалыжаклан“ сөлейим».

62 Иисус жувап етти: «Хербири, ким койэр елини пулаа да геери бакэр, йарашмаз Аллахын Падишахлыына гирсин».

*Иисус йоллээр
етмиш үүренижисини
насаат етмәй*

10 Бундан сора Сааби сечти таа етмиш* үүренижи. Йоллады оннары икишәр-икишәр Кенди өнү сора хепси касабалара хем ерлерә, нерейи О гитмәй истәрди.

2 Деди оннара: «Берекет бүүк, ама ишчи аз! Онуштан дуа един берекедин чорбажысына, чыкарсын ишчи екиннерини топламаа.

3 Гидин! Йоллээрым сизи, нижә кузулары йабанылар ичинә.

4 Алмайын кендинизлән не кесә, не хийбә, не дә айак кабы. Кимсейлән йолда селәмнәшмейин.

5 Хербир евдә, нерейи гиреже-низ, дейәсиниз: „Услулук олсун бу евдә!“

* 10:1 Етмиш: кими текстлердә «етмиш ики».

⁶Еер варса орада услулук оолу, сизин селәминиз калажэк онуннан, башка түрлү дөнежек сизә геери.

⁷О евдә калын, ийин хем ичин, не вережекләр. Зерә ишчи кенди иши ичин баашыш каблетсин дүшер. Евдән евә гезмейин.

⁸Хербир касабайа, нерейи гирежениз хем нередә кабледилеженез, ийин не койажэклар өнүнүзә.

⁹Орада алыштырын хасталары, дейип: „Аллахын Падишахлыы йаклашты сизә“.

¹⁰Ама хербир касабада, нерейи гидежениз, да каблетмейежекләр сизи, орада сокаа чыкын да бөлә дейин:

¹¹„Касабаныздан аякларымыза конан тозу азар гиби силкериз сизә каршы, ама хеп окадар билин, Аллахын Падишахлыы йаклашты сизә“.

¹²Сөлеерим сизә, ани даава гүнүндә Содом касабасына таа илин олажэк, некадар о касабайа.

Вай инансыз касабалара!

¹³Вай сана, Хоразин! Вай сана, Вифсаида! Зерә, еер бу кудретли ишләр, не сиздә йапылды, Тир хем Сидон касабаларында йапылайды, чоктан чуваллан гийиймни хем күл үстүнә отуруп, гүнахларындан Аллаха дөнежейдиләр.

¹⁴Ама даава гүнүндә таа илин олажэк Тир хем Сидон касабаларына, некадар сизә.

¹⁵Сән, Капернаум, гөкә кадармы үүсекленежән? Диил, сән өлүләр еринә дүшежән.

¹⁶Ким сеслейежек сизи, Бени сеслейежек. Ким сиздән атылажэк, Бендән атылажэк. Ама ким

Бендән атылажэк, о атылажэк Ондан, Ким Бени йоллады».

Етмиш үүренижи дөнер геери

¹⁷О етмиш киши дөндүләр бүүк севинмәклән да дедиләр: «Сааби, артык фена духлар да сеслеерләр бизи Сенин адыннан».

¹⁸Иисус деди: «Гөрдүм шейтаны, ангысы дүштү гөктән, нижә бир чимчирик.

¹⁹Вердим кувет сизә, басасыныз йыланнар хем скорпионнар үстүнә хем душманын бүтүн куведи үстүнә. Хич бишей сизә зарар йаппайажэк.

²⁰Сиз севинмейин, ани фена духлар сизи сеслеер, ама севинин, ани адыныз гөклердә йазылы».

Боба хем Оол

²¹О саат Иисус Айоз Духлан севинди да деди: «Шүкүр едерим Сана, Боба, ани сакладын буннары аариф хем фикирли оланнардан да ачтын евлатлара. Хакына, Боба, будур Сенин истедиин!

²²Хепсини Бобам Беним елимә верди. Кимсей билмеер, кимдир Оол, Бобадан каарә, хем кимсей билмеер, кимдир Боба, Оолдан каарә, хем оннардан, кимә Оол истеер ачмаа».

²³Сора дөндү үүренижилеринә да салт оннара деди: «Мутлу гөзләр, ани гөрерләр, не сиз гөрерсиниз!

²⁴Зерә сөлеерим сизә, ани чойу пророклардан хем падишахлардан истедиләр гөрмәә, не сиз гөрерсиниз, хем ишитмәә, не сиз ишидерсиниз, ама гөрмедиләр хем ишитмедиләр».

Ажыйанлыкы самарийалы

²⁵Бир закон үүредижиси калкты денесин Иисусу да деди: «Үүредижги, не йапайым, ки дивеч йашамак еденейим?»

²⁶Иисус деди: «Не вар йазылы Законда? Насыл окуйэрсын?»

²⁷О жувап етти: «Севәсин Сааби Аллахыны бүтүн үрәännән, бүтүн жаныннан, бүтүн кувединнән хем бүтүн аклыннан хем севәсин йакын оланыны, нижә кендини».

²⁸Иисус деди она: «Доору жувап еттин, йап өлә да йашайажан».

²⁹Ама о истеди кендини доорутсун да Иисуса сорду: «Кимдир йакын оланым?»

³⁰Иисус енидән лафетти да деди: «Бир адам Иерусалимдән Иерихона гидәрди, хайдутларын елинә дүштү. Оннар ону сойдулар, дүүйүп, йары өлү брактылар, сора гиттиләп.

³¹Разгелә, бир попар о йолдан гечәрди. Ону гөрүп, йолун өбүр тарафына гечти.

³²Хеп өлә бир левийли орадан гечәрди. Ону гөрүп, йолун өбүр тарафына гечти.

³³Ама бир самарийалы, бу йолдан гечәркән, йаклашты, ону гөрүп, жаны ажыды.

³⁴Йанына гелди, зейтин йаайы хем шарап дөктү да йараларыны баалады. Сора пиндирди ешек үстүнә, гөтүрдү бир конак евинә да заамет гүттү она.

³⁵Икинжи гүнү, ачан йолланды, чыкарды ики динар да верди конак евинин чорбажысына, дейип: „Бакасын ону, не харжайа-

жан таа зедә, дөнмемдә өдейежәм сана“.

³⁶Ким буннарын үчүндән, саяйэрсын, хайдутларын елинә дүшмүшүн йакын оланыды?»

³⁷О жувап етти: «О, ким йардым етти она». Озаман Иисус жувап етти: «Гит, сән дә өлә йап».

Марфа хем Марийа

³⁸Ачан Иисус йолда булунарыды, үүренижилериннән гирди бир күүйә. Бир кары, ады Марфа, каблетти Ону кенди евинә.

³⁹Онун варды кызкардашы Марийа, ангысы, отуруп Саабинин аяклары йанында, сесләрди Онун сөзүнү.

⁴⁰Марфа чок чалышарды, ки измет етсин. Иисуса йаклашып, деди: «Сааби, сенин касаветин йокму, ани кызкардашым бени бракты, йалныз измет едейим. Десәнә она, йардым етсин бана».

⁴¹Сааби жувап етти она: «Марфа, Марфа, чок ишләр ичин сән заамет хем кахыр гүдерсин.

⁴²Саде бир иш ләазым сана. Марийа сечти ии тарафыны, ани хич алынмайажэк ондан».

Бизим Боба

11 Бир гүн Иисус дуа едәрди бир ердә. Ачан битирди дуасыны, бириси үүренижилердән деди: «Сааби, үүрет бизи дә дуа еделим, нижә Иоан үүретти кенди үүренижилерини, дуа етсиннәр».

²Иисус деди: «Ачан дуа едерсиниз, дейин:

„/Ей гөклердә олан/ Боба,
Ко айозлансын Сенин адын.
Ко гелсин Сенин Падишахлыын.

/Ко олсун Сенин истедиин, ни-
жә гөктә, өлә ердә дә./

³Хергүнкү екмеемизи хер гүн
бизә вер.

⁴Баашла бизим гүнахларымы-
зы,

Зерә биз дә баашлээрыз хепси-
ни, ким бизә борчлу.

Гөтүрмә бизи денемейә,

/Ама куртар көтү оландан/“».

Чалышмак дуада

⁵Сора деди: «Ер сизин би-
ринизин варса досту, да о гежә
йарысы гидәрсә она да дейәрсә:
„Достум, вер бана өдүнч үч ек-
мек,

⁶зерә гелди йолдан беним бир
достум, да йок не онун өнүнә ко-
йайым“;

⁷ичйандан онун досту жувап
едәрсә: „Саваштырма бени, зерә
капу китли, ушакларым беним-
нән пат үстүндә, йок насыл калка-
йым да екмек верейим сана“.

⁸Сөлеерим сизә, еер калкмар-
сайды версин достуна гиби, хеп
окадар бунун калын үзлүлүү бе-
теринә калкажэк да хепсини, не
ләазым, вережек.

⁹Онун ичин деерим сизә: исте-
йин – да верилежек; аарайын – да
булажэныз; урун – да ачылажэк.

¹⁰Зерә ким истеер – еденер, ким
аарээр – булэр, хем ким урэр – она
ачылэр.

¹¹Вар мы сизин араныздан бо-
ба, ангысынын оолу екмек истәр-
кән, версин она таш? Оса балык
истәркән, версин йылан балык
еринә?

¹²Оса йымырта истәркән, вер-
син скорпион?

¹³Еер сиз, ани фенайсыныз, би-
ләрсениз ушакларыныза ии баа-
шышлар вермәә, некадар таа чок
сизин Гөктеки Бобаныз вережек
Айоз Духу оннара, ким Ондан ис-
тейежек».

Иисус хем Веелзевул (шейтан)

¹⁴Иисус бир хастадан, ангы-
сы лафедәмәрди, чыкарарды фена
духу. Ачан йапты буну, о хаста
олан башлады лафетмәә, да инсан
шашты.

¹⁵Кимиси дейәрди: «Фена дух-
лары чыкарэр Веелзевулун – фена
духларын өндөржисинин – кувед-
диннән».

¹⁶Башкалары, ки денесиннәр
Иисусу, истәрдиләр бир нышан
гөктән гөстерсин.

¹⁷Иисус аннады оннарын неет-
лерини, онуштан деди: «Хербир
падишахлык, ани бөлүнер да кар-
шы гидер кенди-кендинә, даалэр.
Хеп өлә хербир ев, нередә бөлүн-
мәк оләр, даалэр.

¹⁸Еер шейтан бөлүндүсейди
кенди-кендинә, несой вар насыл
дурсун онун падишахлыгы? Сиз
деерсиниз, ани Бән уурадармы-
шым фена духлары Веелзевулун
кувединнән.

¹⁹Еер Бән чыкарарсайдым фена
духлары Веелзевулун кувединнән,
озаман сизин адамнар кимин ку-
вединнән чыкарэрлар? Бунда он-
нар сизә даава кесежеклар.

²⁰Еер Бән чыкарарсайдым фе-
на духлары Аллахын кувединнән,
озаман Аллахын Падишахлыгы си-
зәдән етишти.

²¹Ачан бир адам, каави хем
исләә силәхлы, коруйэр кенди

евини, онун варлыы коркусуз-лукта.

²²Ама ачан гелер онун үстүнә биркимсей, таа каави ондан, да енсеер ону, озаман алэр куветлән онун силәхларыны, ангыларына о умутланарды, да пайедер, не ондан алды.

²³Ким диил Бенимнән, о каршы Бана. Ким топламээр Бенимнән, о даадэр.

Фена дух дөнер геери

²⁴Ачан фена дух чыкэр адамдан, о гезер сусуз ерлердә, раатлык аарээр, да чүнкү буламээр, деер: „Дөнейим евимә, нередән чыктым“.

²⁵Гелдии заман, булэр ону сүпүрүлмүш хем донак.

²⁶Сора гидип, алэр кендисиннән башка еди дух, таа фена, некадар кендиси. Гирерләр ичйанына да орада ерлешерләр. Бутакым, адамын сон халы олэр таа көтү, некадар баштакы».

Хакына мутлuluk

²⁷Ачан Иисус сөләрди бу лафлары, бир кары инсандан бүүк сеслән баарды: «Не мутлу Сенин анан, ким ташыды хем емзирди Сени!»

²⁸Иисус жувап егги: «Таа не мутлу оннара, ангылары сеслеерләр хем таманнээрлар Аллахын сөзүнү!»

Ионанын нышаны

²⁹Ачан чок инсан топланды, Иисус лафетмәә башлады: «Бу сенселә – көтү бир сенселә, истеер бир нышан, ама она верилмейежек

башка нышан, пророк Ионанын нышанындан каарә.

³⁰Зерә, нижә Иона олду бир нышан Ниневиа касабасынын инсаны ичин, хеп өлә Адам Оолу да олажэк нышан бу сенселә ичин.

³¹Үүлендән падишахка калкажэк даава гүнүндә бу сенселенин адамнарыннан да кабаатландыражэк оннары, зерә о гелди дүннейин кенарыннан, ки ишитсин Соломонун аарифлиини, ама бүүн бурада дурэр Бириси, Ангысы таа бүүк Соломондан.

³²Ниневиа касабасындан инсаннар даава гүнүндә калкажэклар бу сенселенин адамнарыннан да кабаатландыражэклар оннары, зерә оннар, Ионанын насаадыны ишидип, кенди гүнахларындан Аллаха дөндүләр, ама бүүн бурада дурэр Бириси, Ангысы таа бүүк Ионадан.

Гүүденин айдынныы

³³Кимсей тутуштурмээр шафкы, ки койсун ону бир саклы ерә еки күп алтына, ама койэр ону кандиллик үстүнә, ки ким гирер, гөрсүннәр айдынныы.

³⁴Гөз – гүүденин айдынныы. Еер сенин гөзүн саа оларсайды, бүтүн гүүдән айдынныкта олажэк. Ама сенин гөзүн көтүсейди, бүтүн гүүдән каранныкта калажэк.

³⁵Онун ичин бак айдыннык, ани сендә, караннык олмасын.

³⁶Еер бүтүн сенин гүүдән айдынныкса, да хич бир тарафы каранныкы диилсә, бу таман бир айдыннык олажэк, өлә нижә бир шафк йалабыклыыннан сени айдыннадэр».

*Билгичлери хем фарисейлери
таказаламак*

37 Ачан Иисус буннары сөләрди, бир фарисей Ону буйур етти кендисинә конаа. Иисус гелди да софрайа отурду.

38 Ачан фарисей гөрдү, ани Иисус имектән өнжә еллерини йыкамады, шашты.

39 Ама Сааби деди: «Сиз, фарисейләр, йыкээрсыныз чөлмәән хем чанаан дышансыны, ама ичйансы хырсызлыклан хем феналыклан долу.

40 Фикирсизләр! Ким йаратты дышансыны, йаратмады мы ичйансыны да?

41 Йапын иилик, не вар сиздә, озаман сизин ичин хепси темиз олажэк.

42 Вай сизә, фарисейләр, зерә сиз верерсиниз онунжу пайыны наанедән, седеф отундан хем башка ешилликлердән, ама ундәрсыныз доорулуу хем Аллахын севгилини. Буннары ләазым йапасыныз, каланыны да бракмайасыныз!

43 Вай сизә, фарисейләр! Зерә сиз синагогаларда северсиниз отурмаа илк скемнелерә, беенерсиниз, инсан селәм версин сизә мейданнарда.

44 Вай сизә, /билгичләр хем икиүзлү фарисейләр!/ Сиз нышансыз мезарлар гиби, ани гөрүнмеерләр, да инсан билмейерәк, чинеер оннары».

45 Закон үүредижилериндән бириси деди: «Үүредиж, сөләркән буннары, бизи дә гүжендирерсин».

46 Иисус жувап етти: «Вай сизә, закон үүредижилери! Зерә сиз аар үкләр инсан ташысын койэрсыныз, ама кендиниз о үклерә баарлем пармаанызлан диимеерсиниз.

47 Вай сизә, ани пророклара мезар курэрсыныз, кими өлдүрдү сизин бобаларыныз.

48 Бутаком, гөстерерсиниз, ани бобаларынызын ишлериннән кайылсыныз, чүнкү оннар пророклары өлдүрдүләр, сиз дә мезар дүзерсиниз.

49 Онуштан Аллахын Аарифлии деер: „Йоллайажам оннара Беним пророкларымы хем апостолларымы: кимисини өлдүрежөкләр, кимисини коолайажөкләр!“.

50 Онун ичин бу сенсеledән есап сорулажэк пророкларын каннары ичин, ани дөкүлдү таа дүннейин курулмасындан,

51 Авелин канындан Захарийанын канынадан, ангысы өлдүрүлдү Айоз бинанын хем курбаннын арасында. Аслы сөлее-рим сизә: есап сорулажэк бу бой инсандан!

52 Вай сизә, закон үүредижилери, зерә сиз алдыныз елинизә билги капусунун анатарыны, ама не кендиниз гирерсиниз, не дә, ким истеер гирсин, бракэрсыныз!»

53 Ачан Иисус чыкты орадан, билгичләр хем фарисейләр, дакылып, чок сормақлар койдулар, ки сөлесин чок ишләр ичин.

54 Чалыштылар, кыстырсыннар Ону бир йанныш лафлан, ки сора кабаатландырсыннар.

Олмайын икиүзлү

12 Бу вакыт, ачан чок биннән инсан топланды өлә, ани чиинәрдиләр бири-бирини, Иисус башлады үүретмәә үүренижилерини, дейип: «Корунун фарисейлерин майасындан, ани икиүзлүлүктүр.

²Йок бишей өртүлү, ани ачылмасын хем йок бишей саклы, ани аннашылмасын.

³Онуштан, не сөлединиз каранныкта, о ишидилежек айдынныкта. Не фисирдединиз ичердә, о хаберленежек евлерин өртүлери үстүндән.

⁴Сөлеерим сизә, Беним достларым, коркмайын оннардан, ким гүүдеи өлдүрер, ама башка бишей йапамээр.

⁵Сөлеерим, кимдән коркасыныз: коркун Аллахтан, Ангысы өлдүрдүктән сора, куведи вар жөндемә атсын. Сизә деерим: елбетки, ондан коркун.

⁶Сатылмээр мы беш сачак кушу ики ассарийә? Оннарын бири-си билә унудулмээр Аллахтан.

⁷Сизин башынызда хепси сачларыныз сайылы. Онуштан коркмайын. Сиз таа паалыйсыныз чок сачак кушларындан.

⁸Сөлеерим сизә, ани ким шаатлык едежек Бана инсанын өнүндә, ону Адам Оолу да шаатлык едежек Аллахын ангиллеринин өнүндә.

⁹Ама ким атылажэк Бендән инсанын өнүндә, ондан Бән дә атылажам Аллахын ангиллеринин өнүндә.

¹⁰Еер биркимсей лафедәрсә Адам Оолуна каршы, афедилежек.

Ама ким көтүлейежек Айоз Духу, афедилмејежек.

¹¹Ачан гөтүрежеклар сизи си-нагогаларын, заабитлерин хем чор-бажыларын өнүнә, дүшүнмейин, нетүрлү доорулуунузу чыкармаа еки не жувап етмәә,

¹²зерә Айоз Дух үүредежек сизи, не лафедәсиниз озаман».

Корунун пара тамахлыындан

¹³Бириси инсандан Иисуса деди: «Үүредиж, сөлә беним кардашыма, паетсин бизә бобамыздан калма варлыы».

¹⁴«Бе адам, – жувап етти Иисус, – ким койду Бени дааважы олайым еки пайедейим варлыынызы?»

¹⁵Сора деди: «Бакын, корунун хертүрлү пара тамахлыындан, зерә йашамак тутунмээр варлыын боллуундан».

¹⁶Сора сөледиди бир өрнек: «Бир зенгин адамын мерасында бүүк берекет олду.

¹⁷О кенди-кендинә дүшүнәрди хем дейәрди: „Нәбайым? Йок нерейи берекедими топлайым.

¹⁸Тә не йапажам: ески амбарларымы бозажам да таа бүүк ени амбарлар йапажам. Орайы топлайажам хепси екиннерими хем варлыымы».

¹⁹Сора дейежәм жаныма: жаным, вар чок иилик топлу чок йыллар ичин; диннен, и, ич хем шеннен!“

²⁰Ама Аллах деди она: „Сән фикирсизсин, бу гежә сенин жанын алынажэк. Буннар, не хазырладын, кимә калажэк?“

²¹Хеп бутүрлү олэр онуннан да, ким топлээр зенгинник кендиси ичин, ама зенгиннәмеер Аллахта».

Кахырланмайын

22 Сора Иисус деди үүренижилеринä: «Онуштан деерим сизä, кахырланмайын йашамак ичин, дүшүнмейин, не ийеженез хем не гүүденизä гийеженез.

23 Йашамак таа паалы, некадар имäk, хем гүүдä таа паалы, некадар руба.

24 Бакын гаргалара. Оннар не екер, не дä бичер. Оннарын йок не амбарлары, не дä читлери, ама Аллах оннары дойурэр. Сиз чок таа паалыйсыныз кушлардан!

25 Хем ким сиздän, артык кахырланып, вар насыл еклесин баарле бир ендезä кенди бойуна*?

26 Еер йапамарсайдыныз ен күчүк иши, озаман нечин кахырланарсыныз калан ишлär ичин?

27 Есап алын, несой бүүйер замбаклар. Оннар не зааметленер, не дä докуйэр. Ама деерим сизä: артык Соломон бүтүн донаклынында гиинäмеди, нижä оннарын бириси.

28 Чүнкү Аллах болä гиидирер оту, ани бүүн кырда, ама йаарын атешä атылажэк, некадар таа чок гиидирежек сизи, аз инанжылар?

29 Аарамайын, не имäя хем не ичmäя. Бунун ичин касаветленмейин.

30 Зерä хепсини буннары дүннä инсаннары аарээр. Бобаныз билер, ани буннар лäазым сизä.

31 Хепсіндän онжä аарайын Аллахын Падишахлыны, калан ишлär дä верилежек сизä.

32 Коркма, сän, күчүк сүрү. Сизин Гөктеки Бобаныз хавезликлän верер Падишахлы сизä.

33 Сатын не вар сиздä, да йапын илик. Кендинизä ескимаз кеселär хазырлайын – гечmäз зенгинник гөклердä, нерейи хырсыз сокулмээр хем гүвä имеер.

34 Зерä нередä сизин зенгинниниз, орада сизин үреениз дä олажэк.

Кушку изметкерлär

35 Олун хазыр, белиниз кушаклы олсун, шафкларыныз йансын.

36 Олун, нижä адамнар, ани чорбажыларыны беклеерлär, дүүндän дөнсүн, ки гелип, капуйа урдуйнан, чабук ачсыннар.

37 Не мутлу чыраклар, ангыларыны чорбажы гелмесиндä ачыкгөз булажэк! Доору сөлеерим сизä, ани отурдажэк софрайа да, кушанып, измет едежек оннара.

38 Еер гелмиш оларсайды икинжи еки үчүнжү гежä бекчилиндä, не мутлу олажэк изметкерлерä, ангыларыны чорбажы ачыкгөз булажэк!

39 Буну билин, еер билейди ев чорбажысы, не саатта хырсыз гележек, кушку дуражэйды да евини сойсун бракмайажэйды.

40 Сиз дä олун хазыр, зерä Адам Оолу гележек о саатта, ачан хич дүшүнмеерсиниз».

Аариф хем инанч чырак

41 «Сааби, бизим ичин ми сөлеерсин бу өрнäя оса хепси ичин ми?» – сорду Петри.

42 Сааби жувап етти: «Кимдир инанч хем аариф векил, ангысыны чорбажысы койажэк жувапчы

* 12:25 Бойуна – йада «йашамасына».

кенди евиндә хепси чыраklarын үстүнә, вакыдында имәә версин оннара дейни?

43 Мутлу чырак, ангысыны чорбажысы, гелмесиндә, булажэк бөлә йапаркан!

44 Доору сөлеерим сизә, ани койажэк ону жувапчы бүтүн кенди варлыгы үстүнә.

45 Ама чырак акылжа дейәрсейди: „Чорбажым ойаланэр гелмәә“, да башларсайды дүүмәә изметкерлери хем изметчийкалары, имәә, ичмәә хем сарфошлук етмәә,

46 онун чорбажысы гележэк бир гүн, незаман хич бекләмеер хем о саатта, незаман хич дүшүнмеер, чок дүүйежэк да ону инансыз оланнарлан бир ерә койажэк.

47 О чырак, ангысы биләрди чорбажынын истедиини, ама хазырланмады хем иши йапмады, нижә чорбажы истәрди, бу чырак чок дүүлмүш олажэк.

48 Ама о, ким билмейрәк кабаат йапты, аз дүүлмүш олажэк; зерә кимә чок верилди, чок истенежэк дә, хем кимә чок инандырылды, ондан таа чок жувап истенежэк.

Бөлүмнүк себеплери

49 Гелдим атеш гетирейим ер үстүнә да пек истеерим, ки шинди тутушсун!

50 Бир ваатизлик вар, ангысындан ләәзым гечейим. Бу таманнанынжа, чок зетленерим.

51 Санэрсыныз, гелдим, услулук му гетирейим ерә? Сөлеерим сизә: диил услулук, ама бөлүнмәк.

52 Зерә бүүндән өтәә беш кишидән, ани йашайажэклар бир ев ичиндә, үчү калкажэк каршы икисинә, икиси дә үчүнә.

53 Боба калкажэк оолуна каршы, оол да бобасына, ана – кызына каршы, кыз да анасына, кайнана – гелинә каршы калкажэк, гелин дә кайнанагына.

Вакыдын нышаннары

54 Иисус буну да деди инсана: «Ачан гөрерсиниз, гүнбатысындан калкэр булут, сиз хемен деерсиниз: „Йаамур йаайажэк“, өлә дә олэр.

55 Ачан лүзгәр есер үүлендән, деерсиниз: „Сыжак олажэк“, өлә дә олэр.

56 Икиүзлүләр, ерин хем гөкүн үзүнү аннамаа билерсиниз. Насыл бу вакытлары танымээрсыныз?

57 Несой сиз кенди-кендиниздән танымээрсыныз, не доору?

58 Незаман дааважынын өнүнә гидерсин сенин каршы дураныннан, бак таа йолда аннаш онуннан, ки сүрүмесин сени дааважынын өнүнә, дааважы да вермесин сени зынданжыйа, ангысы капайажэк сени зындана.

59 Сөлеерим сана, ани чыкмайажан орадан, өдәмейинжә битки лептону*».

Пишман олун гүнахларыныздан

13 Кимиси оннардан сөледиләр Иисуса, не олду биркач Галилейадан адамнарлан, ангыларыны Пилат, өлдүрүп, каннарыны

* 12:59 Лептон – ен уфак пара.

карыштырмыш оннарын курбан-нарыннан.

²«Санэрсыңыз, ани бу галиле-йалылар таа гүнахкердиләр каланындан мы, да бутүрлү разгелди? – сорду Иисус. –

³Диил! Ама, Бән сөлеерим, еер сиз дә пишман олмарсайдыныз гүнахларыныздан, хеп өлә кайбележениз.

⁴Оса о онсекиз киши, кимин үстүнә Силоам күлеси дүштү да өлдүрдү оннары, санэрсыңыз, ани таа гүнахкердиләр ми хепси калан инсандан Иерусалимдән?

⁵Бән сөлеерим сизә: диил. Ама еер сиз дә пишман олмарсайдыныз гүнахларыныздан, хеп өлә кайбележениз».

Мейвасыз фидан

⁶Иисус сөледиди бу өрнәә: «Бир адамын варды бир инжир фиданы, койулу кенди баасында. Гелип, фиданда аарады мейва, ама булмады.

⁷Да деди баажыйа: „Үч йыл вар, нижә бән гелип аарээрим мейва бу фиданда, ама буламээрим. Кес ону, нечин бошуна ери емсин?“

⁸„Сааби, беклә таа бир йыл, казажам ону доз-долай, койажам көкүнә фышкы, – жувап етти баажы. –

⁹Беки ондан сора гетирир мейва, ама еер гетирмәрсейди, гелән йыла кесәрсин ону“».

Жумертеси гүнү

хаста кары алыштырылды

¹⁰Иисус үүредәрди инсаны бир жумертеси гүнү синагогаларын бириндә.

¹¹Орада булунарды бир кары, ангысында онсекиз йыл хасталык духу варды. О камбурланмышты да хич узланамарды.

¹²Ачан Иисус гөрдү ону, чаарды да деди: «Кары, куртулдун дердиндән».

¹³Койду еллерини онун үстүнә. Кары чабук доорулду да башлады Аллахы метиннемәә.

¹⁴Ама синагоганын өндөржиси үфкеленди, ани Иисус жумертеси гүнү алыштырэр, онуштан деди инсана: «Вар алты гүн, незаман ләәзым ишленилсин. Гелин о гүннердә, алышмаа хасталыклардан, ама диил жумертеси!»

¹⁵Сааби жувап етти она: «Ики-үзлүләр, херкезиниз жумертеси гүнү гөтүрмеерсиниз ми, чөзүп ахырдан өкүзү еки ешәә, сулайасыныз?»

¹⁶Бу кары, Авраамын кызы, ангысыны шейтан тутту баалы онсекиз йыл, ажаба дүшмәрди ми ону жумертеси гүнү бошандырмаа бу дерттән?»

¹⁷Ачан Иисус бутүрлү лафетти, хепси каршы дураннар утанмыш калдылар. Херкези севинәрди хепси метин ишлерә, ани йапарды Иисус.

Хардал тоому хем хамур майасы

¹⁸Сора Иисус деди: «Нейә бензәр олур Аллахын Падишахлыы, нейлән бензедейим ону?»

¹⁹Бензеер бир хардал тоомуна, ани адам, алып, екер аулу ичинә. Тоом бүүйер да аач гиби олэр. Гөк кушлары йува йапэрлар онун далларында».

²⁰ Сора енидән деди: «Нейя бензедейим Аллахын Падишахлыныны?»

²¹ О бензеер бир парча хамур майасына, ани алэр бир кары да карыштырэр үч өлчү уннан, бүтүн хамуру кабартсын».

Дар капу

²² Иисус гезарди күүдән күүйя хем касабадан касабайа, үүредарди инсаны, гидерак Иерусалима.

²³ Биркимсей сорду Она: «Сааби, санки куртулмушлар азлык мы олажэklar?»

²⁴ О жувап етти: «Чалышын гирмаа дар капудан. Зера сиза дее-рим: чойу чалышажэк, ама гираме-йежек.

²⁵ Незаман евин чорбажысы калкып капуйу капайажэк, сиз дуражэныз дышанда, уражэныз капуйа да дейежениз: „Сааби, ач биза!“ Ама О жувап едежек: „Танымээрим сизи, нередан гелдиниз“.

²⁶ Озаман башлайажэныз Она демаа: „Биз идик хем ичтик Сениннан барабар. Бизим сокакларда Сан үүреттин инсаны“.

²⁷ Да О жувап едежек: „Билмее-рим, нередансиниз, узаклашын Бендан хепсиниз, ани законсуз йашадыныз“.

²⁸ Орада олажэк ааламак хем диш гыжырдатмасы. Горежениз Авраамы, Исаакы, Иакову хем хепси пророклары Аллахын Падишахлында, ама кендиниз дышанда калажэныз.

²⁹ Гележеклар гундуусундан хем гунбатысындан, пойраздан хем үүлендән, Аллахын Падишахлында софрайа отуражэklar.

³⁰ Кимиси, ани шинди битки, орада илк олажэк, хем кимиси, ани шинди илк, битки олажэк».

Иисус аалээр Иерусалим ичин

³¹ О саат гелди биркач фарисей да дедилэр Иисуса: «Чык да гит бурадан, зера Ирод өлдүрмаа истеер Сени».

³² «Гидин да сөлейин о тилкийя: „Тя, чыкарэрым фена духлары хем алыштырэрим хасталары бүүн хем йаарын, өбүргүна битирерим“.

³³ Бана лаазым бүүн, йаарын хем өбүргүна йолда гидейим, зера йок нижа пророк өлсүн Иерусалимдән дышары.

³⁴ Иерусалим, Иерусалим, ани өлдүрерсин пророклары хем ташлан дүүйерсин сана йолланылмышлары! Кач сыра истедим топлайым сенин ушакларыны, нижа клочка топлээр пиличлерини канатлары алтына, ама сиз истамединиз!

³⁵ Тя, евиниз сиза бош бракылар. Сөлеерим сиза, ани гөрмөйежениз Бени гелмейинжа о вакыт, ачан дейежениз: „Иисозленмиш олсун, ким гелер Саабинин адына!“»

Не дүшер жумертеси йапмаа?

14 Бир жумертеси гүнү Иисус гирди фарисей өндержилерин бирисинин евиня екмек имая. Фарисейлар йакындан Ону гөзледардилэр.

² Она каршы отурду бир хаста адам, ангысынын гүүдеси су топламышты.

³ Озаман Иисус сорду закон үүредижилериня хем фарисейлэра: «Дүшер ми жумертеси гүнү

хасталыктан алыштырмаа оса дүшмеер ми?»

⁴Оннар сустулар. Озаман Иисус тутту бу хаста адамы да алыштырды, сора, бракып,

⁵деди: «Ким сиздән, дүшүрсейди ешää* йада өкүзү бир пынар ичинä, да жумертеси гүнү хызлы чыкармасын ону?»

⁶Бу лафлара бишей жувап едäмедилär.

Йаваш олун

⁷Сора Иисус есап алды, нижä буйур едилмишлär софрада бакардылар öндеки ерлери, онуштан оннара буну сөледи:

⁸«Еер сени буйур едärсейдилär бир дүүнä, чалышма отурмаа öндеки ерä, ки олмасын биркимсей таа үстүн сендән буйурулмышлар ичиндән,

⁹да икинизи буйур едән, сана йаклашып, демесин: „Ери вер бу адама“. Сән утанмаклан лääзым олажэк отурасын ен гееридä.

¹⁰Ачан сени буйур едерлär бир конуша, гит да отур ен гееридä, да ачан гележэк буйур едән, ки теклиф етсин сени, дейип: „Ба дост, дииш таа öнүнä“, бу олажэк сана икрам хепси софрада отураннарын öнүндä, ангылары сениннән барабар.

¹¹Херкези, ким кендини үүсеклендирер, о ашааланмыш олажэк, хем ким кендини ашааладэр, о үүсекленмиш олажэк».

Кими лääзым чааралым софрайа

¹²Сора Иисус данышты буйур еденä да деди: «Ачан койэрсын бир

софра, чаарма кенди достларыны, кардашларыны, хысымнарыны, не дä сенин зенгин комушуларыны, олмасын дейни, ки сора оннар да кенди сыраларында чаарсыннар сени. Бутүрлү сән кабледерсин öдек сенин иилинä.

¹³Ачан койэрсын бир софра, чааро фукаара оланнары, сакатлары, топаллары хем көөрлары.

¹⁴Да мутлу олажан, зерä оннар йок нейлән чевирсиннär сана геери. Бунун ичин сана öдек олажэк доору оланнарын дирилмесиндä».

Бүүк конуш

¹⁵Бириси оннардан, ангылары софрада отураддылар Онуннан барабар, ишидип бу лафлары, деди: «Не мутлу оннара, ким отуражэк софрада Аллахын Падишахлыында!»

¹⁶Иисус жувап етти: «Бир адам хазырлады бир бүүк конуш да буйур етти чойуну.

¹⁷Ачан йаклашты конуш вакыды, йоллады чырааны, десин чаарылмышлара: „Буйурун гелин, хепси хазыр“.

¹⁸Ама оннар хепси, сансын лафланмышлар, афетмäk истемäй башладылар. Илкинкиси деди: „Сатын алдым топрак да лääзым гидейим бакайым ону, йалварэррым, афет“.

¹⁹Икинжиси деди: „Сатын алдым беш чифт өкүз, гидерим, денийим оннары, йалварэррым, афет“.

²⁰Таа башкасы деди: „Шинди евленим, онуштан йок насыл гелейим“.

* 14:5 Ешää: таа евелки текстлердä «оолу».

21 Чырак дөндү геери да сөледи хепсини буннары чорбажысына. Озаман евин чорбажысы пек гү-женди да деди кенди чыраана: „Чабук чык касабанын мейданна-рына хем сокакларына да гетир фукааралары, сакатлары, көөрла-ры хем топаллары“.

22 Бираздана чырак деер чорба-жыйа: „Йаптым, нижә сымарла-дын, ама таа ер вар“.

23 Озаман чорбажы деди чыраа-на: „Чык йоллара хем аул бойла-рына да зорла хепсини, гелсиннар, ки беним евим долсун.“

24 Зерә сизә деерим, ани теклиф едилмишлердән кимсей датмайа-жәк беним софрамдан, /зерә чок чаарылмыш, ама аз айырылмыш/“».

Иисусун үүренижиси

25 Иисусун ардына гидәрди чок инсан. О дөндү оннара да деди:

26 «Еер биркимсей гелирсейди Бана, ама Бендән таа чок севәр-сейди бобасыны, анасыны, кары-сыны, ушакларыны, кардашлары-ны, кызкардашларыны йада кен-ди йашамасыны, йок насыл олсун Беним үүренижим.

27 Ким ташымээр кенди ставро-зуну да гелмеер Беним ардыма, о йок насыл олсун Беним үүренижим.

28 Ким сиздән, ачан истеер йап-сын бир күлә, отурмээр илкин йап-сын есап, некадар ләәзым харжа-сын, ки баксын, баша чыкарабиле-жәк ми?

29 Олмасын, ки темели койдук-тан сора битирәмесин, да хепси буну гөрөннар гүлмәә башласын,

30 дейерәк: „Бу адам башлады, ама баша чыкарамады“.

31 Йада ангы падишах, жәнгә гидежәә заман, илкин отурмээр, аннашсын адамнарыннан, вар мы насыл он бин аскерлән гитсин каршы башка падишаха, ангысын-да вар ирми бин аскер?

32 Есабы чыкмарсайды, йоллээр елчилери барышмак ичин, таа өбү-рү узактайкан.

33 Хеп өлә сиз дә, ким атымээр хепсидән, нейи вар, йок насыл олсун Беним үүренижим.

34 Туз иидир, ама еер туз дадыны кайбедәрсейди, насыл ону енидән тузлу йапабилирсин?

35 О не топраа йарар, не дә фыш-кы гиби файдаланар. Калэр салт дышары атмаа. Кимин вар кулаа ишитмәә дейни, ко ишитсин!»

Кайып койун

15 Хепси харччылар хем гүнах-керләр йаклашардылар Иису-су сеслемәә.

2 Фарисейләр хем билгичләр маана булардылар да дейәрдиләр: «Бу адам кабледер гүнахкерлери хем ийер оннарлан».

3 Иисус сөледи оннара бу өр-нәә:

4 «Кимин сиздән вар үз койуну, да кайбедер бирисини, бракмээр мы доксан докузу кырда да гит-меер ми, аарасын кайып койуну, ону булунжа?

5 Булдуктан сора севинмәклән алэр ону сыртына,

6 гелип евә, чаарэр достларыны хем комушуларыны да деер: „Се-винин бенимнән, зерә булдум ка-йып койунуму“.

7 Хеп өлә деерим сизә, гөктә таа бүүк севинмәк олэр бир гүнахкер

ичин, ким пишман олэр гүнахларындан, некадар доксан докуз доору адам ичин, ангыларын йок зорлары пишманнык ичин.

Кайып гүмүш

8 Еки ангысы карылардан, кимдä вар он гүмүш, кайбедип оннардан бирини, тутуштурмээр шафкы хем сүпүрмеер ичерсини, да есап алмаклан аарамээр, ону булунжа?

9 Ачан булэр ону, чаарэр достларыны хем комушуларыны да деер: „Севинин бенимнän, зерä булдум гүмүшүмү, ани кайбеттидим“.

10 Хеп өлä сөлеерим сизä, гөктä олэр бүүк севинмäk Аллахын ангиллериндä, ачан бир йалныз гүнахкер пишман олэр гүнахларындан».

Кайып оол

11 Сора Иисус сөледи: «Бир адамын варды ики оолу.

12 О таа күчүк оолу деди бобасына: „Боба, вер варлыктан, не дүшер бана“. Бобасы пайетти онна варлыыны.

13 Биркач гүндан сора күчүк оол, топлайып хепсини, гитти бир узак девлетä, нередä гезди хайырсызлыкта, даадып хепсини, не варды онда.

14 Ачан хепсини харжады, олду бир бүүк аачлык девлеттä, да о башлады йоклук чекмää.

15 Сора гитти, йанашты о мемлекеттан бир адама, ангысы ону йоллады, гүтсүн домузлары.

16 О кайылды баарлем домузларын имеклериннän дойунсун, ама кимсей ону бракмарды.

17 Гелип кендинä, деди: „Беним бобамын чыракларынын боллуктан вар имеедери, ама бän бурада өлерим аачлыктан!“

18 Калкажам, гидежам бобама да дейежам: Боба! Йанылдым сенин хем гөкүн онүндä.

19 Етмеерим адланайым сенин оолун, ал бени кендинä бир чырак гиби“.

20 Озаман калкып-гитти бобасына. Таа узактайкан, бобасы гөрдү ону, жаны ажыды, чыкты качарак она каршы, куажаклады да өптү.

21 Оолу деди: „Боба, йанылдым гөкүн хем сенин онүндä, диилим йакышыклы адланайым сенин оолун!“

22 Ама боба деди чыракларына: „Хызлы гетирин ен ии рубайы да гиидирин ону, верин бир үзүк онун пармаана хем емени аяакларына.

23 Гетирин бесленмиш данайы да кесин, ийелим хем шенненелим.

24 Зерä бу оолум өлдүйдү да дирилди, кайыпты да булунду“. Да башладылар шенненмää.

25 Онун бүүк оолу кырдайды. Дөнүп кырдан, йаклашты евä, ишитти музыка хем ойун сеси.

26 Чаарды чыракларын бирисини да сорду: „Не олэр?“

27 Бу чырак сөледи: „Сенин кардашын дөндү геери, бобан кести бесли данайы, чүнкү кардашын саа булунду“.

28 О үфкеленди да гирсин ичери истамеди. Онун бобасы, чыкып дышары, йалварды, гирсин.

29 О жувап етти кенди бобасына: „Букадар вакыт бän измет едерим

сана да бир сыра билә басмадым сымарладыны, ама сән бана вермедин баарлем бир олак, шеннейим беним достларымнан.

³⁰ Ама ачан гелди бу сенин оолун, ангысы даатты сенин варлыны маскара карыларлан, онун ичин кестин ен бесли данайы“.

³¹ Бобасы жувап етти: „Оолум, сән херзаман бенимнәнсин, хепси, не беним, оннар сенин.

³² Ама ләазымды севинелим хем шенненелим, зерә бу сенин кардашын өлдүйдү да дирилди, кайыпты да булунду“».

Диил доору векил

16 Иисус буну да деди үүренижилеринә: «Бир зенгин адамын варды бир векили, ангысы ичин маана олду, ки даадэр чорбажынын варлыны.

² Чорбажы чаарды ону да деди: „Не ишидерим бән сенин ичин? Есап вер сенин жуваплыында, зерә артык йок насыл векил оласын“.

³ Векил кенди-кендинә дүшүнүрдү: „Не йапайым? Чорбажы чыкарыр бени иштән. Казмаа куведим йок, диленмәә утанэрым.

⁴ Билерим, не йапмаа, ки инсан каблетсин бени кенди евлеринә, ачан чыкарылажам иштән“.

⁵ Чаарэр чорбажыйа борчлу адамнары, херкезини йалныз. Илк олана сорду: „Некадар борчлуйсун чорбажыма?“

⁶ „Үз өлчү зейтин йаайы“, – жувап етти о. Озаман векил деер: „Ал борч кийадыны да хызлы йаз: елли өлчү“.

⁷ Сора икинжисинә сорэр: „Сән некадар борчлуйсун?“ О жувап

етти: „Үз өлчү боодай“. Да деер она: „Ал борч кийадыны да йаз: сексән өлчү“.

⁸ Чорбажы мететти бу диил инанч векили, ани фикирлән ишледи. Чүнкү бу дүннейин адамнары кендикилериннән таа фикирли ишлеерләр, некадар айдынныын оланнары.

⁹ Бән сизә деерим: едениниз дост кендинизә бу диил хакына зенгинниклән, ки ачан зенгинник битежек, кабул оласыныз дивеч биналара.

¹⁰ Зерә ким инанч адам күчүк ишлердә, о олажэк инанч адам бүүк ишлердә дә, ама кимә йок насыл инанмаа күчүк ишлери, она йок насыл инанмаа бүүк ишлери дә.

¹¹ Еер олмарсайдыныз инанч бу диил хакына зенгинниктә, озаман ким сизә инандыражэк хакына зенгинни?

¹² Еер башкасынын малында инанч диилсейдиниз, ким верер сизә бишей, сизин олсун дейни?

¹³ Бир дә изметкәр йок насыл измет етсин ики чорбажыйа. Зерә бирисини беенәрсейди, өбүрүнү беенмәз. Йада бириси ичин чалышкан оларса, өбүрү ичин касаветсиз олур. Йок насыл измет едәсиниз хем Аллаха, хем зенгиннәә».

Гөк Падишахлыгы хем Закон

¹⁴ Фарисейләр, ангылары севәрдиләр парайы, сеслейерәк бу лафлары, башладылар гүлмәә алмаа Иисусу.

¹⁵ Иисус деди оннара: «Сиз чалышэрсыныз кендинизи инсанын өнүндә доору чыкарасыныз, ама

Аллах таныйэр үреенизи. Зерä инсан метедеp, ондан Аллаx азет-меер.

¹⁶ Закон хем пророклар вардылар Иоандан. Иоандан буйаны Аллахын Падишахлыы насаат олэр, да херкези бакэр зорбалыкклан орайы гирмää.

¹⁷ Таа колай ерлән гөк гечежек, некадар бир нокта Айоз Закондан дүшежек.

¹⁸ Херкез, ким айырылэр карысындан да евленер башкасына, ороспулук йапэр. Ким дә евленер кожасындан айырылмыш карыйа, о да ороспулук йапэр.

Зенгин хем Лазар

¹⁹ Варды бир зенгин адам, ангысы гиинärди ергиван хем инжä кетен рубайлан. Хергүн йашарды шенниктä хем сефалыкта.

²⁰ Онун капусунда йатарды заллы фукаара Лазар, долу йарайлан.

²¹ Кайылды дойунсун кырынтыларлан, ани дүшерлär зенгинин софрасындан. Артык көпеклär дә, гелип, йалардылар онун йараларыны.

²² Бир парча вакыттан сора фукаара өлдү, ангиллär гөтүрдүлär ону Авраамын кужаана. Сора зенгин адам өлдү да гөмүлдү.

²³ Ачан зетленärди өлүлär ериндä, о бакты да гөрдү узактан Авраамы, Лазары да онун кужаанда.

²⁴ Да баарды: „Боба Авраам, ажы бени. Йолла Лазары, йысласын пармааны су ичиндä да сеppиннетсин benim дилими, зерä зетленерим бу йалын ичиндä“.

²⁵ Авраам жувап етти: „Оолум, аклына гетир, ани сән ии йашадын, ама Лазар зор йашады, шинди о бурада раатлык едер, ама сән зетленерсин.“

²⁶ Бундан каарä бизим хем сизин арамызда вар бир титси дипсизлик, өлä ки, ким истеер бурадан сизä гечсин йада сиздән бизä, йок колайлыы“.

²⁷ Озаман зенгин олан деди: „Йалварэрым, боба, йолла Лазары бобамын евинä,

²⁸ зерä вар беш кардашым. Аннатсын оннара буннары, ки дүшмесиннär оннар да бу зет еринä“.

²⁹ Авраам жувап етти: „Вар оннарда Моисей хем пророклар, оннары сеслесиннär“.

³⁰ „Олмаз, Авраам боба, – жувап етти зенгин олан, – салт бурадан, өлүлөрдән гидärсейди биркимсей, озаман оннар пишман олажэklar гүнахларындан“.

³¹ Авраам жувап етти: „Еер селäмärсейдилär Моисей хем пророклары, еер өлүлөрдән дә биркимсей дирилärсейди, инанмайажэklar“».

Гүнаха дүшүрмейин башкасыны

17 Иисус деди үүренижилеринä: «Йок нижä гүнаха сокан денемеклär гелмесин, ама вай она, кимдән гелер!

² Таа ии олур, онун бойнусуна бир дермен ташы ассыннар да ону дениз ичинä атсыннар, некадар бирисини бу ен күчүклердән гүнаха соксун.

³ Есап алын кенди-кендинизä! Еер сенин кардашын сана каршы гүнах йапарсайды, гит да азарла

ону. Еер пишман оларсайды, афет ону.

4 Еер о гүнаха гирәрсейди сана каршы еди сыра гүндә да еди сыра геләрсейди, дейип: „Пишман олэрым“, афедәсин ону».

5 Озаман апостоллар дедиләр Саабийә: «Зеделә бизим инанымызы!»

6 Сааби деди: «Еер сиздә олурса инан бир хардал тоому гиби, да дейәрсейдиниз бу дут фиданына: „Бурадан чык көклән да дениз ичинә дииш!“ – о сеслейежек.

7 Ким сиздән, чыраа кырдан гелдии заман сүрмектән йада койуннары отлатмактан, деер она: „Хызлы гел, отур софрай!“

8 Демеер мисиниз таа тез: „Хазырла имәә, кушан да измет ет бана, бән ийинжә хем ичинжә, сора сән дә ийежән хем ичежән“.

9 Шүкүр едерсин ми сән чыраана, ани йапты, не сымарладын она? /Инанмээрым!/
 10 Хеп өлә сиз дә, ачан йапажэныз хепсини, не сымарланмыш, дейиниз: „Биз йарамаз чырактар, йаптык, не ләазымды йапалым“».

Он лепралы хаста саа олдулар

11 Гидәркән Иерусалимә, Иисус гечти Самарийадан хем Галилеядан.

12 Гирәркән бир күү ичинә, Она каршы чыктылар он лепралы* адам. Оннар узакта дурдулар.

13 Сора бүүк сеслән баардылар: «Иисус, Ўүредижи, ажы бизи!»

14 Ачан Иисус гөрдү оннары, деди: «Гидин, гөстерилин попаз-

лара!» Оннар, йолда гидәркән, пакландылар.

15 Оннардан бириси, ачан гөрдү саа олмуш кендини, бүүк сеслән Аллахы метиннейерәк, геери дөндү.

16 О дүштү үзүкойну Иисусун аякларына да шүкүр етти. О бир самарийалыйды.

17 Иисус деди: «Пакланмады мы он киши? Нередә докузу?»

18 Булунмады мы кимсей, бу йабанжыдан каарә, геери дөнсүн да Аллахы метиннесин?»

19 Сора деди бу адама: «Калк да гит, сенин инанын сени куртарды».

Аллахын Падишахлыгы ичиниздә

20 Фарисейләр сордулар Иисуса: «Незаман гележек Аллахын Падишахлыгы?» Иисус жувап етти оннара: «Аллахын Падишахлыгы гелмейежек өлә, ани гөзә урсун.

21 Демейежеклар сизә: „Тә орада!“ йада: „Тә бурада!“ . Зерә Аллахын Падишахлыгы сиздә».

Иисусун икинжи гелмеси

22 Сора деди үүренижилеринә: «Гележек вакыт, ачан пек истейеженез гөрәсиниз Адам Оолунун гүннериндән бирини, ама гөрәмейеженез.

23 Дейежеклар сизә: „Тә орада, тә бурада!“ Йола чыкмайын, оннарын ардына гитмейин.

24 Зерә, нижә чимчирик чакэр да айдыннадэр гөкү бир кенарындан өбүр кенарынадан, өлә олажэк Адам Оолу да Кенди гүнүндә.

* 17:12 Лепра – титси дери хасталыгы.

25 Ама бундан онжә ләәзым чок зет чексин хем кабул олмасын бу бой инсандан.

26 Нижә олду Нойун гүннериндә, хеп өлә олажәк Адам Оолунун гүннериндә дә.

27 Ийәрдиләр, ичәрдиләр, евле нәрдиләр о гүнә кадар, незаман Ной гирди геми ичинә. Гелди потоп да кайбетти хепсини.

28 Енидән олажәк, нижә олду Лотун гүннериндә, незаман инсан ийәрди, ичәрди, сатын аларды, сатарды, екарди хем ев йапарды.

29 Ама о гүнү, ачан чыкты Лот Содомдан, гөктән атеш хем күкүрт йаады да хепсини кайбетти.

30 Хеп өлә олажәк о гүнү дә, незаман Адам Оолу пейдаланажәк.

31 Ким о гүндә булунажәк ев үстүндә, инмесин алмаа ев ишлерини ичйандан. Ким олажәк кырда, дөнмесин геери евә.

32 Аклыныза гетирин Лотун карысыны.

33 Ким чальшажәк куртарсын йашамасыны, кайбедежәк ону, ама ким кайбедежәк йашамасыны, йашамак еденежәк.

34 Сөлеерим, о гежә ики киши барабар бир патта олажәк. Бириси алынажәк, өбүрү калажәк.

35 Ики кары барабар ун үүдежәкләр. Бириси алынажәк, өбүрү калажәк.

/36 Ики адам олажәк кырда. Бириси алынажәк, өбүрү калажәк./»

37 Үүренижиләр сордулар: «Нередә, Сааби?» О жувап етти: «Нередә леш олажәк, орайы леш карталлары топланажәк».

Дул кары хем инансыз дааважы

18 Иисус сөледі үүренижилеринә бир өрнек, ки гөстерсин, ани ләәзым херзаман дуа етмәә да хич бракылмамаа:

2 «Бир касабата варды бир дааважы, ангысы Аллахтан коркмарды, инсандан да утанмарды.

3 О касабата варды бир дул кары, ангысы сык геләрди она да йалварарды: „Йап доорулук бана беним каршы дуранымнан“.

4 О узун вакыт истәмеди доорулук йапмаа, ама сонда кенди-кендинә деди: „Аллахтан коркмээрим, инсандан утанмээрим.

5 Ама, чүнкү бу дул кары бени раада бракмээр, она доорулук йапажам, ки, дайма гелип, кафамы дүүмесин“».

6 Сора Сааби екледи: «Ишидерсиниз ми, не деер диил доору дааважы?»

7 Ажаба Аллах йапмайажәк мы доорулук сечилмишлеринә, ким Она йалварэр гежә-гүндүз? Чок му оннары бекледежәк?

8 Сөлеерим сизә, тездә йапажәк доорулук оннара. Ама Адам Оолу гелмесиндә, ердә инан булажәк мы?»

Харччы хем фарисей

9 Сөледі таа бир өрнек оннара, ким кендинә умутланэр хем кендини доору сайэр, да башкасыны ашааландырэр.

10 «Ики киши гиттиләр Айоз бинайа дуа етмәә: бириси фарисей, өбүрү харччы.

11 Фарисей аяакча дурарды да бөлә дуа едәрди кенди-кендинә:

„Аллахым, шүкүр едерим сана, ани дилим калан инсан гиби: хырсыз, келепиржи, ороспу, еки нижә бу харччы.

¹² Бән ики сыра хафтада оруч тутэрым, верерим онунжу пайыны бүтүн гелиримдән“.

¹³ Ама харччы дурарды узакта, кыйышмарды баарлем гөзлерини гөкә калдырсын. О дүүйәрди гүүсүнә да дейәрди: „Ажы Бени, гүнахкери, Аллахым!“

¹⁴ Доору сөлеерим сизә, бу харччы Аллахын гөзүндә таа доору гитти евә, некадар фарисей. Зерә ким кендини үүсеклендирер, о ашааландырылажэк, ким кендини ашааландырэр, о үүсеклендирележэк».

Иисус иисөзлеер ушаклары

¹⁵ Гетирәрдиләр Иисуса ушаклары, ки диисин оннара, ама үүренижиләр, гөрүп буну, азарлардылар оннары.

¹⁶ Иисус чаарды ушаклары Кендинә да деди: «Бракын ушаклары гелсиннәр Бана да дургутмайын оннары, зерә Аллахын Падишахлыы оннарын гибилери ичин.

¹⁷ Доору сөлеерим сизә: ким каблетмейежэк Аллахын Падишахлыыны бир ушак гиби, о орайы хич гирмейежэк».

Зенгинник хем дивеч йашамак

¹⁸ Бир өндөржи сорду Иисуса: «Ии үүредижжи, не ләазым йапайым, ки дивеч йашамак еденеийим?»

¹⁹ «Нечин деерсин Бана ии? Кимсей диил ии йалныз Аллахтан каарә, – жувап етти Иисус. –

²⁰ Билерсин ми сымарламаклары? Ороспулук йапмайасын, өлдүрмейәсин, чалмайасын, йаланжы шаат олмайасын, бобаны хем ананы икрамнайасын».

²¹ «Хепси буннары таманнадым таа генчлиимдән», – жувап етти бу адам.

²² Иисус, ишидип бу лафлары, деди: «Сана салт бир иш етишмеер: сат варлыыны, пает фукааралара, да олажэк хазнан гөктә. Сора гел да излә Бени».

²³ О, ишидип бу лафлары, пек гүженди, зерә бүүк варлыы варды.

²⁴ Иисус, гөрүп, ани пек гүженди, деди: «Не зор гирсин Аллахын Падишахлыына зенгин оланнар!»

²⁵ Таа илин бир девә ииненин кулаандан гечсин, некадар бир зенгин адам Аллахын Падишахлыына гирсин».

²⁶ Оннар, ангылары сесләрдиләр, дедиләр: «Ким ажаба куртулабилир?»

²⁷ Иисус жувап етти: «Не инсана олмаз, Аллаха олур».

²⁸ Озаман Петри деди: «Бак, биз брактык хепсини да гелдик Сеннин ардына».

²⁹ Иисус она деди: «Доорусуну сөлеерим сизә, хепси, ким бракты евини, карысыны, кардашларыны, анасыны, бобасыны еки ушакларыны Аллахын Падишахлыы ичин,

³⁰ кабледежэк чок таа зедә бу өмүрдә хем геләр өмүрдә дивеч йашамак».

Иисус үчүнжү сыра хаберлеер өлүмүнү хем дирилмесини

³¹ Иисус, алып бир тарафа оники үүренижисини, деди оннара:

«Тә, биз гидериз Иерусалимә. Хепси, не йазылы пророктардан Адам Оолу ичин, таманнаһәк.

³²Зерә Адам Оолу верилежек йабанжыларын еллеринә. Ону гүлмәә алажеклар, сүүйежеклар хем түкүрежеклар үзүнә.

³³Ону камчийлан дүүйежеклар да өлдүрежеклар, ама О үчүнжү гүнү дирилежек».

³⁴Оннар аннамадылар бишей бу лафлардан, зерә бу лафлар оннар ичин капалыйды. Оннар аннайамадылар, не О сөледиди.

*Бир көөр Иерихон
касабасында*

³⁵Ачан йаклашарды Иисус Иерихон касабасына, бир көөр отураарды йол бойунда, диленерәк.

³⁶Ишидип, ани йолдан инсан гечер, сорду: «Не олэр?»

³⁷Она сөледиләр: «Назаретли Иисус гечер».

³⁸Озаман о баарды: «Иисус, Давидин Оолу, ажы бени!»

³⁹Оннар, ким гидәрди ондә, азарлардылар ону, суссун, ама о таа пек баарарды: «Давидин Оолу, ажы бени!»

⁴⁰Иисус дургунду, сымарлады гетирсиннәр көөр адамы. Ачан о йаклашты, Иисус сорду:

⁴¹«Не истеерсин сана йапайым?» О жувап етти: «Сааби! Гөрмәк еденейим».

⁴²Иисус деди: «Гөр, сенин инанын сени куртарды».

⁴³Көөр адам чабук гөрмәә башлады да гитти Иисусун ардына, Аллахы метедерәк. Хепси инсан, гөрерәк, не олду, метиннедиләр Аллахы.

Закей

19 Иисус гирди Иерихон касабасына да гечәрди касаба ичиндән.

²Бир зенгин адам, ады Закей, харччыларын заабиди,

³истәрди гөрсүн Иисусу, ама инсан бетеринә гөрәмәрди, зерә кенди алчак бойлуйду.

⁴Онуштан качты илери, пинди бир йабан инжир аажына, Иисусу гөрсүн, чүнкү Иисус ләазымды гечсин бу йолдан.

⁵Ачан Иисус етишти бурайы, бакты йукары, гөрдү ону да деди: «Закей, хызлы ин ерә, бүүн ләазым калайым сенин евиндә».

⁶Закей хызлы инди ерә да Иисусу севинмәклән каблетти.

⁷Гөрүп буну, хепси мырылданмаа башладылар да дейәрдиләр: «Гирди конаклансын бир гүнахкер адамын евиндә!»

⁸Ама Закей, калкып, Саабийә деди: «Сааби, беним варлымын йарысыны веририм фукааралара. Еер биркимсейи алдаттысайдым, она чевирежәм геери дөрт катына».

⁹Иисус деди: «Бүүн бу евә гелди куртулмак, зерә бу адам да Авраамын оолудур.

¹⁰Адам Оолу гелди аарасын хем куртарсын кайып оланнары».

Он алтын ичин өрнек

¹¹Ачан Иисус сөләрди бу лафлары, Иерусалимә йакынды. Чүнкү чойу санардылар, ани тездә орада курулажәк Аллахын Падишахлы,

¹²О сөледиди: «Бир адам үүсек бойдан йолланды бир узак мемлекетә,

ки алсын елә падишахлыгы да сора дөнсүн геери.

13 Чаарды он чырааны, верди он-нара он гүмүш да деди: „Бән геери дөнүнжә, койун оннары алыш-веришә“.

14 Ама ватандашлары ондан азет-мәрдиләр, йолладылар хабержилери ардына, сөлесиннәр: „Биз истәмеериз, сән падишахлык едәсин бизим үстүмүзә“.

15 Ачан бу адам алды падишахлыгы елә, дөндү геери да чаарды чыракларыны, кимә вердийди алтыннары, ки гөрсүн, не казандылар алыш-веришликтән.

16 Илकिनкиси гелди да деди: „Чорбажы, сенин гүмүшүннән казандым таа он гүмүш“.

17 Озаман чорбажы жувап етти: „Хелал, сән ии чыраксын, олдун инанч адам күчүк ишлердә, онуштан койэрым сени кулланьжы он касабанын үстүнә“.

18 Гелди икинжиси да деди: „Чорбажы, сенин гүмүшүннән казандым таа беш гүмүш“.

19 Чорбажы жувап етти: „Сән беш касабада кулланьжы олажан“.

20 Гелди үчүнжүсү, дейип: „Чорбажы, тә гетирдим сенин гүмүшүнү. Корудум ону сарылы бир пешкир ичиндә,

21 зерә коркгум сендән. Сән бир кескин адамсын, алэрсын орадан, нерейи коймадын, хем бичерсин, нередә екмедин“.

22 Озаман чорбажы деди: „Йарамаз чырак! Даава кесежәм сана сенин кенди лафларына гөрә. Биләрдин, ани бән кескин бир адамым, алэрым орадан, нерейи коймадым, хем бичерим, нередә екмедим.

23 Нечин озаман коймадын парамы алыш-веришләә, ки беним дөнмемдә кабледейим геери казанчлан?“

24 Сора дөндү орада дураннара да деди: „Алын гүмүшү ондан да верин она, кимдә вар он гүмүш“.

25 „Чорбажы, – жувап етти оннар, – онда шинди вар он гүмүш!“

26 Чорбажы деди: „Сизә сөлее-рим, кимдә вар, она таа вериле-жәк, кимдә йок, ондан алынажәк, нейи дә вар.

27 Ама беним душманнарымы, ким истәмеди падишахлык едейим оннарын үстүнә, гетирин бурайы да өлдүрүн беним өнүмдә!“»

Иисус гиреп Иерусалимә

28 Буну сөледиктән сора, Иисус йолланды Иерусалимә доору гит-мәә.

29 Йаклашты Виффагия хем Вифайя күүлериңә, ани Зейтин байырынын йанында, йоллады ики үүренижисини

30 да деди оннара: «Гидин ондеки күййә. Гирәркән орайы, булажэныз баалы бир ешек кодуу, ангысына таа кимсей атлы пинмеди. Чөзүн ону да гетирин Бана.

31 Еер биркимсей сорарса: „Нечин чөзерсиниз?“, жувап един: „О ләәзым Саабийә“».

32 Йолланмышлар гитиләр, хепсини өлә булдулар, нижә сөледийди.

33 Ачан чөзәрдиләр ешәән кодууну, чорбажылар сорду: «Нечин чөзерсиниз кодуу?»

34 Оннар жувап еттиләр: «О ләәзым Саабийә».

35 Үүренижиләр гетирдиләр кодуу Иисуса, сора дөшедиләр

рубаларыны кодуун үстүнә да Иисусу атлы пиндирдиләр.

³⁶Иисус атлы гидәркән, инсан дөшәрди йол үстүнә Онун өнүндә кенди рубаларыны.

³⁷Ачан йаклашты Иерусалимә, йылмаланаркан Зейтин байырындан, хепси үүренижиләр севинмектән бир бүүк сеслән башладылар метиннемәә Аллахы хепси кудретли ишләр ичин, не гөрдүләр:

³⁸«Иисөзленмиш олсун Саабинин адына гелән Падишах! Услурук гөклердә хем метинник үүсек ерлердә!»

³⁹Фарисейлердән кимиси, ким инсан арасындайды, Иисуса дедиләр: «Үүредижи, сустур үүренижилерини!»

⁴⁰О жувап етти оннара: «Сөлеерим сизә: еер оннар сусарсайдылар, ташлар бааражәклар».

Иисус аалээр Иерусалим ичин

⁴¹Иисус, йаклашып касабайа, бакты она да башлады ааламаа онун ичин.

⁴²О деди: «Еер сән баарлем бүүн билейдин, насыл еденәбилирсин услулук! Ама бу саклы сендән.

⁴³Гележек вакытлар, незаман душман дуварларда топрак йыважәк, долайлайажәк хем сыкыштыражәк сени хер тарафтан.

⁴⁴Йапажәк ерлән бир сени хем йок едежек сенин ушакларыны сендә. Бракмайажәк сендә бир дә таш үстүндә таш, зерә танымадын вакыды, незаман Аллах гелди сени куртарсын».

Иисус паклээр Айоз бинайы

⁴⁵Сора Иисус гирди Айоз бинанын аулу ичинә да башлады

кооламаа дышары хепсини, ким алыш-вериш йапарды.

⁴⁶О деди оннара: «Йазылы: „Беним евим дуа еви олажәк“, ама сиз чевирдиниз ону хайдут ининә».

⁴⁷Иисус хер гүн үүредәрди инсаны Айоз бина ичиндә. Бүүк попазлар, билгичләр хем халкын аксакаллары Ону өлдүрмәә бакардылар.

⁴⁸Ама йапамардылар бишей, зерә инсан хавезлән Иисусун лафыны сесләрди.

Иисусун заабитлии

20 Бир гүнү, незаман Иисус инсаны Айоз бина аулунда үүредәрди хем насаат едәрди Ии Хабери, Она гелдиләр бүүк попазлар, билгичләр хем аксакаллар.

²Да дедиләр: «Сөлә, не заабитликлән йапәрсын буннары, хем ким верди Сана заабитлии?»

³Иисус жувап етти оннара: «Койажам Бән дә сизә бир соруш, жувап единиз Бана.

⁴Иоанын ваатизлии гөктән ми, оса инсандан мы?»

⁵Оннар бири-бириннән лафедәрди: «Еер дейәрсейдик: „Гөктән“, О дейежек: „Олейсә, нечин ону инанмадыныз?»

⁶Ама дейәрсейдик: „Инсандан“, озаман инсан бизи өлдүрежек ташлан, зерә хепси инанэр, ани Иоан бир пророк».

⁷Онуштан жувап етилар: «Билмеериз, нередән гелер Иоанын ваатизлии».

⁸Озаман Иисус жувап етти: «Бән дә сөләмейежәм сизә, не заабитликлән йапэрым буннары».

Фена баажылар

⁹Сора сөледі инсана бу өрнәә: «Бир адам койду бир баа, верди ону баажылар, сора узун бир вақыда гитти башка мемлекетә.

¹⁰Ўзүм вақыдында йоллады бир чырак баажылар, алсын пайыны баа берекединдән, ама баажылар дүүдүләр ону да бош еллән геери йолладылар.

¹¹Сора йоллады башка бир чырааны. Оннар ону да дүүдүләр, гүлмәә алдылар да бош еллән геери йолладылар.

¹²Йоллады үчүнжү чырааны. Оннар ону да йараладылар хем баадан дышары уураттылар.

¹³Баайын чорбажысы дүшүндү: „Не йапайым? Йоллайажам беним севгили оолуму. Беки ону икраман кабледирләр!“

¹⁴Ама баажылар, гөрүп ону, аннаштылар бири-бириннән, дейип: „Тә чорбажынын оолу, өлдүрелим ону, да баа бизә калажэк“.

¹⁵Чыкарып ону баадан бир тарафа, өлдүрдүләр. Шинди не йапажэк баа чорбажысы бу баажыларан?

¹⁶Гелип, телеф едежэк оннары, ама баайы башка адамнара вережэк». Бу лафлары ишидип, инсан деди: «Олмаз бу олсун!»

¹⁷Иисус, бакып уз оннарын гөзлеринә, деди: «Озаман насыл аннамаа бу сөзлери, ани йазылы: „Таш, ани усталар сыбытты, сонда етишти көшә ташы олсун“?»

¹⁸Ким дүшежэк бу таш үстүнә, езилежэк. Ама кимин үстүнә таш дүшежэк, ону туз-буз йапажэк».

¹⁹Бүүк попазлар хем билгичләр бактылар хемен Ону тутсун-

нар, ама инсандан коркардылар. Зерә аннадылар, ани оннар ичин Иисус бу өрнәә сөледі.

Хак Кесара хем Аллаха

²⁰Онуштан башладылар Иисусу колламаа. Йолладылар ардына гөзчүлери, ангылары йапындылар кабаатсыз, бакарак тутсуннар Ону бир лафлан, ки кулланыжынын даавасына хем заабитлиинә версиннәр.

²¹Она сордулар: «Ўүредижі, билериз, ани доору лафедерсин хем үүредерсин, адамын үзүнә бакмайарак, хақына Аллахын йолуну үүредерсин.

²²Дүшер ми, өдейелим харч Кесара оса дүшмеер ми?»

²³Иисус аннады оннарын шалвирликлерини, да деди: «/Нечин Бени денеерсиниз?/

²⁴Гөстерин Бана бир динар. Кимин ресими хем ады йазылы бурада?» «Кесарын», – жувап еттиләр оннар.

²⁵Озаман Иисус деди: «Верин Кесара, не Кесарын, ама Аллаха, не Аллахын».

²⁶Тутамадылар Ону лафлан инсанын өнүндә да, шашып Онун жувабына, суштулар.

Дирилмәк ичин соруш

²⁷Кимиси садукейлердән, ким деер, ани йок дирилмәк, йаклашып Иисуса, сордулар:

²⁸«Ўүредижі, Моисей йазыларында деди бизә: „Еер биркимсей өләрсейди ушаксыз, да карысы саа каларсайды, онун кардашы евленсин бу карыйа да калдырсын ушак өлмүш кардашына тамызлык ичин“.

29 Варды еди кардаш. Илкинки-си евленди да ушаксыз өлдү.

30 Оун карысына евленди икинжи кардашы, /о да өлдү таа олмадыйнан ушаа/.

31 Сора бу карыйы алды үчүнжү кардашы. Ола йапты еди кардаш да ушаксыз өлдүлөр.

32 Хепсиндән сора өлдү кары да.

33 Дирилмектә ангысынын карысы олажэк бу кары? Зерә хепси еди кардаш она евлийди».

34 Иисус жувап етти: «Бу йашаманын ооллары хем кызлары евленерләр.

35 Ама ким етишежек, пай алсын геләр өмүрдән хем өлүлерин дирилмесиндән, евленмейежек.

36 Артык йок насыл өлсүннәр, чүнкү ангиллерә бензеерләр. Оннар Аллахын ооллары, зерә өлүмдән дирилежекләр.

37 Ама, ани өлүләр дирилежек, буну гөстерди кенди Моисей орада, нередә лаф гидер йанар гүмә ичин. Орада Сааби ичин деер: „Авраамын Аллахы, Исаакын Аллахы хем Иаковун Аллахы“.

38 Аллах – өлүлерин Аллахы диил, ама дирилерин, зерә Аллаха хепси инсан диридик».

39 Билгичлердән кимиси жувап етти: «Ии сөледин, Ўүредижги!»

40 Бундан сора кимсей кыйышамарды сорсун Она бир дә лаф.

Христос – кимин оолу?

41 Иисус сорду оннара: «Нечин деерләр, ани Христос – Давидин Оолу?

42 Кенди Давид Псалма кийадында деер: „Сааби деди беним Чорбажыма: Отур саа тарафымда,

43 Бән койунжа Сенин душманнарыны айкаклады алтына“.

44 Давид адлээр Ону „Чорбажы“, озаман насыл О олабилер Давидин оолу?»

45 Хепси ишиттилар, нижә Иисус үүренижилеринә деди:

46 «Корунун билгичлердән, ангылар северләр гезмәә узун рубайлан хем беенерләр инсан селәмнесин оннары мейданнарда. Северләр отурмаа илк скемнелерә синагогаларда хем өндеки ерлерә конак софраларында.

47 Оннар кемирерләр дулларын евлерини, ама гөстермәк ичин узун дуалар йапэрлар. Оннарын жезасы чок аар олажэк».

Дул карынын баашышы

21 Иисус сииредәрди, нижә зенгин адамнар баашыш койэрлар Айоз бинанын хазнасына.

2 Гөрдү бир фукаара дул карыйы, ангысы койду ики лепта*.

3 Иисус деди: «Доору сөлеерим сизә, ани бу фукаара дул таа чок койду хепсиндән.

4 Хепси койду кенди боллукларындан, ама бу кары кенди йоклуундан верди хепсини, не варды онда йашамак ичин».

Битки вакыдын нышаннары

5 Ачан кимиси лафедәрди Айоз бина ичин, ангысы гөзәл донакты кәәмил ташларлан хем баашышларлан, Иисус деди:

* 21:2 Лепта – ен уфак пара.

6 «Гележек вакыт, бурада калмайаҗэк таш үстүндә таш, хепси йыкылаҗэк».

7 Үүрениҗиләр Иисуса сордулар: «Үүредиҗи, незаман буннар олаҗэк хем несой нышан гөстережек буннарын йаклашмасыны?»

8 Иисус җувап етти: «Бакын, алданмайасыныз. Зерә чойу гележек Беним адыма да дейежек: „Бәним Христос“ йада: „Вакыт гелди“. Сиз гитмейин оннарын ардына.

9 Ачан ишидеҗениз җенкләр ичин хем калкынмаклар ичин, коркмайын. Зерә илкин хепси буннар ләәзым олсун, ама биткиси тез гелмейежек».

10 Ондан сора Иисус деди: «Миллет миллетә, падишахлык падишахлаа каршы калкаҗэк.

11 Кими ерлердә бүүк ер тепремелери, аачлык, салгыннар, башка титси ишләр хем бүүк нышаннар гөктә олаҗэк.

12 Хепсиндән өнҗә сизи тутажэклар хем коолайаҗэклар. Вережеклар синагогалара хем зынданнара, чыкараҗэклар сизи падишахларын хем кулланыҗыларын өнүнә Беним адым ичин.

13 Бу ишләр олаҗэк, ки шаатлык едәсиниз Беним ичин.

14 Буну ии аклынызда тутун: дүшүнмейин, насыл доорулуунузу чыкармаа.

15 Зерә сизә аарифлик лафыныза вереҗәм, да душманнарыныз сизә каршы дурамайаҗэк хем бишей дейәмейежек.

16 Оннарын еллеринә сизи вережеклар кенди ананыз, бобаныз, кардашларыныз, хысымнарыныз

хем достларыныз. Кимисини сиздән өлдүрежеклар.

17 Беним адым ичин сиздән хепси азетмейежек,

18 ама бир дә сач башыныздан кайбелмейежек.

19 Дайанмаклан сиз кендинизи куртараҗэныз.

20 Ачан гөреҗениз Иерусалими, долайланмыш аскерләрлән, биләсиниз, ани онун даалмасы йаклашты.

21 Озаман, ким олаҗэк Иудейада, байырлара качсын. Ким булунаҗэк Иерусалим ичиндә, чыксын орадан. Ким олаҗэк кырда, гирмесин касабайа.

22 Буннар җеза гүннери олаҗэк, ки таманнансын хепси, не йазылы.

23 О гүннердә вай маамул хем ушак емзирән карылар! Зерә ер үстүндә бир бүүк сыкынтылык олаҗэк, Аллахын үфкеси бу инсан үстүнә гележек.

24 Оннар кылычтан өлежек, есирләә хертүрлү миллетлерә гөтүрүлежек. Иерусалим йабанҗы миллетләрлән чииненмиш олаҗэк, озамана кадар, незаман миллетлерин вакытлары таманнаҗэк.

Адам Оолунун гелмеси

25 Гүндә, айда хем йылдызларда нышаннар олаҗэк. Ер үстүндә сыкынтылык миллетлерин арасында олаҗэк. Оннар билмейежеклар, не йапсыннар денизин далгалары уултусундан.

26 Инсан байылаҗэк коркудан, белалары беклейерәк, не дүннә үстүнә гележек, зерә гөкүн кувелери сарсаланаҗэк.

²⁷Озаман гөрежекләр Адам Оолуну булут ичиндә геләркән бүүк куветлән хем метинниклән.

²⁸Ачан буннар башлайжэк олмаа, озаман доорулун хем калдырын бакышынызы йукары, зерә сизин куртулманыз йаклашты».

²⁹Сора бир өрнек сөледи оннара: «Бакын инжир фиданына хем калан фиданнара.

³⁰Ачан гөрерсиниз оннары ешерәркән, билерсиниз, ани йаз йакын.

³¹Хеп өлә, сиз дә ачан гөреженез буннары олуркан, билин, ани Аллахын Падишахлыы йаклашәр.

³²Доору сөлеерим сизә, ани бу бой инсан гечмейежек, хепси буннар таманнанмайынжа.

³³Ер хем гөк гечежек, ама Беним сөзлерим хич гечмейежек.

Кушку олун

³⁴Кенди-кендинизә есап алын, ки биртүрлү аарлашмасын үреклериниз хобурлуктан, ичкижиликтән хем йашамак кахырларындан, да о гүн гелмесин ап-ансыздан сизин үстүнүзә.

³⁵О гүн аркан гиби гележек бу ердә хепси йашайаннарын үстүнә.

³⁶Херзаман олун ачыкгөз хем дуа един, ки куртулабиләсиниз хепси буннардан, не олажэк, да Адам Оолунун өнүнә чыкабиләсиниз».

³⁷Гүндүз Иисус үүредәрди Айоз бина ичиндә, ама авшамнен гежелемәә гидәрди Зейтин байырына.

³⁸Инсан чин сабаалендән Айоз бинайа геләрди, ки сеслесин Ону.

Иисуса каршы аннашмак

22 Хамурсуз йорту, ани денер Паскеллә, йаклашарды.

²Бүүк попазлар хем билгичләр аарардылар қолайлык Иисусу өлдүрсүннәр, ама инсандан коркардылар.

³Шейтан гирди оникидән бирисинә, Иудайа, ангысына дейәрдиләр Искариот.

⁴Иуда гитти аннашсын бүүк попазларлан хем Айоз бинанын бекчилерин заабитлериннән, насыл верәбилсин Иисусу оннарын елинә.

⁵Оннар севиндиләр, кайыл олдулар она пара версиннәр.

⁶Иуда буну кабетти да бакарды булсун бир уйгун вакыт, ки Иисусу оннарын елинә версин, незаман инсан йок.

Паскеллә софрасы

⁷Гелди Хамурсуз йортунун гүнү, незаман Паскелленин курбаны ләазымды кесилсин.

⁸Иисус йоллады Петрийи хем Иоаны бутүрлү сымарламаклан: «Гидин да хазырлайын бизә Паскеллә софрасыны ийелим».

⁹«Нередә истеерсин хазырлайалым?» – сордулар оннар.

¹⁰О жувап етти: «Ачан касаба ичинә гиреженез, сизә каршы чыкажэк бир адам, ани гөтүрежек бир тести су. Гидин онун ардына евәдән, нерейи о гирежек,

¹¹да дейин евин чорбажысына: „Үүредижи сорэр: нередә конак одасы, нәанда Паскеллейи үүренижилеримнән ийежәм?“

¹²О гөстережек сизә үст катта бир бүүк ода, хазыр, дөшенмиш.

Орада хазырлайын бизә Паскеллейи».

¹³Оннар гиттиләр да булдулар өлә, нижә О сөледийди. Орада хазырладылар Паскеллейи.

¹⁴Ачан гелди вакыт, Иисус апостолларлан барабар отурду софрайа.

¹⁵О деди оннара: «Чок истәрдим ийеим сизиннән бу Паскеллейи Беним зетлеримдән илери.

¹⁶Зерә сөлеерим сизә, бундан сора имейежәм Паскеллейи, олмайынжә Аллахын Падишахлыында».

¹⁷Сора алды чөлмәә, шүкүр етти Аллага да деди: «Алын буну, пайедин аранызда.

¹⁸Зерә сизә сөлеерим, ани шиндән сора ичмейежәм чотук мейвасындан, таа гелмейинжә Аллахын Падишахлыы».

¹⁹Сора алды бир екмек, шүкүр етти Аллага, кырып, ону верди үүренижилеринә да деди: «Бу – Беним гүүдәм, ани верилер сизин ичин. Буну йапасыныз Беним анылмам ичин».

²⁰Хеп өлә, имектән сора, алды чөлмәә да деди: «Бу чөлмә – ени бааланты, ани куведә гирер Беним канымнан, ани сизин ичин дөкүлер.

²¹Тә шинди Бени сатанын ели Бенимнән бу софрада.

²²Адам Оолу гидер, нижә Онун ичин сыраланмыш. Ама вай о адама, кимдән Адам Оолу сатыләр!»

²³Оннар башладылар сормаа бири-биринә: «Ажаба кимдир о, ким буну йапәр?»

Бүүклүк ичин кавга

²⁴Апостолларын арасында башлады бир кавга, ки билинсин, ким оннардан ен бүүк сайылажэк.

²⁵Иисус деди: «Миллетлерин падишахлары заабитлик едерләр инсанын үстүнә. Инсан адлээр заабитлерини „ии йапан“.

²⁶Ама сиз оннар гиби олмайын. Ким ен бүүк сиздән, олсун нижә ен күчүк, хем ким кулланэр, олсун изметчи гиби.

²⁷Зерә ким таа бүүк? О, ким софрада отурэр мы, оса ким измет едер ми? Диил ми о, ким софрада отурэр? Ама Бән сизин аранызда бир изметчи гийийим.

²⁸Сизсиниз оннар, ким Бенимнән билә херзаман Беним денемеклеримдә олду.

²⁹Онун ичин сизә падишахлык баашлээрым, нижә Боба Бана баашлады,

³⁰ийәсиниз хем ичәсиниз Беним Падишахлыымын софрасында хем отурасыныз чорбажылык скемнелериндә, даава кесерәк Израилин оники тамызлыына».

Петринин атылмасы ичин хабер

³¹Сааби деди Петрийә: «Симон, Симон, шейтан истеди сизи чалкасын, нижә боодайы,

³²ама Бән дуа еттим сенин ичин, йуфкаланмасын сенин инанын. Да сән, енидән дөнүп Бана, каавилеийәсин кардашларыны инанда».

³³Петри деди Она: «Сааби, бән хазырым гитмәә Сениннән зынданадан хем өлүмәдән».

³⁴Ама Иисус деди она: «Сөлеерим сана, Петри: бүүн хороз өтүнжә, сән үч сыра Бендән атылажан».

³⁵Сора деди хепсинә: «Ачан йолладым сизи кесесиз, хийбесиз хем аяк капсыз, варды мы сизин

бир сыкынтыныз?» Оннар жувап еттиләр: «Хич бишейдә йокту».

³⁶ Иисус деди: «Ама шинди деерим сизә: Кимин вар кесеси, алсын йанына. Кимин вар хийбеси, йанына алсын. Кимин йок кылыжы, сатсын үст рубасыны да алсын кылыч кендинә.

³⁷ Зерә ләазым таманнансын Бенимнән бу сөзләр, ани йазылы: „О койулду законсузларлан бир сыййа“. Бу йазы тездә ләазым таманнансын Бенимнән».

³⁸ «Сааби, – деди оннар, – тә, ики кылыч!» О жувап етти: «Етәр!»

Иисус Зейтин байырында

³⁹ Иисус, дышары чыкып, алыш-масына гөрә, гитти Зейтин байырына. Үүренижилери гитти Онун ардына.

⁴⁰ Ачан етиштиләр о ерә, деди оннара: «Дуа един, ки дүшмейәсиниз денемейә».

⁴¹ Сора узаклашты оннардан бир сопа атымы, диз чөктү да башлады дуа етмәә:

⁴² «Боба, еер истәрсейдин, ашырт Бендән бу ажы чөлмәә! Хеп окар олсун диил Беним истедиим, ама Сенин».

⁴³ Озаман гөктән гөстерилди бир ангил, ангысы гелди Ону гиргинетмәә.

⁴⁴ Булунуп бүүк зетлердә, Иисус башлады таа хашлак дуа етмәә. Онун тери аннысындан дамнарды ерә бүүк кан дамнарды гиби.

⁴⁵ Дуадан сора калкып, гелди үүренижилеринә, ама оннар, кахырдан йорулуп, уйумштулар.

⁴⁶ О деди оннара: «Нечин уйу-йэрсыныз? Калкын да дуа един, ки денемейә дүшмейәсиниз».

Иисус тутуләр

⁴⁷ Иисус таа лафедәркән, пейдаланды бир сүрү инсан. Оннарын онү сора гидәрди үүренижилерин бириси, ады Иуда. О йаклашты Иисуса, өпсүн Ону дейни.

⁴⁸ Ама Иисус деди: «Иуда, бир өпүшлән ми сатэрсын Адам Оолуну?»

⁴⁹ Оннар, ким Иисуслан барбарды, гөрүп, не олэр, сордулар Она: «Сааби, кылычлан уралыммы?»

⁵⁰ Бириси оннардан урду баш попазын чыраана да кести онун саа кулааны.

⁵¹ Ама Иисус деди: «Олмаз, етәр!» Бу адамын кулаана дииди да алыштырды.

⁵² Сора Иисус деди бүүк попазлара, Айоз бинанын бекчилерин заабитлеринә хем аксакаллара, ангылары гелдиләр Ону тутмаа: «Сиз чыктыныз Бени тутмаа, нижә бир хайдуду, кылычларлан хем сопарларлан.

⁵³ Хер гүн сизиннән булунурдум Айоз бинада, Бени тутмадыныз. Ама шинди гелди сизин саадыныз, каранлык куведин саады».

Петри атыләр Иисустан

⁵⁴ Иисусу туттуктан сора гөтүрдүләр баш попазын евинә. Петри узактан узаа изләрди оннары.

⁵⁵ Тутуштурдулар бир атеш аул ичиндә да отурдулар онун долайында. Петри отурду оннарын арасында.

⁵⁶Бир изметкәр кыз атешин айдыннында гөрдү Петрийи, уз она бакты да деди: «Бу адам да Онуннанды».

⁵⁷Петри атылды, дейерäk: «Кары, бән Ону хич танымээрым!»

⁵⁸Бираздана башкасы деди: «Сән дә оннардансын». Ама Петри деди: «Бей адам, бән диилим оннардан».

⁵⁹Иакын бир сааттан сора таа бириси деди: «Хич лафсыз, бу адам да Онуннанды, зерä о да галилейалы».

⁶⁰Петри жувап етти: «Бей адам, хич аннамээрым, не сөлеерсин». Ачан Петри таа лафедәрди, хороз өтгү.

⁶¹Сааби дөндү да уз Петрийä бакты. Озаман Петри аклына гетирди лафлары, ани сөледийди Иисус: «Бүүн хороз өтүнжә, сән үч сыра Бендән атылажан».

⁶²Петри чыкты дышары да ажы аалады.

Иисусу аскерләр гүлмәй алэрлар

⁶³Иисусун бекчилери гүлмәй алардылар хем дүүйәрдиләр Ону.

⁶⁴Бааладылар Онун гөзлерини да сорардылар: «Пророклук ет, ким урду Сана?»

⁶⁵Хем таа чок бетваларлан Ону бетвалардылар.

Иисус Синедрионун өнүндә

⁶⁶Ачан айдыннанды, халкын аксакаллары, бүүк попазлар хем билгиләр топландылар. Иисусу гетирдиләр Синедриона да сордулар:

⁶⁷«Сәнсин ми Христос? Сөлә бизä». Иисус жувап етти: «Еер сөләрсейдим сизä, инанмайжэныз.

⁶⁸Еер сорарсайдым сизä, жувап етмейежениз Бана /хем дә колвермейежениз Бени/.

⁶⁹Бүүндән сора Адам Оолу отуражэк кудретли Аллахын саа тарафында».

⁷⁰Хепси сорардылар: «Аслы мы, ани Сән Аллахын Оолуйсун?» О жувап етти: «Нижә сөлеерсиниз, Бәним».

⁷¹Озаман дедиләр: «Не ләазым бизä башка шаат? Биз кендимиз ишиттик лафы Онун аазындан».

Иисус

кулланыжы Пилатын өнүндә

23 Ондан сора хепси калктылар да Иисусу Пилата гөтүрдүләр.

²Башладылар Ону кабаатландырмаа бөлә лафларлан: «Биз булдук бу Адамы, бизим инсаны кызыштыраркан калкынмаа хем дургударкан, харч өдәмесиннәр Кесара. О кендини сайэр Христос – Падишах».

³Пилат сорду: «Сәнсин ми Иудейлерин Падишахы?» «Өлә, нижә сөлеерсин», – жувап етти Иисус.

⁴Пилат деди бүүк попазлара: «Бән булмээрым бир дә кабаат бу адамда».

⁵Оннар чок чалыштылар, дейип: «О калдырэр инсаны, үүредер бүтүн Иудеяда, башлайып Галилеядан бурайы кадар».

Иисус Иродун өнүндә

⁶Пилат, ишидип буну, сорду: «Бу адам Галилеядан мы?»

⁷Ачан аннады, ани Иисус Иродун кулланмасындан, Ону Ирода

йоллады, ангысы о гүннердә Иерусалимдейди.

⁸Ирод, гөрүп Иисусу, пек севинди, зерә чоктан истәрди Ону гөрсүн, чүнкү Онун ичин ишиттийди да умутланарды гөрсүн Ону йапаркан бир мераклы нышан.

⁹Койду Она чок сорушлар, ама Иисус хич жувап вермеди.

¹⁰Бүүк попазлар хем билгичләр орада дурардылар да бүүк үфкейлән амазлардылар Ону.

¹¹Ирод кенди аскерлериннән ашаалатты хем гүлмәә алды Иисусу, гиидирди Ону йалабык рубайлан, сора геери йоллады Пилата.

¹²О гүндән сора Ирод хем Пилат достлаштылар бири-бириннән, ама бу гүнә кадар душманлык едәрдиләр.

Иисус хем Варавва

¹³Пилат топлады бүүк попазлары, өндержилери хем инсаны

¹⁴да деди оннара: «Гетирдиниз бана бу Адамы, нижә бирисини, ангысы кызыштырэр инсаны калкынмаа. Ама аараштырып хепсини сизин өнүнүздә, булмадым бу Адамда бир дә кабаат, не сиз сөлединиз.

¹⁵Ирод да булмады, онуштан Ону геери бизә йоллады. Гөрерсиниз, бу Адам бишей йапмады, ки өлүмә кабаатлы олсун.

¹⁶Онуштан дүүдүрдүктән сора колвережәм Ону».

¹⁷Хер Паскеллә йортусунда Пилат ләазымды колверсин капанмышлардан бирисини./

¹⁸Ама хепси оннар баардылар бир сеслән: «Өлүмә Ону, колвер бизә Вараввайы!»

¹⁹Вараввайы зындана кападыйдылар калкынмак хем адам өлдүрмәк бетеринә, не о йапмышты касаба ичиндә.

²⁰Пилат енидән данышты оннара, умутланарак, колверсин Иисусу,

²¹ама оннар баардылар: «Гер, гер Ону ставроза!»

²²Пилат үчүнжү сыра сорду: «Не көтүлүк О йапты? Бән булмадым бир дә кабаат Онда өлүм ичин. Өлә ки, дүүдүрдүктән сора колвережәм Ону».

²³Оннар бүүк сеслән баардылар хем зорладылар, ки Иисус герилсин ставроза. Оннарын /хем бүүк попазларын/ баармаклары енесидиләр.

²⁴Пилат карарлады оннарын истедиклерини таманнасын.

²⁵Колверди ону, ким капана капалыйды калкынмак хем адам өлдүрмәк ичин, ону, кими истедиләр, ама Иисусу бракты оннарын истедиинә.

Иисусу герерләр ставроза

²⁶Ачан гөтүрәрдиләр Ону ставроза гермәә, йолда дургуттулар бир адамы, ады Кириноли Симон, ангысы кырдан геләрди. Койдулар онун омузларына ставрозу, ки Иисусун ардына гөтүрсүн.

²⁷Иисусун ардына гидәрди бир сүрү инсан хем карылар, ангылары аалардылар хем гүүслеринә дүүйәрдиләр.

²⁸Иисус, дөнүп оннара, деди: «Иерусалимин кызлары, ааламайын Беним ичин, ама аалайын кендиниз ичин хем ушакларыңыз ичин.

²⁹Зерә йаклашәр вакыт, ачан инсан дейежек: „Не мутлу ушаксыз карылар, ангылары хич дуурмадылар хем хич емзирмедиләр!“

³⁰Озаман дейежекләр байыр канараларына: „Дүшүн бизим үстүмүзә!“ хем байырлара: „Өртүн бизи!“

³¹Еер бу йапыларсайды ешил фиданнан, не олажэк озаман, ачан куруйажэк?»

³²Иисуслан барабар гөтүрүрдүләр ики хайдут, ангыларыны ләәзымды өлдүрсүннәр Оуннан барабар.

³³Етишип ерә, нересинә денилер «Баш Кемии», орада ставроза гердиләр Ону хем ики хайдуду: бирисини саа, өбүрүнү сол тарафына.

³⁴Иисус дейәрди: «Боба, афет оннары, зерә билмеерләр, не йапэрлар!» Аттылар четелә, пайедип рубаларыны бири-биринин арасында.

³⁵Инсан дуарды орада да сииредәрди. Өндөржиләр гүлмәә алардылар Иисусу хем дейәрдиләр: «О башкаларыны куртарды; еер О Христоссайды, Аллахын Сечилмиши, ко Кендини куртарсын!»

³⁶Аскерләр гүлмәә алдылар Ону. Йаклаштылар да вердиләр ииши шарап,

³⁷дейип: «Еер Сәнсейдин Иудейлерин Падишахы, куртар Кендини!»

³⁸Онун башы үстүндә йазылыды /латин, урум хем чыфыт дилиндә/: «Иудейлерин Падишахы».

³⁹Ставрозда герили хайдутлардан бириси көтүләрди Ону, дейип: «Еер сән Христоссайдын, куртар Кендини хем бизи дә!»

⁴⁰Ама өбүрү азарлады ону, дейерәк: «Коркмээрсин мы Аллахтан, ачан кендин дә булунэрсин хеп бу жеза алтында?»

⁴¹Бизим ичин доору кабледелим йарашыр жезайы кабаатымыз ичин, ама бу Адам йапмады бир дә көтүлүк».

⁴²Сора данышты Иисуса: «Сааби, аклына гетир бени, ачан гележән Сенин падишахлыына».

⁴³Иисус жувап етти: «Доору сөлеерим сана, бүүн олажан Бенимнән райда».

Иисус өлер

⁴⁴Алтынжы саадын долайындайды. Олду бүүк каранлык бүтүн мемлекеттә, ани тутту үч саат, докузунжу саада кадар*.

⁴⁵Гүн карарды, Айоз бинанын ичйанкы пердеси йыртылды ортадан.

⁴⁶Иисус бүүк сеслән баарды: «Боба, Сенин елиңә верерим духуму!» Дейип бу лафлары, салверди духуну.

⁴⁷Аскер үзбашы, гөрүп, не олду, метиннеди Аллахы, дейип: «Хакына, ани бу Адам кабаатсызды!»

⁴⁸Ачан хепси инсан, ким гелдийдиләр сииретмәә, гөрдүләр, не олду, даалыштылар, херкези дүүйерәк кенди гүүсүнү.

⁴⁹Хепси, ким Иисусу таныйарды, хем карылар, ангылары

* 23:44 Алтынжы саат – үүлен. Докузунжу саат – саат 15.

Галилейадан гелдийдиләр, дурдулар узакта да бакардылар, не оләр.

Иисусу гөмерләр

⁵⁰ Орада варды Синедрион азаларындан бир ии хем доору адам, ады Иосиф,

⁵¹ ангысы пай алмадыйды оннарын неетлериндә хем йаптыкларында. Бу адам иудейлерин Аримафейа касабасынданды, Аллахын Падишахлыныны бекләрди.

⁵² Бу адам гитти Пилата, Иисусун гүүдесини истеди.

⁵³ Индирди Ону ставроздан, сарды бир кетен чаршафлан да койду бир ени, ойулмуш канара ичиндә мезара, нередә таа гөмүлмедийди кимсей.

⁵⁴ Бир жумаа гүнүйдү, йаклашарды жумертеси*.

⁵⁵ Карылар, ангылары гелдийдиләр Иисуслан Галилейадан, гиттиләр Иосифин ардына, гөрүләр мезары хем насыл ерлештирилди Иисусун гүүдеси мезар ичинә.

⁵⁶ Сора дөндүләр геери, хазырладылар кокулары хем паалы йаалары, да жумертеси гүнү диннендиләр Закона гөрә.

Иисус дирилер

24 Хафтанын илк гүнүндә, чин сабаалән, бу карылар /хем башкалары да оннарлан барабар/ гелдиләр мезары гөрмәә. Гетирдиләр кокулу йаалары, ани хазырладыдылар.

² Булдулар ташы, мезардан бир тарафа актарылмыш.

³ Гирдиләр ичйанына, ама Сааби Иисусун гүүдесини булмадылар.

⁴ Ачан билмәрдиләр, не йапсыннар, бирдән гөстерилди оннара ики адам, гийиймни йалабык рубайлан.

⁵ Карылар корктулар да ердән баш иилттиләр, ама бу адамнар дедиләр: «Нечин аарээрсыныз дирийи өлүлерин арасында?»

⁶ О йок бурада, дирилди. Аклыныза гетирин, не сөледийди, ачан таа Галилейадайды.

⁷ О демишти: „Адам Оолу гүнахкерлерин елинә верилежек, ставроза герилежек да үчүнжү гүнү дирилежек“».

⁸ Бу карылар аклына гетирдиләр Иисусун лафларыны.

⁹ Дөнүп мезардан, хепсини буннары онбир апостола хем калан инсана сөледиләр.

¹⁰ Ким бу хабери гетирди, буннарды: Марийа Магдалина, Иоана, Марийа, Иаковун анасы, хем каланы, ким оннарлан барабарды.

¹¹ Оннарын лафлары апостоллара гөрүндү бир масал гиби, онуштан инанмардылар.

¹² Ама Петри калкты да качты мезара. Етиштийнән, иилди да бакты ичйанына, ама кетен чаршафлардан каарә бишей гөрмедди. Ондан сора дөндү геери, шашарак буна, не олду.

* 23:54 Библияйаа гөрә жумаа гүнү авшамнен гүн кауштуктан сора чекедер жумертеси.

Иисус Еммаус йолунда

13 О гүнү ики үүренижи гидәрди бир күүйя, ани ады Еммаус, Иерусалимдән алтмыш стади* узаклыы.

14 Оннар лафедәрди бири-бириннән хепси ичин, не олду.

15 Оннар лафедәркән хем сорушаркан, Иисус Кенди йаклашты оннара, да барабар гиттиләр.

16 Оннарын гөзлери капалыйды, ки танымасыннар Ону.

17 Иисус сорду: «Сиз, гидәркән, не лафедерсиниз?» Оннар бир кахырлы үзлән дурдулар.

18 Оннардан бириси, ады Клеопа, деди Она: «Ажаба, сән йалныз мыйсын Иерусалимдә йабанжылардан, ким билмеер, не олду бурада бу гүннердә?»

19 «Не олду?» – сорду Иисус. Оннар жувап еттиләр: «Хепси буннар олду Иисуслан Назареттән, Ангысы бир бүүк пророкту лафында хем ишиндә, Аллахын хем бүтүн инсанын онүндә.

20 Ама бизим бүүк попазлар хем өндержиләр даава кестиләр өлүмә да ставроза гердиләр Ону.

21 Ама биз умутланардык, ани О куртаражэк Израили. Да тә бүүн үчүнжү гүн, нижә бу олду.

22 Бундан каарә, биркач кары арамьздан шашмайа бизи койдулар. Оннар, чин-сабаалән мезара гидип,

23 Онун гүүдесини булмадылар. Сора, гелип бизә, сөледиләр, ани ангиллери гөрмүшләр. Ангилләр оннара демиш, ани Иисус дирилди.

24 Кимиси биздән гиттиләр мезара да гөрдүләр, ани хепси буннар өлә, нижә карылар сөледиләр, ама Ону гөрмедиләр».

25 «Не фикирсизсиниз сиз! – жувап етти Иисус. – Не зор инанэрысыныз пророкларын сөледиклерини!

26 Дүшмеер ми, Христос бөлә зетленсин, сора метинниинә етишсин?»

27 Сора башлады Моисейдән хем хепси пророклардан аннатмаа, не йазылы Онун ичин Айоз Йазыларда.

28 Йаклашып күүйя, нерейи гидәрдиләр, Иисус йапылды, ани истеер гитмәә таа илери.

29 Ама оннар йалвардылар Она да дедиләр: «Кал бизимнән. Гүн каушэр, гежә олэр». О гирди, оннарлан калды.

30 Софрайа отурдуктан сора Иисус алды екмәә, иссөзледи, кырды да верди үүренижилерә.

31 Озаман ачылды гөзлери, да таныдылар Ону, ама О гөрүнмәз олду.

32 Оннар дейәрдиләр бири-биринә: «Ажаба, йанмарды мы үремиз, ачан О бизә йолда сөларди хем аннадарды Айоз Йазылары?»

33 Оннар хич ойаланмадылар, калкып, геери Иерусалимә дөндүләр. Орада булдулар онбир апостолу хем башка үүренижилери, бирердә топлу,

34 ангылары сөләрдиләр бири-биринә: «Хакына, Сааби дирилди, гөстерилди Симона».

* 24:13 Алтмыш стади – оники километра.

35 Озаман бу ики үүренижи сөледиләр, не олду оннарлан йолда, хем насыл таныдылар Иисусу, екмәә кыаркан.

*Иисус гөстерилер
үүренижсилеринә*

36 Бөлә оннар лафедәркән, Иисус Кендиси пейдаланды араларында да деди: «Услурук сизә!»

37 Оннар корктулар хем шаштылар, санып, ани гөрерләр бир дух.

38 Ама О деди: «Нечин кахырланэрсыныз хем нечин икилеерсиниз үреениздә?»

39 Бакын Беним еллеримә хем аяакларыма. Бән Кендимим, дийин да бакын, зерә духун йокети, не дә кемии, нижә гөрерсиниз Бендә».

40 Ачан деди бу лафлары, гөстерди оннара Кенди еллерини хем аяакларыны.

41 Оннар севинмектән хем шашмактан инанамардылар кенди гөзлерини. Озаман Иисус деди: «Вар мы сиздә бурада бишей имәә?»

42 Оннар вердиләр Она бир парча пишмиш балык /хем бир парча гөмеч балы/.

43 О алды да иди оннарын өнүндә.

44 Сора деди: «Не сөледийдим сизә, ачан таа булунардым сизинән, ани хепси, не вар йазылы

Моисейин Законунда, пророкларын кийатларында хем Псалмаларда Беним ичин, ләәзым таманнансын».

45 Озаман ачты оннарын фикрлерини, аннасыннар Айоз Йазылары.

46 Иисус деди: «Бөлә йазылы, ани ләәзым зетленсин Христос, ама үчүнжү гүнү дирилсин өлүдән.

47 Башлайып Иерусалим касабасындан, ләәзым насаат олсун Онун адыннан хепси миллетлерә, ки пишман олсуннар гүнахларындан хем баашламак каблетсиннәр.

48 Сиз шаатсыныз хепси бу ишлерә.

49 Бән йоллайажам сизә не аданмыш Беним Бобамдан. Сиз калын касаба ичиндә, кувет каблединжә йукардан».

Иисус гөкә калкэр

50 Иисус чыкарды оннары Иерусалимдән Вифанийа күүйүнә доору. Калдырды еллерини да иисөзледи оннары.

51 Ачан иисөзләрди оннары, айырылды оннардан да калкты гөкә.

52 Оннар баш иилттиләр Она, сора дөндүләр Иерусалимә бүүк севинмәклән.

53 Херзаман гидип Айоз бинайа, Аллахы метиннәрдиляр. /Амин./

ИИ ХАБЕР ИОАНДАН

Сөз адам олду

1 Баштан Сөз варды, Сөз Аллахтайды, Сөз Аллахты.

²Баштан О Аллахтайды.

³Хепси Онуннан курулду, Онсуз бишей курулмады.

⁴Онда йашамак варды. Йашамак инсан ичин айдынныкты.

⁵Айдыннык каранникта шафк едер, каранник ону енсейәмеди.

⁶Аллахтан бир адам гелди, онун ады Иоан.

⁷Гелди Айдыннык ичин шаатлык етсин, хепси инсан онун ашыры инансын.

⁸О Кенди диилди Айдыннык, ама гелди Айдыннык ичин сөлесин.

⁹Одур хакына Айдыннык, Ангысы хербир адамы, бу дүннейә гелән, айдынадәр.

¹⁰О Кенди бу дүннейә гелди. Дүннә Онун ашыры йарадылды, ама дүннә Ону танымады.

¹¹Кендикилеринә гелди, кендикилери Ону каблетмеди.

¹²Ама хепси оннар, ким Ону каблетти, ким Онун адына инанды, О изин верди оннар олсун Аллахын ушаклары,

¹³ангылары диил кандан, диил еттән хем диил адам истедииндән, ама Аллахтан дууду.

¹⁴Сөз адам олду, бизим арамызда йашады, иивергийлән хем аслылыклан долу. Онун метинниини гөрдүк, нижә Бобадан бирижик Оолун метинниини.

¹⁵Иоан Онун ичин шаатлык етти да бүүк сеслән бөлә деди: «Будур О, Кимин ичин хаберледим: „О, Ким бөндән сора гелер, таа үстүн бөндән, зерә Бөндән таа илерийди“».

¹⁶Онун долушундан хепсимиз ииверги үстүнә ииверги едендик».

¹⁷Зерә Закон Моисей ашыры верилди, ама хайыр хем аслылык Иисус Христос ашыры гелди.

¹⁸Аллахы бир сыра билә кимсей гөрмеди. Бирижик Оол, Аллах, ким Бобанын кужаанда булунәр, О Аллахы ачты.

Шаатлык Ваатизедижи Иоандан

¹⁹Тә не сөледи Иоан, ачан Иерусалимдән иудейләр йолладылар попазлары хем левийлилери она, сорсуннар: «Кимсин сән?»

²⁰Иоан ачык сөледи, атылмады, бөлә лафетти: «Бән диилим Христос».

²¹«Е кимсин сән? Илийайсынмы?» – сордулар оннар. «Диилим», – деди о. «Бекленән проксун му?» «Диилим», – жувап етти о.

²²«Озаман кимсин сән, сөлә бизә, ки билелим, не жувап етмәә оннара, ким бизи йоллады. Не вар нижә сән сөлейәсин кендин ичин?» – сорду оннар.

²³О деди: «Бән – бир сес, чол ердә бааран: „Саабийә йолу узладың“, нижә пророк Исаяа деди».

²⁴Озаман йолланмышлар фари-сейлердән Она сордулар:

²⁵«Еер сән диилсейдин не Христос, не Илийа, не дә бекленән про-рок, озаман нечин ваатиз едерсин?»

²⁶Иоан жувап етти оннара: «Бән суйлан ваатиз едерим, ама ара-нызда дурэр Бириси, Ангысыны сиз танымээрсыныз.

²⁷Одур, бендән сора гелән, /ама бендән үстүн олан/. Бән диилим йакышыклы чөзмәә Онун аяк кап-ларынын тасмаларыны».

²⁸Бу олду Вифаварада*, Иор-данын өтәянда, нередә Иоан ваа-тиз едәрди.

Аллахын Кузусу

²⁹Ертеси гүнү гөрер Иоан Иису-су, гелерәк она доору, да деер: «Тә, Аллахын Кузусу, Ангысы алэр дүннейин гүнахыны!

³⁰Будур О, Кимин ичин сизә хаберледим, дейип: „Бендән сора гелер Адам, ани таа үстүн бендән, зерә бендән илерийди“.

³¹Бән Ону танымардым, ама суйлан ваатиз етмәә гелдим, ки Израил инсанына таныдылсын».

³²Иоан деди: «Бән гөрдүм Айоз Духу, гөктән гугуш гиби инерәк да Онун үстүнә конарак.

³³Ону танымардым, ама О, Ким йоллады, ваатиз едейим, бана де-ди: „Бак, кимин үстүнә Айоз Дух инерәк конажәк, Одур, Ким Айоз Духлан ваатиз едежәк“.

³⁴Бән буну кендим гөрдүм хем шаат олдум, ани Одур Аллахын Оолу».

Иисусун илк үүренижилери

³⁵Ертеси гүнү Иоан үүренижи-лериндән икисиннән булунарды.

³⁶Иисусу орадан гечәркән гөр-дү да деди: «Тә, Аллахын Кузусу!»

³⁷Үүренижиләр, ишидип лаф-лары, икиси дә Иисусун ардына гиттиләр.

³⁸Иисус дөндү да, гөрүп онна-ры ардына гелиркән, деди: «Не аарээрсыныз?» Оннар дедиләр Она: «Равви (аннамасы Үүреди-жи), нередә йашээрсын?»

³⁹«Гелин да гөрүн», – жувап етти Иисус. Оннар гиттиләр да гөрдүләр нередә йашээр, да о гүнү Онуннан калдылар. Йакын-ды онунжу** саат.

⁴⁰Бириси икисиндән, ани Иоанын шаатлыгыны ишитти да Иисусун ардына гитти, Андрей, Симон Пет-ринин кардашыды.

⁴¹О илкин кенди кардашыны Симону булуп, деди она: «Биз бул-дук Мессийайы (аннамасы Хрис-тос)».

⁴²Гөтүрдү ону Иисуса. Иисус, ачан гөрдү Симону, деди: «Сән – Симон, Иоанын оолу. Сенин адын олажәк Кифа (аннамасы таш***).».

Филип хем Нафанаил гелдиләр Иисуса

⁴³Ертеси гүнү Иисус истеди гит-син Галилейайа. О, булуп Филипи, деди она: «Гел Беним ардыма».

⁴⁴Филип булунарды Вифсаида касабасында, нередән Андрей хем Петри.

* 1:28 Вифаварада: таа евелки текстлердә «Вифанийада». ** 1:39 Онунжу саат – саат 16 (ама кими билгичлерә гөрә саат 10). *** 1:42 Таш – урумжа «петрос» (Петри).

45 Филип булду Нафанаили да деди она: «Биз булдук Ону, Кимин ичин Моисей Законда хем пророклар йазды, Иисусу Назарет касабасындан, Иосифин Оолуну».

46 Нафанаил деди она: «Вар мы нижә бишей исләә чыксын Назарет касабасындан?» «Сән гел дә гөр», – жувап етти Филип.

47 Иисус, гөрүп Нафанаили гелиркән, деди онун ичин: «Тә, бу бир хакына Израил адамы, ангысында йок шалвирлик!»

48 «Нәәндан билерсин?» – сорду Нафанаил. Иисус жувап етти: «Гөрдүм сени, ачан Филип таа чаармадыйды, ачан сән булунурдун инжир фиданын алтында».

49 Нафанаил деер Она: «Үүредижги, Сәнсин Аллахын Оолу, Сәнсин Израилин Падишахы!»

50 Иисус жувап етти: «Сән инандын, зерә дедим: „Гөрдүм сени инжир фиданын алтында“. Сән бундан таа бүүк ишләр гөрөжән».

51 Сора деди: «Доору, доору сөлеерим сизә, ани бүүндән өтәә гөрөжениз ачылмыш гөклери хем Аллахын ангиллерини пинерәк хем инерәк Адам Оолуна».

Кана күүйүндә дүүн

2 Үчүнжү гүнү Галилейанын Кана күүйүндә дүүн варды. Иисусун анасы орадайды.

2 Дүүнә чаардылар Иисусу да үүренижилериннән.

3 Чүнкү шарап битмишти, Иисусун анасы деди Она: «Оннарда йок шарап».

4 Иисус жувап етти: «О, кары! Бана хем сана не? Беним саадым таа гелмеди».

5 Анасы изметкерлерә деди: «Йапасыңыз ону, не дейжек».

6 Орада варды алты кап таштан. Иудейлерин адетлеринә гөрә, бу каплардан суйу файдалардылар йыканмак адетлериндә. Херкези бу каплардан аларды ики-үч өлчү* су.

7 Иисус деди оннара: «Долдурдулар каплары суйлан». Оннар долдурдулар оннары аазларынадан.

8 «Шинди алын да гөтүрүн дүүн жувапчысына», – деди Иисус. Олә дә йаптылар.

9 Дүүн жувапчысы датты судан олмуш шарабы. О билмәрди, нередән бу шарап, биләрдиләр изметкерләр, ани долдурдулар каплары. Дүүн жувапчысы чаарды гүвеейи

10 да деди она: «Инсан илкин койер софраи ии шарабы, да конаклар сарфош олдуктан сора, прост шарабы. Ама сән ии шарабы бракмышын шиндийә кадар».

11 Иисус йапты бу илк нышаны Галилейанын Кана күүйүндә. Бунуннан ачты Кенди метинниини, да үүренижилери инандылар Она.

12 Ондан сора, анасыннан, кардашларыннан хем үүренижилериннән барабар гитти Капернаума. Орада калдылар биркач гүн.

Иисус паклээр Айоз бинайы

13 Иудейлерин Паскеллеси йаклашарды. Иисус гелди Иерусалим касабасына.

* 2:6 Ики-үч өлчү – урумжа «ики-үч метритис» (80-120 литра).

14 Булду Айоз бинанын аулунда өкүз, койун, гугуш сатаннары хем отурукча пара диштиреннери.

15 Тасмадан йапты бир камчы да коолады хепсини дышары Айоз бинанын аулундан койуннарлан хем өкүзләрлән, даатты пара диштиреннерин гүмүшлерини, актарды масаларыны.

16 Деди гугуш сатаннара: «Алын буннары бурадан да Беним Бобамын евини панайыра чевирмейин!»

17 Үүренижилери аклына гетирдиләр, ани вар йазылы: «Хавезлик Сенин евин ичин Бени кемирер».

18 Иудейләр бунун ичин дедиләр Она: «Не нышаннан бизә гөстережән, ани вар доорулуун буну йапасын?»

19 Исус деди: «Йыкын бу Айоз бинайы да Бән үч гүнәдән енидән калдыражам».

20 Иудейләр дедиләр: «Ләазым олду кырк алты йыл йапылсын бу Айоз бина, да Сән йапажан ону үч гүндә ми?»

21 Ама О, дейерәк Айоз бина, Кенди гүүдеси ичин лафедәрди.

Исус билер хепсини

22 Ачан дирилди өлүдән, үүренижилери аклына гетирдиләр, ани о сөледийди бу лафлары, да инандылар Айоз Йазылары хем Исусун сөзүнү.

23 Ачан Исус Паскеллә йорту-сунда Иерусалим касабасындайды, чок инсан инанды Она, зерә гөрәрдиләр мераклы нышаннары, ани йапарды.

24 Ама Кендиси Исус умудуну оннара коймарды, зерә таныйарды хепсини.

25 Онун йокту ләазымныклыы, ки биркимсей аннатсын инсан ичин, зерә О Кендиси биләрди, не вар инсанын үреендә.

Исус хем Никодим

3 Фарисейлерин арасында варды бир адам, ады Никодим, бир иудей өндержиси.

2 О гелди Исуса гежә вакыды да деди: «Үүредижи, биз билериз, ани Сәнсин Үүредижи, Аллахтан гелмә, зерә кимсей йапамээр о нышаннары, ани йапәрсын Сән, еер олмарсайды Аллах онуннан».

3 Исус деди она: «Доору, доору сөлеерим сана, ани хербир адам, дуумарсайды енидән*, йок насыл гөрсүн Аллахын Падишахлыныны».

4 Никодим деди: «Несой вар колай дуусун енидән бир ихтәр адам? Ажаба вар мы нижә о енидән дуусун кенди анасындан?»

5 Исус жувап етти: «Доору, доору сөлеерим сана, ани еер дуумарсайды биркимсей судан хем Духтан, йок насыл гирсин Аллахын Падишахлынына».

6 Не дуулмуш етгән, о ет, ама не дуулмуш Духтан, о дух.

7 Шашма буна, ани деерим: „Ләазым дууасыныз енидән“.

8 Лүзгәр есер, нерейи истеер. Ишидерсин онун уултусуну, ама билмеерсин, нередән гелер хем нерейи гидер. Хеп өлә олэр херкезиннән, ким Духтан дуулмуш».

* 3:3 Енидән – еки «йукарыдан».

⁹Никодим деди: «Несой вар на-
сыл бу олсун?»

¹⁰Иисус жувап етти она: «Сән,
Израилин үүредижиси, буну му
билмеерсин?»

¹¹Доору, доору сөлеерим, ани
биз лафедериз, не билериз, хем
шаатлык едериз, не гөрдүк, ама
сиз каблетмеерсиниз бизим шаат-
лымызы.

¹²Лафедерим ердеки ишләр
ичин, да инанмээрсиниз, несой
инанабилеженез, еер лафедәрсей-
дим гөктеки ишләр ичин?

¹³Кимсей гөкә калкмады, Он-
дан каарә, Ким гөктән инди. Бу-
дур Адам Оолу, /ани гөктә/.

¹⁴Нижә Моисей калдырды йы-
ланы чол ердә, хеп өлә ләәзым
калдырылсын Адам Оолу да,

¹⁵ки ким инанажэк Она /кай-
белмесин, ама/ дивеч йашасын.

¹⁶Зерә Аллах өлә пек севди бу
дүннейи, ани верди бирижик Оолу-
ну, ки херкези, ким инанажэк Она,
кайбелмесин, ама дивеч йашасын.

¹⁷Хакына, ани Аллах йоллама-
ды Оолуну бу дүннейә, ки даава
кессин дүннейә, ама Онун ашыры
дүннә куртарылсын.

¹⁸Ким инанэр Она, даава олма-
йажэк, ама ким инанмээр, о даава
олду шиндән сора, зерә инанма-
ды Аллахын бирижик Оолуна.

¹⁹Даава тутунэр бундан, ани ай-
дыннык гелди бу дүннейә, ама ин-
сан таа пек севди каранныы, нека-
дар айдынныы, зерә оннарын иш-
лери көтүдүр.

²⁰Зерә херкез, ким фена йапэр,
азетмеер айдынныктан хем гит-
меер айдыннаа, ки ачылмасын фе-
на йаптыклары.

²¹Ама ким йашээр аслылаа гө-
рә, о гелер айдыннаа, гөрүнсүн
дейни йаптыклары, ани Аллахын
кувединнән йапылы.

Иисус хем Иоан Ваатизедижси

²²Бундан сора Иисус үүрени-
жилериннән барабар гелди Иуде-
йа ерлеринә. Орада оннарлан бир
парча вакыт йашарды да ваатиз
едәрди.

²³Ама Иоан ваатиз едәрди Енон-
да, йакын Салимә, зерә орада чок
су варды. Орайы геләрдиләр да
ваатиз олардылар.

²⁴Чүнкү Иоан зындана таа дүш-
медийди.

²⁵Бу вакыт Иоанын үүренижи-
лерин хем иудейлерин арасында
кавга пейдаланды динжесинә пак-
ланмак ичин.

²⁶Гелдиләр Иоана да дедиләр:
«Үүредижси, О, Ким сениннәнди
Иорданын өбүр тарафында, Ан-
гысы ичин сән шаатлык еттин,
шинди О ваатиз едер, да хепси
Она гидер».

²⁷Иоан жувап етти: «Адам йок
насыл каблетсин бишей, еер бу
верилмәрсейди она гөктән.

²⁸Сиз кендиниз шаатсыныз бе-
ним лафларыма. Бән сөледим, ани
диилим Христос, ама йолланыл-
мыш олдум Онун өнү сора.

²⁹Кимин вар гелини, одур гүвәә.
Гүвееини йанында досту дурэр,
сеслеер ону, севинер хем шенне-
нер, ишидип гүвееини сесини. Бу
севинмелиим шинди таманнанды.

³⁰О ләәзым бүүсүн, ама бән
күчүлейим».

³¹Гөктән гелән – хепсиндән үс-
түн. Ердән адам топрактандыр,

ержесинә ишләр ичин лафедер. Гөктән гелән хепсіндән үстүн.

³²О шаатлык едер, не гөрдү хем не ишитти, ама кимсей каблетмеер Онун шаатлыыны.

³³Ким кабледер Онун шаатлыыны, бунуннан каавилеер Аллахын аслылыыны.

³⁴Кими Аллах йоллады, О Аллахын сөзлерини сөлеер, зерә Аллах Кенди Духуну өлтчүйлән вермеер.

³⁵Боба север Оолуну, онун ичин верди хепсини Онун елинә.

³⁶Ким Аллахын Оолуна инанэр, дивеч йашамасы олажэк, ама ким инанмээр, йашамайы гөрмейежек. Аллахын үфкеси онун үстүнә калэр.

Самарийалы кары

4 Фарисейләр ишиттиләр, ани Иисус таа чок үүренижи еде-нер хем ваатиз едер, некадар Иоан.

²Аслысы, Кенди Иисус ваатиз етмәрди, ама ваатиз едәрди Онун үүренижилери.

³Ачан Иисус аннады буну, бракты Иудейайы да енидән гитти Галилейя ерлеринә.

⁴Ляазымды гечсин Самарийадан.

⁵Тә, Иисус гелер Самарийада бир касабайа, ады Сихар, нереси йаннашык о кырлан, ани Иаков вердийди кенди оолуна Иосифә.

⁶Орада булунарды Иаковун пынары. Иисус, дингин йолдан, отурду пынарын йанында өлә бир алтынжы* саатта.

⁷Гелди бир кары Самарийадан, ки су пынардан чыкарсын. «Вер Бана, су ичейим», – деди Иисус.

⁸Зерә Онун үүренижилери гиттийдиләр касабайа имеелик алмаа.

⁹Самарийалы кары деди: «Сән иудейсин, несой бендән, самарийалы карыдан, су ичмәә истеерсин?» Иудейләр бишей пайлашмээрлар самарийалыларлан.

¹⁰Иисус жувап етти она: «Еер билсән Аллахын баашышыны хем Ону, Ким сендән су истеер, сән кендин истәрсин Ондан су ичмәә, да О йашамак суйу верир сана».

¹¹Кары деер Она: «Сааби, сән йок нейлән чыкарасын су, пынар да дерин, несой вар колай олсун сендә йашамак суйу?»

¹²Не сән таа бүүксүн бизим бобадан Иаковдан мы, ангысындан бизә калды бу пынар, нередән ичти кендиси, ооллары хем хайваннары?»

¹³Иисус жувап етти: «Ким ичер бу судан, о енидән сусар,

¹⁴ама ким ичежек о судан, ани Бән вережәм, дивеч сусуз калмайажэк. Ама су, ани она вережәм, онда бир сызынты олажэк, да дивеч йашамайа гетирежек».

¹⁵Кары деди Она: «Чорбажы, вер бу судан бана, ки сусамайым да гелмейим бурадан су чыкармаа».

¹⁶«Гит, чаар кожаны да гел бурайы», – деди Иисус.

¹⁷Кары жувап етти: «Йок кожам». «Доору сөледин, ани йок кожан, – деди Иисус, –

¹⁸зерә беш кожан олду. Бу адам, киминнән шинди йашээрсын, о да диил сенин кожан. Буну доору сөледин».

* 4:6 Алтынжы саат – үүлендә саат 12 (кими билгичләрә гөрә саат 18).

¹⁹Кары деди: «Чорбажы, гөрерим, ани Сән бир пророксун.

²⁰Бизим бобалар баш иилтти-ләр бу байыр үстүндә, ама сиз деерсиниз, ани ер, нередә ләазым баш иилтмәә, булунэр Иерусалимдә».

²¹Иисус жувап етти она: «Кары, инан Бени, гелер вакыт, ачан баш иилтмейежениз Бобайа не бу байыр үстүндә, не дә Иерусалимдә.

²²Сиз баш иилдерсиниз нейә билмеерсиниз, биз баш иилдериз нейә билериз, зерә куртулмак – иудейлердән.

²³Ама гелер вакыт, артык шиндән сора гелди, ачан хақына баш ураннар баш иилдежекләр Бобайа духта хем аслылыкта, зерә бутүрлү баш иилденнери Боба аарээр.

²⁴Аллах – дух. Ким баш иилдер Она, ләазым баш урсун духта хем аслылыкта».

²⁵Кары жувап едер: «Билерим, ани гележек Мессийа, Анггысына денер Христос. О, гелдийнән, хепсини бизә аннадажэк».

²⁶Иисус деди: «Бән, ани сениннән лафедерим, Кендим Мессийайым».

²⁷Бу вакыт гелди Онун үүренижилери. Оннар шаштылар, ани О лафедер бир карыйлан. Ама бири-си билә сормады: «Не истеерсин?» еки: «Нечин лафедерсин онуннан?»

²⁸Кары бракты су кабыны, гитти касабайа да деди инсана:

²⁹«Гелин дә гөрүн бир адам, анггысы сөледди хепсини, не йаптым. Ажаба диил ми О Христос?»

³⁰Оннар чыктылар касабадан да геләрдиләр Иисуса.

³¹Бу вакыт үүренижиләр йалварардылар Она, исин, дейип: «Үүредижи, и бишей».

³²Ама О деди: «Бендә вар бир имәк, ани сиз билмеерсиниз».

³³Үүренижиләр бири-бириннән лафедәрдиләр: «Гетирмеди ми ажаба Она биркимсей имәә?»

³⁴Иисус деди: «Беним имәәм будур: йапайым Онун истедиини, Ким Бени йоллады, хем ишини Онун таманнайым.

³⁵Демеерсиниз ми сиз, ани вар таа дөрт ай бичмәк вакыдынадан? Ама Бән сизә деерим: йа гөзлери-низи ачын да бакын екиннерә. Оннар шиндән сора сарардылар бичмәк ичин.

³⁶Ким бичер, хак алэр, берекет дивеч йашамак ичин топлээр. Онуштан екижи хем бичижи барабар севинежекләр.

³⁷Онун ичин доору о сөз, ани деер: „Бириси екер, ама башкасы бичер“.

³⁸Бән йолладым сизи, бичәсиниз, нередә сиз ишләмединиз, ама башкасы ишледди, сиз дә пай алэрсыныз оннарын ишлериндән».

³⁹Чойу самарийалылар бу касабадан инандылар Иисуса карынын лафларындан, анггысы, шаатлык едип, деди: «О сөледди бана хепсини, не йаптым».

⁴⁰Онуштан, ачан гелдиләр самарийалылар Она да йалвардылар, калсын оннарда, О калды орада ики гүн.

⁴¹Сора инандылар таа чоклук Кенди Иисусун лафларындан.

⁴²Оннар дедиләр карыйа: «Шинди инанэрыз диил сенин лафларындан, ама кендимиз ишиттик

хепсини да аннадык, ани хакына Одур дүннейин Куртарыжысы /Христос/».

Өндөржсинин оолу саа олду

43 Ики гүндан сора Иисус йолланды орадан да гитти Галилейайа.

44 О Кендиси шаатлык етти, ани бир дә пророк диил хатырланмыш кенди дуума ериндә.

45 Ачан гелди Галилейайа, орада Ону каблеттилар, зерә оннар да йортуяа гиттидилар да гөрдүйдүләр хепсини, не О йапты йорту вакыды Иерусалимдә. Оннар да йортуда орадайдылар.

46 Иисус енидән дөндү геери Галилейанын Кана күүйүнә, нередә суйу чевирдийди шараба. Капернаум касабасында бир падишах изметкерин оолу хастайды.

47 Бу изметкәр ишитти, ани Иисус дөндү Иудейадан Галилейа ерлеринә. О гелди Иисуса да йалварды, гелсин да алыштырсын онун оолуну, ани өлүм дөшеендейди.

48 Иисус деди: «Сиз, мераклы нышаннар хем шашмаклы ишләр гөрмейинжә, инанмээрсыныз!»

49 Падишахын изметкери деди: «Сааби, гел, таа өлмедийнән беним ушаам».

50 Иисус жувап етти: «Гит, сенин оолун йашайажэк». О инанды Иисусун сөзүнү да гитти.

51 Ачан о таа йолдайды, чырактары чыктылар она каршы да сөледилар, ани чожек саа.

52 О сорду оннара: «Не вакыт она ии олду?». Оннар жувап етти-

лар: «Дүн, единжи* саатта онун йангыны дүштү».

53 Бобасы аннады, ани бу олду озаман, ачан Иисус деди она: «Сенин оолун йашайажэк». О хем онун бүтүн еви инандылар.

54 Бу икинжи нышан, ани йапты Иисус геери Иудейадан Галилейа ерлеринә дөндүктән сора.

Отуз секиз йыллык хаста саа олэр

5 Ондан сора олду иудейлердә бир йорту, да Иисус гитти Иерусалим касабасына.

2 Иерусалимдә, Койун токатларында вар бир гөл, ани чыфитчасына ады Вифезда, долайлы беш колонадайлан.

3 Бу колонадалар алтында йатардылар чок түрлү хасталар: көөрлар, топаллар, көтүрүмнәр, /ангылары бекләрдилар су ойнамасыны.

4 Аллахтан бир ангил кимәр сыра геләрди гөлә да чалкаларды суйу. Ким илкин гирәрди су ойнатамасындан сора, куртулурду хертүрлү хасталыктан, недән хастайды/.

5 Орада варды бир адам, ани хастайды отуз секиз йыл.

6 Иисус гөрдү ону йатаркан, да билерәк, ани чок вакыттан беери хаста, сорду она: «Истеерсин ми саа олмаа?»

7 Бу хаста жувап етти: «Чорбажы, йок кимсейим, су ичинә салверсин бени, ачан су фокурдээр. Бән гиринжә, гирер башкасы бенидән илери».

* 4:52 Единжи саат – саат 13 (кими билгичлерә гөрә саат 19).

⁸«Калк, ал дөшөөни да гез», – деди Иисус.

⁹Бирдэн бу адам саа олду, алды дөшөөни да чекетти гезмää. Бу олду бир жумертеси гүнү.

¹⁰Иудейлär бу адама, ани саа олду, дедилär: «Бүүн, жумертеси гүнү, дүшмеер, ташыйасын дөшөөни».

¹¹О жувап етти оннара: «О, ким бана саалык верди, деди: „Ал дөшөөни да гез“».

¹²Оннар сордулар: «Кимдир О, Ангысы сана деди: „Ал дөшөөни да гез“?»

¹³Ама бу саа олмуш адам билмärди, кимди О, зерä Иисус орадан сауштуйду калабалык бетеринä.

¹⁴Сора Иисус онуннан каршы гелди Айоз бинада да деди: «Тä, алыштын, бак, зеедä гүнаха гирмä, ки олмасын сениннän бишей таа бела».

¹⁵Бу адам гитти да сөледи иудейлерä, ани Она Иисус саалык верди.

¹⁶Бу бетерä иудейлär башладылар излемää Иисусу да истärдилär өлдүрсүннär Ону, зерä йапарды бу ишлери жумертеси гүнү.

¹⁷Иисус дейärди оннара: «Бобам Беним таа ишлеер, Бän дä ишлеерим».

¹⁸Онуштан иудейлär таа чок бакардылар өлдүрсүннär Ону, зерä диил саде ани басарды жу-мертесини, ама Аллаха дейärди: «Беним Бобам», койарак Кендини Аллахлан бир.

Иисусун заабитлиш

¹⁹Бунун ичин Иисус оннара деди: «Доору, доору сөлеерим сизä, ани Оол йок насыл бишей йапсын Кенди-Кендиндän, еер гөрмärсей-

ди Бобайы йапаркан. Хепсини, не йапэр Боба, Оолу да йапэр хеп өлä.

²⁰Зерä Боба север Оолуну да гөстерер Она хепсини, не йапэр. О гөстережек Она таа бүүк ишлär дä, ки сиз шаш-беш каласыныз.

²¹Зерä, нижä Боба дирилдер өлүлери да верер өмүр оннара, хеп өлä Оол да верер өмүр, кимä истеер.

²²Боба даава кесмеер кимсейä. Бүтүн даавайы верди Оолуна,

²³ки хепси икрамнасыннар Оолуну, нижä икрамнээрлар Бобайы. Ким икрамнамээр Оолу, о икрамнамээр Бобайы, Ангысы йоллады Ону.

²⁴Доору, доору сөлеерим: ким сеслеер Беним сөзүмү да инанэр Она, Ким Бени йоллады, онун вар дивеч йашамасы, о гелмеер даавайа, ама гечти өлүмдän йашамайа.

²⁵Доору, доору сөлеерим сизä, гелер вакыт, шиндän сора гелди, ачан өлүлär ишидежеклär Аллахын Оолунун сесини, да ишиденнär дирилежеклär.

²⁶Нижä Бобанын вар йашамасы Кенди-Кендиндä, хеп өлä Оолуна да верди, йашамасы олсун Кенди-Кендиндä.

²⁷Верди заабитлик Она, даава кессин, зерä О – Адам Оолу.

²⁸Шашмайын буна, зерä гелер вакыт, ачан хепси, ким булунэр мезарлар ичиндä, ишидежеклär Адам Оолунун сесини.

²⁹Да чыкайжэклар мезарлар ичиндän. Ким йапты иилик, дирилежек өмүр ичин, ама ким йапты феналык, дирилежек даава ичин.

³⁰ Бән йок насыл йапайым бишей Кендимдән. Бән даава йапэрым өлә, нижә ишидерим Бобадан. Беним даавам доору, зерә бакэрым йапайым диил Беним Кенди истедиими, ама Бобанын, Ангысы Бени йоллады.

Иисус ичин шаатлык

³¹ Еер шаатлык едәрсейдим Кендим ичин, озаман Беним шаатлыным диил аслы.

³² Вар башка шаат, ангысы Беним ичин шаатлык едер. Бән билерим, ани Онун шаатлыгы аслы.

³³ Сиз йолладыныз Иоана, да о шаатлык етти аслылык ичин.

³⁴ Диил ани Бән адамын шаатлыгыны кабледерим, ама буннары сөлеерим, ки сиз куртуласыныз.

³⁵ Иоан бир шафкты, ани йанарды хем айдыннадарды. Сиз истединиз бираз шенненәсиниз онун айдыннында.

³⁶ Ама Бендә вар Иоанын шаатлыбындан таа каави бир шаатлык: ишләр, ани Боба верди, йапайым, хем ангыларыны Бән йапэрым, буннар Беним ичин шаатлык едерләр, ани Боба Бени йоллады.

³⁷ Бобам, ани Бени йоллады, Кендиси шаатлык етти Беним ичин. Сиз хич ишитмединиз Онун сесини хем гөрмединиз үзүнү.

³⁸ Онун сөзүнү тутмээрсыныз үреениздә, зерә инанмээрсыныз Ону, Кими О йоллады.

³⁹ Сиз аараштырэрысыныз Айоз Йазылары, дүшүнүп, ки оннарлан еденәсиниз дивеч йашамак. Оннар шаатлык едерләр Беним ичин!

⁴⁰ Сиз истәмеерсиниз геләсиниз Бана, олсун йашаманыз дейни.

⁴¹ Бән каблетмеерим инсандан метинник.

⁴² Сизи билерим, сиздә йок севги Аллаха.

⁴³ Бән гелдим Беним Бобамын адына, да каблетмеерсиниз Бени, ама геләрсейди башка биркимсей кенди адына, ону сиз кабледежениз.

⁴⁴ Несой вар нижә сиз инанасыныз, ачан аарээрсыныз метинник бири-бириниздән, ама аарамээрсыныз метиннии, ани гелер бир Аллахтан.

⁴⁵ Санмайасыныз, ани Бән сизи кабаатландыражам Бобанын өнүндә, вар ким сизи кабаатландырсын: Моисей, ангысына умудунузу койдунуз.

⁴⁶ Еер инанайдыныз Моисейи, инанажөйдыныз Бени дә, зерә о йазды Беним ичин.

⁴⁷ Ама чүнкү инанмээрсыныз онун йазыларыны, несой вар насыл инанасыныз Беним сөзүмү?»

Беш бин адам дойуруләр

6 Бундан сора Иисус гитти Галилея (Тивериада) гөлүнүн өбүр тарафына.

² Чок инсан гидәрди Онун ардына, зерә гөрәрдиләр ньшаннары, не йапарды хасталарлан.

³ Иисус пинди байыр үстүнә да отурурду орада үүренижилеринән барабар.

⁴ Паскеллә, иудейлерин йортусу, йаклашарды.

⁵ Иисус бакты да гөрдү чок инсан, ани геләрди Она. Озаман деди Филипә: «Нәәндан сатын алажэз окадар екмек, ки бу инсаны дойуралым?»

⁶ Сөледі бөлә, ки денесин ону, зерә Кендиси биләрди, не йапа-жәк.

⁷ Филип жувап етти: «Икиүз динарлык екмек дә етишмәз оннара, ки херкези бирәр парча алабилсин».

⁸ Обүр үүренижи, Андрей, Симон Петринин кардашы, деди:

⁹ «Бурада вар бир чоҗук, ангысында вар беш екмек арпадан хем ики балык, ама недир оннар букадар инсана?»

¹⁰ Иисус деди: «Сөлейин, инсан отурсун». Орада варды чок чимен. Инсан отурду ерә. Хепси вардылар бир беш бин адамын долайында.

¹¹ Иисус алды екмеклери, шүкүр етти Аллага, сора пайетти /үүренижилеринә, үүренижилери да пайеттиләр/ инсана. Хеп өлә пайетти балыклары, херкезинә, ким некадар истеди.

¹² Оннар дойундуктан сора, Иисус деди үүренижилеринә: «Топлайын имәк парчаларыны, ки бишей зән олмасын».

¹³ Топладылар да долдурдулар оники сепет екмек парчасыннан, ани калдыйды о инилмиш беш арпа екмеендән.

¹⁴ Инсан, ачан гөрдү бу нышаны, ани йапты Иисус, деди: «Будур хақына пророк, ангысы ләазым гелсин дүннейә».

¹⁵ Иисус биләрди, ани неетленәрдиләр гелсиннәр да зорлайып йапсыннар Ону падишах. Онуштан О саушту орадан да йалныз генә пинди бир байыр үстүнә.

Иисус гезер су үстүндә

¹⁶ Ачан авшам олду, Онун үүренижилери гиттиләр гөл бойуна.

¹⁷ Гирдиләр кайык ичинә да гидәрдиләр гөлүн обүр тарафына, Капернаум касабасына. Караннык олдуиду, ама Иисус хеп окадар гелмәрди оннара.

¹⁸ Бир серт лүзгәр есәрди, гөл дә далгалыйды.

¹⁹ Ачан үздүләр бир ирми бешотуз стади*, гөрдүләр ани Иисус гезер су үстүндә да кайаа йаклашәр. Оннар корктулар.

²⁰ «Бу Бәним, коркмайын!» – деди Иисус.

²¹ Озаман оннар истәрдиләр алысыннар Ону кайык ичинә. Бундан сора бирдән кайык етишти о ерә, нерейи оннар гидәрдиләр.

Өмүр екмәй

²² Ергеси гүнү инсаннар, ани калдылар гөлүн обүр тарафында, гөрдүләр, ани орада варды салт бир кайык. Аннадылар, ани Иисус гирмеди үүренижилериннән кайык ичинә, ама үүренижиләр Онсуз гиттиләр.

²³ Гелди башка биркач кайык Тивериада касабасындан йакын о ерә, нередә идийдиләр екмек Саабинин иисөзлемесиндән сора.

²⁴ Өлә ки, инсан, гөрүп, ани орада йок не Иисус, не дә үүренижиләр, пинди кайыклара да гитти Капернаум касабасына Иисусу аарамаа.

²⁵ Ачан булдулар Ону гөлүн обүр тарафында, дедиләр Она:

* 6:19 25-30 стади – 4,6–5,6 километра.

«Үүредижги, незаман Сән бура-йы гелдин?»

²⁶Иисус жувап етти оннара: «Доору, доору сөлеерим сизә: аарээрсыныз Бени, диил ани гөрдүнүз нышаннары, ама ани идиниз екмек да дойундуруз.

²⁷Чалышын диил гечәр имäk ичин, ама гечмәз имäk ичин, ани дивеч йашамайа гөтүрер. Буну сизә Адам Оолу вережек. Зерә Адам Оолуну Аллах Боба нышаннады Кенди мұхұрүннән».

²⁸Оннар дедиләр: «Не ләәзым йапалым, Аллахын ишини дейни таманнайалым?»

²⁹Иисус жувап етти: «Будур Аллахын иши, ки инанасыныз Она, Кими О йоллады».

³⁰Буна оннар жувап еттиләр: «Не нышан гөстерәбилирсин бизә, ки гөрелим да инаналым Сени? Не иш Сән йапәрсын?»

³¹Бизим бобалар идиләр манна* чолда, нижә вар йазылы: „Верди оннара екмек гөктән“».

³²Иисус деди: «Доору, доору сөлеерим сизә, ани Моисей вермеди екмек гөктән сизә, ама Беним Бобам верер хакына екмек гөктән».

³³Зерә Аллахын екмәә Одур, Ким гөктән инер да йашамак дүннейә верер».

³⁴«Сааби, вер бизә херзаман бу екмектән», – дедиләр оннар.

³⁵Иисус деди оннара: «Бәним йашамак екмәә. Ким Бана гелер, хич ажькмаз, ким Бана инанэр, бир сыра билә сусуз калмаз».

³⁶Нижә сөледим сизә, гөрдүнүз Бени да хеп окадар инанмадыныз.

³⁷Хепси, не Боба Бана верер, Бана гелер. Ким дә Бана гелер, ону хич бирзаман ууратмайажам дышары.

³⁸Зерә гөктән индим, диил ани Кенди истедиими йапайым, ама Бени йоллайан Бобанын истедиини таманнайым.

³⁹Бени Йоллайанын истедиини будур: бирини билә оннардан, ани Бана верди, кайбетмейим, ама битки гүндә хепсинә йашамак верейим.

⁴⁰Будур Бобанын истедиини: херкезин дивеч йашамасы олсун, ким гөрер Оолу да инанэр, битки гүндә ону дирилдежәм».

⁴¹Иудейләр мырылданардылар Она каршы, зерә деди: «Бәним гөктән инмә екмек».

⁴²Дейәрдиләр: «Диил ми О – Иисус, Иосифин оолу, Ангысынын бобасыны хем анасыны биз таныйэрыз? Шинди нечин О деер: „Бән гөктән индим?“»

⁴³Иисус жувап етти: «Мырылданмайын бири-биринизин аранызда».

⁴⁴Кимсей йок насыл Бана гелсин, еер Бени йоллайан Боба ону чекмәрсейди. Она битки гүндә Бән өмүр вережәм».

⁴⁵Пророкларын кийатларында йазылы: „Хепси Аллахтан үүредилмиш олажэklar“. Хепси, ким Бобадан ишитти хем үүренди, о Бана гелер».

⁴⁶Зерә кимсей Бобайы гөрмеди, Ондан каарә, Ким Аллахтан гелди. О Бобайы гөрдү».

* 6:31 Манна – имäk, ангысыны Аллах минунийалы шекилдә йоллармыш чыфылара, ачан оннар гезәрмишләр чолда.

47 Доору, доору сөлеерим сизä: ким инанэр /Бана/, онун вар дивеч йашамасы.

48 Бәним йашамак екмәä.

49 Сизин бобаларыңыз идиләр манна чолда да өлдүләр.

50 Гөктән инән өләдир бир екмек, ани ким ону ийер, хич өлмеер.

51 Бәним йашамак екмәä гөктән инмә. Ким бу екмектән ийер, дивеч йашайажэк. Екмек, ани Бән верерим дүннейин йашамасы ичин, Кенди гүүдәм».

52 Ачан иудейләр бу лафлары ишиттиләр, башладылар чекишмәä бири-бириннән. Оннар дейәрдиләр: «Несой вар насыл бу Адам версин гүүдесини, ийелим?»

53 Иисус деди: «Доору, доору сөлеерим сизä, ани еер имәрсейдиниз Адам Оолунун гүүдесини хем ичмәрсейдиниз Онун каныны, сиз йашамак еденмейежениз.

54 Ким ийер Беним гүүдеми хем ичер Беним канымы, онун вар дивеч йашамасы. Ону дирилдежам битки гүндä.

55 Зерä Беним гүүдәм – хақына имäk хем Беним каным – хақына ичмäk.

56 Ким ийер Беним гүүдеми хем ичер Беним канымы, о калэр Бендä, Бән дä онда.

57 Нижä дири Боба йоллады Бени, да йашээрым Бобанын кувединнән, хеп өлә Бени дä ийән йашайажэк Беним куведимнән.

58 Будур гөктән инмә екмек, диил нижä манна, ани бобалары-

ныз идиләр да өлдүләр. Ким ийер бу екмәä, дивеч йашайажэк».

59 Иисус сөледи буннары синагога ичиндä, ачан үүредәрди инсаны Капернаум касабасында.

Үүренижиләр бракэрлар Иисусу

60 Бу лафлардан сора чойу үүренижилериндән дедиләр: «Не фасыл лафлар, ким вар насыл каблетсин бу лафлары?»

61 Ама Иисус биләрди, ани Онун үүренижилери мырылданэрлар, онуштан деди: «Бу лафлар сизä көстек ми?»

62 Не дейежениз, ачан гөрежениз Адам Оолуну калкарак енидән орайы, нередä О баштан булунарды?

63 Йашамак верән духтур. Гүүдä бишейä йардым етмеер. Бу лафлар, ани сизä сөледим, духтур хем өмүрдүр.

64 Ама вар сиздән кимиси инансыз». Иисус баштан биләрди, ким инанмээр хем ким Ону сатажэк.

65 Да деди: «Бунун ичин сөледим, ани кимсей йок насыл гелсин Бана, еер бу она диилсейди верилмиш Бобамдан».

66 Бу бетерä чойу Онун үүренижилериндән дөндүләр геери да ондан сора Онуннан гезмедиләр.

67 Озаман Иисус, данышып оникисинä, деди: «Беки сиз дä истеерсиниз гитмәä?»

68 «Сааби, кимä гиделим? – деди Симон Петри. – Сендä дивеч йашамак сөзлери.

69 Биз инандык да таныдык, ани Сәнсин Аллахын Айозу*».

* 6:69 Сәнсин Аллахын Айозу: кими текстлердä вар йазылы «Сәнсин Христос, дири Аллахын Оолу».

⁷⁰Иисус жувап етти: «Айырмадым мы Бән сизи оникинизи? Ама сиздән бириси диавол».

⁷¹Буну деди оникисиндән бириси ичин, Симон Искариотун оолу Иуда ичин, ангысы сонда сатты Ону.

Иисус Бордей йортусунда

7 Бундан сора Иисус гезәрди Галилеяда. Истәмәрди гезсин Иудеяда, зерә иудейләр аарардылар өлдүрсүннәр Ону.

²Йаклашарды иудейлерин Бордей йортусу.

³Иисусун кардашлары дедиләр Она: «Чык бурадан да гит Иудеяйа, Сенин үүренижилерин дә гөрсүннәр, не ишләр йапэрсын».

⁴Зерә кимсей йаптыкларыны сакламээр, ачан истеер ачылсын инсана. Чүнкү Сән йапэрсын бу ишлери, гөстер Кендини дүннейә».

⁵Онун кардашлары буну дедиләр, зерә инанмардылар Она.

⁶Иисус жувап етти оннара: «Беним вақыдым таа гелмеди, ама сизин ичин херзаман вақыт уйгун».

⁷Сиздән дүннә йок насыл азетмесин, ама Бендән азетмеер, зерә Бән ачыклээрым, ани онун ишлери көтү».

⁸Сиз гидин йортуя. Бән таа гитмейжәм бу йортуя, зерә Беним вақыдым таа гелмеди».

⁹Буннары сөледиктән сора О калды Галилеяда.

Иисус йортуда

¹⁰Ачан кардашлары гиттиләр йортуя, сора О да ардларыннан гитти, ама диил ачыкта, саклы гитти.

¹¹Иудейләр аарардылар Ону йорту вақыды да сорардылар: «О нередә?»

¹²Инсан арасында чок түрлү Онун ичин фисирдемәк олурду. Кимиси дейәрди: «О бир исләә адам», башкасы дейәрди: «Диил исләә, О инсаны алдадэр».

¹³Ама кимсей Онун ичин лафетмәрди ачык, зерә коркардылар иудейлердән.

¹⁴Йортунун йарысында Иисус гирди Айоз бина ичинә да башлады үүретмәә.

¹⁵Иудейләр шашардылар, дейип: «Нәәндан О билер, үүренмедийнән, Айоз Йазылары?»

¹⁶Иисус жувап етти: «Беним үүренмишлиим диил Бендән, ама Ондан, Ким Бени йоллады».

¹⁷Еер биркимсей истәрсейди йапсын Онун истедиини, о анна-йажэк бу үүретмәк Аллахтан мы, оса Бән Кендимдән ми сөлеерим».

¹⁸Ким лафедер кендиндән, о кендинә метинник бакэр, ама ким онун йоллайанын метинниини бакэр, о доору сөлеер, онда йок йанмышлык».

¹⁹Вермеди ми Моисей сизә Закоңу? Хеп окар кимсей сиздән тутмээр Закоңу, озаман нечин Бени өлдүрмәә бакэрсыныз?»

²⁰Инсан жувап етти: «Диил ми фена дух Сендә? Ким бакэр Сени өлдүрмәә?»

²¹Иисус жувап етти оннара: «Бән бир иш йаптым, да хепсиниз шаштыныз».

²²Моисей верди сымарламак кесиклик ичин сизә, макар ки бу диил Моисейдән, ама деделердән, да сиз онуштан кесиклик

йапэрсыныз ушаа жумертеси гүнү.

²³Еер ушаа кесиклик йапылар-сайды жумертеси гүнү, ки басыл-масын Моисейин Закону, нечин Бана окадар үфкеленерсиниз, ани жумертеси гүнү бир адамы хеп-тән саа йаптым?

²⁴Даава кесмейин дышанкы ду-руша гөрә, ама даава кесин доо-рулаа гөрә».

Иисус хакына Христос му?

²⁵Кими адамнар Иерусалимдән сорардылар: «Диил ми бу О, кими өлдүрмää аарээрлар?

²⁶Тә, О лафедер ачыклыкта, да кимсей бишей Она демее! Ажа-ба кайыл олмады мы өндөржиләр дә, ани О Христос?

²⁷Биз билериз, нередән О, ама ачан Христос гележек, кимсей бил-мейежек нередән».

²⁸Иисус, Айоз бина аулунда үүредерäk инсаны, бөлә баарды: «Сиз Бени таныйэрсыныз хем билерсиниз нередәним, ама Бән Кенди башыма гелмедим. Бени Йоллайан – хаклы, ама сиз Ону танымээрсыныз.

²⁹Бән таныйэрым Ону, зерә гел-дим Ондан. О Бени йоллады».

³⁰Оннар бакардылар тутсуннар Ону, ама кимсей ел койамады Она, зерә гелмедийди вақыды.

³¹Чойу инсандан инандылар Она. Оннар дейәрдиләр: «Ачан Христос гележек, не таа чок ны-шан йапажэк мы, некадар бу Адам йапэр?»

³²Фарисейләр ишиттиләр ин-саны бөлә фысырдашарак Иисус ичин. Бүүк попазлар хем фари-

сейләр йолладылар бекчилери, ки тутсуннар Иисусу.

³³Ама Иисус деди: «Бән бир парча вақыт таа олажам сизиннән да сора гидежәм Она, Ким йолла-ды Бени.

³⁴Сиз аарайажэныз Бени да бу-ламайажэныз. Нередә Бән олажам, сиз орайы йок нижә геләсиниз».

³⁵Иудейләр лафедәрдиләр би-ри-бириннән: «Нерейи бу адам истеер гитсин, да биз Ону була-майалым? Дүшүнмеер ми гитсин бизим инсана, ани даанык урум касабаларына, да урумнары үүрет-син?

³⁶Башка түрлү несой аннамаа бу лафлары, ани сөледі: „Аарайа-жэныз да буламайажэныз Бени“ хем „Нередә Бән олажам, сиз ора-йы геләмейежениз?“»

Иисус – йашамак суйу

³⁷Йортунун битки бүүк гүнүн-дә Иисус калкты аякча да баар-ды: «Ким сусады, гелсин Бана да ичсин.

³⁸Ким инанэр Бана, ондан бир дерә йашамак суйу акажэк, нижә йазылы Айоз Йазыда».

³⁹Сөләрди бу лафлары Айоз Дух ичин, Ангысыны ләәзымды каблетсиннәр оннар, ким Она инанэр. Зерә Айоз Дух таа верил-медийди, хем Иисус таа диилди метинникли.

⁴⁰Кимиси инсандан, ачан ишит-тиләр бу лафлары, дедиләр: «Бу адам хакына бекленән пророк».

⁴¹Башкасы дейәрди: «О Хрис-тос», ама таа башкасы дейәрди: «Олур му Христос Галилейадан гелсин?»

42 Йок му йазылы Айоз Йазыда, ани Христос гележек Давидин сенселесиндән, Вифлеем касабасындан, нередә Давид йашарды?»

43 Өлә ки, олурду чекиш инсан арасында Иисус ичин.

44 Кимиси бактылар тутсуннар Ону, ама кимсей ел койамады Она.

Иудей өндөржислери инанмээрлар

45 Бекчиләр дөндүләр геери бүүк попазлара хем фарисейлерә. Буннар сордулар оннара: «Нечин гетирмединиз Ону?»

46 Бекчиләр жувап еттиләр: «Кимсей бир сыра билә лафетмеди бу адам гиби».

47 Фарисейләр дедиләр: «Не, сиз дә ми алдандыныз?»

48 Инанды мы ажаба бир өндөржй еки бир фарисей Она?

49 Бу инсан билмеер Закону, о бетвалы!»

50 Оннардан бири, Никодим, ангысы өнжә гелдийди Иисуса, деди оннара:

51 «Бизим Закон кабаатландырэр мы биркимсейи, таа сесләмедийнән ону хем аннамадыйнан, не йапты?»

52 Оннар жувап еттиләр: «Беки сән дә Галилейадансын? Аараштыр исләә да бак, Галилейадан вар мы насыл чыксын пророк?»

53 Сора хепси даалыштылар евлеринә.

Ороспулукта тутулан кары

8 Иисус гитти Зейтин байырына. ² Чин-сабаалән енидән гелди Айоз бинайа, да хепси инсан топ-

ланды Онун долайына. О отурду да башлады оннары үүретмәә.

³ Озаман билгичләр хем фарисейләр гетирдиләр бир кары, ангысы тутулду ороспулукта, да, чыкарып ону орта ерә,

⁴ дедиләр Иисуса: «Үүредижй, бу кары тутулду таман ороспулук йапаркан.

⁵ Моисей сымарлады бөлелерини ташлан өлдүрелим, Сән не деерсин?»

⁶ Сөледиләр буну, ки денесиннәр Ону да кабаатландырабилсиннәр. Ама Иисус ашаа иилди да пармааннан ердә йазарды.

⁷ Чүнкү вазгечмәрдиләр сормактан Она, Иисус калдырды башыны да деди: «Ким сизин араныздан гүнахсыз, о илк урсун ташлан она».

⁸ Сора енидән иилди да ердә йазарды.

⁹ Ачан ишиттиләр бу лафлары, /дуйдулар азарланмыш кендилерини кенди неетлериндә да/ бири-бири арды сора гиттиләр, башлайып ен ихтәрдан /ен күчәәдән/. Иисус калды йалныз карыйлан, ангысы дурарды каршыда.

¹⁰ Ачан Иисус калдырды башыны /да бакты, гөрмейип кимсейи, карыдан каарә/, деди: «Кары, нередә оннар, /ангылары сени кабаатлардылар/? Не, кимсей кабаатламээр мы сени?»

¹¹ «Кимсей, Чорбажы», – жувап етти о. Озаман Иисус деди: «Бән дә сени кабаатламээрым, гит да бундан зеедә гүнах йапма».*

* 7:53 – 8:11 Бу сырлар ен ески текстлердә йок.

Иисус – дүннейә айдыннык

¹²Иисус енидән лафетти инсана. «Бән дүннейин айдынныи-йым, – деди. – Ким гелер Беним ардыма, гезмейежек каранныкта, ама онда йашамак айдынны олажэк».

¹³Озаман фарисейләр дедиләр: «Сән Кенди-Кендин ичин сөлеерсин, онуштан Сенин шаатлыын диил аслы».

¹⁴Иисус жувап етти: «Еер Бән Кенди-Кендим ичин сөләрсейдим, хеп окадар Беним шаатлыым доору, зерә Бән билерим, нередән гелдим хем нерейи гидерим, ама сиз билмеерсиниз, нередән Бән гелдим хем нерейи гидерим».

¹⁵Сиз дава кесерсиниз гөзә гөрә. Бән кимсейә дава кесмеерим.

¹⁶Еер кесәрсейдим дава, давам доору олажэйды, зерә диилим йалныз: Боба, ани Бени йоллады, О Бенимнән.

¹⁷Сизин законузда вар йазылы: „Ики адамын шаатлыы доору“.

¹⁸Беним ичин шаатлык едерим Бән, хем Беним ичин шаатлык едер Боба, Ангысы Бени йоллады».

¹⁹Озаман оннар сордулар: «Нередә Сенин Бобан?» Иисус жувап етти: «Сиз танымээрсыныз не Бени, не Бобамы. Еер таныйайдыныз Бени, таныйажэйдыныз Бобамы да».

²⁰Иисус сөледди бу лафлары, ачан үүредәрди инсаны Айоз би-на ичиндә, нередә хазна булунарыды. Кимсей Ону тутмады, зерә вакыды таа гелмедийди.

²¹Иисус лафетти илери доору: «Бән гидерим. Сиз аарайажэныз

Бени, ама өлежениз гүнахларынызда, орайы, нерейи Бән гидерим, сиз йок насыл геләсиниз».

²²Озаман иудейләр дедиләр: «Ажаба йок му неетиндә, өлдүрсүн Кендини? Нечин бөлә деер: „Нерейи Бән гидерим, сиз йок насыл геләсиниз“?»

²³«Сиз ашаадан, Бән йукардан, сиз бу дүннедән, Бән диилим бу дүннедән, – жувап етти Иисус. –

²⁴Онун ичин сизә дедим, ани өлежениз гүнахларынызда, зерә еер инанмарсайдыныз, ани Бәним, озаман гүнахларынызда өлежениз».

²⁵«Кимсин Сән?» – сорду оннар. Иисус жувап етти: «Баштан не дедим сизә, Ойум».

²⁶Вар чок сөлейим сизә хем кабаатландырайым сизи, ама Йолла-йан бени хаклы, бән не ишиттим Ондан, ону сөлеерим дүннейә».

²⁷Оннар аннамадылар, ани О лафедер Бобасы ичин.

²⁸Өлә ки, Иисус оннара деди: «Ачан калдыражэныз йукары Адам Оолуну, озаман аннайажэныз, ани Бәним, хем ани йапмээр-ым бишей Кенди башыма, ама лафедерим ону, не үүредер Бени Бобам».

²⁹Ким Бени йоллады, О Бенимнән. О бракмады Бени йалныз, зерә хеззаман йапээрым, не бее-нилмиш Она».

*Аслылык вережэк
сизә сербестлик*

³⁰Ачан Иисус бутүрлү лафедәрди, чойу Она инанды.

³¹О деди иудейлерә, ангылары инандыйдылар Она: «Еер таман-нарсайдыныз Беним сөзлерими

илери доору, хакына олажэныз Беним үүренижилерим.

³²Сиз аслылыгы танийажэныз, да аслылык вережек сизэ сербестлик».

³³Оннар жувап егтиләр: «Биз Авраамын сенселесиндэниз да бир сыра билә кимсейя чырак олмадык. Несой аннамаа Сени, ани деерсин: „Сербест олажэныз“?»

³⁴«Доору, доору сөлеерим сизэ, – жувап егти Иисус. – Херкез, ани гүнах йапэр, о гүнаха чырак булунэр.

³⁵Чырак калмээр херзаман ичердә, ама оол херзаман калэр.

³⁶Онуштан, еер Оол верәрсейди сербестлик сизэ, озаман хакына сербест олажэныз.

³⁷Билерим, ани сиз Авраамын сенселеси, ама бакэрсыныз өлдүрмәй Бени, зерә Беним сөзүм ерлешмеер сиздә.

³⁸Бән сөлеерим, не гөрдүм Беним Бобамдан, сиз йапэрсыныз, не ишиттиниз сизин бобаныздан».

Сизин бобаныз – диавол

³⁹«Бизим бобамыз – Авраам», – жувап егти оннар. Иисус деди: «Олайдыныз Авраамын ушаклары, йапажэйдныз Авраамын ишлерини.

⁴⁰Ама шинди бакэрсыныз өлдүрмәй Бени, Адамы, Ангысы ладфетти сизэ аслылык ичин, ону, не ишитти Аллахтан. Авраам бөлә йапмады.

⁴¹Сиз йапэрсыныз сизин бобанызын ишлерини». Оннар дедиләр: «Биз диилиз ороспулук ушаклары. Бизим салт бир Бобамыз вар, Аллах».

⁴²Иисус жувап егти оннара: «Олайды Аллах сизин Бобаныз, озаман севейейдиниз Бени, зерә Бән Аллахтан чыкып гелдим. Гелмедим Кенди башыма, ама О Бени йоллады.

⁴³Нечин аннамээрсыныз, не сөлеерим? Онуштан, зерә селләмеерсиниз Беним сөзүмү.

⁴⁴Сизин бобаныз – диавол, да истеерсиниз таманнайасыныз сизин бобанызын шефклерини. О баштан инсан өлдүрүжүсүйдү, дурмээр аслылыкта, зерә онда йок аслылык. Кач сыра сөлеер бирәр йалан, сөлеер кенди табестинә гөрә, зерә о йаланжы хем йаланын бобасы.

⁴⁵Ама Бән доору сөлеерим, онун ичин инанмээрсыныз Бени.

⁴⁶Ким сиздән вар нижә гөстерсин Бана, ани гүнах йаптым? Еер сөләрсейдим доору, нечин инанмээрсыныз Бени?

⁴⁷Ким – Аллахтан, о селлеер Аллахын сөзлерини. Сиз селләмеерсиниз, зерә диилсиниз Аллахтан».

Иисус Авраамдан илери

⁴⁸Иудейләр буна жувап егтиләр: «Доору демедик ми биз, ани Сән самарийальйсын, хем ани Сөндә вар фена дух?»

⁴⁹«Йок Бендә фена дух, – жувап егти Иисус. – Бән икрамнээрым Бобамы, ама сиз Бени көтүлеерсиниз.

⁵⁰Бән бакмээрим Беним метинниими, вар Ким баксын хем дава кессин.

⁵¹Доору, доору сөлеерим сизэ, ким таманнээр Беним сөзүмү, о хич өлмейежек».

⁵² «Шинди хализ аннээрыз, ани Сендә вар фена дух, – деди иудейләр. – Авраам өлдү, пророклар өлдүләр, ама Сән деерсин: „Ким таманнээр Беним сөзүмү, о хич өлмейжек“.

⁵³ Не, Сән таа бүүксүн мү бизим бобадан, Авраамдан, ангысы өлдү? Пророклар да өлдүләр. Кимин еринә Сән Кендини койэрсин?»

⁵⁴ Иисус жувап етти: «Еер Бән Кендими метиннәрсейдим, озаман Беним метинниим диил бишей. Бени метиннейән Беним Бобам, Ангысына сиз деерсиниз, ки О – сизин Аллахыныз.

⁵⁵ Ама сиз Ону танымээрсыныз. Бән Ону танийэрым. Еер дейәрсейдим, ани танымээрым, озаман йаланжы калажэйдим, нижә дә сиз. Ама Бән Ону танийэрым да таманнээрым Онун сөзүнү.

⁵⁶ Сизин бобаныз, Авраам, чок севинди ани гөрежейди Беним гүнүмү, да, гөрүп, шенненди».

⁵⁷ «Сән йоксун баарлем елли йашында, – деди иудейләр, – да Сән гөрдүн Авраамы мы?»

⁵⁸ Иисус деди оннара: «Доору, доору сөлеерим сизә, ани ачан таа Авраам йокту, Бән варым».

⁵⁹ Озаман алдылар таш, ки ташлан урсуннар Она, ама Иисус сакланды, сора чыкты Айоз бинадан, /гечип оннарын арасындан, гитти/.

*Дуумактан көөр олан
гөрмәк еденер*

9 Иисус, гечәркән, гөрдү бир дуумактан көөр адамы.

² Үүренижилери сордулар: «Үүредижи, ким гүнах йапты,

ани бу адам дууду көөр, кендиси ми оса бобалары мы?»

³ Иисус жувап етти: «Гүнах йапамады не бу адам, не да онун бобалары, ама о бөлә дууду, ки онунан гөстерилсин Аллахын ишлери.

⁴ Ляазым Онун, Ким йоллады Бени, ишини йапалым, некадар вақыт гүндүз. Зерә гелер гежә, ачан кимсей йок насыл ишлесин.

⁵ Некадар вақыт булунэрым дүннедә, дүннейин айдынны булунэрым».

⁶ Бу лафлардан сора түкүрдү ерә, йапты чамур, йаалады бу көөр адамын гөзлерини чамурлан,

⁷ да деди она: «Гит, йыкан Силоам суйунда». Силоамын аннамасы «йолланмыш». Адам гитти, йыканды да, ачан дөндү геери, гөзлери гөрәрди.

⁸ Комушулар хем инсаннар, ани өнжә гөрдүйдүләр ону диленәркән, сордулар: «Диил ми о, ани отуларды да диленәрди?»

⁹ Кимиси дейәрдиләр: «О кенди», башкалары дейәрдиләр: «Диил, бензеер она», ама адам кендиси дейәрди: «Бән кендимим».

¹⁰ Озаман сордулар она: «Несой ачылды сенин гөзлерин?»

¹¹ О жувап етти: «О, Кимин ады Иисус, йапты чамур, йаалады гөзлерими да сора деди: „Гит, йыкан Силоам суйунда“. Гиттим, йыкандым да гөрмәк едендим».

¹² «Нередә О?» – сорду оннар. «Билмеерим», – жувап етти бу адам.

*Фарисейләр аараштырэрлар
мераклы иши*

¹³ Бу адамы, ангысы өнжә көөрдү, гөтүрдүләр фарисейлерә.

14 О гүн, ачан Иисус йапты чамур да ачты онун гөзлерини, жумертесийди.

15 Онун ичин фарисейләр дә сордулар бу адама: «Несой башладың гөрмәә?» О жувап етти оннара: «О чамурлады гөзлерими, да йыканып башладың гөрмәә».

16 Озаман кимиси фарисейлердән дедиләр: «Бу адам диил Аллахтан, зерә тутмээр жумертесини». Башкалары дейәрдиләр: «Несой вар нижә бир гүнахкер адам йапсын бөлә мераклы нышаннар?» Оннарын арасында чекетти кавга.

17 Енидән сордулар адама, ани көрдү: «Сенин гөзлерини О ачтыйса, не сән дейжән Онун ичин?» «О бир пророк», – жувап етти бу адам.

18 Иудейләр, чаармайынжа анасыны-бобасыны онун, кимин гөзлери ачылды, инанмадылар, ани о көрдү да гөрмәк еденди.

19 Сордулар оннара: «Бу му сизин оолунуз, ангысы ичин деерсиниз, ани көөр дууду? Несой шинди гөрәбилер?»

20 Жувап етти онун бобасы хем анасы: «Билериз, ани бу бизим оолумуз, хем ани дууду көөр.

21 Ама несой шинди гөрер, хем ким ачты онун гөзлерини, билмеериз. Сорун она, о етишәр йашларда, да кенди вар нижә жувап етсин кендиси ичин».

22 Бобалары бөлә лафеттиләр, зерә коркардылар иудейлердән. Иудейләр аннаштыйдылар, ани еер биркимсей ачык дейәрсейди, ани Иисус – Христостур, ону ууратсыннар синагогадан.

23 Онуштан онун бобалары дедиләр: «О етишәр йашларда, сорун она».

24 Фарисейләр икинжи сыра чаардылар адамы, ани көрдү, да дедиләр она: «Аллаха емин ет да доору сөлә, зерә биз билериз, ани бу адам гүнахкер».

25 О жувап етти: «Гүнахкер ми, бән билмеерим. Бир иш билерим, ани көөрдүм да шинди гөрерим».

26 Озаман сордулар: «Не йапты О сана, несой ачты гөзлерини?»

27 «Демин сөледим сизә, да сесләмединиз. Нечин таа бир сыра ишитмәә истеерсиниз? – жувап етти о. – Беки сиз дә истеерсиниз олмаа Онун үүренижилери?»

28 Оннар ону азарладылар да дедиләр: «Сән Онун үүренижисийсин, ама биз Моисейин үүренижилерийиз.

29 Билериз, ани Аллах лафетти Моисейлән, ама бу Адамы билмеериз, нередән О».

30 «Шашылажак иш бу! – деди адам, ани еденди гөрмәк. – Сиз билмеерсиниз, нередән О, ама О ачты беним гөзлерими.

31 Билериз, ани Аллах сесләмеер гүнахкерлери, ама ким коркэр Аллахтан да йапэр Онун истедиини, ону Аллах сеслеер.

32 Незамандан курулуиду дүннә, ишидилмеди, ки биркимсей ачсын дуумактан көөр адамын гөзлерини.

33 Еер олмайайды О Аллахтан, йапамайажэйды бишей».

34 «Сән дуумушун бүс-бүтүн гүнахта да истеерсин үүретмәә бизи ми?» – жувап етти оннар да кооладылар ону дышары.

Кöбөр духчасына

³⁵Иисус ишитти, ани уураттылар ону дышары, да, ачан булушту онуннан, сорду: «Инанэрсынмы Адам Оолуна*?»

³⁶О жувап етти: «Сааби, Кимдир О, ки инанайым Она?»

³⁷Иисус деди: «Сән Ону гөрерсин, О, Ким сениннән лафедер, О Кендиси».

³⁸«Инанэрым, Сааби!» – жувап етти да баш иилтти Иисуса.

³⁹Иисус деди: «Бән гелдим бу дүннейә даава ичин, ки оннар, ким гөрмеерләр, гөрсүннәр, ама гөрөннәр көөр олсуннар».

⁴⁰Фарисейлердән бир бойу, анылары Онун йанындайдылар, ачан ишиттиләр бу лафлары, дедиләр: «Чыкэр, ани биз дә көбруз?»

⁴¹«Олайдыныз көөр, олмайжәйды гүнахыныз, ама чүнкү деерсиниз, ани гөрерсиниз, онуштан гүнах калэр сизин үстүнүздә.

Гүдүжү хем сүрү

10 Доору, доору сөлеерим сизә, ким койуннарын аулуна кирмеер капудан, ама атлээр башка ердән, о хырсыз хем хайдут.

²Ким гирер капудан, одур койуннарын гүдүжүсү.

³Капуда дуран ачэр капуйу, да койуннар таныйэрлар гүдүжүнүн сесини. О чаарэр хербир койуну адынжа да дышары чыкарэр.

⁴Ачан чыкарды хепси койуннарыны, сора гидер оннарын өнү со-ра, койуннар да гелерләр онун ардына, зерә таныйэрлар сесини.

⁵Йабанжынын ардына гитмеерләр, ондан качэрлар, зерә танымээрлар йабанжынын сесини».

⁶Иисус сөледиди бу өрнәә онна-ра, ама оннар аннамадылар, не иш ичин о лафедәрди.

⁷Иисус енидән лафетти: «Доору, доору сөлеерим сизә, ани Бәним койуннарын капусу.

⁸Хепси, ким гелди Бендән өнжә, оннар хырсыз хем хайдут. Койуннар да оннары селләмедиләр.

⁹Бәним капу. Еер биркимсей гирирсейди Беним ашыры, олажэк куртулмуш, гирежек хем чыкажэк да отлайажак кендинә булажэк.

¹⁰Хырсыз гелер салт чалмаа, өлдүрмәә хем йок етмәә. Бән гелдим, ки койуннарын ташкынныктан йашамаклары олсун.

¹¹Бән – ии гүдүжүйүм. Ии гүдүжү верер йашамасыны койуннары ичин.

¹²Ама йанашык адам, ким диил гүдүжү, хем ким диил койуннарын чорбажысы, ачан гөрер йабаны геләркән, бракэр койуннары да качэр, йабаны да, оннары капып, даадэр.

¹³О адам качэр, зерә о йанашык, онун касавети йок койуннар ичин.

¹⁴Бән – ии гүдүжүйүм. Бән таныйэрым койуннарымы, оннар да таныйэрлар Бени,

¹⁵нижә Боба таныйэр Бени, Бән дә таныйэрым Бобайы. Бән верерим йашамамы койуннарым ичин.

¹⁶Бендә вар башка койуннар да, ани диил бу аулдан. Оннары да

* 9:35 Адам Оолуна: кими текстлердә «Аллахын Оолуна».

лääзым гетирейим. Оннар сесле-йежеклär Беним сесими. Озаман олажэк бир сүрү хем бир гүдүжү.

17 Боба север Бени, зерä Бән верерим йашамамы, енидән геери алайым дейни.

18 Кимсей ону зорлан алмээр Бендән, ама Бән Кенди истедиимдән верерим. Вар куведим верейим хем вар куведим геери алайым. Бу сымарламайы Бән каблтеттим Беним Бобамдан».

19 Бу лафлардан сора енидән башлады кавга иудейлär арасында.

20 Чойу оннардан дейäрдилär: «Онда вар фена дух, О бир дели. Нечин сеслеерсиниз Ону?»

21 Башкалары дейäрдилär: «Бу лафлар диил фена духлу адамын лафлары. Вар мы насыл бир фена дух ачсын көөрларын гөзлерини?»

Иисуса каршы душманлык артэр

22 Озаман олду Иерусалимдä йорту Айоз бинанын ачылмасынын анылмасы ичин. Кышынды.

23 Иисус гезинäрди Айоз бинанын аулунда, Соломонун колондасында.

24 Иудейлär Ону сардылар да дедилär: «Незаманадан койажан дүшүнмейä бизи? Сөлä ачык бизä, Сәнсин ми Христос?»

25 Иисус жувап етти: «Бән сөледим сизä, ама сиз инанмээрсыныз. О ишлери, ани йапэрым Бобамын адына, оннар шаатлык едерлär Беним ичин.

26 Ама сиз инанмээрсыныз, зерä диилсиниз Беним койуннарымдан, /нижä сөледим сизä/.

27 Беним койуннарым сеслеерлär Беним сесими. Бән танийэ-

рым оннары, оннар да гелерлär Беним ардыма.

28 Бән верерим оннара дивеч йашамак, оннар хич бир вакыт кайбелмейежеклär. Кимсей капамайажэк оннары Беним елимдән.

29 Беним Бобам, ани верди оннары Бана, О хепсиндән таа бүүк. Кимсей йок нижä капсын оннары Беним Бобамын елиндән.

30 Бән хем Боба бириз».

31 Иудейлär енидән таш алдылар, ташлан урсуннар Она.

32 Иисус деди: «Чок ии ишлär гөстердим сизä Бобамдан. Бу ишлерин ангысы ичин истеерсиниз Бени ташлан дүүмää?»

33 Иудейлär жувап еттилär: «Бакмээрыз бир ии иш ичин ташлан Сени дүүмää, ама Аллахы көтүлемäk ичин, зерä Сән адамсын, ама Кендини Аллах йапэрсин».

34 Иисус деди: «Диил ми йазылы сизин законунда: „Бән дедим: сиз аллахларсыныз“?»

35 Аллах оннара деди „аллахлар“, кимä йоллады сөзүнү. Олмаз Айоз Йазы бозулсун.

36 Бөлейсä, Бән, Кими Боба айозлады да йоллады дүннейä, сизин лафыныза гөрä чыкэр, ани көтүлеерим Аллахы, салт онуштан, ани дедим: „Аллахын Оолуйум“.

37 Еер йапмарсайдым Беним Бобанын ишлерини, озаман инанмайын Бени.

38 Ама йапарсайдым, озаман, еер инанмарсайдыныз да Бени, инанын баарлем ишлери. Озаман аннайажэныз хем билежениз, ани Боба Бендä, Бән дä Онда».

³⁹Оннар енидән бактылар тут-суннар Ону, ама О куртулду оннарын елиндән.

⁴⁰Иисус енидән гитти Иорданын өбүр тарафына, нередә Иоан өнжә ваатиз едәрди, да калды орада.

⁴¹Чойу геләрдиләр Она да дейәрдиләр: «Иоан йапмады бир дә ньшан, ама хепси, не сөледи Иоан бу адам ичин, аслы чыкты».

⁴²Чойу инандылар Она орада.

Лазар өлөр

11 Варды бир хаста адам, ады Лазар, Вифания күүйүндән, нередәнди Марийа хем кызкардашы Марфа.

²Марийа о карыйды, ани йаалады Саабийи ии кокулуклан да силди аяакларыны кенди сачларынан. Хаста Лазар Марийанын кардашыйды.

³Бу кызкардашлар йолладылар, сөлөсиннәр Иисуса: «Сааби, кими Сән северсин, хасталанды».

⁴Иисус, ачан ишитти бу хабири, деди: «Бу хасталык диил өлүмә дейни, ама Аллахын метинни ичин олду, ки бунун ашыры Аллахын Оолу метинненсин».

⁵Иисус севәрди Марфайы, онун кызкардашыны хем Лазары.

⁶Ачан ишитти, ани Лазар хаста, таа ики гүн ойаланды орада, нередә булунарды.

⁷Сонда деди үүренижилеринә: «Хайдийин, дөнелим Иудейа ерлеринә!»

⁸«Үүредижи, шинди диил чоктан иудейләр Сени бакардылар

өлдүрмәә ташлан, Сән дә геери дөнерсин орайы мы?» – деди үүренижиләр.

⁹Иисус жувап егги: «Бир гүндә диил ми оники саат? Ким гезер гүндүз, о сүрчмеер, зерә гөрер бу дүннейин айдынныны,

¹⁰ама ким гезер гежә, о сүрчер, зерә онда йок айдыннык».

¹¹Бу лафлардан сора деди: «Лазар, бизим достумуз, уйуду, ама Бән гидерим, уйкудан уяндырайым ону».

¹²Үүренижиләр дедиләр: «Сааби, еер уйуйарсайды, алышажэк».

¹³Иисус лафеттиди онун өлүмү ичин, ама оннар сандылар, ани лафедер хақына уйку ичин.

¹⁴Озаман Иисус ачык сөледди: «Лазар өлдү».

¹⁵Бән севинерим, ани йоктум орада, ки инанасыныз. Хайдийин, гиделим она».

¹⁶Озаман Фома, ангысына дөнер Икиз, деди калан үүренижилерә: «Хайдийин, гиделим биз дә Онуннан өлелим».

Иисус ишлендирер

Лазарын кызкардашларыны

¹⁷Ачан гелди Иисус, аннады, ани Лазар дөрт гүн шиндән сора мезар ичиндә.

¹⁸Вифания күүйү йакынды Иерусалим касабасына, узаклыгы бир онбеш стади*.

¹⁹Чойу иудейлердән гелдийдиләр Марфайа хем Марийайа, ки ишлендирсиннәр оннары кардашын өлүмү ичин.

* 11:18 Онбеш стади – 2,8 километра.

²⁰ Ачан ишитти Марфа, ани Иисус гелер, чыкты Она каршы, ама Марийа калды ичердä.

²¹ Марфа деди Иисуса: «Сааби, еер Сән олайдын бурада, өлмейежейди беним кардашым!

²² Ама шинди билерим, ани не истейежән Аллахтан, О вережек Сана».

²³ Иисус деди: «Сенин кардашын дирилежек».

²⁴ Марфа деди: «Билерим, ани дирилежек битки гүндä, өлүлерин дирилмесиндä».

²⁵ Иисус деди: «Бәним дирилмак хем йашамак. Ким инанэр Бана, еер өлүрсейди дә, хеп окарар йашайажэк.

²⁶ Ким Бана йашаркан инанэр, о хич өлмейежек. Инанэрсын мы сән буну?»

²⁷ Марфа деди Она: «Инанэрым, Сааби, ани Сәнсин Христос, Аллахын Оолу, Ангысы ләазымды гелсин бу дүннейä».

²⁸ Ачан деди бу лафлары, гидип, саклы чаарды кызкардашыны да деди: «Үүредижиди бурада, О чаарэр сени».

²⁹ Марийа ишиттиги гиби буну, хызлы калкты да чыкты Иисуса каршы.

³⁰ Иисус күү ичинä таа гирмедийди, О дурарды хеп орада, нередä каршы егги Ону Марфа.

³¹ Иудейләр, ани ичердä булунардылар Марийайлан билä да иилендирәрдиләр ону, гөрүп, ани о хызлы калкты да чыкты дышары, гиттиләр онун ардына. Сандылар, ани о гидер мезара, ааламаа.

³² Марийа, ачан етишти орайы, нередейди Иисус, гөрүп Ону, дүш-

тү Онун аяакларына да деди: «Сааби, еер Сән олайдын бурада, өлмейежейди беним кардашым».

³³ Ачан Иисус гөрдү ону ааларкан хем иудейлери, ани гелдиләр онуннан, гүжеңди жанында да кахырланды.

³⁴ Сора сорду: «Нередä ону койдунуз?» «Сааби, – жувап егтиләр оннар, – гел да гөр».

³⁵ Иисус ааларды.

³⁶ Озаман иудейләр дедиләр: «Йа бак, О не севәрди ону!»

³⁷ Ама кимиси оннардан дедиләр: «О, ани ачты көөрларын гөзлерини, не йокту му нижä йапсын, ки бу адам да өлмесин?»

Лазар дирилелер өлүдән

³⁸ Сора Иисус, өлä кахырлы, гелди мезара. Мезар бир лаамды, аазына да бир таш койулуйду.

³⁹ «Актарын ташы бир тарафа», – деди Иисус. Марфа, өлүнүн кызкардашы, деди: «Сааби, о бет көкэр, зерä шиндән сора дөрт гүн, нижä өлдү».

⁴⁰ Иисус деди: «Бән сана сөләмедим ми, ани еер инанарсайдын, гөрежән Аллахын метинниини?»

⁴¹ Актардылар ташы /лаам аазындан, нередейди өлү/. Иисус, калдырып бакышыны гөкә, деди: «Боба, шүкүр едерим, ани ишитгин Бени.

⁴² Билерим, ани херзаман ишидерсин Бени, ама буну деерим бу инсан ичин, ани бурада дурэр, ки оннар инансыннар, ани Сән Бени йолладың».

⁴³ Бу лафлардан сора баарды бүүк сеслән: «Лазар, чык дышары!»

44 Өлү чыкты, еллери хем аяклары баалы безләрлән, сураты да сарылы пешкирлән. Иисус деди: «Чөзүн ону, да гидәбилсин».

Иисуса каршы неет

45 Чойу иудейлердән, ангылары гелдийдиләр Марийайа, гөрүп не йапты Иисус, инандылар Она.

46 Ама кимиси гиттиләр фарицейлерә да сөледиләр, не йапты Иисус.

47 Озаман бүүк попазлар хем фарицейләр топладылар Синедриону да дедиләр: «Не йапалым? Бу Адам йапэр чок мераклы нышан.

48 Еер бракарсак өлә Ону, хепси Она инанажэklar, гележек ромалылар да телефе едежекләр хем бизим айоз ери, хем миллетимизи».

49 Бириси оннардан, Кайафа, ангысы о йыл баш попазды, деди: «Сиз бишей билмеерсиниз.

50 Аннамээрсыныз, ани таа исләә сизин ичин, бир адам өлсүн хепси инсан ичин, некадар хепси инсан кайыба калсын?»

51 Бу лафы о сөләмеди кендиндән, ама чүнкү о йыл баш попазды, пророклук егги, ани Иисус ләазым өлсүн хепси иудей миллети ичин,

52 да диил саде бу миллет ичин, ама топласын бирери хепси даалмыш Аллахын ушакларыны.

53 О гүндән сора неетлендиләр, ки өлдүрсүннәр Ону.

54 Онун ичин Иисус гезмәрди ачыкта иудейләр арасында. Гитти орадан бир ерә, ани йакын чола, бир касабайа, ады Ефраим, да орада калды үүренижилериннән.

55 Иудейлерин Паскеллә йортусу йаклашарды. Чок инсан долайдан гелдиләр Иерусалимә Паскелледән илери, паклансыннар дейни.

56 Оннар аарардылар Иисусу да бири-биринә сорардылар Айоз бианада: «Не деерсиниз, хич гелме-йежек ми О йортуга?»

57 Ама бүүк попазлар хем фарицейләр сымарладыйдылар, ани ким аннайажэк, нередә Иисус, хаберлесин оннара, ки оннар тутсуннар Ону.

Марийа йаалээр Иисусу

12 Алты гүн Паскелледән илери Иисус гелди Вифанийа күүйүнә, нередә йашарды Лазар, ангысыны дирилтти өлүдән.

2 Орада хазырланды конуш Онун ичин. Марфа измет едәрди, Лазар да оннардан бирисийди, ким Иисуслан билә софрадайды.

3 Марийа алды бир фунт* пек паалы йаа, темиз нард кокулуу, йаалады Иисусун аяакларыны да сачларыннан силәрди. Бүтүн ичерси долду гөзәл нард кокусундан.

4 Үүренижилердән бириси, Иуда Искариот, /Симонун оолу,/ ангысы сора сатгы Иисусу, деди:

5 «Нечин сатылмады бу йаа үчүз динара, да пара верилсин фукааралара?»

6 Бөлә лафетти, диил ани жаны ажыйарды фукааралар ичин, ама ани хырсызды. О тутарды кесеи да чаларды о гүмүшлердән, ани топланарды.

* 12:3 1 фунт – 0,33 килограмм.

⁷Иисус жувап егги: «Гүҗендир-мә карыйы, о буну /ләәзымды/ корусун Беним гөмүлмәм ичин.

⁸Фукааралар херзаман сизиннән олажэклар, ама Бән херзаман олмайажам».

⁹Чойу иудейлердән аннадылар, ани Иисус Вифанийа күйүндә, да гелдиләр орайы, диил саде Иисусу гөрмәә, ама Лазары да, ангысыны өлүдән дирилтти.

¹⁰Бүүк попазлар неетлендиләр, Лазары да өлдүрсүннәр.

¹¹Зерә чойу иудейлердән, онун бетеринә, гидип, Иисуса инанардылар.

Иисус гирер Иерусалимә

¹²Икинжи гүнү бир сүрү инсан, ани гелдийдиләр йортуя, ачан ишиттиләр, ани Иисус гелер Иерусалимә,

¹³алдылар палма даллары да чыктылар Иисуса каршы, баарарак: «Осанна*, иссөзленмиш олсун Аллахын адына Гелән, Израилин Падишахы!»

¹⁴Иисус булду бир ешек, пинди она атлы, нижә вар йазылы:

¹⁵«Коркма Сионун кызы**, сенин Падишахын сана гележек атлы бир ешек кодуу үстүндә».

¹⁶Уүренижиләр баштан бунары аннамадылар, ама ондан сора, ачан Иисус метинненди, аклына гетирдиләр, ани бөлә Онун ичин йазылы, да онуштан инсан Она буну йапты.

¹⁷О инсан, ани Иисусланды, ачан О Лазары дирилтти өлүдән, шаатлык едәрди бунун ичин.

¹⁸Инсан онуштан чыкты Иисуса каршы, зерә ишитти, ани йапты бу нышаны.

¹⁹Фарисейләр лафедәрдиләр бири-бириннән: «Гөрерсиниз ми, нижә бишей етиштирмеерсиниз? Бак, бүтүн дүннә Онун ардына гидер!»

Иисус хаберлеер Кенди өлүмү ичин

²⁰Оннарын, ким гелдийди Иерусалимдә баш иилтмәә, варды биркач урум араларында.

²¹Оннар йаклаштылар Филипә, ангысы Галилейанын Вифсаида касабасынданды, да дедиләр она: «Чорбажы, истеериз гөрелим Иисусу».

²²Филип гитти да сөледди Андрейә. Оннар икиси гелдиләр да сөледиләр Иисуса.

²³Иисус жувап егги оннара: «Гелди саат, ки Адам Оолу метинненсин.

²⁴Доору, доору сөлеерим сизә, ани боодай тоому, ани, дүшүп ерә, өлмәрсейди, йалныз каләр. Ама өләрсейди, чок берекет гетирер.

²⁵Ким север кенди жаныны, о кайбедер ону. Ама ким паа коймээр кенди жанына бу дүннедә, ону коруйуп, дивеч йашамак еденер.

²⁶Еер биркимсей истәрсейди измет етмәә Бана, гелсин ардыма. Нередә Бән олажам, орада олажэк Беним изметкерим дә. Еер биркимсей измет едәрсейди Бана, Боба она сайгы сүрежек.

²⁷Шинди Бени кахыр басты. Не дейим Бән? Дейим: „Боба, куртар

* 12:13 Осанна – селәмнемәк лафы, аннамасы «шинди куртар». ** 12:15 Сионун кызы – Иерусалимин инсаны.

Бени бу аҗы замандан“? Ама Бән бунун ичин гелдим!

²⁸Боба, метиннә Сән Кенди адыны!» Озаман гөктән ишидилди бир сес, ани деди: «Метиннедим хем метиннейеҗәм дә!»

²⁹Инсаннар, ани орада дурарды, ишиттиләр бу сеси да дедиләр: «Гөк гүрүлдеди!» Башкалары дедиләр: «Бир ангил Онуннан лафетти!»

³⁰Иисус җувап етти: «Бу сес ишидилди диил Беним ичин, ама сизин ичин.

³¹Шинди даава олэр бу дүннейә, шинди бу дүннейин чорбаҗысы* уурадылды дышары.

³²Ачан калдырылаҗам йукары бу ердән, чекеҗәм хепси инсаны Кендимә.

³³Бу лафларлан гөстерди, не-сой өлүмнән ләйзымды өлсүн».

³⁴Инсан җувап етти: «Биз ишиттик Закондан, ани Христос йашайаҗэк дивеч. Насыл вар ниҗә дейәсин, ани Адам Оолу калдырылаҗэк, хем ким бу Адам Оолу?»

³⁵Иисус деди оннара: «Айдын-нык таа бир парча вакыт сизиннән олаҗэк. Гезин, некадар айдыннык сизиннән, сизи каран-нык капламасын дейни. Ким гезер каранныкта, билмеер, нерейи гидер.

³⁶Некадар вакыт айдыннык сизиннән, инанын айдынныы, айдынныын ооллары оласыныз дейни». Иисус сөледиди бу лафлары, сора гитти да сакланды оннар-дан.

Иудейлерин инансызлыгы

³⁷Иисус йапты чок нышаннар оннарын өнүндә, ама оннар хеп окадар инанмардылар Она,

³⁸таманнансын дейни пророк Исаянын сөзү, ани деди: «Сааби, ким инанды бизим насаатымызы? Кимә ачылды Аллахын куведи?»

³⁹Онуштан инанамадылар, зерә Исаяа таа деди:

⁴⁰«Аллах оннарын гөзлерини көөр етти, үреклерини четиннетти, ки гөрмесиннәр гөзлериннән, аннамасыннар үреклериннән да дөнмесиннәр Бана, ки алыштырайым оннары».

⁴¹Исаяа сөледиди бу ишлери, зерә гөрдү Иисусун метинниини да лафетти Онун ичин.

⁴²Бакмайарак буна, чойу артык заабитлердән да Иисуса инандылар, ама фарисейләр бетеринә ачык сөләмедиләр, ки ууратмасыннар оннары синагогадан.

⁴³Зерә таа чок севдиләр инсандан метинни, некадар Аллахтан метинни.

⁴⁴Иисус бүүк сеслән деди: «Ким инанэр Бана, о инанмээр Бана, ама инанэр Она, Ким Бени йоллады.

⁴⁵Ким гөрер Бени, гөрер Ону, Ким Бени йоллады.

⁴⁶Бән гелдим олмаа айдыннык бу дүннедә, ким инанаҗэк Бана, калмасын каранныкта дейни.

⁴⁷Еер биркимсей ишидәрсейди Беним сөзлерими да таманнамарсайды, она Бән даава кесмеерим, зерә Бән гелмедим даава кесмәй дүннейә, ама куртармаа.

* 12:31 Бу дүннейин чорбаҗысы – шейтан.

⁴⁸Ким атылэр Бендэн хем каблетмеер Беним сөзлерими, она вар ким даава кессин. О сөз, ани сөледим, даава кесежек она битки гүндә.

⁴⁹Нечинки Бән лафетмедим Бендән Кендимдән, ама Боба, ани йоллады Бени, Кендиси сымарлады, не сөлейим хем не лафеде-йим.

⁵⁰Билерим, ани Онун сымарламасы – дивеч йашамак. Онун ичин, не лафедерим, лафедерим нижә Бана Боба сымарлады.

*Иисус йыкээр
үүренижилерин аяакларыны*

13 Паскеллә йортусундан илерийди. Иисус биләрди, ани гелди вакыт, гитсин бу дүннедән Бобасына да, чүнкү севди кендикилерини, ангылары варды бу дүннедә, гөстерди, ани север оннары биткийдән.

²Йорту софрасында диавол койдуйду Симон Искаротун оолунун Иуданын үреенә неети, ки сатсын Ону.

³Иисус, Ангысы биләрди, ани Боба хепсини верди Онун елиnä, хем Кендиси Аллахтан чыкып-гелди да Аллаха дөнер,

⁴калкты софрадан, сойунду үст рубаларыны, алды бир пешкир да кушанды онуннан,

⁵сора су дөктү текнейә да башлады йыкамаа үүренижилерин аяакларыны хем силмәә пешкирлән, ани кушалыйды.

⁶Ачан йаклашты Симон Петрийә, Петри деди: «Сааби, Сән ми ажаба йыкайасын беним аяакларымы?»

⁷Жувап етти Иисус она: «Не йапэрым, сән шинди аннамээрсын, ама аннайажан сора».

⁸Петри деди: «Бир сыра билә йыкамайажан беним аяакларымы!» Иисус жувап етти: «Еер Бән йыкамарсайдым сенин аяакларыны, озаман олмайажэк пайын Бенимнән».

⁹«Сааби, диил саде аяакларымы, ама еллерими дә, башымы да!» – деди Симон Петри.

¹⁰Иисус деди: «Йыканмышларын ләазым салт аяаклары йыканылсын, оннар хептән пак. Сиз дә паксыныз, салт диил хепсиниз».

¹¹Зерә биләрди, ким сатажэк Ону, онуштан деди: «Диилсиниз хепсиниз пак».

¹²Аяакларыны йыкадыктан сора енидән гииди рубасыны да, ерлешип еринә, деди оннара: «Аннээрсыныз мы, не йаптым Бән сизә?»

¹³Сиз Бана „Үүредижичи“ хем „Сааби“ деерсиниз, доору сөлеерсиниз, зерә Бән хакына өләйим.

¹⁴Чүнкү Бән, Саабиниз хем Үүредижиниз, йыкадым сизин аяакларынызы, сиз дә ләазым йыкайасыныз бири-биринизин аяакларынызы.

¹⁵Зерә Бән гөстердим сизә өрнек, ки сиз дә йапасыныз, не Бән сизә йаптым.

¹⁶Доору, доору сөлеерим сизә, ани чырак диил таа бүүк кенди чорбажысындан, хем йолланмыш олан – йоллайандан.

¹⁷Чүнкү буннары билирсениз, не мутлу олажэныз, таманнарсайдыныз.

Иисус сатыжыйы ачты

18 Лафетмеерим хепсиниз ичин. Бән билерим оннары, кими айырдым, ама ләазым таманнансын Айоз Йазылар, ани деер: „О, ким екмееми ийер, о тепмеледи Бени“.

19 Сөлеерим сизә, таа олмадыйнан, ки ачан олажэк, инанасыныз, ани Бәним.

20 Доору, доору сөлеерим сизә: ким кабледер ону, кими Бән йоллээрим, о Бени кабледер. Ким кабледер Бени, о кабледер Ону, Ким Бени йоллады.

21 Ачан Иисус сөледиди бу лафлары, гүчленди да, ачык лафедиди, деди: «Доору, доору сөлеерим сизә, ани сиздән бириси Бени сатажэк».

22 Үүренижиләр бактылар бири-биринә да аннамадылар, кимин ичин лафедер.

23 Үүренижилердән бириси, ангысыны севәрди Иисус, отуларды софрада, анык Иисусун кужаана.

24 Симон Петри она йапты нышан, ки сорсун, кимин ичин лаф гидер.

25 Бу үүренижи, ангысы аныкты Иисусун гүүсүнә, сорду: «Сааби, кимдир о адам?»

26 Иисус жувап етти: «О, кимә вережәм бу букайы, ани банажам». Сора, банып букайы, верди Симон Искариотун оолуна Иудайа.

27 Ачан Иуда алды букайы, шейтан гирди она. Иисус деди: «Не йапажан, тез йап».

28 Кимсей оннардан, ани отурудулар софрада, аннамадылар, нечин деди бу лафлары.

29 Кимиси санарды, чүнкү Иуда ташыйарды кесейи, Иисус истеди

она демәа: «Сатын ал, не ләазым бизә йорту ичин, еки вер бишей фукааралара».

30 Иуда, ачан алды букайы, хызлы чыкты дышары. Гежә олмушту.

Ени сымарламак

31 Иуда дышары чыктыктан сора Иисус деди: «Шинди метинненди Адам Оолу, Аллах да метинненди Онда.

32 Чүнкү Аллах метинненди Онда, озаман Аллах да метиннейежэк Ону Кендиндә. Хич ойаланмадан метиннейежэк.

33 Ушажыкларым! Аз вакыт булунажам сизиннән, аарайажэныз Бени, да нижә сөледим иудейлерә, хеп өлә шинди сөлеерим сизә: нерейи гидерим Бән, сиз геләмейежениз.

34 Верерим сизә бир ени сымарламак: Севин бири-биринизи. Нижә Бән севдим сизи, өлә сиз дә севин бири-биринизи.

35 Бутүрлү хепси таныйажэклар, ани сиз Беним үүренижилеримсиниз, еер севәрсейдиниз бири-биринизи».

*Иисус хаберлеер**Петринин атылмасы ичин*

36 «Сааби, нерейи гидерсин?» – сорду Симон Петри. Иисус жувап етти: «Нерейи гидерим, сән шинди йок нижә геләсин Бенимнән, ама сора гележән».

37 «Сааби, нечин йок нижә шинди гидейим Сениннән? Бән кайылым верейим жанымы да Сенин ичин», – деди Петри.

38 Иисус жувап етти: «Вережән жаныны мы Беним ичин? Доору,

доору сөлеерим сана, хороз өгүн-жә, сән үч керә атылажан Бендән.

Иисус Бобайа доору йол

14 Кахырланмайын. Инанын Аллаха хем инанын Бана.

²Беним Бобамын евиндә вар чок ода. Еер өлә олмайайды, сөлейежейдим сизә. Бән гидерим хазырлайым сизә ер.

³Ачан гидежәм да хазырлайажам ер, сора гележәм дә алажам сизи йаныма, ки оласыныз сиз дә орада, нередейим Бән.

⁴Ама нерейи гидерим, орайы йолу билерсиниз».

⁵«Сааби, билмеериз, нерейи гидерсин, хем насыл вар нижә билелим йолу орайы?» – деди Фома.

⁶Иисус жувап етти: «Бәним йол, аслылык хем йашамак. Бенсиз кимсей Бобайа гелмеер.

⁷Еер таныйайдыныз Бени, озаман таныйажэйдныз Беним Бобамы да. Бүүндән өтәә сиз таныйэрсыныз хем гөрерсиниз Ону».

⁸«Сааби, гөстер бизә Бобайы, да бу бизә етәр», – деди Филип.

⁹Иисус деди она: «Бунжа вакрыт Бән сизиннәним, да сән, Филип, танымээрсын мы Бени? Ким гөрдү Бени, о гөрдү Бобайы. Несой деерсин сән: „Гөстер бизә Бобайы“?»

¹⁰Инанмээрсын мы, ани Бән Бобадайым, Боба да Бендә. Бу сөзлери, ани сөлеерим Бән сизә, сөләмеерим Бендән Кендимдән, ама Боба, ани булунэр Бендә, йапэр Кенди ишлерини.

¹¹Инанын Бени, ани Бән Бобадайым, Боба да Бендә. Еер инанмарсайдныз Бени, инанын баарлем о ишлери.

¹²Доору, доору сөлеерим сизә, ани ким инанэр Бана, йапажэк хеп бу ишлери, ани йапэрым Бән. Йапажэк таа бүүк ишләр дә, некадар буннар, зерә Бән гидерим Бобайа.

¹³Не дә истейеженез Беним адыма, йапажам, ки Боба метинненмиш олсун Оолунда.

¹⁴Еер истәрсейдиниз бишей Беним адыма, Бән йапажам.

Иисус адээр Айоз Духу

¹⁵Еер севәрсейдиниз Бени, озаман таманнайын Беним сымарладыкларымы.

¹⁶Бән йалваражам Бобайа, да вережек сизә башка Иилендирижи*, Ангысы калажэк сизиннән дивежинә,

¹⁷Аслылык Духуну, Ангысыны дүннә кабледәмеер, зерә гөрмеер хем танымээр Ону, ама сиз таныйэрсыныз, зерә О сизиннән булунэр хем сиздә олажэк.

¹⁸Бракмайажам сизи үүсүз, гележәм сизә.

¹⁹Таа бираз калды, да дүннә артык Бени гөрмейежек, ама сиз гөреженез, чүнкү Бән йашээрым, сиз дә йашайажэныз.

²⁰О гүнү таныйажэныз, ани Бән Бобадайым, сиз дә Бендәйсиниз, Бән дә сиздейим.

²¹Ким кабледер Беним сымарламакларымы хем таманнээр, о Бени север. Ким север Бени, севилмиш

* 14:16 Иилендирижи – еки «Йардымжы», «Гиргиннедижи», «Үреклендирижи».

олажэк Беним Бобамдан. Бән дә ону севежәм, да Кендим она гөстерилежәм».

²²Иуда, диил Искарриот, деди: «Сааби, насыл вар нижә Сән бизә гөстериләсин да дүннейә гөстеририлмейәсин?»

²³Доору жувап етти Иисус: «Ким север Бени, о таманнээр Беним сөзүмү. Бобам да ону север, биз она гележез да барабар йашайжээз.

²⁴Ким севмеер Бени, о таманнамээр Беним сөзлерими. Бу сөз, ани ишидерсиниз, диил Беним, ама Бобанын, ани Бени йоллады.

²⁵Сөледим сизә бу ишлери, некадар вақыт булунэрым сизиннән.

²⁶Иилендирижи, Айоз Дух, ангысыны йоллайажэк Боба Беним адыма, үүредежек сизи хем аклыныза гетирежек хепсини, не Бән сөледим.

²⁷Сизә услулук бракэрым, Беним услулууму сизә верерим. Вермеерим, нижә бир верер услулук бу дүннә. Кахырланмайын хем коркмайын.

²⁸Ишиттиниз, не сөледим сизә: „Гидерим да сора гележәм сизә“. Еер севәйдиниз Бени, озаман севинежейдиниз, ани Бән гидерим Бобайа, зерә Боба таа бүүк Бендән.

²⁹Сөледим буннары шинди, таа олмадыйнан, ки ачан олажэк, сиз инанасыныз.

³⁰Артык чок лафетмейежәм сизиннән, зерә гелер бу дүннейин чорбажысы. Онун йок куведи Беним үстүмә.

³¹Ама дүннә ләазым билсин, ани Бән северим Бобайы, онуш-

тан хепсини йапэрым, нижә Бана сымарлады Боба. Калкын, гиделим бурадан.

Баа чотуу хем чыбыклар

15 Бән – хакына баа чотуу, Беним Бобам – баажы.

²Хербир чыбык, ани үзүм йапмээр Бендә, ону кесер, ама хербир чыбык, ани үзүм йапэр, ону паклээр, ки йапсын таа чок үзүм.

³Шинди сиз пакландыныз о сөзлән, ани Бән сизә сөледим.

⁴Калын Бендә, Бән дә калажам сиздә. Нижә баа чыбыы йок насыл кендилииндән гетирсин үзүм, еер калмарсайды чотукта, хеп өлә сиздә, еер калмарсайдыныз Бендә.

⁵Бән – баа чотуууым, сиз – чыбыкларсыныз. Ким калэр Бендә, хем кимдә калэрым Бән, о йапэр чок үзүм. Бенсиз бишей йапамээрсыныз.

⁶Еер биркимсей калмарсайды Бендә, о уурадылэр дышары да, нижә бир баа чыбыы, куруйэр. Бу чыбыклары топлээрлар да, атешә атып, йакэрлар.

⁷Еер каларсайдыныз Бендә, Беним сөзлерим дә каларсайдылар сиздә, озаман не истәрсейдиниз, истейин, да верилежек сизә.

⁸Еер йапарсайдыныз чок үзүм, бунуннан Беним Бобам олажэк метинненмиш, да бутүрлү олажэныз Беним үүренижилерим.

⁹Нижә Бени севди Бобам, өлә севдим Бән дә сизи. Калын Беним севгилиимдә.

¹⁰Еер таманнарсайдыныз Беним сымарламакларымы, каларсыныз Беним севгилиимдә, нижә Бән таманнадым Бобамын сымарламакларыны да калдым Онун севгилииндә.

11 Сөледим буннары, ки Беним севинмелиим сиздә калсын да сизин севинмениз таман олсун.

12 Будур Беним сымарламам сизә: севәсиниз бири-биринизи, нижә Бән сизи севдим.

13 Йок кимсейдә таа бүүк севги, некадар о, ачан биркимсей верер жаныны кенди достлары ичин.

14 Еер йапарсайдыныз, не Бән сизә сымарлээрим, озаман сиз Беним достларымсыныз.

15 Артык демеерим сизә чырак, зерә чырак билмеер, не йапәр чорбажысы, ама деерим сизә дост, зерә сөледим сизә хепсини, не Бобамдан ишиттим.

16 Сиз Бени сечмединиз, ама Бән сизи сечтим. Сыраладым, гидип, мейва гетирәсиниз, да хожма олсун мейваныз, ки не дә истејезениз Бобадан Беним адыма, сизә версин.

17 Буну сымарлээрим сизә: севәсиниз бири-биринизи.

Дүннейин киннилиш

18 Еер дүннә сиздән азетмәрсейди, билин, ани сиздән илери Бендән азетмеди.

19 Дүннедән олайдыныз, дүннә сеvejeйди кендикилерини. Ама чүнкү диилсиниз дүннедән хем чүнкү Бән сизи сечтим дүннә ичиндән, онун ичин дүннә сиздән азетмеер.

20 Гетирин аклыныза сөзү, ани сөледим сизә: „Чырак диил таа бүүк, некадар чорбажысы“. Чүнкү Бени кооладаылар, сизи дә коолайажэklar, чүнкү Беним сөзүмү таманнадылар, сизин сөзлеринизи дә таманнайажэklar.

21 Хепсини буннары йапажэklar сизә Беним адымын бетеринә, зерә оннар танымээрлар Ону, Ким Бени йоллады.

22 Еер гелмейдим да сөләмейдим оннара, гүнахлары олмайажэйды, ама шинди оннара йок афетмәк гүнахларына.

23 Ким азетмеер Бендән, азетмеер Беним Бобамдан.

24 Еер йапмайайдым оннарын арасында өлә ишләр, ани башка кимсей йапмады, олмайажэйды гүнахлары. Ама шинди хем гөрдүләр, хем азетмедиләр Бендән хем Беним Бобамдан,

25 таманнансын дейни, не вар йазылы оннарын законунда: „Хич бир бишейсиз карезлендиләр Бана“.

26 Ачан гележэк Иилендирижи, Ангысыны Бән Бобамдан сизә йоллайажам, Аслылык Духу, Ангысы Бобадан гелер, О шаатлык едежэк Беним ичин.

27 Сиз дә шаатлык едеженез, нечинки сиз баштан Бенимнәнсиниз.

16 Сөледим хепсини буннары, ки сиз сүрчмейәсиниз.

2 Уурадажэklar сизи синагогалардан. Гележэк артык өлә бир вакыт, ачан херкез, ким сизи өлдүрежэк, санажэк, ани бунуннан Аллаха измет едер.

3 Бөлә йапажэklar, зерә танымадылар не Бобайы, не дә Бени.

4 Сөледим буннары сизә, ки ачан гележэк о вакыт, аклыныза гетирәсиниз, ани Бән сизә сөледийдим буннары. Баштан буннары сизә сөләмедим, зерә сизиннән билә булунурдум.

Айоз Духун иши

5 Шинди гидерим Она, Ким Бени йоллады, ама сиздэн бириниз билä сормээр: „Нерейи гидерсин?“

6 Ама бу лафларын бетеринä, ани сөледим сизä, кахыр басты сизи.

7 Ама Бән хақына сөлеерим сизä, ани таа ислää олажэк сизин ичин, ки Бән гидейим, зерä Бән гитмәрсейдим, Иилендирижи гелмейежэк, ама гидәрсейдим, йоллайажам Ону сизä.

8 Ачан О гележэк, дүннейä ачажэк, не вар гүнах, не вар доорулук хем недир Аллахын даавасы.

9 Ачажэк оннарын гүнахларыны, зерä инанмадылар Бана.

10 Ачажэк доорулуу, зерä Бән гидерим Бобайа, да Бени шиндэн сора гөрмейежениз.

11 Ачажэк даавайы, зерä даавайа кесилди бу дүннейин чорбажысы.

12 Вар чок ишлär, сөлейим сизä, ама шинди йок насыл оннара дайанасыныз.

13 Ачан гележэк Иилендирижи, Аслылык Духу, О доорудажэк сизи бүтүн аслылаа, зерä О лафетмейежэк Кендиндэн, ама сөлейежэк, не ишидежэк, хем билдирежэк сизä гелär ишлери.

14 О Бени метиннейежэк, зерä алажэк ондан, не вар Бендä, да сизä ачажэк.

15 Хепси, не вар Бобада, оннар Беним, онуштан дедим, ани алажэк ондан, не вар Бендä, да сизä ачажэк.

16 Бир парча вакыттан сора артык Бени гөрмейежениз, ама таа

бир парча вакыттан сора енидэн гөрежениз, /зерä Бән Бобама гидерим/.

Кажырыныз севинмейä дөнежэк

17 Ачан ишиттилär бу лафлары, кимиси үүренижилериндэн дедилär бири-биринä: «Не истеер бизä демää бу лафларлан, ани бир парча вакыттан сора гөрмейежениз Бени, сора бир парча вакыттан сора енидэн гөрежениз, зерä Бән Бобама гидерим».

18 Ölä ки, оннар сордулар: «Недир бу „бир парча вакыт“, ани О деер? Биз аннамээрыз, не лафедер».

19 Иисус аннады, ани оннар истеерлär сорсуннар Она, онуштан деди: «Бунун ичин ми чекишерсиниз, ани дедим: „Бир парча вакыттан сора гөрмейежениз Бени, ама таа бир парча вакыттан сора енидэн гөрежениз“?»

20 Доору, доору сөлеерим сизä, ани аалайажэныз хем сызлайажэныз, ама дүннä севинежэк. Сиз кахырланажэныз, ама кажырыныз севинмейä дөнежэк.

21 Кары, ачан гелер вакыды дуудурмаа, зеетленер, ама сора, ачан дуудурэр бир евлат, зеетлерини унудэр севинмектән, ани бир инсан дууду бу дүннедä.

22 Хеп ölä сиз дә шинди кахырланэрсыныз, ама ачан енидэн гөрежäm сизи, севинежениз. Кимсей сизин севинменизи сиздэн аламайажэк.

23 О гүндä сормайажэныз бишей Бана. Доору, доору сөлеерим сизä, не дә истейежениз Беним адыма Бобадан, вережэк сизä.

24 Шиндийä кадар бишей истä-мединиз Беним адыма. Истейиниз, да кабледеженез, ки сизин севинмениз таман олсун.

Бән енседим дүннейи

25 Буннары аннаттым сизä өрнекләрлән, ама гелер вакыт, ачан артык өрнекләрлән лафетмейжәм, ама ачык лафедежәм сизиннән Боба ичин.

26 О гүндä истейеженез Беним адыма. Демеерим, ани Бән йалваражам сизин ичин Бобайа.

27 Боба Кендиси сизи север, зерä сиз севдиниз Бени да инандыныз, ани Аллахтан чыкып, гелдим.

28 Гелдим Бобадан бу дүннейä, шинди бракэрым дүннейи да дөнерим Бобайа».

29 Үүренижилери дедиләр: «Тä, шинди лафедерсин ачык да хич лафетмеерсин өрнеклән.

30 Шинди аннэрыз, ани билерсин хепсини, да диил лäйзым, ки сорсун Сана биркимсей бишей, онуштан инанэрыз, ани Аллахтан гелдин».

31 Иисус жувап етти: «Шинди инанэрыныз мы?

32 Тä, гелер вакыт, артык гелди, ачан даалышажэныз херкезиниз кенди еринä. Бени йалныз бракажэныз, ама Бән диилим йалныз, зерä Боба Бенимнән.

33 Сөледим буннары, ки услулуунуз олсун Бендä. Бу дүннедä зеег гечиреженез, ама гиргиннеин, Бән енседим дүннейи!»

Иисусун аражылык дуасы

17 Бу лафлардан сора Иисус калдырды бакышыны гөкä да деди: «Боба, гелди вакыт, ме-

тиннейäсин Оолуну, ки Оолун да метиннесин Сени.

2 Сән вердин Она заабитлик хепси инсан үстүнä, ки версин дивеч йашамак хепсинä, кими Сән вердин Она.

3 Дивеч йашамак будур, ки танысыннар Сени, хакына бир Аллахы хем Иисус Христузу, Ангысыны Сән йолладың.

4 Бән метиннедим Сени ердä, битирдим ишими, не Сән вердин йапайым.

5 Шинди Сән метиннä Бени, Боба. Вер метиннии, ани варды Бендä дүннейин курулмасындан илери.

6 Ачтым Сенин адыны инсаннара, ангыларыны вердин Бана бу дүннедән. Оннар Сенинди, Сән Бана оннары вердин, да оннар таманнадылар Сенин сөзүнү.

7 Шинди таныдылар, ани хепси, не вердин Бана, Сендән гелер.

8 Сөзлери, ани вердин Бана, Бән оннара вердим. Оннар каблеттиләр да хакына таныдылар, ани Сендән чыкып, гелдим, да инандылар, ани Сән Бени йолладың.

9 Оннар ичин дуа едерим. Дуа етмеерим дүннä ичин, ама оннар ичин, ангыларыны Сән Бана вердин, зерä оннар Сенин.

10 Хепси, ким Беним, оннар Сенин дä, хем ким Сенин, оннар Беним дä. Бән дä оннарлан метинненмиш олдум.

11 Бән шиндән сора диилим дүннедä, ама оннар дүннедä каләрлар, Бән дä Сана гелерим. Айоз Боба, кору оннары кенди адыннан, ангысыны Сән вердин Бана, ки олсуннар бирликтä, нижä Биз.

12 Ачан Бән оннарландым, корудум оннары Сенин адыннан, ангысыны вердин Бана, гөз-кулак олдум, да оннардан бириси билә кайбелмеди, ондан каарә, ани ләәзым кайбелсин, ки таманнансын Айоз Йазы.

13 Ама шинди Бән Сана геле-рим. Буннары сөлеерим таа дүннедә булунуркан, ки Беним севинмелиим оннарда таманнансын.

14 Вердим Сенин сөзүнү онна-ра, ама дүннә азетмеди оннардан, зерә оннар диил бу дүннедән, ни-жә Бән дә диилим бу дүннедән.

15 Йалвармээрым, ки аласын оннары дүннедән, ама коруйасын көтүдән.

16 Оннар диил дүннедән, нижә Бән дә диилим дүннедән.

17 Айозла оннары аслылык-лан. Сенин сөзүн аслылык.

18 Нижә йолладын Бени дүнне-йә, өлә Бән дә йолладым оннары дүннейә.

19 Бән оннар ичин Кендими ве-рерим Сана, ки оннар да кендиле-рини версиннәр Сана аслылыкта.

20 Дуа едерим диил саде оннар ичин, ама каланы ичин да, ангы-лары оннарын лафларындан инан-нажәклар Бана.

21 Дуа едерим, ки хепси олсун-нар бирликтә, нижә Сән, Боба, Бендә, Бән дә Сендә, оннар да ол-суннар Биздә, ки дүннә инана-билсин, ани Сән Бени йолладын.

22 Бән вердим оннара о метин-нии, ани Сән вердин Бана олсун-нар бирликтә, нижә дә Биз,

23 Бән оннарда, Сән дә Бендә, ки оннар таман бирликтә олсун-нар, да дүннә танысын, ани Сән Бени йолладын хем севдин онна-ры, нижә дә Бени севдин.

24 Боба, истеерим, ки орада, не-редә Бән олажам, олсуннар Бе-нимнән барабар оннар да, кими Сән вердин Бана, ки гөрсүннәр Беним метинниими, ани вердин Бана, зерә Сән Бени севдин дүн-нейин курулмасындан илери.

25 Боба, Сән дооруйсун. Дүннә Сени танымады, ама Бән Сени та-ныдым. Оннар да аннадылар, ани Сән Бени йолладын.

26 Бән Сенин адыны ачтым хем таа ачажам да, ки о севги, ангы-сыннан Сән Бени севдин, олсун оннарда, хем Бән дә олайым он-нарлан».

Иисус тутуләр

18 Бу лафлардан сора Иисус чыкты дышары үүренижи-лериннән да гечти Кедрон дереси-нин өбүр тарафына, нередә варды бир башчә. Иисус хем үүренижи-лери гирдиләр бу башчейә.

2 Иуда да, ангысы сатты Иису-су, биләрди о ери, зерә Иисус чок сыра топланарды үүренижилерин-нән орайы.

3 Иуда алды бир бөлүк аскер хем бекчилери бүүк попазлардан хем фарисейлердән, да гелдиләр бурайы шафкларлан, фенерләрлән хем силәхларлан*.

4 Иисус, ани биләрди хепсини, не гележек башына, чыкты оннара кар-шы да деди: «Кими аарээрсыныз?»

* 18:3 Силәх – кылыч, сүнгү гиби ишләр.

5 Оннар жувап еттиләр: «Назаретли Иисусу!» Иисус деди: «Бәним». Иуда, сатыжы, оннарлан барабарды.

6 Ачан Иисус деди: «Бәним», оннар чекилдиләр геери да дүштүләр ерә.

7 Иисус енидән сорду: «Кими аарээрсыныз?» «Назаретли Иисусу», – жувап еттиләр оннар.

8 Иисус деди: «Сөледим сизә, ани Бәним. Чүнкү аарээрсыныз Бени, буннары бракын, гитсиннәр».

9 Буну деди, ки таманнансын сөз, ани сөледийди: «Кайбетмедим кимсеи оннардан, ани Сән вердин Бана».

10 Симон Петри чыкарды кылыжы, ани ташыйарды йанында, урду баш попазын чыраана да кести онун саа кулааны. Онун адыды Малх.

11 Иисус деди Петрийә: «Кой кылыжы кылыф ичинә. Не, ичмейежәм ми Бән о филжаны, ани Боба верди, ичейим?»

*Иисус Аннанын
хем Кайафанын өнүндә*

12 Бинбашы, аскер бөлүү хем иудейлерин бекчилери туттулар да бааладылар Иисусу.

13 Илкин гөтүрдүләр Аннана, зерә о Кайафанын кайнатасыйды, ангысы о йыл баш попазды.

14 Кайафа одур, ким акыл вердийди иудейлерә: «Таа исләә, өлсүн бир адам хепси инсан ичин».

15 Ама Симон Петри гидәрди Иисусун ардына, хем өбүр үүренижи да. Өбүр үүренижи таньшарды баш попазлан. О гирди Иисуслан барабар баш попазын аулу ичинә.

16 Петри калды дышанда, токатлар йанында. Өбүр үүренижи, ани таньшарды баш попазлан, чыкты дышары, лафетти токатларда бекчи карыйлан да гечирди Петрийи ичйанына.

17 Токатларда бекчи кары деди Петрийә: «Диилсин ми сән дә бу Адамын үүренижилериндән?» «Диилим», – жувап етти Петри.

18 Озаман чыраклар хем бекчиләр йакардылар бир атеш да йысынардылар долайында, чүнкү суукту. Петри дурарды оннарлан барабар да йысынарды о да атештән.

19 Баш попаз сорду Иисуса үүренижилери ичин хем үүретмеси ичин.

20 Иисус жувап етти: «Бән не сөледим, ачык сөледим инсана. Херзаман үүреттим синагогалар ичиндә хем Айоз бинада, нерейи топланэр хепси иудейләр. Саклы бишей сөләмедим.

21 Нечин сорэрсын Бана? Сор оннара, ким сеследи сөзүмү. Та, оннар билерләр, не лафеттим».

22 Ачан бу лафлары ишитти бекчилердән бириси, ани дурарды орада, урду Иисуса бир шамар да деди: «Олә ми Сән жувап едерсин баш попаза?»

23 Иисус деди: «Еер лафеттисейдим көтү бишей, гөстер, не көтүлүк сөледим. Ама лафеттисейдим ии, нечин урэрсын Бана?»

24 Озаман Аннан йоллады Ону баалы баш попаза, Кайафайа.

Петри атылэр Иисустан

25 Симон Петри дурарды да атештә йысынарды. Озаман сордулар она: «Ажаба диилсин ми сән дә

Онун үүренижилериндән?» О атылды да деди: «Диилим».

²⁶ Баш попазын чырактарындан бириси, ани хысымды о адамнан, ангысынын Петри кестийди кулааны, деди: «Бән сени гөрмедим ми башчедә Онуннан барабар?»

²⁷ Петри енидән атылды, да таман о вакыт хороз өттү.

Иисус

кулланыжы Пилатын өнүндә

²⁸ Сора Иисусу Кайафадан алып, гөгүрдүләр Преториума*. Сабаады. Оннар кендилери Преториума гирмедиләр, ки мындарланмасыннар да ийәбилсиннәр Паскеллеи.

²⁹ Пилат чыкты оннара да сорду: «Нейлән сиз кабаатландырэрсыныз бу Адамы?»

³⁰ Оннар жувап еттиләр: «Еер О олмайды бир фена йапыжы, биз гетирмейежейдик Ону сана».

³¹ Озаман Пилат деди: «Алын ону да даава кесин кендиниз сизин законунуза гөрә». Ама иудейләр дедиләр: «Бизим йок доорулуумуз өлдүрмәә кимсейи».

³² Бу олду, ки таманнансын о сөз, ани сөледийди Иисус, ачан ачты, не өлүмнән өлежек.

³³ Пилат енидән гирди Преториума, чаарды Иисусу да сорду Она: «Сәнсин ми Иудейлерин Падишахы?»

³⁴ Иисус жувап етти: «Сән кендилииндән деерсин буну оса башкалары мы сана сөледиләр Беним ичин?»

³⁵ Пилат деди: «Не, бән иудейим ми? Кенди инсанын хем бүүк

попазлар вердиләр Сени беним елимә. Сөлә, не йаптын?»

³⁶ Иисус деди: «Беним Падишыхлым диил бу дүннедән. Еер Беним Падишахлым олайды бу дүннедән, озаман Беним изметчилерим дүүшежейдиләр, ки Бән дүшмейим иудейлерин еллеринә, ама Беним Падишахлым диил бу дүннедән».

³⁷ Озаман Пилат деди Иисуса: «Демәк, Сән Падишахсын, диил ми өлә?» Иисус жувап етти: «Сән сөлеерсин, ани Падишахым. Онуштан Бән дуудум хем бу дүннейә гелдим, ки шаатлык едейим аслылык ичин. Хепси, ким аслылык тарафында, сеслеерләр Беним сесими».

³⁸ Пилат сорду Она: «Недир аслылык?» Буну сөледиктән сора енидән чыкты иудейлерә да деди: «Бән булмээрим бир дә кабаат бу Адамда».

³⁹ Сиздә вар бир адет, ки Паскеллә йортусунда колверейим сизә капандан бирисини. Истеерсиниз ми, колверейим сизә Иудейлерин Падишахыны?»

⁴⁰ Озаман хепси таа бир сыра баардылар: «Диил Ону, колвер Вараввайы!» Варавва са бир хайдутту.

Иисуса өлүм даавасы кесилер

19 Озаман Пилат алды Иисусу да изин верди, дүүсүннәр Ону.

² Аскерләр өрдүләр тикенни чалыдан фенец да койдулар Иисусун башына. Гиидирдиләр Ону ергиван рубайлан,

* 18:28 Преториум – кулланыжынын резиденциясы.

³ сора, йаклашып Она, дейәр-диләр: «Селәм Сана, Иудейлерин Падишахы!» да шамарлардылар Онун йанакларыны.

⁴ Пилат генә чыкты да деди инсана: «Тә, бән чыкарэрым Ону сизә, ки биләсиниз, ани бән булмээрим Онда бир дә кабаат».

⁵ Чыкты Иисус, чалыдан фенецлән башында хем ергиван рубайлан гийимни. Пилат озаман деди инсана: «Будур Адам!»

⁶ Ачан гөрдүләр Ону бүүк попазлар хем бекчиләр, озаман башладылар баармаа: «Гер ону! Гер ону ставроза!» Пилат деди: «Алын да герин сиз, зерә бән булмадым Онда бир дә кабаат».

⁷ Иудейләр жувап еттиләр она: «Биздә вар Закон, да бу Закона гөрә О ләәзым өлдүрүлсүн, зерә йапты кендини Аллахын Оолу».

⁸ Пилат, ишидип бу лафлары, таа пек коркту.

⁹ Гирди енидән Преториума да деди Иисуса: «Нередәнсин Сән?» Ама Иисус вермеди бир дә жувап.

¹⁰ Пилат деди Она: «Бана мы жувап етмеерсин? Билмеерсин ми, ани вар куведим колверейим Сени хем вар куведим герейим Сени ставроза!»

¹¹ «Олмайжәйды бир дә куведин Беним үстүмә, еер верилмейейди сана гөктән. Онуштан, ким верди Бени сенин елинә, онун гүнахы таа бүүк», – жувап етти Иисус.

¹² Бундан сора Пилат аарарды колайлык, колверсин Ону. Ама иудейләр баарырдылар: «Еер кол-

верәрсейдин бу Адамы, диилсин дост Кесарлан. Хербир адам, ким кендини йапэр падишах, о Кесара каршы гидер».

¹³ Ачан Пилат ишитти бу лафлары, чыкарды Иисусу дышары, отурду даава скемнесинә о ердә, ани ады «Таш Дөшемә», чыфытчасына «Гаввафа».

¹⁴ О гүн хазырланмак гүнүйдү* Паскеллә йортусуна, алтынжы саадын** долайындайды. Пилат деди иудейлерә: «Тә, бу сизин Падишахыныз!»

¹⁵ Ама оннар баардылар: «Өлдүр, өлдүр, гер Ону ставроза!» «Герейим сизин Падишахынызымы?» – сорду Пилат оннара. Бүүк попазлар дедиләр: «Биздә йок башка падишах, Кесардан каарә».

¹⁶ Озаман Пилат верди Иисусу оннарын еллеринә, ки герилсин ставроза. Аскерләр алдылар Иисусу да гөтүрдүләр гермәә.

Иисус ставроза

¹⁷ Иисус Кенди гөтүрәрди ставрозу омузунда да чыкты о ерә, ани денер «Баш кемии ери», чыфытчасына «Голгофа».

¹⁸ Орада гердиләр ставроза Ону хем таа ики кишийи, бирисини саа тарафына, өбүрүнү дә сол тарафына, Иисусу да гердиләр ортада.

¹⁹ Пилат сымарлады, йазсыннар да ставрозун йукарсына бөлә бир йазы койсуннар: «Назаретли Иисус, Иудейлерин Падишахы».

²⁰ Иудейлердән чойу окудулар бу йазыйы, зерә нерейи гердиләр

* 19:14 Хазырланмак гүнү – жумаа. ** 19:14 Алтынжы саат – үүлендә саат 12 (кими билгичлерә гөрә саат 6).

Иисусу, йакынды касабайа. Йазы-
льйды чыфыт, латин хем урум
диллериндә.

²¹Иудейлерин бүүк попазлары
дедиләр Пилата: «Йазма „Иудей-
лерин Падишахы“, ама йаз, ани
„О Кендини сайарды Иудейлерин
Падишахы“».

²²«Не йаздым, о йазылмыш», –
жувап етти Пилат.

²³Аскерләр Иисусу гердиктән
сора алдылар Онун рубаларыны
да йаптылар дөрт пай, хербир ас-
керә бирәр пай. Сора алдылар гөл-
меени. Гөлмеендә йокту бир дә
дикиш, өрүлүйдү бойдан-бойа.

²⁴Аскерләр дедиләр бири-бири-
нә: «Йыртмайалым гөлмәә, ама ата-
лым четелә, гөрелим, кимә дүше-
жек». Бу олду таманнансын дейни
Айоз Йазы, ани деер: «Пай еттиләр
рубаларымы, гиййимим ичин четелә
аттылар». Бөлә дә йапты аскерләр.

²⁵Ставроз йанында, нередә ге-
рилийди Иисус, дурардылар: ана-
сы, анасынын кызкардашы, Ма-
рийа, Клеопанын карысы, хем
Мари́я Магдалина.

²⁶Ачан Иисус гөрдү анасыны
хем, дурарак онун йанында, үүре-
нижийи, ангысыны севәрди, деди
Кенди анасына: «О, кары! Тә, бу
сенин оолун!»

²⁷Сора деди үүренижисинә: «Тә,
бу сенин анан!» Ондан сора бу
үүренижи алды Иисусун анасыны
кенди евинә.

Иисус өлер

²⁸Бундан сора Иисус, билерәк
ани шинди хепси таманнанды, та-

маннансын дейни Айоз Йазы, де-
ди: «Сусадым».

²⁹Орада варды бир кап, долу
шарап сиркесиннән. Аскерләр, бир
сүнкери бандырып сиркейә, ис-
соп* сопасына тактылар да узат-
тылар Онун дудакларына.

³⁰Ачан Иисус сиркейи датты,
деди: «Таманнанды!» Сора иилт-
ти башыны да салверди Духуну.

³¹Жумаа гүнүйдү. Иудейләр
истемәрдиләр, ки гүүделәр, став-
розда герили, калсыннар жумер-
теси гүнү, зерә о жумертеси бир
бүүк гүндү. Онуштан йалварды-
лар Пилата, ки изин версин, кыр-
сыннар герилмиш оланнарын бал-
дырларыны да калдырсыннар гүү-
делери.

³²Аскерләр гелдиләр да кыр-
дылар илкинкисинин балдырла-
рыны, сора икинжисинин, ани
Иисуслан билә герилийдиләр.

³³Ама ачан йаклаштылар Иису-
са, гөрдүләр ани О өлү, онун ичин
оннар кырмадылар Онун балдыр-
ларыны.

³⁴Ама аскерлердән бириси сап-
лады Онун ийесини сүнгүйлән, да
бирдән кан хем су акты.

³⁵Буну гөрән шаатлык едер, да
онун шаатлыгы аслы. О билер, ани
доору сөлеер. Сөлеер, ки сиз ина-
насыныз.

³⁶Бу бөлә олду, ки таманнан-
сын Айоз Йазы: «Онун кемик-
лериндән бири билә фаланмайа-
жэк».

³⁷Башка ердә Айоз Йазы деер:
«Бакажәклар Она, Кими сапла-
дылар».

* 19:29 Иссоп – бир от, ангысынын даллары серпмәк ичин кулланыләр.

Иисус мезара койулэр

³⁸Бундан сора Аримафейа каса-басындан Иосиф, ангысы Иисусун бир үүренижисийди, ама буну саклы тутту, зерä коркарды иудейлердән, истеди изин Пилаттан, ки индирсин Иисусун гүүдесини ставроздан. Пилат кайыл олду. Иосиф гитти да алды Иисусун гүүдесини.

³⁹Гелди Никодим дә, ангысы гежә гелдийди Иисуса, гетирди йакын үз фунт* смирна, карышык алойа йаайыннан.

⁴⁰Оннар алдылар Иисусун гүүдесини да сардылар кетендән безләрлән, ии кокуларлан, иудейлерин гөммәк адетлеринә гөрә.

⁴¹Орада, нередә Иисусу гердиләр, варды бир башчә. О башчә ичиндә варды бир ени мезар лаамы, нерейи таа кимсеи коймадыйдылар.

⁴²Орада койдулар Иисусу, зерә иудейлерин хазырланмак гүнүйдү, да бу мезар орайы йакынды.

Иисус дирилер

20 Хафтанын илк гүнүндә** Марийа Магдалина чин-сабаалән, таа каранныктан, гелди мезара да гөрдү, ани таш актарылыммыш мезарын аазындан.

²О качарак гитти Симон Петрийә хем өбүр үүренижийә, ангысыны севәрди Иисус, да деди оннара: «Алмышлар Саабийи мезардан, да билмеериз, нерейи койдулар Ону».

³Озаман чыкты Петри хем өбүр үүренижи да гиттиләр мезара.

⁴Икиси барабар качтылар, ама өбүр үүренижи Петридән таа пек качарды да етишти ондан илери мезара.

⁵Ачан иилди, гөрдү кетен безлери ердә, ама мезар ичинә гирмеди.

⁶Онун ардына гелди Симон Петри. О гирди мезар ичинә, гөрдү ердә кетен безлери

⁷хем пешкири, ани башындайды. О диилди безләрлән бирердә, ама сарылы топлуйду да койулуйду башка тарафа.

⁸Озаман гирди мезар ичинә өбүр үүренижи да, ангысы илери етиштиийди мезара да, гөрүп, инанды.

⁹Зерә оннар таа билмәрдиләр Айоз Йазыдан, ани Иисус ләазымды дирилсин өлүдән.

¹⁰Сора үүренижиләр енидән дөндүләр геери евә.

¹¹Ама Марийа дурарды дышарда, мезарын йанында, да ааларды. О ааларкан, иилди баксын мезар ичинә.

¹²Да орада гөрер ики ангил, гиийимни ак-бийаз рубайлан. Бириси отурарды баш ужуңда, өбүрү дә айак ужуңда, нередә койулуйду Иисусун гүүдеси.

¹³Оннар сордулар она: «Кары, нечин аалээрсын?» О жувап етти: «Алмышлар беним Саабими, да билмеерим нерейи койдулар».

¹⁴Бөлә лафедәркән, дөндү да гөрдү Иисусу, Ангысы орада аякча дурарды, ама танымады Ону.

¹⁵Иисус деди она: «Кары! Нечин аалээрсын? Кими аарээрсын?» Марийа санды, ани О башчыванжы,

* 19:39 100 фунт – 33 килограм. ** 20:1 Хафтанын илк гүнү – базар гүнү.

да деди: «Чорбажы! Еер сән алды-сайдын Ону, сөлә нерейи койдун, да бән алажам Ону».

¹⁶Иисус деди она: «Марийа!» О чабук дөндү да чыфгытчасына деди: «Раввун!» аннамасы «Үүреджи».

¹⁷Иисус деди она: «Тутунма Бендән, зерә Бән таа калкмадым Бобама, ама гит кардашларыма да сөлә оннара, ани калкэрым Беним Бобама хем сизин Бобаныза, Беним Аллахыма хем сизин Аллахыныза».

¹⁸Марийа Магдалина гелер үүренижилерә да деер: «Бән гөрдүм Саабийи», сора сөледи, не деди Иисус.

Үүренижиләр

Иисуслан каршы гелерләр

¹⁹О хафтанын илк гүнүндә, авшам үстү, үүренижиләр топлуйдулар бирердә. Капулар китлийдиләр, зерә коркардылар иудейлердән. Озаман Иисус гелди оннарын арасына да деди оннара: «Селемет сизә!»

²⁰Бундан сора гөстерди оннара еллерини хем ийесини. Үүренижиләр, гөрүп Саабийи, севиндиләр.

²¹Иисус деди икинжи сыра: «Селемет сизә! Нижә йоллады Бени Бобам, өлә йоллээрым Бән дә сизи».

²²Бу лафлардан сора О үфледи оннара да деди: «Кабледин Айоз Духу».

²³Кимин гүнахларыны баашлайажэныз, оннара баашланажэк, кимин баашламайажэныз, оннара баашланмайажэк».

Инансыз Фома

²⁴Фома, оникидән бириси, ангысына денер «Икиз», йокту оннарлан барабар, ачан Иисус гелди.

²⁵Өбүр үүренижиләр дедиләр она: «Биз гөрдүк Саабийи!» Ама о деди: «Гөрмейинжә Онун еллериндә нышаннары енсерлердән, коймайынжә пармаамы нышаннара хем йокламайынжә елимнән Онун ийесини, бән инанмайажам».

²⁶Секиз гүндән сора енидән топлуйдулар Иисусун үүренижилери ичердә, Фома да оннарланды. Капулар китлийкән, гелди Иисус оннарын арасына да деди: «Селемет сизә!»

²⁷Сора деер Фомайа: «Вер пармааны да бак Беним еллеримә, вер елини да йокла Беним ийеми да олма инансыз, ама ол инанжы».

²⁸Фома деди: «Саабим хем Аллахым!»

²⁹Иисус деди она: «Фома, сән гөрдүн да инандын. Не мутлу оннара, ким гөрмедийнән инанэр».

³⁰Иисус чок башка нышаннар йапты үүренижилерин өнүндә, ангылары ичин йок йазылы бу кийатта.

³¹Ама буннар йазылы, ки сиз инанасыныз, ани Иисус – Христос, Аллахын Оолу, да инанарак, дивеч йашаманыз Онун адыннан олсун.

Иисус Тивериада гөлүндә

21 Бундан сора Иисус енидән гөстерилди Кеңди үүренижилеринә Тивериада гөлүнүн бойунда. Тә нижә О гөрүндү:

²Симон Петри, Фома, ангысына денер «Икиз», Нафанаил,

Галилейанын Кана күүйүндөн, Зеведейин ооллары хем таа ики үүренижи топландыйдылар биререри.

³Симон Петри деди: «Гидерим балык тутмаа». Оннар жувап еттилар: «Гидериз биз дә сениннән». Гиттилар да пиндилар кайык ичинә, ама о гежә бишей тутмадылар.

⁴Ачан айдыннанды, Иисус дурарды гөлүн бойунда, ама үүренижилар танымадылар Ону.

⁵Иисус деди оннара: «Ушакларым! Туттунуз му бишей сабаа имееси ичин?» Оннар жувап еттилар: «Тутмадык».

⁶О деди оннара: «Атын сүзмейи кайбын саа тарафына да тутажэныз». Оннар аттылар да артык чыкарамардылар сүзмейи, окадар чок балык тутулушту.

⁷Озаман үүренижи, ангысыны севәрди Иисус, деди Петрийә: «Тә, Сааби!» Симон Петри, ачан ишитти, ани О – Сааби, белинә баалады үст рубасыны, зерә сойунмушту, да атлады су ичинә.

⁸Ама калан үүренижилар гелдилар кайыклан, зерә узак диилдилар кенардан, йакын бир икиүз ендезенин* долайында, да чекәрдилар сүзмейи балыкларлан.

⁹Ачан чыктылар куруйа, орада гөрдүләр коор үстүндә койулу балык хем йанында екмек.

¹⁰Иисус деди оннара: «Верин балыклардан, ани шинди туттунуз».

¹¹Симон Петри пинди кайаа да чекти сүзмейи кенара. О долуйду бүүк балыкларлан, хепси варды үз елли үч балык. Бакмайарак, ани

өлә чок, сүзмә хеп окадар копмады.

¹²Иисус деди оннара: «Гелин да ийин». Кимсей үүренижилердән кыйышмарды сорсун Она: «Кимсин сән?» Зерә хепси таныйардылар, ани О Кендиси Сааби.

¹³Иисус йаклашты, алды екмәә да верди оннара. Хеп өлә сора верди балыклары да.

¹⁴Бу үчүнжү сыра Иисус гөстерилиди үүренижилеринә дирилмектән сора.

Петри,

отлат Беним койуннарымы

¹⁵Оннар идиктән сора, Иисус деди Симон Петрийә: «Симон, Иоанын оолу! Северсин ми сән Бени таа чок буннардан?» Петри жувап етти: «Аслы, Сааби, Сән билерсин, ани бән северим Сени». Иисус деди она: «Отлат Беним кузуларымы».

¹⁶Икинжи сыра сорэр она: «Симон, Иоанын оолу! Северсин ми сән Бени?» Петри жувап етти Она: «Аслы, Сааби, Сән билерсин, ани бән северим Сени». Иисус деди она: «Гүт Беним койуннарымы».

¹⁷Үчүнжү сыра сорду она: «Симон, Иоанын оолу! Северсин ми сән Бени?» Петри гүчленди, ани үчүнжү сыра хеп буну сорду: «Северсин ми Бени?» да жувап етти: «Сааби! Сән хепсини билерсин. Сән билерсин, ани бән северим Сени». Иисус деди она: «Отлат Беним койуннарымы».

¹⁸Доору, доору сөлеерим сана, ачан сән генчтин, кушанардын

* 21:8 200 ендезә – бир 100 метра.

кендин да гидәрдин, нерейи кендин истәрдин, ама ачан ихтәрлайажан, уздажан еллерини, да башкасы кушайажэк сени да гөтүрежек, нерейи сән хич истәмеерсин».

¹⁹Сөледи буннары, ки гөстерсин, несой өлүмнән Петри метиннейежек Аллаһы. Буннары сөледиктән сора деди она: «Гел Беним ардыма».

²⁰Петри бакты геери да гөрдү, ани оннарын ардына гелер үүренижи, ангысыны севәрди Иисус, хем ангысы авшам екмәә вакыдында дайандыйды Иисусун гүүсүнә, да сорду: «Сааби! Ким сатажэк Сени?»

²¹Петри, гөрүп ону, сорду Иисуса: «Сааби, онуннан не олажэк?»

²²Иисус деди: «Еер Бән истәрсейдим, ки о калсын дири, таа Бән гелинжә, сана не зарар? Сән бак да гел ардыма».

²³Бундан сора лаф даалды кардашларын арасында, ани бу үүренижи хич өлмейежек. Ама Иисус демеди, ани о хич өлмейежек, салт деди: «Еер Бән истәрсейдим, ки о калсын дири, таа Бән гелинжә, сана не зарар?»

²⁴Бу, о үүренижи, ани шаатлык едер бу ишләр ичин хем йазды буннары, да биз билериз, ани онун шаатлыгы аслы.

²⁵Вар чок таа, не йапты Иисус, ама еер йазылайды хепси уфажыктан, санэрым, ки бүтүн дүннә йокту насыл сыйдырсын бу йазылмыш кийатлары. /Амин./

АПОСТОЛЛАРЫН ЙАПТЫКЛАРЫ

Иисус гөкә калкэр

1 Илк кийадымда йаздым, Феофил, не йапты хем не үүретти Иисус баштан,

² о гүнә кадар, ачан калкты гөкә. Калкмадаан илери Айоз Духлан верди сымарламаклар апостоллара, ангыларыны Кендиси айырды.

³ Зеет чектиктән сора чок инандырыжы ишләрлән гөстерди оннара Кендини дири. Оннара кырк гүн пейдаланарды хем лафедәрди Аллахын Падишахлыы ичин.

⁴ Бир сыра, ачан оннарлан барбарды, сымарлады, узакланма сыннар Иерусалимдән, ама орада беклесиннәр, не Боба адамышты. «Буну Бендән ишиттиниз, – деди Иисус, –

⁵ зәрә Иоан ваатиз етти инсаны суйлан, ама биркач гүндән сора сиз ваатиз олажэныз Айоз Духлан».

⁶ Ачан хепси бирердә топлуйдулар, сордулар Она: «Сааби, ажаба гелмеди ми вакыт, ки енидән ерлештирәсин Сән Израилин Падишахлыыны?»

⁷ О жувап етти: «Вакытлары хем сүрелери, ани Боба ерлештирди Кенди заабитлииннән, диил сизин ишиниз, биләсиниз.

⁸ Ама сиз кабледежениз кувет, ачан Айоз Дух инежәк сизин үсгүнүзә да олажэныз Беним шаат-

ларым Иерусалимдә, Иудеяда, Самарийада хем ерин кенарларынадан».

⁹ Буннары сөледиктән сора оннарын гөзлери өнүндә башлады калкмаа йукары, да бир булут саклады Ону оннарын гөзлериндән.

¹⁰ Ачан гөкә бакардылар, О калкаркан, хем ени ики адам, гийимни бийаз рубайлан, пейдаландылар оннарын өнүндә

¹¹ да дедиләр: «Галилейалылар, нечин дуруп гөкә бакэрсыныз? Бу Иисус, ани алынды араныздан гөкә, хеп өлә гележәк геери, нижә гөрдүнүз Ону калкаркан гөкә».

*Иуданын еринә сечилди
башка апостол*

¹² Сора апостоллар Зейтин байырындан Иерусалимә дөндүләр. Бу байыр булунэр йакын Иерусалимә, бир жумертеси йолу* кадар узак.

¹³ Гелип, гирдиләр евә, нередә калардылар, да чыктылар үст каткакы одайа. Петри, Иаков, Иоан, Андрей, Филип, Фома, Варфоломей, Матфей, Иаков, Алфейин оолу, Симон Зилот хем Иуда, Иакон оолу.

¹⁴ Хепси барабар, нижә бир жан, дурмадаан дуа едәрдиләр, Марийайлан, Иисусун анасыннан, өбүр карыларлан хем Иисусун кардашларыннан.

---

* 1:12 Бир жумертеси йолу – 1,5 километра долайында.

¹⁵О вакыт топлуйду бир үз ирми кишинин долайында. Петри калкты бу кардашларын арасында да деди:

¹⁶«Кардашлар, ләәзымды таманнансын Айоз Йазынын сөзлери, ани Айоз Дух сөледийди Давидин аазыннан Иуда ичин, ангысы йол гөстерди оннара, ани туттулар Иисусу.

¹⁷Иуда бизим арамызданды хем пай аларды хеп бу изметчиликтән.

¹⁸Бу адам сатын алды бир тарла парайлан, ангысыны каблеттиди хайынны ичин. Орада дүштү башашаа, гүүдеси патлады, да хепси барсакалары дышары чыкты.

¹⁹Хепси Иерусалимдә йашайаннар ишиттиләр бу олуш ичин. Тарланын адыны Акелдама койдулар. Оннарын дилиндә бунун аннамасы „Кан Тарласы“».

²⁰Петри деди: «Псалмалар кийадында йазылы: „Еви онун бош калсын, кимсей орада йашамасын“ хем „Онун изметчилини башкасы алсын“.

²¹Шинди о адамнардан, ани гезди бизимнән херзаман, ачан Сааби Иисус йашарды арамызда,

²²башлайарак Иоан Ваатизеджинин ваатизлииндән о гүнәдән, незаман Иисус йукары алынды арамыздан, ләәзым биркимсей шаат олсун бизимнән Иисусун дирилмеси ичин».

²³Айырдылар ики киши: Иосифи, ангысына деерләр Варсава, еки Иуст, хем Матфийи.

²⁴Сора дуа еттиләр бутүрлү: «Сән, Сааби, ани таныйэрсин херкезин үреени, гөстер бизә, ангы-

сыны бу ики кишидән Сән айырэрсин,

²⁵ки ер алсын изметчиликтә хем апостоллукта, нейи бракты Иуда, ангысы кенди еринә гитти».

²⁶Сора аттылар четелә. Четелә дүштү Матфийа, ангысы гирди онбир апостолун сайысына.

Айоз Духун инмеси

2 Еллинжи гүнү йоргусунда хепси бирердә топлуйдулар.

²Ап-ансыздан гөктән ишидилди бир сес, нижә бүүк бир лүзгәр уултусу, ани долдурду бүтүн еви, нередә оннар булунардылар.

³Оннара гөрүндү атеш дилләр гиби, ани бөлүнүп херкезинә кондулар.

⁴Хепси Айоз Духлан долуп, лафетмаә башладылар башка диллердә, нижә Дух верирди, лафетсиннәр.

⁵Иерусалимдә булунардылар иудейләр, динни адамнар, топлу гөк алтындан хертүрлү миллетлердән.

⁶Ачан ишидилди бу уулту, чок инсан орада олду бир карышыклык, зерә херкези ишидәрди апостоллары лафедерәк онун кенди дилиндә.

⁷Хепси шашып даптур гелдиләр да дейәрдиләр бири-биринә: «Йа бакын, буннар, ким лафедер, диил ми хепси Галилейадан?»

⁸Насыл хербиримиз ишидериз оннары лафедерәк бизим кенди ана дилимиздә?

⁹Биз – парфийалылар, мидийалылар, еламнылар, инсаннар, ани йашээрлар Месопотамийада, Иудейада, Каппадокийада, Понтта хем Асийада,

10 Фригийада, Памфилияда, Мысырда, Ливийа ерлериндә, ани Кирина тарафында, Ромадан му-саафирләр, иудейләр хем прозелитләр*,

11 критлиләр хем араплар, ишидериз оннары лафедерәк бизим кенди дилимиздә Аллахын бүүк ишлери ичин!»

12 Хепси шашардылар, билмәрдиләр не инансыннар. Оннар сорарды бири-биринә: «Недир бу?»

13 Ама башкалары, гүлмәә ала-рак, дейәрдиләр: «Оннар таазә ша-раптан сарфош олмушлар!»

Петринин Еллинҗси гүнү насааты

14 Петри калкты калан онбир апостоллан барабар да, алып лафы, бүүк сеслән деди: «Иудей адмна-ры хем хепси, ким йашээр Иеру-салим касабасында, сеслейин бе-ним лафларымы да билиниз!

15 Оннар диил сарфош, нижә сиз санэрыныз, зерә шинди салт үчүн-жү саат** сабаадан.

16 Ама бу олду о, не сөлендий-ди пророк Иоилдән:

17 „Сон гүннердә, деер Аллах, дөкежәм Беним Духумдан хербир инсан үстүнә. Сизин оолларыныз хем кызларыныз пророклук еде-жекләр. Генчлериниз гөрүнмәк гө-режекләр, ихтәрларыныз дүш гөре-жекләр!

18 О гүннердә Беним чыракла-рымын үстүнә, адамнарын хем ка-рыларын үстүнә, дөкежәм Беним Духумдан, да оннар пророклук еде-жекләр.

19 Гөстережәм шашмаклы иш-ләр йукарда, гөклердә, хем ны-шаннар ашаада, ердә: кан, атеш хем булут гиби тütүн.

20 Гүн каранныкланажэк, ай кан ренгинә дөнежек Саабинин бүүк хем шафклы гүнүн онү сора.

21 Озаман ким Аллахын адыны чааражэк, куртулмуш олажэк“.

22 Израил адамнары, сеслейин бу лафлары! Назаретли Иисус бир Адамды, Ангысынын кимниини Ал-лах ачык гөстерди сизә кудретли йаптыкларлан, шашмаклы ишләр-лән хем нышаннарлан, ангыларыны Аллах йапты сизин аранызда Онун-нан, нижә кендиниз билерсиниз.

23 Бу Адам верилди сизин ели-низә онжә Аллахын курулмушу-на хем билмесинә гөрә. Ону сиз енсерлединиз ставроза хем өлдүр-дүнүз законсузларын еллериннән.

24 Ама Аллах, өлүмүн ажыла-рына сон верип, Ону дирилтти. Өлүм есирләә аламады Ону.

25 Зерә Давид Онун ичин деер: „Гөрдүм херзаман Саабийи беним онүмдә, зерә О беним саа тара-фымда, ки бән салланмайым.

26 Онун ичин үрәәм севинер хем дилим шенненер, гүүдәм умут-лан динненер.

27 Зерә Сән бракмайажан жанымы өлүләр ериндә, изин вермейежән, Сенин Айозун гүүдеси чүрүсүн.

28 Ачтын бана, таныйым йаша-мак йолуну. Сән севиндирежән бени Кенди онүндә“.

29 Кардашлар, Давид атамыз ичин, сизә ачык сөлеерим, ани о

* 2:10 Прозелитләр – иудей олмайаннар, ани каблеттиләр иудей динини. ** 2:15 Үчүн-жү саат – саат 09.

өлдү хем гөмүлдү, мезары да биздә бүүнкү гүнә кадар.

³⁰ Чүнкү Давид пророкту, о биләрди, не Аллах еминнән адамышты, ани онун ардындан геленнердән бирисини калдыражэк чорбажылык скемнесинә.

³¹ О гележек вакытлары гөрерәк, Христозун дирилмеси ичин лафетти, ани Онун жаны өлүләр ериндә бракылмайажэк хем гүүдеси чүрүмейежэк.

³² Бу Иисусу Аллах өлүдән дирилтти, биз хепсимиз буна шаадыз.

³³ О Аллахын саа тарафына калдырылды, каблетти аданмыш Айоз Духу да Ону шинди дөктү, нижә гөрерсиниз хем ишидерсиниз.

³⁴ Давид калкмады гөкә, ама кенди деди: „Сааби деди беним Чорбажыма: Отур саа тарафымда,

³⁵ Бән койунжа Сенин душманнарыны аяакларың алтына“.

³⁶ Бүтүн Израил халкы ии билсин, ани Аллах йапты Иисусу Чорбажы хем Христос. Одур, Кими ставроза гердиниз».

Илк христианнар

³⁷ Оннар бу лафлары ишидип, үреклери сапланмыш калды, да дедиләр Петрийә хем өбүр апостоллара: «Кардашлар, не йапалым?»

³⁸ «Дөнүн гүнахларыңыздан Аллаха, да херкезиниз ваатиз олсун Иисус Христозун адына гүнахларыңызын баашланмасы ичин, сора кабледежениз Айоз Духун баашышыны, – деди Петри. –

³⁹ Бу адамак сизин ичин, сизин ушакларыңыз ичин хем хепси узакта

оланнар ичин, херкез ичин, кими бизим Сааби Аллахымыз чааражэк».

⁴⁰ Хем чок таа башка лафларлан шаатлык етти оннара хем йалварды, дейерәк: «Куртарыңыз кендиз бу сапык бой инсандан».

⁴¹ Хепси, ким каблетти онун насаадыны, ваатиз олдулар, да о гүн клисейә еклешти бир үч бин киши.

Инанжыларын йашамасы

⁴² Оннар херзаман чалышардылар апостолларын үүренмеклериндә бир кардаш пайдашлыгында. Барабар екмек ийәрдиләр хем дуа едәрдиләр.

⁴³ Херкезини бир корку сармышты. Апостолларын елиннән йапыларды чок шашмаклы ишләр хем нышаннар.

⁴⁴ Хепси инанжылар бирердә топлуйдулар. Хепсини ортакламыштылар.

⁴⁵ Сатардылар кенди малларыны хем мүлклерини, сора парасыны пайедәрдиләр херкезинә, некадар ләазым.

⁴⁶ Хер гүн хепси барабар топланардылар Айоз бинайа хем евлердә екмек пайедәрдиләр да севинмәклән хем пак үреклән ийәрдиләр.

⁴⁷ Аллахы метиннәрдиләр хем хепси инсандан беенилмиштиләр. Сааби хер гүн екләрди ени куртуланнары оннарын сайысына.

Петри алыштырэр сакат адамы

3 Бир гүн Петри хем Иоан, дуа саадында, докузунжу саатта*, Айоз бинайа гидәрдиләр.

* 3:1 Докузунжу саат – саат 15.

² Орайы бир адам, дуумадан сакат, гөтүрүрдүлөр. Айоз бинанын Гөзэл Токатларында ерлештирәрдиләр, ки пара диленсин оннардан, ким гирер Айоз бинанын аулу ичинә.

³ Бу адам, гөрүп Петрийи хем Иоаны, ангылары Айоз бинанын аулу ичинә гирмәә бакэрлар, диленди иилик етсиннар она бишей.

⁴ Петри хем Иоан, бакып уз она, дедиләр: «Бак бизә».

⁵ О гөзлерини оннара дикти, умутланарак каблетсин бишей оннардан.

⁶ Озаман Петри деди: «Гүмүшүм хем алтыным йок, ама нейим вар, ону верерим: Назаретли Иисус Христозун адына деерим сана: калк да гез!»

⁷ Сора, тутуп ону саа елиндән, калдырды. Чабук каавиленди табаннары хем балдырлары.

⁸ О, фырлайып, айаа калкты да гезмәә башлады. Барабар оннарлан гирди Айоз бина ичинә. Гезип атларды хем Аллаха метиннарди.

⁹ Хепси инсан гөрдү ону гезәркән хем Аллаха метиннаркән.

¹⁰ Таныдылар, ани одур о сакат адам, ани отурурду Гөзэл Токатларда да диленәрди. Хепси шаштылар хем даптур гелдиләр, гөрүп не олду.

¹¹ Адам Петридән хем Иоандан тутунаркан Соломонун колонадасы денән ердә, хепси инсан, шаш-беш калып, качыштылар оннара доору.

*Петринин Айоз бинадакы
насаады*

¹² Петри, буну гөрүп, инсана лафедип деди: «Израиллиләр, нечин

шашэрсыныз буна? Нечин узун-узун бакэрсыныз бизә, сансын биз кенди куведимизлән йада динни-лиимизлән буну йаптык, ки бу адам гезсин.

¹³ Авраамын, Исаакын хем Иаконун Аллаха, бизим бобаларын Аллаха метиннеди Кенди Оолуну, Иисусу, Ангысындан сиз, сатып, атылдыныз Пилатын өнүндә, ангысы артык карарламышты Иисусу салверсин.

¹⁴ Сиз атылдыныз Ондан, Ким Айоз хем Кабаатсыз, да истединиз бир өлдүрүжүйү сизә салверсин.

¹⁵ Йашамак Өндөржисини өлдүрдүнүз, ама Аллах Ону өлүдән дирилтти. Биз буна шаадыз.

¹⁶ Инаннан Онун адына бу адам каавилештирилди, ангысыны гөрерсиниз хем таныйэрсыныз. Инан Иисуса бу адама саалык верди, нижә хепсиниз гөрерсиниз.

¹⁷ Шинди, кардашлар, билерим, ки буну йаптыныз билемезликтә, нижә дә сизин заабитләр.

¹⁸ Аллах таманнады хепсини, не өнжә сөледийди пророкларынын азындан, ани Онун Христозу зее-ленежек.

¹⁹ Онун ичин пишман олун гүнахларыныздан да Аллаха дөнүн, ки силинсин гүнахларыныз,

²⁰ Аллахтан ениленмәк вакытлары гелсин, да О йолласын Христозу, Ангысыны баштан сизә сыралады – Иисусу,

²¹ Ангысыны гөкләр ләазым каблетсин о замана кадар, незаман хепси енидән сырайа койулажэк, нижә Аллах евелдән Кенди айоз пророкларынын азындан лафетти.

²²Моисей деди /бизим бобалара/: „Сааби Аллахыңыз калдыражэк сизин кардашлар арасындан бир пророк беним гиби. Ону сеслейин да хепсини, не дейежек сизä, йапын.

²³Херкези, ким сесләмейежек ону, телеф олажэк инсанын арасындан“.

²⁴Бутақым Самуил хем хепси пророклар, ани ондан сора лафеттиляр, бу вакыт ичин хаберледиләр.

²⁵Сиз – пророкларын хем баалантынын ооллары, ангысыны Аллах сизин бобаларлан йапты, ачан деди Авраама: „Хепси миллетляр ер үстүндä иисözленмиш олажэк сенин сенселендән“.

²⁶Аллах, калдырып Кенди Оолуну, Иисусу, илкин сизä йоллады, ки сизи иисözлесин чевирерак хепсини көтүлүклериниздән“.

*Петри хем Иоан
Синедрионун өнүндä*

4 Ачан Петри хем Иоан лафедәрдиләр инсана, ап-ансыздан гелди попазлар, Айоз бинанын бекчилерин заабиди хем садукейляр.

²Дарсыктылар оннара, зерä үүредерляр инсаны, ки хепси өлүләр дирилежек, чүнкү Иисус дирилди.

³Тутуп оннары, кападылар капана ертеси гүнä кадар, зерä авшамды.

⁴Чойу оннардан, ани сеследиләр насааты, инандылар, да инанжыларын сайысы йаклашты беш бинä.

⁵Икинжи гүнү иудей өндержилери, аксакаллар хем билгичляр топландылар Иерусалимä.

⁶Баш попаз Аннан, Кайафа, Иоан, Александру, хем өбүрлери дä, ким чекилер баш попазын сенселесиндән, орадайдылар.

⁷Алдылар Петрийи хем Иоаны арайа да сордулар оннара: «Не куветлән хем кимин адына сиз буну йаптыңыз?»

⁸Озаман Петри, долу Айоз Духлан, деди оннара: «Халкын өндержилери хем /Израилин/ аксакаллары!»

⁹Чүнкү бу гүн чаарылдык жуваба, ки йаптык иилик бир хастайа, да сорулэр, насыл о алышты,

¹⁰билиниз сиз хем бүтүн Израил миллети! Бу адам, хептән саа дурэр сизин өнүнүздä Назаретли Иисус Христозун адындан, Ангысыны сиз ставроза гердиниз, ама Аллах дирилтти Ону өлүдән.

¹¹Одур таш, Ким сиздән, усталардан сыбыдылмыш, ама шинди етишти көшä ташы олсун.

¹²Йок башка кимсейдä куртармак, зерä йок гөк алтында башка бир ад, баашланмыш инсана, ангысыннан куртулбилелим“.

¹³Гөрүп Петринин хем Иоанын кыйышыклыны, шаштылар, зерä аннадылар, ани оннар диил үүренмиш хем сырадан инсаннар, да таныдылар, ани Иисуслан гезмишляр.

¹⁴Ама гөрүп саа олмуш адамы дуаркан оннарын йанында, бишей каршы лафедәмәрдиләр.

¹⁵Сымарладылар оннара, Синедриондан чыксыннар, сора дартышмаа башладылар:

¹⁶«Не вар насыл йапалым? – дедиләр. – Хепси Иерусалимдä йашайан инсан билер, ани оннардан

йапылды бу мераклы нышан. Биз йок нижӓ дейелим, ани бу олмады.

¹⁷Ама ки илери доору даалма-сын бу хабер инсан арасында, коркудалым оннары да сымарлайалым, кимсейӓ насаат етмесиннӓр бу Адамын адыннан».

¹⁸Сора чаардылар да сымарладьлар оннара, хич бир заман Исусун адыны анмасыннар хем үүретмесиннӓр инсаны Онун адыннан.

¹⁹Ама Петрийлӓн Иоан бӓлӓ жувап еттилӓр да дедилӓр: «Сиз кендиниз дүшүнүн, доору му Аллахын онүндӓ олажӓк, ки таа чок сеслейелим сизи, некадар Аллахы?

²⁰Биз йок нижӓ сӓлӓмейелим, не гӓрдүк хем не ишиттик».

²¹Енидӓн оннары коркуттуктан сора брактылар, гитсиннӓр. Хич бир маана буламардылар жезаламаа оннары, зерӓ хепси инсан Аллахы бу олуш ичин метиннӓрди.

²²Зерӓ бу адам, ани мераклы нышаннан алыштырылмышты, кырк йашыны гечмишти.

²³Петри хем Иоан салверилдиктӓн сора дӓндүлӓр кафадарларына да аннаттылар, не деди оннара бүүк попазлар хем аксакаллар.

²⁴Кафадарлары, буну сеслейип, дуада бирликтӓ олдулар, сеслерини Аллаха калдырып, дедилӓр: «Чорбажы, Сӓнсин, Ким гӓкү хем ери, денизлери хем хепсини, не вар оннар ичиндӓ, йаратты!

²⁵Сӓн Айоз Духуннан, сенин изметкерин, бизим бобанын, Давидин аазындан дедин: „Нечин дебешер миллетлӓр, нечин инсаннар бош ишлӓр дүшүнӓрлӓр?

²⁶Ерин падишахлары калктылар, хем заабитлӓр бирлешти Саабийӓ хем Онун Христозуна каршы“.

²⁷Доору, ани бирлештилӓр бу касабада Ирод хем Понтий Пилат, тайфӓннарлан хем Израил миллетиннӓн билӓ, Сенин айоз Оолуна, Исуса каршы, Кими Сӓн йааладын,

²⁸ки йапсыннар, не онжӓ Кенди кувединнӓн хем ии истедииннӓн карарладын олсун дейни.

²⁹Шинди, Сааби, есап ал оннарын коркутмакларыны да вер кувет сенин чыракларына гиргинниклӓн Сенин сӓзүнү хаберлесиннӓр.

³⁰Сӓн дӓ узат елини, ки инсаннар алыштырылсын, да шашмаклы ишлӓр хем нышаннар йапылсын Сенин айоз Оолунун Исусун адыннан».

³¹Оннарын дуаларындан сора ер сарсаланды, нередӓ оннар топлуйдулар. Хепси долду Айоз Духлан да башладылар гиргинниклӓн насаат етмӓӓ Аллахын сӓзүнү.

Инанжыларын бирлиши

³²Хепси инанжылар бир үрек хем бир жан гибийдилӓр. Бириси билӓ демӓрди, ки варлыы салт кендисинин. Хепси ишлерини бирибириннӓн пайлашардылар.

³³Апостоллар бүүк куветлӓн шаатлык едӓрдилӓр Сааби Исус /Христозун/ дирилмеси ичин, да инсан* оннары хепсини чок бее-нӓрди.

³⁴Оннарын арасында йокту бириси билӓ, ани йоклук гӓтүрсүн, зерӓ херкезин, кимин варды тарласы еки еви, сатып, парасыны гетирӓрдилӓр

* 4:33 Инсан – йада «Аллах».

³⁵ апостолларын аякларына, сора пара пай оларды херкезинä лääзымнына гөрä.

³⁶ Кипруда дуумуш бир левийли, Иосиф, ангысына апостоллар дейäрдилäр Варнава, аннамасы «илендирижи»,

³⁷ сатты кенди тарласыны да парайы апостолларын аякларына гетирди.

Ананийа хем Сапфира

5 Бир адам, ады Ананийа, кенди карысыннан Сапфирайлан, сатты кенди топраанын бир парчасыны,

² ама паранын бир пайыны, аннашып карысыннан, кендисинä бракты. Калан парайы гетирди да койду апостолларын аякларына.

³ Петри деди: «Ананийа, нечин брактын, шейтан куллансын сенин үреени, ки йаландырасын Айоз Духу, саклайып паранын бир пайыны сатылмыш тарладан?»

⁴ Ажаба тарла сатылмадаан диил мийди сенин? Хем саттыктан сора йокту му хакын парайы кулланысын, нижä истеерсин. Нечин брактын, пейдалансын бутүрлү неет сенин үреендä? Сән йаландырмадын инсаны, ама Аллахы».

⁵ Ананийа, ишидип бу лафлары, дүштү ерä да жан верди. Бир бүүк корку хепсини алды, ким буну ишитти.

⁶ Генчлär калктылар, сардылар онун гүүдесини да, чыкарып дышары, гөмдүлär.

⁷ Бир үч сааттан сора гирди онун карысы да, билмейерäk, не олду.

⁸ Петри сорду она: «Сөлä бана, бу паайлан мы саттыңыз тарланы-

зы?» «Да, бу паайлан», – жувап етти кары.

⁹ Петри деди она: «Насыл сиз аннаштыңыз, ки Саабинин Духуну денейäсиниз? Тä оннар, ким гөмдү сенин кожаны, капуйа етиштилär, оннар сени дä гөмежеклär».

¹⁰ Кары хемен дүштү Петринин аякларына да жан верди. Генчлär, гирип, ону өлү булдулар да, чыкарып кожасынын йанына, гөмдүлär.

¹¹ Бир бүүк корку алды бүтүн клисеи хем хепсини, ким ишитти бунун ичин.

Апостоллар мераклы нышаннар йапэрлар

¹² Апостолларын еллериннän оларды инсан ичиндä чок шашмаклы ишлär хем нышаннар. Оннар топланардылар бирери Соломонун колонадасында.

¹³ Калан инсандан кимсей кыйышмарды оннара катылсын, макар ки инсан метедärди оннары.

¹⁴ Оннарын, ким инанарды Саабийи да катыларды клисейä, сайылары, адам-кары, чок зееделенärди.

¹⁵ Етишти орайы кадар, ани хасталары сокаклара йатак-дөшек үстүндä чыкарардылар, ки баарлем гөлгеси Петринин гечсин кимисинин үстүндän.

¹⁶ Долай касабалардан чок инсан гелärди Иерусалимä, гетирип хасталары хем фена духтан зее-ленмишлери, хепси саа олурдулар.

Апостоллар зее чекерлär

¹⁷ Баш попаз хем хепси, ким онуннанды, садукей бөлүмүндän, калктылар, долу кысканчлыклар,

18 туттулар апостоллары да кападылар жумлә капана.

19 Ама Саабидән бир ангил капанын капуларыны гежә ачты да, чыкарып оннары дышары, деди:

20 «Гидин Айоз бина ичинә да орада дуруп, сөлейин инсана хепси ени йашамак ичин сөзлери».

21 Апостоллар, сеслейип бу лафлары, чин-сабаалән гирдиләр Айоз бина ичинә да үүредәрдиләр инсаны. Баш попаз хем онун адамнары, гелип, топладылар бүтүн Синедриону, хепси Израилин аксакалларыны, да йолладылар изметкерлерини капана, ки гетирсиннәр апостоллары.

22 Ама изметкерләр, зындана гидип, оннары буламадылар. Дөндүләр геери да дедиләр:

23 «Капаны булдук китли хем сыкы корунмуш, бекчиләр дә дурдулар капуларда. Ама капуйу ачып, кимсейи ичйанда буламадык».

24 Ачан бу лафлары ишитти бекчилерин забиди хем бүүк попазлар, хич билмәрдиләр, не йапсынар, да шаштылар, не бу олабилир.

25 Гелди биркимсей да сөледи оннара: «Тә оннар, кими сиз капана кападыныз, Айоз бинанын аулу ичиндә дуруп, инсаны үүредерләр».

26 Озаман бекчилерин забиди, изметкерлериннән барабар гиттиләр да гетирдиләр апостоллары, ама диил зорлан, зерә коркардылар инсандан, ки өлдүрмесиннәр оннары ташлан.

27 Гетирдиләр апостоллары Синедрионун өнүнә да баш попаз сорду оннара:

28 «Сыкы сымарламадык мы биз сизә, үүретмейәсиниз бу адлан инсаны? Ама сиз бу үүретменизлән долдурдунуз бүтүн Иерусалими да истеерсиниз бу Адамын каныны атмаа бизим үстүмүзә».

29 Петри хем өбүр апостоллар жувап еттиләр: «Биз Аллахы таа чок ләәзым сеслейелим, некадар инсаны!»

30 Бизим бобаларымызын Аллахы дирилтти Иисусу, Кими сиз, асып ставроза, өлдүрдүнүз.

31 Ону Аллах Кенди саа тарафына үүселтти, ки олсун Өндөржи хем Куртарыжы да верәбилсин колайлык Израилә гүнахларындан Аллахы дөнсүннәр да афетмак кендилеринә еденсиннәр.

32 Буннара биз шаадыз хем Айоз Дух, Ангысыны Аллах верди оннара, ким сеслеер Ону».

33 Ишидерәк буну, Синедрионун азалары чатлардылар үфкедән да койдулар неетлеринә өлдүрсүннәр апостоллары.

34 Ама калкты оннарын арасындан бир фарисей, ады Гамалиил, Законун үүредижиси, хепси инсандан сайгылы, да буйур етти чыкарсыннар апостоллары бир парча вакыда дышары.

35 Сора деди Синедрионун азаларына: «Израиллиләр! Ии бакын, не йапажэныз бу адамнарлан.

36 Зерә диил чоктан пейда олду Февда, ангысы койарды кендини бишей. Онун ардына гитти бир дөртүз киши, ама ачан ону өлдүрдүләр, хепси, ким ону сесләрди, даалыштылар да йок олдулар.

37 Бундан сора, йазылмак вакыдында, пейдаланды Иуда Галилеядан, о кенди ардына чок инсан

чекти. Ама о да кайбелди хем хепси, ким ону сесләрди дармадан олду.

³⁸Шинди деерим сизә: бу адамнардан ел чекин да бракын оннары, зерә еер оннарын бу неети хем йаптыклары инсандан гелирсейди, даалажәк,

³⁹ама еер Аллахтан гелирсейди, даадамасыңыз оннары. Бундан каарә, Аллаха каршы гиденәр чыкарсыңыз».

⁴⁰Оннар сеследиләр ону, чаарып апостоллары, дүүдүләр да сымарладылар, насаат етмесиннәр Иисус адыннан. Сора салвердиләр оннары.

⁴¹Апостоллар гиттиләр Синедриондан севиерәк, чүнкү пай алдылар зетлердән Сааби Иисусун ады ичин.

⁴²Оннар хер гүн Айоз бинада хем евлердә дайма үүредәрдиләр хем Ии Хаберы Иисус Христос ичин аннадардылар.

*Еди киши сечилер
апостоллара йардымжы*

6 О гүннердә, ачан үүренижиләр зеделенәрди, урумжа лафедән иудейләр башладылар мырылданмаа чыфыгча лафедән иудейлерә каршы, зерә оннарын дуллари есаба алынмарды хергүнкү йардым пайлашмасында.

²Озаман оники апостол толадылар хепси үүренижилери да дедиләр: «Диил йакышыклы, ки биз бракалым Аллахын сөзүнү да заа-метленелим софраларда.

³Онуштан, кардашлар, айырын араныздан еди адам, кимин ичин ии лафедилер, ким долу Айоз Дух-

лан хем аарифликлән, ки оннары койалым бу ләазымны ишә.

⁴Ама биз кендимизи дуайа хем Аллахын сөзүнүн насаадына ве-режес».

⁵Бу теклифи беенди бүтүн топлулук. Айырдылар Стефаны, бир адамы, ким долуйду Айоз Духлан хем аарифликлән, Филипи, Прохору, Никанору, Тимону, Парменаны хем Антиохийадан Николайы, ангысы онжә иудей динини каблетмишти.

⁶Оннары чыкардылар апостолларын онүнә, да буннар, койуп еллерини оннарын үстүнә, дуа ети-тиләр.

⁷Аллахын сөзү чок дааларды, үүренижиләр дә гиттикчә зеделенәрди Иерусалим касабасында, попазлардан да чойу инана гөрә йашарды.

Стефаны туттулар

⁸Стефан, долу Аллахын иивергисиннән хем куветлән, йпарды шашмаклы ишләр хем бүүк нышаннар инсан арасында.

⁹Ама кимиси синагогадан, ангысына денер Азатлыларын Синагогасы, хем кимиси иудейлердән Киринадән, Александрийадан, Киликийадан хем Асийадан башладылар Стефаннан чекишмәә,

¹⁰ама аарифләә хем Айоз Духа, ангысыннан Стефан лафедәрди, каршы дурамадылар.

¹¹Озаман саклыдан үүреттиләр кими адамнары, десиннәр: «Биз ишиттик, нижә о көтүләрди Моисейи хем Аллахы».

¹²Сора дебештирдиләр инсаны, аксакаллары хем билгичлери.

Үүштүләр онун үстүнә, тутуп, гө-
түрдүләр Синедриона.

¹³Чыкардылар йаланжы шаат-
лар, ангылары дедиләр: «Бу адам
дургунмээр лафетмәә бу айоз ерә
хем Закона каршы.

¹⁴Биз ишиттик ону лафедәркән,
ани Назаретли Иисус йыкажэк бу
ери да дииштирежек бизим адет-
лери, ани курулу Моисейдән».

¹⁵Хепси, ким отурурду Синед-
рионда, ачан бактылар Стефана,
онун үзү гөрүндү бир ангил үзү
гиби.

Стефанын корунмак лафы

7 Баш попаз сорду: «Аслы мы
бу лафлар?»

²Стефан жувап етти: «Кардаш-
лар хем бобалар, сеслейиниз!
Метинни Аллах бизим бобамы-
за Авраама Месопотамийа ериндә
ачылды, ачан таа о ерлешмедий-
ди Харран касабасына.

³Да деди: „Чык сенин ериндән
хем хысымнарнын арасындан да гит
орайы, нересини Бән гөстережәм“.

⁴О, чыкып Халдей ериндән, Хар-
рана ерлешти. Бобасынын өлүмүн-
дән сора Аллах алды ону орадан да
гетирди бүүнкү йашадыныыз ерә.

⁵Аллах бурада вермеди Авраа-
ма баарлем бир карыш ер, ки чор-
бажы олсун, ама адады мираслык
вермәә ондан сора гелән онун сен-
селесинә, бакмайарак, ани хич
йокту ушаа.

⁶Аллах деди, ани онун сенселе-
лери йашайажэк мусаафир гиби
бир йабанжы ердә хем есирликтә
хем зеттә олажэклар дөртүз йыл.

⁷„Ама Бән Кендим даава ке-
сежәм о миллеттә, нередә оннар

есирликтә олажэклар, – деди Ал-
лах. – Сора чыкажэклар орадан да
измет едежеклар Бана бу ердә“.

⁸Сора верди Авраама кесиклик
баалантысыны. Бутүрлү Авраам
Исаакын бобасы олду да секизин-
жи гүнү йапты она кесиклик.
Исаактан дууду Иаков, да Иаков-
дан дууду бизим оники бүүк де-
делеримиз.

⁹Аталарымыз, кысканмак бете-
ринә, сатгылар Иосифи есир гиби
Мысыра, ама Аллах онуннанды.

¹⁰Куртарды ону хертүрлү зор-
луктан. Баашлады она аарифлик
хем хатыр Мысыр падишахынын,
фараонун өнүндә, ангысы койду
ону кулланын Мысыр падишах-
лыны хем бүтүн фараонун евини.

¹¹Сора олду аачлык Мысырын
хем Ханаанын хер тарафында, да
бүүк сыкынтылык башлады. Деде-
леримиз буламардылар имеелик.

¹²Иаков ишитти, ани Мысырда
вар екин. О йоллады бизим деде-
лери орайы илк сыра.

¹³Икинжи сыра, ачан гиттиләр,
Иосиф ачылды кенди кардашла-
рына. Бутүрлү фараон танышты
Иосифин сенселесиннән.

¹⁴Сора Иосиф йоллады, гетир-
синнәр кенди бобасыны хем хепси
хысымнарыны: етмиш беш киши.

¹⁵Иаков гитти Мысыра, орада
да о гечинди кендиси хем хепси
деделәр.

¹⁶Кемиклери гетирилди Сихем
еринә, нередә гөмүлдүләр о мезар
ичинә, ани сатын алдыды Ав-
раам гүмүшлән Емморун оолла-
рындан Сихемдә.

¹⁷Йаклашарды вакыт, ачан ләә-
зымды таманнансын, не аданмышты

Аллахтан Авраама. Инсан чок зее-деленәрди Мысырда.

¹⁸ Сонда калкты бир башка падишах, ангысы танымарды Иосифи.

¹⁹ Бу падишах шалвирликлән давранды бизим инсана каршы да зее-тледи бизим делелери, зорлайып оннары, атсыннар кенди евлатларыны, йашамасыннар дейни.

²⁰ Бу вакыт дууду Моисей, ангысы гөзәлди Аллахын өнүндә. Бакылды үч ай бобасынын евиндә.

²¹ Ачан сыбыдылмыш олду, фараонун кызы алды ону да бүүттү, нижә кенди ушааны.

²² Моисей үүренди хепси Мысырын билимини. Каавийди лафында хем ишиндә.

²³ Моисей кырк йашындайды, ачан аклына фикир гелди долашсын кенди кардашларыны, Израилин оолларыны.

²⁴ Гөрдү бирисини, ангысы кабаатсыз зее-чекәрди, да аркалады ону. Кин чыкарды, өлдүрерәк мысырлы адамы, ким ону зее-тләрди.

²⁵ Санарды, ани кардашлары аннайәжклар, ани онун елиннән Аллах йоллээр оннара куртулмак, ама оннар аннамадылар.

²⁶ Ертеси гүнү Моисей гөрдү ики израилли адамы дүүшүркән, да бакты аннаштырсын оннары: „Адамнар! – деди. – Сиз кардашсыныз, нечин гүҗендирерсиниз бири-биринизи?“

²⁷ Ама гүҗендирән адам итирди Моисейи бир тарафа да деди: „Ким койду сени өндерҗи хем дааваҗы бизим үстүмүзә?“

²⁸ Оса истеерсин бени дә өлдүрмәә, нижә дүн мысырлыиы мы өлдүрдүн?“

²⁹ Бу лафлары ишидип, Моисей качты да йашады мусаафир гиби Мадиам ериндә, нередә ондан дууду ики оол.

³⁰ Кырк йылдан сора гөрүндү она бир ангил, йанар гүменин атешиндә, Синай байырын чоллук ериндә.

³¹ Ачан Моисей гөрдү буну, шашты да, йаклашарак баксын дейни, ишитти Саабинин сесини, ани деди:

³² „Бән сенин делелеринин Аллахы – Авраамын, Исаакын, хем Иаковун Аллахыйым“. Моисей титиреди да артык кыйышмады баарлем баксын.

³³ Сааби деди она: „Чыкар аяк капларыны аякларындан, зерә бу ер, нередә дурерсын, айозлудур.

³⁴ Бән гөрерим зее-тлери, не Беним инсаным чекер Мысырда, ишидерим оннарын офламакларыны да гелдим, ки куртарайым оннары. Шинди гел, йоллайым сени Мысыра“.

³⁵ Моисей, кимдән оннар атылдыдылар, дейерәк: „Ким сени койду өндерҗи хем дааваҗы үстүмүзә?“ – ону Аллах йоллады нижә өндерҗи хем куртарыҗы ангилин елиннән, ангысы гөрүндү она йанар гүмә ичиндә.

³⁶ Моисей чыкарды оннары Мысырдан. Йапты шашмаклы ишләр хем нышаннар кырк йыл Мысырда, Кырмызы дениздә хем чолда.

³⁷ Моисей одур, ким деди Израилин оолларына: „Аллах калдыраҗэк сизә кардашларынызын арасындан бир пророк беним гиби; /ону сеслейәсиниз/“.

³⁸ Моисей ойду, ким йашады чолда топлу олан халкын арасында.

Йанында варды ангил, ани онунан лафетти Синай байырында, хем бизим деделәр. Моисей каблетти йашамак гетирән сымарламаклары, ки версин бизә.

³⁹ Ама деделеримиз истәмедиләр селесиннәр, ондан атылдылар да хасрет олдулар дөнмәә геери Мысыра.

⁴⁰ Арона дедиләр: „Йап бизә аллахлары, ангылары гидежекләр бизим өнүмүз сора, зерә о Моисейлән, ангысы чыкарды бизи Мысырдан, билмеериз, не олду“.

⁴¹ Озаман йаптылар бир идол бызаа бичиминдә, гетирдиләр она курбан да севиндиләр кенди елдеринин йаптынына.

⁴² Аллах үзүнү чевирди оннардан, бракып, тапынсыннар гөк йылдызларына, нижә бунун ичин йазылы пророк кийадында: „Гетирдиниз ми Бана кесили хайван хем курбан кырк йыл чол ериндә, Израил халкы?“

⁴³ Йок! Сиз ташыдыныз Молохун чадырыны хем аллахынызын, Рефанын, йылдызыны, идоллары, ани йаптыныз, ки тапынасыныз оннара. Онуштан гөтүрежәм сизи таа өгәә Вавилондан“.

⁴⁴ Бизим деделеримизин чолда варды Шаатлык Чадыры, нижә сымарлады О, Ким деди Моисейә: „Йапасын чадыры о өрнәә гөрә, ангысыны гөрдүн“.

⁴⁵ Таа сора деделеримиз, ани алдылар чадыры кенди бобаларындан, гетирдиләр ону кендилериннән, ачан Йосуанын өндөржилин-

нән елә гечирдиләр башка миллетлерин топракларыны. Аллах коолады о миллетлери бизим деделеримизин өнүндән. Чадыр калды Давидин вақыдына кадар.

⁴⁶ Давид кендини Аллаха беендирди да изин истеди, йапсын биана Иаковун Аллахы ичин.

⁴⁷ Ама Соломон о, ким йапты ев Аллахы.

⁴⁸ Ама О, Ким хепсиндән үүсектир, йашамээр адам елиннән йапылмыш йапыларда, нижә сөлеер пророк:

⁴⁹ „Гөк – Беним чорбажылык скемнәм, ер дә – Беним аяк скемнәм. Несой ев йапажэныз Бана, еки нередә вар нижә Бән динне-нейим? – деер Сааби. –

⁵⁰ Ажаба, хепсини буннары йаратмадым мы Бән Кенди елимнән?“

⁵¹ Сиз, дик кафалылар, ангыларын үреклери хем кулаклары Аллахтан узак*! Сиз херзаман дурэрысыныз Айоз Духа каршы, нижә йапты сизин деделериниз, хеп өлә сиз дә йапэрыныз.

⁵² Деделериниз пророкларын ангысыны кооламадылар? Öлдүрдүләр оннары да, ким өнжә хаберледди Доору Оланын гелмеси ичин, Ангысыны сиз шинди саттыныз хем öлдүрдүнүз.

⁵³ Сиз – оннар, ким каблетти Закону, верили ангиллердән, ама таманнамадыныз ону!»

Стефаны öлдүрерләр ташлан

⁵⁴ Синедрионун азалары буну ишиттийнән, бу лафлар саплады

* 7:51 Урумжа «ангыларын үреклеринә хем кулакларына кесиклик йапылмамыш».

оннарын үреклерини, да дишлерини гыжырдадардылар Стефана каршы.

⁵⁵ Ама о, долу Айоз Духлан, калдырды бакышыны гөкә, гөрдү Аллахын метинниини хем Иисусу дурарак Аллахын саа тарафында,

⁵⁶ да деди: «Тә, бән гөрерим ачык гөклери хем Адам Оолуну дурарак Аллахын саа тарафында!»

⁵⁷ Оннар озаман башладылар бүтүн сеслән баармаа, тыкадылар кулакларыны да хеп бирликтә үүштүләр онун үстүнә.

⁵⁸ Сүрүдүләр касабадан дышары да башладылар ташлан ону дүүмәә. Она каршы шаатлык еденнәр койдулар рубаларыны бир генч оланын аякларына, ангысынын адыды Саул.

⁵⁹ Ачан ташлан өлдүрүрдүләр Стефаны, кендиси дуа едәрди да дейәрди: «Сааби Иисус, каблет беним духуму!»

⁶⁰ Сора диз чөктү да бүтүн сеслән баарды: «Сааби, койма есаба оннарын бу кабаатыны!» Да бу лафларлан гечинди.

Кооламак христианнара

8 Саул Стефанын өлдүрүлмесинә кайыл олду. О гүн чекетти бүүк кооламак Иерусалим клиссинә каршы. Апостоллардан каарә, хепси даалды Иудейа хем Самарийа ерлеринә.

² Аллахтан коркан адамнар Стефаны гөмдүләр да чок ааладылар онун ичин.

³ Саул са чалышты йок етмәә клисейи. Гирәрди евлерә, куветлән аларды адамнары хем карылары да зындана капарды.

Филип насаат едер Самарийада

⁴ Оннар, ким даалыштылар, ердән ерә гидәрдиләр да ии хабери аннадардылар Аллахын сөзү ичин.

⁵ Филип Самарийа касабасына гитти да орада Христос ичин насаат едәрди.

⁶ Инсан, нижә бир адам, есап алмаклан сесләрди, не сөләрди Филип, ишидип хем гөрүп мераклы нышаннары, ани о йапарды.

⁷ Чок хасталардан баарып-чыкарды фена духлар, хем чок көтүрүм хем топал инсаннар саа олардылар.

⁸ О касабда олду бүүк севинмәк.

Бүүжү Симон

⁹ Орада варды бир адам, ады Симон, ангысы чоктан бүүжүлүк йапарды да шаштырарды Самарийа халкыны. О кендини үстүн бир адам сайарды.

¹⁰ Хепси, күчүк-бүүк, есап алмаклан сесләрдиләр ону да дейәрдиләр: «Бу адам о, кимә деерләр „Аллахын бүүк куведи“».

¹¹ Сесләрдиләр ону, зерә бүүжүлүклән чок вакыт оннары шаштырарды.

¹² Ама, ачан инандылар Филипи, ангысы ии хабери аннадарды Аллахын Падишахлыгы хем Иисус Христозун ады ичин, ваатиз олдулар адамнар хем карылар.

¹³ Симон да артык инанды да ваатиз олду. О Филиптан хич айырылмарды да шашмаклан бакарды мераклы нышаннара хем кудретли ишлерә, ани йапыларды.

Петри хем Иоан Самарийада

¹⁴ Иерусалимдә апостоллар, ишидип, ани Самарийа каблетти Аллахын сөзүнү, орайы йолладылар Петрийи хем Иоаны.

¹⁵ Оннар, гелип, дуа еттиләр, ки самарийалылар каблетсиннәр Айоз Духу.

¹⁶ Зерә Айоз Дух таа хич биринин үзеринә инемишти, саде ваатиз олмуштулар Сааби Иисусун адына.

¹⁷ Озаман Петри хем Иоан койдулар еллерини оннарын үстүнә, да оннар каблеттиләр Айоз Духу.

¹⁸ Ачан Симон гөрдү, ани Айоз Дух верилер апостолларын ел коймакларыннан, озаман теклиф етти версин оннара пара

¹⁹ да деди: «Верин бана да бу куветгән, ки кимин үстүнә еллерими койажам, каблетсин Айоз Дух».

²⁰ Ама Петри деди: «Сенин паран телеф олсун сениннән, зерә сән сандын, ки Аллахын баашышыны вар нижә казанмаа парайлан!

²¹ Йок пайын, йок хакын бу иштә, зерә сенин үрәән диил хализ Аллахын өнүндә.

²² Пишманлык гетир сенин бу көтүлүүндән да дуа ет Саабийә, беки афедилер сенин бу көтү неегин.

²³ Зерә гөрерим, ани долуйсункин зихириннән хем баалыйсын законсузлук синжирлериннән».

²⁴ Симон жувап етти: «Дуа един беним ичин Саабийә, ки башыма гелмесин бишей бундан, не сөлединиз».

²⁵ Шаатлык едип, Саабинин сөзүнү насаат еттиктән сора Петри хем Иоан дөндүләр Иерусалимә, аннадарак Ии Хабери Самарийанын чок күүлериндә.

Филип хем Ефиопийалы

²⁶ Саабидән бир ангил Филипә деди: «Калк да гит үүленә доору, о йола, ани Иерусалимдән Газа касабасына доору инер. О йол шинди бош».

²⁷ Филип калкты да гитти. Бу арада бир ефиопийалы евнух*, Кандакын, Ефиопийа падишахкасынын, бир кудретли изметкери, ани бакарды бүтүн онун хазнасыны, геери дөнәрди Иерусалимдән, нерейи гиттийдди Аллага баш иилтсин дейни.

²⁸ О, файтонунда отурапак, окуйарды пророк Исаянын кийадыны.

²⁹ Айоз Дух деди Филипә: «Гит да етиш бу файтону».

³⁰ Филип качып етишти файтону да ишитти, нижә евнух окуйәр пророк Исаянын кийадыны. Филип сорду она: «Ажаба аннээрсыны, не окуйэрсын?»

³¹ Евнух жувап етти: «Несой вар нижә аннайым, биркимсей йол гөстермейинжә бана?» Да йалварды Филипә, пинсин файтона да отурсун онуннан барабар.

³² Окуйарды о ери Айоз Йазыдан, нередә йазылы: «О гөтүрүлдү, нижә бир койун кесилмәә дейни, хем нижә бир кузу сусар кырканын өнүндә, О өлә ачмады аазыны.

³³ Ону ашааладылар хем доору даава йапмадылар. Ким анажэк

* 8:27 Евнух – евленәмейән адам.

Онун сенселесини, зерә йашама-сы алынды бу ердән».

³⁴Евнух деди Филипә: «Йалва-рэрәм, сөлә, кимин ичин лафедер пророк? Кендиси ичин ми оса баш-касы ичин мы?»

³⁵Озаман Филип алды лафы да башлады бу Йазыдан аннатмаа ии хабери Иисус ичин.

³⁶Оннар, йолда гидәркән, етиш-тиләр бир суйа. Евнух деди: «Тә су; не көстеклеер бени, ки ваатиз олайым?»

³⁷Филип деди: «Еер инанар-сайдын бүтүн үрәännән, озаман вар нижә ваатиз оласын». Евнух жувап етти: «Инанэрәм, ани Иисус Христос Аллахын Оолу»./

³⁸Сымарлады, фыйтону дургут-суннар. Индиләр икиси дә су ичи-нә, да Филип ваатиз етти евнуху.

³⁹Ачан чыктылар су ичиндән, Саабинин Духу* алып гөтүрдү Филип. Евнух башка ону гөрме-ди. О шен гитти кенди йолуна.

⁴⁰Ама Филип булду кендини Азот касабасында, нередән гитти Кесарийа касабасынадан, аннада-рак Ии Хабери хепси касабаларда.

Иисус гөстерилер Саула

9 Саул, таа атеш пүскүрерәк, коркудурду хем өлдүрүрдү Саабинин үүренижилерини. О гит-ти баш попаза

²да истеди ондан кийат Дамаск касабасынын синагогаларына, ки хепсини, кими булажэк Христо-зун йолунда, адамнары-карылары гетирсин баалы Иерусалимә.

³Йолда гидәркән, йакын Дамаск касабасына, бирдән бир шафк гөк-тән айдыннатты онун долайыны.

⁴Саул дүштү ерә да ишитти бир сес, ани деди: «Саул, Саул, нечин Бени коолээрсын?»

⁵«Кимсин Сән, Сааби?» – сор-ду Саул. Сес жувап етти: «Бән Иисус, Кими сән коолээрсын. /Зор сана геери доору казык үстүнә ба-сасын».

⁶Саул, коркудан титирейерәк, сорду: «Сааби, не йапайым?» Саа-би жувап етти она: «/Калк да гит касаба ичинә, орада сана сөлене-жек, не ләазым йапасын».

⁷Адамнар, ани Саулун йолдаш-ларыйды, даптур гелдиләр. Сеси ишидәрдиләр, ама кимсейи гөр-мәрдиләр.

⁸Саул калкты ердән, ама, гөз-лерини ачтыйнан, бишей гөрмәр-ди. Туттулар ону еллериндән да гөтүрдүләр Дамаск касабасына.

⁹О үч гүн, бишей гөрмейерәк, не иди, не дә ичти.

¹⁰Дамаск касабасында варды бир үүренижи, ады Ананийа. Саа-би деди она бир гөрүнмектә: «Ана-нийа!» «Бурадайым, Сааби», – жу-вап етти Ананийа.

¹¹Сааби деди она: «Калк да гит сокаа, ани ады „Уз Сокак“, Иуда-нын евинә. Орада сор Тарс каса-басындан бир адамы, ады Саул. О шинди орада дуа едер.

¹²Гөрдү гөрүнмектә бир адам, ады Ананийа, ангысы гелди да койду еллерини онун үстүнә, ени-дән гөрмәк еденсин дейни».

* 8:39 Саабинин Духу: кими текстлердә «Айоз Дух инди евнухун үстүнә, хем Саа-бинин англии».

13 «Сааби, – жувап етти Ананийа, – чок инсандан ишитгим бу адам ичин, некадар көтүлүк йапты Сенин айоз халкына Иерусалимдә.

14 Она верили заабитлик бүүк попазлардан, ки бурада да бааласын херкезини, ким Сенин адыннан дуа едер».

15 Ама Сааби жувап етти: «Гит, зерә о бир кап, ангысыны Бән айырдым, хаберлесин Беним адымы башка халклар, падишахлар хем Израилин оолларына.

16 Бән гөстережәм она, некадар ләазым чексин Беним адым ичин».

17 Ананийа гитти, гирди ичери, койду еллерини Саулун үстүнә да деди: «Кардаш Саул, Сааби Иисус, Ангысы гөстерилди сана, бурайы гелиркән, йолда, О йоллады бени, ки сән енидән еденәсин гөрмәк хем доласын Айоз Духлан».

18 Чабук дүштү онун гөзлериндән бир сой капчык. О енидән башлады гөрмәә да, калкып, ваатиз олду.

19 Ондан сора иди да енидән куветленди. Сора калды биркач гүн үүренижиләрлән Дамаск касабасында.

*Саул насаат едер
Дамаск касабасында*

20 Саул хемен башлады хаберлемәә синагогаларда, ани Иисус – Аллахын Оолу.

21 Хепси, ким ону ишидәрди, шашып дейәрди: «Ажаба диил ми о, ангысы Иерусалимдә телеф етти оннары, ким дуа едер бу адлан? Гелмеди ми о бурайы да, ки баалайып гөтүрсүн оннары бүүк попазлар?»

22 Ама Саул гүн гүндән каавиленәрди, да шашырдарды иудейлери, ангылары йашардылар Дамаск касабасында, гөстерип оннара, ки Иисус – Христос.

*Иудейләр истеерләр
өлдүрмәә Саулу*

23 Биркач вакыттан сора иудейләр аннаштылар, ки өлдүрсүннәр Саулу.

24 Саул ишитти оннарын бу дүшүнмеклери ичин. Касабанын токатларыны бекләрдиләр гежә-гүндүз, ону өлдүрәбилсиннәр дейни.

25 Ама онун үүренижилери бир гежә ону алып, ашаа индирдиләр касабанын дуварындан, саркыда-рак ону бүүк читен ичиндә.

Саул Иерусалим касабасында

26 Ачан гелди Иерусалимә, Саул чалышты йаннашсын үүренижилерә, ама хепси ондан коркардылар хем инанамардылар, ани о үүренижи.

27 Озаман Варнава алды ону, гөтүрдү апостоллара да аннатты, нижә о йолда гөрдү Саабийи, Ангысы лафетти онуннан. Сөледи, несой Дамаск касабасында о гиргинниклән насаат етти Иисусун адыннан.

28 Бундан сора Саул оннарлан барабар гезәрди херери Иерусалим ичиндә, насаат едерәк гиргинниклән Саабинин адыннан.

29 Лафедәрди хем чекишәрди урумжа лафедән иудейләрлән, ама оннар аарардылар, несой өлдүрсүннәр ону.

30 Ачан аннадылар кардашлар буну, гөтүрдүләр Саулу Кесарийа

касабасына да орадан йолладылар ону Тарс касабасына.

³¹Клиса услулук ичиндейди бүтүн Иудейада, Галилейада хем Самарийада, духча каавиленәрди, да, йашайарак Саабидан коркуйлан, Айоз Духун йардымыннан зееделенәрди.

Еней саа олэр

³²Разгелди, ачан Петри долашарды хер тарафы, етишти Аллахын айоз халкына, ким йашарды Лидда касабасында.

³³Орада булду көтүрүм бир адам, ады Еней, ангысы секиз йыл йаталак калмышты.

³⁴«Еней, – деди Петри, – Иисус Христос сени алыштырэр, калк да топла дөшеени». Еней чабук калкты.

³⁵Хепси, ким йашарды Лидда хем Шарон касабаларында, гөрдүләр ону да дөндүләр Саабийа.

Тавифа дирилер

³⁶Иоппийа касабасында варды бир үүренижи кары, ады Тавифа, ани аннамасы Серна*. О херзаман иилик йапарды хем фукааралара йардым едәрди.

³⁷Ама о вакыт хасталанды да өлдү. Онун гүүдесини йыкадылар да койдулар икинжи каттакы одайа.

³⁸Чүнкү Лидда йакын Иоппийа касабасына, үүренижиләр, ишидип, ани Петри орада, йолладылар она ики киши, ани йалвардылар: «Ойаланма, гел бизә!»

³⁹Петри калкты да гитти оннарлан барабар. Ачан гелди, ону

чыкардылар икинжи каттакы одайа, нередә хепси дуллар долайладылар ону, аалайарак хем гөстерәк гөлмеклери хем үст рубалары, ани йапарды Серна, ачан оннарлан йашарды.

⁴⁰Петри чыкартты хепси инсаны дышары да, диз чөкүп, дуа етти. Сора дөндү өлү гүүдейә доору да деди: «Тавифа, калк!» Кары ачты гөзлерини да, ачан гөрдү Петрийи, доорулуп-отурду.

⁴¹Петри узатты елини да йардым етти, калксын аякча. Сора чаарды айоз адамнары хем дуллари да чыкарды карыйы оннарын каршысына дири.

⁴²Бу олуш ичин хабер даалды бүтүн Иоппийа касабасына, да чойу инанды Саабийа.

⁴³Петри чок гүн калды Иоппийада бир сепижидә, ани ады Симон.

Корнилий

10 Кесарийа касабасында йашарды бир адам, ады Корнилий. О үзбашы аскер бөлүмүндә, ани ады Италия бөлүмү.

²Динни хем Аллахтан коркан бир адамды, нижә херкез онун евиндә. Чок йардым едәрди инсана хем херзаман Аллаха дуа едәрди.

³Гүндүз, бир докузунжу саатта**, бир гөрүмдә о ачык гөрдү Аллахтан бир ангил, ангысы гелди она да деди: «Корнилий!»

⁴О бакты уз она да, үркүп, деди: «Не вар, Саабим?» Ангил жувап етти: «Сенин дуаларын хем

* 9:36-39 Серна – урумжа «Доркас». ** 10:3 Докузунжу саат – саат 15.

ииликлерин етиштиләр Аллаха, да О аклына гетирди оннары.

⁵ Шинди йолла биркач адам Иоппийа касабасына да теклиф ет Симоу, ангысына денер Петри.

⁶ О конакланэр бир сепиждә, ангысынын ады Симон, кимин еви дениз бойунда. /О сөлейежек сана о сөзлери, нейлән сән куртулажан хем хепси сенин евин/».

⁷ Онуннан лафедән ангил гиттиктә сора Корнилий чаарды ики киши кенди изметкерлериндән хем динни бир аскер, ангысы херзаман измет едәрди онун йанында.

⁸ Хепсини сөледиктән сора йоллады оннары Иоппийа.

Петри гөрер бир гөрүнмәк

⁹ Ертеси гүнү, ачан оннар йолдайдылар хем йаклашардылар о касабайа, Петри пинди евин үстүнә бир алтынжы саатта*, ки дуа етсин.

¹⁰ О ажыкты да истеди исин. Ачан хазырланарды имәк, Петринин гөзлери дөндү.

¹¹ Гөрдү ачык гөкү хем несә, ани бензәрди бүүк бир чаршафа, ани саркыдыларды дөрт көшесиндән да индириләрди ерә.

¹² Чаршаф ичиндә варды хертүрлү дөрт бажаклылар, ер үстүндә сүрүнәннәр, /жанаварлар/ хем гөк кушлары.

¹³ Бир сес деди она: «Петри, калк, кес да и».

¹⁴ «Олмаз, Сааби, бән хич бир вакыт имедим бишей мындар хем диил пак», – жувап етти Петри.

¹⁵ О сес икинжи сыра деди: «Не Аллах паклады, ону сән сайма мындар».

¹⁶ Бу олду үч сыра. Сора хемен о несә енидән гөкә калдырылды.

¹⁷ Петри шаш калмышты. Ачан дүшүнәрди, не аннамасы вар бу гөрүмүн, о адамнар, ани йолланмыш Корнилийдән, үүренмиштиләр, нередейди Симонун еви, да дургундулар дышанкы токатларын өнүндә.

¹⁸ Оннар баарып-сордулар: «Бурада мы конакланэр Симон, ангысына деерләр Петри?»

¹⁹ О вакыт, ачан Петри дүшүнәрди бу гөрүм ичин, Айоз Дух деди она: «Тә, үч адам сени аарэрлар.

²⁰ Калк, ин ашаа да гит оннарлан, хич шүпейә коймайарак, зерә Бән йолладым оннары».

²¹ Петри инди о адамнара да деди: «Бәним о, кими сиз аарэрсыныз. Не иш ичин гелдиниз ажаба?»

²² Оннар дедиләр: «Корнилий, аскер үзбашы, Аллахтан коркан доору бир адам, беенилмиш хепси иудей инсанындан, алды сымарламак бир айоз ангилдән, ки теклиф етсин сени кенди евинә да сеслесин, не сән сөлейежән».

²³ Петри теклиф етти оннары ичйанына да конаклады.

Петри Корнилийин евиндә

Икинжи гүнү Петри калкты да йола чыкты оннарлан. Онуннан барабар гитти биркач кардаш Иоппийадан.

* 10:9 Алтынжы саат – гүндүз саат 12.

²⁴Ертеси гүнү етиштилар оннар Кесарийа касабасына. Корнилий бекларди оннары кенди хысымнарыннан хем йакын достларыннан, ангыларыны теклиф еттиди.

²⁵Ачан Петри гирди токатлардан, Корнилий каршы чыкты она да баш иилтти, дүшүп онун аяктарына.

²⁶Ама Петри калдырды ону да деди: «Калк, бән дә инсаным».

²⁷Таа лафедерак онуннан, гирди ичери, нередә гөрдү чок инсан топлу.

²⁸О деди оннара: «Сиз билерсиниз, ани иудей адетлеринә каршы, ки оннар йаннашсыннар йабанжыллара еки долашсыннар оннара. Ама Аллах бана ачты, ки бән саймайым кимсеи мындар йада диил пак.

²⁹Онуштан, ачан теклиф еттиниз, бән гелдим хич бир лафсыз. Шинди сорэрым: нечин чаарттыныз бени?»

³⁰Озаман Корнилий жувап етти: «Дөрт гүн геери бу саада доору /бән оруч тутардым, да/ докузунжу саатта дуа едәрдим кенди евимдә. Ансыздан пейдаланды benim өнүмдә бир адам йалабык рубайлан.

³¹О деди: „Корнилий, сенин дуан ишидилди, да Аллах аклына гетирди сенин ииликлерини.

³²Шинди йолла Иоппийа касабасына да чаар Симону, ангысына денилер Петри. О конакланэр сепижи Симонун евиндә, дениз йанында. /О гележек да аннадажэк сана/“.

³³Осаат йолладым сенин ардына, да исләә йаптын, ани гелдин.

Шинди биз хепсимиз дурэрыз Аллахын өнүндә, ки сеслейелим хепсини, не Сааби сымарлады сана».

*Петринин насаады
Корнилийин евиндә*

³⁴Петри алды лафы да деди: «Хакына гөрерим, ани Аллах кимсейә пай тутмээр,

³⁵ама хербир миллеттән инсаннар, ани Ондан коркэрлар хем йапэрлар дооруя гөрә, беенилмиш Ондан.

³⁶Сиз билерсиниз сөзү, ангысыны О йоллады Израил оолларына, аннадарак ии хабер услулук ичин Иисус Христозлан, Ангысы хепсинә Сааби.

³⁷Билерсиниз ишлери, ани олду бүтүн Иудейада, башлайарак Галилейадан ваатизликтән сора, ангысы ичин Иоан насаат етти,

³⁸нижә Аллах Айоз Духлан хем кудретлән йаалады Иисусу Назареттән, Ангысы гезәрди ердән ерә, иилик йапарак хем алыштырарак хепсини, ким диаволун баскысы алтындайды, зерә Аллах Онуннанды.

³⁹Биз шаадыз хепсинә буннара, неләр йапты О иудейлерин ериндә хем Иерусалимдә. Сонда Ону өлдүрдүләр, асып бир ставроза.

⁴⁰Учүнжү гүнү Аллах дирилтти хем йапты, ани О ачык гөстерилсин

⁴¹диил хепси инсана, ама салт бизә, шаатлара, ани Аллахтан сечилмиш олдук, ани идик хем ичтик Онуннан барабар Онун өлүдән дирилмесиндән сора.

⁴²О сымарлады, насаат хем шаатлык еделим инсана, ани О

сыраланмыш Аллахтан, дааважы дирилерә хем өлүлерә олсун.

⁴³Хепси пророklar Оун ичин шаатлык едерләр, ани херкезин, ким Она инанэр, гүнахлары афедилер Оун адыннан».

⁴⁴Ачан Петри бутүрлү лафедәрди, Айоз Дух инди хепсинин үсгүнә, ким сесләрди бу лафлары.

⁴⁵Хепси инанжылар, кесиклиләр, ани гелдиләр Петрийлән, шаштылар, ани Айоз Духун баашышы йабанжы инсаннар үстүнә дә дөкүлер.

⁴⁶Зерә ишидәрдиләр оннары, түрлү диллердә лафедерәк хем Аллахын бүүклүүнү метиннейерәк. Озаман Петри деди:

⁴⁷«Вар мы нижә шинди дургутмаа буннары суйлан ваатизликтән, ангылары каблеттиләр Айоз Духу, нижә дә биз?»

⁴⁸Ондан сора сымарлады, ваатиз олсуннар Иисус Христозун адына. Сора йалвардылар, ки калсын биркач гүн оннарлан.

*Петринин дооруланмасы
Иерусалимдә*

11 Апостоллар хем Иудейанын хер тарафындан кардашлар ишиттиләр, ани йабанжылар да каблеттиләр Аллахын сөзүнү.

²Да ачан Петри Иерусалимә дөндү, кесиклик тарафлылары таказаладылар ону

³да дедиләр: «Сән гитмишин кесиксиз оланнарын евинә да имәк имишин оннарлан барабар».

⁴Петри, баштан башлайарак, оннара хепсини сыравардыр сөледидә деди:

⁵«Булунурдум Иоппийа касабасында. Дуа вакыды гөзлерим дөндү

да гөрдүм бир гөрүнмәк. Гөктән инәрди несә, ани бензәрди бүүк бир чаршафа, ани саркыдыларды дөрт көшесиндән. Гелди беним йаныма кадар.

⁶Гөзлерими чаршафа дикип, исләә бактым. Гөрдүм дөрт бажаклылары, жанаварлары, сүрүнненнери хем гөк кушларыны.

⁷Да ишиттим бир сес, ани деди бана: „Петри, калк, кес да и!“

⁸Ама бән жувап еттим: „Олмаз, Сааби, хич бир вакыт бишей мындар хем диил пак гирмеди аазыма“.

⁹Ама сес гөктән икинжи сыра деди бана: „Не Аллах паклады, ону сайма мындар“.

¹⁰Бөлә олду үч сыра. Сора хепси енидән алынды гөкә.

¹¹Таман о вакыт үч адам, йолланылан Кесарийадан бана, дургундулар евин өнүндә, нередейдик биз.

¹²Айоз Дух бана деди гидейим оннарлан, хич шүпеленмейерәк. Бу алты кардаш гелдиләр бенимнән, билә гирдик о адамын евинә.

¹³О сөледидә бизә, нижә гөрмүш ангиле, ангысы онун евиндә пейдаланмыш да демиш она: „Йолла Иоппийа касабасына да теклиф ет Симону, ангысына денилер Петри.“

¹⁴О сөлейежек сана сөзлери, нейлән сән куртулажан хем хепси сенин евин“.

¹⁵Ачан башладым лафетмәә, оннарын үстүнә инди Айоз Дух, нижә дә баштан инди бизим үстүмүзә.

¹⁶Озаман аклыма гетирдим Саабинин сөзлерини: „Иоан ваатиз етти суйлан, ама сиз ваатиз олажэныз Айоз Духлан“.

17 Чүнкү Аллах верди оннара хеп өлә баашышы, нижә дә бизә, ким инанды Сааби Иисус Христоза, бән кимим, ки Аллага каршы дурайым?»

18 Сеслейип бу лафлары, оннар усландылар да метиннедиләр Аллахы, дейип: «Гөрүнер, ани тайфәннара да Аллах верди колайлык, дөнсүннәр Она гүнахларындан да йашамак еденсиннәр».

*Варнава хем Саул
Антиохийа касабасында*

19 Оннар, ани даалыштыдылар кооламак вакыдында, Стефанын өлдүрүлмесиндән сора, гиттиләр ердән ерә Финикия, Кипру хем Антиохийа кадар, хаберлейерәк Аллахын сөзүнү салт иудейлерә.

20 Ама оннардан кими адамнар варды Кипрудан хем Киринадән, ангылары гиттиләр Антиохийа касабасына да лафеттиләр урумнарлан, аннадарак ии хабери Сааби Иисус ичин.

21 Саабинин ели оннарланды. Чок инсан инандылар да дөндүләр Саабийә.

22 Оннар ичин хабер етишти Иерусалим клисесинә. Орадан йолладылар Варнавайы Антиохийа касабасына.

23 Ачан о, гелип орайы, гөрдү Аллахын иивергисини, севинди да үреклендирди хепсини, карар алып, верилсиннәр Саабийә.

24 Зерә Варнава ии бир адамы, долу Айоз Духлан хем инаннан. Да чок инсан еклешти Саабийә.

25 Сора Варнава гитти Тарс касабасына, ки аарасын Саулу.

26 Булуп ону, гетирди Антиохийа касабасына. Бүтүн йыл оннар, клисейлән топланып, чок инсан үүреттиләр. Ен илкин Антиохийада үүренижилерә «христиан» ады верилди.

*Агав пророклук едер
аачлык ичин*

27 Бу вакыт Иерусалимдән Антиохийага гелдиләр пророklar.

28 Оннардан бириси, ады Агав, калкып хаберледи Айоз Духлан, ани олажэк бүүк аачлык бүтүн дүннедә, нижә да сора олду император Клавдийин вакыдында.

29 Озаман үүренижиләр карарлады херкези, кувединә гөрә, йолласын йардым кардашлары, ангылары йашардылар Иудейада.

30 Өлә да йаптылар. Варнаванын хем Саулун елиннән йолладылар бир йардым пресвитерлерә.

Петри куртулэр капандан

12 О вакыт падишах Ирод туттурду клиседән кимисини, неетленип оннара көтүлүк йапсын.

2 О кылычлан өлдүрттү Иакову, Иоанын кардашыны.

3 Гөрүп, ани иудейләр беенерләр буну, ондан сора Хамурсуз йортунун гүннериндә туттурду Петрийи дә.

4 Арестат еттирдиктән сора капана капатты. Койду дөрт бөлүк аскер, беклесиннәр ону. Бөлүклердә варды дөрдәр аскер. Неетленәрди Паскеллә йортусундан сора чыкармаа ону инсанын өнүнә даава ичин.

5 Петри булунурду бекчилик алтында, капанда. Ама клисә

хашлак дуа едәрди онун ичин Аллаха.

⁶О гежә, незаман ертеси гүнү Ирод ләәзымды чыкарсын ону давайа, Петри уйуйарды ики аскер арасында баалы ики синжирлән, бекчиләр дә бекләрдиләр капанын капусунда.

⁷Ансыздан Аллахтан бир ангил пейдаланды, да бир шафк айдыннатты одайы капанда. Ангил дүрттү Петрийи бир йанына да, уйандырып ону, деди: «Чабук калк!». Синжирләр бирдән дүштүләр онун еллериндән.

⁸Ангил деди она: «Кушан хем гии айак капларыны!». О өлә дә йапты. Сора ангил деди: «Гии үст рубаны да гел benim ардыма!»

⁹Петри дышары чыкты, гидип онун ардына, аннамайарак, ани, не йапэр ангил, бу хакына аслы. О санарды, ани гөрүнмәк гөрер.

¹⁰Ачан гечтиләр илк хем икинжи бекчилии, етиштиләр демир токатлара, ани чыкэр касаба ичинә. Токатлар кендилииндән ачылдылар өннериндә. Оннар чыктылар да гечтиләр бир сокак. Сора ангил бирдән йок олду онун йанындан.

¹¹Ачан Петри гелди кендинә, деди: «Шинди бән хакына гөрерим, ани Сааби йоллады ангилни да куртарды бени Иродун елиндән хем хепси белалардан, не бекләрди иудей инсаны, ки олсун benimнән».

¹²Аннайып, не олду, о гитти Марийанын евинә, ангысы Иоанын – Марк дениленин – анасыды, кимдә чойу топланмыштылар да дуа едәрдиләр.

¹³Ачан Петри урду дышанкы токатлара, чыкты бир изметчийка, ады Рода, ки баксын, ким урэр.

¹⁴Ачан таныды Петринин сесини, севиномеликтән ачмады токады, ама качарак гитти да сөледиди, ани Петри дурэр токатларда.

¹⁵Оннар дедиләр она: «Сән дели мийсин?» Ама о бакарды аннатсын, ани сөледиклери аслы, онуштан оннар дедиләр: «Бу олмалы онун ангили».

¹⁶Бу вакыт Петри хеп урарды токатлара. Ачан ачтылар, гөрүп ону, даптур гелдиләр.

¹⁷Петри йапты елиннән нышан, ки суссуннар. Сора аннатты, нижә Сааби чыкарды ону зындандан, да деди: «Сөлейиниз Иакова хем кардашлара бу олушлар ичин». Сора кендиси чыкты да гитти башка ерә.

¹⁸Ачан айдыннанды, аскерлерин арасында бир бүүк качынмак олду, бакардылар аннасыннар, не олду Петрийлән.

¹⁹Ирод ааратты ону херердә да, ачан буламады, бекчилери соруша чекти да сымарлады, өлдүрүлсүннәр. Сора кенди гитти Иудейадан Кесарийа касабасына да орада калды.

Ирод өлер бир чиркин өлүмнән

²⁰Ирод пек үфкелийди Тир хем Сидон касабасындан инсана. Оннар, аннашып, гелдиләр Иродлан гөрүшмәә. Кенди тарафына чевирдиләр Власты, ани бакарды падишахын бинасыны. Истедиләр барышмак йапмаа, зерә оннарын мемлекети бесленәрди падишахын мемлекетиндән.

²¹Бир койулмуш гүндә Ирод гииди падишах рубаларыны да, отуруп падишах скемнесиндә, башлады лафетмәй инсанын өнүндә.

²²Инсан баарарды: «Бу сес диил адамын, ама Аллахын!»

²³Саабидән бир ангил хемен бирдән чарпты ону, зерә о йапмышты, ки метиннесиннәр ону, ама диил Аллахы. Ону куртлар иди, да о өлдү.

²⁴Ама Аллахын сөзү хер тарафа дааларды хем илерләрди.

²⁵Варнава хем Саул, изметлерини таманнадыктан сора, дөндүләр Иерусалимдән геери, алып кендилериннән Иоаны, ангысына денилер Марк.

*Варнава хем Саул йолланэрлар
насаат етмәй*

13 Антиохийада, орадакы клиседә варды кими пророklar хем үүредижиләр: Варнава; Симон, ангысына дениләрди Нигер; Луций, Кирина касабасындан; Маннин, ангысы бүүдү Ирод бейлән барабар; хем Саул.

²Ачан измет едәрдиләр Саабийә хем оруч тутардылар, Айоз Дух деди: «Айырын Бана Варнавайы хем Саулу о ишә, ани Бән чаардым оннары».

³Оручтан хем дуадан сора койдулар еллерини оннарын үстүнә да колвердиләр оннары.

Саул хем Варнава Кипруда

⁴Варнава хем Саул, йолланмыш Айоз Духтан, гелдиләр Селевкийә касабасына. Орадан гечтиләр гемийлән Кипру адасына.

⁵Етиштийнән Саламин касабасына, хаберледиләр Аллахын сөзүнү иудей синагогаларында. Иоаны алмыштылар йардымжы кендилеринә.

⁶Бүтүн адайы айкырладылар Паф касабасына кадар. Орада уурадылар бир иудей бүүжүсү, бир йаланжы пророк үстүнә. Онун ады Вариисус.

⁷О проконсул* Сергей Павлинин, акыллы бир адамын, чевресиндейди. Проконсул чаарды Варнавайы хем Саулу, зерә иштәрди ишитсин Аллахын сөзүнү.

⁸Ама Вариисус, ангысынын өбүр ады – Елима, «бүүжү» маанасында, каршы дурарды оннара, да бакарды саптырсын проконсулу инандан.

⁹Озаман Саул, ани ады Павли, долу Айоз Духлан, бакты уз онун гөзлеринә да деди:

¹⁰«Адам, долу хертүрлү шалвирликлән хем көтүлүклән, диаволун оолу, душман хербир доорулаа! Дургунмайажан мы сән йалан сөлемәй Аллахын дүз йолу ичин?»

¹¹Шинди Саабинин ели сана каршы. Сән көөр олажан да гөрмейежән гүн шафкыны бир парча вакыт». Бирдән бир думан, бир каранлык чөктү Елиманын үстүнә, да о, дөнүп өтәй-буйаны, аарарды инсаннары, гөтүрсүн ону елиндән.

¹²Ачан проконсул гөрдү, не олду, чок шашты Саабинин үүретмесинә да инанды.

* 13:7 Проконсул – кулланыжы.

*Пергә хем Писидийа
Антиохийа касабаларында*

¹³Павли хем кафадарлары йолландылар гемийлән Пафтан да гиттиләр Пергә касабасына, ани Памфилия ериндә. Иоан са айырылды оннарда да дөндү геери Иерусалимә.

¹⁴Оннар Пергедән чыктылар да, ердән ерә гезерәк, гиттиләр Писидийа Антиохийа касабасына. Жумертеси гүнү гирдиләр синагога ичинә да отурдулар.

¹⁵Ачан оқунурду Закон хем проокларын йазыларындан, синагоганын өндөржилери йолладылар, ки сорсуннар оннара: «Кардашлар, еер варсайды бир насаадыныз инсана, сөлейин».

¹⁶Павли калкты, йапты нышан елиннән да деди: «Израилин адамнары хем Аллахтан корканнар, сөлейин!»

¹⁷Бу халкын, Израилин, Аллахы бизим бобаларымызы айырды да бүүк бир миллет йапты, ачан Мысырда йашардылар. Сора Кенди каави елиннән орадан оннары чыкарды.

¹⁸Кырк йыла йакын дойурду оннары чол ердә.

¹⁹Еди миллет йок етти Ханаан мемлекетиндә, ерлерини пайетти, верип оннара.

²⁰Ондан сора, бир дөртүз елли йыл йолларды оннара изметкерлерини пророк Самуилин вақыдына кадар.

²¹Сора оннар истедиләр падишах. Аллах верди оннара Саулу,

Кисин оолуну, Вениаминин тамызлыындан. О кырк йыл падишахлык етти.

²²Ондан сора Аллах калдырды оннара падишах Давиди, ангысы ичин шаатлык етти, дейип: „Булдум бир адам кенди үреемә гөрә, Иессейин оолуну, Давиди, ангысы йапажэк хепсини, не Бән истеерим“.

²³Давидин сенселесиндән Аллах адамасына гөрә калдырды Израил инсанына бир Куртарыжы – Иисусу.

²⁴Онун гелмесинин өнү сора Иоан насаат етти хепси Израил инсанына, ани ләәзым дөнсүннәр гүнахларындан Аллаха да ваатиз олсуннар.

²⁵Иоан кенди изметчилиинин биткисиндә деди: „Кимим, сиз санэрысыныз бени? Бән диилим Христос, ама бендән сора гелер Бири си, Ангысынын бән диилим йакышыклы чөзмәә аяк капларыны“.

²⁶Кардашлар, Авраамын сенселесиндән геленнәр хем Аллахтан корканнар, бизә* йолланылды хаббер бу куртулмак ичин.

²⁷Зерә Иерусалимдә йашайаннар хем оннарын өндөржилери Иисусу танымадылар, даава кестиләр Она да бөлә таманнадылар пророкларын сөзлерини, ани хер жумертеси оқунәр.

²⁸Буламадылар өлүм ичин бир да кабаат Онда, ама хеп оқадар истедиләр, ки Пилат жезаласын Ону өлүмнән.

²⁹Ачан таманнадылар хепсини, не йазылыды Онун ичин,

* 13:26 Бизә: кими текстлердә «сизә».

индирдиләр Ону ставроздан да койдулар мезар ичинә.

³⁰ Ама Аллах дирилтти Ону өлүдән.

³¹ О чок вакыт гөстерилди оннара, ким Онуннан барабар Галилейадан Иерусалимә гелдийдиләр, ани бүүн Онун шаатлары инсанын өнүндә.

³² Биз хаберлеериз сизә Ии Хабери, не аданмышты Аллахтан бобаларымыза.

³³ О таманнады бу адамасыны бизә, Кенди ушакларына, ачан калдырды Иисусу. Нижә вар йазылы икинжи Псалмада: „Сән Беним Оолумсун, бүүн Сенин бобан олдум“.

³⁴ Аллах дирилтти Ону өлүдән, өлә ки Онун гүүдеси хич бир вакыт чүрүмейежек, да бунун ичин бөлә деди: „Бән бир инанч севгийлән давранажам Сана, нижә ададым Давидә“.

³⁵ Онуштан башка бир Псалмада деер: „Изин вермейежән, ки Сенин Айозунун гүүдеси чүрүсүн“.

³⁶ Давид, измет едип кенди вакыдында инсана Аллахын ии истедиинә гөрә, гечинди, сора гөмүлдү кенди бобаларын йанында, да гүүдеси чүрүдү.

³⁷ Ама Ону, Кими Аллах дирилтти, Онун гүүдеси чүрүмеди.

³⁸ Өлә ки, биләсиниз, кардашлар, ки салт Она верилерәк сизә хаберленер, ани вар нижә гүнахарыныз афедилсин,

³⁹ да пакланасыныз хепсиндән, недән пакламады Моисейин Закону.

⁴⁰ Онуштан бакын, гелмесин башыныза, не сөленмиш пророклардан:

⁴¹ „Бакын сиз, гүлмәә аланнар, шашын хем йок олун, зерә йапэрым Бән өлә иш сизин вакытта, ани хич инанмайажэйдьныз, еер биркимсей сөлесеиди сизә“».

⁴² Оннар синагогадан чыктынан дышары, инсан йалварарды, ки гелән жумертесинә дә лафетсиннәр хеп бу ишләр ичин.

⁴³ Ачан топланты даалышты, чок иудей хем динни йабанжылар, ким дөnmүштү иудей дининә, гиттиләр Павлинин хем Варнаванын ардына, ангылары дурдулар лафа оннарлан да бакардылар инандырмаа оннары, ки илери доору верилсиннәр Аллахын иивергисинә.

⁴⁴ Гелән жумертеси йакын бүтүн касаба инсаны топланды сеслемәә Саабинин сөзүнү.

⁴⁵ Иудейләр, гөрүп калабалы, кыскандылар. Каршы лафеттиләр Павлинин сөзлеринә хем көтүледиләр ону.

⁴⁶ Ама Павли хем Варнава гиргин дедиләр: «Илкин сизә ләазымды сөленсин Аллахын сөзү, ама чүнкү сиз ону рет едерсиниз да истәмеерсиниз кабетмәә дивеч йашамак, онуштан биз дөнериз башка миллетләрә.

⁴⁷ Зерә бөлә сымарлады бизә Сааби: „Койдум сени шафк едәсин миллетләрә да кургулмайы гөтүрәсин ерин кенарынадан“».

⁴⁸ Иудей олмайаннар, ачан ишиттиләр буну, севиндиләр хем метиннедиләр Саабинин сөзүнү, да хепси, ким сыраланмышты дивеч йашамак ичин, инандылар.

⁴⁹ Саабинин сөзү бүтүн мемлекеттә даалды.

⁵⁰ Ама иудейләр дебештириләр динни карылары, анылмышлары

касабада, хем касабанын өндөр-жилерини. Башладылар кооламаа Павлийи хем Варнавайы да уураттылар оннары кенди ерлериндән.

⁵¹Павли хем Варнава силктиләр тозлары аякларындан, оннара азар гиби, да гиттиләр Иконийа касабасына.

⁵²Бу вакыт үүренижиләр севиномеликлән хем Айоз Духлан долуйдулар.

Иконийада

14 Иконийа касабасында хеп бутүрлү олду. Павли хем Варнава гирдиләр иудей синагогасына да лафеттиләр өлә, ани инанды чок инсан иудейлердән хем урумнардан.

²Ама о иудейләр, ангылары инанмадылар, дебештирдиләр тайфәннары да чевирдиләр оннарын үреклерини кардашлара каршы.

³Хеп оқадар чок вакыт калып орада, лафеттиләр кыйышмаклан Сааби ичин, Ангысы инандырырды сөзү Кенди иивергиси ичин да верирди кувет, оннарын еллериннән йапылсын мераклы нышаннар хем шашмаклы ишләр.

⁴Инсан касаба ичиндә бөлүндү. Кимиси иудейлерин, кимиси апостолларын тарафындайды.

⁵Тайфәннар хем иудейләр заабитлериннән билә неетлендиләр зееглесиннәр да өлдүрсүннәр ташлан апостоллары.

⁶Апостоллар аннадылар буну да качтылар Ликаонийа, Листра хем Дервийа касабаларына хем долай ерлеринә.

⁷Бу ерлердә оннар аннаттылар Ии Хабери.

Листрада хем Дервийада

⁸Листра касабасында варды бир адам, сақат аякларындан. О дуумактан хич гезмемишти.

⁹О, отуруп ердә, сесләрди, не сөлеер Павли. Павли бакты уз онун гөзлеринә, гөрдү, ани онда вар инан саа олмаа дейни,

¹⁰да бүүк бир сеслән она деди: «Сана деерим, Сааби Иисус Христозун адыннан, калк аякча!» О адам чабук калкты аякча да башлады гезмәә.

¹¹Инсаннар, гөрүп, не йапты Павли, калдырдылар бир бүүк сес да Ликаон дилиндә дедиләр: «Аллахлар индиләр арамыза адама бензәр!»

¹²Варнавайа ад койдулар Зевс, ама Павлийә Ермис, зерә бу лафетмеклердә кулланыжыйды.

¹³Зевсин айоз бинасы булунарды касабанын хемен дышында. Зевсин попазы гетирди айоз бина токатларына өкүзлери хем фенецлери, истейип инсаннар барабар курбан гетирсин.

¹⁴Ама апостоллар, Варнава хем Павли, ишидип буну, йырттылар кенди рубаларыны коркудан, хызландылар инсан ичинә да баардылар:

¹⁵«Адамнар, нечин буну йапэрсыныз? Биз сизин гиби инсаныз. Биз сизә ии хабер гетирериз, ки дөнәсиниз бошуна ишлердән дири Аллаха, Она, Ким йаратты гөкү, ери, денизи хем хепсини, не вар оннарда.

¹⁶Аллах евелки вакытларда бракты, хепси миллетләр гитсиннәр кенди йолларында.

¹⁷Ама хич дургунмады шаатлык вермәә кендиси ичин, зерә йапты иилик, верди йаамур гөктән хем берекет, боллуктан имәк верди хем севиндирди үреклеринизи».

¹⁸Бу лафларлан билә хемен-хемен дургудабилдиләр инсаны курбан гетирмектән оннара.

¹⁹Антиохийа хем Иконийа касабаларындан гелди биркач иудей да, инсаны кенди тарафларына чекип, дүүдүләр Павлийи ташлан, сора санарак, ани өлдү, сүрүдүләр касабадан дышары.

²⁰Ама Павлинин үүренижилери топландылар долайына, да о, калкып, гирди касаба ичинә. Икинжи гүнү Варнавайлан гиттиләр Дервийа касабасына.

²¹Аннаттылар Ии Хабери бу касабада да едендиләр чок үүренижи.

Антиохийа касабасына дөнүш

Сора дөндүләр геери Листра, Иконийа хем Антиохийа касабаларына.

²²Үүренижилери духча каавиледиләр хем үреклендирдиләр, ки инанда калсыннар. Дедиләр, ани ләазым чок аҗылардан гечелим, ки Аллахын Падишахлыына гирәбилелим.

²³Хербир клиседә айырдылар пресвитерлери, дуа едип хем оруч тутуп, вердиләр оннары Саабинин елинә, Ангысына инандылар.

²⁴Ондан сора гечтиләр Писидийадан да етиштиләр Памфилийа еринә.

²⁵Хаберледиләр Саабинин сөзүнү Пергә касабасында, сора гиттиләр Атталииа касабасына.

²⁶Орадан гемийлән үздүләр Антиохийа касабасына, нередә баштан верилмиштиләр Аллахын иивергисинә о иш ичин, не шинди таманнадылар.

²⁷Етишип орайы, топладылар клисеи да аннаттылар хепсини, не Аллах йапты оннарлан хем нижә ачты башка миллетлерә инан капусуну.

²⁸Орада калдылар үүренижиләрлән чок вакыт.

Иерусалимдә топланты кесиклик ичин

15 Кимиси, Иудейадан геленнәр, үүредәрдиләр кардашлары, ани, еер кесиклик йапмарсайдылар Моисейин сырасына гөрә, йок насыл куртулсуннар.

²Оннарын хем Павлийлән Варнаванын арасында олду бүүк кавга хем даргышмак. Кардашлар онун ичин карарладылар, ани Павлийлән Варнава хем таа биркач адам оннардан, гитсиннәр апостоллара хем пресвитерлерә Иерусалимә да сорсуннар бунун ичин.

³Клисә оннары йола гечирдиктән сора оннар гечти Финикиядан хем Самариядан, сөлейерәк, нижә тайфәннар Аллаха дөндүләр. Бунуннан чок севиндирдиләр хепси кардашлары.

⁴Етиштиләр Иерусалимә, кабул олдулар клиседән, апостоллардан хем пресвитерлердән. Аннаттылар хепсини, не Аллах йапты оннарлан, /хем нижә тайфәннара ачылды инан капусу/.

⁵Озаман кимиси инанҗылардан, фарисейлерин бөлүмүндән, калктылар да дедиләр: «Тайфәннар,

ким инанды, ләазым каблетсин-нәр кесиклик хем тутсуннар Моисейин Законуну».

⁶ Апостоллар хем пресвитерләр топландылар, ки баксыннар бу со-рушу.

⁷ Чок лафтан сора Петри, калкып, деди: «Кардашлар, билерсиниз, ани Аллах бир парча вакыт геери сизин араныздан бени айырды, ки беним аазымдан тайфәннар Аллахын сөзүнү ишитсиннәр да Ии Хабери инансыннар.

⁸ Аллах, Ангысы билер херкезин үреени, гөстерди, ани кабледер оннары, баашлайып оннара Айоз Духу, нижә дә бизә.

⁹ Оннарын хем бизим арамызда хич бир айырмак йапмады. Инаннан паклады оннарын үреклерини.

¹⁰ Шинди нечин сиз денеерсиниз Аллахы да истеерсиниз коймаа үүренижилерин бойнусуна бир бойндурук, ангысыны ташыйамады не бизим бобаларымыз, не дә биз?

¹¹ Биз инанэрыз, ани нижә биз, хеп өлә оннар да, куртулэрыз Сааби Иисус Христозун иивергисиннән».

¹² Хепси инсан сусту да сеследиләр Варнавайы хем Павлийи. Буннар аннаттылар хепси нышаннар ичин хем шашмаклы ишләр ичин, ани Аллах оннарын йардымыннан тайфәннарын арасында йапты.

¹³ Оннарын лафындан сора Иаков алды лафы да деди: «Кардашлар, сеслейиниз бени!

¹⁴ Симон аннатты, нижә Аллах да баштан бакышыны тайфәннара чевирди, ки оннарын арасындан топласын Кенди адына бир халк.

¹⁵ Нижә пророкларын сөзлери дә йазылы:

¹⁶ „Ондан сора дөнежәм да енидән калдыражам Давидин евини, енидән йапажам йыкынтыларыны да еринә ерлештирежәм,

¹⁷ ки аарасыннар Саабийи калан инсаннар хем хепси миллетләр, ангыларыны чаардым, Беним олсуннар дейни,

¹⁸ деер Сааби“, ани баштан билдирди буннары.

¹⁹ Онуштан бән сайэрым, ки дүшмеер йапалым зорлук тайфәннара, ким дөнер Аллага.

²⁰ Ама йазалым оннара, корунсуннар имеклердән, ани мындарланмыш идолларлан, буулмуш хайван етиндән, кандан, хем ороспулуктан, /йапмасыннар башкасына ону, не истәмеерләр кендилеринә/.

²¹ Чүнкү таа евел вакытлардан хербир касабада вар адамнар, ангылары насаат едерләр Моисейин Законуну, ани окупнәр хер жумертеси синагогаларда».

Апостолларын кийады

²² Озаман апостоллар хем пресвитерләр хем бүтүн клисә кайыл олдулар, айырсыннар кенди араларындан биркач киши да йолласыннар оннары геери Антиохийа-йа Павлийлән хем Варнавайлан барабар. Айырдылар Иудайы, ангысына деерләр Варсава, хем Силайы – сайгылы адамнары кардашларын арасында.

²³ Йазып, йолладылар оннарлан бөлә бир кийат: «Биз, апостоллар хем пресвитерләр хем кардашлар, селәм йоллээрыз сизә,

тайфәннардан кардашлары, Антиохийада, Сирийада хем Киликияда йашайаннара.

²⁴Биз ишиттик, ани кими инсаннар, ким бизим арамыздан чыкты, ама биздән йолланмадылар, сизи раатсыз едерләр өлә лафларлан да долаштырэрлар сизи, /үүредерäk сизи кесиклик кабледәсиниз хем тутасыныз Моисейин законуну/.

²⁵Онуштан биз хепсимиз аннаштык айыралым биркач адам да йоллайалым сизә бизим севгили Варнавайлан хем Павлийлән барабар,

²⁶оннарлан, ким койду орталаа кенди йашамасыны бизим Сааби Иисус Христозун ады ичин.

²⁷Өлә, ки йоллээрыз Иудайи хем Силайи сизә, ангылары аннадажэklar хеп бу сорулар ичин ааздан.

²⁸Зерә Айоз Дух хем биз ии сайдык, ки коймайалым сизә башка бир аарлык, лйәзымны ишлердән каарә:

²⁹корунасыныз имеклердән, ани баашланмыш идоллара, кандан, буулмуш хайван етиндән, хем ороспулуктан, /да йапмайасыныз башкасына, не истәмеерсиниз кендинизә/. Буннардан корунарсайдыныз, ии йапажэныз».

³⁰Оннар, йола чыкып, Антиохийа касабасына гиттиляр, нередә топлайып инсаны, кийады вердиләр.

³¹Оннар, окуйуп, севиндиләр бу үреклендирижи насаат ичин.

³²Иуда хем Сила, ангылар кендилери дә пророктулар, гиргинеттиляр кардашлары, каавилендирип түрлү лафлан.

³³Бир парча вакыттан сора кардашлары услулуклан колвердиләр, ки геери дөнсүннәр оннара, кимдән йолланмыштылар.

/³⁴Ама Сила са орада калсын таа ии. Иуда йалныз Иерусалимә геери дөндү./

³⁵Павли хем Варнава калдылар Антиохийада, үүреттиляр инсаны да башка чок кишиләрлән билә аннаттылар ии хабери Саабинин сөзү ичин.

Павли хем Варнаванын аннашмазлыы

³⁶Биркач гүндән сора Павли деди Варнавайа: «Хайди, гиделим енидән да долашалым кардашларымызы хербир касабада, нередә насаат еттик Саабинин сөзүнү. Бакалым, оннар насыл йашээрлар».

³⁷Варнава истәрди, алсыннар оннарлан Иоаны, ангысына денилер Марк,

³⁸ама Павли сайарды, ки ии олмайажэк алсыннар ону, ким атылды оннардан Памфилияда да ишә гитмеди.

³⁹Олду өлә бүүк бир кавга, ани сонда айырылдылар бири-бириндән. Варнава алды Маркы, да гемийлән үздүләр Кипру адасына.

⁴⁰Ама Павли айырды Силайи, да кардашлар, верип оннары Саабинин иивергисинә, йола гиттиляр.

⁴¹Гечип Сириядан хем Киликиядан, каавиледиләр клиселери.

Тимофей

16 Сонда Павли етишти Дервийа хем Листра касабаларына. Орада варды бир үүренижи, ады Тимофей. Онун анасы бир

инанжы кары иудейлердән, ама бобасы урумнарланды.

²Кардашлар Листра хем Иконийа касабаларындан Тимофейи мететтиләр.

³Павли, чүнкү истәрди ону алсын кендисиннән, йаптырды она кесиклик, иудейлерин бетеринә, ангылары йашардылар орада, зерә хепси биләрди, ани онун бобасы урум.

⁴Гечерәк касабалардан, оннар үүреттиләр кардашлары кайыл олсуннар карара, не алмыштылар апостоллар хем пресвитерләр Иерусалимдә.

⁵Бутакем клиселәр каавиленәрдиләр инанда, да гүн гүндән зееделенәрди сайысы.

*Павлинин гөрүмү
Македонийа ичин*

⁶Айоз Дух брамады оннары, насаат етсиннәр Аллахын сөзүнү Асийада, онуштан гечтиләр Фригийа хем Галатийа ерлериндән.

⁷Етиштигнән Мисийа сынырына, истедиләр гитмәә Вифинийа, ама Иисусун Духу изин вермеди.

⁸Гечтиләр Троида касабасына.

⁹Павли гежә гөрдү бир гөрүм. Бир адам Македонийадан, онундә дуруп, йалварарды: «Геч Македонийа да йардым ет бизә».

¹⁰Павлинин гөрүмүндән сора биз хемен бактык гиделим Македонийа, зерә аннадык, ани Аллах чаарэр бизи, ки орада аннадалым Ии Хабири.

Лидийа Ии Хабири инанэр

¹¹Йолланып Троида касабасындан, биз үздүк гемийлән уз Са-

мофракийа адасына, икинжи гүнү етиштик Неаполис касабасына.

¹²Ордан гиттик Филип касабасына, ангысы Рома колонийасы Македонийанын илк бөлүмүндә. Бу касабада дурдук биркач гүн.

¹³Жумертеси гүнү чыктык касаба токатларындан дышары бир акарсу бойуна, нередә дүшүндүк, бир дуа ери вар. Отуруп орада, башладык лафетмәә карыларлан, ани гелдиләр.

¹⁴Аллахтан коркан бир кары, ады Лидийа, кып-кырмызы без сатыжысыды Фийатира касабасындан, селәрди бизи. Сааби ачты онун үреени, ки есап алсын Павлинин лафларыны.

¹⁵О хем евдекилери ваатиз олдуктан сора йалварып деди бизә: «Ер бени инанжы Саабийә кабледирсениз, гелин евимә да калын бендә». Да чевирди бизи.

Павли хем Сила капанда

¹⁶Бир сыра олду, ачан гидәрдик дуа еринә, каршы чыкты бизә бир изметкәр-кыз, ангысында варды фалжылык духу. О фалжылыыннан бүүк казанч гетирәрди чорбажыларына.

¹⁷Такышып Павлинин хем бизим ардымыза, бу изметкәр-кыз баарарды: «Бу инсаннар Пек үүсек Аллахын чырактары, ангылары хаберлеерләр сизә куртулмак йолуну».

¹⁸Буну чок сыра йапты. Павли, быкып, үфкеленди, дөндү да деди фена духа: «Иисус Христозун адыннан деерим, чык ондан!» Фена дух чыкты о кыпымда.

¹⁹Чорбажылары, гөрүп, ани кайбелди казанчтан умутлары, туттулар

Павлийи хем Силайы да сүрүдүләр меркез мейдана, касабанын заабитлеринә,

²⁰Верип оннарын елинә, дедиләр: «Бу адамнар, иудейләр, дебештирерләр инсаны бизим касабда.

²¹Оннар үүредерләр адетлери, не биз, ромалылар, дүшмеер кабледелим хем дә таманнайалым».

²²Инсан калкты Павлийә хем Силайа каршы. Заабитләр, йырттырып оннарын рубаларыны, сымарладылар дүүсүннәр оннары фышканнан.

²³Пек көтү дүүйүп, аттылар сора оннары капана. Сымарладылар зындан бекчисинә, ки баксын, ии корусун оннары.

²⁴Кабледип бу емири, бекчи капады оннары зынданын ичйандакы бөлмесинә да аякларыны букааарлан китледди.

²⁵Иакын гежә йарысы Павли хем Сила дуа едәрдиләр хем Аллаха метедәрдиләр, капанжылар да оннары сесләрдиләр.

²⁶Ап-ансыздан олду өлә бир бүүк ер тепремеси, ани зындан салланды темеләдән. Бирдән хепси капулар ачылды, хепси букаалар чөзүлдү.

²⁷Зындан бекчиси уйанды, гөрүп зынданын капуларыны ачык, чыкарды кыльжыны кенди-кендини өлдүрсүн, чүнкү санды, ани капанжылар качты.

²⁸Павли пек баарды: «Йапма кендинә зарар, зерә биз хепсимиз бурадайыз!»

²⁹Бекчи истеди шафк, качарак гирди ичйанына, да титирейрәк дүштү Павлинин хем Силанын аякларына.

³⁰Чыкарып оннары дышары, деди: «Чорбажыларым, не дүшер йапайым, ки куртулайым?»

³¹Оннар дедиләр: «Инан Сааби Иисус Хриостога да куртулажан сән хем бүтүн сенин евин».

³²Насаат еттиләр Саабинин сөзүнү она хем хепсинә, ким онун евиндәйди.

³³О гежә бекчи алып-йыкады оннарын йараларыны, да осаат ваатиз олду кендиси хем хепси онун евдекилери.

³⁴Павлийи хем Силайы кенди евинә буйур етти, софра оннара койду да севинди бүтүн евиннән, ани Аллаха инанды.

Павли хем Сила колверилер

³⁵Ачан айдыннанды, заабитләр йолладылар изметчилерини, ани фышкан ташыйарды, десиннәр: «Салвер о адамнары».

³⁶Зындан бекчиси сөледди буну Павлийә да деди: «Заабитләр хаббер йолладылар, ки колверейим сизи. Онуштан чыкын шинди да гидин услулукта».

³⁷Ама Павли деди оннара: «Бизи, Рома ватандашларыны, даавасыз хепсинин онүндә дүүдүләр фышканнан, сора кападылар зындана, ама шинди бакэрлар, саклы салверсиннәр ми? Олмаз бөлә, ко кендилери гелип-чыкарсыннар бизи».

³⁸Изметчиләр сөледиләр бу лафлары заабитлерә. Заабитләр корктулар, ишидип, ани оннар Рома ватандашларымыш.

³⁹Гелдиләр, афетмәк истедиләр, чыкардылар капандан да, йалварып оннара, дедиләр гитсиннәр касабдан.

⁴⁰Павли хем Сила, чыкып зындандан, гиттиләр Лидийанын евинә. Орада гөрүштүләр кардашларлан, гиргиннеттиләр оннары, сора йола гиттиләр.

Салоник касабасында

17 Амфиполис хем Аполлони-йа касабаларындан гечтиктән сора Павли хем Сила гелдиләр Салоник касабасына, нередә варды иудейлерин синагогасы.

²Павли, алышмасына гөрә, гирди синагога ичинә да үч жүмертеси оннарлан лафетти, окуйарак Айоз Йазылардан.

³Ачыклады да гөстерди оннара, ани Христос ләәзымды зее-ленсин да өлдүктән сора дирилсин. «Бу Иисус, Ангысы ичин сизә хаберлеерим, О Христос», – дейәрди о.

⁴Кимиси оннардан, бүүк бир сүрү урум, ани коркардылар Аллахтан, хем анылмыш карылардан биркачы, инандылар да гечтиләр Павлин хем Силанын тарафына.

⁵Ама иудейләр, ким инанмады, кысканмактан алдылар сокаклардан кими йарамаз инсаннардан, олду бүүк калабалык, да дебештирдиләр касабайы. Үүштүләр Иасонун евинә, бактылар Павлийи хем Силайы чыкармаа инсанын өнүнә.

⁶Ама буламадылар да сүрүдүләр Иасону хем таа биркач кардашы касабанын заабитлери өнүнә, баарып: «Буннар буландырэрлар бүтүн дүннейи, шинди гелдиләр бурайы да.

⁷Иасон конаклаа каблетти оннары. Хепси каршы дурэрлар Ке-

сарын сымарламасына. Деерләр, ани вармыш бир башка падишах – Иисус».

⁸Бөлә лафларлан иудейләр дебештирәрдиләр инсаны хем касабанын заабитлерини.

⁹Заабитләр салвердиләр Иасону хем өбүрлерини салт ондан сора, ачан пара алдылар.

Верийа касабасында

¹⁰Гежә кардашлар алатлан йолладылар Павлийи хем Силайы Верийа касабасына. Ачан етишти-ләр орайы, гирдиләр иудейлерин синагогаларына.

¹¹Буннар таа ачык фикирлийдиләр, некадар иудейләр Салониктә. Оннар каблеттиләр Аллахын сөзүнү бүүк хавезлән. Хер гүн, аараштырып Айоз Йазылары, бакардылар аннасыннар, өлә ми, нижә сөлелер.

¹²Оннардан чойу инандылар хем бир сүрү урум кары-адам ии инсаннардан.

¹³Ама иудейләр Салоник касабасындан, ачан аннадылар, ани Павли насаат едер Аллахын сөзүнү Верийа касабасында да, гелдиләр орайы карышмалык йапсыннар хем инсаны дебештирсиннәр.

¹⁴Кардашлар алатлан йолладылар Павлийи дениз кенарына, ама Сила хем Тимофей калдылар Верийада.

Павли Афина касабасында

¹⁵Павлийлән гиденнәр ону гечирдиләр Афина касабасынадан. Сора дөндүләр геери бир сымарламаклан, ки Сила хем Тимофей

гитсиннәр Павлийә некадар таа тез.

¹⁶ Павли, бекләркән оннары Афина касабасында, духунда дерин бир ажы дуйду, гөрүп касабайы, долу идоллан.

¹⁷ Синагога ичиндә лафедәрди иудейләрлән хем Аллахтан коркан инсаннан. Мейданда лафедәрди хер гүн, киминнән каршы геләрди.

¹⁸ Кимиси Эпикур хем Стоик философларыннан онуннан атышмаа башладылар. Кимиси дейәрди: «Не истеер сөлесин бу бошуна лафедән?» Башкалары, ишидип, ани о аннадэр хабери Иисус ичин хем Онун дирилмеси ичин, дедиләр: «Аллелем, о насаат едер йабанжы аллахлар ичин».

¹⁹ Алып гөгүрдүләр ону Ареопага* да дедиләр: «Вар мы нижә үүренелим, насыл ени үүретмәк сән насаат едерсин?»

²⁰ Сән сөлеерсин кими фасыл ишләр ичин. Истеериз билмәә, буннарын аннамасы недир?»

²¹ Зерә хепси Афиналылар хем ким орада йабанжылардан бүтүн хайлак вакыды гечирип сөләрдиләр хем селәрдиләр сон ени хаберлери.

Павли Ареопагда

²² Павли дурду Ареопагын ортасында да деди: «Афиналылар! Бән гөрерим, ани хер тарафтан пек инанжыйсыныз.

²³ Гезинип, бактым, нейә баш иилдерсиниз, уурадым бир курбаннык үстүнә, нередә йазылы:

„Билинмейән бир Аллаха“. Бу Аллахы, кими сиз билмейерәк икрамнээрсыныз, Ону сизә хаберлеерим.

²⁴ Бу Аллах, Ким йаратты дүннейи хем хепсини, не вар, Одур, гөкүн хем ерин Саабиси. О йашамээр адам елиннән йапылы йапыларда.

²⁵ Она измет етмәә йоктур нижә адам елиннән, нижә ачан Онун олур ләәзымныы бишей ичин. О Кендиси хепси инсана йашамак, солук хем хепсини, не ләәзым, верер.

²⁶ О бир инсандан йаратты хепси миллетлери, йашасыннар бүтүн ер үстүндә. Сыралады белли вакытлары хем сынырлары, нередә ләәзым йашасыннар,

²⁷ ки аарасыннар Аллахы да, еллериннән йоклайарак булсуннар, макар ки Аллах диил узак биздән.

²⁸ Биз Онда йашээрыз, гезериз, булунээрыз, нижә сизин пеетчилердән бириси деди: „Биз дә Ондан чекилериз“.

²⁹ Öлейсә, ки Аллахтан чекилериз, дүшмеер саналым, ани Аллах бензеер алтына, гүмүшә еки таша, ани йапылымьш адам фикириннән хем бежермесиннән.

³⁰ Аллах коймээр есаба билмезлик вакыды гечмиштән, ама бүүн хепси инсана херердә сымарлээр, дөнсүннәр Она гүнахларындан.

³¹ Зерә О белли етти бир гүн, не заман даава кесежек дүннейә доорулаа гөрә бир Адамын аражылыыннан, Кими О Кенди айырды.

* 17:19 Ареопаг – баш даава ери.

Ки инандырабилсин хепси инсаны, Ону дирилгити өлүдән».

³²Өлүдән дирилмәк ичин ишидип, оннарын кимиси башлады гүлмәә алмаа, ама башкалары дедиләр: «Бунун ичин сесләриз сени башка керә».

³³Бутақым, Павли чыкты оннарын арасындан.

³⁴Ама хеп окар кимиси, гечип онун тарафына, инандылар. Буннарын арасында Дионисий, Ареопагын азасы, бир кары, ады Дамар, хем оннарлан башкалары да.

Коринф касабасында

18 Ондан сора Павли, Афинайы бракып, гитти Коринф касабасына.

²Орада булду бир иудей, ады Акила, ани дууду Понт долайында. О аз өнжә Италийадан гелмишти карысыннан, Прискиллайлан, зерә император Клавдий сымарладыйды хепси иудейләр Рома касабасындан гитсиннәр. Павли оннара гитти.

³Чүнкү оннарын занаатлары биртүрлүйдү, Павли оннарда калып, барабар чадыр курмасыйды.

⁴Хер жумертеси Павли лафедәрди синагогада да инандырады хем иудейлери, хем урумнары.

⁵Ачан Сила хем Тимофей гелдиләр Македонийадан, Павли хептән верилди шаатлык етсин иудейлерә, аннадып оннара, ани Иисус – Христос.

⁶Чүнкү иудейләр каршы дурарды хем көтүләрди, Павли силкти рубаларыны азар гиби да деди: «Сиз жуваплыы кенди башыныза

аләрсыныз, бән кабаатсызым. Бүүндән беери гидерим йабанжылара».

⁷Ордан чыктыктан сора гирди бир Аллахтан коркан адамын евинә, ады Титий Иуст. Онун еви синагоганын йанындайды.

⁸Крисп, синагоганын өндержисийди, Саабийә бүтүн евиннән инанды. Коринфлилердән чок инсан Павлийи ишиттилар, инандылар да ваатиз олдулар.

⁹Гежә вакыды бир гөрүмдә Сааби деди Павлийә: «Коркма, илери доору лафет да хич сусма!»

¹⁰Бән сениннәним, кимсей елини сана койамайжэк, ки көтүлүк йапсын дейни, зерә Беним вар чок инсаным бу касабада».

¹¹Павли калды орада бир бучук йыл, үүредерәк оннары Аллахын сөзүнү.

¹²Ачан Галлион олду проконсул Ахайада, иудейләр бирликтә калктылар Павлийә каршы да гөтүрдүләр ону даава еринә.

¹³Оннар дедиләр: «Бу адам инандырәр инсаны, баш иилтсиннәр Аллаха закона каршы».

¹⁴Ачан Павли истеди лафетмәә, Галлион деди иудейлерә: «Иудейләр! Еер олайды бир хаксызлык йада бир аар кабаат, озаман бән сабурулуклан сеслейежейдим.

¹⁵Ама чүнкү кавга оләр лафлар ичин, адлар ичин хем кенди законунуз ичин, бу ишлери бакын кендиниз. Бән хич истәмеерим карышмаа буннара».

¹⁶Ууратты оннары даава скемнеси ериндән.

¹⁷Озаман хепси /урумнар/ тутулар Сосфени, синагоганын өндержисини, да дүүдүләр ону даава

скемнеси өнүндә, ама Галлион буну хич есап алмады.

*Павли дөнер
Антиохийа касабасына*

18 Павли калды хайли вакыт кардашларлан, сора сөледи оннара «калын саалыжаклан» да йола чыкты гемийлән Сирийа ерлеринә доору. Онуннан билә гитти Прискилла хем Акила да. Өнжә Павли кырктырды башыны Кенхрейада бир аданмак ичин, ани адамышты Аллаха.

19 Етишип Ефес касабасына, Павли бракты оннары орада, ама кендиси гирди синагогайа да лафетти иудейләрлән.

20 Оннар йалвардылар она, ки калсын орада таа чок вакыт, ама о истамеди.

21 «Калын саалыжаклан» сөледи хем деди: «/Бән мутлак ләазым Иерусалимдә гечирейим гелән йортуйу, сора,/ еер олурсайды Аллахын истеди, сизә геери дөнежәм», да гемийлән гитти Ефес касабасындан. /Акила хем Прискилла калдылар Ефестә./

22 Гелип Кесарийа касабасына, сора Иерусалимә гитти долашты орадакы клисейи, сонда дөндү Антиохийа касабасына.

23 Бир парча вакыттан сора ордан йола чыкты да гечти сыравардыр Галатийа хем Фригийа ерлериндән, каавилейерәк хепси үүренижилери.

Аполлос

24 Бир иудей, ады Аполлос, дуумасы Александрийа касабасында, бир лаф устасы, ани ии биләрди

Айоз Йазылары, гелди Ефес касабасына.

25 О үүренмишти Саабинин йолуну да хашлак духлан насаат едәрди Иисус ичин, макар ки биләрди саде Иоанын ваатизлиини.

26 Чекетти гиргин лафетмәә синагогада. Сеслейип ону, Прискилла хем Акила алдылар ону кендилериннән да аннаттылар она таа йакындан Аллахын йолуну.

27 Ачан Аполлос истеди гитмәә Ахайа ерлеринә, кардашлар она үрек вердиләр. Йолладылар кийат орадакы үүренижилерә, ки каблетсиннәр ону. О, етишип орайы, чок йардым етти Аллахын иивергисиннән инанжылары.

28 Зерә о хепси инсанын өнүндә куветлән енсәрди иудейлери да ачарды Айоз Йазылардан доорулуу, ани Иисус – Христос Кендиси.

Ефес касабасында

19 Ачан Аполлос Коринф касабасындайды, Павли гечти ич долайлардан да гелди Ефес касабасына. Орада булду биркач үүренижи.

2 О сорду оннара: «Каблетти-низ ми Айоз Духу, ачан инандыныз?» Оннар жувап еттиләр: «Биз хич ишитмедик Айоз Дух ичин».

3 Озаман сорду: «Е не ваатизликлән ваатиз олдуруз?» Оннар жувап еттиләр: «Иоанын ваатизлииннән».

4 Павли деди: «Иоан ваатиз едәрди оннары, ким дөнәрди гүнахларындан Аллаха. О сөләрди инсана, инансыннар ондан сора Геленә, Она, Кимә денер Иисус».

5 Ишидип буну, ваатиз олдулар Сааби Иисусун адына.

6 Ачан Павли койду еллерини оннарын үстүнә, инди Айоз Дух, да оннар башладылар башка диллердә лафетмәә хем пророклук етмәә.

7 Оннар хепси бир оники адамды.

8 Сора гирди синагога ичинә да үч ай инсана коркусуз аннадарды хем инандыларды Аллахын Падишахлыны.

9 Ама чүнкү бир бойу четиннеттиләр үреклерини да инанмадылар, фена лафедерәк инсанын өнүндә Аллахын йолуну, Павли бракты оннары, айырды кенди үүренижилерини да хер гүн лафедәрди Тиранын салонунда.

10 Бөлә тутту ики йыла кадар. Öлә хепси Асийада, хем иудейләр, хем урумнар, ишиттиләр Аллахын сөзүнү.

11 Аллах йапты гөрүлмемиш кудретли ишләр Павлинин еллериннән.

12 Она кадар, ани басмалар йада парчалар, нейә диимишти о, ачан гөтүрүлүп койулурду хасталара, оннар алышарды хасталыктан хем фена духлардан куртулурду.

13 Кимиси иудей бүүжүлөрдән, ани ердән ерә гезәрдиләр, бактылар файдаланмаа Сааби Иисусун адыннан, ки алыштырсыннар, кимдә варды фена дух, дейерәк: «Емир едерим сизә Иисусун адыннан, Ангысыны Павли хаберлеер, дышлары чыкасыныз».

14 Буну йапарды Скева адлы бир иудей бүүк попазын еди оолу.

15 Ама фена дух жувап етти: «Иисусу таныйэрым, Павлийи да билерим, ама сиз кимсиниз?»

16 О адам, кимдә варды фена дух, атылды оннарын үстүнә да хепсини, үстелейип, öлә енесди, ани оннар чыплак хем йаралы качтылар о евдән.

17 Бу олуш ичин хабер етишти хепси иудейлерә хем урумнара, ангылары йашардылар Ефес касабасында. Бир корку хепсини алды, да Сааби Иисусун ады бүүк бир сайгы казанды.

18 Чойу оннардан, ким инанды, геләрдиләр, шаатлык едип, ачардылар кенди көтү йаптыкларыны.

19 Чойу оннардан, ким бүүжүлүк едәрди, гетирдиләр кийатларыны да йактылар хепсинин өнүндә. Ачан сайылды кийатларын паасы, чыкты елли бин гүмүш.

20 Бөлә куветлән Аллахын сөзү дааларды хем каавиленәрди.

Калкынмак Ефес касабасында

21 Ачан бу ишләр олду, Павли карарлады, Македонийа хем Ахыйа ерлериндән гечип, Иерусалимә гитсин. О деди: «Иерусалимдән сора Рома касабасыны да гөрөйим гидерим».

22 Онун йардымжыларындан икисини йоллады Македонийа, Тимофейи хем Ерасты, ама кендиси калды бир парча вакыт Асийада.

23 О вакыт олду бир бүүк калкынмак Саабинин йолуна каршы.

24 Бир гүмүш устасы, ады Димитри, йапарды гүмүштән Артемида* айоз бинанын макетлерини,

* 19:24 Артемида – урумнарын бүүк аллахкасы. Латинжә ады Диана. Онун ен бүүк айоз бинасы Ефес касабасындайды.

занаатчылары бу иштән чок пара казандыларды.

²⁵ О топлады занаатчылары хем хепсини, ким йапарды буна бензәр ишләр, да деди оннара: «Аркадашлар, билерсиниз, ани бизим занаат казанч бизә гетирер,

²⁶ ама гөрерсиниз хем ишидерсиниз, ани Павли, диил саде Ефес касабасында, ама йакын бүтүн Асийада чок инсаны инандырып-саптырды, дейип, ани адам елиннән йапылы аллахлар – диил хақына аллахлар.

²⁷ Диил саде, ани бизим занаат сайгысы дүшер, ама бүүк аллахын, Артемиданын, айоз бинасы да артык хич бишей сайылмайжэк. Онун бүүккү, ангысыны икрамнээр бүтүн Асийа хем дүннә, йок олажэк».

²⁸ Буну сеслейеннәр үфкейлән долдулар да башладылар баармаа: «Бүүктүр Ефесли Артемида!»

²⁹ Бүтүн касаба карышты. Инсан тутту македонийалылары, Гайы хем Аристархы, Павлинин йолдашларыны да бириктә үүштүләр театру ичинә.

³⁰ Павли бакты чыксын инсан каршысына, ама үүренижиләр колвермедиләр.

³¹ Асийанын өндержилериндән, ким Павлийлән достту, хабер йолладылар, йалварып гөстерилмесин театруда.

³² Кимиси баарарды бир түрлү, башкасы – башка түрлү. Зерә топланты бир алак-булакты, чойу хич билмәрди, нечин топландылар.

³³ Ачан иудейләр каршыяа чыкардылар Александруйу, кими-

си инсандан сандылар, ани онун бу иштә вар карышмалы. Александру елиннән нышан йапты, ки истеер корунмак ичин лафет-мәә.

³⁴ Ама аннайып, ани о иудейлердән, хепси бир сеслән йакын ики саат баардылар: «Бүүктүр Ефесли Артемида!»

³⁵ Касабанын секретары усландырды инсаны да деди: «Ефеслиләр! Ажаба ким билмеер, ани Ефес касабасы бүүк Артемиданын айоз бинанын коруйужусу хем онун ташынын, ани гөктән дүштү?»

³⁶ Чүнкү буннары кимсей инкәр едәмәз, ләазым усланасыныз да йапмайасыныз бишей дүшүнмедәән.

³⁷ Сиз гетирдиниз бу адамнары, ким не айоз бинайы сойду, не дә аллахымызы көтүледи.

³⁸ Ама Димитринин хем онун занаат аркадашларынын варса даавалары биркимсейә каршы, бунун ичин вар дава хем проконсуллар*. Орада аалашсыннар бири-биринә.

³⁹ Ама еер сиздә варса башка бир неет, озаман бу карарланажэк закона гөрә топланмакта.

⁴⁰ Бүүн кабаатлы олабилириз бир калкынмак ичин. Зерә йок бир дә себеп, ки гөстерәбилелим, нечин бу карышмалык олду».

⁴¹ Бу лафлардан сора топлушу колверди.

Павли Македонийада

20 Карышмалык усланмасындан сора Павли топлады үүренижилерини, гиргиннетти оннары, сора сөледи оннара «калын

* 19:38 Проконсуллар – кулланыжылар, даважылар.

саалыжаклан» да йолланды йола, Македонийайа гитмää.

²Гечип оралардан, чок лафетти инанжыларлан да оннары үреклендирди. Сонда етишти Еллада ерлеринä.

³Орада үч ай калдыктан сора Павли истеди гемийлән гитсин Сирийайа, ама иудейләр көтү неет курдулар она каршы. Онуштан карарлады дөнсүн геери Македонийадан.

⁴Она йолдаш олдулар /Асийайа кадар/: верийалы Сопатер, Пирин оолу; Аристарх хем Секунд, Салоник касабасындан; дервийалы Гай; Тимофей; Тихик хем Трофим Асийадан.

⁵Оннар өнжä гиттиләр да бекләрдиләр бизи Троада касабасында.

⁶Хамурсуз йортуйу гечирдийнән, биз үздүк гемийлән Филип касабасындан. Беш гүндән сора етиштик оннары Троада касабасында, нередä калдык еди гүн.

Евтих

⁷Хафтанын илк гүнү*, ачан топлуйдук екмек кырмак ичин, Павли, ангысы ертеси гүнү лääзымды гитсин, насаат етти үүренижилерä да узатты лафыны гежä йарысынадан.

⁸О йукаркы оада, нередä биз топлуйдук, чок шафк йанарды.

⁹Бир деликанны, ады Евтих, отурадды пенчередä. Павлинин узун насаатында Евтих уйуйар калды да, енсенмиш уйкудан, дүштү үчүнжү каттан ерä. Ону калдырдылар өлү.

¹⁰Павли ашаа инди, капанды үстүнä, сора, алып ону куужак, де-ди: «Кахырланмайын, о дири».

¹¹Павли енидән пинди геери ичери, кырды екмää да иди. О лафетти айдыннанынжä, сора гитти кенди йолуна.

¹²Бу генч оланы гетирдиләр ичери дири да бу олуш ичин чок гиргиннендиләр.

Троададан Милитä йолжзулук

¹³Биз Павлидән илери гиттик гемийä да үздүк Ас касабасына. Орадан Павлийи алмаа дүшүнүрдүк, зерä о бөлä сымарлады. Кендиси дүшүнүрдү орайы кадар йайан гитмää.

¹⁴Ачан булушту бизимнән Ас касабасында, алдык ону да гемийä да гиттик Митилини касабасына.

¹⁵Орадан гемийлән үздүк. Икинжи гүнү гелдик Хиос аданын каршысына. Ертеси гүнү етиштик Самос адайа, /дургундук Трогиллийа касабасында,/ бир гүндән сора гиттик Милит касабасына.

¹⁶Павли карарламышты гечмää Ефес касабасынын йанындан, ки ойаланмасын Асийада, зерä о алатларды, колайя гөрä булунсун Иерусалимдä Еллингжә йортусунда.

Павли деер «калын саалыжаклан» Ефестән пресвитерлерä

¹⁷Павли Милетгән йоллады хабар Ефес касабасына да чаартты клисенин пресвитерлерини.

¹⁸Ачан йанына гелдиләр, Павли оннара деди: «Сиз билерсиниз, нижä херзаман сизиннәндим илк

* 20:7 Хафтанын илк гүнү – بازار гүнү.

гүндән, аяк бастыым заман Асияйа.

¹⁹Измет еттим Саабийә бүтүн йавашлыклар хем йашларлар, коймайарак есаба зорлуклары, ани башыма гелди иудейлерин көтүнеетлери бетеринә.

²⁰Билерсиниз, ани бишей сиздән сакламадым, не ани сизин ичин файдалыдыр. Сакынмадым хаберлейим хем үүредейим сизи инсан онүндә хем евлериниздә.

²¹Чаардым хем иудейлери, хем урумнары, дөнсүннәр гүнахларыннан Аллах да инансыннар Саабимиз Иисуса.

²²Шинди бән, Айоз Духтан чекилмиш, гидерим Иерусалимә. Билмеерим, не орада бенимнән олажэк.

²³Саде хербир касабада Айоз Дух бана хаберлеер, ки орада бени синжирләр хем зетләр беклеер.

²⁴Ама бән бишейә бакмээрим, йашамамы да паайа коймээрим. Истеерим салт севинмәклән йолуму хем изметчилиими баша чыкарайым, ани каблеттим Сааби Иисустан, да шаатлык едейим Ии Хабери Аллахын иивергиси ичин.

²⁵Ама шинди билерим, ани артык хич бириниз билә беним үзүмү гөрмейежек, киминнән гездим хем насаат еттим Аллахын Падишахлыны.

²⁶Бүүн шаатлык едерим сизә, не дә олурса сизин канынздан бән пақым.

²⁷Зерә сакынмадым хаберлейим сизә Аллахын бүтүн истедини.

²⁸Есап алын кенди-кендиниңә хем бүтүн сүрүйә, кимин үстүнә Аллах койду сизи гүдүжү, ки гүдәсиниз Саабинин /хем Аллахын/ клисесини, ангысыны казанды Кенди каныннан.

²⁹Билерим, ани беним гитмедән сора сизин араныңа паралайыжы йабанылар гирежек, ангылары ажымайажэк сүрүйү.

³⁰Сизин дә араныздан калкажэк өлә адамнар, ангылары терсинә лафедежеклар, ки үүренижилери кенди тарафына чексиннәр.

³¹Онун ичин, кушку олун хем унутмайын, ани бән үч йыл гежәгүндүз йашлар гөзлеримдә дурмамайжа херкезинизи үүреттим.

³²Ама шинди верерим сизи, кардашлар, Аллахын елинә хем Онун хайырлы сөзүнә, ани вар насыл сизи каавилесин да мираслык версин бүтүн айоз халкыннан.

³³Тамахланмадым кимсейин гүмүшүнә, алтынына йада рубасына.

³⁴Кендиниз билерсиниз, ани бу еллерим измет етти кенди ләазымныкларыма хем оннара, ким бенимнән барабарды.

³⁵Хербир үзерә сизә гөстердим, ани, бүтүрлү ишлейип, ләазым йардым еделим йуфка оланнара да унутмайалым Сааби Иисусун сөзлерини, зерә О Кендиси деди: „Таа мутлу вермәә, некадар алмаа“».

³⁶Бөлә лафеттиктән сора Павли диз чөктү да хепсиннән барабар дуа етти.

³⁷Хепси чок аалады да, сармашып Павлинин бойнусуна, өптүләр ону.

³⁸Кахырландылар таа пек лафларындан, ани деди, ки артык гөрмейежеклар онун үзүнү. Сора гечирдиләр ону гемийә кадар.

Иерусалимә йол

21 Ачан биз айырылдык оннардан, үзүп гемийлән гиттик Кос адасына доору, икинжи гүнү Родос адасына, орадан да Патара касабасына гиттик.

²Булдук орада бир геми, ани үзәрди Финикия еринә, пиндик она да йола чыктык.

³Кипру адасыны гөрүп, үүлен тарафындан гечтик, үздүк Сирийә доору да етиштик Тир касабасына, зерә бурада ләазымды үкү гемидән индирсиннар.

⁴Орада үүренижилери булдук да калдык еди гүн оннарда. Оннар, гүдүлмүш Айоз Духтан, дедиләр Павлийә гитмесин Иерусалимә.

⁵Ачан орада вақыдымыз гечти, йола чыкып гиттик. Бизи хепси гечирдиләр карыларыннан хем ушақларыннан касабанын кенарынадан. Етиштийнән дениз бойуна, диз чөктүк да дуа еттик.

⁶Бундан сора бири-биримиздән айырылдык. Биз пиндик гемийә, ама оннар дөндүләр геери евә.

⁷Тир касабасындан гемийлән илери доору гидерәк, етиштик Птолемаида касабасына, нередә селәмнедик кардашлары да оннарда калдык бир гүн.

⁸Икинжи гүнү /Павлийлән билә/ йола йолландык да етиштик Кесарийә касабасына. Гирдик евангелистин, Филипин евинә, ани еди

йардымжынын* бирисийди, да калдык онда.

⁹Онун варды дөрт евленмемиш кызы, ангылары пророклук едәрдиләр.

¹⁰Орайы бир парча вақыттан Иудейадан гелди бир пророк, ады Агав.

¹¹О гелди йанымыза, алды Павлинин кушааны, баалады кенди еллерини хем айакларыны да деди: «Тә, не деер Айоз Дух: „Бөлә иудейләр баалайажеклар Иерусалимдә бу адамы, кимин бу кушак, да вережеклар тайфаннырын елинә“».

¹²Буну ишидип, биз хем орадакылар йалвардык Павлийә, гитмесин Иерусалимә.

¹³Ама Павли деди: «Не йапэрсыныз, нечин аалээрсыныз хем беним үреми кырэрсыныз? Бән хазырым диил саде бааланайым, ама өлейим да Иерусалимдә Сааби Иисусун ады ичин».

¹⁴Биз ону дөндүрәмедик, онун ичин, усланып, дедик: «Олсун Саабинин истеди!»

¹⁵Бир парча вақыттан сора, хазырландык да йолландык Иерусалимә доору.

¹⁶Бизимнән барабар гелди биркач үүренижи Кесарийә касабасындан. Оннар гөтүрдүләр бизи бир ески үүренижийә, Мнасона Кипрудан, ангысынын евиндә ләазымды конакланалым.

Павли Иерусалимдә

¹⁷Ачан етиштик Иерусалимә, кардашлар бизи севинмеликлән каблеттиләр.

* 21:8 Еди йардымжы – бак йаптыклар 6:1-6.

18 Икинжи гүнү Павли бизимнән гитти гөрмәя Иакову. Хепси пресвитерләр дә орада топлудулар.

19 Павли селәмнеди оннары, со-ра хепсини аннатты, не йапты Аллах тайфәннарын арасында онун изметчилиннән.

20 Оннар сеследиләр, метиннедиләр Аллахы да дедиләр: «Гөрерсин ми, кардаш, кач бин инсан инанды иудейлердән, оннар да хепси чалышкан Закон ичин.

21 Оннар сенин ичин ишиттиләр, ани сән хепси иудейлери, ким тайфәннарда йашээрлар, үүредерсин, ки Моисейдән атылсыннар, хем деерсин, кесиклик ушаклара йапмасыннар хем адетлеримизә гөрә йашамасыннар.

22 Шинди не йапалым? /Инсан топланажэк, зерә/ оннар мутлак ишидежекләр, ани сән гелдин.

23 Онуштан йап, нижә сана дейежез. Биздә вар дөрт адам, ангылары адамак ададылар Аллаха.

24 Ал оннары сениннән, паклан оннарлан барабар, сән харжән оннар ичин, ки оннар кырктырсыннар башларыны, да херкези аннайажэк, ани не ишиттиләр сенин ичин, диил аслы, ама сән дә кендин Закону тутарак йашээрсын.

25 Ама тайфәннар ичин, ани ина-на гелдиләр, биз карарладык хем йаздык, ки корунсуннар имеклердән, ани баашланмыш идоллара, кандан, буулмуш хайван етиндән хем ороспулуктан».

26 Озаман Павли алды бу адамнары да ертеси гүнү пакланды оннарлан билә. Сора гирди Айоз бинайа, ки хаберлесин, неزامан пак-

ланмак гүннери битер хем неزامан ләазым херкези кендиси ичин курбан гетирсин.

Павлийи туттулар

27 Еди гүн битәркән, Асийадан иудейләр гөрдүләр Павлийи Айоз бинанын аулунда. Дебрештирдиләр хепси инсаны да туттулар ону.

28 Оннар баарардылар: «Израилин адамнары, йардым един! Бу адам хепсини херердә үүредер халкымыза, Закона хем бу ерә каршы. Бундан каарә, урумнары да сокту Айоз бина ичинә да мындарлады айоз ери».

29 Оннар гөрмүштүләр Ефестән Трофими касаба ичиндә Павлийлән барабар да санмыштылар, ани Павли ону да сокту Айоз бина ичинә.

30 Бүтүн касаба есирди, топланды инсан хер тарафтан, туттулар Павлийи да сүрүдүләр Айоз бинадан дышары. Осаат Айоз бинанын капулары капанды.

31 Ачан бакардылар ону өлдүрмәя, ромалы полкун бинбашына етишти хабер, ани бүтүн Иерусалим калкынды.

32 Аскер бинбашы ойаланмайа-рак алды аскерлери хем аскер үзбашларыны, да алатладылар калабалаа доору. Инсан, гөрүп аскер бинбашыны хем аскерлери, дургунду Павлийи дүүмектән.

33 Аскер бинбашы, йаклашып, тутту ону да сымарлады, бааласыннар ики синжирлән. Сора сорду: «Кимдир о хем не йапты?»

34 Инсан баарарды, кимиси бир түрлү, башкасы башка түрлү. Чүнкү бинбашы аннайамады ишин

аслысыны гүрүлтү бетеринä, сымарлады, гөтүрсүннär ону калейä.

³⁵ Ачан Павли етишти мердивенä, аскерлär лäйымды ташысыннар ону калабалыын сыкышмалыындан.

³⁶ Чок инсан гидärди онун ардына да баарарды: «Өлүмä ону!»

*Павли лафедер инсана
корунмак ичин*

³⁷ Гирежейкän калейä, Павли сорду аскер бинбашына: «Вар мы нижä сөлейим сана бишей?» Бинбашы сорду: «Не, урумжä мы билерсин?»

³⁸ Диилсин ми сән о мысырлы, ким бир парча вакыт таа илери калкынты йапты да гөтүрдү чол ерä дөрт бин хайдут*?»

³⁹ Павли деди: «Бән иудейлердäним, Киликийанын Тарс касабасындан, ани билинир бир касабä. Йалварэрым сана, салвер лафейим инсаннан».

⁴⁰ Ачан о изин етти, Павли дурарды аякча мердивендä, елиннән йапты нышан инсана. Дерин бир сусунту олду. Павли башлады чыфyt дилиндä бөлä лафетмäй:

22 «Кардашлар хем бобалар! Сеслейин шинди, не дейжäm сизä корунмак ичин».

² Ишиттилär, ани о лафедер чыфytгча, оннар таа чок усландылар. Павли бөлä лафетти:

³ «Бән иудейим, дуудум Киликийанын Тарс касабасында, ама бүүдүм бу касабäда, Гамалиилин

айаклары ужунда. Ёүредилдим сыкы таманнайым бизим бобаларымызын законуну. Бән Аллахын бир кыйак изметчисийдим, нижä дä сиз хепсиниз бүүн.

⁴ Кооладым артык өлүмä кадар оннары, ким бу йолу излärди, адам-кары, баалайып, зындана капардым.

⁵ Баш попаз хем хепси аксакаллар артык дири шаат олабилирлär, не сөлеерим. Оннардан артык кийат алдым, верейим иудей кардашларыма Дамаскта. Гитгим, ки орадакылары баалы гетирейим Иерусалимä да жезалансыннар.

⁶ Йолда гидärкän, йаклашып Дамаска, үүленä йакын, ап-ансыздан бүүк бир шафк гөктän айдыннатты долайымы.

⁷ Бән дүштүм ерä да ишиттим бир сес, ани деди бана: „Саул, Саул! Нечин Бени коолээрсын?“

⁸ Озаман сордум: „Кимсин Сән, Саабим?“ О деди: „Бән Иисус Назареттän, Кими сән коолээрсын“.

⁹ Беним йолдашларым шафкы гөрдүлär /да корктулар/, ама аннамадылар, не деди О, Ким бенимнән лафедärди.

¹⁰ Енидän сордум: „Сааби, не йапайым?“ Сааби жувап етти бана: „Калк да гит Дамаска, орада сана сөленежжек хепси, не дүшер йапасын“.

¹¹ Бән бишей гөрämärдим шафкын бетеринä. Йолдашларым туттулар бени еллеримдän да гөтүрдүлär Дамаска.

¹² Орада гелди бана бир адам, Аллахтан коркан, ады Ананийа,

* 21:38 Хайдут – урумжä «сикариос» (бычаклы), ески заманнарда ромалылар каршы зорбалык тарафтары иудей.

ангысы йашарды Закона гөрә. Хепси иудейләр, ани йашардылар орада, онун ичин ии лафедәрди.

¹³О, гелип, йанымда дурду да деди бана: „Кардаш Саул, каблет енидән гөрмәк“. Хемен гөрмәя башладым да бактым она.

¹⁴Сора деди: „Бизим бобаларымызын Аллахы сени айырды, ки таныйасын Онун истедиини хем гөрәсин Кабаатсызы хем ишидәсин Онун лафларыны Кенди аазындан.

¹⁵Зерә сән Онун шаады олажан хепси инсанын өнүндә буннар ичин, не гөрдүн хем ишиттин.

¹⁶Шинди нечин ояланэрсын? Калк, ваатиз ол, паклан кенди гүнахларындан, чаарып Саабинин адыны“.

¹⁷Ачан гелдим геери Иерусалимә да дуа едәрдим Айоз бина ичиндә, гөзлерим дөндү да

¹⁸гөрдүм Кабаатсыз Оланы, Ангысы деди бана: „Алатла да тез чык Иерусалимдән, зерә каблет-мейежеклар шаатлыны Беним ичин“.

¹⁹Бән дедим: „Сааби, оннар билерләр, ани бән капардым зында на хем дүүйәрдим синагогаларда оннары, ким Сана инанэр.

²⁰Ачан сенин шаадынын, Стефанын, дөкүлдү каны, бән дә орадайдым. Кайыл олдум оннарлан, ким өлдүрдү ону, оннарын рубаларыны бекледим“.

²¹О деди бана: „Гит, Бән сени йоллайажам узаа, тайфәннара“».

Павли – Рома ватандашы

²²Бу лафа кадар Павлийи сеследиләр, ама бундан сора баарды-

лар: «Йок ет ер үзүндән ону, дүшмеер йашасын!»

²³Баараркан, савурдардылар рубаларыны хем атардылар тоз лүзгерә.

²⁴Аскер бинбашы сымарлады, гөтүрсүннәр Павлийи калә ичинә. Сымарлады, соруша чексиннәр ону, дүүйерәк камчыйлан, ки аннасын, не бетерә өлә баарардылар она каршы.

²⁵Ама, ачан бааладылар ону кайышларлан, Павли деди йанында дуран аскер үзбашына: «Вар мы сиздә хак дүүмәя камчыйлан Рома ватандашыны, даава она йапмайынжа?»

²⁶Ишидип буну, үзбашы йаклашты да хабер верди бинбашына, дейип: «Бак, не йапажан? Бу адам – Рома ватандашыймыш».

²⁷Бинбашы, йаклашып Павлийә, сорду: «Слә бана, сән Рома ватандашы мыйсын?» Павли жувап етти: «Доору, өлә».

²⁸Бинбашы деди: «Бән чок парайлан бу ватандашлы едендим». Павли жувап етти: «Ама бән дуумактан Рома ватандашыйым».

²⁹Озаман оннар, ким хазырландыйды ону соргуйа чекмәя, вазгечтиләр. Бинбашы коркту, анна йып, ани баалады бу адамы, ким Рома ватандашы.

Павли Синедрионун өнүндә

³⁰Икинжи гүнү бинбашы истеди ии аннасын, не бетерә кабаатлээрлар Павлийи иудейләр. Чыкартты ону зындандан да сымарлады топлансын бүүк попазлар хем бүтүн Синедрион. Сора, гетирип Павлийи, чыкарды оннарын өнүнә.

23 Павли бакты уз Синедриона да деди: «Кардашлар, бән херзаман пак үзлән йашадым Аллахын каршысында бүүнкү гүнә кадар».

² Баш попаз Ананийа сымарлады она, ким дурурду Павлинин йанында, урсун онун аазына.

³ Озаман Павли деди она: «Аллах сана уражэк, киречли дувар*! Сән отурэрсын, ки бана даава кесәсин Закона гөрә, ама сымарлээрсын Закона каршы, урсуннар бана».

⁴ Йанында дураннар дедиләр: «Аллахын баш попазыны мы көтүлеерсин?»

⁵ Павли жувап етти: «Билмедим, кардашлар, ани о баш попаз, зерә йазылы: „Халкын өндержилерини көтүләмейәсин“».

⁶ Павли аннады, ани бурада бир пайы садукей, өбүр пайы да фарисей. Онуштан баарды Синедрионда: «Кардашлар, бән фарисейим хем фарисей оолуйум. Бени даавайа вердиләр инаным ичин, ани өлүләр дирележек!»

⁷ Ачан Павли буну деди, башлады кавга фарисейлерин хем садукейлерин арасында, топланты икийә бөлүндү.

⁸ Садукейләр деерләр, ани йок диримәк, йок ангил, йок дух, ама фарисейләр буннары хепсини инанэрлар.

⁹ Олду бүүк кавга. Биркач билгич, фарисейлерин тарафындан, калктылар аякча да үфкели дедиләр: «Биз булмээрзы бир дә кабаат бу адамда. Беки онуннан бир дух йада бир ангил лафетти. /Биз душман оламыз Аллага».

¹⁰ Чүнкү кавга бүүйәрди, бинбашы коркту, ки оннар Павлийи паралайажэклар, онуштан изин верди аскерлерә, ашаа инип, алсыннар ону оннарын арасындан да гөтүрсүннәр калейә.

¹¹ Ертеси гежә Сааби гөрүндү Павлийә да деди: «Гиргин ол, Павли, зерә нижә шаатлык еттин Беним ичин Иерусалимдә, хеп өлә ләазым олажэк, шаатлык едәсин Ромада да».

Кырк кишинин емини

¹² Ачан айдыннанды, бир бойу иудейлердән, аннашып, емин етиләр: «Павлийи өлдүрмейинжә, еер бишей ийип-ичәрсәк, бетвалы олалым».

¹³ Оннар таа зеедейди кырк кишидән, ангылары бу емини йаптылар.

¹⁴ Гелдиләр бүүк попазлара хем аксакаллара да дедиләр: «Биз еминнән бааландык, ани Павлийи өлдүрмейинжә, аазымыза бишей койарсак, бетваланмыш олалым».

¹⁵ Шинди сиз Синедрионнан билә хаберлейин бинбашына, чыкарсын Павлийи онүнүзә, сансын, ани истеерсиниз таа хализини аараштырмаа онун ишлерини, ама о йаклашмадаан, биз хазырыз ону өлдүрмәә».

¹⁶ Павлинин кызкардашынын оолу ишитти, ани коллээрлар өлдүрмәә Павлийи. О гелди калейә да хепсини Павлийә сөледди.

¹⁷ Павли чаарды бир үзбашыны да деди: «Гөтүр бу генч оланы бинбашына, зерә онда вар несә сөлесин она».

* 23:3 Киречли дувар – икиүзлү.

18 Үзбашы, алып ону, гөтүрдү бинбашына да деди: «Капанжы Павли чаарды бени да йалварды гетирейим бу генч оланы сана. Он-да вармыш сана бишей сөлесин».

19 Бинбашы тутту генч оланы елиндән, чекти бир тарафа да сорду: «Не сөлейжән бана?»

20 О жувап етти: «Иудейләр лафландылар, ки йалварсыннар сана, ани йаарына чыкарасын Павлийи Синедрионун өнүнә, сансын, ки оннар истеерләр таа хализини араштырмаа онун ишлерини.

21 Ама сән сесләмә оннары, зера кырк кишидән зеедә коллээрлар ону. Оннар еминнән бааландылар, ки имесиннәр хем ичмесиннәр, өлдүрмейинжә Павлийи. Оннар шинди хазыр, салт беклеерләр, ки сән кайыл оласын».

22 Озаман бинбашы салверди деликанныйи гитсин да сымарлады: «Кимсейә сөләмә, ани буннары бана сөледин».

*Павли йолланэр
Кесарийа касабасына*

23 Бинбашы чаарды ики үзбашыны да деди оннара: «Хазырлайын икиүз йайан аскер, етмиш атлы аскер хем икиүз дә сүнгүжү, ки гүн кауштуктан үч саат сора Кесарийа касабасына гитсиннәр.

24 Бир хайван гетирин, ки Павлийи пиндирип саа-селәм гөтүрсүннәр кулланыжы Феликсә».

25 Да йазды Феликсә бутүрлү бир кийат:

26 «Клавдий Лисийдән, чок сайгылы кулланыжы Феликсә, селәм.

27 Бу адамы туттулар иудейләр да истедиләр өлдүрмәә. Бән гиттим аскерләрлән да куртардым ону оннарын еллериндән, аннайып, ани о – Рома ватандашы.

28 Бактым аннайым, нечин кабаатландырэрлар ону, да о бетерә чыкардым Синедрионун өнүнә.

29 Булдум, ани ону кабаатландырэрлар кенди законнары ичин, ама онун йок кабааты, ки жезалансын өлүмнән йада капалы дурсун.

30 Ачан бана хабер гелди, ани иудейләр неетленерләр ону өлдүрмәә, хемен йолладым ону сана. Онун кабаатчыларына сымарладым, ки сөлесиннәр сана, нелери вар она каршы. /Саа ол!/>

31 Аскерләр, сымарламайа гөрә, алдылар Павлийи да гөтүрдүләр гежә Антипатрида касабасына.

32 Икинжи гүнү йайан аскерләр атлы оланнары брактылар гитсиннәр онуннан илери, ама кендилери дөндүләр геери калейә.

33 Етиштигнән Кесарийа касабасына, атлылар вердиләр кийады кулланыжыйа хем чыкардылар Павлийи онун өнүнә.

34 Кулланыжы, окуйуп кийады, сорду, нередән Павли, аннайып, ани Киликийадан, деди:

35 «Бән сеслейжәм сени, ачан гележекләр сенин кабаатчыларын». Да сымарлады, тутсуннар ону Иродун преториумунда*.

24 Беш гүндән сора гелди Ананийа, баш попаз, аксакалларлан барабар хем бир бежерикли лаф устасыннан, ады Тертул.

* 23:35 Преториум – кулланыжынын бинасы.

Оннар аалаштылар Павлидән кулланышынын өнүндә.

² Чаардылар Павлийи да Тертул башлады кабаатландырмаа ону бүтүрлү: «Чок хатырлы Феликс, Жанабин йапэрсын, ки биз чок вакытлар йашээрыз барышмакта. Бу миллет ичин Жанабинин зааметиннән чок ии ишләр йапылды.

³ Буннары биз чок шүкүрлүклән анарыз херзаман хем херердә.

⁴ Ама, ки таа йорултмайалым Жанабини дейни, йалварэрыз, сабурлуклан сеслә бизи кысадан.

⁵ Биз булдук, ани бу адам – бир беладыр. О калкындырэр хепси иудейлери бүтүн дүннедә хем бир өнжүдүр назорейлерин сектасында.

⁶ О кыйышты артык мындарласын Айоз бинайы, ама биз туттук ону /да истедик даава йапмаа бизим закона гөрә,

⁷ ама аскер бинбашы Лисий, гелип бүүк куветлән, капты ону бизим елимиздән

⁸ да бизә, онун кабаатчыларына, сымарлады, гелелим Жанабинә/. Сән ону соруй чекирсейдин, вар нижә кендин дә аннайасын хепсини буннары, нейлән биз ону кабаатлээрыз».

⁹ Орадакы иудейләр, кабаатламайа катылып, дедиләр, ани хепси буннар хақына аслы.

*Павли доорудэр кендини
Феликсин өнүндә*

¹⁰ Кулланышы Павлийә нышан йапты, ки лафетсин. Павли бөлә деди: «Билерим, ани Жанабин чок йыллар даава йапэрсын бу миллетә, онуштан севинчлән бакажам, чыкарайым доорулууму.

¹¹ Жанабин кендин вар нижә аннайасын, ани йок оники гүндән зеедә, незамандан бән гиттим Иерусалимә, баш иилдейим Аллаха.

¹² Оннар не Айоз бина ичиндә, не синагогалар ичиндә, не да каба ичиндә бени булмадылар бириннән лафедәркән йада карышмалык инсан арасында йапаркан.

¹³ Оннар йок насыл сана, чыкарып, гөстерсиннәр бунун аслысыны, нейлән шинди бени кабаатландырэрлар.

¹⁴ Ама шаатлык едерим Жанабинә, ани измет едерим benim бобаларын Аллахына о йола гөрә, ани оннар сайэрлар бир секта. Инанэрым хепсини, не вар йазылы Законда хем пророкларда.

¹⁵ Умут едерим Аллаха, нижә оннар да инанэрлар, ани олажэк өлүлерин дирилмеси, нижә доорулара, хем өлә доору олмайанара да.

¹⁶ Онуштан бән чальшэрым, ки херзаман пак үзлән олайым Аллахын хем инсанын өнүндә.

¹⁷ Чок йыллардан сора гелдим, ки гетирейим йардым миллетимә хем курбан Аллаха.

¹⁸ Бән курбан гетириркән, Асийадан кими иудейләр хызландылар үстүмә Айоз бинада. О вакыт бән пакландыйдым, долайымда да калябалык йада карышмалык йокту.

¹⁹ Оннар кендилери ләазымды гелсиннәр Жанабинин өнүнә да кабаатландырсыннар бени, еер варса не аалашсыннар бендән.

²⁰ Йада, бурада оланнар сөлесиннәр, не кабаат бендә булдулар, ачан чыкардылар бени Си-недрионун өнүнә?

²¹Салт бир лафтан каарä, ани баардым, ки чыкарылдым оннарын онүнä: „Олүлерин дирилмеси ичин бän бүүн даава олэрым сизин онүнүздä“».

²²Феликс, ангысы ии билärди Иисусун йолуну, атты даавайы башка вақыда да деди: «Сизин ишинизи аараштыражам, ачан гележек бинбашы Лисий».

²³Сора о сымарлады ўзбашына беклесин Павлийи, ама таа сербест браксын хем дургутмасын йакын оланнарыны, ки измет етсиннär она.

Павли насаат едер Феликсä

²⁴Биркач гүндän сора Феликс гелди кенди карысыннан, Друзиллайлан, ангысы иудейкайды, чаартты Павлийи да сеследи онун лафыны Иисус Христозун инаны ичин.

²⁵Ачан Павли башлады сөлемäя доорулук ичин, кендини запламак ичин хем Аллахын гелän даавасы ичин, Феликс титсиленди да деди: «Шиндилик гит, ачан булажам вақыт, енидän чаардажам сени».

²⁶Бунуннан барабар о умут чекärди, ани Павли она пара вережек, ки салверсин ону. Онуштан сыкча чаардарды да лафа дурарды онуннан.

²⁷Ики йлы гечтиктän сора Феликсин еринä гелди Порций Фест. Феликс, ани истеди беендирсин кендини иудейлерä, бракты Павлийи капанда.

Павли истеер

Кесарын даавасыны

25 Фест, бу долайа гелдиктän ўч гүн сора, Кесарийа касабасындан гитти Иерусалимä.

²Бүүк попазлар хем иудейлерин ондержилери аалаштылар она Павлидän да йалвардылар,

³ки оннара бир хатыр йапсын да гетиртсин Павлийи Иерусалимä. Оннар неетленärдилär колламаа ону йолда хем өлдүрмäя.

⁴Ама Фест жувап етти, ани Павли дурэр бекчилик алтында Кесарийа касабасында, хем ани о кендиси тездä орайы гидежек.

⁵Сора деди: «Сизин араныздан заабитлердän гелсиннär бенимнän барабар, да варса бир йаннышлык бу адамда, ону кабаатласыннар».

⁶Фест калмады оннарын арасында секиз-он гүндän зеедä. Сора йолланды Кесарийа касабасына. Икинжи гүнү отурду даава скемнесинä да сымарлады, гетирсиннär Павлийи.

⁷Ачан ичйанына гирди Павли, иудейлär, ани гелдийдилär Иерусалимдän, сардылар ону доз-долай, кабаатламаа башладылар чок аар лафларлан, нейин аслысыны гөстерämärдилär.

⁸Павли доорулууну бөлä чыкарды: «Беним йок кабаатым иудейлерин законуна каршы, не да Айоз бинайа каршы, не да Кесара каршы».

⁹Фест, ангысы иудейлерä истеди хатыр йапмаа, сорду Павлийä: «Истеерсин ми гидäсин Иерусалимä, ки сана орада даава йапайым буннар ичин?»

¹⁰Павли жувап етти: «Бän дурэрым Кесарын даава скемнесин онүндä, нередä бана даава лäйзым олсун. Иудейлери бän бишейлän гүжендирмедим, нижä сän дä ии билерсин.

¹¹Еер кабаатлысайдым хем йаптысайдым бишей, ки өлүмнән же- заланайым, өлмөктән чекинмеерим. Ама еер йоксайды бишей аслы, нейлән бени кабаатландырэрлар, озаман йок насыл кимсей бени версин оннарын елиnä. Истеерим Кесарын даавасыны!»

¹²Фест, лафедип кенди йардым- жыларыннан, жувап етти: «Сән истедин Кесарын даавасыны, Кесара гидежән».

*Фест падишах
Агриппайа данышэр*

¹³Биркач гүндән сора падишах Агриппа хем Вереника* гелдилэр Кесарийа касабасына Фести сел- ләннемäя.

¹⁴Чүнкү чок гүн орада булундулар, Фест аннатты падишаха, нижә дурэр Павлинин иши, да деди: «Бурада калма Феликстән вар бир капанжы.

¹⁵Бән Иерусалимдейкән, ондан аалаштылар бүүк попазлар хем иудейлерин аксакаллары да истедилэр, кабаатлы булайым ону.

¹⁶Бән жувап еттим оннара, ани ромалыларда йок алышмак вер- мää адамы өлүмä, таа үзлештир- медийнән ону кабаатчыларлан хем вермедийнән она колайлык, доорулууну чыкарсын онда, нейлән ону кабаатландырэрлар.

¹⁷Ачан оннар гелдилэр бурайы, бән хич ойаланмадым да икинжи гүнү, отуруп даава скемнесинä, емир еттим, гетирсиннär ону.

¹⁸Ама онун кабаатчылары, аякча калкып, бир дә көтү ишин ас-

лысыны гөстерäмедилär, нейлән бән санардым, ани кабаатланды- ражэклар ону.

¹⁹Саде онуннан чекишлери варды кенди диннери ичин хем бир Адам ичин, ады Иисус, Ангысы өлдү, ама Павли сөлеер, ки йашээр.

²⁰Бән билмärдим, насыл бу иш- лери аараштырайым, онуштан сордум: „Истеерсин ми гитмää Иеру- салимä, ки орада даава йапылсын сана буннар ичин?“

²¹Ама Павли истеди, ки бекчи- лик алтында тутулсун императо- рун карары ичин. Онуштан бән сымарладым, ки тутсуннар ону бән Кесара** йоллайынжә».

²²Агриппа деди Фестä: «Истеерим сеслейим бән дә бу адамы». «Йаарына сеслейежән», – жувап етти Фест.

²³Ергеси гүнү Агриппа хем Ве- реника бүүк донаклыклан гелди- лär да гирдилär аудиторийаа аскер бинбашларыннан хем касабанын анылмыш адамнарыннан барабар. Фестин сымарламасына гөрä ичери гетирдилär Павлийи.

²⁴Фест деди: «Падишах Агриппа хем хепси, ким бурада бизим- нән! Сиз гөрерсиниз о адамы, ки- мин ичин бүтүн иудей халкы, хем Иерусалимдä, хем бурада бана йалварды, баарып, ани о диил лääзым йашасын.

²⁵Ама бән булдум, ани о би- шей йапмады, ки жезалансын өлүмнән. Чүнкү кендиси истеди даава кессин она император, бән карарладым ону императора йол- ламаа.

* 25:13 Вереника – Агриппанын кызкардашы. ** 25:21 Кесар – Рома императору Нерон.

²⁶Бендә йок аслы ачыкланмыш бишей, ки йазайым беним чорба-жыма. Онун ичин чыкарттым ону сизин өнүнүзә, хем айырыжа сенин өнүнә, падишах Агриппа, ки аараштырдыктан сора олсун не йазайым.

²⁷Зерә санэрым, ки уйгун олмаз йоллайым бир капанжыйы, ачык-ламадаан нейлән кабаатлы».

*Павли чыкарэр доорулууну
Агриппанын өнүндә*

26 Агриппа деди Павлийә: «Верилер изин, лафедәсин кендин ичин». Озаман Павли, узадып елини, башлады доорулууну чыкармаа:

²«Падишах Агриппа! Сайэрым кендими мутлу, ани бүүн вар колайлыым доорулууму чыкарайым сенин өнүндә хепсиндән, нейлән иудейләр бени кабаатландырэр.

³Ен чок севинерим, чүнкү Жанабин билерсин иудейлерин хепси адетлерини хем сорушларыны. Онуштан йалварэрым, сеслә бени сабурлу.

⁴Хепси иудейләр билерләр, насыл йашадым баштан, генчлиимдән кенди халкымын арасында хем Иерусалимдә.

⁵Бени чоктан таныйэрлар хем еер кайыл олурсайдылар, шаатлык едәбилерләр, ани йашадым нижә бир фарисей, бизим динин ен сыкы бөлүмүнә гөрә.

⁶Да шинди дурэрым даава өнүндә умудум ичин она, не Аллах адады бизим бобалара.

⁷Хепси бизим оники сенселә умутлан беклеер, бу адамак таманнансын, измет едерәк Аллага

шереметликлән гежә-гүндүз. Тә бу умут ичин, падишахым, кабаатландырэрлар бени иудейләр.

⁸Нечин сизә инанылмаз гөрүнүр, ани Аллах өлүлери дирилдер?

⁹Доору, ани бән дә санардым, ки ләазым куветлән каршы гиде-йим Назаретли Иисуса.

¹⁰Өлә да йаптым Иерусалимдә. Бүүк попазлардан заабитлик кабледип, чойуну Аллахын айоз халкындан кападым зындана. Ачан оннар өлүмә верилдиләр, бән дә сес вердим оннара каршы.

¹¹Хепси синагогалары гезерәк, чок сыра оннары жезалардым хем зорлардым, көтүлесиннәр Иисусу. Бән өлә кудурмуштум, ки артык йабанжы миллетлерин касабаларына да гидәрдим оннары кооламак ичин.

¹²Бу неетлән йолландым Дамаск касабасына заабитликлән хем бир маасуз сымарламаклан, не алдыйдым бүүк попазлардан.

¹³Үүлендә, падишахым, йолда гөрдүм бир шафк гөктән, таа кескин гүнүн айдыннындан, ани айдыннатты беним хем йолдашларымын долайыны.

¹⁴Хепсимиз ерә дүштүк. Бән ишиттим бир сес, ани деди бана чыфyt дилиндә: „Саул! Саул! Нечин Бени коолээрсын? Зор сана гитмәә казаа каршы“.

¹⁵Озаман сордум: „Саабим, Кимсин Сән?“ Сааби деди: „Бәним – Иисус, Кими сән коолээрсын.

¹⁶Хайди шинди калк аякча да дик дур, зерә Бән гөрүндүм сана, ки койайым сени изметкәр хем шаат, нижә оннар ичин, не гөрдүн хем не дә ачажам сана.

¹⁷Сени куртаражам кенди халкындан хем башка миллетлердән, кимä Бән сени йоллээрэм,

¹⁸ки ачасын оннарын гөзлери-ни, да дөнсүннәр каранныктан айдыннаа хем шейтанын кувединдән Аллаха, еденсиннәр афетмәк гүнахларындан хем бир пай оннарлан, ким айозланәр инаннан Бана“.

¹⁹Онуштан, падишах Агриппа, бән каршы дурмадым гөктән гөрүнмейä.

²⁰Насаат еттим илкин Дамаск касабасында, сора Иерусалимдä инсана, сора бүтүн Иудейа ериндä хем йабанжы миллетлерä, ки пишман олсуннар гүнахларындан, дөнсүннәр геери Аллаха да йапсыннар, не йарашыр бу пишманныкта.

²¹Тä бунун ичин туттулар бени иудейләр Айоз бина ичиндä да бактылар параламаа.

²²Ама йардым кабеттим Аллахтан да бүүнädән йашамакта булунэрэм хем шаатлык едерим күчүүнä-бүүнä. Бишей зедä сөләмее-рим ондан каарä, не пророклар хем Моисей сөледи, ки лäазым таманнансын.

²³Оннар сөледи, ани Христос лäазымды зетленсин да олсун өлүлердән илк дирилән, хаберлесин айдынныи Кенди халкына хем йабанжы миллетлерä».

²⁴Ачан Павли бүтүрлү доорулууну чыкарарды, Фест бүүк сеслән деди: «Павли, сән делийсин! Сенин чок үүренмишлиин сени акылдан чыкарэр!»

²⁵«Диилим дели, чок хатырлы Фест! – жувап етти Павли. – Ама

бән сөлеерим аслы хем акыллы лафлар.

²⁶Буннары билер падишах. Онун ичин гиргин лафедерим онун өнүндä хем санмээрэм, ани падишаха буннардан калды саклы бишей, зерä буннар олмадылар бир көшедä.

²⁷Инанэрсын мы, падишах Агриппа, пророклары? Билерим, ани инанэрсын!»

²⁸Агриппа деди Павлийä: «Бени йакын инандырдын христиан олайым!»

²⁹Павли деди: «Аллах версин, таа тез йада таа геч, диил салт Жанабин, ама хепси, ким сеслеер бүүн бени, беним гиби олсуннар, бу синжирлердән каарä».

³⁰/Ачан Павли деди буну,/ падишах, кулланыжы хем Вереника, хем хепси орада отураннар калктылар.

³¹Топланып бир тарафта, лафеттиләр бири-бириннән, ани бу адам йапмээр бир дä көтүлүк, ани лäазым олсун жезалансын өлүмнән еки капаннан.

³²Агриппа деди Фестä: «Варды нижä салвермäй ону, еер о истäмейди Кесарын даавасыны».

Павли гидер Ромайа

27 Ачан карар алынды, ки Италийаа үзелим гемийлән, Павлийи хем таа биркач капанжыйы вердиләр бир үзбашынын елинä, Августун полкундан, ады Иулий.

²Биз пиндик бир гемийä Адрамит касабасындан, ангысы лäазымды үзсүн Асийанын йанындан, да йола чыктык. Бизимнән гелди

Аристарх Македонийадан, Салоник касабасындан.

³Икинжи гүнү етиштик Сидон касабасына. Иулий ии гөтүрәрди кендини Павлийлән. О кайыл олду, ки Павли долашсын кенди достларыны, ки оннар йардым етсиннәр она.

⁴Орадан йолландыктан сора Кипрунун лүзгердән корунмуш йанындан гечтик, зерә каршы лүзгәр есәрди.

⁵Гечтийнән денизи Киликийа хем Памфилийа бойундан, етиштик Ликийанын Мира касабасына.

⁶Орада ўзбашы булду Александрийа касабасындан бир геми, ани ўзәрди Италийайа, да пиндирди бизи она.

⁷Чок гүннәр йаваш ўздүк, да зор-зоруна анжак етиштик Книд касабасынын ачыклыына. Лүзгәр бизи дургудурду, Салмон бурнусуну долайлайып, гечтик Крит аданын лүзгердән корунмуш йанындан.

⁸Зар-зор гечтик аданын бойундан, да етиштик бир ерә, ады Гөзәл Лиманнар, ани йакын Ласейа касабасына.

⁹Гечти чок вакыт, да йолжулук су ўстүндә артык олду коркунч, зерә оруч гүнү* гечтииди. Павли, данышып хепсинә, деди:

¹⁰«Адамнар! Бән гөрерим, ани ўзmemиз белалы олажэк хем зарар гетирежек диил саде гемийә хем ўклү мала, ама бизим кенди йашамамыза да».

¹¹Ама аскер ўзбашы таа чок сеследи капитаны хем геминин чорбажысыны, некадар Павлийи.

¹²Чүнкү о лиман диилди ии кышламак ичин, чойу карарлады, ки гиделим орадан да денейелим, еер олурса колай, етишмәә Финиксә, Крит аданын бир лиманына, кышламак ичин. Орасы ўүленгүнбатысына хем пойраз-гүнбатысына доору бакэр.

Саургун дениз ўстүндә

¹³Башлады ўүлендән бир илин лүзгәр есмәә, да оннар, санып, ки истедии олду, ченгели алдылар да башладылар ўзмәә Крит аданын бойундан.

¹⁴Ама гечмеди чок вакыт, аданын ўстүндән копту бир фуртуналы лүзгәр, ады Евракилон**.

¹⁵Геми фуртунадан тутулду, ангысына каршы гидәмеди, онуштан гемийи брактык, сүрүкленсин.

¹⁶Сыйынып күчүк бир аданын, ады Кавда, лүзгердән корунмуш йанына, анжак запедәбилдик геминин кайыыны.

¹⁷Кайыы калдырдыктан сора, чатыларын йардымыннан, гемийи кушаттылар. Коркарак, геми конмасын Сирт көрфезинин кумнукаларына, салвердиләр елкеннери да брактылар лүзгердән сүрүкленсиннәр.

¹⁸Ертеси гүнү боран бизим гемийә өлә чарпарды, ани башладылар атмаа ўкленмиш маллары дениз ичинә.

¹⁹Ўчүнжү гүнү кенди еллеримизлән аттык геминин такымнарыны.

²⁰Чүнкү чок гүн гөрүнмеди не гүнеш, не да йылдызлар, боран да

* 27:9 Оруч гүнү – иудейлерин «Йом Киппур» йортусу, ани сентәбри еки октәбри айында йортуланэр. ** 27:14 Евракилон – пойраз-гүндуусу лүзгәр.

пек каавиленди, сонда хептән кайбеттик умуду куртулмак ичин.

21 Чок вакыт имедиләр, онуштан Павли, ортайа чыкып, оннара деди: «Адамнар! Ләйзымды сеслейәсиниз бени да айырылмайасыныз Крит адасындан. Озаман биз чекмейежейдик бу белалары хем зарарлары.

22 Шинди сизә данышэрым: Үрекленин! Зерә кимсей кайбелмейежек, саде геми йок олажэк.

23 Бу гежә гөстерилди бана бир ангил Аллахтан, Кимә баалыйым хем измет едерим, да деди:

24 „Коркма, Павли! Сән ләйзым чыкасын Кесарын өнүнә. Да тә, Аллах сенин хатырын ичин куртарэр хепсини, ким сениннән барабар үзерләр“.

25 Онуштан үрекленин, адамнар! Бән инанэрым Аллахы, хепси өлә олажэк, нижә сөленди.

26 Ама бизим геми ләйзым уурасын бир ада үстүнә».

27 Ондөрдүнжү гежә сүрүкленәрдик Адриатика денизиндә. Йакын гежә йарысына гемижиләр шүпеленмәә башладылар, ани йаклашэрыз куруйа.

28 Өлчтүләр денизин деринниини да булдулар, ани ирми стынжин, сора, таа бираз гидип, енидән өлчтүләр да булдулар онбеш стынжин*.

29 Сақынарак, ки гемимиз урулмасын бир ташлы ерә, аттылар арка тарафтан дөрт демир ченгел да бакардылар тез айдыннансын.

30 Бу вакыт гемижиләр качмаа денедиләр гемидән. Йапынарак сансын истеерләр салвермәә чен-

геллери геминин өнүндән, индирдиләр кайыы денизә.

31 Озаман Павли деди аскер үзбашына хем аскерлерә: «Еер буннар калмарсайдылар гемидә, олмайажэк насыл куртуласыныз».

32 Аскерләр озаман кестиләр кайыктан чатылары да брактылар кайык дүшсүн.

33 Гүн дууажэйкан, Павли йалварды хепсинә, исиннәр. О деди: «Бүүн ондөрт гүн, нижә кушку дурэрысыныз. Хич бишей имейип, ач дурдунуз.

34 Онуштан, йалварэрым сизә, ийин. Бу ләйзым сизин куртулманыз ичин, зерә кайбелмейежек сиздән бир дә сач билә башыныздан».

35 Бу лафлары сөледиктән сора алды екмәә, хепсинин өнүндә шүкүр етти Аллаха да, кырып екмәә, башлады имәә.

36 Озаман хепси үреклендиләр да екмек идиләр.

37 Гемидә хепсимиз икиүз етмиш алты кишидик.

38 Дойундуктан сора башладылар илиннетмәә гемийи, атып боодайы дениз ичинә.

39 Ачан айдыннанды, гемижиләр танымадылар о ери, ама гөрдүләр бир көрфез, нередә варды кумсаллык. Орайы истедиләр, еер олурса колай, кондурсуннар гемийи куруйа.

40 Чатылары кесип, ченгеллери денизә брактылар. Хеп о заманда дүменин чатыларыны чөздүләр да, өн елкени лүзгерә верерәк, гемийи кумсаллаа доору дооруттулар.

41 Геми бир кум үүсеклинә чарпты да орайы конду. Өнү кума

* 27:28 20 стынжин – 40 метра; 15 стынжин – 30 метра.

сапланды да кымылдамаз олду, геерисини са далгалар, урарак, башладылар парчаламаа.

⁴² Аскерләр неетленди өлдүр-сүннәр капанжылары, ки үзүп кенара качмасыннар.

⁴³ Ама үзбашы, ангысы истәрди Павлийи куртармаа, дургутту бу нееттән оннары да сымарлады, ким билер үзмәә, илкин атласын да үз-сүн кенара,

⁴⁴ сора өбүрләр, кимиси тафта-ларлан, башкалары геминин пар-чаларындан тутунуп, кенара чык-сыннар. Бутүрлү хепси саа-селәм кенара чыктылар.

Үч ай Малта адасында

28 Куртулдуктан сора анна-дык, ани аданын ады Малта.

² Ерлиләр даврандылар бизә гөрүлмемиш бир конакчылыклан. Чүнкү хава йаамурлуйду хем суук-ту, йактылар бир атеш да ии каб-леттиләр хепсимизи.

³ Павли топлады бир йывын чалы-чырпы да атты атешә. Бу вакыт бир зихирли йылан чыкты сыжак-тан да Павлинин елинә йапышты.

⁴ Ачан ерлиләр гөрдүләр йыла-ны Павлинин елиндә асылы, де-диләр бири-биринә: «Мутлак бу адам бир өлдүрүжү, зерә дениз-дән куртулмушкан, доорулук ал-лахкасы хеп оқадар ону бракма-ды, йашасын».

⁵ Ама Павли силкти йыланы атеш ичинә да хич бир дә зарар чекмеді.

⁶ Ерлиләр бекләрдиләр, гөрсүн-нәр, нижә онун гүүдеси шише-

жек, йада о ап-ансыздан дүшежек өлү. Ама узун вакыт беклейип да, гөрүп, ани она олмады бир дә зар-рар, диштирдиләр фикирлерини да дедиләр, ани о – бир аллах.

Публийин бобасы алыштырыләр

⁷ О ерин йакынында варды ада-нын өндөржисинин мералары. Онун адыды Публий. О каблетти бизи да үч гүн хавезлән конаклады.

⁸ Публийин бобасы дизентери-йа йангыннындан йатарды. Пав-ли гитти онун йанына, дуа етти, койуп еллерини үстүнә, да алыш-тырды ону.

⁹ Бу олдуктан сора адада калан хасталар да гелдиләр да алышты-рылдылар.

¹⁰ Ачан орадан йолланардык ге-мийлән, бизә йаптылар бүүк икрам, вердиләр хепсини, не ләәзым йола.

Павли етишер Рома касабасына

¹¹ Үч айдан сора биз йола чык-тык бир Александрийа гемисин-нән, ани кышламышты бу адада. Бу геминин ады Диоскури*, ки-мин сураты ойулуйду геминин он тарафында.

¹² Етиштик Сиракуза касабасы-на, нередә калдык үч гүн.

¹³ Орадан йолланып, Ригийа ка-сабасына вардык. Бир гүндән сора башлады үүлен тарафындан лүз-гәр есмәә. Икинжи гүнү етиштик ПUTEОЛИ касабасына.

¹⁴ Орада булдук кардашлары, ани йалвардылар, калалым еди гүн оннарда. Сонда етиштик Ро-ма касабасына.

* 28:11 Диоскури – икиз аллахлар, Кастор хем Поллукс.

¹⁵Орадакы кардашлар, хабер алып бизим ичин, чыктылар Аппий Чаршысына хем Ыч Конак евинә кадар бизи каршыламаа. Павли, гөрүп оннары, шүкүр етти Аллаха да үрекленди.

¹⁶Биз етиштик Рома касабасына, /аскер үзбашы верди капанжылары бекчилерин заабидинә, ама/ Павлийә изин верилди, айыры йашасын бир аскерлән, ангысы бекләрди ону.

Павли насаат едер Ромада

¹⁷Ыч гүндән сора Павли теклиф етти иудей өндөржилерини. Оннар топландыйнан, деди оннара: «Кардашлар! Бән бишей халкымыза каршы йада бобаларымызын адетлеринә каршы йаппадым. Хеп окадар бән Иерусалимдә тутулдум хем верилдим ромалыларын елинә.

¹⁸Ромалылар соруша чектиктән сора истәрдиләр колверсиннәр бени, зерә йок бендә бир дә кабаат өлүм ичин.

¹⁹Ама, чүнкү иудейләр буна каршы дурдулар, ләазым олду, ки истейим Кесарын даавасыны. Буна бакмайарак истәмеерим амазламаа кенди инсанымы.

²⁰Ама йа бакын нечин сизи чаарттым: ки сизиннән гөрүшейим хем лафедейим, зерә Израйлин умуду ичин бән баалыйым бу синжирлән».

²¹Оннар дедиләр она: «Биз кабетмедик бир да кийат сенин ичин иудейлердән. Бурайы да гелән кардашлардан кимсей сенин ичин көтү бишей сөләмеді.

²²Ама биз истеериз сендән ишитмәә, ки аннайалым, нижә сән дү-

шүнерсин, зерә билериз, ани бу сектайа херердә каршы чыкылтәр».

²³Белли еттиляр бир гүн, да таа чоклук топланып евдә, нередә Павли каларды, Павли аннатты хем шаатлык етти оннара Аллахын Падишахлыы ичин. Моисейин Законундан хем пророктардан бакты оннары инандырсын Иисуса, лафедеярәк сабаадан авшамадан.

²⁴Кимиси инанды онун лафларыны, ама кимиси инанмарды.

²⁵Оннар евә йолландылар бири-бириннән чекишерәк. Оннара таа гитмедәән, Павли деди: «Ии сөледі Айоз Дух сизин бобаларыныза пророк Исаянын аазындан, ачан деди:

²⁶„Гит бу халка да сөлә: ишидип ишидеженез, ама аннамайажэныз, бакып бакажэныз, ама гөрмейеженез.

²⁷Зерә бу халкын үреклери уйвашык олду, кулакларындан зор ишидерләр, гөзлерини кападылар, ки гөзлериннән гөрмесиннәр, кулакларындан ишитмесиннәр, үреклериннән аннамасыннар, да дөммесиннәр Бана, алыштырайым оннары“.

²⁸Онуштан биләсиниз, ани Аллахтан бу куртулмак ичин хабер йолланылды тайфәннара, оннар буну сеслейежек».

²⁹Ачан бу лафлары деди, иудейләр гиттиляр, үфкели чекишерәк бири-бириннән./

³⁰Павли йашады таман ики йыл бир евдә, ангысыны кендиси кирайлан тутту. Бурада кабледәрди хепсини, ким она геләрди,

³¹Аллахын Падишахлыы ичин хаберледі хем үүретти Сааби Иисус Христос ичин бүүк гиргинниклән хем хич бир көстексиз.

ИАКОВУН КИЙАДЫ

1 Бән, Иаков, Аллахын хем Сааби Иисус Христозун чыраа, дааныкта оники тамызлаа селәм йоллээрým.

Дененмәк хем йанылмак

2 Бүтүн севинмеликлән кабледин, кардашларым, ачан гечерсиниз хертүрлү денемеклердән,

3 билерәк, ани денемекләр инанда сизи дайанмайа алыштырәр.

4 Бакын, дайанмак ишини таман йапсын, ки сиз таманнанмыш хем кусурсуз оласыңыз, хем хич бир кедериниз олмасын.

5 Еер сиздән бирисинә аарифлик етишмәрсейди, истесин Аллахтан, Ангысы жөмертликлән херкезинә верер, хич маана аарамээр, да она верилежек.

6 Ама салт инаннан истесин, хич шүпеленмейерәк, зерә ким шүпеленер, о бензеер дениз далгасына, ани лүзгердән кооланэр хем саурулэр.

7 Бөлә адам санмасын, ани Саабидән бишей кабледежек.

8 Адам, ани икилеер, карарсыздыр хепси йаптыкларында.

9 Ашаа бойдан кардаш севинсин кенди үүсеклиннән.

10 Зенгин олан үүнсүн кенди алчаклыыннан, зерә о да кыр чичәә гиби гечежек.

11 Ачан гүн кызгын сыжааннан дууэр, от куруйэр, отун чичәә ерә дүшер, гөрүшү хем гөзеллии кайбелер. Хеп өлә зенгин олан да,

кенди ишлерини йапаркан, сөрпешер.

12 Не мутлу адам, ким дайанмаклан денемеклери гечирер, зерә, дененмиш олуп, йашамак фенецини кабледежек, ани адады Сааби хепсинә оннара, ким Ону север.

13 Ким дененмектә йанылэр, демесин: «Аллах бени йанылтты», зерә Аллах Кенди көтүлүклән йанылдылмаз хем башка биркимсе-йи дә йанылтмаз.

14 Ама херкез, ким йанылэр, кенди истемесиннән чекилмиш, алданэр.

15 Сора истемеси, гебә калып, гүнахы дуудурэр, гүнах да, олгуннандыйнан, өлүм гетирер.

16 Севгили кардашларым, алданмайын!

17 Хер ии верги хем хер таман баашыш йукардан гелер, Бобадан, Ани йаратты гөктеки шафклары, да Ангысында йок диишилмәк не дә дөнеклик гөлгеси.

18 О Кенди истедиинә гөрә йапты, ки биз дууалым аслылык сөзүннән да еденелим илк ери оннарын арасында, не О йаратты.

Ишитмәк хем таманнамак

19 Буну ии билин, севгили кардашларым, херкези сеслемейә чабук олсун, лафетмейә йаваш хем үфкеленмейә сабур олсун.

20 Зерә инсан үфкеси Аллахын доорулууну йапамаз.

²¹ Онуштан бракылын хертүр-лү кирли ишлердән хем көтүлүктән, ани хер тарафа йайылмыш, да йавашлыклан кабледин екилмиш сөзү, ани вар нижә куртарсын жаннарынызы.

²² Аллахын сөзүнү саде ишит-мәклән кендинизи алдатмайын, Аллахын сөзүнүн таманнайыжылары олун.

²³ Зерә ким сөзү ишидип таманнамээр, о адам бензәр оләр бири-синә, ангысы айнада бакәр үзүнә да гөрер, насылдыр кендиси,

²⁴ бактыктан сора гидер да, не-сой кендиси, хемен унудәр.

²⁵ Ама ким ии бакәр о таман За-кона, ани сербестлик верер, да ону илери доору таманнээр, диил нижә бир унудан сеслейижи, ама нижә бир чалышкан ишчи, бу адам кенди ишиндә мутлу олажэк.

²⁶ Еер биркимсей кендини ал-лахчы сайарсайды, ама кенди ди-лини запламарсайды, о кенди-кен-дини алдадәр, онун аллахчылыгы да наафилә.

²⁷ Аллах Бобанын өнүндә темиз хем кусурсуз аллахчылык будур: зеег чекән үөсүзлери хем дулла-ры долашмаа хем кендини дүнне-дән лекесиз тутмаа.

Зенгиннәр хем фукааралар

2 Кардашларым! Инанжы ола-рак Иисус Христогоза, бизим метин Саабийә, кимсейә пай тут-майын.

² Сөзгелиши, еер сизин топлан-тыныза геләрсейди бир адам, ал-тын үзүклән хем зариф рубайлан гийиймни, хем бир фукаара, кир-ли рубайлан гийиймни,

³ еер зариф гийиймни адама де-йәрсединиз: «Буйурун, отурун бу ии ердә», ама фукаарайа дейәрсе-диниз: «Сән дур орада», еки: «Отур бу ерә, аяакларымын ужунда»,

⁴ озаман айырмак йапмээрсыныз мы хем көтү неетли маанажылар олмээрсыныз мы?

⁵ Севгили кардашларым, сесле-йин. Сечмеди ми Аллах бу дүнне-дә фукаара оланнары, ки инанда зенгин олсуннар хем мирасчы па-дишахлыкта, ангысы аданды он-нара, ким Аллахы север?

⁶ Ама сиз фукааралары ашаа-ландырэрсыныз. Зенгиннәр диил ми оннар, ким сизи езер хем даава өнүнә сүрүклеер?

⁷ Диил ми оннар, ким көтүлеер гөзәл ады, ани сизә верилди?

⁸ Еер Падишахын Законуну та-маннарсайдыныз Айоз Йазыйа гөрә: «Севәсин йакын оланыны, нижә кендини», ии йапэрсыныз.

⁹ Ама еер биркимсейә пай тутар-сайдыныз, озаман гүнах йапэрсы-ныз, хем Айоз Закон сизи кабаат-лы буләр нижә закон басыжыла-рыны.

¹⁰ Зерә ким бүтүн Закону та-маннарсайды, ама салт бир сы-марламайы басарсайды, кабаатлы хепсинә каршы оләр.

¹¹ Зерә Ким деди: «Ороспулук йапмайасын», хеп О деди: «Өл-дүрмейәсин» дә. Еер ороспулук йапмарсайдын, ама өлдүрүрсе-дин, хеп бир сән закон басыжысы олэрсын.

¹² Öлә лафедин хем öлә ишле-йин, нижә оннар, ким даавалы ола-жэк Айоз Закона гөрә, ани сер-бестлик верир.

¹³Зерä ажыйанлыксыз даава олажэк оннара, ким башкаларыны ажымээр. Ажыйанлык даавадан таа үстүндүр.

Инан хем ши

¹⁴Кардашларым, не файда олажэк еер биркимсей дейәрсейди, ани онун инаны вар, ама ишлери йок? Вар мы нижә бусой инан ону куртарсын?

¹⁵Еер кардаш йада кызкардаш рубасызсайды хем оннарын хергүнкү имеелии йоксайды,

¹⁶да сиздән бириси дейәрсейди: «Гидин услулукта, йысынын хем дойунун», ама вермәрсейди оннара, не гүүдә ичин ләазым, не файда олур?

¹⁷Хеп өлә инанын да ишлери олмарсайды, инан өлү олэр.

¹⁸Беки дә биркимсей дейежэк: «Сендә вар инан, бендә вар ишләр». Гөстер бана сенин ишсиз инаныны, бән дә сана беним инанымы ишлеримнән гөстережәм.

¹⁹Сән инанэрсын, ани Аллах бирдир. Ии йапэрсын. Фена духлар да инанэрлар хем титирерләр.

²⁰Истеерсин ми сән, адам, бош кафалы, биләсин ани инан, ишлери йоксайды, файдасыздыр?

²¹Бизим боба Авраам ишлериннән доору сайылмады мы, гетирип кенди оолуну Исаакы курбан оларак курбанлык үстүндә?

²²Гөрерсин ми, ани онун инаны ишлериннән барабар ишләрди да инаны ишлериннән таман олду?

²³Бүтүрлү таманнанды Айоз Йазынын сөзлери: «Авраам инанды Аллахы да бунуннан доору са-

йылды». Онуштан Авраама Аллахын досту денилди.

²⁴Есап алэрсын мы, ани инсан кенди ишлериннән доору сайылэр, ама диил салт инаныннан?

²⁵Хеп өлә маскара Раав да ишлериннән доору сайылмады мы, ачан конаклады гөзчүлери да чыкарды оннары касабадан, ки геери башка йолдан гитсиннәр?

²⁶Нижә духсуз гүүдә өлү, хеп өлә ишсиз инан да өлү.

Дилимизи кулланмак

3 Кардашларым, чойунуз үүреджи олмайын, зерä билерсиниз, ани бизä бир таа кескин даава олажэк.

²Зерä хепсимиз чок сыра йанылэрыз. Ким лафлан йанылмээр, о таман адам, ангысы вар нижә тутсун чылбырда бүтүн гүүдесини.

³Биз бейгирлерин аазларына кантырма койэрыз, ки тербеелейлим оннары. Бүтүрлү оннарын бүтүн гүүделерини кулланэрыз.

⁴Йа бакын, не бүүк гемиләр серт лүзгерлердән гөтүрүлер, ама не күчүк дүменнән кулланылы, оннар гидерләр орайы, нерейи гемижги истеер.

⁵Хеп өлә дил дә, гүүдедә күчүк бир ек, ама бүүк ишләрлән үүнәр. Бакын, бир күчүк атеш не бүүк бир даа тутуштуруп-йакэр.

⁶Дил дә атеш гибидир, гүүдемизин еклери арасында бир көтүлүк дүннеси. Дил бүтүн гүүдемизи кирледер хем йашамамызын текерлеени кыздырэр, зерä кенди дә жендем атешиндән кыздырылан.

⁷Хербир сой жанаварлар, кушлар, сүрүнөннәр хем дениздә йашайаннар адамдан запланды.

⁸Ама дили кимсей заплаймээр. О бир фенолык, долу өлүм зихириннән, ангысыны кимсей дургудамээр.

⁹Дилимизлән Аллах Бобайы метиннеериз, хеп о дилимизлән инсаннары бетвалээрыз, ангылары Аллаха тыпкы йарадылды.

¹⁰Хеп бир ааздан чыкэр хем метинник, хем бетва! Олмаз бөлә олсун, кардашларым.

¹¹Олур му насыл бир сызынтыдан аксын хем татлы, хем ажы су?

¹²Кардашларым, йок насыл инжир фиданы йапсын зейтин, йада баа чотуу йапсын инжир. Хеп өлә, йок насыл бир сызынтыдан аксын хем тузлу, хем татлы су.

Ики сой аарифлик

¹³Ким сизин аранызда аариф хем акыллы? Кенди йаптыкларыны гөстерсин ии ташымасыннан хем мүнүзлүклән, ани аарифликтән гелер.

¹⁴Ама еер сизин үреениздә варсайды кин, кысканчылык хем кендини севмәк, йок нечин үүнәсиниз хем аслылыы йаландырасыныз.

¹⁵Бусой аарифлик йукардан инмәз, ама гелер ердән, инсан табеегиндән, фена духлардан.

¹⁶Зерә нередә кысканчылык хем кәржылык, орада сырасызлык хем хертүрлү фена ишләр.

¹⁷Ама йукардан инән аарифлик хепсиндән онжә темиз, сора услу, йалпак, сеслейижи, долу ажыйанныклан хем ии ишләрлән, үзә бакмаз, икиүзлү олмаз.

¹⁸Доорулуун мейвасы екилир услулукта оннардан, ким услулук ичин чальшэр.

Верилин Аллаха

4 Нередән сиздә дүүшләр хем кавгалар? Диил ми сизин истемелериниздән, не сизин гүүделеринизин еклериндә женклершер?

²Истейип, еденәмеерсиниз, онуштан өлдүрерсиниз. Хасееленерсиниз, ама не истеерсиниз, етишәмеерсиниз. Кавга едерсиниз хем дүүшерсиниз, ама еденәмеерсиниз, зерә Аллахтан истәмеерсиниз.

³Истейип, каблетмеерсиниз, зерә истеерсиниз көгү неетлән, ки файдаланасыныз салт кенди сефалыыныз ичин.

⁴Сиз ороспулар! Билмеерсиниз ми, ани дүннейлән достлук – Аллаха душманлык! Өлә ки, ким истеер дүннейлән дост олмаа, о душман олэр Аллаха.

⁵Оса санэрысыныз, бошуна мы Айоз Йазыда денер: «Аллах кызгынныклан истеер духу, ангысыны койду ичимизә».

⁶Ама О бизә таа бүүк бир хайыр баашлээр, онуштан деер: «Аллах шишкиннерә каршы дуррэр, ама йалпаклара хайыр баашлээр».

⁷Аллахын запына верилин, диавола каршы дурун, да о сиздән качажэк.

⁸Еер сиз Аллаха йаклашарсайдыныз, О да сизә йаклашажэк. Еллеринизи паклайын, ей, гүнахкерләр! Үреклеринизи темизлейин, ей, карарсызлар!

⁹Кахырланын, аалайын хем сызлайын. Сизин гүлүшүнүз аалайыша хем севинмениз гүчлää дөнсүн.

¹⁰Йаваш олун Саабинин онундä, да О үүсеклендирежек сизи.

¹¹Бири-бириниз ичин фена лафетмейин, кардашлар. Ким фена лафедер йада даава кесер кардашына, о фена лафедер хем даава кесер Айоз Закона. Ама еер сән даава кесәрсеидин Закона, озаман сән диилсин закону таманнайан, ама закона дааважы.

¹²Аллах, закон куран хем даава кесән – бирдир. О куртарэр, О да йок едер. Ама сән кимсин, ани башкасына даава кесерсин?

Умутланмайын кендинизä

¹³Шинди сеслейин сиз, ани деерсиниз: «Бүүн йада йаарына филан касабайа гидежез, орада бир йыл йашайажэз, алыш-вериш йапажэз да пара казанажэз».

¹⁴Сиз билмеерсиниз, не йаарына сизиннән олажэк! Зерä недир сизин йашаманыз? Йашамак бир буу гибидир, аз вакыт гөрүнер, сонда йок олэр.

¹⁵Сиз башка түрлү дейин: «Еер Аллах истәрсеиди, да биз йашарсайдык, буну еки обүрүнү йапарыз».

¹⁶Ама шинди үүнерсиниз хем шишкинниклән лафедерсиниз. Бутүрлү үүнмекләр херзаман көтү.

¹⁷Олә ки, ким билер нижä йапмаа иилик да йапмээр, о гүнах йапэр.

Азар зенгиннерä

5 Сеслейин шинди, сиз, зенгиннär! Аалайын хем сызлайын белалар ичин, ани башыныза гелер.

²Зенгиннииниз чүрүдү, рубаларынызы гүвеләр иди.

³Сизин алтыннар хем гүмүшләр күфленди. Күфлери сизä каршы шаатлык едежек, сизин етинизи атеш гиби кемирежек. Сиз не хазырладыныз кендинизä, битки гүннär ичин топладыныз.

⁴Тä ишчилерин одеклери, ангылары бичтилär сизин кырларынызы, да ангыларынын одеклерини сиз йаланнан дургуттуруз, шинди баэрэр Бана. Оракчыларын аалайышы куветли Саабинин кулаана етишти.

⁵Сиз йашадыныз бу ердä сефалыкта, кенди беендиинизä гөрä. Кендинизи беслединиз, сансын бир кесилежек гүн ичин.

⁶Сиз кабаатландырдыныз хем өлдүрдүнүз кабаатсыз инсаннары, ангылары сизä каршы дурамадылар.

Дайанын,

Саабинин гелмеси йакын

⁷Онуштан, кардашлар, Саабинин гелмесинä кадар дайанын. Тä бакын, чифтчи дайанмаклан беклеер ерин паалы берекедини, каблединжä еркен хем геч йаамуру.

⁸Сиз дä дайанын, үреклеринизи каавилейин, зерä Саабинин гелмеси йаклашэр.

⁹Мырылданмайын бири-биринизä каршы, кардашлар, башка түрлү кабаатлы калэрсыныз. Тä, дааважы капу онундä дурэр!

¹⁰Кардашларым, өрнек алын пророклардан, ангылары зор вакытларда дайандылар да Саабинин адына лафеттилär.

¹¹Биз мутлу сайэрыз оннары, ким дайанэр. Сиз ишиттиниз

Иовун дайанмасы ичин хем гөрдүнүз, не биткидә Сааби йапты онун ичин. Сааби чок ажыйан хем йалпак үрекли.

¹²Хепсіндән өңжә, кардашларым, емин етмейин не гөклән, не ерлән, не дә бир башка еминнән. Лафыңыз олсун: «өлә – өлә» хем «олмаз – олмаз», ки кабаатлы булунмайасыңыз.

Дуанын куведи

¹³Сиздән биркимсей зееденәр ми? Ко дуа етсин. Бириси шен ми? Ко түркү чалсын.

¹⁴Сиздән биркимсей хаста мы? Ко чаарсын клисенин пресвитерлерини, да дуа етсиннәр онун ичин, йаалайып ону Саабинин адына зейтин йаайыннан.

¹⁵Дуа, ани инаннан йапылы, хастайы куртаражэк, да Сааби ону

айаа калдыражэк. Хаста гүнах йаптысайды, афедележек.

¹⁶Ачык сөлейин бири-биринизә кабаатларынызы хем дуа един бири-бириниз ичин, ки саа оласыңыз. Бир доору адамын дуасы чок куветли хем чок йапабилер.

¹⁷Илиа бизим гиби бир адамы. О маасуз, йаамур йаамасын, дуа етти, да йаамур йаамады ер үстүнә үч йыл хем алты ай.

¹⁸Сора енидән дуа етти, да гөк йаамур верди, хем ердә берекет олду.

¹⁹Кардашлар, еер сиздән бириси сапарсайды хакына йолдан, да биркимсей ону геери чевирәрсейди,

²⁰ко билсин, ани ким гүнахкери шашырык йолдан чевирди, о өлүмдән бир жан куртарды хем чок гүнах өрттү.

ПЕТРИНИН ИЛК КИЙАДЫ

Селәм

1 Бән, Петри, Иисус Христозун апостолу, сечилмишлерә селәм йоллээрым, ангылары йабанжы гиби йашээрлар дааныкта: Понт, Галатийа, Кападокийа, Асийа хем Вифинийа ерлериндә.

2 Сечилдиниз Аллах Бобанын өнжә билмесинә гөрә, Аллахын Духуннан айоз халк оларак, ки сеслейәсиниз Иисус Христозу, хем Онун каны серпилсин үстүнүзә. Сизә ииверги хем услулук зееделенсин.

Шүкүр Аллага дири умут ичин

3 Метинник олсун Аллага, Саабимиз Иисус Христозун Бобасына, Ангысы Кенди бүүк ажыйанныындан йапты, аники енидән дууалым, да Иисус Христозун дилмесиннән биздә бир ени умут олсун,

4 чүрүмәз, лекесиз, сөрпешмәз бир мирас, ани сизин ичин гөктә саклы.

5 Сиз Аллахын кувединнән, инаннан корунэрсыныз куртулмак ичин, ани хазыр ачылсын битки вакытларда.

6 Бунун ичин севинин, бакмайарак, ани шинди бир парча вакыт ләәзым зее чекәсиниз хертүрлү денемеклердән,

7 ки сизин инанынызын хализли гөстерилсин. Алтын, ани кайбелер, атештән дененер. Хеп өлә инаныныз да, ани таа паалы ал-

тындан, дененер, ки сиздә метинник, шаннык хем икрам олсун Иисус Христозун гелмесиндә.

8 Макар ки Ону гөрмединиз, Ону северсиниз, шинди дә, гөрмейерәк, ама Она инанарак, севинерсиниз шанны бир севинмеликлән, ани йок насыл лафлан аннатмаа.

9 Зерә етишерсиниз инанынызын беенинә – жаннарынызын куртулмасына.

10 Бу куртулмак ичин чалышмаклан соруштурдулар хем аараштырдылар пророклар, ангылары өнжә пророклук етилар ииверги ичин, ани сизә верилмиш.

11 Бактылар аннасыннар, незаман хем насыл олажәк бу вакыт, ани оннарда Христозун Духу гөстерәрди, ангысы өнжә хаберледи Христозун зее тлери ичин хем ондан сора метиннии ичин.

12 Оннара ачылды, ани измет едәрдиләр диил кендилеринә, ама сизә. Лафеттилар оннар ичин, не сиз үүрендиниз оннардан, ким сизә Ии Хабери аннатты. Ии Хабера аннадылды Айоз Духун йардымыннан, ани гөктән йолланылды. Ангиллар дә истеерлар бу ишлери аннамаа.

Айоз олун

13 Онун ичин фикирлериниз ишә хазыр олсун. Айык олун. Ен хептән умутланын о иивергийә, ани сизә верилежәк Иисус Христозун гелмесиндә.

¹⁴Нижә сеслейижи ушаклар, ка-
йыл олмайын о хамелләрлән, ани
сиздә варды, ачан таа доорулуу
билмәрдиниз.

¹⁵Ама нижә О, Ким сизи чаар-
ды, – айоздур, хеп өлә сиз дә олун
айоз бүтүн йашаманызда.

¹⁶Зерә йазылы: «Олун айоз,
чүнкү Бән айозум».

¹⁷Еер сиз дейәрсейдиниз Боба
Она, Ким кимсейә пай тутмээр,
ама херкезинә йаптына гөрә даа-
ва йапэр, онуштан бакын, Аллахы
хатырлайарак, бу өмүрү гечирмәә,
ани йашээрсыныз бу дүннедә.

¹⁸Зерә ии билерсиниз, не өден-
ди, ки куртуласыныз бу бошуна
йашамактан, ани едендиниз боба-
ларыныздан. Бу өдек диил гечи-
жи ишләр – гүмүш йада алтын,

¹⁹ама Христозун паалы каны,
Ангысы курсуруз хем лекесиз кузу.

²⁰О дүннейин курулмасындан
өнжә билинәрди, ама ачылды бит-
ки вакытларда сизин ичин.

²¹Онун аражылыныннан Аллаха
инандыныз, Ангысы дирилтти Ону
өлүдән да верди Она метинник,
ки инанасыныз хем умутланасы-
ныз Аллаха.

²²Асльлыы сеслемәклән жан-
нарынызы /Айоз Духлан/ пакла-
дыныз. Бунун ичин кардашлары-
нызы икиүзлүлүксүз северсиниз.
Онуштан севин бири-биринизи
хашлактыклан хем бүтүн үреклән.

²³Зерә Аллахын дири хем дивеч
сөзүннән сиз енидән дуудунуз,
нижә ушаклар, диил бир өлүмнү
бобадан, ама өлүмсүз Бобадан.

²⁴Зерә «инсан ота бензеер, онун
бүтүн шаны бир кыр чичәә гиби.
От куруйэр, чичек дүшер,

²⁵ама Саабинин сөзү дайма ка-
ләр». Бу о сөздүр, ани сизә насаат
едилди.

2 Онуштан бир йана атын хер-
түрлү фенальы, шалвирлии,
икиүзлүлүү, кысканчлыы хем кө-
түлемейи.

²Нижә ени дуумуш евлатлар
өзлеер сүт, өзлейин Аллахын ха-
лиз Сөзүнү, ки сиз, бунуннан бүү-
йүп, еденәбиләсиниз куртулмак.

³Зерә даттыныз Саабинин
иилини.

Дири айоз бина

⁴Гелиниз Саабийә, дири таша,
ани инсандан сыбыдылмыш, ама
Аллахтан сечилмиш хем паалы.

⁵О сизи файдаласын, нижә ди-
ри ташлары, ки ишлесин бир дух-
ча ев, нередә сиз, айоз попазлар
оларак, гетирәбилерсиниз Иисус
Христозун аражылыныннан духча
курбаннар, не Аллахтан беенил-
миш.

⁶Зерә Айоз Йазыда йазылы: «Бән
Сионда койэрым бир кошә ташы,
паалы хем сечилмиш. Ким Она
инанажэк, о утанмыш калмайажэк».

⁷Онуштан О сизин ичин, ким
инанды, бир паалы таштыр, ама
инансыз оланнар ичин «бу бир
таш, ангысыны усталар сыбытты-
лар, ама сонда кошә ташы олду»,

⁸«бир таш, ангысына көстекле-
нежекләр, хем бир канара, ангы-
сына урулажэктар». Оннар көс-
текленир, чүнкү Аллахын сөзүнү
сесләмеерләр. Онуштан оннара
сыралыдыр көстекленмәк.

⁹Сиз сә бир сечилмиш сенселә,
Падишахын попазлары, бир айоз

миллет, Аллахын кенди инсанийсыныз. Сечилдиниз, ки хаберлейясиниз шанны йаптыкларыны Онун, Ангысы чаарды сизи каранныктан Кенди шашылажак айдынныына.

¹⁰Незаманса сиз диилдиниз миллет, ама шинди Аллахын миллетийсиниз, незаманса баашланмамыш инсаннардыныз, ама шинди ажыйаннык едендиниз.

Аллахын изметкерлери олун

¹¹Севгили кардашлар, йалварэрым, корунасыныз гүнахлы табеединизин истемелериндән, ани жаныныза каршы женк едәр. Зерә бу дүннедә сиз йабанжыйсыныз хем йолжуйсуруз.

¹²Кендинизи ии гөтүрүн долай инсаннарын арасында, ки оннар, ким көтүлеер сизи, нижә фена йапыжылары, гөрүп сизин ии ишлеринизи, Аллахы метиннесиннәр о гүндә, незаман оннара йаклашажәк.

¹³Саабинин хатыры ичин он верин хепси инсан заабитлеринә, истәр падишаха, ани хепсинин үстүнә,

¹⁴истәр кулланжылары, ани ондан йолланмыш, ки фена йапыжылары жезаласыннар хем иилик еденнери мететсиннәр.

¹⁵Зерә будур Аллахын истедии, ки сиз, йапарак иилик, сустурасыныз акылсыз инсаннарын билгисиз лафларыны.

¹⁶Гөтүрүн кендинизи нижә сербест инсаннар, саде йапмайын сербестлииниздән көтүләә бир өргү. Йашайын нижә Аллахын чырактары.

¹⁷Хепси инсаннары хатырлайын, кардашлары севин, Аллахтан коркун, падишахы икрамнайын!

¹⁸Сиз, чырактар, чорбажыларыныза он верин бүтүн сайгылан, диил саде ии хем йалпак оланнара, ама серт оланнара да.

*Христозун зеетлериндән
өрнек алын*

¹⁹Зерә будур беенилмиш, ачан биркимсей, Аллахын истедиини билерәк, зеетлерә дайанэр, макар ки кабаатсыз ажы чекер.

²⁰Нейлән сизи мететmäә, еер сиз шамара дайанарсайдыныз кабаатлыикан? Ама еер дайанарсайдыныз зеетлерә, чүнкү иилик йапэрысыныз, бу Аллахын беендиидир.

²¹Буна сиз чаарылдыныз, чүнкү Христос, сизин ичин зеетленип, өрнек сизә олду, ки сиз дә гидәсиниз Онун излериндән.

²²«О гүнах хич йапамады, Онун аазындан йалан чыкмады».

²³Ачан Ону көтүледиләр, О жувап етмеди көтүлемәклән хем, ачан зеет чекти, о кимсей коркутмады, ама хептән верилди Она, Ким доору даава чекер.

²⁴О алды бизим гүнахларымызы Кенди гүүдесиндә ставроза, ки биз өлелим гүнах ичин да йашайалым доорулук ичин. Онун йараларыннан сиз алыштыныз.

²⁵Сиз койуннар гибийдиниз, ани йолуну шашырмыш. Шинди са сиз дөндүнүз жаннарынызын Гүдүжүсүнә хем Коруйужусуна.

Кары-кожса аннашмасы

ЗХеп өлә сиз, карылар, он верин кенди кожаларыныза, ки оннар, ани сесләмеерләр Аллахын сөзүнү, карыларынын йашамасындан лафсыз казанылмыш олсуннар,

²гөрүп сизин темиз хем икрамны йашаманызы.

³Сизин гөзеллииниз дышандан олмасын, сөз гелиши, сач өрмөлери, алтын такымнар еки рубалар, не гийерсиниз,

⁴ама олсун ичйандан саклы үректә бир инсан, сөрпешмәз гөзелликтә йаваш хем услу духлан, не Аллахын өнүндә чок паалы.

⁵Бутақым евелдән айоз карылар донандылар, ким Аллаха умутларыны койарды хем кенди кожяларына өн верәрди,

⁶нижә Сарра сесләрди Авраамы да она «чорбайым» дейәрди. Сиз Сарранын ушаклары олдунуз, еер иилик йапарсайдыныз да хич бишейдән коркмарсайдыныз.

⁷Хеп өлә сиз дә, кожялар, карыларыныза аннар адамнар олун. Карылар хатыр гүдүн, зерә оннар сиздән таа йуфка, ама сизиннән барабар мирасчы олажәклар дивеч йашамак баашышына. Өлә ким сизин дуаларынызда көстек олмасын.

⁸Олун хепсиниз бир нееттә, пай алын башкаларынын зорлукларын да, кардашлары севин, йалпак хем мүнүз үрекли олун.

⁹Чевирмейин көтүлүк ичин көтүлүк еки сүүмәк ичин сүүмәк, ама иссөзлейин, зерә билерсиниз, ани чаарылдыныз, мирасчы ола сыныз иссөзлемекләрә.

¹⁰Зерә «ким север йашамайы хем ии гүннәр истеер гөрсүн, о көтүлүктән ләазым дилини дургутсун хем аазыннан йалан сөләмесин.

¹¹Фенальктан узаклансын, иилик йапсын, барышмаклыы аарасын да онун ардындан гитсин.

¹²Зерә Саабинин гөзлери дооруларын үстүндәдир хем Онун кулаклары дуаларыны ишидер. Ама Сааби оннара каршы дурэр, ким көтүлүк йапэр».

¹³Ким сизә фена йапэр, еер сиз иилик йапмаа чалышкан олурсайдыныз?

¹⁴Еер зетленирсейдиниз дә доорулук ичин, не мутлу сизә! Коркмайын, недән инсан коркэр, хем кахырланмайын.

¹⁵Христозу үреклериниздә айозлайын, нижә Саабийи. Херзаман хазыр олун жувап етмәә херкезинә, ким истеер есап умут ичин, ани сиздә вар. Саде йапын буну йалпаклыклан хем сайгыйлан.

¹⁶Сизин үзүнүз пак олсун, ки, ачан фена лаф сөлеерләр оннар, ким көтүлеер сизин ии йашаманызы, ани Иисус Христоза баалы, утанмыш калсыннар.

¹⁷Зерә еер Аллах истәрсейди, таа иидир зетленмәә ии ишләр ичин, некадар көтү ишләр ичин.

¹⁸Чүнкү Христос, гетирсин бизи Аллаха дейни, бир керә өлдү гүнахлаарымыз ичин, доору олан доору олмайаннар ичин. О гүүдейжесинә өлдүрүлдү, ама духчасына дирилдилди.

¹⁹О, Духлан гидип, насаат етти духлара, ангылары зынданда.

²⁰Бир вакыт сесләмемиштиляр оннар, ангыларыны Аллах дайанмаклан бекледи, геми йапыларкан Нойун гүннериндә. О гемидә пек азлык судан куртулду, салт секиз киши.

²¹Бу олуш ваатизләә бензеер, ани шинди сизи куртарэр Иисус Христозун дирилмесиннән. Ваатизлик

гүүденин йыканмасы кирдән диилдир, ама Аллахын онүндә темиз үректән бир адамак.

²²Христос гөкә калкты да Аллахын саа тарафында отурду. Онун запына верилдиләр ангилләр, заабитликләр хем куветләр.

Аллах ичин йашамак

4 Нижә Христос зееденди гүүдейлән, хеп өлә сиз дә фикирлеринизи зеед ичин хазырлайын, зерә ким гүүдейлән зееденер, о гүнах йапмактан дургунер.

²Өлә ки, калмыш вақыды бу гүүдейлән йашайын диил инсанын хамеллеринә гөрә, ама Аллахын истедиинә гөрә.

³Зерә етәр некадар гечмиш вақытларда тайфаннын истедиклерини йаптыныз, йашайарак айыплыкта, шефкликтә, сарфошлукта, хайырсызлык конаклыында, ичкижиликтә хем иренч доллар баш иилтмектә.

⁴Шинди оннар шашэрлар, чүнкү сиз оннарлан барабар далмээрсыныз о ташкын хайырсызлык селлеринә, да онуштан көгүлеерләр сизи.

⁵Оннар жувап вережеклар Аллахын каршысында, Ангысы хазыр дава кесмәә хем дириләрә, хем өлүләрә.

⁶Онун ичин Ии Хабер насаат едилди оннара да, ким өлдү, ки оннара өбүр инсаннар гиби гүүдейжесинә дава кесилсин, ама духчасына Аллах гиби йашасыннар.

⁷Хербир ишин биткиси йакындыр, онуштан акыллы олун, дуайлан кушулукта беклейин.

⁸Хепсиндән таа чок сиздә бири-биринизә хашлак севги олсун, зерә севги чок гүнахлары өртер.

⁹Мырылданмайарак бири-биринизә, конакчы олун.

¹⁰Херкез измет етсин бири-биринә о айыры баашышлан, не Аллахтан каблетти, нижә оннар, ким ии кулланэр Аллахын хертүрлү иивергисини.

¹¹Лафедәрсейди бириси, ко Аллахын сөзүнү сөләр гиби лафетсин. Измет едәрсейди бириси, измет етсин о куветлән, не Аллахтан верили, ки хепсиндән метинненсин Аллах Иисус Христос аражылыныннан. Христоза дүшер метинник хем кувет дивечтән дивежә. Амин.

¹²Севгили кардашларым! Атешли денемекләрә шашмайын, ани башыныза гелер сизи денемәк ичин, нижә бир шашылажак иш.

¹³Буна каршы, севинин, чүнкү пай алэрсыныз Иисус Христозун зеедлериндә, ки Онун метиннии ачылмасында да севинәсиниз хем шенненәсиниз.

¹⁴Еер сизи азарларсайдылар Христозун ады ичин, не мутлу сизә, зерә Аллахын шанны Духу булунэр үстүнүздә. /Оннардан О көтүленер, ама сиздән метинненер./

¹⁵Саде олмасын, ки биркимсей сиздән зееденер, чүнкү өлдүрүжү, хырсыз, фена йапыжы, еки карышэр башкаларынын ишинә.

¹⁶Ама еер сән зееденәрсейдин христиан гиби, утанма, ама метиннә Аллахы, чүнкү Христозун адыны ташыйэрсин.

^{4:3}Хайырсызлык конаклыы – оргийа.

¹⁷Зерä вакыт гелди, даава башлансын Аллахын евиндән. Еер даава биздән башланарсайды, несой олажэк оннарын биткиси, ким Аллахын Ии Хаберини сесләмеер?

¹⁸«Еер доору инсаннар гүжүлә куртуларсайды, озаман аллахсызларлан хем гүнахкерләрлән не олур?»

¹⁹Өлә ки, оннар, ким Аллахын истедиинә гөрә зеегленер, кенди жаннарыны инанч Йарадыжыйа иилик йапмаклан инандырсыннар.

*Клисенин кулланыжылары
хем генчләр*

5 Сиздеки пресвитерлерә йалварэрым, чүнкү кендим дә пресвитерим. Бән шаадым Христозун зееглеринә хем пайдашым метиниктә, ани ләәзым ачылсын.

²Йалварэрым, гүдүн Аллахын сүрүсүнү, ани сиздә вар, коруйарак оннары диил зорландырылмыш, ама ии истедиктән, нижә Аллага йакышыклы. Буну йапмайын тамахлыклан казанч ичин, ама севинчлән,

³диил, ки чорбажылык едәсиниз оннара, ким верилди сизин елинизә, ама чальшын вермәә өрнек сүрүйә.

⁴Ачан гележек Бүүк Гүдүжү, еденеженез бир сөрпешмәз шанны фенец.

⁵Хеп өлә сиз дә, генчләр, өн верин пресвитерлерә. Хепсиниз, бири-биринизә өн верерәк, кушанын йавашлыклан. Зерә «Аллах шишкinnerә каршы дурэр, ама йавашлара иверги верер».

⁶Онун ичин йаваш олун, верилип Аллахын каави елиня, ки, вакыт гелдийнән, үүсеклендирсин сизи.

⁷Хепси кахырларынызы Онун үстүнә койун, зерә О сизин ичин кахырланэр.

⁸Айык хем кушку олун, зерә сизин душманыныз диавол гезер бир хырлайан аслан гиби да аарээр, кими йутсун.

⁹Она каршы дурун каави инаннан, билерәк ани хеп бөлә зееглер гечирерләр сизин кардашларыныз дүннейин херериндә.

¹⁰Аллах хертүрлү иверги верер. О чаарды сизи Кенди дивеч метинниинә, ани Иисус Христозда. Сиз бираз зееглендиктән сора, Кендиси сизи таманнаа гетирежек, ерлештирежек, каавилендирежек хем салланмаз йапажэк.

¹¹Она /метинник хем/ кувет дивечтән дивежә. Амин.

¹²Йаздым сизә кысадан бу лафлары Силуанын елиннән, ангысыны инанч кардаш сайэрым. Истеерим хавезлендирейим сизи хем шаатлык едейим, ани будур Аллахын хақына ивергиси. Бундан тутунун.

¹³Селәмнеер сизи Вавилондан клисә, ани Аллахтан сечилмиш, нижә дә сиз. Селәмнеер сизи Марк, беним оолум.

¹⁴Селәмнейин бири-биринизи севги өпүшүннән. Услурук сизә хепсинизә, ким инанжы Иисус Христоза. /Амин./

ПЕТРИНИН ИКИНЖИ КИЙАДЫ

Селәм

1 Бән, Симон Петри, Иисус Христозун кулу хем апостолу, селәм йоллээрим хепсинә, ким бизим Аллах хем Куртарыҗы Иисус Христозун доорулуна гөрә, каблетти инаны, ани бизим инан гиби паалыдыр.

2 Иверги хем услулук зеделенсин сиздә, чүнкү танийэрсыныз Аллахы хем бизим Саабимизи Иисус Христозу.

Аллахын чаармасы

3 Аллахын кувединнән бизә баашланды хепси, не ләәзым йашамак ичин хем Аллахын йолунда гитмәк ичин, чүнкү танийэрыз Ону, Ким бизи чаарды Кенди метиннииннән хем иилииннән,

4 ангыларыннан билә бизә чок бүүк хем паалы адамаklar баашланды, ки сиз бөлеликлән куртуласыныз бозуклуктан, ани бу дүннедә вар шэфклик бетеринә, да бензәр оласыныз Аллахын табеегинә.

5 Бунун ичин, бүтүн чалышманызы койарак, еклейин инаныныза иилик, иилиинизә билги,

6 билгинизә кендинизи запламак, заплананыза даيانмак, даيانманыза аллахчылык,

7 аллахчылыгыныза кардаш севгли, кардаш севгилиинизә дә севги.

8 Еер буннар сиздә варса хем зеделенирсә, олмайаҗэныз фай-

дасыз хем калмайаҗэныз мейвасыз танымакта бизим Саабимизи Иисус Христозу.

9 Ама кимдә буннар йок, о узаа гөрәмеер, көөр булунэр хем унуту, ани ески гүнахларындан пакланды.

10 Онуштан, кардашлар, чалышын таа чок хем таа чок каавилемәә сизин чаарылманызы хем сечилменизи. Еер буну йапарсайдыныз, бир керә билә көстекленмейеҗениз.

11 Зерә бүтүрлү сизә болдан йол ачылаҗэк бизим Саабимизин хем Куртарыҗымызын Иисус Христозун дивеч падишахлыгына гирмәә.

12 Онуштан херзаман бакэрым, аклыныза гетирейим хепсини буннары, макар ки сиз билерсиниз хем каави дурэрсыныз аслылыкта, ани сиздә вар.

13 Санэрым, доору олаҗэк, ки некадар вакыт бу ердеки гүүдейлән олаҗам, сизи уйандырайым буннары аклыныза гетирмәклән.

14 Билерим, ани ләәзым олаҗэк, тездә бракайым бу гүүдеми, ниҗә бизим Саабимиз Иисус Христос гөстерди бана.

15 Шинди бакэрым, ки бән гечиндиктән сора да, сиз херзаман аклыныза гетирәсиниз буннары.

Иисус Христозун метинниинин шаатлары

16 Зерә сизә бизим Саабимизин Иисус Христозун куветлән

гелмесини ачыкларкан, сөләмедик сизä кääмил дүзүлмүш масаллар гиби, ама биз кенди гөзлеримизлән гөрдүк Онун метинниини.

¹⁷О каблетти Аллах Бобадан икрам хем шан, ачан сес ишидилди, ани гелди үөсек хем метин Оландан, дейип: «Будур Беним севгили Оолум, Ангысында Беним ислеелиим».

¹⁸Бу сеси, ани гөктән гелди, биз кендимиз ишиттик, Онуннан булунаркан айоз байырда.

¹⁹Бундан каарä биздä вар таа каави дооруламак пророк сөзлериндä. Сиз ии йапәрсыныз, еер о сөзлери есаба аларсаныз, нижä бир шафкы, ани каранник ердä айдыннадэр, о замана кадар, незаман гүн дуумаа башлайажэк хем сабаа йылдызы үреклериниздä пейдаланажэк.

²⁰Хепсиндән өнжä билиниз, ани Айоз Йазыларда хич бир пророк сөзү дä кимсей кенди-кендиндән ачыклайамээр.

²¹Зерä бир сыра билä пророк сөзлери сөлнемеди инсан истемесинä гөрä, ама оннары Аллахын /айоз/ инсаннары сөледи, кулланылмыш Айоз Духтан.

Йаланжсы үүредижиләр

2 Ама инсан арасында йаланжы пророклар пейдаланды. Оннар сизин аранызда да пейдаланажэк, насаат едип йаланжы үүретмекләр. Оннар саклыдан сокажэклар араныза кайыплык гетирән бөлүнмекләр. Орайы кадар етишежэклар, ани Саабидән, Ангысы оннары сатын алды, атылажэклар. Бунуннан оннар кенди

үстлеринä тез кайыплык гетирежэкләр.

²Чойу гидежэк оннарын бозук йолундан, оннарын бетеринä асыллык йолу көтүленежэк.

³Тамахлык бетеринä йалан лафларлан сизи сойажэклар. Даава оннар ичин чоктан хазыр хем уйукламээр О, Ким оннары йок едежэк.

⁴Аллах ажымады артык ангиллери, ангылары гүнаха гирдиләр. Оннары, баалайып синжирләрлән, жендем дипсизлиинä атты. Орада каранникта даава гүнүнү беклеерләр.

⁵Евелки дүннейи дä ажымады. Ачан аллахсыз халкын үстүнä потоп йоллады дүннейä, О коруду Нойу, ани насаат едәрди доорулук ичин, хем сенселесини – хепси секиз киши.

⁶Содом хем Гоморра касабаларына да даава кести, йок едип, күл йапты оннары, ки өрнек инсана олсун, ким истеер аллахсыз йашамаа.

⁷Ама доору адамы, Лоту, ангысы чок гүженикти, гөрүп законсуз адамнарын айып йашамаларыны, куртарды.

⁸Зерä бу доору адам, араларында йашаркан, хер гүн кенди темиз жанында зеегленәрди, гөрүп-ишидерäk оннарын законсуз ишлерини.

⁹Өлейсä, Сааби билер, несой аллахчы инсаннары денемектән куртармаа, ама доору олмайаннары, даава гүнү ичин тутуп, жезаламаа –

¹⁰ен чок оннары, ангылары тенжä мындар истемелерä верилер

хем Онун заабитлиини паайа кой-мээр. Бу арсыз хем инат адамнар метинни оланнары көтүлөмää сакынмээрлар.

¹¹ Ангиллär са, ани оннардан таа үстүн хем куветли, көтүлөмееер хем маана булмээр оннара Саабинин онүндä.

¹² Ама оннар акылсыз хайваннар гиби, тенжä алышмакларына гөрä йашээрлар. Дуумушлар, ки, тутулуп, кесилмиш олсуннар. Көтүлөерлär, не кендилери аннамээр, оннар да, хайваннар гиби, йок олажэklar.

¹³ Оннар өдек кенди көтүлүклеринä гөрä кабледежеклär, зерä северлär гүндүз сефалык сүрмää. Оннар лекелеерлär хем утандырэрлар. Хошланэрлар алдатмактан, ачан сизиннän ийип-ичерлär.

¹⁴ Оннарын гөзлери ороспулук майыллыыннан долу. Гүнаха доймээрлар. Оннар алдадэрлар карарсыз инсаннары. Үреклери сынашмыш тамахлаа. Оннар – бетвалы инсаннар.

¹⁵ Саптылар уз йолдан да шашырдылар, гидерäk Валаамын, Веор оолунун йолундан, ким законсуз казанжы севди.

¹⁶ Ама кенди законсузлуу ичин азарланды бир лафетмейän ешектän, ангысы, лафедип инсан сесиннän, пророкун акылсызлыыны дургутту.

¹⁷ Оннар, нижä сусуз пынарлар, бензär борандан гөтүрүлän булутлара. Оннары зын каранник беклеер.

¹⁸ Оннар, бошуна үүнерäk, лафедерлär да алдадэрлар тенжä хамеллärлän хем айып ишлärлän онна-

ры, кимнär диил чоктан куртулду йанныш йолда гиденнердän.

¹⁹ Оннара адээрлар сербестлик, ама кендилери бозук ишлерä чыраклык едерлär. Зерä херкези, недän енсенмиш, она да чырак олэр.

²⁰ Еер, таныйып Сааби хем Куртарыйжы Иисус Христову, куртулдусайдылар бу дүннейин мындар ишлериндän, ама сора енидän долашарсайдылар хем буннарлан енсенмиш олурсайдылар, оннарын сон халы таа титси олажэк, некадар илкинкиси.

²¹ Таа ии олажэйды, еер доору йолу танымайдылар, некадар таныдыктан сора геери дөнсүннär айоз сымарламактан, ани оннара верилди.

²² Оннарлан олду, нижä сөлейиштä доору сөленер: «Көпек геери дөнер кенди кустууна, хем йыканмыш домуз батак ичинä енидän гирер йуварланмаа».

Саабинин гүнү

3 Севгили кардашлар, шинди беним бу икинжи кийадым, ани сизä йазэрым. Икисиндä дä буннары аклыныза гетирерим, савашып уйандырайым сизин пак фикиринизи,

² ки аклынызда тутасыныз сөзлери, ани евелдän айоз пророктардан хабер едилди, хем бизим Сааби Куртарыйжынын сымарламасыны, ани сизин апостолларын аазыннан верилди.

³ Хепсиндän онжä билиниз, ани битки гүннердä пейдаланажэк гүлмää алыжылар, ангылары йашайажэklar кенди истедиклеринä гөрä.

⁴Сизи гүлмää аларак, дейежек-лär: «Нередä Онун гелмесинин адамасы? Зерä незамадан деделеримиз öлдү, хепси öлä калды, нижä баштан йарадылы».

⁵Маасуз йапылэрлар билмейän, ани гөк баштан Аллахын сөзүннän олду, хем ер йарадылды судан хем суйлан.

⁶Евелки дүннä да хеп, суйлан буулуп, телеф олду.

⁷Шиндики ер хем гөк корунэр хеп о сөзлän атеш ичин, даава гүнү ичин, незаман телеф олажэк аллахсыз инсаннар.

⁸Ама, севгили кардашлар, унутмайын, ани Саабидä бир гүн – нижä бин йыл, хем бин йыл – нижä бир гүн.

⁹Сааби ойаланмээр таманнамаа, не адады, нижä кимиси санэр, ама сизä даянэр, истäмейерäk, ки биркимсей кайбелсин, ама хепси гүнахларындан Аллаха дөнсүн.

¹⁰Саабинин гүнү гележек/гежä/хырсыз гиби. Озаман гөклär бүүк уулдамаклан гечежек, гөктеки ишлär бүүк сыжактан ерийежек. Ер хем не йапылэр ер үстүндä, хепси йанажэк.

¹¹Чүнкү хепси бөлä йок олажэк, озаман нетүрлү инсаннар дүшер оласыныз сиз? Йашаманыз лäазым олсун айоз хем Аллаха верили,

¹²беклейерäk хем чабуклаштырарак Аллахын гүнүнүн гелмесини. О гүн гөклär тутушуп-кайбележек хем гөктеки ишлär сыжактан ерийежек.

¹³Ама биз, Онун адамасына гөрä, бир ени гөк хем ени ер беклеериз, нередä херзаман доорулук олажэк.

¹⁴Онуштан, севгили кардашлар, чүнкү буннары беклеерсиниз, чалышын Онун önүндä лекесиз, курсузуз хем услулукта оласыныз.

¹⁵Бизим Саабимизин чок да йанмасыны куртулмак гиби сыйын, нижä сизä йазды бизим севгили кардаш Павли о аарифлää гөрä, ани она верилди.

¹⁶О буннар ичин хепси кийатларында öлä сөлеер. Онун кийатларында вар зор аннашылан ерлär, ангыларыны билгисиз хем карарсыз инсаннар терсинä аннээрлар, нижä дä башка Айоз Йазылары. Кендилери йол ачэрлар

¹⁷Онуштан, севгили кардашлар, önжä билерäk буннары, сақынын, ки бу законсуз кишилär гиби йанмыш йолдан гитмейäсиниз да кенди карарыныздан сапмайасыныз.

¹⁸Ама каавиленин бизим Сааби хем Куртарыжы Иисус Христозун иивергисиннän хем Ону танымаклан. Она метинник олсун шинди хем дивежинä. Амин.

ИОАНЫН ИЛК КИЙАДЫ

*Иисус Христос –
йашамак верән Сөз*

1 Не варды баштан, не биз ишиттик, не кенди гөзлеримизлән гөрдүк, не сииреттик хем не кенди еллеримизлән йокладык – йашамак верән Сөзү сизә хаберлеериз.

2Зерә Йашамак бизә ачылды, да биз Ону гөрдүк, Онун ичин шаатлык едериз. Сизә хаберлеериз дивеч Йашамайы, ани Бобадайды, да бизә гөстерилди.

3Не биз гөрдүк хем не ишиттик, ону сизә хаберлеериз, ки бизимнән сизин дә пайдашлыныз олсун, нижә бизим вар пайдашлымыз Бобайлан хем Онун Оолуннан, Иисус Христозлан.

4Сизә буннары йазэрыз, ки бизим севинмемиз долулуктан олсун.

Айдынныкта олун

5Хабер, ани Ондан ишиттик да сизә хаберлеериз, будур: Аллах – айдыннык, Онда йок каранник.

6Еер биз дейәрсейдик, ани вар пайдашлымыз Онуннан, ама каранникта йашарсайдык, биз йалан сөлеериз да аслылаа гөбрә йашамээрыз.

7Еер айдынныкта йашарсайдык, нижә О Кендиси айдынныкта, озаман бири-биримизлән пайдашлымыз вар, да Онун Оолунун, Иисус Христозун, каны паклээр бизи хербир гүнахтан.

8Еер дейәрсейдик: йок гүнахымыз, озаман кенди-кендимизи алдадэрыз, да биздә йок аслылык.

9Еер гүнахларымызы шаатлык едәрсейдик, О, инанч хем доору, гүнахларымызы афедир хем бизи хербир көтүлүктән паклар.

10Еер дейәрсейдик: йок гүнахымыз, озаман Ону йаланжы йапэрыз, да Онун сөзү йок биздә.

Ени сымарламак

2 Ушажыкларым! Буннары йазэрым сизә, ки гүнах йапмайасыныз. Ама еер биркимсей йаптысайды, бизим Бобада Аражымыз вар – Доору Олан, Иисус Христос.

2 Одур ажыйанник курбаны бизим гүнахларымыз ичин, диил саде бизим ичин, ама бүтүн дүннейин гүнахлары ичин.

3Бундан аннээрыз, ани таныдык Ону, еер таманнарсайдык Онун сымарламакларыны.

4Ким деер: «Бән Ону таныдым», ама сымарламакларыны таманнамээр, о бир йаланжы, да онда йок аслылык.

5Ама ким таманнээр Онун сөзүнү, хакына онда Аллахын севгиси долулуктан вар. Бундан таныээрыз, ани биз Аллахтайыз.

6Ким деер, ани о Аллахта булунэр, о ләазым йашасын да өлә, нижә Иисус йашады.

7Севгили кардашлар! Йазэрым сизә диил бир ени сымарламак,

ама ески сымарламайы, ани сиз баштан каблеттиниз. Ески сымарламак о сөздүр, ани /таа баштан/ ишиттиниз.

⁸Ама йазэрым сизä хеп окадар бир ени сымарламак, ангысынын аслылыгы гөрүлдү нижä Христозда, хеп өлä сиздä дä. Зерä каран-нык гечер, да хакына айдыннык шинди айдыннадэр.

⁹Ким деер, ани айдынныкта булунэр, ама кенди кардашын-дан азетмеер, о таа каранныкта булунэр.

¹⁰Ким кардашыны север, о ай-дынныкта калэр. Она йок бишей көстекленмäk ичин.

¹¹Ама ким азетмеер кардашын-дан, о каранныкта булунэр, каран-ныкта гезер да билмеер, нерейи гидер, зерä караннык онун гөз-лерини көөр едер.

¹²Йазэрым сизä, ушажыкларым, зерä сизин гүнахларыныз афедилди Онун адынын хатыры ичин.

¹³Йазэрым сизä, бобалар, зерä сиз таныдыныз Ону, Ким таа баш-тандыр. Йазэрым сизä, деликан-нылар, зерä сиз көтү оланы енесе-диниз. Йазэрым сизä, ушаклар, зерä сиз Бобайы таныдыныз.

¹⁴Сизä йаздым, бобалар, зерä сиз таныдыныз Ону, Ким таа баш-тандыр. Сизä йаздым, деликан-нылар, зерä сиз каавийсиниз, Алла-хын сөзү сиздä калэр, хем көтү оланы енесединиз.

¹⁵Севмейин дүннейи хем не вар бу дүннедä. Ким север дүнне-йи, онда йок Бобанын севгиси.

¹⁶Зерä хепси, не вар бу дүнне-дä: тенин хамеллери, гөз майыл-лыгы хем йашамак шишкинни, диил Бобадан, ама бу дүннедän.

¹⁷Дүннä хамеллериннän гечер, ама ким Аллахын истедиини та-маннээр, о дивеч йашар.

Антихрист

¹⁸Ушакларым! Бу – битки ва-кыт. Нижä ишиттиниз, ани геле-жек антихрист, тä шинди пейда-ланды чок антихрист. Бундан ан-нээрыз, ани бу – битки вакыт.

¹⁹Оннар чыктылар бизим ара-мыздан, ама диилдилär биздän. Олайдылар биздän, бизимнän ду-ражэйдылар. Ама оннар чыкты-лар, ки белли олсун, ани оннар диил хепси биздän.

²⁰Сиз сä, йааланмышсыныз Айоз Оландан да /хепсини/ ан-нээрсыныз.

²¹Бän сизä йаздым диил ани ас-лылыгы билмеерсиниз, ама онуш-тан, ани билерсиниз хем аннээр-сыныз, ани хич бир дä йалан ас-лылыктан гелмäз.

²²Ким йаланжы, еер диилсä о, ким инкär едер, ани Иисус – Христос? Одур антихрист, ангы-сы инкär едер хем Бобайы, хем Оолу.

²³Херкез, ким атылэр Оолдан, онда йок Боба. /Ама ким ачык кабледер Оолу, онда вар Боба./

²⁴Онуштан, не баштан ишит-тиниз, о сиздä калсын. Еер сиздä каларсайды, не баштан ишитти-низ, озаман сиз калажэныз хем Оолда, хем Бобада.

²⁵Будур адамак, ани О бизä адады – дивеч йашамак.

²⁶Буннары йаздым сизä оннар ичин, ани бакэрлар сизи алдатмаа.

²⁷Ама йааланмак, ани сиз Он-дан каблеттиниз, сиздä калэр.

Онуштан сизин йок зоруруз, ки биркимсей үүретсин сизи. Ама Онун йааламасы үүредер сизи хепси ишләр ичин. О – аслылык хем диил йалан. Онуштан калын Онда, нижә О үүретти сизи.

Аллахын ушаклары

²⁸Өлә ки, ушажыкларым, йашайын Онда, ки ачан О гөрүнежек, олсун кыйышмамыз, да утанмайалым Онун өнүндә, ачан гележек.

²⁹Еер сиз билирсейдиниз, ани О доору, озаман билиниз, ани хепси, ким йапэр доору, Ондан дуулмуш.

3 Бакын, нетүрлү севги бизә Боба верди, ки бизә денсин Аллахын ушаклары. Да хакына өлейиз. Онуштан дүннә бизи танымамыз, зерә Ону да танымады.

²Севгили кардашлар! Биз шинди Аллахын ушакларыйыз, ама не олажэз, бизә таа ачылмады. Салт окар билериз, ани, ачан Христос ачылажэк, Она бензәр олажэз, зерә гөрежез Ону, нижә О хакына вар.

³Херкез, ким бу умуду Она койэр, кендини паклээр, нижә Христос пак.

⁴Ким гүнах йапэр, о закону басэр, зерә гүнах – законсузлук.

⁵Да билерсиниз, ани Христос гелди, ки алсын бизим гүнахларымызы. Онда Кендисиндә йок гүнах.

⁶Ким Онда калэр, о гүнах йапэмээр. Ким гүнах йапэр, о таа гөрмедди хем танымады Ону.

⁷Ушажыкларым! Бакын, биркимсей алдатмасын сизи. Ким

доорулук йапэр, о доору инсандыр, нижә Христос доору.

⁸Ким гүнах йапэр, о диаволдан, зерә диавол баштан гүнах йапэр. Онуштан Аллахын Оолу гелди, ки бозсун диаволун ишлерини.

⁹Ким Аллахтан дуулмуш, о гүнах йапэмээр, зерә Аллахын тоому онда калэр. О йок нижә гүнах йапсын, зерә Аллахтан дуулмуш.

¹⁰Тә несой белли олэр, ким Аллахын ушаклары хем ким диаволун ушаклары: херкез, ким доорулук йапэмээр хем ким кенди кардашыны севмеер, о диил Аллахтан.

Бири-биримизи севелим

¹¹Будур хабер, ани баштан ишиттиниз: бири-биримизи севелим.

¹²Олмайалым, нижә Каин, ангысы көтү оланданды да кенди кардашыны өлдүрдү. Нечин өлдүрдү? Зерә онун кенди ишлери көтүйдү, ама онун кардашынын ишлери дооруйду.

¹³Кардашларым, шашмайын, еер бу дүннә сиздән азетмәрсейди.

¹⁴Биз билериз, ани өлүмдән йашамайа гечтик, зерә севериз кардашларымызы. О, ким севмеер /кардашыны/, өлүмдә калэр.

¹⁵Херкез, ким азетмеер кардашындан, о бир өлдүрүжү. Билерсиниз, ани бир дә өлдүрүжүнүн кендиндә йок дивеч йашамасы.

¹⁶Биз бундан аннээрыз, недир севги, зерә Христос верди бизим ичин Кенди жаныны. Биз дә ләазым верелим жанымызы кардашларымыз ичин.

¹⁷Кимдә вар дүннейин варлыгы да, гөрүп кардашыны йоклукта,

китлеер кенди үреени, несой вар насыл олсун онда Аллахын севгиси?

18 Ушажыкларым! Севелим диил лафлан хем диллән, ама ишлән хем аслылыклан.

19 Тә бундан таныйэрыз, ани биз аслылыктаныз, да бутүрлү Аллахын онүндә үреклеримиз усланэр,

20 ачан үреемиз бизи азарлээр. Зерә Аллах таа бүүк үреемиздән да хепсини билер.

21 Севгили кардашлар! Еер үреемиз бизи азарламарсайды, озаман бизим кыйышмамыз вар Аллахын онүндә.

22 Да не дә истейежез Ондан, кабледежез, зерә таманнээрыз Оун сымарламактарыны хем йапэрыз, не О беенер.

23 Оун сымарламасы будур: инаналым Оун Оолуна, Иисус Христоза, хем севелим бири-биримизи, нижә О сымарлады бизә.

24 Ким таманнээр Аллахын сымарламактарыны, о Аллахта, Аллах да онда калэр. Да бунуннан билериз, ани Аллах биздә йашээр – Айоз Духлан, Ангысыны О бизә верди.

Доору хем йаланжысы дух

4 Севгили кардашлар! Хербир духу инанмайын, ама денеийн духлары, ки гөрәсиниз, Аллахтан мы? Зерә бу дүннедә чыкты чок йаланжы пророк.

2 Аллахын Духуну бөлә таныйажэныз. Хербир дух, ани ачык кабледер, ки Иисус Христос гүүдейлән гелди, о Аллахтандыр.

3 Ама хербир дух, ани ачык каблетмеер Иисусу, о диил Аллах-

тан. Бусой дух антихристин духу, кимин гелмеси ичин ишитгиниз, хем ангысы шинди дә булунэр бу дүннедә.

4 Ушажыкларым! Сиз Аллахтансыныз да енсединиз йаланжы пророклары, зерә О, Ким сиздә булунэр, таа бүүк ондан, ким бу дүннедә.

5 Ама оннар – дүннедән, онуштан лафедрлар дүннейжесинә, да дүннә оннары сеслеер.

6 Биз – Аллахтаныз. Ким таныйэр Аллахы, о бизи сеслеер. Ама ким диил Аллахтан, о сесләмеер бизи. Бундан таныйэрыз аслылык духуну хем йалан духуну.

Аллах – севги

7 Севгили кардашлар! Севелим бири-биримизи, зерә севги – Аллахтан. Хепси, ким север, о Аллахтан дуулмуш, да Аллахы таныйэр.

8 Ама ким севмеер, о Аллахы танымады, зерә Аллах – севги.

9 Аллахын севгиси бизә бунуннан гөстерилди: Аллах дүннейә бирижик Оолуну йоллады, ки Оун аражылыыннан биз йашамак еденелим.

10 Бунда гөрүлүр севги: диил, ани биз Аллахы севдик, ама О бизи севди да бирижик Оолуну йоллады, ки ажыйаннык курбаны бизим гүнахларымыз ичин олсун.

11 Севгили кардашлар! Чүнкү Аллах бизи бөлә севди, биз дә ләйзым бири-биримизи севелим.

12 Аллахы бир сыра билә кимсей гөрмеди. Еер севәрсейдик бири-биримизи, Аллах биздә калэр, хем Оун севгиси долулуктан биздә олэр.

¹³Бунуннан таныйэрыз, ани Аллах биздә, биз дә Онда, зерә О Кенди Духундан бизә верди.

¹⁴Биз гөрдүк да шаатлык едериз, ани Боба йоллады Оолуну, ки дүннейин Куртарыйжысы олсун.

¹⁵Ким ачык кабледер, ани Иисус – Аллахын Оолу, онда калэр Аллах, о да Аллахта калэр.

¹⁶Биз аннадык хем инандык севгийи, ангысы Аллахта вар бизим ичин. Аллах – севги, да ким йашээр севгидә, о калэр Аллахта, Аллах да онда.

¹⁷Севги долулуктан олду биздә онуштан, ки даава гүнүндә кыйыш-мамыз олсун, зерә бу дүннедә биз йашээр, нижә Христос йашээр.

¹⁸Севгидә йок корку. Долулуктан севги коолээр коркуйу, зерә коркуда вар жезаланмак. Коркан адамда йок долулуктан севги.

¹⁹Биз севериз /Ону/, зерә О бизи өнжә севди.

²⁰Ким деер: «Бән северим Аллахы», ама кенди кардашындан азетмеер, о бир йаланжы, зерә ким севмеер кардашыны, ангысыны гөрер, несой вар нижә севсин Аллахы, ангысыны гөрмеер?

²¹Биздә вар бөлә сымарламак Аллахтан: ким север Аллахы, севсин кенди кардашыны да.

Инан Аллахын Оолуна

5 Херкези, ким инанэр, ани Иисус – Христос, Аллахтан дуулмуш, хем херкези, ким север Бобайы, север Ону, Ангысы Ондан дуулмуш.

²Бунуннан аннээр, ани севериз Аллахын ушакларыны, ачан севериз Аллахы, да таманнээр Оуну сымарламакларыны.

³Зерә будур Аллахы севмәк: таманнайалым Оуну сымарламакларыны. Оуну сымарламаклары диил аар.

⁴Зерә ким дуулмуш Аллахтан, о бу дүннейи енсеер. Не енсеер бу дүннейи, бу бизим инанымыз.

⁵Ким енсеер дүннейи, еер диилсейди о, ким инанэр, ани Иисус – Аллахын Оолу?

⁶Иисус Христос Одур, Ангысы гелди суйлан хем каннан*, диил салт суйлан, ама суйлан хем каннан. Дух шаатлык едер бунун ичин, зерә Дух вар аслылык.

⁷Зерә үч шаат вар /гөктә: Боба, Сөз хем Айоз Дух. Буннар үчү бирдир. Хем үч шаат ердә вар/.

⁸Дух, су хем кан. Буннар үчү дә хеп бир шаатлык едерләр.

⁹Еер кабледәрсейдик инсан шаатлыыны, Аллахын шаатлыы таа үстүндүр, зерә Аллахын шаатлыы будур, ани шаатлык етти Кенди Оолу ичин.

¹⁰Ким инанэр Аллахын Оолуна, онда вар Аллахын шаатлыы. Ким инанмээр Аллахы, Аллахы йаланжы йапэр, зерә инанмээр Аллахын шаатлыыны, ани Аллах шаатлык етти Кенди Оолу ичин.

¹¹Шаатлык будур: Аллах баашлады бизә дивеч йашамак, да бу йашамак вар Оуну Оолунда.

* 5:6 Иисус Христос суйлан ваатиз оларак изметчилиинә башлады хем ставрозда каныны акыдарак инсаны куртарды.

¹²Кимдә вар Аллахын Оолу, онда вар йашамак; кимдә йок Аллахын Оолу, онда йок йашамак.

Дивеч йашамак

¹³Буннары йаздым сизә, ким инанэр Аллахын Оолунун адына, ки биләсиниз, ани сиздә вар дивеч йашамак.

¹⁴Тә не кыйышмамыз вар Онун өнүндә, ани не дә истейежез Онун истемесинә гөрә, О ишидер бизи.

¹⁵Чүнкү билериз, ани не Ондан истеериз, О бизи ишидер, билелим буну да, ани не истеериз Ондан, кабледежез.

¹⁶Еер биркимсей гөрәрсейди кардашыны, ани йапэр бир гүнах, ани өлүмә гөтүрмеер, онун ичин дуа етсин, да Аллах йашамак она вережек. Бу олэр оннар ичин, ани өлүмә гөтүрмейән гүнах йапэр.

Вар гүнах, ани өлүмә гөгүрер, бунун ичин демеерим, дуа етсин.

¹⁷Хертүрлү көтүлүк гүнахтыр, салт ки хепси гүнахлар өлүмә гөтүрмеер.

¹⁸Биз билериз, ани ким дуулмуш Аллахтан, о гүнах йапмээр. Ким дуулмуш Аллахтан, кендини коруйэр, да көтү олан она докунамээр.

¹⁹Билериз, ани биз Аллахтаныз, ама бүтүн дүннә көтү оланым заплында.

²⁰Да билериз, ани Аллахын Оолу гелди, ки акыл бизә версин, танийалым Хакына Оланы. Биз булунэрыз Хакына Оланда, Онун Оолунда, Иисус Христозда. Будур – хакына Аллах хем дивеч йашамак.

²¹Ушажыкларым! Корунун идоллардан. /Амин./

ИОАНЫН ИКИНЖИ КИЙАДЫ

Селәм

1 Бән, пресвитер, селәм йоллээрим Аллахтан сечилмиш чорбажыйкайа хем онун ушакларына, ангыларыны бән хақына северим. Диил салт бән, ама хепси, ким таныды аслылыы.

2Зерә аслылык биздә йашээр хем херзаман бизимнән олажэк.

3Бизимнән олажэк ииверги, ажыйаннык, услулук Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христоздан, Бобанын Оолундан, аслылыкта хем севгидә.

Аслылык хем севги

4Бән пек севиндим, ани булдум кимисини сенин ушакларындан аслылык йолунда гезерәк, нижә Бобадан сымарламак каблеттик.

5Шинди йалварээрим, чорбажыйка, – диил ани йазэрим сана бир ени сымарламак, ама ону, не баштан каблеттик, – севелим бири-биримизи.

6Будур севги, ки биз Онун сымарламакларына гөрә йашайалым. Хем будур сымарламак, ни-

жә баштан ишиттиниз, ани севги йолунда гезелим.

7Зерә чок алдадыжы пейдаланды бу дүннедә, ангылары каблетмеерләр, ани Иисус Христос гүүдейлән гелди. Бөлә адамнар – алдадыжы хем антихрист.

8Есап алын кендиниз, ки кайбетмейәсиниз ону, нечин саваштыныз, ама еденәсиниз бир бүтүн баашыш.

9Ким сырайы басэр да тутунмээр Иисусун үүретмесиндән, онда йок Аллах. Ким тутунэр /Христозун/ үүретмесиндән, онда вар хем Боба, хем Оол.

10Ким гелер сизә да гетирмеер бу үүретмейи, ону евинизә каблетмейин хем селәмнәмейин.

11Зерә ким селәмнеер ону, пай алэр онун көтү ишлериндә.

12Чок ишләр ичин истеерим йазмаа сизә, ама истәмеерим кийатта чернилайлан йазылы олсун. Умутланэрим гелейим сизә да лафедейим үз-бе-үз, ки долулуктан севинмелиимиз олсун.

13Селәмнеерләр сени сенин сечилмиш кызкардашынын ушаклары. /Амин./

ИОАНЫН ҮЧҮНЖҮ КИЙАДЫ

Селәм

1 Бән, пресвитер, селәм йоллээр-
рым севгили Гайа, ангысыны
бән хақына северим.

2 Севгили кардашым! Дуа еде-
рим, ки саа оласын, хем хепси
ишлерин ии гитсин, нижә сенин
жанын да ии гидер.

3 Зерә бән пек севиндим, ачан
гелди кардашлар да шаатлык ет-
тиләр, ани сән аслылыкта йа-
шээрсын хем аслылык йолунда
гезерсин.

4 Беним ичин йок таа бүүк се-
винмәк, некадар ишидейим, ани
ушакларым аслылык йолунда ге-
зерләр.

Насаатлар

5 Севгили кардашым! Сән ии
иш йапәрсын, ачан йардым едер-
син кардашлара, макар ки оннар –
йабанжы.

6 Оннар шаатлык егтиләр кли-
сенин онүндә сенин севгин ичин.
Сән ии йапажан, еер оннары йола
йолларсан, нижә дүшер Аллахын
онүндә.

7 Зерә оннар йола йолландылар
Христозун ады ичин, алмайарак
бир дә йардым инансызлардан.

8 Онуштан бөлә инсаннары ләә-
зым кабледелим, ки барабар иш-
лейелим аслылык ичин.

9 Бән йаздым клисейә, ама Ди-
отреф, ани север онжү олмаа, каб-
летмеер бизи.

10 Онуштан, ачан гележәм, онун
аклына гетирежәм, не о йапэр, зе-
рә көтү лафларлан бизи каралээр,
хем диил саде буну йапсын, ама
каблетмеер кардашлары хем дә
көстек койэр оннара, ким истеер
каблетсин, хем оннары клиседән
коолээр.

11 Севгили кардашым, бензәмә
көтүләә, ама ииләә. Ким йапэр
иилик, о Аллахтан. Ким йапэр кө-
түлүк, о гөрмеди Аллахы.

12 Димитри ичин хепси ии шаат-
лык едер, да хақына о блә дә йа-
шээр. Биз дә онун ичин шаатлык
едериз, да билерсиниз, ани бизим
лафымыз доору.

13 Чок ишләр ичин истеерим
йазмаа, ама истәмеерим черни-
лайлан хем саазлан сизә йазайым.

14 Умутланэрым, тездә гөрүше-
йим сениннән да лафедейим үз-
бе-үз.

15 Селемет сана. Селәм йоллээр
сана достлар. Адынжа селәм сөлә
хепси достлара. /Амин./

ИУДАНЫН КИЙАДЫ

Селәм

1 Бән, Иуда, Иисус Христозун чыраа, Иаковун кардашы, селәм йоллээрým сизä, чаарылмышлара, ани Аллах Бобадан севилмиш* хем Иисус Христоздан корунмуш.

² Ажыйаннык, селемет хем севги сиздä зееделенсин.

Йаланжы үүредижиләр

³ Севгили кардашлар! Макар ки чок хавездим йазмаа сизä бизим жүмлä куртулмамыз ичин, лääзым олду йазайым бир насаат чалышкан оласыңыз инан ичин, ани Аллахын айоз халкына верилди бир сыра херзамана.

⁴ Зерä араныза сыйынды кими адамнар, ангылар евелдän жеза ичин сыраланмыш, аллахсызлар, ани Аллахын хайырыны чевирерлär тербеесизлää да атылэрлар бизим бирижик Чорбажымыздан, Саабимиздän, Иисус Христоздан.

⁵ Макар ки буну билерсиниз, бän истеерим аклыныза гетирейим, ани Сааби Кенди халкыны Мысырдан куртардыктан сора, инансызлары телеф етти.

⁶ Ангиллери, ани корумадылар кенди заабитликлерини да брактылар йашамак ерлерини, Сааби тутэр оннары каранникта чözүл-

мäз синжирлериннän бүүк даваа гүнү ичин.

⁷ Содом, Гоморра хем долай касабалар да бу ангиллär гиби ороспулаа верилдилär сапыклык** еттилär. Бу бетерä дивеч агешлän жезаланмыш олдулар, ки каланына да азар олсун.

⁸ Буна бакмайарак, бу адамнар да хеп öлä чекили кенди дүшлериндän, мындарлэрлар гүүделерини, саймэрлар Саабинин заабитлиини хем көтүлеерлär метин оланнары.

⁹ Ама архангил Михаил да, ачан, чекишип, денкешти диаволлан Моисейин öлүсү ичин, кыйышмады көтү лафларлан ону кабаатландырсын, салт деди: «Сааби сени азарласын».

¹⁰ Буннар са көтүлеерлär, нейи аннамэрлар, хем о, не табеетчä билерлär акылсыз хайваннар гиби, бу оннары кайбедер.

¹¹ Вай оннара, зерä гидерлär Кайнын йолундан, казанч ичин чабук алданэрлар, нижä Валаам да Корей гиби калкынмакта кайберлерлär.

¹² Бөлелери кара лекä олэрлар сизин севги софраларынызда. Сизиннän барабар конушэрлар, коркусуз кендилерини беслеерлär. Оннар, сусуз булутлар гиби, лүзгердän есили. Оннар, нижä гүзүн

---

* 1:1 Севилмиш: кими текстлердä «айозланмыш». ** 1:7 Сапыклык – терсинä ороспулук.

фиданнар, ики керä öлмүш – мей-
васыз хем көктән чыкарылмыш.

¹³Нижә титси дениз далгалары
көпүрерләр, оннар да айып йап-
тыкларыны долайа саурэрлар. Он-
нар серсем йылдызлар гиби, ан-
гыларыны дивеч зындан караннны
беклеер.

¹⁴Оннар ичин пророклук етти
Енох, ани Адамдан единжи евлат
бойу, дейип: «Тә, Сааби гелер бин-
нән айозларыннан барабар,

¹⁵ки даава йапсын хепсинә хем
оннарын араларындан оннара, ким
аллахсыз, хепсини кабаатлы бул-
сун хепси аллахсыз ишләр ичин,
ани йаптылар аллахсыз йашамак-
ларында, хем бүтүн кескин лаф-
лар ичин, ани Она каршы лафет-
тиләр аллахсыз гүнахкерләр».

¹⁶Бу мырылтыжылар херзаман
аалашэрлар да йашээрлар кенди
беендиклеринә гөрә. Аазлары шиш-
кин лафлар сөлеер. Кенди казанч-
лары ичин башкаларына йалтык-
ланэрлар.

Битки насаатлар

¹⁷Ама сиз, севгили кардаш-
лар, аклыныза гетирин о сөзле-
ри, не илердән сөледиләр бизим
Сааби Иисус Христозун апостол-
лары.

¹⁸Оннар сизә дедиләр, ани бит-
ки вакытта олажэк гүлүжүләр, ан-
гылары кенди аллахсыз хамелле-
ринә гөрә йашайажэклар.

¹⁹Буннар инсаны бөлерләр, кен-
ди табеетлеринә гөрә йашээрлар,
оннарда йок Айоз Дух.

²⁰Ама сиз, севгили кардашлар,
кендинизи каавилейин ен айоз
инаныныз темелинин үстүндә, дуа
един Айоз Духлан,

²¹кендинизи коруйун Аллахын
севгисиндә да беклейин бизим Саа-
би Иисус Христозун ажыйаннныны,
ани сизи гөтүрәр дивеч йашамайа.

²²Ажыйын кимилерини, ани
икилеерләр.

²³Башкаларыны куртарын, атеш-
тән чыкарып. Таа башкаларыны
коркуйлан ажыйын, ииренип ар-
тык гөлмеендән дә, ани гүнахлы
гүүдедән улашык.

²⁴Она, Ким вар насыл сизи дүш-
мектән корусун да Кенди метин-
ниин өнүнә кусурсуз бүүк севин-
маклән чыкарсын,

²⁵Салт бирижик /аариф/ Алла-
ха, Ани куртарды бизи Саабимиз
Иисус Христозун аражылыныннан,
метинник хем үүсеклик, кувет хем
заабитлик олсун хер вакыттан өн-
жә, шинди хем дивечтән дивежә.
Амин.

ПАВЛИНИН КИЙАДЫ РОМАЛЫЛАРА

Селәм

1 Бән, Павли, Иисус Христозун чыраа, чаарылмыш апостол ол-маа, сечилмиш Аллахын Ии Хаберини аннатмаа, селәм йоллээрým.

2 Аллах өнжә адады бу Ии Ха-бери пророкларын аазыннан Айоз Йазыларда.

3 Бу Ии Хабер – Кенди Оолу, Саабимиз Иисус Христос ичин, ани тенжесинә дууду Давидин сен-селесиндән,

4 ама Кенди айоз духуннан, ку-ветлән белли олду, ани О Алла-хын Оолу, зерә өлүмдән дирилди.

5 Ондан биз каблеттик ииверги, апостол олалым Онун адыннан, ки Она инансыннар хем селесиннәр хепси миллетлердән инсаннар,

6 ангыларын арасында сиз дә булунэрсыныз, ани чаарылдыныз Иисус Христоздан.

7 Хепсинизә, Ромада оланнара, севилмиш Аллахтан, чаарылмыш айоз олмаа – ииверги хем услулук сизә бизим Боба Аллахтан хем Сааби Иисус Христоздан!

*Павли истеер гелсин
Рома касабасына*

8 Хепсиндән өнжә шүкүр едерим беним Аллахыма Иисус Христос адыннан хепсиниз ичин, зерә ха-

бер сизин инан ичин даалэр бүтүн дүннедә.

9 Бана шааттыр Аллах, Ангы-сына измет едерим бүтүн үрәәм-нән*, аннадарак Ии Хабери Онун Оолу ичин, ани сизи дурмамай-жа, херзаман анэрым беним дуа-ларымда.

10 Йалварэрым, ки Аллахын исте-диди олурса, биткидә олсун ко-лайлыым, гелейим сизә.

11 Зерә пек истеерим гөрейим сизи хем сизиннән пайлашайым бир баашыш Духтан сизин каави-ленмениз ичин,

12 доорусу, ки бән араныздай-кан, хавезленелим бири-бири-мизин инаныннан – сизин ина-нызлан бән, беним инанымнан да сиз.

13 Истәмеерим, кардашлар, ки билгисиз каласыныз. Чок сыра неетлендим гелейим сизә, ама шиндийә кадар көстекләр бана каршы чыкты. Истеерим сиздә дә файдалы бир иш йапайым, нижә башка миллетлердә.

14 Бән борчлуйум урумнара хем варварлара**, билгичлерә хем бил-гисизлерә.

15 Тә нечин бән өлә бүүк ча-лышмаклан насаат едерим Ии Ха-бери сизә дә, ани йашээрсыныз Рома касабасында.

---

* 1:9 Бүтүн үрәәмнән – урумжа «духумнан». ** 1:14 Варварлар – урум олмайаннар.

Доорулук инаннан

16 Зерә бән утанмээрым /Христозун/ Ии Хабериндән. О бир кувет Аллахтан, ки куртарсын хепсини, ким инанэр, илкин иудейлери, сора урумнары да.

17 Зерә Ии Хабердә ачылэр, нижә Аллах инсаннары доору сайэр. Доору сайылмак баштан биткийә кадар инаннан олэр, нижә дә йазылы: «Доору олан инаннан йашайажэк».

Хепси гүнахкер

18 Зерә гөктән Аллахын үфкеси ачылэр инсаннарын хербир аллахсызлыына хем хаксызлыына, ангылары кенди көтүлүклериннән асылыы бастырэрлар.

19 Чүнкү не вар нижә Аллах ичин билмәә, оннара ачык, зерә Кенди Аллах оннара ачты.

20 Аллахын гөрүмсүзлүү – Онун сонсуз куведи хем аллахлыы – ачык гөрүнер дүннейин курулма-сындан, зерә буннар ачылэр Онун йарадылмыш ишлериндән. Өлә ки, оннар жувапсыз калыр.

21 Оннар Аллахы таныйэрлар, ама нижә дүшер, метиннәмедиләр хем шүкүр етмедиләр Ону, верилдиләр бош дүшүнмеклерә, да онун ичин оннарын аннамаз үреклеринә каранлык басты.

22 Сайарак кендилерини аариф, акылсыз олдулар.

23 Өлүмсүз Аллахы метиннемәк еринә идоллара дөндүләр, ангылары бензеерләр өлүмнү инсаннара, кушлара, дөрт бажаклы хайваннара хем сүрүнненерә.

24 Онуштан Аллах оннары бракты, үреклеринин хавезлериннән

мындарлансыннар, ки бири-бирилерин гүүделерини ашаалатсыннар.

25 Оннар Аллахын аслылыыны йалана диштирдиләр. Йарадылмыш еринә йарадылмыш ишлерә измет еттиләр хем баш иилгтиләр. Аллах метинник дивежә кадар! Амин.

26 Бу бетерә Аллах бракты оннары кенди айып хавезлеринә. Оннарын карылары, сырасынжа бирлешмәк еринә, диил доору истедиклеринә верилдиләр.

27 Хеп өлә еркекләр, бракып сырасынжа бирлешмәә карыйлан, бири-биринә тутуштулар. Еркекләр еркекләрлән айыплык йаптылар хем кенди гүүделеринә жезайы каблеттиләр, не дүшер оннарын шашырыклыы ичин.

28 Чүнкү Аллахы танымакта файда гөрмедиләр, Аллах оннары файдасыз фикирлеринә бракты, йапсыннар, не диил ләәзым.

29 Өлә ки, оннар долдулар хертүрлү көтүлүклән, /ороспулуклан, феналыклан, тамахлыклан, киниклән. Долдулар кысканчыклан, өлдүрмәклән, кавгайлан, йаланнарлан, көтү неетләрлән.

30 Оннар фитлейижи, маанажы, Аллахы севмейән, калын үзлү, хо-дул, кабарык, көтү йапыжы, анайы-бобайы сесләмейижи,

31 аннамайан, лафыны тутмайан, севгисиз, /узлашмайан, /ажыйансыз инсаннардыр.

32 Оннар билерләр Аллахын доору карарыны, ани бөлә йапаннар ләәзым кайып олсуннар. Ама оннар диил саде кендилери йапсыннар, ама башка йапаннары да метедерләр.

Аллахын доору даавасы

2 Өлә ки, сана йок афетмак, бей адам, ким дә сән олсан, еер маана буларсайдын. Зерә, башкасына маана булуркан, кенди-кендини кабаатландырэрсын, зерә сән, ани маана булэрсын, кендин дә хеп ону йапэрсын.

2 Биз билериз, ки бөлә йапаннара Аллах доору даава кесер.

3 Бей адам, сән, ани бөлә йапаннара маана булэрсын, ама кендин дә хеп өлә йапэрсын, санэрсын Аллахын даавасындан куртулабилежән ми?

4 Оса пайа коймээрсын Аллахын жөмерт ииликлерини, сабурлууну хем чок дайанмасыны? Билмеерсин, ани Аллах ииликлерини узадэр, ки сени гүнахларындан Кендисинә дөндүрсүн?

5 Ама сән инатлашэрсын да гүнахларындан дөнмәә истәмееерсин, онуштан Аллахын жезасыны о үфкеле даава гүнү ичин топлээрсын. Озаман Аллахын доору карары гөрүнежек.

6 О херкезинә кенди йаптыкларына гөрә өдейежек.

7 Оннара, ким, дайма иилик йапарак, метинник, икрам хем өлүмсүзлүк аарээр, дивеч йашамак вережек.

8 Ама ким кендини север, аслылы сесләмеер хем хаксызлаа верилер, оннара үфкесини гөстережек хем бела вережек.

9 Хепси, ким көтүлүк йапэр, өнжә иудейлерин, сора урумнарын үстүнә зеет хем сыкынты геләр.

10 Буна каршы, хепсинә, ким иилик йапэр, өнжә иудейлә,

сора урумнара, метинник, икрам хем услулук олажэк.

11 Зерә Аллах кимсейә пай тутмаз.

12 Ким, Айоз Закону билмейерәк, гүнах йапэр, оннар, Закона бакмайарак, телеф олажэклар. Ама ким, Закону билерәк, гүнах йапэр, оннара Закона гөрә дә даава олажэк.

13 Зерә диил Закону ишиденнәр Аллахын өнүндә доору, ама Закону таманнайаннар доору сайылажэк.

14 Зерә о миллетләр, кимдә йок Айоз Закон, дуйгуларындан Закона гөрә йашадыкча, оннар гөстеририләр, не ләәзым хем диил ләәзым йапылсын, макар ки Закону билмеерләр.

15 Бунуннан гөстерерләр, ани не Закон истеер, оннарын үреклериндә йазылы. Оннарын ичйандан дуйгулары буну дооруклээр, фикирлери оннары йа кабаатландырэр, йа да доору чыкарэр

16 О гүн, ачан Ии Хаберә гөрә, ангысыны бән насаат едерим, Аллах даава йапажэк Иисус Христозлан инсаннарын саклы ишлеринә.

Иудейләр хем Айоз Закон

17 Сән, ани кендини иудей сайэрсын, умутланып Айоз Закона, Аллахлан үүнерсин,

18 билерсин Онун истедиини хем, Закондан үүренмиш, аннээрсын, не таа ии,

19 инанэрсын, ани көөрлары гездирабилирсин, каранныкта оланнара айдыннык олабилирсин,

20 акылсызлары йола гетирабилирсин хем ушаклары үүредабилерсин, зерә Законнан етиштин билгинин хем аслылыын таманныына.

²¹ Өлейсә, несой сән, башкасыны үүредерәк, кендини үүретмеерсин? Насаат едерәк: «чалмайасын», кендин чаләрсын?

²² «Ороспулук йапма» сөлейерәк, кендин йапәрсын? Идоллардан азетмейерәк, кендин айоз билалары сойәрсын?

²³ Айоз Законнан үүнерсин, ама Аллахы ашаалээрсын, зерә Закону басәрсын?

²⁴ Нижә вар йазылы: «Сизин бетеринизә Аллахын ады миллетләр арасында көтүленер».

²⁵ Еер Айоз Закону таманнарсайдын, елбетки кесиклиин файдасы вар, ама еер Закону басарсайдын, кесиклик оләр, нижә дә кесиксизлик.

²⁶ Онуштан, еер кесиксиз адам Законун сымарламакларыны таманнаrsa, сайылмайажәк мы о нижә кесикли?

²⁷ Ким гүүдейжесинә кесиксиз, ама Закону таманнээр, кабаатландырмайажәк мы сени, кимдә вар Айоз Йазылар хем кесиклик, ама басәрсын Закону?

²⁸ О диил иудей, ким дышандан өлә саде, хем о диил кесиклик, не гүүдедә нышанны саде.

²⁹ Ама хакына иудей о, ким ичйандан өлә, хем хакына кесикли о, ани духча үректә кесикли, ама диил саде кийат үстүндә. Хакына иудей одур, ким диил инсандан, ама Кендиндән Аллахтан метинни.

Адамын боржсу Аллахын өнүндә

3 Өлә ки, иудейлердә не үстүннүк вар? Не файда кесикликтән?

² Хер тарафтан чок файда вар. Илкин, иудейлерин елинә Аллахын сөзлери верилди.

³ Не дейежез, еер оннардан кимиси инанчсыз олдуьса, оннарын инанчсызлыгы вар мы нижә йок етсин Аллахын инанчлыгыны?

⁴ Олмаз! Еер хепси инсаннар йаланжы да олса, Аллах доору каләр, нижә йазылы: «Сөзүндә доору чыкәрсын хем даавада даавайы казанәрсын».

⁵ Еер бизим хаксызлык таа ачык Аллахын доорулууну йапарсайды, не дейежез? Аллах доору йапмээрмы, ачан бизи жезалээр? Дүшүнөрим адамжасына.

⁶ Олмаз! Өлә олурса, нижә Аллах бу дүннейи даава едәбилер?

⁷ Еер Аллахын асылыгы беним йаланымнан Онун метинниини таа ии ачарсайды, озаман нечин бән гүнахкер гиби даава олайым?

⁸ Нечин демейелим «Көтүлүк йапалым, ки бундан иилик чыксын»? Кимиси бизи көтүлеер хем сөлеер, ани биз өлә деериз. Оннар, нижә дүшер, даавалы олажәклар.

Хепси кабаатлы

⁹ Өлейсә, не дейежез? Биз иудейләр таа үстүнүз башка миллетлердән ми? Елбетки диилиз. Зерә биз өнжә гөстердик, ки хепси – иудейләр дә, урумнар да – гүнахын запында.

¹⁰ Нижә йазылы: «Доору кимсей йок, бир киши билә йоктур».

¹¹ Аннайан кимсей йок, Аллахы аарайан кимсей йок.

¹² Хепси йолдан саптылар, хепси файдасыз олдулар. Иилик йапан йок, бир киши билә йоктур».

¹³ «Аазлары – ачык мезардыр, диллери йалан сөлеер». «Дудакларынын алтында йылан зихири вар».

¹⁴ «Аазлары бетвайлан хем ажы лафларлан долу».

¹⁵ «Айаклары кан дөкмәә алатлээр,

¹⁶ кайыплык хем зеег йолларында.

¹⁷ Селемет йолуну оннар билмеерләр».

¹⁸ «Аклыларына Аллахтан корку гелмеер».

¹⁹ Ама биз билериз, не сөлөнер Айоз Законда, сөлөнер оннара, ким Законун запында, өлә ки хербир ааз капансын, да бүтүн дүннә Аллахын өнүндә кабаатлы калсын.

²⁰ Зерә Закону таманнамаклан Аллахын өнүндә кимсей доору чыкмайажэк, зерә Закондан белли олэр, ани инсан гүнахкер.

Доорулук салт инаннан

²¹ Шинди ачылды, ани Аллах, бакмайарак Закона, инсаны доору сайэр. Бунун ичин Закон хем пророklar шаатлык еттилар.

²² Аллах хепсини инанжылары доору сайэр инаннарыннан Иисус Христоза. Чүнкү айырмак йоктур.

²³ Хепси гүнаха дүштүләр, Аллахын метинниинә етишамедиләр.

²⁴ Хепси өдексиз доору сайылэрлар Аллахын иивергисиннән, зерә оннары Иисус Христос куртарды.

²⁵ Аллах Христозу курбан йапты, ани инаннан кабледилир, ки гүнахлар Онун каныннан афедилсин. Бунуннан Аллах гөстерди, нижә инсаны доору сайэр, зерә өнжә йапылмыш гүнахлары жеза-сыз бракты.

²⁶ Аллах дайанды, о бетерә, ки гөстерсин, нижә доору сайэр бүүнкү вакытта инсаны. Бүтүрлү О хем Кенди доорулууну коруйэр, хем хепсини доору сайэр, ким Иисуса инанэр.

²⁷ Шинди бизә не калды, үүнелим? Йок нейлән үүнелим. Бунун себеби недир? Закону таманнамаклан мы доору сайылэрыз? Диил, ама салт инаннан.

²⁸ Зерә биз инанэрыз, ани инсан доору сайылэр инаннан, ама диил Закону таманнамаклан.

²⁹ Аллах не, салт иудейлерин Аллахы мы, диил ми башка миллетлерин дә? Елбетки, башка миллетлерин дә.

³⁰ Чүнкү Аллах бирдир, Ангысы кесикли оланнары да, кесиксиз оланнары да инаннан доору сайэр.

³¹ Олейсә, не, инаннан Айоз Закону куветсиз ми йапэрыз? Олмаз! Ама инаннан Закону каавилеериз.

Авраамын инаны бизә өрнек

4 Не дейежез бизим гүүдейже-синә дедемизин Авраамын дурумун ичин?

² Еер Авраам доору сайылайды кенди ишлериннән, озаман вардыр нейлән үүнсүн инсанын, ама диил Аллахын өнүндә.

³ Зерә Айоз Йазы не деер? «Авраам инанды Аллахы, да бу она доорулук сайылды».

⁴ Ким ишлеер, өдеени саймаз баашыш, ама сайэр хак.

⁵ Ким кенди ишлеринә умутланмээр, ама инанэр Она, Ким аллахсызы доору сайэр, инаннан она доорулук сайылэр.

⁶ Давид дә мутлу сайэр ону, кими Аллах, бакмайарак йаптыкларына, доору сайэр. О деди:

⁷ «Одур мутлу, кимин законсузлуу афедилди хем гүнахлары өртүлдү!»

⁸ Не мутлудур о адам, кимин гүнахларыны Аллах есаба коймайжэк!»

⁹ Бу мутлулук саде кесикли оланнар ичин ми оса кесиксиз оланнар ичин дә ми? Биз деериз: «Авраам кенди инаныннан доору сайылды».

¹⁰ Незаман доору сайылды? Кесикликтән өнжә ми оса кесикликтән сора мы? Диил кесикликтән сора, ама кесикликтән өнжә.

¹¹ Кесиклик нышаныны каблетти нижә доорулук мұхүрү. Доорулуу инаннан еденди, таа кесикли олмадыйнан. Олә ки, о олду хепси кесиксиз инанжыларын бобасы, ки оннар да доору сайылсыннар дейни.

¹² Хем кесикли оланнарын да бобасы олду, ким диил саде кесикли, ама бобамызын Авраамын излериндән гидерләр, ангысы инанарды, таа кесикли олмадаан.

Инаннан адамак еденилер

¹³ Зерә Законнан верилмеди адамак Авраама хем онун ушакларына, ки дүннейи елә алыннар, ама доорулуклан, ани еденилер инаннан.

¹⁴ Еер мирасчылык олайды салт оннара, ким Закону тутэр, озаман инан бошуна калажэйды, адамак да файдасыз олажэйды.

¹⁵ Зерә Закон Аллахын үфкесини гетирер, ама нередә йок закон, орада йок закон басмасы да.

¹⁶ Онуштан адамак инана гөрә еденилир, ки Аллахын иивергисиндән тутунсун да бутүрлү каавиленсин Авраамын хепси ушакларына, диил саде оннара, ким Закону тутэр, ама хепсинә дә, ким инанэр Авраам гиби, ангысы хепсимизин бобасы.

¹⁷ Нижә вар йазылы: «Сени, боба оласын чок миллетлерә, йаптым». О Аллахын өнүндә, Кими инанды, хепсимизә боба олду. Аллах Одур, Ким дирилдер өлүлери хем варлаа чаарэр оннары, не йок.

¹⁸ Умут йоккан, Авраам умутланды хем инанды. Бутүрлү олду чок миллетлерин бобасы, нижә Аллах она адамышты: «Сенин сенселән окадар чок олажэк, йылдызлар гиби».

¹⁹ Чүнкү онун инаны йуфкаланмады, о бакмады өлү гиби гүүдесинә, ани йакын үз йашындайды, хем Сарранын ушаксызлыгына.

²⁰ О Аллахын адамасында икиләмеди хем инансыз олмады, ама инаны каавиленди да Аллахы метиннеди.

²¹ Бүтүн үректән инанды, ани Аллах не адады, хепсини таманнайабилилр.

²² Онуштан о инаныннан доору сайылды.

²³ Диил салт Авраам ичин йазылы, ани «она доорулук сайылды»,

²⁴ ама бизим ичин дә, ани доору сайылажэз, зерә инанэрыз Она, Ким дирилтти Саабимизи Иисусу өлүдән.

²⁵ Иисус бизим гүнахларымыз ичин өлүмә верилди хем бизим доору сайылмамыз ичин дирилдилди.

Инанын файдасы

5 Шинди инаннан доору сайылмыш, биз Аллахлан услулук едендик. Буну йапты Саабимиз Иисус Христос,

² ани бизä йол ачты, еденелим бу иивергийи, ангысыннан йашээрзыз хем үүнериз умутлан, пай алалым Аллахын метиннииндä.

³ Диил саде бунуннан, ама зеетлärлän дә үүнериз, билерäk, ани зеетлär дайанмак верер,

⁴ дайанмак дененмейи дүзер, хем дененмäk умут верер.

⁵ Умут да утандырмээр, зерä Аллахын севгилии бизим үреклеримизä дökүлдү Айоз Духлан, Ангысы бизä верилди.

⁶ Зерä биз куветсизкän, Христос уйгун вакытта аллахсызлар ичин öлдү.

⁷ Зор булунур, ки бириси öлсүн бир доору адам ичин, беки дә бир ии адам ичин биркимсей кыйышар öлмäй.

⁸ Ама Аллах бунуннан бизä Кенди севгилиини гөстерди, ани биз гүнахкеркän, Христос бизим ичин öлдү.

⁹ Некадар таа чок шинди, незаман Онун каныннан доору сайылдык, Аллахын үфкесиндän Онун йардымыннан куртулажэз.

¹⁰ Зерä биз, ани Аллахын душманнарыйдык, Онуннан барыштык, чүнкү Онун Оолу öлдү бизим ичин. Öлейсä, биз, барышмыш оларак, некадар таа колай куртулажэз Онун йашамасыннан.

¹¹ Диил саде бу, ама биз Аллахлан да үүнериз, чүнкү Саабимиз

Иисус Христос шинди бизи Аллахлан барыштырды.

Öлүм хем йашамак

¹² Нижä бир адамнан гүнах бу дүннейä гирди, гүнахлан да öлүм гирди, бутүрлү öлүм хепси инсана гечти, зерä хепси гүнаха дүштү.

¹³ Айоз Закондан öнжä дә гүнах варды дүннедä, ама гүнах есаба койулмээр, ачан йок закон.

¹⁴ Хеп окадар гүнах заплady хепси инсаны Адамдан Моисейä кадар. Заплady оннары, ангылары гүнаха гирмедилär Адам гиби, ангысы öрнек олду гележек вакытлар ичин.

¹⁵ Ама Аллахын баашышы диил нижä Адамын гүнахы. Зерä нижä бир адамын гүнахы бетеринä чойу öлдү, окадар таа чок Аллахын иивергиси хем баашышы бир Адамын – Иисус Христозун – иивергисиннän ташкынныктан чойуна верилер.

¹⁶ Бу баашыш бенземäз она, не олду бир адамын гүнахындан сора. Зерä бир адам, гүнах йаптыктан сора кабаатлы булунду. Ама баашыш, ани чок гүнахлардан сора верилер, инсаны доору сайэр.

¹⁷ Нижä бир адамын гүнахыннан öлүм падишах гиби заплык алды бир адам бетеринä, окадар таа чок оннар, ким алэр Аллахын бол иивергисини хем доорулук баашышыны, бир Адамнан – Иисус Христозлан – йашамак булажэклар хем падишахлык едежеклар.

¹⁸ Ölä ки, нижä бир адамын гүнахыннан хепси кабаатлы сайылды, хеп ölä бир Адамын доору йаптыыннан хепси доорулук хем йашамак булур.

¹⁹Зерä, нижä бир адамын сеслемезлииннän чойу кабаатлы сайылды, хеп ölä бир адамын сеслемесиннän чойу доору сайылажэк.

²⁰Айоз Закон сора верилди, ки кабаатлар зееделенсин, ама нередä гүнах чоклашты, орада Аллахын ивергиси таа чок зееделенди,

²¹ки нижä гүнах öлүмдän заплык алды, хеп ölä Аллахын ивергиси да инсаны доору саймасындан заплык алсын хем дивеч йашамак гетирсин Саабимиз Иисус Христозун аражылыыннан.

*Öлү гүнах ичин,
дири Аллах ичин*

6 Не дейежез, гүнахта мы калалым, ки Аллахын ивергиси зееделенсин?

²Олмаз! Биз гүнах ичин öлдүк, несой йашайабилериз гүнахта?

³Билмеерсиниз ми, ани хепсимиз, ким ваатиз олду Иисус Христозда, ваатиз олдук Онун öлүмүнä?

⁴Биз ваатиз олмаклан öлүмä гөмүлдүк Онуннан барабар, ки нижä Христос Бобанын метиннииннän öлүдän дирилди, хеп ölä биз дә бир ени öмүрдä йашайалым.

⁵Чүнкү, Онун гиби öлерäk, Онуннан бирлештик, хеп ölä, Онун гиби дирилерäk, Онуннан бирлешежез.

⁶Буну билериз, ани бизим ески адам Онуннан билä ставроза герилди, ки гүүдемизин гүнахкерлии куветсиз калсын, да биз шиндän сора гүнаха чырак олмайалым.

⁷Ким öлдү, о гүнахтан куртулду.

⁸Еер Христозлан билä öлдүсейдик, озаман инанэрыз, ани Онуннан билä дә йашайажэз.

⁹Билериз, ани Христос öлүдän дирилди да шиндän сора öлмейежек. Öлүмүн шиндän сора Онун үстүнä йок куведи.

¹⁰Зерä О öлдүйнän, öлдү гүнах ичин бир сыра херзаман ичин, ама шинди йашээр, хем Онун йашамасы Аллах ичин.

¹¹Сиз дә сайын кендинизи öлү гүнах ичин, ама дири Аллах ичин /Саабимиздä,/ Иисус Христозда.

¹²Онуштан гүнах заплык етмесин сизин öлүмнү гүүдениздä, да кайыл олмайын гүүденин хамелериннän.

¹³Сизин гүүденизин еклерини гүнах заплына вермейин, ки кулланасыныз оннары көтүлүк ичин. Аллахын елиinä верилин, нижä оннар, ким öлүдän дирилди. Гүүденизин еклерини Аллаха верин, ки кулланасыныз оннары доорулук ичин.

¹⁴Гүнах сизä чорбажылык етмесин, зерä сиз заплы диилсиниз Айоз Законнан, ама Аллахын ивергисиннän.

Аллахын ивергиси хем гүнах

¹⁵Шинди не дейежез? Чүнкү заплы диилиз Законнан, ама Аллахын ивергисиннän, гүнах мы йапалым? Олмаз!

¹⁶Не, билмеерсиниз ми, ани кимä чырак гиби верилерсиниз, ки ону сеслейäсиниз, она чырак олэрсыныз: йа гүнаха чырак, öлүмä гөтүрән, йа да бир чырак, ани сеслеер Аллахы да онуштан доору сайылтэр.

¹⁷Шүкүр Аллаха, ани сиз чырактыныз гүнаха, ама бүтүн үректän сеслединиз үүретменин өзүнү, ангысына верилдиниз.

18 Гүнахтан бошандыңыз, доорулаа чырак олдуруз.

19 Лафедерим адамжасына, сизин тенинизин зайыфлыгы бетериня. Нижа вердиниз гүүденизин еклерини, чырак олсун мындарлаа хем законсузлаа, ки хертүрлү законсуздук йапасыңыз, хеп өлә шинди верин еклеринизи, чырак олсун доорулаа, ки айоз оласыңыз.

20 Зеря, ачан сиз гүнаха чырактыңыз, доорулуктан бошанмыштыңыз.

21 Озаман не файданыз олду о ишлердән, ангылардан шинди утанэрысыңыз? Бүтүрлү ишлерин биткиси – өлүм.

22 Ама шинди, ачан гүнахтан бошанмышсыңыз хем Аллаха чырак олдуруз, бундан файданыз вар: айозлукта йашэрысыңыз, хем бунун сону – дивеч йашамак.

23 Зеря гүнахын өдäя өлүмдүр, ама Аллахтан баашыш – дивеч йашамак Саабимиздä Исус Христозда.

Закондан азат

7 Не, билмеерсиниз ми, кардашлар – лафедерим оннара, ким билер Айоз Закону – Законун вар куведи адамын үстүнä окадар вакыт, некадар адам йашээр.

2 Сөзгелиши: Закона гөрä евли кары баалы кожасыннан, некадар вакыт кожасы йашээр, ама еер кожасы өлүрсейди, кары бошанэр стеонозлук законундан.

3 Ама окадар вакыт, некадар кожасы йашээр, еер башка бир адамнан йашарсайды, ороспу сыйлэр. Ама еер кожасы өлүрсейди, кары Закондан бошанэр, да

озаман, еер башка адама евленэрсейди, ороспулук йапмээр.

4 Хеп өлә сиз дä, кардашлар, чүнкү пай алэрысыңыз Христозун гүүдениндән, өлдүнүз Закон ичин, ки бааланасыңыз башкасына – Она, Ким өлүдән дирилди. Бу олду, ки файданы олалым Аллахын изметиндä.

5 Зеря, йашаркан тенимизä гөрä, гүнахкер хавезлери, Закондан дебештирилмиш, ишлärдилär бизим гүүдемизин еклериндä, да йаптыкларымызын мейвасы өлүмдү.

6 Ама шинди, өлүп, бошандык о закондан, ангысыннан баалыдык, ки измет еделим Аллаха Духун енилиннән, диил букванын ескилиннән.

Закон ачыклээр гүнахы

7 Не дейежез? Айоз Закон гүнахкер ми? Олмаз! Буна каршы, о Закон олмасайды, биз гүнахы танымайажэйдик. Сөзгелиши, бän билмейежейдим, недир тамахлык, еер Закон демеййди: «Тамахланмайасын».

8 Ама гүнах, файдаланарак сымарламаклар, бендä үзä чыкарды хертүрлү тамахлык. Зеря нередä йок Закон, орада гүнах өлү.

9 Бän вакыдын бириндä дирийдим, ачан билмäрдим Закону. Ама ачан пейдаланды сымарламак, гүнах дирилди, бän дä өлдүм.

10 Сымарламак, ани лäазымды йашамак версин, бени өлүмä гөтүрдү.

11 Зеря гүнах, сымарламаклар файдаланарак, алдатты бени да бунуннан өлдүрдү.

12 Ölä ки, хич лафсыз, Закон – айоз, сымарламак да айоз, доору хем ии.

¹³Озаман ии бишей, чыкэр, бана өлүм гетирди? Олмаз! Ама гүнах, файдаланарак ии бишейлән, бана өлүм гетирәрди, ки сымарламак-лан ачылсын гүнах некадар гүнахлы.

Гүнахлан дүүшимәк

¹⁴Хакына билериз, ани Закон духча бишей, ама бән тендән бир инсаным, сатылы гүнаха чырак гиби.

¹⁵Билмеерим, не йапэрым, зерә йапмээрым, не истеерим, ама йапэрым ону, недән азетмеерим.

¹⁶Не йапэрым, бундан гөрүнер, ки кабледерим, ани Закон ии.

¹⁷Бундан танынэр, ани артык буну йапмээрым бән, ама гүнах йапэр, ани бендә йашээр.

¹⁸Билерим, ани бендә, доорусу, benim тенимдә, йок иилик. Бендә вар ии истемекләр, ама йок кувет, йапайым не ии.

¹⁹Зерә иилик, ани истеерим йапмаа, йапмээрым, ама көтүлүк, ани истәмеерим йапмаа, ону йапэрым.

²⁰Чүнкү йапэрым, не истәмеерим, буну йапан артык диил бән, ама гүнах, ани бендә йашээр.

²¹Өлә ки, кендимдә булэрым бир закон, ани истәркән иилик йапмаа, көтүлүк бендә хазыр дурэр.

²²Ичйанкы адамдан хошлук алэрым Аллахын Законундан.

²³Ама гөрерим benim гүүдемин еклериндә бир башка закон, ани дүүшер закона каршы, ангысыны кабледерим фикиримнән, хем бени есир едер гүнах законуннан, ани ишлеер benim гүүдемдә.

²⁴Заваллыым бән! Ким куртарабилер бени бу гүүдедән, ани өлүмә гөтүрер?

²⁵Шүкүр едерим Аллаха, Саабимиз Иисус Христос куртарэр бени. Өлә ки, бән кендим фикиримнән измет едерим Аллахын Законуна, ама тенимнән измет едерим гүнах законуна.

Йашамак верән Дух

8 Өлә ки, Аллах оннары шинди даава етмеер, ким йашээр Иисус Христозда /– оннары, ким йашамээр тенә гөрә, ама Духа гөрә/.

²Зерә духчасына йашамак закону Иисус Христозда бошандырды бени о закондан, ани гүнаха хем өлүмә гөтүрер.

³Не Закон йапамады, чүнкү теннән йуфкаланды, Аллах йапты. О йоллады Кенди Оолуну, бензәр гүнахкер инсана, курбан олсун гүнах ичин, да даава етти гүнахы, ани вар инсан тениндә,

⁴ки доору ишләр, не Закон истеер, таманнансын биздә, ангылары йашамээр тенә гөрә, ама Духа гөрә.

⁵Ким тенжесинә йашээр, дүшүнер, не тен истеер. Ама ким духчасына йашээр, дүшүнер, не Дух истеер.

⁶Тенин дүшүнмеклери өлүмә гөтүрер, ама Духун дүшүнмеклери йашамак хем услулук верер.

⁷Оннар, ани тенә гөрә дүшүнүрләр, душмандыр Аллаха каршы, зерә Аллахын Законуна бойну иилтмеерләр хем йок да насыл иилтсиннәр.

⁸Ким заплы тендән, Аллаха йок насыл кендилерини беендирсиннәр.

⁹ Ама сиз тендэн заплы диилсиниз, ама Духтан, еер Аллахын Духу сиздә йашарсайды. Кимдә йок Христозун Духу, о диил Онун.

¹⁰ Еер Христос сиздәйседи, гүүдениз өлү, чүнкү гүнах йаптыныз, ама духунуз дири, чүнкү доору сайылдыныз.

¹¹ Еер Онун Духу, Ким Иисусу өлүдән дирилтти, сиздә йашарсайды, озаман Ким дирилтти Христозу өлүдән, сизин дә өлүмнү гүүделеринизә йашамак вережек Кенди Духуннан, ани сиздә йашээр.

¹² Олә ки, кардашлар, биз дилиз борчлу тенә, ки тенә гөрә йашайалым.

¹³ Зерә еер йашарсайдыныз тенә гөрә, өлежениз. Ама Духлан өлдүрүрсейдиниз гүүденин көтү йаптыкларыны, озаман йашайажэныз.

¹⁴ Зерә хепси, ким кулланылмыш Аллахын Духундан, оннар – Аллахын ооллары.

¹⁵ Зерә сиз каблетмединиз чыраклык духу, ки енидән коркуда оласыныз, ама каблеттиниз Духу, Ангысы бизи оол йапэр. Биз о Духлан баарэрыз «Авва, Боба!»

¹⁶ Бу Дух Кендиси, бизим духу-музлан бирлешип, шаатлык едер, ани биз Аллахын ушакларыйыз.

¹⁷ Еер Аллахын ушакларысайдик, озаман мирасчы да олажэз; еденежез Аллахын адамакларыны хем хепсини, не вар Христозда, еер зетленәрсейдик Онуннан, ки барабар метинник тә еденелим.

Гележэек метинник

¹⁸ Бән есаплээрым, ки бизим шиндики зетлеримиз бишей диил, ба-

карак о метиннәә, ани бизә ачылажэк.

¹⁹ Зерә хепси, не йарадылмыш, умутлан беклеер, незаман Аллахын ооллары ачылажэк.

²⁰ Зерә хепси, не йарадылмыш, зорланды, бошуналаа дүшсүн, диил кенди истедииндән, ама Ондан, Ким зорлады, бу умутлан,

²¹ ки хепси, не йарадылмыш, бошанажэк чүрүклүктән, ангысына чырак олду, да еденежек Аллахын ушакларынын метинни сербестлиини.

²² Зерә билериз, ани хепси, не йарадылмыш, бүүнә кадар барабар офлээр хем зетленер, нижә дуудуран кары.

²³ Ама диил саде о йарадылланнар, ама биз дә, кимдә вар Аллахын илк баашышы – Айоз Дух, биз дә офлээрыз хем беклеериз, бизи оол йапсын хем куртарсын бизим гүүделеримизи.

²⁴ Зерә биз умутлан куртулдук. Ама еер гөрейдик, нейә умутланээрыз, буна умут денмәз. Зерә ким умутланабилер она, не гөреп?

²⁵ Ама еер умутланарсайдик она, не гөрмеериз, даيانмаклан ону беклейәбилириз.

*Аллахын севгилиши
Иисус Христозда*

²⁶ Хеп өлә Дух та йардым едер бизә, бизим зайыфлымызда. Зерә биз билмеериз, нижә ләәзым дуа етмәә, ама Дух кендиси бизим ичин аражылык едер өлә офламакларлан, ани лафлан хич аннадылмаз.

²⁷ О, Ким аараштырэр инсан үреени, билер, не дүшүнүр Дух,

зерä Дух аражылык едер Аллахын айоз халкы ичин Кенди истедиинä гөрä.

²⁸Билериз, ани Дух хер халда иилик ичин ишлеер оннарлан билä, ким Аллахы север хем чаарылмыш Онун истедиинä гөрä.

²⁹Зерä кими Аллах öнжä таныды, оннары карарлады, бензär олсуннар Кенди Оолуна, ки О илк дуумуш олсун чок кардашларын арасында.

³⁰Кими Аллах öнжä таныды, оннары чаарды, кими чаарды, оннары доору сайды, кими доору сайды, оннары да метиннеди.

³¹Не дейäбилириз бунун ичин? Еер Аллах бизимнәнсеиди, ким бизä каршы олабилер?

³²О, Ким Кенди Оолуну ажымады, ама хепсимиз ичин öлүмä верди, ажаба насыл Онуннан барабар бизä хепсини вермäз?

³³Ким кабаатлайажэк Аллахын сечилмиш инсаныны? Аллах оннары доору сайэр.

³⁴Ким оннары мааналайажэк? Иисус Христос öлдү, ама дирилди дә. О – Аллахын саа тарафында да бизим ичин аражылык едер.

³⁵Ким айырабилер бизи Христозун севгилииндән? Зеет ми, зорлук му, кооламак мы, аачлык мы, чыпаклык мы, титсилик ми оса кылыч мы?

³⁶Нижä вар йазылы: «Сенин бетеринä херзаман öлүмä верилериз. Сайэрлар бизи койуннар еринä, ани кесилежек».

³⁷Хеп окадар хепсини буннары хептән енсеериз Онун кувединнән, Ким бизи севди.

³⁸Бән пек инанэрым, ани не öлүм, не йашамак, не ангиллär, не гөктеки заабитлär хем куветлär, не шиндики заманнар, не гележек заманнар,

³⁹не үүсеклик, не деринник, не дә башка бишей йок насыл айырсын бизи Аллахын севгисиндән, ани вар Иисус Христозда, бизим Саабимиздä.

Аллахын сечилмиш инсаны

9 Доору сөлеерим, йалан сөлäмеерим, зерä бән Христоза инанэрым. Ичйанкы дуйгуларым да, Айоз Духлан заплы, дооруклэр буну, не сөлеерим.

²Чок кахырланэрым хем хожма үреемдä зетленерим.

³Бән кендим кайылым, бетваланып, айырылайым Христоздан беним кардашларым ичин, беним сенселäm ичин.

⁴Оннар – израилли. Аллах оннары оол йапты, метинниини гөстерди, баалантылар йапты, Айоз Закону верди, гөстерди, нетүрлү Она баш иилтмää, хем оннара адамаклар верди.

⁵Оннардан патриархлар* гелди хем оннардан гүүдейжесинä Христос гелди, Ангысы хепсиндән таа үстүн хем дивежинä метинненмиш Аллахтыр. Амин.

⁶Демеерим, ани Аллах сөзүнү тутмады, зерä диил оннар, ким дууду Израилдән, хепси хақына Израил.

* ^{9:5} Патриархлар – Израилин бүүк адамнары (Авраам, Исаак, Иаков, Давид хем башкалар), ани ески заманда йашардылар.

7 Диил хепси оннар, ким Авраамын сенселесиндэн, онун ушаклары, ама нижә денди: «Исаактан дууажэк оннар, ким сайылажэк сенин сенселән».

8 Бундан аннашылэр, ани Аллахын ушаклары диил оннар, ким дууэр гүүдейжесинә Авраамдан. Ама Авраамын сенселеси сайылажэк оннар, ким дууэр Аллахын адамасына гөрә.

9 Зерә о адамакта денди бутүрлү лафлар: «Гелән йыла бу вакыт, ачан дөнежәм, Саррада бир оол олажэк».

10 Диил саде бу, ама хеп өлә олду Ревеккайлан да, ачан о гебә калды икиз ооллан бизим бобадан, Исаактан.

11-12 Бу икиз оол таа дуумадыйнан да не ии, не көтү йапмадыйнан, Ревеккайа сөлэнди: «Бүүк оолун күчүк оолуна измет едежэк», ки оннардан бирини сечәркән Аллахын курулмушу оннарын йаптыкларындан тутунмасын, ама Кенди Аллахын чаармасындан,

13 нижә йазылы: «Иакову севдим, ама Есавдан азетмедим».

14 Шинди не дейежез? Аллахта йок му доорулук? Олмаз!

15 Зерә Моисейә деди: «Кимә дүшер ажымаа, ажыйажам; кими дүшер кыймамаа, кыймайажам».

16 Өлә ки, сечилмәк тутунмээр не ондан, ким истеер, не дә ондан, ким чалышэр, ама Аллахтан, Ким ажыйэр.

17 Зерә Айоз Йазыда Аллах деер фараона: «Сени маасуз калдырдым, ки сениннән гөстерейим Кенди куведими, да Беним адым бүтүн ер үстүндә анылсын».

18 Өлә ки, Аллах ажыйэр, кими истеер, хем инатлаштырэр, кими истеер.

19 Беки сән бана соражан: «Озаман нечин кабаатландырэр? Ким вар нижә каршы дурсун Онун истедиинә?»

20 Өлә, ама кимсин сән, бей адам, ки бөлә сормаклар Аллаха койасын? Ажаба бир кап сорар мы ону йапан устайа: «Нечин бени бөлә йаптын?»

21 Чөлмекчи диил ми чорбажы чамурун үстүнә? Хеп о чамурдан йапэр бир кап маасуз икрам ичин, ама башка кабы йапэр сырадан ишләр ичин.

22 Да не дейежез, еер Аллах, гөстерсин дейни Кенди үфкесини хем билдирсин Кенди куведини, чок сабурлуклан дайанды о каплара, ангыларыны үфкесиннән хазырлады, ки йок едилсиннәр?

23 Да не дейежез, еер буну йаптысайды, ки билдирсин Кенди болдан метинниини о каплара, ангыларыны ажыды хем хазырлады, ки каблетсиннәр метинник?

24 О каплар бизиз, ангыларыны Аллах чаарды диил саде иудейлердән, ама башка миллетлердән дә.

25 Нижә Аллах деер пророк Хо-сеайлан: «Дейежәм „Беним инсаным“ оннара, ким диилди Беним инсаным. Дейежәм „Беним севгим“ оннара, ким диилди севгили.

26 Хем нижә орада денер: Сиз диилсиниз Беним инсаным, оннара денежэк дири Аллахын ооллары».

27 Исайа баарып хаберлеер Израил ичин: «Еер Израил оолларынын сайысы олурсайды, нижә кум дениздә, анжак азы куртулажэк.

²⁸Зерä Сааби хич ойаланмайа-
рак, /доорулаа гөрä/ таманнайа-
жэк Кенди карарыны бу ердä».

²⁹Нижä Исаяа онжä хаберледи:
«Еер куветлерин Саабиси брак-
майайды бизä бир сенселä, Содом
гиби олажэйдык, Гоморрайа бен-
зейежейдик».

Израилин инансызлыгы

³⁰Шинди не дейежез? Башка
миллетлär, ани чалышмарды доо-
ру сайылмаа Аллахын онүндä,
едендилär доорулук. Бу доору-
лук са инаннан еденилир.

³¹Ама Израил, ани аарарды за-
кону, ангысыннан доору сайыл-
сын, бутүрлү закон буламады.

³²Нечин? Зерä бакмадылар доо-
ру сайылсыннар инаннан, ама сан-
дылар, ки кенди йаптыкларыннан
доору сайылажэклар. Онун ичин
сүрчтүлär көстек ташына,

³³нижä вар йазылы: «Тä койэ-
рым Сионда бир көстек ташы хем
бир сүрчмак кайасы, ама ким Она
инанэр, утанмыш калмаз».

10 Кардашлар, үреемин исте-
дии хем дуам Аллаха бу-
дур: израиллилär куртулсуннар.

²Доорусуну сөлейим, оннарда
чалышмак вар Аллах ичин, ама
диил аарифчесинä.

³Зерä аннамээрлар, нижä Ал-
лах инсаны доору сайэр, хем ба-
кэрлар кенди-кендилерини доо-
рулаа чыкармаа, онуштан ка-
йыл олмадылар Аллахын доору-
лууна.

⁴Зерä Христос – Законун бит-
киси, ки херкези, ким инанэр, доо-
рулук еденсин.

⁵Моисей бөлä йазды Закондан
доору сайылмак ичин: «Ким За-
конун сымарламакларыны таман-
найажэк, о йашайажэк».

⁶Ама инаннан доору сайылмак
ичин бөлä денер: «Демä кенди-
кендинä: „Ким гөкä калкажэк?“,
ки Христову индирсин,

⁷еки: „Ким дипсизлää инежек?“,
ки Христову олүдän калдырсын».

⁸Не денер? «Аллахын сөзү йа-
кын сана, сенин аазында хем үреен-
дä». Бу сөзү, ани инан ичин, биз
насаат едериз.

⁹Еер аазындан ачык сөлärсей-
дин «Иисус Саабидир» хем үрек-
тän инанарсайдын, ани Аллах
өлүдän Ону дирилтти, озаман
куртулажан.

¹⁰Зерä ким үректän инанэр, о
доорулук еденер, хем ким аазын-
дан шаатлык едер, о куртулмак
еденер.

¹¹Нижä Айоз Йазы деер: «Ким
Она инанар, утанмыш калмаз».

¹²Йок айырмак иудейлерин хем
урумнарын арасында, зерä хепси-
нин Саабиси бирдир. О херкезинä
жөмерт, ким Ону чаарэр.

¹³Зерä: «Ким Саабинин адыны
чааражэк, о куртулажэк».

¹⁴Ама несой вар насыл чаар-
сыннар Ону, Кимä инанмадылар?
Несой вар насыл инансыннар Она,
Кимин ичин ишитмедилär? Не-
сой вар насыл ишитсиннär, еер
кимсей насаат етмärсä?

¹⁵Несой вар насыл насаат етсин-
нär, еер йолланмыш диилсейди-
лär? Нижä йазылы: «Не йакышык-
лы аяклары оннарын, кимнär
/услулук хем/ Ии Хабери насаат
едерлär!»

¹⁶Ама хепси Ии Хабери сесләмеди. Нижә Исаяа деер: «Сааби, ким инанды бизим хабери?»

¹⁷Өлә ки, инан гелер хабери ишитмектән, ишитмәк тә олэр, еер Христос ичин насаат едилирсә.

¹⁸Ама шинди сорэрым: не, ишитмедиләр ми? Елбетки, ишиттиләр. «Оннарын сеслери ишидилди бүтүн ер үстүндә, хем лафлары етишти ерин кенарларына да».

¹⁹Енидән сорэрым: «Не, Израил билмәрди ми буннары?» Аслы, ани биләрди, зерә илкин Моисей деди: «Аллах деер: Бән дебрештирежәм сиздә бир кысканчлык о инсаннарлан, ангылар миллет сайылмаз, кыздыражам сизи бир аннамаз халклан».

²⁰Сора Исаяа кыйышмаклан деер: «Аллах деер: Бени булдулар оннар, ким аарамарды, Бән оннара ачылдым, ким Бени сормарды».

²¹Ама Израил ичин деер: «Бүтүн гүн узаттым еллерими бир сесләмейән хем каршы дуран халка».

Аллах бракмады Кенди инсаныны

11 Шинди сорэрым: Ажаба Аллах Кенди инсанындан атылды мы? Олмаз! Бән кендим израиллийим, Авраамын сеселесиндән, Вениаминин тамызлыындан.

²Аллах үзүнү чевирмеди Кенди инсанындан, ангысыны баштан билирди. Не, билмеерсиниз ми, не денер Айоз Йазыда пророк Илия ичин, нижә о аалашэр Аллаха Израилдән? О деер:

³«Сааби, Сенин пророкларыны өлдүрдүләр, курбаннакларыны

йыктылар, калдым салт бән йалныз, беним дә йашамамы бакэрлар алсыннар».

⁴Ама не жувап едер Аллах? «Корудум еди бин адам, ангылары диз чөкмедиләр Ваалын өнүндә».

⁵Хеп өлә бүүнкү вакытта да калды аз киши, ани сечилмиш Аллахын иивергисиннән.

⁶Ама еер бу Онун иивергисиннән олмушсайды, артык оннарын йаптыкларынан диил. Башка түрлү ииверги артык ииверги диил.

⁷Не дейежез? Израил еденмеди, не аарарды, ама сечиленнәр едендиләр. Каланнар инатлаштылар,

⁸нижә йазылы: «Аллах верди бир уйвашыклык духу оннара, ки гөзлериннән гөрмесиннәр, кулакларынан ишитмесиннәр бүүнкү гүнә кадар».

⁹Давид деер: «Оннарын софралары аркан хем тузак гиби олсун, йада нижә бир капкан жезалык ичин оннара».

¹⁰Гөзлери карарсын, гөрмесиннәр дейни, хем аркалары херзаман камбурлансын».

¹¹Шинди сорэрым: иудейләр көстеклендиләр, хептән дүшсүннәр дейни ми? Олмаз! Ама оннарын сүрчмеклери куртулмак гетирди башка миллетлерә, ки бутакым иудейлердә дебрешсин кысканчлык.

¹²Еер оннарын сүрчмеклери дүннейә зенгинниксейди, хем күчүлмеклери башка миллетлери зенгиннеттисейди, бүтүннүклери некадар таа бүүк бир зенгинник гетирежек!

¹³Данышэрым сизә, башка миллетлерә: нижә апостол, ани башка

миллетләрә йолланмыш, бән кенди изметчилиими метинни сайэрым,

¹⁴ки дебештирейим кысканчылык беним сенселемдә да курта-рабилейим баарлем кимисини.

¹⁵Еер оннарын атымаларынан дүннә Аллахлан барыштыһса, кабледилмелери, өлүмдән йашамаа гечмектән башка, не олур?

¹⁶Еер айозсайды хамурун илк парчасы, озаман бүтүн хамур айоз. Еер көкү айозсайды, даллары да айоз.

¹⁷Зейтин фиданындан кими даллар кесилди, да сән, йабан зейтин фиданындан филиз, хашландын оннарын еринә. Аслы зейтин фиданын семиз көкүндән суйу черсин.

¹⁸Өлейсә, үүнмә кесилмиш далларын өнүндә. Еер үүнәрсейдин, унутма, ани тутмээрсын сән көкү, ама көк тутәр сени.

¹⁹Сән деерсин: «Даллар кесилдиләр, ки бән хашланайым».

²⁰Доору. Оннар кесилдиләр инансызлык бетеринә, ама сән инаннан аякча дурэрсин. Онуштан шишкиннемә, ама корк!

²¹Зерә Аллах кыйды хақына фиданын далларыны, онуштан кыйар сени дә.

²²Есап ал Аллахын иилини хем кыйаклыны: кыйаклык оннар ичин, ким дүштү, иилик сенин ичин, саде тугунарсайдын Аллахын иилиндән, башка түрлү сән дә кесилрсин.

²³Еер оннар да калмарсайдылар инансызлыкта, енидән хақына фидана хашланажэklar, зерә Аллахын вар куведи енидән геери оннары хашласын.

²⁴Еер сән кесилмишсейдин йабан фидандан да, олмайарак хақына, хашланмышсайдын ии зейтин фиданына, некадар таа колай олур, хашланылсын кенди даллары зейтин фиданына!

²⁵Кардашлар, истәмеерим, ани бу саклы иши билмейәсиниз. Бу сизи коруйажэк, кендинизи аариф сайасыныз. Израил бир парча вақыда инатлашты, башка миллетләрдән инанжыларын сайысы таманнанынжа.

²⁶Биткидә бүтүн Израил куртулажэк, нижә йазылы: «Куртарыжы Сиондан гележэк, Иаковун сойундан аллахсызлыгы узаклаштыражэк».

²⁷Будур баалантым, ани оннарлан йапажам, ачан оннарын гүнахларыны силежәм».

²⁸Ии Хаберә каршы дуруп, оннар Аллаха душман олдулар, да бу ии олду сизин ичин. Ама чүнкү Аллах оннары сечти, оннар Аллахын севилмишлери оннарын бобаларын хатыры ичин.

²⁹Зерә Аллах карарыны диштирмәз оннар ичин, кими чаарэр хем кимә баашышларыны верәр.

³⁰Нижә сиз вақыдын бириндә сесләмәрдиниз Аллахы, ама оннарын сесләмемеклерин бетеринә ажыйаннык едендиниз Аллахтан,

³¹хеп өлә, нижә сизә ажыйаннык гөстерилди, оннар да шинди сесләмеерләр, ки оннар да ажыйаннык еденсиннәр.

³²Зерә Аллах йапты хепси инсаны нижә капана дүшмүш сесләмемеклери бетеринә, ки хепсини ажысын.

³³Бакын, не дериндир Аллахын зенгинни, аарифлии хем билгичли! Некадар кенарсыз Онун каррлары хем танынмадык Онун йоллары!

³⁴«Ажаба ким танийабилир Аллахын фикирини, хем ким вар насыл Онун насаатчысы олсун?»

³⁵Ким Аллаха бишей верди, ки сора өдек геери истесин?»

³⁶Хепси Ондан курулду, Онун кувединнән корунэр хем Онун ичин вар. Она метинник даймалардан даймалара! Амин.

Ени йашамак Христозда

12 Онуштан, кардашлар, йалварэрым Аллахын ажыйанныннан, гетирин сизин гүүделеринизи бир дири, айоз, беенилмиш курбан Аллаха. Будур сизин хақына изметчилииниз.

²Бу вакытларын адетлеринә гөрә кендинизи кулланмайын, ама Аллах фикиринизи енилейип диштирсин, ки танийасыныз, недир Аллахын истедиан – не ии, беенилмиш хем таман.

³Аллахын иивергисиннән, ани бана верилмиш, сизә хепсинизә дее-рим: дүшүнмейин кендиниз ичин таа үстүн, некадар ләазым. Ама ии дүшүнүн о инан өлчүсүнә гөрә, некадар Аллах херкезинә верди.

⁴Нижә бизим гүүдемиз бирдир, ама чок еклери вар, да нижә хер екинин вар кенди иши,

⁵хеп өлә биз дә, чоклук оларак, хепсимиз бир гүүдә олэрыз Христозда, айыры-айыры бири-биримизин еклери оларак.

⁶Айыры баашышлар каблеттик Аллахын иивергисинә гөрә, ани

верилмиш бизә. Кимдә вар про-роклук баашышы, ону файдала-сын кенди инан өлчүсүнә гөрә.

⁷Кимдә вар измет баашышы, из-мет етсин. Уүредижисейди, уүрет-син.

⁸Бежерәрсейди гиргиннетмәә, гиргиннетсин. Бежерәрсейди пайетмәә, жөмертгликлән пайетсин, не вар онда. Ондержисейди, чальш-кан олсун. Ким башкаларына йар-дым едер, буну йапсын севинчлән.

⁹Сизин севгиниз олмасын йа-пынмаклан. Көтүлүктән ииренин, ииләә йапышын.

¹⁰Севин бири-биринизи кардаш-часына йалпаклыклан. Йарышмак-лан бири-биринизә сайгы сүрүн.

¹¹Чальшкан олун, хайлаз ол-майын. Духлан хашлак олун, Саа-бийә измет един.

¹²Умутлан севинин, зееттә са-бурлу олун, кендинизи дуайа верин.

¹³Пайедин, не сиздә вар Алла-хын айоз халқына, ачан о йоклук-та. Бакын мусаафиржи олмаа.

¹⁴Иисөзлейин оннары, ким си-зи коолээр, иссөзлейин, ама бет-валамайын.

¹⁵Ким севионер, оннарлан севи-нин, ким аалээр, оннарлан аалайын.

¹⁶Олун бир дүшүнмектә бири-биринизлән. Диклешмейин, ама ка-фадарлашын оннарлан, ким ашаа-ланэр.

Кин чыкармайын

¹⁷Чевирмейин кимсейә көтүлүк ичин көтүлүк, чальшын йапмаа, не хепси инсан ии сайэр.

¹⁸Еер варса насыл сизин тара-фыныздан, олун барышмакта хеп-си инсаннан.

¹⁹Севгили кардашлар, кимсейдән кин чыкармайын, бракын Аллахын үфкесинә, зерә йазылы: «Кин чыкармак Бенимдир, Бән өдейежәм көтүлүкләр ичин, деер Сааби».

²⁰Буна каршы, еер сенин душманын аачсайды, дойур ону. Су-сузсайды, вер она су. Еер бөлә йапарсан, топлайаҗан кызгын көмүр онун башына*.

²¹Көтүлүктән енсенмиш олма, ама ииликлән енсә көтүлүү.

Заабитлери сеслейин

13 Херкезиниз сеслесин үүсек заабитлери, зерә йок заабитлик, ани Аллахтан олмасын. Заабит оланнар Аллахтан сыраланмыш.

²Онуштан, ким каршы дурэр заабитлерә, каршы дурэр сырайа, ани Аллахтан курулу. Каршы дураннар жезаланмыш олаҗэklar.

³Зерә өндөржилердән йок нечин коркмаа ии ишләр ичин, ама салт көтү ишләр ичин. Истеерсин коркмайасын заабитлердән ми? Йап ии ишләр, да о метедежек сени.

⁴О – Аллахын изметкери сенин иилин ичин. Ама еер көтү йапарсайдын, корк ондан, зерә о наафилә ташымээр кылыҗы. О Аллахын изметиндә, Онун үфкесинән жезаласын көтү йапыҗылары.

⁵Онуштан ләазым бойнурузу иилдәсиниз, диил саде Аллахын үфкесиндән, ама чүнкү үреениздә билерсиниз, ани ләазым бөлә йапасыныз.

⁶Онуштан харчлары өдейин, зерә заабитләр – Аллахын измет-

чилери, ани хожма чалышэрлар буну таманнамаа.

⁷Хепсинә, кимә не борчлуйсу-нуз, верин. Кимә харч, верин харч, кимә верги, верин верги. Кимдән ләазым коркмаа, ондан коркун. Кими ләазым хатырламаа, ону хатырлайын.

Кардашчасына севгилик

⁸Калмайын кимсейә бишей борчлу, бири-биринизи севмектән каарә. Зерә ким север башкаларыны, о Айоз Закону таманнэр.

⁹Зерә сымарламаклар: «Ороспулук йапмайасын», «өлдүрмейәсин», «хырсызлык етмейәсин», /«йаланҗы шаат олмайасын»./ «тамахланмайасын» хем башка сымарламаклар да хепси бу лафта баалы бирердә: «Сев йакын оланыны, ниҗә кендини».

¹⁰Севги йапмээр көтүлүк йакын оланына. Олә ки, севги – Айоз Закону таманнамак.

¹¹Йапын буну, билерәк, не вақытта йашээрыз. Гелди артык заман уйкудан уйанмаа, зерә шинди бизә куртулмак таа йакын, некадар озаман, ачан инанмаа башладык.

¹²Гежә илерлемиш, гүндүз йаклашэр. Онуштан бракылалым о ишлердән, не каранникта йапылэр, да алалым силәхлары, ани гүндүз кулланылэр.

¹³Йақышыклы йашайалым, ниҗә гүндүз айдынныында ләазым. Олмасын айып иилемекләр, сарфошчулук, ороспулук хем башка

* 12:20 Демәктир, ону чок утандыраҗан.

утанч ишләр. Аранызда кавга хем кысканчылык олмасын.

¹⁴Сааби Иисус Христос сизи корусун, силәх гиби. Бакмайын таманнамаа тенин истедиклерини.

Кави хем зайыф инан

14 Ии кабледин оннары, ким инанда зайыф, ама санмактар бетеринә чекишмейин.

²Бириси инанэр, ани вар насыл имәә хепсіндән, ама зайыф олан ийер саде ешиллик.

³Ким ийер хепсіндән, ашаалатмасын ону, ким имеер. Ким имеер, мааналамасын ону, ким ийер хепсіндән, зерә Аллах каблтиш ону.

⁴Кимсин сән, ани башкасынын изметкеринә маана булэрсын? О изметкери доору чыкармаа – онун чорбажысынын иши. О доору чыкажэк, зерә Аллахын куведи вар, ону доору чыкарсын.

⁵Бириси сайэр бир гүнү таа үсгүн өбүр гүндән. Таа башкасы сайэр хепси карар версин, нейи инанэр.

⁶Ким гүнү гүндән сечер, Сааби ичин өлә йапэр. /Ким гүнү гүндән сечмеер, Сааби ичин сечмеер./ Ким ийер, Аллах ичин ийер, зерә Аллага шүкүр едер. Ким имеер, Аллах ичин имеер, о да Аллага шүкүр едер.

⁷Кимсей биздән йашамээр кендиси ичин, хем кимсей өлмеер кендиси ичин.

⁸Йашарсак, Сааби ичин йашээр. Өлүрсак, Сааби ичин өлериз.

Онуштан, йашарыз мы, өләриз ми, биз варыз Саабинин.

⁹Зерә Христос онуштан өлдү хем дирилди, ки чорбажылык етсин өлүлерин хем дирилерин үсгүнә.

¹⁰Нечин сән маана булэрсын кардашына? Нечин ашаалээрсын кардашыны? Биз хепсимиз чыкажэз Аллахын* даваа скемнесинин өнүнә.

¹¹Зерә йазылы: «Бән варым, деер Сааби, хербири диз чөкежек Беним өнүмдә, хем хербир дил ачык шаатлык едежек, ани Бәним Аллах».

¹²Өлә ки, хепсимиз жувап вережек кенди ичин Аллахын өнүндә.

*Гүҗендирмейелим
бизим кардашымызы*

¹³Онуштан маана булмайалым бири-биримизә, ама таа ии, карарлайын йапмайасыныз бишей, ани көстек олэр кардашыныза еки ону гүнаха дүшүрүр.

¹⁴Бән билерим хем чок инанэрым, нижә бир инанжы Сааби Иисуса, ани йок бишей диил пак кенди-кендинә. О иш диил пак саде оннара, ким сайэр ону диил пак.

¹⁵Ама еер сән гүҗендирәрседин кардашыны имәклән, озаман гезмеерсин артык севгилик йолунда. Йок етмә имәклән биркимсеийи, кимин ичин Христос өлдү.

¹⁶Көтүленмесин о, не сән ии сайэрсын.

¹⁷Зерә Гөк Падишахлыы диил имәк хем ичмәк, ама доорулук, услулук хем севинмәк Айоз Духта.

* 14:10 Аллахын: кими текстлердә «Христозун».

¹⁸Ким бутүрлү измет едер Христоза, беенилмиш Аллахтан хем сайгы казанэр инсандан.

¹⁹Өлә ки, бакалым йапмаа, не гетирер услулук хем духча каавилендирир бири-биримизи.

²⁰Бир имäk ичин йыкма Аллахын ишини. Доору сөлемää, хер имäk темиз, ама о адам көтүлүк йапэр, ангысы имäклан көстек олэр башкасына.

²¹Иидир имейäсин йааны, ичмейäсин шарап хем корунасын хепсиндән, не көстек олэр сенин кардашына, /еки недән о гүнаха дүшер еки йуфкаланэр/.

²²Вар мы инанын? Кору ону кендин ичин Аллахын онүндä. Не мутлу она, ким кендини кабаатла-мээр, ачан йапэр, не сайэр доору!

²³Ама ким шүпейлән ийер, кабаатлы олэр, зерä имеер инаннан. Не инансыз йапылэр, о гүнах.*

Каавилär сабурулу олсуннар зайыфларлан

15 Биз, ани каавийиз инанда, дүшер ташыйалым куветсиз-лерин зайыфлыкларыны да бакмайалым салт кенди хошлуумуза.

²Хербиримиз лääзым беендирсин кендини йакын оланына иилик ичин, ки духча каавилендирсин ону.

³Зерä Христос да бакмады Кендисини Кендинä беендирсин, ама нижä йазылы: «Сени көтүлейен-нерин көтүлүү Беним үстүмä дүштү».

⁴Хепси, не онжä йазылыды, йазылды бизим үүренмемиз ичин, ки дайанмаклан хем хавезленмäk-

лән Айоз Йазылардан умудумузу коруйалым.

⁵Аллах, Ким дайанмак хем хавезлик верер, баашласын сизä, ки бири-биринизлән бир дүшүнмектä оласыңыз Иисус Христозун өрнеенä гөрä.

⁶Өлә ки, бирликтä, бир ааздан метиннейäсиниз Аллахы – Саабимизин Иисус Христозун Боба-сыны.

⁷Онуштан бири-биринизи каб-ледин, нижä сизи дä Христос каб-летти, Аллахын метинни ичин.

⁸Зерä деерим, ани Христос из-метчи кесиклилär ичин олду, ки Аллахын инанчлыыны гөстерсин, адамаклары каавилесин, ани бобаларымыза аданмышты,

⁹ки башка миллетлär метинне-синнär Аллахы Онун ажыйанны ичин, нижä йазылы: «Онун ичин шүкүр едежäm Сана миллетлерин арасында хем түркү Сенин адына чалажам».

¹⁰Хеп өлä йазылы: «Миллет-лär, севинин Онун инсаныннан барабар».

¹¹Сора енидән денер: «Аллахы хепси миллетлär метиннесин, хем хепси халклар шаннасын».

¹²Хеп өлä Исайа деер: «Иессе-йин көкүндән бир филиз чыка-жэк, Ангысы үүсележек, чорбажы миллетлерä олсун, миллетлär дä Она умутланажэklar».

¹³Аллах, Ким умут бизä версин, сизи долдурсун хертүрлү севи-мäклан хем услулуклан инаны-ңызда, ки Айоз Духун куведин-нән сизи умутлан зенгиннетсин.

* 14:23 Кими текстлердä версетлär 16:25-27 бурада йазылыдыр.

Павли – Христозун изметкери миллетлерин арасында

¹⁴Кардашларым, бән кендим чок инанэрым, ани сиз пек ииликчий-синиз, ии билерсиниз, не йапмаа, хем да бежерерсиниз бири-биринизә насаат вермәә.

¹⁵Ама кыйышмаклан йаздым сизә, ки енидән аклыныза гетирейим кими ишлери Аллахын иивергисиннән, ани бана верди,

¹⁶ки Иисус Христозун изметкери олайым миллетлерин арасында. Бән чалышэрым айоз изметчиликтә, насаат едерәк Аллахын Ии Хаберини, ки миллетләр олсуннар Аллахтан кабледилмиш курбан гиби, ани Айоз Духтан айозланмыш.

¹⁷Бу бетерә Иисус Христозда үүнәбилерим Аллаха изметчилимдә.

¹⁸Зерә кыйышажам лафетмәә салт о ишләр ичин, не Христос йапты, бени кулланарак, ки миллетләр Ону сеслесиннәр, лафларымнан хем ишлеримнән,

¹⁹мераклы нышаннарын хем шашмаклы ишлерин кудреглиннән, Айоз Духун кувединнән. Öлә ки, Христос ичин Ии Хабери херердә насаат еттим, Иерусалимдән Иллирия долайына кадар.

²⁰Чалыштым насаат етмәә Ии Хабери орада, нередә Христозун ады билимәрди, ки йывмайым бир темел үстүндә, ани башкасындан койулу.

²¹Нижә йазылы: «Оннар, ким Ондан хаберсизди, Ону гөрежекләр, хем оннар, ким Онун ичин ишитмедийдиләр, аннайажэklar».

Павли истеер Ромаиа гитмәә

²²Буннарын бетеринә чок сыра көстек олду бана, сизә гелейим.

²³Ама шинди йок бир иш билә, не тутабилсин бени бу ерлердә, да чүнкү чок йыллардан беери истеерим сизә гелейим,

²⁴бакажам уурайым сизә, ачан Испанийаа гидежам. Зерә умутланэрым, өнжә сизи, гечәркән, гөрейим хем хошланайым баарлем бираз сизиннән калмактан, сора йардым едирсиниз бана, орайы гидейим.

²⁵Ама шинди гидерим Иерусалимә, ки йардым Аллахын айоз халкына гөтүрейим.

²⁶Зерә Македонийадан хем Ахайадан инанжылар кайыл олдулар, топласыннар йардым фукааралар ичин Аллахын айоз халкындан, оннар ичин, кимнәр йашээрлар Иерусалимдә.

²⁷Елбетки кайыл олажэklar, чүнкү оннар борчлу йардым етсиннәр. Зерә башка миллетләр иудейлерин духча ииликлериндән пай алдылар, онун ичин оннар да борчлу йардым етсиннәр гүүдейжесинә.

²⁸Йаптыктан сора бу иши – гөтүрдүктән сора оннара хепси бу баашышлары, сиздән гечип, Испанийаа гидежам.

²⁹Билерим, ани, ачан гележам сизә, гележам бүтүн иисөзлемәклән Христоздан.

³⁰Йалварэрым, кардашлар, бизим Сааби Иисус Христос ичин хем Духун севгилии ичин, чалышын бенимнән барабар дуаларынызда Аллаха беним ичин,

³¹ки куртулайым инансызлардан Иудейада, да Иерусалимә изметим ии кабледилсин Аллахын айоз халкындан,

³²да бутүрлү, Аллах истәрсә, севиңмәклән сизә гелейим хем бир аз сериннейим сизин аранызда.

³³Аллах, услулук верән, олсун сизиннән хепсинизлән! Амин.

*Маасуз истемекләр
хем селәмнәр*

16 Танытгырэрэм сизә бизим кызкардашы, Фивайы, ангысы диакониса Кенхрейа клисе-синдә.

²Кабледин ону Саабинин адына, нижә йақышэр Аллахын айоз халкына. Йардым един она нейлән зору олажэк, зерә о чойуна хем бана кендимә йардымжы олду.

³Селәм Прискиллайа хем Акилайа, беним кафадарларыма Иисус Христозун ишиндә.

⁴Оннар койдулар кенди кафаларыны, ки куртарсыннар беним йашамамы. Шүкүр едерим оннара, диил салт бән, ама хепси клиселәр, ани курулду башка миллетләрдә.

⁵Сөлейин селәм клисейә, ани топланэр оннарын евиндә. Селәм Епенетә, севгили кардашыма, ангысы илк инанжы олду Христоза Асийа долайында.

⁶Селәм Марийайа, ангысы чок ишледи сизин ичин.

⁷Селәм Андроника хем Иунийайа, ани беним хысымнарым хем капаңда кафадарларым. Оннар ии танынэр апостолларын арасында, оннар бендән өнжә Христоза инандылар.

⁸Селәм Амплията, беним севгили кардашыма, ани инанжы Саабийә.

⁹Селәм Урбана, ани бизим кафадарымыз Христозун ишиндә, хем Стахисә, беним севгили кардашыма.

¹⁰Селәм Апеллисә, Христозун дененмиш ишчисинә. Селәм Аристовулун евдекилеринә.

¹¹Селәм Иродиона, беним хысымыма. Селәм Наркизин евдекилеринә, ангылары инанжы Саабийә.

¹²Селәм Трифенайа хем Трифосайа, ангылары чалышэрлар Саабинин изметчилиндә. Селәм Персидайа, севгили кызкардаша, ангысы чок чалышты Саабинин изметчилиндә.

¹³Селәм Руфа, ани Саабинин сечилмиш изметкери, хем онун анасына, ангысы бана да ана гиби олду.

¹⁴Селәм Асинкритә, Флегона, Ермесә, Патроваса, Ермаса хем кардашлары, ким оннарлан барабар.

¹⁵Селәм Филолога хем Иулийайа, Нерейә хем онун кызкардашына, Олимпана хем хепсинә Аллахын айоз халкына, ани оннарлан бирердә.

¹⁶Сөлейин селәм бири-биринизә, бир айоз өпушлән. Христозун хепси клиселери сизә селәм йоллээрлар.

Корунун кавгадан

¹⁷Кардашлар, йалварэрэм корунун оннардан, ким айырланмак йапэр, көстек олэр хем каршы гидер үүретмейә, ани каблеттиниз. Оннардан узакланын.

¹⁸Зерä бусой инсаннар измет ет-меерлär Христоза, бизим Саабийä, ама кенди шкембелеринä. Татлы сөзлärлän хем йалпак лафларлан алдадэрлар саф үреклилери.

¹⁹Сизин сеслемениз ичин хепси ишитти. Онуштан севинерим сизин ичин, ама истеерим оласыныз аариф ииликтä, ама билгисиз көтү ишлердä.

²⁰Аллах, услулук верän, тездä езежек шейтаны сизин аякларыныз алтында. Ииверги Саабимиздän Иисус Христоздан олсун сизиннän. /Амин./

Сонсөз

²¹Тимофей, беним иштä кафадарым, хем Луций, Иасон хем Сосипатер, беним хысымнарым, сизä селäm йоллээрлар.

²²Селäm йоллээрым Саабинин адына бän, Тертий, ани йазыйа гечирди бу кийады.

²³Селäm сизä Гайдан, кимдä бän конакланэрым, хем бүтүн клиседän. Селäm сизä Ерасттан, ани касабанын хазнатары, хем селäm сизä кардаш Кварттан.

/²⁴Хайыр олсун хепсинизлän Саабимиздän, Иисус Христоздан! Амин./

²⁵Шинди метинник олсун Аллаха, Ким вар насыл каавилесин сизи Ии Хаберä гөрä, Иисус Христос ичин хаберä гөрä, ани насаат едерим, чүнкү бу саклылык ачылды, ани саклы тутулуйду сонсуз асирлердän беери,

²⁶ама шинди белли олду хем пророкларын йазыларыннан, дивеч Аллахын буйурмасына гөрä, билдирилди хепси миллетлерä, ки селлесиннär хем инансыннар.

²⁷Аллаха, Ким бирижик аариф, олсун метинник Иисус Христозун аражылыныннан даймалардан даймалара! Амин.*

* 16:27 Сыралар 16:25-27 кими текстлердä 14-жү бөлүмүн биткисиндä йазылы.

ПАВЛИНИН ИЛК КИЙАДЫ КОРИНФЛИЛЕРӘ

Селәм хем шүкүр

1 Бән, Павли, Иисус Христоздан чаарылмыш апостол олмаа Аллахын истедиинә гөрә, хем кардаш Сосфен

²селәм йоллээрыз сизә – Аллахын клисесинә Коринф касабасында, ангылар айозланмыш Иисус Христоздан хем чаарылмыш айоз олмаа – хем хепсинә, ким анэр бизим Саабимизин Иисус Христозун адыны херердә. О хем оннарын, хем бизим Сааби.

³Иверги хем услулук сизә Аллахтан, бизим Бобадан, хем Сааби Иисус Христоздан.

⁴Херзаман шүкүр едерим беним Аллахыма сизин ичин хем Аллахын ивергиси ичин, ани верилди сизә Иисус Христозда.

⁵Зерә Ондан хербир үзерә зенгиннединиз, хертүрлү сөзлән хем билгийлән,

⁶чүнкү шаатлымыз Христос ичин көк салды сизин аранызда.

⁷Өлә ки, сиз геери калмээрсыныз хич бир баашышта, бекләркән Иисус Христозун гелмесини.

⁸О каавилейежек сизи биткийә кадар, ки чыкасыныз кабаатсыз о гүн, незаман бизим Сааби Иисус Христос гележек.

⁹Аллах инанчтыр, Ангысы сизи чаарды, бирлик оласыныз Онун

Оолуннан, бизим Сааби Иисус Христозлан.

Клиседә айырыклыклар

¹⁰Йалварэрым, кардашлар, бизим Сааби Иисус Христозун адыннан, хепсиниз аннашын, да олмасын айырыклык аранызда. Олун бирликтә, бир нееттә хем бир дүшүнмектә.

¹¹Зерә хабер каблеттим Клоинин адамнарындан, ани аранызда олэр кавгалар.

¹²Не демәк истеерим, сиздә деерләр: «Бән Павлиним!», «Бән Аполлосунум!», «Бән Кифаныным!» йада «Бән Христозунум!»

¹³Не, Христос бөлүндү мү? Павли ми сизин ичин ставроза герилди? Оса Павлинин адына мы ваатиз олдуруз?

¹⁴Шүкүр едерим Аллаха, ани кимсеи сиздән ваатиз етмедим, Крисптән хем Гайдан каарә,

¹⁵ки кимсей дейәмесин, ани ваатиз олдуруз беним адыма.

¹⁶Доору, ани ваатиз еттим Стефанын да евдекилерини. Оннардан каарә, билмеерим, башка биркимсеи ваатиз еттим ми.

¹⁷Христос бени йоллады диил ваатиз едейим, ама насаат едейим Ии Хабери, диил аариф лафларлан, ки Христозун ставрозу аннамасыны кайбетмесин.

*Христос – Аллахын
куведи хем аарифлиши*

¹⁸Зерä насаат ставроз ичин акылсызлык сайылэр оннарда, ким булунэр кайыплык йолунда, ама бизим ичин, ким куртулмак йолунда, Аллахын куведийдир.

¹⁹Зерä йазылы: «Телеф едежäm аарифлерин аарифлиини хем йок едежäm фикирлилерин билгичлиини».

²⁰Нередä аарифлär? Нередä билгичлär? Нередä бу дүннейин лаф усталары? Не, Аллах гөстөрмеди ми, ани бу дүннейин аарифли бир акылсызлыктыр?

²¹Чүнкү Аллахын аарифлиинä гөрä бу дүннä Аллахы кенди аарифлииннän танымады, Аллах кайыл олду, куртарсын инанжылары акылсыз сайылан насаатлан.

²²Иудейлär истеерлär мераклы нышаннар, урумнар да аарээр аарифлик.

²³Ама биз насаат едериз Христузу, ани ставроза герилди. Бу иудейлär ичин бир көстектир, ама йабанжы миллетлär ичин бир акылсызлык.

²⁴Чаарылмыш оланнар ичин сä, олсун иудей, олсун урум, Христос – Аллахын куведи хем аарифлиини.

²⁵Зерä Аллахчасына акылсызлык таа аарифтир инсанжасына аарифликтän, Аллахчасына йуфкалык таа каавийдир инсанжасына куветтän.

²⁶Сөзгелиши, кардашлар, дүшүнүн, несой инсаннардыныз сиз,

ачан Аллах чаарды сизи. Инсан аннамасына гөрä чойунуз аариф диилдиниз, чойунуз каави диилдиниз, чойунуз бүүк бойдан диилдиниз.

²⁷Ама Аллах айырды, не дүннä акылсызлык сайэр, ки аарифлери утандырсын. Аллах айырды, не дүннä йуфка сайэр, ки каавилери утандырсын.

²⁸Аллах айырды, не дүннедä паасыз хем сайгысыз. Оннары, кими инсан бишейä саймээр, ки йоклаа индирсин бүүк оланнары,

²⁹ки кимсей үүнämесин Аллахын өнүндä.

³⁰Ама Аллах йапты инанжы оласыныз Иисус Христуза. Онда, Ким олду бизим ичин Аллахтан аарифлик, доорулук, айозлук хем куртулмак.

³¹Оlä ки, нижä йазылы, «Ким үүнер, үүнсүн Саабийлän».

Насаат герилмиши Иисус ичин

2 Ачан гелдим сизä, кардашлар, гелмедим, ки ачайым сизä бир саклы хабер* Аллахтан лаф усталыныннан хем үстүн аарифликлän.

²Зерä карарладым, сиздä унудайым хепсини, Иисус Христуздан каарä, Ангысы герилди ставроза.

³Бän кендим сизин аранызда йуфкайдым, коркардым хем чок титирäрдим!

⁴Не сөледим хем насаат еттим, диилди инсанын аарифлииндä, инандырыжы лафларында, ама куветтä, не Айоз Дух ачыклээр,

⁵ки сизин инаныныз темелленсин диил инсан аарифлиинä, ама Аллахын кувединä.

* 2:1 Саклы хабер: кими текстлердä «шаатлык».

Аллахын аарифлиши

6 Хеп окарда биз насаат едериз аарифлик олгун инанжылар арасында, ама бу аарифлик диил шиндики заманын йада шиндики кулланыжыларын аарифлиши, ангылары гелип-гидерләр.

7 Ама насаат едериз Аллахын аарифлишини – гизли, саклы тутулуш аарифлиши, ани Аллах дүннейин курулмасындан өнжә сыралады бизим метинниимиз ичин.

8 О аарифлиши кимсей танымалды шиндики заманын кулланыжыларындан. Еер таныйайдылар, ставроза гермейсежейдиләр метинни Саабийи.

9 Ама нижә йазылы: «Не инсан гөзү гөрмедиде, не инсан кулаа ишитмедиде, хем не инсан үреенә дамнамады, өлә о ишләр, не Аллах хазырлады оннар ичин, ким Ону север».

10 Бизә Аллах Кенди Духуннан ачыклады буну. Аллахын Духу хепсини аараштырэр, артык Аллахын деринниклерини дә.

11 Хакына, ким таныйабилер инсанын неетлерини, кенди духундан каарә, ани инсанда? Хеп өлә кимсей таныйамээр Аллахын неетлерини дә, Аллахын Духундан каарә.

12 Биз каблетмедик дүннә духуну, ама Духу, ани Аллахан гелир, ки таныйалым о баашышлары, не Аллах верди бизә.

13 Бунун ичин лафедериз диил сөзләрлән үүредилмә инсан аарифлииндән, ама үүредилмә Духтан, ачыклайып духча ишлери оннара, кимдә Дух вар.

14 Инсан, ани тендән кулланылмыш, каблетмеер Аллахын Духунун ишлерини, зерә буннар гөрүнер она бир акылсызлык гиби, да йок насыл аннасын, зерә буннары ләәзым аннамаа духча.

15 Духтан кулланылмыш инсан са хепсини аннар, ама кендиси кимсейдән аннанылмыш каләр.

16 Зерә «ким вар насыл аннасын Саабинин дүшүнмесини да Она акыл верәбилсин?» Ама биздә вар Христозун дүшүнмеси.

Коринф клисесиндә кавга

З Кардашлар, бән йокту нижә лафедейим сизиннән нижә Духтан кулланылмышларлан. Ләәзым олду лафедейим нижә тендән кулланылмышларлан, нижә инсаннарлан, ангылары күчүк евлат гиби Христозда.

2 Дойурдум сизи сүтлән. Вермедим сизә четин имәк, зерә чиинейәмежейдиниз, шинди дә чиинейәмеерсиниз,

3 чүнкү сиз таа тендән кулланылмышсыныз. Еер сизин аранызда варса кысканчылык хем кавга, /хем айырыкчык/, бу гөстермеер ми, ани тендән кулланылмышсыныз хем йашээрсыныз калан инсаннар гиби?

4 Еер сиздән биркимсей дейәрсә: «Бән Павлининим», башкасы да дейәрсә: «Бән Аполлосунум», диилсиниз ми сиз дүннә инсаннары гиби?

5 Ким Павли? Ким Аполлос? Оннар изметкерләр, кимин йардымыннан сиз инандыныз. Сааби херкезинә кенди ишини верди.

6 Бән ектим тоому, Аполлос йыслады, ама Аллах бүүттү.

7 Өлә ки, ким екти хем ким дә йыслады – оннар бишей диил, ама Аллах, Ани бүүттү, О – жүмнә.

8 Ким екер хем ким йыслээр, оннарын бир сайгылары. Херкези кенди зааметинә гөрә өдек кабле-дежек.

9 Зерә биз – Аллахын ишчилери, ама сиз – Аллахын тарласы, Аллахын йапысы.

10 Аллахын иивергисинә гөрә, не бана верили, бән, нижә бир аариф уста, темели койдум, башкалары да бу темел үстүнә йывды. Херкез ләәзым баксын, нетүрлү йывэр.

11 Зерә кимсей йок насыл койсун башка бир темел, ондан каарә, не койулу, ангысы вар – Иисус Христос.

12 Еер биркимсей йыварсайды бу темелин үстүнә алтын, гүмүш, паалы таш, аач, саман, сааз, –

13 херкезин иши белли олажэк, зерә дава гүнүндә үзә чыкажэк, чүнкү атешлән ачыкланажэк. Атеш херкезин ишини денейежек, ким недән йывды, гөстережек.

14 Еер йапы, ани йывылы биркимсайдан темел үстүнә, аякча каларсайды, о баашыш еденежек.

15 Еер биркимсейин йапысы йанарсайды, о зарар гөтүрежек. Кендиси куртулажэк, ама олажэк, сансын атеш ичиндән гечмиш.

Аллахын айоз бинасы

16 Билмеерсиниз ми, ани сиз Аллахын айоз бинасы, хем ани Аллахын Духу сиздә йашээр?

17 Еер биркимсей йыкарса Аллахын айоз бинасыны, она Аллах бела вережек, зерә Аллахын бинасы айоздур. Сиз – о айоз бина.

18 Кимсей кендини алдатмасын. Еер сиздән биркимсей сайарсайды кендини аариф бу заманда, о ләәзым «акылсыз» олсун, ки етишсин хақына аарифләә.

19 Зерә бу дүннейин аарифлии, Аллахын онүндә бир акылсызлык гиби. Нижә дә йазылы: «Аллах тутэр аарифлери оннарын шалвирликлериннән».

20 Хем таа: «Аллах билер, ани аарифлерин дүшүнмеклери бошунадыр».

21 Онуштан кимсей үүнмесин инсаннан, зерә хепси сизин.

22 Олсун Павли, олсун Аполлос, олсун Кифа, олсун дүннә, олсун йашамак, олсун өлүм, олсун шиндики ишләр йада гелән ишләр, хепси сизиндир.

23 Ама сиз Христозун, Христос да Аллахын.

Кимнәрдир апостоллар?

4 Кимин гиби инсаннар бизи ләәзым сайсын: Христозун изметкерлери хем Аллахын саклы ишлеринин векиллери.

2 Бундан каарә, не истенир бир векилдән? Ки кенди ишиндә инанч олсун.

3 Бән аз касаветленерим, еер сиздән йада башка инсандан мааналанарсайдым. Бән кенди-кенди ми дә мааналамээрим.

4 Макар ки бән кендимдә бир кусур билә гөрмеерим, хеп окар бунуннан доору чыкмээрим. Бени дава чыкаран – Саабидир.

5 Онуштан хич мааналамайын таа вакыт гелмедийнән. Беклейин Саабинин гелмесини, Ангысы ачажэк хепсини, не саклы каранькта,

да үзä чыкаражэк инсан үреклеринин неетлерини. Озаман херкез метинник Аллахтан еденежэк.

⁶Кардашлар, буннары сөледим кендим ичин хем Аполлос ичин, сизä файдалы олсун дейни, ки үүренäсиниз биздän да чыкмайасыныз ондан, не йазылы, хем хич кимсей башкасынын онүндä үүнмесин.

⁷Ким башкасындан сени таа үстүн йапэр? Не вар сендä, ани Аллахтан каблетмедин? Чүнкү ондан каблеттин, нечин үүнерсин сансын каблетмедин?

⁸Сиз шиндидän дойундуруз, шиндидän зенгиннединиз! Бизсиз падишахлык едерсиниз! Олайды баарлем хақына падишахлык едäсиниз, биз дä сизиннän падишахлык едäрдик!

⁹Санэрым, ани Аллах бизи, апостоллары, ортайа чыкарды ен сонда, сансын оннары, ким олүмä даава едилмиш. Зерä олдук нижä бир серги бүтүн дүннейä – хем ангиллерä, хем инсаннара.

¹⁰Биз акылсызыз Христос ичин, ама Христос сизи аариф йапты! Биз йуфкайыз, сиз са каавийсиниз! Сиз метиннийсиниз, биз икрамсыз!

¹¹Шиндийä кадар чекериз аачлык, сусузлук, чыплаклык хем дүүлериз, ердän ерä гезериз,

¹²чалышарак ишлеериз кенди еллеримизлän. Ачан көтүлеерлär бизи, биз иисөзлеериз. Ачан коолэрлар, дайанэрыз.

¹³Ачан бизä фена лаф сөлеерлär, биз йалпак жувап едериз. Биз бүүнкү гүнä кадар гүбүр гибийиз бу дүннедä, хепсиндän сыбыдылмыш.

¹⁴Йазмээрэм буннары, ки утандырайым сизи, ама насаатлайым, нижä севгили ушакларымы.

¹⁵Зерä, олса да биннän адамыныз, ким сизи Христоза гөтүрер, нижä чырак ушаа окула гөтүрүр, хеп окадар саде бир бобаныз. Бän Ии Хабери сизä хаберледимдän сизин бобаныз олдум, инандыраак сизи Иисус Христоза.

¹⁶Олä ки, йалварэрэм, бана бензейн.

¹⁷Бунун ичин йолладым сизä Тимофейи, ангысы benim севгили ушаам, О Саабийä инанчтыр. О аклыныза гетирежек, насыл бän Христозун йолунда гидерим хем несой херердä хербир клисеи үүредерим.

¹⁸Сиздän кимилери шишкинненди да сандылар, ани сизä гелмейжäm.

¹⁹Ама Сааби истärсейди, тездä гележäm. Озаман денейежäm бу шишкиннерин диил лафларыны, ама куветлерини.

²⁰Зерä Гөк Падишахлыы тутунмээр лафлардан, ама куветгän.

²¹Не истеерсиниз, сизä фышканнан мы гелейим оса севгийлän хем йаваш духлан мы?

Ороспулук йапан кардаш

5 Аслысыны сөлеерлär, ани аранызда ороспулук вармыш, хем олä бир ороспулук, ани тайфänнарда да олмээр. Орайы кадар етишти, ани сиздän бириси йашээр кенди бобасынын карысыннан.

²Сиз дä бунуннан шишкиннерсиниз! Таа ии олажэйды, ки аалайасыныз. О, ким бу иши йапты,

дүшөр уурадылсын араныздан, өлә диил ми?

³Макар ки булумээрэм гүүдейлән аранызда, ама олуп духлан, карарладым, сансын аранызда булунэрым, ани ким йапты буну,

⁴топланмакта, Иисусун адына, хем беним духум да олсун сизиннән, Саабимиз Иисусун кувединнән,

⁵верин ону шейтанын елинә, ки тени телеф олсун, ама духу куртулсун Сааби Иисусун гелмесиндә.

Христос – Паскеллә кузусу

⁶Ўүнмениз диил ии. Билмеерсиниз ми, ани аз майа бүтүн хамуру кабардэр?

⁷Пакланын ески майадан, ки оласыңыз бир ени хамур, нижә дә майасызсыңыз. Зерә Христос, бизим Паскеллә кузумуз, курбан олду.

⁸Гечирелим йортугуйу диил ески хамурлан хем диил кин хем көтүлүк майасыннан, ама хализлиин хем аслылыын майасыз екмәәннән.

⁹Сизә йаздым беним кийадымда, кафадар олмайасыңыз ороспулук йапаннарлан.

¹⁰Доорусуну, не демәк истәрдим, диил, ки кафадар олмайасыңыз бу дүннейин адамнарыннан, ким ороспулук йапар, тамахлык едәр, сойгунжулук едәр йада идоллара баш иилдәр. Зерә озаман ләәзым чыкасыңыз бу дүннедән!

¹¹Ама йаздым, кафадар олмайасыңыз бирисиннән, ким кендини «кардаш» сайэр, ама кенди бир

ороспу, тамах, идоллара баш иилдән, амазчы, ичкижи йада бир хырсыз. Бутүрлү адамнарлан дүшмеер софрайа да отурасыңыз.

¹²Хақына, не ишим беним, мааналайым дышанкылары? Дүшмеер ми, даава кесәсиниз клиседә оланара?

¹³О дышанкы оланнары Аллах даава едежек. «Араныздан уурадын бу көтү адамы».

Христианнарда даавалар

6 Насыл кыйышэр сиздән бириси башкасына даава ачмаа, да даава кесмәә гидер инансызлара*, ама гитмеер Аллахын айоз халкына?

²Билмеерсиниз ми, ани Аллахын айоз халкы даава кесежек бу дүннейә? Еер дүннейә даава кесәрсединиз, күчүк ишлердә даава кесәмәрсиниз ми?

³Билмеерсиниз ми, ани биз даава кесежек ангилерә? Некадар таа чок даава кесәбилириз бу заманын ишлериндә!

⁴Ачан вар бир дааваныз бу йашамактакы ишләр ичин, сиз дааважы койэрсыңыз оннары, ким клиседә бишей диил.

⁵Буннары сөлеерим сизин утанманыз ичин. Не, сизин аранызда бир дә аариф адам йок му, ки чөздүрсүн кардашлар арасында даавалары?

⁶Кардаш кардашыннан даавайа чыкэр, да буну инансызларын өнүндә йапэр!

⁷Сиз бири-биринизи даавайа верәрсениз, бу – сизин ичин бир

* 6:1 Инансызлара – урумжа «диил доорулара».

ашааланмактыр. Таа ии диил ми, зарара дайанасыңыз? Таа ии диил ми, кайбедәсиниз?

⁸Ама сиз кендиниз зарар йа-пэрсыңыз хем кенди кардашларынызы да сойэрсыңыз.

⁹Билмеерсиниз ми, ани о доору олмайаннар Гök Падишахлыныны мирас етмейежеклар. Алданмайын, хайырсызлык йапаннар, идоллара баш иилденнәр, ороспулук йапаннар, гомосексуалистлар*,

¹⁰хырсызлар, тамахлар, ичкижиләр, амазчылар, сойгунжулар Гök Падишахлыныны мирас етмезлар.

¹¹Бутүрлүйдү киминиз сиздән, ама йыкандыңыз, айозландыңыз, акландыңыз Сааби Иисус Христозун адыннан хем бизим Аллахын Духуннан.

Ороспулуктан корунун

¹²«Хепсини дүшер йапайым», – деерсиниз, салт диил хепси файдалы. «Хепсини дүшер йапайым», – деерсиниз, ама бишей бракмам бени запласын.

¹³«Имәк шкембә ичин, шкембә дә имәк ичин», – деерсиниз. Ама Аллах телеф едежек икисини дә. Гүүдә диил ороспулук ичин, ама Сааби ичин, Сааби дә гүүдә ичин.

¹⁴Аллах, Ким дирилтти Сааби-йи, дирилдежек бизи дә Кенди кувединнән.

¹⁵Билмеерсиниз ми, ани сизин гүүделериниз – Христозун еклери? Не, Христозун еклерини алып,

йапайым оннары ороспулук еклери ми? Олмаз!

¹⁶Не, билмеерсиниз ми? Ким бирлешер ороспуйлан, бир гүүдә олэр онуннан. Нижә дә сөленир: «Оннар икиси бир гүүдә олэрлар».

¹⁷Ама ким бирлешер Саабийлән, Онуннан бир дух олэр.

¹⁸Корунун ороспулуктан. Калан гүнахлар, ани инсаннар йапэр, гүүдедән дышары, ама ороспу кенди гүүдесинә каршы гүнах йапэр.

¹⁹Не, билмеерсиниз ми, ани гүүдениз – Духун айоз бинасы, нередә Айоз Дух булунэр, хем Ону Аллахтан каблеттиниз? Сиз кенди-кендинизин диилсиниз.

²⁰Зерә сиз сатын алынмышсыңыз бир бүүк паайлан. Онуштан метиннейин Аллахы сизин гүүденизлән /хем духунузлан, ани Аллахтан каблеттиниз/.

Евленмәк ичин

7 Дөнелим оннара, нечин йаздыңыз бана: «Иидир, ки адам карыйа докунмасын», – деерсиниз.

²Ама, ки ороспулуктан корунсуннар, хербир адамын кенди карысы олсун хем хербир карынын кенди кожасы олсун.

³Кожә кенди боржуну карынын онүндә йапсын, хеп өлә кары да кенди боржуну кожанын онүндә йапсын.

⁴Кары диил чорбажы кенди гүүдесинә, ама кожә. Хеп өлә кожә да диил чорбажы кенди гүүдесинә, ама кары.

* 6:9 «Гомосексуалистлар» ики урумжа лафтан чевирили.

⁵Бири-бириниздән атылмайын, салт кайылыклыклар бир вакытта айыры калабилерсиниз, ки вериләсиниз дуайа; ама сора енидән бирлешин, ки запысылык бетеринә шейтан денәмесин сизи.

⁶Буну сизә вермеерим бир сымарламак гиби, ама бир насаат гиби.

⁷Бән истеерим, ки хепси инсан беним гиби олсун, ама херкезин Аллахтан вар кенди баашышы. Бирисинә бир түрлү, башкасына башка түрлү верили.

⁸О евленмемишлерә хем дуллара деерим, ани ии олур, ки беним гиби калсыннар.

⁹Ама заплыймарсайдылар кендилерини, ко евленсиннәр. Зерә таа ии, ки евленсиннәр, некадар сөвдайлан йансыннар.

¹⁰Евлилерә деерим диил бән, ама Сааби: кары айырылмасын кожасындан.

¹¹Еер айырылдысайды, дурсун евленмедик, йада кенди кожасыннан барышсын. Кожә да бракмасын кенди карысыны.

Инанжы хем инансыз кары-кожә

¹²Өбүрлеринә деерим бән, ама диил Сааби. Еер бир кардашын карысы инансызсайды, ама кайылысайды онуннан йашамаа, айырылмасын карысындан.

¹³Еер карынын кожасы инансызсайды, ама истәрсейди онуннан йашамаа, айырылмасын кожасындан.

¹⁴Зерә о инансыз кожә айозланэр инанжы карыдан, хем инансыз кары айозланэр инанжы кожәдан. Башка түрлү ушаклары-

ныз пак олмайажэйдылар, ама шинди оннар айоз.

¹⁵Еер инансыз тараф истәрсейди айырылмаа, ко айырылсын. Бу халда кардаш йада кызкардаш диил баалы. Аллах чаарды бизи йашайалым услулукта.

¹⁶Зерә нередән биләсин сән, кары, куртармайажан мы кожаны? Еки, кожә, нередән билерсин, куртармайажан мы карыны?

Херкез кенди ериндә

¹⁷Херкез йашасын өлә, нижә Аллах она пайетти, хем нижә Сааби ону чаарды. Бу сырайы ерлештирдим хепси клиселердә.

¹⁸Еер биркимсей кесиклийкән чаарылдысайды, о кесикли калсын. Еер биркимсей кесиксизкән чаарылдысайды, о йапмасын кесиклик.

¹⁹Кесиклик бишей диил, кесиксизлик дә бишей диилдир. Аслы не ләәзын – таманнамаа Аллахын сымарладыкларыны.

²⁰Херкез не халда чаарылды, о халда да калсын.

²¹Чырак мыйдын, ачан чаарылдын? Кахырланма, ама еер бошанабилерсейдин, таа ии олур, ки файдаланасын бу колайлыктан.

²²Ким чыракты, ачан Саабидән чаарылды, о Саабидә сербест. Хеп өлә ким сербесткән чаарылды, о Христозда чырак.

²³Сиз сатын алындыныз бир бүүк паайлан. Онуштан олмайын чырак инсаннара.

²⁴Кардашлар, херкез калсын о халда Аллахын өнүндә, не халда чаарылды.

Евленмемишләр ичин

²⁵Кызлар ичин бендә Саабидән йок емир. Ама бән бир насаат верерим, чўнкү едендим Саабидән ажыйанлык, ки инанч олайым.

²⁶Өлә санэрим, ки шиндики сыкынтылара гөрә, ии олур, ки хербири калсын, нижә булунэр.

²⁷Баалыйсын мы карыйлан? Ондан бошанмаа бакма. Бошандын мы карыдан? Аарама башка кары.

²⁸Ама еер евленәрсейдин, гўнах йапмээрсын. Кыз да, еер евленәрсеиди, гўнах йапмээр. Салт ки оннарын бу йашамакта сыкынтылары олажэк, да бән истеерим сизи бундан куртарайым.

²⁹Кардашлар, тә не истеерим сөлемәә: вакыт кысалды. Шиндән сора кимин вар карысы, олсун, нижә дә йок.

³⁰Ким аалээр, олсун ааламайаннар гиби. Ким севинер, олсун севинмейеннәр гиби. Ким сатын алэр, олсун оннар гиби, кимдә йок.

³¹Ким файдаланэр бу дўннейин ииликлериндән, олсун, нижә оннар, ким файдаланмээр, зерә дўннейин шиндики халы гечәр.

³²Ама бән истеерим, ки сиз олашыныз кахырсыз. Ким евленмеди, кахырланэр Саабинин ишлери ичин. Бакэр, кендини Аллаха беендирсин.

³³Ама евли кахырланэр дўннә ишлери ичин. Бакэр, кендини карысына беендирсин.

³⁴Хеп өлә айырыклык вар евли карынын хем кызын арасында. Кыз кахырланэр Саабинин ишлери ичин. Бакэр, нижә гўүдесиннән хем духуннан айозлансын. Ама

евли кары кахырланэр дўннә ишлери ичин. Бакэр, кендини кожасына беендирсин.

³⁵Сөлеерим буну сизин иилииниз ичин, диил ки сизи сыкылайым, ама ки сиз йакышыклы йашайасыныз хем херзаман бўтўн фикиринизлән Саабийә измет едәсиниз.

³⁶Еер биркимсей сайарсайды, ани диил йакышыклы, ки кызы генчлиини гечирсин, ләәзымса евленсин, о йапсын, нижә истеер, кызыны еверсин.

³⁷Ама кимин йокса зору еверсин кызыны, ким кенди ўреендә каавийсә, да варса насыл йапсын истедиинә гөрә хем ўреендә карарладыйса, ки евермесин кызыны, о ии йапэр.

³⁸Өлә ки, ким еверер кызыны, ии йапэр, ама ким евермеер, таа ии йапэр.

³⁹Евли кары баалы законнан кожасына окадар вакыт, некадар йашээр кожасы. Ама еер кожасы өләрсейди, озаман кары сербест, вар нижә евленсин, кимә истеер, ама салт она, ким Саабининдир.

⁴⁰Ама беним дўшўнмемә гөрә, кары олур таа мутлу, еер евленмедик каларсайды. Санэрим, ани бендә дә вар Аллахын Духу.

Идоллара баашланмыш курбаннар

8 Идоллара баашланмыш курбаннар ичин билериз, ани «хепсимиздә билги вар», салт ки билги кабардэр, ама севги духча каавилеер.

²Ким санэр, ани билер бишей, о бишей билмеер, нижә ләәзым билсин.

³Еер биркимсей севәрсейди Аллахы, Аллах ону билер.

⁴Өлә ки, идоллара баашланмыш курбаннарын йаанысы ичин билериз, ани идол бу дүннедә диил бишей, хем йок башка аллах, бир Аллахтан каарä.

⁵Гөктä хем ердä варса башка денилән «аллахлар», – доору, ани чок аллахлар хем саабиләр вар –

⁶биздä салт бир Аллах – Боба вар. Ондан хепси йарадылы, биз дä Онун ичин йашээрыз. Хем бир Сааби – Иисус Христос. Хепси Онун аражылыыннан йарадылды, биз дä Онун аражылыыннан йашээрыз.

⁷Ама херкезиндä йок бу билги. Кимиси алышыкты идоллара баш иилтмää да бүүн, йааны ийärкән, дүшүнерлär, ани йааны идола баашланмыш. Оннар инжä үзлү, да бундан үзлери лекеленер.

⁸Имäk бизи Аллаха йаклаштырмээр. Еер ийärсäk, бишей казанмээрыз, еер имärсäk, бишей кайбетмеериз.

⁹Саде бакын, сизин сербестлииниз олмасын бир көстек йуфка инанжылары.

¹⁰Зерä еер биркимсей, инжä үзлү, гөрärсейди сени, кимдä вар билги, отуаркан софрада идол бинасында, бу йапмаз мы, ки о да исин идоллара баашланмыш курбаннардан?

¹¹Бутақым бу инжä үзлү кардаш кайбелир сенин билгиндән – о бир кардаш, кимин ичин өлдү Христос.

¹²Еер бутүрлү гүнах йапарсайдыныз кардашлары каршы да инжä үзлерини йараларсайдыныз, Христоза каршы гүнах йапэрсыныз.

¹³Өлә ки, еер имäk бетеринä оларсайды, ки кардашым гүнаха гирсин, озаман хич имäm йааны, ки кардашымы гүнаха сокмайым.

Апостолун пайы

9 Диилим ми бән сербест? Диилим ми апостол? Гөрмедим ми бән Иисусу, бизим Саабийи? Диилсиниз ми сиз – беним изметимин мейвасы Саабидä?

²Еер башкасы ичин диилсейдим апостол, сизин ичин баарлем апостолум. Беним апостоллуумун мүхүрү сизсиниз, чүнкү инанжыйсыныз Саабийä.

³Бутүрлү доору чыкарэрым кендими оннара каршы, ким бени мааналээр.

⁴Йок му доорулуумуз, ийелим хем ичелим?

⁵Йок му доорулуумуз, биз бирär кызкардаш алалым, ки карымыз олсун, нижä йапэр өбүр апостоллар, Саабинин кардашлары хем Кифа?

⁶Не, салт беним хем Варнаванын мы йок доорулуумуз ишлäмейелим?

⁷Ким женгä гидер кенди харжыннан? Ким баа койэр да емишиндән имеер? Ким сүрүйү отладэр да сүрүнүн сүдүндән ичмеер?

⁸Не, саде адамжасына мы буннары сөлеерим? Буну сөлäмеер ми Айоз Закон да?

⁹Моисейин законунда йазылы: «Бааламайасын өкүзүн аазыны харман дүүйärкән». Не, өкүзлär ичин ми кахырланэр Аллах?

¹⁰Оса маасуз бизим ичин ми лафедер? Елбетки, бизим ичин йазылы. Чүнкү ким сүрер, сүрсүн

умутлан, хем ким харман дүүйер, дүүсүн умутлан, ки пайы да олажэк хармандан.

¹¹ Чүнкү биз ектик сиздä духча тоомнар, бүүк иш ми олур, еер сиздän тенжä бичäрсäк?

¹² Еер башкаларынын доорулуу варсайды, сиздän йардым алсыннар, бизим таа чок доорулуумуз йок му? Ама биз бу доорулуктан файдаланмадык. Хепсини гечирдик, ки көстек олмайалым Христозун Ии Хаберинин насаат едилмесинä.

¹³ Билмеерсиниз ми, ани айоз изметчилик йапан Айоз бинадан дойунэр. Ким изметчи курбанныкта, пай алэр ондан, не вар курбанныкта.

¹⁴ Хеп өлә Сааби да сыралады, ким насаат едер Ии Хабери, Ии Хабердän йашасыннар.

¹⁵ Ама бän бу доорулукларымдан хич бирисиндän билä файдаланмадым. Буннары йазмээрим, ки беним ичин бишей йапылсын, зерä бана таа ии өлейим, некадар биркимсей боша чыкарсын беним лафымы.

¹⁶ Еер насаат едärсейдим Ии Хабери, йок нейлän үүнейим, зерä бу беним боржум. Вай бана, еер насаат етмärсейдим!

¹⁷ Еер буну кенди истедиимдän йапарсайдым, баашыш еденärим. Еер зоруна йапарсайдым, йапэрим саде о измети, не бана инандырылмыш.

¹⁸ Озаман не баашыш бана олур? Бу, ани насаат едерäk Ии Хабери /Христос ичин/, насаат едерим öдексиз, файдаланмайарак, Ии Хаберин насаатчысы оларак, кенди доорулуумдан.

¹⁹ Зерä сербест оларак, кимсейин чыраа диилим, кендими чырак херкезинä йаптым, ки таа чок инсан казанабилейим.

²⁰ Иудейлärлän бän иудей гиби кендими гөтүрдүм, ки иудейлери казанайым. Макара ки кендим Айоз Законун запында диилим, Законун запында оланнарлан сансын Законун запында олдум, ки казанабилейим Закондан заплы оланнары.

²¹ Оннарлан, кимдä Айоз Закон йок, олдум сансын бендä дä Закон йок, ки казанабилейим оннары, кимдä Закон йок, макар ки бän диилим бир адам, кимдä йок Аллахын Закону, ама Христозун законун запындайым.

²² Йуфкаларлан йуфка олдум, ки йуфкалары казанабилейим. Херкезиннän хепси олдум, ки куртарабилейим баарлем кимисини.

²³ Хепсини Ии Хабери ичин йапэрим, ки беним дä пайым олсун Ии Хаберин ииликлериндän.

²⁴ Билмеерсиниз ми, ани ким йарышмакта йарышэр, хепси качып-йарышэр, ама салт бириси баашыш казанэр? Сиз өлә качын, ки баашыш казанабилäсиниз!

²⁵ Хепси, ким йарышэр атлетик ойуннарда, тутэрлар кендилерини заплы хербир үзерä. Оннар буну йапэрлар, ки бир сөрпешär фенец казансыннар. Ама биз йапэрыз, ки сөрпешмäз фенец казаналым.

²⁶ Онуштан бän качмээрим, нижä бириси, ким билмеер, нерейи доору качэр. Бошуна йумуруклан дүүмеерим, нижä бириси, ким лүзгери дүүйер.

²⁷ Ама кенди гүүдеми серт кулланэрым да запта тутэрым. Зерä истäмеерим, ки насаат едип башкасына, сонда кендим бир тарафта калайым.

Израил бизä өрнек

10 Кардашлар, истäмеерим, хаберсиз каласыныз, ани хепси бобаларымыз булут алтында булундулар, да хепси дениз ичиндän гечтилär.

² Хепси булутта хем дениздä ваатиз олдулар, ки баалашсыннар Моисейлän.

³ Хепси иди бир имектän, верили Айоз Духтан.

⁴ Хепси ичти бир судан, верили Айоз Духтан, зерä ичтилär бир духча Канарадан, ани ардларындан гелärди, о Канара – Христос.

⁵ Хеп окар таа чойуну оннардан Аллах беенмеди, чүнкү чолда кайбелдилär.

⁶ Оннарлан буннар хепси олду, ки бизä өрнек олсуннар, ки истäмейелим көтүлүк йаппаа, оннар гиби.

⁷ Баш иилтмейин идоллара, оннардан кими гиби, нижä йазылы: «Инсан отурду имäа хем ичмäа, сора, калкып, ойнайып, сефаланмаа башлады».

⁸ Ороспулаа дүшмейелим, нижä оннардан кими дүштү, да бир гүндä ирми үч бини ерä серилди.

⁹ Денäмейелим Саабийи, нижä оннардан кимиси денеди да йыланнардан өлдүрүлдүлär.

¹⁰ Мырылдамайын, нижä оннардан кими мырылдады да телефондулар өлүм ангилдän.

¹¹ Буннар оннарлан олду, ки бизä өрнек олсун, бизим ичин

йазылды, ки акыл үүренелим биз, ким етишти битки вакытлара.

¹² Бутақым, ким санэр, ани аякча дурэр, баксын дүшмесин.

¹³ Сизä гелди денемеклär, хеп өлä, нижä херкезинä гелер. Аллах инанч да колвермäз, ки кувединиздän зеедä дененмиш оласыныз. О денемäk вакыды хазырлайажэк сизä бир чыкыш йолу, ки дайанабилäсиниз.

Идоллар хем комка

¹⁴ Онуштан, севгили кардашларым, сакынын идоллара баш иилтмектän.

¹⁵ Лафедерим, нижä акыллы инсаннара, сиз кендиниз дүшүнүн, не сөлеерим.

¹⁶ Иисözленмиш чөлмек, ангысыны иисözлеериз, диил ми пайдашык Христозун канындан? Екмек, ангысыны кырэрыз, диил ми пайдашык Христозун гүүдесиндän?

¹⁷ Чүнкү бир екмек, биз дä чоклук бир гүүдейиз, зерä хепсимиз пайдашык бир екмектän.

¹⁸ Бакын оннара, ким тенжесинä Израил сенселесиндän. Оннар, ким курбаннардан пай алэр, пайдаш олмээр мы курбанныктан да?

¹⁹ Не истеерим сөлемäа? Курбанын, идола баашланмыш, сайгылы вар мы? Йада идолун вар мы сайгылы?

²⁰ Олмаз! Буну деерим: чүнкү тайфänнар курбаннарыны баашлээр фена духлара, ама диил Аллаха. Бän истäмеерим, ки сиз пайдаш оласыныз фена духларлан.

21 Йок насыл ичәсиниз хем Саабинин чөлмеендән, хем фена духларын чөлмеендән. Йок насыл пайдаш оласыныз хем Саабинин софрасындан, хем дә фена духларын софрасындан.

22 Нечин истеериз Саабийи гүҗендирмää? Не, биз Саабидән таа каавийиз ми?

Хепсини йапын

Аллахын метинни ичин

23 «Хепсини дүшер йапайым», – деерсиниз, ама хепси файдалы олмаз. «Хепсини дүшер йапайым», – деерсиниз, ама хепси духча каавилемäз.

24 Кимсей бакмасын саде кенди файдасыны, ама херкези баксын башкасынын да файдасыны.

25 Ийин хербир йааныдан, ани панайырда сатылэр, хич соруштурмайарак, ки үзүнүз пак олсун.

26 Зерä «бүтүн ер хем не ер үстүндä – хепси Саабининдир».

27 Еер инансызлардан бири сизи софрайа теклиф едәрсейди, да сиз гитмää кайыл олурсайдыныз, ийин, не өнүнүзä койажэklar, хич соруштурмайарак, ки үзүнүз пак олсун.

28 Ама еер биркимсей дейәрсейди: «Бу йааны идола баашланмыш», озаман имейин сөлейнин хатыры ичин, ки үзүнүз пак олсун. /Зерä ер хем не вар ер үстүндä – хепси Саабининдир./

29 Лафедерим, диил ани сизин үзүнүз пак олсун, ама онун үзү пак олсун. Зерä нечин беним сер-

бестлиим сыкылансын башкасынын үзү ичин?

30 Еер бән, шүкүр едип, ийәрсейдим, недән бени мааналасыннар имäk ичин, ангысы ичин шүкүр едерим?

31 Ölä ки, хепси, не ийерсиниз хем ичерсиниз, хем хепси, не йапэрыныз, хепсини йапын Аллахын метинни ичин.

32 Олмайын көстек не иудейлерä, не урумнара, не дә Аллахын клисесинä.

33 Бән бакэрым хер тарафтан беендирейим кендими херкезинä, зерä бакмэрым кенди файдамы, ама чоклуун файдасыны, ки оннар куртулсуннар.

11 Бендән öрнек алын, нижä бән Христоздан öрнек алэрым.

Сыра клиседä

2 Метедерим сизи, кардашлар, ани хер тарафтан аклыныза гетирерсиниз бени хем ани коруйэрыныз үүретмеклери ölä, нижä үүреттим сизи.

3 Ама истеерим билäсиниз, ани хербир адамын башы – Христос, карынын башы – кожасы, ама Христозун башы – Аллах.

4 Хербир адам, ким дуа едер йада пророклук едер узун сачлан*, кенди башыны икрамсызлээр.

5 Хем хербир кары, ким дуа едер йада пророклук едер ачык башлан, икрамсызлээр кенди башыны. Бөлä бир кары траш олмуш кары гиби олур.

* 11:4 Узун сачлан – еки «башында бишейлән».

6Еер кары истәмәрсейди өртүнмәә, озаман кыркынсын. Ама еер утанырсайды кыркынсын йада траш олсун, озаман өртүнсүн.

7Адам диил ләәзым өртсүн башыны*, чүнкү адам – Аллахын бенземеси хем метинниидир. Ама кары – адамын метиннии.

8Зерә адам алынмады карыдан, ама кары алынды адамдан.

9Адам йарадылмады кары ичин, ама кары йарадылды адам ичин.

10Онуштан, ангиллерин хатыры ичин, кары кенди башыны ләәзым тертипли тутсун**.

11Өлә ки, Саабидә не кары адамсыз, не адам карысыз.

12Чүнкү, нижә кары адамдан йарадылды, адам да карыдан дууэр, буннар хепси Аллахтандыр.

13Карарлайын сиз кендиниз: йакышыклы мы, бир кары дуа етсин Аллаха ачык башлан?

14Ажаба сизи сыра кендиси үүретмеер ми, ани утанчтыр бир адам узун сач ташысын.

15Ама кары ичин узун сач бир үүнмәктир, зерә сач верили кары-йа өртү еринә.

16Еер биркимсей истәрсейди чекишмәә, билсин, ани не биздә, не дә Аллахын клиселериндә йок бөлә альшмак.

Комка

17Буннары сөлейерәк, мететмеерим сизи, зерә топланмакларыңыз диил ии, ама зарар гетирер.

18Илк, не ишидерим, ани клисә топланмакларында уйушмаз-

лык олэр аранызда. Буну бираз инанэрым.

19Зерә ләәзым олсун бөлүмнәр сизин аранызда, ки үзә чыксын, ким араныздан беенилмиш.

20Ачан топланэрсыңыз бирери, бу диил, ки ийәсиниз Саабинин софрасындан.

21Зерә херкези чалышэр өбүрлериндән илери исин кенди имее-сини. Өлә ки, бириси калэр аач, ама өбүрү сарфош олэр.

22Не, йок му нижә евдә ийәсиниз хем ичәсиниз? Нечин ашааландырэрсыңыз Аллахын клисе-сини да утандырэрсыңыз оннары, кимдә йок бишей? Не дейим сизә? Метедейим ми сизи? Бу үзерә йок нейлән метедейим!

23Не сизи үүреттим, ону Саабидән каблеттим, ани Сааби Иисус о гежә, ачан сатылмыш олду, алды бир екмек,

24шүкүр едип Аллаха, кырды ону да деди: «/Алын, ийин,/ бу – Беним гүүдәм, ани /фаланэр/ сизин ичин. Буну йапасыңыз Беним анылмам ичин».

25Хеп өлә, имектән сора, алды чөлмәә да деди: «Бу чөлмек – ени бааланты, ани куведә гирер Беним канымнан. Буну херзаман йапасыңыз, кач керә ичеженез, Беним анылмам ичин».

26Зерә кач керә ийеженез бу екмектән хем ичеженез бу чөлмектән, Саабинин өлүмүнү анасыңыз, О гелинжә.

27Онуштан, ким йакышыксыз ийер бу екмектән хем ичер

* 11:7Өртсүн башыны – еки «узатсын сачыны». ** 11:10Кары кенди башыны ләәзым тертипли тутсун – урумжа «карынын ләәзым заабитли и олсун кенди башы үстүндә».

Саабинин чөлмеендән, Саабинин гүүдесинә хем канына каршы кабаатлы каләр.

²⁸Херкези аараштырсын кенди-кендини да өлә исин бу екмектән хем ичсин бу чөлмектән.

²⁹Зерә ким ийер хем ичер, танымайарак, ани бу Саабинин гүүдесидир, бу имәклән хем ичмәклән башына жеза гетирер.

³⁰Онуштан сизин аранызда вар чок йуфка хем хаста, кимиси дә гечинди.

³¹Еер кенди-кендимизи аараштырарсайдык, Аллах бизи жеза ламаз.

³²Сааби бизи, даава едип, жезайлан үүредер, ки сонда дүннейлән билә кабаатлы олмайалым.

³³Онуштан, кардашлар, ачан софрайа топланэрсыныз, бири-биринизи беклейин.

³⁴Еер биркимсей аачсайды, евдә исин, ки ачан топланэрсыныз, Аллахтан даавалы олмайасыныз. Калан ишлери сырайа койаажам, ачан гележәм.

Духун баашышлары

12 Кардашлар, истәмеерим, хаберсиз каласыныз Духун баашышларындан.

²Билерсиниз, ачан сиз таа тайфандыныз, йолу шашырып, баш иилдәрдиниз дилсиз идоллара.

³Онуштан истеерим, аннайасыныз, ани кимсей, ким Аллахын Духуннан лафедер, йок насыл бетваласын Иисусу, хем кимсей дейәмәз Она «Сааби Иисус», салт Айоз Дух.

⁴Вар чок түрлү баашышлар, ама хепси бир Духтан.

⁵Вар чок түрлү изметләр, ама салт бир Сааби.

⁶Вар чок түрлү ишлемекләр, ама Аллах бир, Ким херкездә хепсини йапәр.

⁷Херкезә верилер баашыш, ангысындан Айоз Дух ачыләр, ки файда гетирсин.

⁸Бирисинә Духлан верилер, аарифчесинә лафетсин, башкасына верилер, билгили лафетсин хеп о Духлан.

⁹Хеп о Духтан бирисинә верилер инан, башкасына хеп о Духтан бежериклик хасталары алыштырмаа.

¹⁰Таа башкасына верилер кувет, ки йапсын кудретли ишләр, башкасына – пророклук етсин, башкасына – духлары танысын, башкасына хертүрлү дилләр верилер, башкасына бежериклик, диллери че-вирсин.

¹¹Хепси буннары йапәр бир Дух, Ангысы херкезинә пайедер, нижә Кенди истеер.

Гүүденин бирлиши

¹²Нижә гүүдә бир, ама еклери чок, да чок еклердән бир гүүдә курулу, хеп өлә Христозда да.

¹³Хепсимиз ваатиз олдук бир Духлан, ки бир гүүдә олалым, олсун иудей, олсун урум, олсун чырак, олсун сербест, хепсимиз бир Духтан суланмышыз.

¹⁴Зерә гүүдә диил бир ектән, ама топлу чок ектән.

¹⁵Еер аяк дейәрсейди: «Чүнкү диилим ел, диилим гүүдедән», не, бу бетерә олмаз мы гүүдедән?

¹⁶Еер кулак дейәрсейди: «Чүнкү диилим гөз, диилим гүүдедән», не, бу бетерә олмаз мы гүүдедән?

17 Еер бүтүн гүүдä олайды саде гөз, не олажэйды ишитмäклän? Еер бүтүн гүүдä олайды салт кулак, не олажэйды коку дуйгусуннан?

18 Ама Аллах ерлештирди хер-бир еки гүүдедä öлä, нижä Кенди истеди.

19 Еер хепси бир ек олайды, озаман не олажэйды гүүдейлän?

20 Доору, ани ек чок, ама гүүдä бир.

21 Гөз йок насыл десин елä: «Сән диил лääзымсын бана». Хеп öлä баш йок насыл десин аяклары: «Йок лääзымным сизин ичин».

22 Буна каршы, гүүденин еклери, ани гөрүнер таа йуфка, мутлак бизä лääзым.

23 Хем гүүденин еклеринä, англарыны таа айып сайэрыз, таа чок икрам верериз, да еклеримизä, ани диил гөзäl, маасуз кахыр гүдериз.

24 Гөзäl еклерин йок лääзымныклары донаклык ичин. Ама Аллах öлä гүүдейи йапты, ки таа чок хатыр верилсин о еклерä, англары таа аз икрамда,

25 ки гүүдедä айырыклык олмасын, ама еклär биртүрлү замет гүтсүннär бири-бирилери ичин.

26 Еер зетленәрсейди бир ек, хепси еклär онуннан барабар зетленерлär. Еер бир ек икрамнанарсайды, хепси еклär онуннан барабар севинерлär.

27 Сиз Христозун гүүдеси, хем айыры-айыры бу гүүденин еклерийсиниз.

28 Аллах ерлештирди клиседä илкин апостоллары, икинжи – пророклары, үчүнжү – үүредижи-

лери, сора оннары, ким кудретли ишлär йапэр; сора оннары, кимин баашышы вар хасталары алыштырмаа; оннары, ким йардым едер; оннары, ким кулланэр; оннары, ким лафедер хертүрлү диллердä.

29 Не, хепси ми апостол? Хепси ми пророк? Хепси ми үүредижи? Хепси ми йапабилер кудретли ишлär?

30 Хепси ми хасталары алыштырабилер? Хепси ми лафедäбилер башка диллердä? Хепси ми диллери чевирäбилер?

31 Чалышын таа үстүн баашышлары каблетмä. Да бän гөстережäm сизä ен ии йолу.

Севги

13 Еер лафедärсейдим инсан дилиндä йада ангил дилиндä, ама севгим йоксайды, бир öтär бакырым еки бир уулдар кимвалым.

2 Еер бендä варсайды пророклук бежериклии, еер билирсейдим хепси саклы ишлери хем едендисейдим бүтүн билгичлии, еер варсайды бүүк инаным, байырлары да ериндän диштирейим, ама йоксайды севгим, озаман бän бишей диилим.

3 Еер бүтүн варлымы баашларсайдым, ки дойурайым фукааралары, еер гүүдеми атешä верирсейдим*, ама севгим йоксайды, бана бундан хич бир файда олмаз.

4 Севги чок дайанар, илик йапар, севги кысканмар, үүнмär, кабармар.

* 13:3 Атешä верирсейдим: бир чок ески тексттä «верирсейдим үүнейим дейни».

5 Севги көтү кендини гөтүрмәр, аарамар файда кендисинә, тез үфкеленмәр, күсү тутмар,

6 көтүлää севинмәр, ама аслылаа севинир.

7 Севги хепсини өртер, хепсини инанэр, хепсинә умут едер, хепсинә дайанэр.

8 Севги хич дургунмар. Пророклук сона гележек, дилләр сусажэк, билгичлик кайбележек,

9 зерä бизим билгичлик кедерли, бизим пророклук диил таман.

10 Ама ачан таманнык гележек, озаман хепси, не кедерли, йок олажэк.

11 Ушаккан, бән ушакчасына лафедәрдим, ушакчасына дүшүнәрдим. Ама олгуннандыйнан, ушак ишлериндән бракылдым.

12 Шинди хепсини нижә бир думанны шишедән гөрериз, ама озаман гөрүшежез үз-бе-үз. Шинди беним билгичлиим кедерли, ама озаман Аллахы таныйажам өлә, нижә бән танынмышым.

13 Шинди калэр буннар үчү: инан, умут хем севги, ама севги оннардан таа бүүк.

Башка диллердә лафетмәк

14 Севгинин ардына гидин, ама чалышын духча баашышлары еденмää, ен чок пророклук етмää.

2 Ким лафедер башка дилдә, лафетмеер инсана, ама Аллаха, зерä кимсей ону аннамээр. О духлан саклы ишләр лафедер.

3 Ама ким пророклук едер, о лафедер, ки инсаны каавилесин, хавезлендирсин хем хошландырсын.

4 Ким лафедер башка дилдә, кендини каавилеер, ама ким пророклук едер, каавилеер клисейи.

5 Истеерим, хепсиниз лафедәсиниз башка диллердә, ама таа чок истеерим, пророклук едәсиниз. Ким пророклук едер, о таа бүүк, некадар бири, ким лафедер башка дилдә, еер бу дили чевирмәрсейди, клисейи каавилендирсин дейни.

6 Шинди, кардашлар, еер, гелип сизә, башларсайдым лафетмää башка дилдә, ама лафым йапарсайды, ки еденәсиниз Аллахтан ачыкламак, билги, пророклук йада бир үүретмәк, не файда сизә гетирежәм?

7 Жансыз ишләр дә, ангылары сес верерләр, чыртма йада арфа, еер вермәрсейди айыры сесләр, ким таныйабилер, не хава чалынэр бу чыртмайлан йада арфайлан?

8 Еер труба беллисиз бир сес верәрсә, ким женк ичин хазырланар?

9 Хеп өлә сиз дә, еер дилинизлән аннашылмаз лафлар сөләрсейдиниз, насыл аннашыллар, не сөлеерсиниз? Сиз озаман сансын лүзгерә лафедерсиниз!

10 Доору, ани дүннедә чок түрлү дил вар. Хич бир дил аннамасыз диилдир.

11 Ама еер билмәрсейдим лафларын аннамасыны, бән йабанжыйым лафеденә, лафедән дә бана йабанжы.

12 Хеп өлә сиз дә, чүнкү чалышкансыныз еденмää Духун баашышларыны, чалышын зеделенмää баашышларлан, ани клисейи каавилеер.

¹³ Онуштан, ким лафедер башка дилдä, дуа етсин, ки чевирабилсин, не лафедер.

¹⁴ Зерä, ачан дуа едерим башка дилдä, беним духум дуа едер, ама фикирим файда еденмеер.

¹⁵ Озаман не йапайым? Дуа едейим духлан, дуа едейим аклымнан да; түркү чалайым духлан, түркү чалайым аклымнан да.

¹⁶ Еер сән шүкүр едәрсейдин саде духлан, сырадан адам, орада булунан, насыл «Амин» дейäбилир сенин шүкүр етменä? Зерä о аннамады, не сөледин.

¹⁷ Беки сән ии шүкүр едерсин, ама бу шүкүр о адама йардым етмеер.

¹⁸ Шүкүр едерим Аллаха, ани бән таа чок лафедерим башка диллердä, некадар сиз хепсиниз.

¹⁹ Ама клиседä таа чок истеерим сөлейим беш лаф беним аклымнан, ки башкаларыны да үүредäбилейим, некадар сөлейим он бин лаф башка дилдä.

²⁰ Кардашлар, фикирлән ушак гиби олмайын, көтүлäй күчүк евлат гиби олун, ама фикирлән олун олгун адам.

²¹ Айоз Законда йазылы: «„Лафедейäm бу халка йабанжы дилләрлән хем йабанжыларын аазындан, ама хеп окадар Бени сеслäмейежекләр“, – деер Сааби».

²² Белли, ки башка дилдä лафетмäй диил нышан инанжылар ичин, ама инансызлар ичин. Пророклук са нышан инанжылар ичин, ама диил инансызлар ичин.

²³ Еер топланарсайды бүтүн клисä бирери, да херкези башларсайды башка диллердä лафетмäй, ама

бир сырадан инсан йада инансыз адам гелірсейди топлантыныза, демейежекләр ми, ани сиз делийсиниз?

²⁴ Ама пророклук едәрсейди хепси, да геләрсейди бир инансыз, йада сырадан бир инсан, о хепсиндән азарланыр хем хепсиндән даавалы олур.

²⁵ Öлä ки, онун үреендеки саклы ишлери белли олэр, о, дүшүп үзүкойну, баш иилдежек Аллаха хем дейежек, ани хакына Аллах араныздадыр.

²⁶ Озаман не йапалым, кардашлар? Ачан бирери топланэрсыныз, херкезиниздä вар бир псалма, бир үүретмäk, бир ачыкламак, башка дилдä лафетмäk еки диллери чевирумäk. Хепси буннар олсун клисенин каавиленмеси ичин.

²⁷ Еер биркимсей лафедäрсä башка дилдä, лафетсиннär сырвардыр ики-үч киши, бириси дä чевирсин, не сөленер.

²⁸ Еер йоксайды ким чевирсин, башка дилдä лафедән суссун клиседä, кенди-кендинä хем Аллаха лафетсин.

²⁹ Пророклардан лафетсин ики-үч киши, каланы да аараштырсын, не сөленер.

³⁰ Еер Аллахтан бир ачыкламак геләрсейди отураннардан öбүрүнä, илкинкиси суссун.

³¹ Хепсиниз вар насыл бири-биринин ардына пророклук едäсиниз, ки хепси үүренип, хепси үрекленсиннär.

³² Пророкларын духлары пророкларын запындадыр.

³³ Зерä Аллах диил сырасызлык Аллахы, ама услулук Аллахы. Бу

сыра кулланылэр Аллахын айоз халкынын хербир клисесиндә.

³⁴/Сизин/ карылар клисә топлантыларында суссуннар, зерә оннара изин верилмәр, лафетсиннәр, ама нижә йазылы законда, сеслейжи олсуннар.

³⁵Еер үүренмәә истәрсейдиләр бишей, евдә кенди кожаларына сорсуннар, зерә утанчтыр, ки кары лафетсин клисә топлантысында.*

³⁶Не, Аллахын сөзү илк сиздән, коринфлилердән ми чыкты йада салт сизә ми етишти?

³⁷Еер биркимсей сайарсайды кендини пророк, Духтан кулланылы, озаман ләәзым аннасын, ани не йазэрым сизә, Саабинин сырламасы.

³⁸Ама еер биркимсей буну есап алмарсайды, ону да есаба алмайын!

³⁹Өлә ки, кардашлар, чалышын пророклук етмәә, ама оннары, ким башка диллердә лафедер, дургутмайын.

⁴⁰Салт ки хепси йакышыклы хем сырайа гөрә уйгун йапылсын.

Христос дирилди

15 Кардашлар, истеерим аклыныза гетирейим Ии Хабери, ангысыны насаат еттим сизә, ангысыны сиз каблеттиниз хем ангысына баалы калдыныз.

²Ии Хаберлән куртулэрсыныз, еер сыкы тутунарсайдыныз ондан, не сизә насаат еттим. Башка түрлү наафилә инандыныз.

³Сизи үүреттим о ен бүүк ишлери, не кендим дә каблеттим, ани

Христос өлдү бизим гүнахлар ичин, нижә йазылы Айоз Йазыларда.

⁴О гөмүлдүктән сора үчүнжү гүнү дирилди, нижә йазылы Айоз Йазыларда.

⁵Илкин Кифайа гөстерилди, сора оникисинә дә.

⁶Ондан сора гөстерилди бир заманда бешүз кардаштан зеедесинә. Оннардан чойу таа йашээр, ама бир бойу гечинди.

⁷Сора гөстерилди Иакова хем хепси апостоллара.

⁸Хепсиндән сора гөстерилди бана да, нижә бир вакытсыз дуулмуша.

⁹Зерә бән ен күчүкүм апостоллардан, ким хич етмеер сайылсын апостол, зерә кооладым Аллахын клисесини.

¹⁰Ама шинди нейсәм, Аллахын иивергисиннән өлейим. Онун иивергиси беним ичин наафилә олмады. Бән ишледим таа чок хепси апостоллардан – доорусу, диил бән, ама Аллахын иивергиси, ани бенимнән ишлеер.

¹¹Өлә ки, бән ми, оннар мы, биз бөлә насаат едериз, сиз дә өлә инандыныз.

Өлүлерин дирилмеси

¹²Чүнкү насаат едилер, ани Христос дирилди өлүдән, озаман не ичин сизин араныздан кимиси деер, ани өлүләр дирилмейежек?

¹³Еер өлүләр дирилмәрсейдиләр, Христос да дирилмеди.

¹⁴Еер дирилмедисейди Христос, озаман бизим насаат наафилә, инаныныз да бошуна.

* 14:34-35 Бу сырлар кими текстлердә 40-жы сырадан сора гелер.

15 Чыкэр, ки биз Аллахын йаланжы шаатларыйыз, зерä шаатлык еттик, ани Аллах дирилтти Христозу. Ама чыкэр, ани Ону дирилтмеди, еер өлүлär хакына дирилмәрсейдилär.

16 Зерä, еер өлүлär дирилмәрсейдилär, озаман Христос да йокту насыл дирилсин.

17 Еер Христос дирилмедисейди, сизин инан наафилä, сиз калэрсыныз гүнахларынызлан.

18 Чыкэр, ани ким гечинди, инанарак Христоза, оннар кайбелдилär.

19 Еер салт бу өмүрдä умутланарсайдык Христоза, озаман биз хепсиндän ен кысмetsиз.

20 Ама доорусу, Христос өлүдän дирилди, өленнердän илк.

21 Чүнкү өлүм гелди бир адамнан, хеп өлä бир адамнан өлүдän дирилмäk гелди.

22 Нижä хепси Адамда өлер, өлä дä хепси Христозда өмүр булажэк.

23 Салт ки херкези сырасынжa дирилежэк. Илкини Христос, сора оннар, ким Христозун, Онун гелмесиндä.

24 Сора заманын биткиси олажэк, незаман Христос Падишахлыы Аллах Бобанын елиnä вережэк, незаман йок едежэк хертүрлү чорбajылыы, хертүрлү заабитлии хем куведи.

25 Зерä О лääзым падишахлык етсин, ки биткидä Аллах койсун хепси душманнарыны Онун аяаклары алтына.

26 Ен биткинжи душман, ани йок едилежэк, – өлүмдүр.

27 Доору, ани Аллах «койду хепсини Онун аяаклары алтына».

Ама ачан денер «хепсини койду», белли, ки Аллахтан каарä, Ким хепсини верди Онун заплыына.

28 Ачан хепси верилди Онун заплыына, озаман Кенди Оол да верилежэк Аллахын заплыына, Ким өнжä вердийди хепсини Онун заплыына, ки Аллах олсун хепсиндän ен үстүн.

29 Башка түрлү, еер өлүлär дирилмäзсейдилär, не йапажэк оннар, ким ваатиз олэр өлүлär ичин? Озаман нечин ваатиз олмаа өлүлär ичин?

30 Нечин дайма титсиликтä булуналым?

31 Кардашлар, бän хер гүн өлерим. Буну деерим, чүнкү үүнерим сизин ичин Саабимиз Иисус Христозда.

32 Еер бän инсан дүшүнмелеринä гөрä дүүштүмсä жанаварларлан Ефес касабасында, озаман бана не фäйдä? Еер өлүлär дирилмäрсä, озаман «ийелим хем ичелим, зерä йаарына өлежес».

33 Алданмайыныз, «көтү кафадарлык бозэр ии карактери».

34 Нижä дүшер, гелин кендини зä, гүнаха гирмейин. Зерä кимиси сиздän Аллахы танымээр. Буну сөлеерим, ки утандырайым сизи.

Несой гүүдейлän дирилежес

35 Беки биркимсей соражэк: «Өлүлär несой дирилер? Дүннейä несой гүүдейлän дөнежеклär?»

36 Сän, фикирсиз! Не екерсин, еер өнжä өлмäзсейди, йашамайа гелмäз.

37 Ачан екерсин, екмеерсин гүүдейи, не сора чыкажэк, ама сөзгелиши бир тоом, бир боодай тоому йада бир башка тоом.

38 Сора Аллах бу тоома гүүдä верер, нижä истеер, – хербир тоома кенди гүүдесини.

39 Хербир тен диилдир биртүр-лү. Инсан тени бир, хайван тени башка, куш тени дä таа башка, балык тени дä башка.

40 Хеп өлä, вар гөктеки гүүделär, хем вар ердеки гүүделär дä. Ама гөктекилерин йалабыклыы башка, ердекилерин дä башка.

41 Гүнүн йалабыклыы бир түрлү, айын йалабыклыы башка түрлү, йылдызларын йалабыклыы таа да башка түрлү. Йылдызларын йалабыкыклары айыры-айыры.

42 Хеп өлä өлүлерин дирилмеси олажэк. Гүүдä, гөмүлүп*, чүрүйер, ама, дирилип, чүрүксүз олажэк.

43 Гөмүлän гүүдä сайгысыздыр, дирилän гүүдä метинни олажэк; гөмүлän йуфкадыр, дирилän куветли олажэк.

44 Гөмүлер бир тен гүүдä, дирилелер духча гүүдä. Нижä вар тен гүүдä, өлä вар духча гүүдä дä.

45 Нижä йазылы: «Илк Адам бир йашайан жан олду». Сон Адам са өмүр верän бир дух олду.

46 Илкинкиси диил духча, ама тен. Духча олан сора гелер.

47 Илк инсан ердän, топрактан олду. Икинжи инсан – /Сааби/ гөктän.

48 Насыл топрактан инсан, өлä топрактан оланнар да. Насыл гөктеки Инсан, өлä гөктä оланнар да.

49 Нижä бензеериз топрактан инсана, хеп өлä бензейежес гөктеки Инсана да.

50 Не истеерим сөлемää, кардашлар, ани тен хем кан йок насыл

мирасчы олсун Аллахын Падишахлыында. Йок насыл чүрүйän гүүдä мирасчылык алсын чүрүксүзлää.

51 Сөлеерим сизä бир саклы иш. Хепсимиз өлмейежес, ама хепсимиз дишежес

52 бирдän, бир гөз кыпымында, ачан сонда труба баардылажэк. Зерä труба баардылажэк, өлүлär дирилежес, ки өлмесиннär, биз дä дишежес.

53 Зерä бу чүрүйän гүүдä лääзым каплансын чүрүксүзлүклän, хем бу өлүмнү гүүдä донансын өлүмсүзлүклän.

54 Ачан бу чүрүйän гүүдä капланажэк чүрүксүзлүклän, хем бу өлүмнү гүүдä донанажэк өлүмсүзлүклän, озаман таманнажэк, не йазылы: «Өлүм енсенмиш олду да йок едилди».

55 Өлүм, нередä сенин енсемän? Нередä сенин зихирли иинän?

56 Өлүмүн зихирли иинеси – гүнахтыр, ама гүнах алэр куведини Айоз Закондан.

57 Шүкүр Аллаха, ани верер бизä енсемäk бизим Сааби Иисус Христозун аражылыынан!

58 Онуштан, севгили кардашларым, олун каави, сенделләмейин, херзаман чалышын Саабинин ишиндä, зерä билерсиниз, ани сизин чалышманыз Саабидä наафилä олмайажэк.

Кардашлара йардым

16 Дөнелим йардыма, не топланажэк Аллахын айоз инсаны ичин. Сиз йапын өлä, нижä сыраладым Галатийа клиселериндä.

* 15:42-44 Гөмүлмää – урумжа «екилмää».

²Херкезиниз хафтанын илк гүнү* койсун бир тарафа кенди гелириндән, некадар колайлыгы вар, да корусун, ки бән гелдийнән, ол-масын йардым топланмасы.

³Ачан гележәм, кими сечеже-низ, оннары кийатларлан йолла-йажам, гөтүрсүннәр сизин баа-шышларынызы Иерусалимә.

⁴Еер уйгун олурса, ки бән дә гидеим, озаман бенимнән гелирләр.

Павлинин маасуз истедиклери

⁵Сизә гележәм, ачан Македо-нийадан гечежәм, зерә бән гече-ри Македонийадан.

⁶Беки сиздә бир вакыт калажам, беки дә кышлайажам, еер сиз бе-ни гечирәрсениз, нерейи гидежәм.

⁷Зерә бән истәмеерим гөрүше-йим сизиннән салт гечерәк, ама умутланэрым сиздә калайым бир парча вакыт, еер Сааби изин вер-ирсә.

⁸Ефес касабасында дуражам Еллинжи гүнү йортусунадан,

⁹зерә бана ачылды бир гениш капу бүүк ишләр ичин, ама кар-шы дураннар да чок.

¹⁰Еер геләрсейди сизә Тимофей, бакын, о коркусуз олсун араныз-да. Зерә о йапэр Саабинин иши-ни, нижә дә бән.

¹¹Онуштан кимсей ону паасыз-ландырмасын, ама гечирин ону услулуклан, ки гелсин бана, зерә бән беклеерим ону кардашларлан.

¹²Кардаш Аполлоса чок йал-вардым, ки гитсин кардашларлан

сизә, ама о хич истәмеди шинди гитсин. О гидежек, незаман вакы-ды уйажэк.

¹³Кушку олун, инанда каави дурун, гиргин хем куветли олун.

¹⁴Хепсини севгийлән йапын.

¹⁵Йалварэрым сизә, кардаш-лар, – сиз билерсиниз Стефанын евдекилерини, оннар Ахайада илк инанжылар да верилдиләр, ки Аллахын айоз халкына измет ет-синнәр –

¹⁶бутүрлү инсаннары сеслейин хем хепсини, ким оннарлан иш-леер хем чалышэр.

¹⁷Бән севиндим, ачан Стефан, Фортунат хем Ахайк гелдиләр. Оннар бана унуттурдулар сизин-нән олмамазлыымы,

¹⁸зерә оннар бени дә, сизи дә духча сериннеттиләр. Онуштан бусой инсаннары паайа койун.

¹⁹Селәмнеерләр сизи Асийа до-лайында клиселәр. Сизә чок сел-ләм йоллээрлар Акилла хем Прис-килла клисейлән билә, ани онна-рын евиндә.

²⁰Хепси кардашлар селәм сизә йоллээрлар. Селәмнейин бири-би-ринизи айоз өпүшлән.

²¹Бән, Павли, бу селәмнери йа-зэрым кенди елимнән.

²²Еер биркимсей севмәрсейди Сааби Иисус Христузу, олсун бет-валы. Марана фа**!

²³Сааби Иисусун иивергиси ол-сун сизиннән.

²⁴Беним севгилиим Иисус Христузда сизиннән хепсиниз-лән. /Амин./

* 16:2 Хафтанын илк гүнү – базар гүнү. ** 16:22 Марана фа – арамейжә лаф, анна-масы «Саабимиз, гел!»

ПАВЛИНИН ИКИНЖИ КИЙАДЫ КОРИНФЛИЛЕРӘ

Селәм

1 Бән, Павли, Иисус Христозун апостолу Аллахын истедиинә гөрә, хем кардаш Тимофей селәм йоллээрыз Аллахын клисесинә, ани Коринф касабасында, барабар Аллахын бүтүн айоз халкыннан, ани булунэр Ахайа долайында.

2 Сизә ииверги хем услулук Аллах Бобамыздан хем Сааби Иисус Христоздан.

Ишлендирән Аллах

3 Шүкүр Аллага, бизим Сааби Иисус Христозун Бобасына! Одур йалпак үрекли Боба хем хертүрлү кахырда ишлендирән Аллах,

4 Ангысы ишлендирер бизи хербир зетлердә, ки биз дә ишлендирәбилелим оннары, ким булунэр хертүрлү зетлердә хеп өлә, нижә Аллах бизи кендимизи ишлендирер.

5 Зерә некадар чок Христос ичин ажы чекериз, окадар таа чок ишлендирмәк кабледериз Христоздан.

6 Еер кахыр чекәрсейдик, бу сизин ишленмениз ичин хем куртулманыз ичин. Еер ишлендирилсейдик, бу да сизин ишлендирилмениз ичин, ани ачылэр дайанманызда зетлерә, ангыларыны биз дә чекериз.

7 Бизим бүүк умудумуз вар сиздә, зерә билериз, ани пай алэрсыныз бизимнән барабар, нижә зетлердә, хеп өлә ишленмектә дә.

8 Кардашлар, биз истәмеериз, билмейәсиниз, неләр гечирдик Асийада. Бир бүүк үк алтындайдык, куведимиздән дышары. Өлә ки, умуду алдыйдык йашамактан.

9 Кендимизи дуйдук, сансын өлүм дөшеендә. Бу олду, ки умутланмайлым кендимизә, ама Аллага, Ани өлүлери дирилдер.

10 О бизи өлә йакын өлүмдән куртарды хем куртарэр. Инанэрыз, ани, еер бизә йардым едәрсейдиниз дуанызлан, О бизи өнүмүздә вакытларда да куртаражэк,

11 ки чок инсаннар Аллага шүкүр етсиннәр бизим ичин, зерә чойунун дуаларыннан бизә ииверги верилди.

12 Бунуннан үүнериз, пак үзлән буну вар насыл сөлейелим, ани биз дүннедә хем маасуз сизин аранызда йашадык, хализликлән верилип Аллага, диил инсан аарифлиинә гөрә, ама Аллахын иивергисинә гөрә.

13 Биз йазмээрыз сизә башка бишей, ондан каарә, не кендиниз дә окуйэрсыныз хем аннээрсыныз. Умутланэрым, бизи доору анна йажэныз,

14 нижә дә бираз аннээрсыныз, ани бизим Сааби Иисусун гүнүндә сиз бизимнән үүнәбилирсиниз, нижә дә биз сизиннән.

Павлинин гелиши ояланэр

15 Бу үзерә, бүүк инаннан неетлендим илкин сизә гидеим, ки ики катына иверги Аллахтан еденәсиниз,

16 да, сиздән гечип, Македонийаа гидеим, сора Македонийадан геери дөнсейим сизә, ки сиз бени гечирәбиләсиниз Иудейаа.

17 Бөлә дүшүнүп, не карарсыз мы даврандым ажаба? Йада дүннейжесинә ми ишлеерим, дейип хем «олур», хем «олмаз»?

18 Аллах инанчтыр; О шаат бана, ани не сөледик сизә, диил хем «олур», хем «олмаз».

19 Зерә Аллахын Оолу Иисус Христос, Кимин ичин биз – бән, Силуан хем Тимофей – насаат етик, олмады хем «олур», хем «олмаз», ама Онда салт «олур».

20 Зерә хепси Аллахын адамаклары Онда «олур». Онуштан биз деериз Онун адыннан «Амин», Аллах метинненсин.

21 О, Ким каавилеер бизи барабар сизиннән Христозда хем йаалээр бизи, О Аллахтыр,

22 Ангысы бизи мұхүрледи хем пей верди Айоз Духу бизим үреклеримизә.

23 Шаат алэрым бана Аллахы, ани шиндийә кадар гелмедим Коринф касабасына, чүнкү жаным ажыйэр сизә.

24 Диил, ани истеериз чорбажы олалым сизин инаныныза, ама сизиннән ишлеериз севинмениз

ичин, чүнкү сиз инанда каави дурээрсыныз.

2 **Ө**лә ки, бән карарладым кенди-кендимә, ки гелдийнән, сизи енидән гүжөндирмейим.

2 Еер бән сизи гүжөндирәрсейдим, ким бени шеннендирежек, сиздән каарә, кими гүжөндирдим?

3 Хеп буну йаздым сизә, ки, гелдийнән, бени гүжөндирмесин, ким дүшер севиндирсин. Зерә чок инанэрым, ани беним севинмәм хепсинизи дә севиндирер.

4 Бүүк кахырлан хем үрек ажысыннан йаздым сизә, чок йаш та дөктүм, диил ани гүжөнәсиниз, ама аннайасыныз, некадар чок северим сизи.

Афетмәк гүнахкерә

5 Еер биркимсей гүжөндирдисейди, гүжөндирмедиди салт бени, ама бираз, истәмеерим зееделемәә, сизи хепсинизи.

6 Бу адама етәр жеза, ани чойунуз верди.

7 Өлә ки, шинди зеедә жезаламайын ону, ама афедин хем иилендирин, ки зеедесиннән кахырланмасын.

8 Онуштан йалварэрым сизә, енидән гөстерин она севги.

9 Бунун ичин йаздым, ки денейим сизи да гөрейим, аслы мы, ани бени херзаман сеслеерсиниз?

10 Кими сиз афедерсиниз, ону бән дә афедерим. Еер афеттисейдим биркимсеи бишей ичин, афеттим сизин ичин Христозун өнүндә,

11 ки йапмасын бир түрлү кедер бизә шейтан. Зерә биз хаберсиз диилиз онун неетлериндән.

Апостолун изметчилиши

¹²Гелип Троада касабасына Ии Хаберлән Христос ичин, макар ки Саабинин измети ичин бана капу ачылды,

¹³хеп окадар духча усланама-дым, зерä буламадым орада беним кардашымы, Титы. Онуштан, дейип «кал саалыжаклан» онна-ра, гиттим Македонийайа.

¹⁴Ама шүкүр Аллага, Ким хер-заман гездирер бизи Христозун енсемäk парадында хем бизимнән херердä даадэр гөзäl кокуйу, не гелер Ону танымактан.

¹⁵Зерä биз Христозун ии коку-луу Аллах ичин, хем оннарын арасында, ким куртулмак йолун-да, хем оннарын арасында ким ка-йыплык йолунда.

¹⁶Кимиси ичин өлүм гетирән өлүм кокусуйуз, ама башкасы ичин йашамак гетирән йашамак коку-суйуз. Ким аннар буннары ажаба?

¹⁷Зерä биз чойу гиви бозмэ-рыз Аллахын сөзүнү, ки безир-генник йапалым, ама насаат еде-риз Аллахын онүндä бир темиз үректән, нижä оннар, ким Аллах-тан йолланмыш хем Христоза инанэр.

Апостолун икрамы

3 Ажаба, енидән таныштыралым мы кендимизи сизä? Лääзым мы йоллайалым таныштырмак кийады сизä, йада сиздән ми кийат алалым?

²Сиз бизим кийадымызсыныз – кийат, ани бизим үреклеримиздä йазылы, херкездән билинән хем окунан.

³Сиз кендиниз гөстерерсиниз, ани Христозун кийадыйсыныз, бизим елимизлән гетирилмиш, йазылы диил чернилайлан, ама дири Аллахын Духуннан, йазылы диил таш таблалара, ама инсанын үрек-леринин таблаларына.

⁴Буну чок инанэрыз Аллахын онүндä, зерä Христос бизи инан-дырды.

⁵Диил, ани саналым, ки бежерик-лийиз, да кендимиз бишей йаптык, ама бизим бежермäk Аллахтан.

⁶О бизи бежерикли йапты, ки ени баалантынын изметкерлери олалым. О бааланты тутунмээр йа-зылы буквалардан, ама Айоз Дух-тан. Зерä буква өлдүрер, ама Дух өмүр верер.

*Ески бааланты
хем ени бааланты*

⁷Өлүм гетирән изметчилик – ани ойулу букваларлан ташлар үстүндä йазылыды – өлä йала-быклы гелди, ки израиллилär ба-камардылар Моисейин үзүнä, ма-кар ки онун үзүндеки йалабык-лык гечерлийди.

⁸Өлейсä, некадар таа чок мет-тинникли олажэк изметчилик, ан-гысы Духтан башланылмыш?

⁹Чүнкү вар метинник о измет-чиликтä, ани инсаны кабаатлан-дырэр, некадар таа бүүк метин-ник вар изметчиликтä, ани инса-ны аклээр.

¹⁰Зерä о йалабыклык шинди йа-лабык хич сайылмаз о изметчи-лää гөрä, ангысынын метиннии таа үстүн.

¹¹Чүнкү гечär изметчилик бөлä метинниклән гелди, некадар таа

чок метинникли олажэк о изметчилик, ани дайма вар.

¹²Чүнкү биздä вар бөлä бир умут, лафедериз бүүк кыйышмаклар.

¹³Биз ди依лиз Моисей гиби, ким өртärди чаршафлар кенди үзүнү, ки израиллилär гөрмесиннär гечär йалабыккылы.

¹⁴Оннарарын фикирлери капалыйды, зерä бүүнä кадар, окуйуп Ески Баалантыйы, хеп о чаршаф оннарарын үзлериндä калär алынмамыш, зерä чаршаф калдырылär салт Христозун аражылыыннан.

¹⁵Бүүнä кадар, Моисейи окуйуп, чаршаф өртär оннарарын үреклерини.

¹⁶Ама чаршаф алынär, зерä: «Ачан Моисей Саабийä дөнärди, чаршаф алынарды».

¹⁷Бу сырада «Сааби» – Айоз Духтур. Нередä Саабинин Духу, орада сербестлик.

¹⁸Биз хепсимиз ачык үзлän, нижä айнада, бакып Саабинин метиннинä, Она бенär, Саабинин Духундан дишериз метинниктän метиннä.

*Хазна (зенгинник)
топрак каплар ичиндä*

4 Онуштан, чүнкү Аллахын ажыйанныннан бизим бөлä изметчилиимиз вар, биз умуду кайбетмеериз.

²Ама бракылдык саклы айып ишлердän, бакмээрары шалвирленмä хем Аллахын сөзүнä бишей катмээрары, ама аслылы ачыклайарак, кендимизи хепси инсарын үзүндä хем Аллахын онүндä темиз гостерериз.

³Ер бизим Ии Хабер өртүлүсейди, өртүлү кайып оланнар ичин,

⁴инансызлар ичин, кимин фикирлерини бу заманын аллахы* көөр етти, ки оннарары айдыннатмасын Ии Хаберин шафкы Христозун метинни ичин, Ким гөрүнмäз Аллахын гөрүнмесидир.

⁵Зерä насаат етмеериз кендимизи, насаат едериз Иисус Христозу нижä Саабийи, ама кендимизи нижä чырак сизä Иисус ичин.

⁶Зерä Аллах, Ким деди: «Айдыннык шафк етсин каранниктан», О айдыннатты үреклеримизи, ки таныйалым Аллахын метиннини, ани шафк едер Иисус Христозун үзүндän.

⁷Бу хазнайы ташыйары топрак каплар ичиндä, ки билинсин, ани үстүнкү кувет гелер Аллахтан, ама диил биздän.

⁸Биз хер тарафтан сыкыштырылмышы, ама ди依лиз езилмиш. Биз кахырларары, ама умутсуз ди依лиз.

⁹Кооланмышы, ама бракылмыш ди依лиз. Ерä урулмуш, ама өлдүрүлмүш ди依лиз.

¹⁰Херзаман гүүдемиздä Сааби Иисусун өлүмүнү ташыйары, ки Иисусун йашамасы да бизим гүүдемиздä ачылсын.

¹¹Зерä биз йашайаннар херзаман өлүмä верилийиз Иисус ичин, ки Иисусун йашамасы ачылсын бизим өлүмнү гүүдемиздä.

¹²Өлä ки, өлүм ишлеер биздä, ама йашамак – сиздä.

¹³Чүнкү биздä вар хеп о инан духу, нижä йазылы: «Инандым,

* 4:4 Бу заманын аллахы – шейтан.

онуштан лафеттим», биз дa ина-
нэрыз, онуштан лафедериз,

¹⁴Билерäк, ани Ким дирилтти
Сааби Иисусу, О Иисуслан билä
бизи дa дирилдежек да сизиннän
билä Кенди каршысына чыкара-
жэк.

¹⁵Зерä хепси буннар сизин фай-
даныз ичин олэр, ки Аллахын
иивергиси, зеделенип, таа чок
инсана етишсин, да шүкүр зеде-
ленсин Аллахын метиннии ичин.

¹⁶Онуштан умуду кайбетмеер-
риз. Еер бизим дышандакы адам
чүрүрсейди, бизим ичйанкы адам
гүн-гүндän ениленер.

¹⁷Зерä бизим илин гүчлүкләр
тез гечер, ама казандырэр бизä
дивеч метинник, ани аарлыкта
хепсини ашар.

¹⁸Биз бакмээрыз гөрүнär, ама
гөрүнмäз ишлерä, зерä гөрүнär
ишлär бир вақыда кадар, ама гө-
рүнмäз ишлär дивечтир.

Гөктеки евимиз

5 Билериз, ани ачан бу ердеки
евимиз, бу чадыр* йыкылажэк,
Аллахтан бир дивеч бинамыз вар –
гөктä бир ев, йапылы диил адам
елиннän.

²Шинди биз офлээрыз, чок исте-
йерäк, гиинелим гөктеки евимизä.

³Она гиинäрсäк, чыплак ол-
марыз.

⁴Зерä бу чадырда офлээрыз үк
алтында, диил ани сойунмаа ис-
теериз, ама гиинмäя, ки биздä, не
өлүмнү вар, йашамаклан йудулсун.

⁵Онуштан Аллах бизи хазырла-
ды да Айоз Духу пей бизä верди.

⁶Онун ичин херзаман кыйыш-
мамыз вар, да билериз, ани бу
гүүдедä оларак, Саабидän узак ду-
рээрыз.

⁷Зерä биз инаннан йашээрыз,
ама диил гөрмäклän.

⁸Кыйышээрыз хем таа чок ис-
теериз, гүүдедän узак олуп, Саа-
бийлän барабар олалым.

⁹Бу бетерä чалышээрыз Она кен-
димизи беендирелим, истär бу гүү-
дедä йашайарак, истär гүүдедän
узак оларак.

¹⁰Зерä хепсимиз лäазым чыка-
лым даавайа Христозун онүнä, ки
хербиримиз каблетсин öдек ии
еки көтү ишлär ичин, ангылары-
ны йаптык, гүүдедä йашаркан.

Барыштырмак измети

¹¹Ölä ки, билерäк недир Ал-
лахтан корку, чалышээрыз инса-
ны инана гетирмäя. Аллах билер,
несой адамнарыз, умут едерим,
ки сиз дä үреениздä буну билер-
синиз.

¹²Енидän кендимизи мететмäя
сизин онүнүздä бакмээрыз, ама
верериз сизä колайлык үүнäси-
низ бизимнän, ки олсун жувабы-
ныз оннара, ким үүнер дышандан
ишлärлän, ама диил үректän иш-
лärлän.

¹³Ölä ки, еер биз акылдан чык-
тысайдык, бу олду Аллах ичин,
ама еер бүтүн акыллансайдык, бу
сизин ичин.

¹⁴Зерä Христозун севгиси бизи
дүртär, да биз дүшүнериз, ани
еер бириси хепси ичин öлдүсей-
ди, озаман хепси öлдү.

* 5:1 Бу чадыр – гүүдемиз.

¹⁵Христос хепси ичин өлдү, ки йашайаннар артык йашамасыннар кендилери ичин, ама Онун ичин, Ким оннар ичин өлдү хем дирилди.

¹⁶Онуштан шиндән сора биз танымээрыз кимсеи салт инсанын аннамасына гөрә. Еер вакытча таныдыйсак Христузу салт инсанын аннамасына гөрә, шинди бөлә танымээрыз.

¹⁷Өлә ки, ким Христозда, о бир ени адам. Ески ишләр гечти, шинди хепси ени олду.

¹⁸Хепси Аллахтан, Ким Иисус Христозун аражылынын барыштырды бизи Кендисиннән, верип бизә барыштырмак изметчилиини.

¹⁹Зерә Аллах Христозун аражылынын барыштырды дүннейи Кендисиннән, коймайарак есаба инсаннарын гүнахларыны, да верди бизә барышмак хаберини.

²⁰Өлә ки, биз Христозун хабержилерийиз, нижә ачан Аллах Кендисиннән бизим аазымызлан чаарэр инсаны. Христозун адына йалварээрыз, барышын Аллахлан.

²¹Христузу, Ким билмәрди, недир гүнах, Ону Аллах курбан верди бизим гүнахларымыз ичин, ки Онун аражылынын биз Аллахын өнүндә доору олалым.

6 Биз, ани Аллахлан билә ишлеериз, йалварээрыз: бакын, ки Аллахын иивергисини бошуна каблетмейәсиниз.

²Зерә Аллах деер: «Уйгун вакытта сени ишиттим, куртулмак гүнүндә сана йардым еттим». Тә, шинди о уйгун вакыт, шинди о куртулмак гүнү.

Павли зор вакытта

³Биз бишей йапмээрыз, ани башкасына көстек олсун, зерә истәмеериз, ки изметчилиимиз көтүленсин.

⁴Ама хербир иш үзерә кендимизи өрнек гөстерериз нижә Аллахын изметкерлери: чок дайанээрыз зеетлердә, зор хем сыкы вакытларда,

⁵лобутлар алтында, капанда, каршы калкышмакларда, аар иштә, уйкусузлукта, аачлыкта;

⁶измет едериз темизликлән, билгийлән, сабурлуклан, ииликлән, Айоз Духлан, хализ севгийлән,

⁷аслылы хаберлейерәк, Аллахын кувединнән, доорулук силәхларыны ташыйарак саа хем сол елимиздә.

⁸Пай алээрыз метинниктә хем икрамсызлыкта, көтүленмектә хем метеделмектә. Бизи йаланжы сайээрлар, ама биз доорулуу сөлеериз.

⁹Сансын танынмайан кишиләриз, ама бизи ии танийэрлар. Бизи өлү сайээрлар, ама биз йашээрыз. Бизи дүүйерләр, ама биз өлүмә верилмеериз.

¹⁰Бизи гүжәндирерләр, ама биз херзаман севинериз. Биз фукаарайыз, ама чойуну зенгиннедериз. Биздә бишей йок, ама хепсинин чорбажыларыйыз.

¹¹Биз ачык лафедериз сизә, Коринфлилерә, бизим үреемиз сизин ичин геништән ачык.

¹²Биз сиздән севгимизи чекмедик, ама сиз биздән севгинизи чектиниз.

¹³Бизә хеп о дуйгулары гөстерәсиниз дейни, – лафедерим сизә,

нижә ушакларыма, – сиз дә үрес-
низи ачын.

¹⁴Инансызларлан бир бойун-
дураа гирмейин. Зерә не пайдаш-
лык олэр доорулуун хем закон-
сузлуун арасында? Не ортаклык
олэр айдыннын хем караннын
арасында?

¹⁵Не аннашмак олэр Христозун
хем Велиарын* арасында? Еки не
бааланты вар насыл олсун инан-
жынын хем инансызын арасында?

¹⁶Не кайыллык олэр Аллахын
айоз бинасынын хем идолларын
арасында? Чүнкү сиз дири Алла-
хын айоз бинасысыныз, нижә де-
ди Аллах: «Бән йашайажам хем
гезежәм оннарын арасында. Он-
нарын Аллахы олажам, оннар да
Беним инсаным олажэк».

¹⁷Онун ичин: «Чыкын инан-
сызларын арасындан да айыры-
лын оннардан, – деер Сааби, –
диимейин она, не мындар, да Бән
сизи кабледежәм».

¹⁸«Бән Боба сизә олажам, сиз
да ооллар хем кызлар Бана олажэ-
ныз», – деер Сааби, Чоккудретли.

7 Ölä ки, севгили кардашлар,
чүнкү биздә вар бөлә адамак-
лар, пакланалым хертүрлү тен хем
дух мындарлыындан да айозлук-
та курсуруз олалым, коркарак Ал-
лахтан.

Павлинин севинмелиш

²Бизә ер верин үреклериниздә!
Биз кимсейә зарар йапмадык, ким-
сейи йолдан саптырмадык, кимсе-
йи соймадык.

³Буну сөләмеерим, ки сизи ка-
баатландырайым, ама нижә онжә
сөледим, сиз бизим үреемиздей-
синиз, ölä ки хазырыз сизиннән
хем ölmäя, хем йашамаа.

⁴Бүүк умудум вар сиздә, чок
үүнерим сизиннән хем чок хош-
ланэрым. Бүтүн бизим зеедлери-
миздә севинжимин кенары йок.

⁵Зерә, ачан гелдик биз Македо-
нийайа, гүүдемизин раатлыы ол-
мады. Хер тарафтан зеедлендик –
дышандан дүүшләр, ичйандан
корку.

⁶Ама Аллах, Ани иилендирер
мүнүз оланнары, бизи дә иилен-
дирди Титын гелмесиннән,

⁷диил саде онун гелмесиннән,
ама хаберлән, ани о сизиннән
иленди. О сөледи бизә, некадар
сиз бени өзлемишиниз, некадар
йаш дөкмүшүнүз, некадар чалыш-
мышыныз беним ичин. Ölä ки,
бән таа чок севиндим.

⁸Еер бән гүжендирдийсәм сизи
беним кийадымнан, пишман ол-
мээрým, макар ки онжә пишман
олдум, зерә гөрерим, ки о кийадым
гүжендирмиш сизи аз вақыда.

⁹Шинди севинерим, диил ани
гүжендиниз, ама ани гүженмениз
дөндүрдү сизи гүнахтан Аллага.
Гүжендиниз Аллахын истедиинә
гөрә, ölä ки, бизим тарафтан сизә
зарар олмады.

¹⁰Зерә гүженмәк Аллах исте-
диинә гөрә, инсаны гүнахтан Ал-
лага дөндүрер хем куртулмайа гө-
түрер. Бундан кимсей пишман ол-
маз. Ама дүннейжесинә гүженмәк
өлүм гетирер.

* 6:15 Велиар – шейтан.

¹¹Йа бакыңыз, хеп бу гүҗенмениз Аллахын истедиинә гөрә, не бүүк хавез йаратгы сиздә, не йаныклык, ки доорулуунузу чыкарасыңыз, не үфкә, не корку, не истек, не шереметлик, не чалышмак, ки җезалайасыңыз кабаатлы олаңы! Хер тарафтан бу иштә гөстердиниз кендинизи темиз.

¹²Онуштан, макар ки бән йаздым сизә о кийады, бу диил онун бетеринә, ким гүҗендирди, еки ким гүҗендирилди, ама йаздым, ки сизә ачылсын кахырыңыз бизим ичин* Аллахын өнүндә.

¹³Бунуннан иилендик. Ииленемиздән каарә, таа чок севиндик Титын севиңжинә, зерә сиз хепсиниз онун үреени сериннеттиниз.

¹⁴Өлә ки, бән калмадым утанмакта, еер бираз сизиннән үүндүсейдим онун өнүндә. Ама ниҗә хепси доору, не сөледим сизә, өлә Титын да өнүндә сизиннән үүнмемиз доору чыкты.

¹⁵О сизи таа чок север, ачан аклына гетирер, ниҗә сиз хепсиниз сеслединиз да каблеттиниз ону сайгылан хем коркуйлан.

¹⁶Севинерим, ани вар насыл умутланайым сизә хербир иш үзерә.

*Македонийадан инанҗыларын
жөмертли*

8 Кардашлар, истеерим аклыңызга гетирейим иивергийи, не Аллах Македонийа клиселеринә верди.

²Макар ки чок зетлердән денендиләр, оннарын чок севинчлери хем бүүк фукааралыы йапты оннары чок зенгин жөмертли баашыш вермектә.

³Зерә оннар кендиликлериндән вердиләр куветлеринә гөрә, да артык куветлериндән дышары. Бән буна шаадым.

⁴Оннар пек йалвардылар бизә, истейерәк пай алсыннар бу хайырлы иштә – йардым етмектә Аллахын айоз халкына.

⁵Вердиләр диил саде, не умутланардык, ама вердиләр кендилерини илкин Саабийә, сора да бизә, Аллахын истедиинә гөрә.

⁶Онуштан биз йалвардык Тита, ки, ниҗә башлады аранызда бу хайырлы иши, өлә дә биткийә кадар гөтүрсүн.

⁷Ама ниҗә хер тарафтан үстүннүңүз вар инанда, лафетмектә, билгидә, хертүрлү чалышмакта хем севгидә, ани биз дебрештирдик сиздә, бакын бу хайырлы иштә дә үстүн оласыңыз.

⁸Сөлеерим буну диил бир сымарламак гиби, ама башкаларынын чалышмасыннан сизин севгилинизи денерим, ки гөрейим, аслы мы.

⁹Зерә сиз билерсиниз бизим Сааби Иисус Христозун иивергисини. О Кендиси, оларак зенгин, фукаараланды сизин ичин, ки сиз Онун фукааралыыннан зенгиннейәсиниз.

¹⁰Онун ичин сөлеерим сизә бу дүшүнмеклерими, зерә буннар

* 7:12 Сизин кахырыңыз бизим ичин: кими текстлердә «бизим кахырымыз сизин ичин».

файда сизин ичин. Таа гечән йылдан беери диил саде илк баашышы вердиниз, ама илк истейеннәр дә олдуруз.

¹¹Шинди таманнайын бу иши, ки, нижә ону хавезликлән истединиз, хеп өлә таманнайасыныз онуннан, не вар сиздә.

¹²Зерә не верилер хавезликлән, о баашыш кабул олэр, диил ани версин биркимсей нейи йок, ама нейи вар.

¹³Истәмеериз, ки башкаларына олсун илин, ама сизә зор.

¹⁴Истеериз хепсинә биртүрлү олсун, шинди сизин ташкынныныз оннарын йоклууну таманнасын, ки сора оннарын ташкынны сизин йоклуунузу таманнасын, да хепси биртүрлү олсун.

¹⁵Нижә йазылы: «Ким топлады чок, артыгы йокту, ама ким топлады аз, кытлыгы йокту».

Тит хем кафадарлары

¹⁶Шүкүр Аллаха, ани Титын үреенә койду бенимнән бир чалышканлык сизин ичин.

¹⁷Зерә о саде каблетмеди беним йалвармамы, ама о сизин ичин окадар чалышкан, ки кенди истедииннән сизә гидер.

¹⁸Онуннан барабар йолладык бир кардаш, кими хепси клиселердә метедерләр, зерә Ии Хабебри насаат едер.

¹⁹Бундан каарә, бу кардаш клиселердән сечилди, йол аркадашымыз олсун бу хайырлы изметчиликтә, не йапэрыз Саабинин метиннии ичин, ки ачылсын бизим хавезлиимиз йардым етмәә.

²⁰Сакынэрыз, ки биркимсей мааналамасын бизи бу жөмерт баашыш ичин, ани биз гөтүрүрүз.

²¹Зерә чалышэрыз иилик йаппама диил саде Саабинин өнүндә, ама инсанын да.

²²Биз йолладык оннарлан бизим кардашы, ангысыны чок сыра хем чок ишлердә денедик да чалышкан булдук. О шинди таа чалышкан олду, зерә сизи чок инанэр.

²³Лафедеерәк Тит ичин, о пай алэр беним изметчилиимдә, ишлейип бенимнән сизин аранызда. Ама не вар насыл демәә бизим кардашлар ичин, оннар клиселердән йолланылмышлар, ангылары Христоза метинник гетирерләр.

²⁴Онуштан клиселерин өнүндә оннара гөстерин сизин севгилиин аслысыны, ки танынсын, ани биз доору сизиннән үүнериз.

Фукаара инанжылары йардым

9 Аллахын айоз халкына йардым етмәк ичин зеедә олажжәк, ки сизә йазайым.

²Билерим, ани хавезсиниз йардым етмәә, бунуннан үүнерим македонийалыларын өнүндә. Оннара дедим, ани сиз ахайалылар гечән йылдан беери хазырсыныз бу иши йаппама. Сизин чалышканныныз оннардан чойуну хавезлендирди.

³Хеп окадар йолладым кардашлары, ки үүнмемиз сизиннән бу сефер наафила олмасын, да нижә сөледим, оласыныз хазыр.

⁴Өлә ки, еер Македониядан кими адамнар бенимнән гелирсейдиләр да сизи хазыр булмарсайдылар, биз – демейелим сиз! – утанмыш

калмайалым, ани букадар кыйышмаклан үүндүм сизиннән.

⁵Онун ичин сандым, ани ләазым йалварайым кардашлара, оннар онжә гитсиннәр сизә да хазырла-сыннар бу хайырлы баашышынызы, не сиз ададыныз, ки баашышыныз хазыр олсун жөмертлик-тән, ама диил сыкылыктан.

⁶Унутмайын: ким аз екер, аз бичер, ким чок екер, чок да бичер.

⁷Херкези баашласын окадар, некадар үреендә неетледи, диил гүҗенмаклан хем зорлан. Зерә Аллах север оннары, ким гүлүм-сейерәк верер.

⁸Аллах каавийдир, ки зенгин-нетсин сизи хербир иивергийлән, да сиздә херзаман хепси етәр олсун, хем жөмертликлән катыла-сыныз хербир ии ишә.

⁹Нижә йазылы: «Баашыш даат-ты, верди фукааралара, онун доорулу дивежә кадар каләр».

¹⁰Ким тоом верер екижийә хем екмек, исин дейни, О сизә дә тоом вережәк, чокландыражәк, не ека-синиз хем зееделейежәк доору-луунузун берекедини.

¹¹Өлә, ки хер тарафтан зенгин-нейежениз, ки жөмерт олабиләси-низ хер иштә, да баашышлар, ани бизим елимизлән йоллээрсыныз, Аллага шүкүрлүк гетирсин.

¹²Зерә бу йардым, бу изметчи-лиiniz диил саде Аллахын айоз халкынын йоклукларыны долду-ражәк, ама башка тарафтан да зенгиннедежәк, чүнкү чок инсан Аллага шүкүр едежекләр.

¹³Чүнкү сизин изметчилиiniz гөстережәк аслылышынызы, оннар да Аллахы метиннейежәкләр, гөрүп,

ани аслы йашээрсыныз Христо-зун Ии Хаберинә гөрә, ангысыны ачык каблеттиниз, хем ани жө-мертликлән пайлашээрсыныз он-нарлан хем херкезиннән ону, не вар сиздә.

¹⁴Оннар, өзлейерәк сизи, си-зин ичин дуа едерләр, чүнкү Ал-лах ташкынныктан сизә ииверги верди.

¹⁵Шүкүрлүк олсун Аллага бүүк баашышы ичин, ангысыны хич йок насыл аннатмаа!

Павли доорулээр изметчилиini

10 Бән, Павли, ани услуйум аранызда, ама кыйакым сиз-дән узак оларак, йалварэрым Иисус Христозун мүнүзлүүннән хем йал-паклыбиннан

²хем истеерим, ки ачан геле-жәм, ләазым олмасын, ки кыйак олайым бир кыйышмаклан хем гиргинниклән, не дүшүнерим гөс-термәә оннара, ким сайэр, ани биз йашээрыз тенә гөрә.

³Зерә, макар ки биз тенжә йа-шээрыз, тенжә дүүшмеериз.

⁴Бизим дүүшүмүзүн силәхла-ры диил тенжә, ама оннарда вар Аллахтан кувет, калелери йык-сыннар дейни.

⁵Биз йыкээрыз бош фикирлери хем хепсини, ани шишкинниклән калкэр да дургудэр инсаны Алла-хы танымактан. Хербир дүшүн-меклери есир алэрыз, ки Христо-зу селесиннәр.

⁶Хазырыз жезаламаа хербир сесләмезлии, ачан сизин сесле-мезниз таман олажәк.

⁷Бакын онүнүзә. Ким инанэр, ани кендиси Христозун, о дүшүнсүн,

нижә о Христозун, өлә биз дә Христозунуз.

⁸Еер бән зеедә үүнәрсеидим бизим куветлән, не Сааби верди бизә, сизи каавилетмәк ичин, ама диил йыкмак ичин, калмайаҗам утанмыш.

⁹Буну деерим, ки санмайасыныз, ани бән сизи кийатларымнан коркудэрым.

¹⁰Зерә деерләр: «Онун кийатлары кескин хем каави, ама кендиси биздейкән, гүүдеси йуфка, лафы да каба».

¹¹Ким бөлә лафедер, ко аннасын, ани, не деериз сизә кийатларымызда, узакта булунаркан, хеп ону йапажэз, аранызда булунаркан.

¹²Доору, ани биз кыйышмээрыз бенземәә еки конмаа оннарлан, ким кендини метедер. Оннар кендилерини бензедерләр хем өлчөрләр кенди өлчүлериннән. Аарифлан бөлә йаппаз.

¹³Ама биз зеедесиннән үүнмејежес. Үүнмемиз о өлчүдә калэр, ани Аллах верди бизә, ки, насаат едерәк, етишелим сизә кадар.

¹⁴Биз зорламээрыз кендимизи, сансын сизә етишмедик. Зерә илкин биз сизә етиштик Христозун Ии Хабериннән.

¹⁵Биз үүнмеериз өлчүдән дышары башкаларын ишлериннән, ама умутланэрыз, ани сизин инаныныз бүүдүкчә, аранызда ишлемәк кырларымыз зееделиклән гешишленежек,

¹⁶өлә ки насаат едәбилериз Ии Хабери сиздән таа өтәә. Зерә истәмеериз үүнелим ишләрлән, ани йапылды башка бир адамын аланында.

¹⁷«Ким үүнер, үүнсүн Саабийлән».

¹⁸Зерә диил о, ким кендини метедер, беенилежек, ама кими Сааби метедер.

Йаланжы апостоллар

11 Умут едерим, ани дайанэрсыныз бираз benim акылсызлымыма. Не олурса, дайанын бана!

²Зерә бән алифли сизин ичин Аллахын алифлииннән, чүнкү йавклу еттим сизи бир кожайлан, Христозлан, ки чыкарабилеим сизи Онун онүна бир темиз кыз гиби.

³Ама коркэрым, ки, нижә йылан шалвирлииннән алдатты Евайы, хеп өлә сизин фикирлериниз дә, бозулуп, сапар сизин пак хем хализ инандан Христоза.

⁴Зерә, ачан гелер биркимсей да насаат едер сизә башка бир Иисус ичин, Ангысыны биз насаат етмедик, еки кабледерсиниз башка бир дух йада башка бир ии хабер, ани каблетмединиз, сиз буннары колай кабледерсиниз.

⁵Ама бән санэрым, ани бу «үс-түн апостоллардан» бән таа ашаа диилим.

⁶Олэр, ки бежериксизим лафымда, ама бежериксиз диилим билгидә. Хер тарафтан, хер иштә буну гөстердик сизә.

⁷Гүнах мы йаптым бән, ачан алчалттым кендими, ки сиз үүселәсиниз, да сизә парасыз насаат еттим Аллахын Ии Хаберини?

⁸Башка клиселердән пара алдым, кабледерәк оннардан өдек, ки измет едәбилеим сизә. Сиздә булунаркан, бакмайарак, ани

йоклук чекәрдим, бән кимсейә аарлык гетирмедим.

⁹Зерә беним йоклууму Македонийадан гелән кардашлар долдурдулар. Хербир иш үзерә сакындым хем сакынажам да, ки бишейлән үк олмайым сизә.

¹⁰Нижә Христозун аслылыы вар бендә, хеп өлә деерим, ани Ахайа долайында хич кимсей дургудамайажэк бени бөлә үүнмектән.

¹¹Нечин? Онуштан, ки севмее-рим сизи? Аллах билер, ани сизи северим! Ама нижә йаптым, өлә йапажам илери доору да,

¹²ки өн вермейим оннара, ким аарээр үүнсүн, ки ишлеер бизим гиби.

¹³Бусой инсаннар – йаланжы апостоллар, алдадыжы ишчиләр, ангылары йапынэрлар, ани Христозун апостоллары.

¹⁴Бу диил шашма иш, зерә кендиси шейтан йапынэр, ки айдыннык ангили булунэр.

¹⁵Диилдир бүүк иш, еер онун изметкерлери дә йапынарсайдылар, ани доорулуун изметкерлери булунэрлар. Оннарын биткиси олажэк оннарын йаптыкларына гөрә.

Павлийи зорлээрлар үүнсүн

¹⁶Таа чок дейежәм: биркимсей санмасын бени акылсыз. Еер сиз өлә санарсайдыныз, озаман кабледин бени нижә бир акылсызы, ки бән дә бираз үүнейим.

¹⁷Не сөлейежәм, сөләмейежәм Саабийә гөрә, ама бир акылсыз гиби кыйышмаклан үүнерәк.

¹⁸Чүнкү чойу үүнер тенжесина, үүнежәм бән дә.

¹⁹Зерә сиз, акыллылар, майылысыныз дайанмаа акылсызлара!

²⁰Хакына сиз дайанэрсыныз, ачан биркимсей сизи чырак еринә кулланэр, ачан йудар хем сойар сизи, ачан кабарэр өнүнүздә хем үзүнүзә урэр.

²¹Утанмаклан сөлеерим, ани буна куведимиз етишмеди! Ама еер биркимсей кыйышарса үүнсүн, – бир акылсыз гиби лафедерим! – кыйышэрым бән дә үүнмәә.

²²Оннар чыфыт мы? Бән дә. Оннар израилли ми? Бән дә. Оннар Авраамын сенселесиндән ми? Бән дә өләйим.

²³Оннар Христозун изметкерлери ми? Дели гиби лафедерим! Бән оннардан таа үстүн изметкерим. Бән таа чок чалыштым, таа чок капана дүштүм, сайысыз сыра дайак идим, чок сыра өлүм дөшеендә булундум.

²⁴Иудейлердән беш сыра лобут идим, отуз документ урмак.

²⁵Үч керә дүүлдүм фышканнан. Бир керә дүүлдүм ташлан. Үч керә гечирдим геми батмасы. Бир гүн хем бир гежә калдым ачык дениздә.

²⁶Чок керә йолжулук еттим, булундум титсиликтә акар сулардан, титсиликтә хайдутлардан, титсиликтә кенди сенселемдән, титсиликтә башка миллетлердән, титсиликтә касаба ичиндә, титсиликтә чол ердә, титсиликтә дениз үстүндә, титсиликтә йаланжы кардашлар арасында,

²⁷чалышмакта, савашмакта; чок керә уйкусузлукта, аачлыкта, сукусузлукта; чок керә оручта, суукта, чыплаклыкта.

²⁸ Буннардан каарä, бени басэр хер гүн кахыр хепси клиселär ичин.

²⁹ Ким йуфкаланды, да бän йуфка олмадым? Ким көстекленди, да бän онун ичин йанмадым?

³⁰ Еер лäазымса үүнейим, үүнежäm оннарлан, не ачэр беним йуфкалымы.

³¹ Сааби Иисусун Бобасы Аллах, Ким дивеч метинненмиш, билер, ани йалан сöläмеерим:

³² Дамаск касабасында падишах Аретанын өндержиси коллады касабайы, ки тутсун бени, ама бени читен ичиндä касаба дуварында бир пенчередän индирдилär, да бутакым куртулдум онун елиндän.

12 Лäазым үүнейим, макар ки йок бундан файда. Шинди гечерим Саабидän гөрмеклерä хем ачыкламаклара.

² Таныйэрым бир адамы, ким инанжы Христоза. О йакын ондört йыл геери – гүүдейлän ми, гүүдесиз ми, билмеерим, Аллах билер – алынды үчүнжү гөкädän.

³ Билерим, ани бу адам – гүүдейлän ми, гүүдесиз ми, билмеерим, Аллах билер –

⁴ алынды рай ичинä да ишитти өлä сөзлär, ани йок нижä аннатмаа инсан дилиндä, ани доору олмаз, инсан сөлесин.

⁵ Бутүрлү адамнан үүнежäm, ама кендимнän үүнмейежäm, йуфкалыкларымдан каарä.

⁶ Еер истärсейдим үүнмää, олмайажам акылсыз, зерä доору лафедерим, ама сакынэрым, ки биркимсей беним ичин таа чок санмасын, некадар гөрер хем ишидер бендän.

⁷ Ки кабармайым бу ачыкламакларын чоклуундан, бана бир тикен батсын гүүдемä, верилди, шейтанын хабержиси, ки ймурукласын бени, кабармайым дейни.

⁸ Уч керä дуа еттим Саабийä, ки бундан куртулайым.

⁹ Ама О деди бана: «Етär Беним иивергим сенин ичин, зерä Беним куведим таманныкта гөстерилер йуфкалыкта». Онуштан бän таа хавезлän үүнежäm беним йуфкалыкларымнан, ки Христозун куведи беним үстүмдä булунсун.

¹⁰ Онуштан хошлук булэрым йуфкалыкта, ашааланмакта, зорлукта, кооламакта хем сыкынтыда Христоз ичин. Зерä, ачан йуфкайым, озаман бän каавийим.

¹¹ Бän үүнерäk етиштим акылсызлаа, сиз бени буна зорладыңыз. Сиз лäазымды бени метедäсиниз, зерä бän бишейлän таа ашаа диилим о «үстүн апостоллардан», макар ки бишейжик диилим.

¹² Хакына апостолун нышаннары гөстерилды аранызда хертүрлү сабурулукдан, мераклы нышаннарлан, шашмаклы хем кудретли ишлärлän.

¹³ Ажаба сизä не етишмеер, бакарак калан клиселерä, ондан каарä салт, ани бän аарлаа коймадым сизи. Афедин беним бу кабаатымы!

Павлинин кахыры

¹⁴ Те, үчүнжү керä бän хазырым гелмää сизä, да аарлаа коймайажам сизи, чүнкү бän истеерим диил не сизин, ама сизи. Ушаклар дүшмеер топласыннар варлык ана-бобаларына, ама ана-бобалар ушакларына.

15 Бән хавезлән малымы хем кендими харжарым сизин ичин. Еер бән чок сизи севәрсейдим, кендиз сиздән таа аз мы севиляжам?

16 Ко өлә олсун, бән сизә үк олмадым, ама шалвирликлән алдаттым сизи!

17 Сиздән алдым мы бән бишей оннар ашыры, кими сизә йоладым?

18 Бән йалвардым Тита, сизә гитсин, да онуннан йолладым өбүр кардашы. Тит алды мы бишей сиздән? Бир духлан диил мийиз икимиз дә? Хеп бир йолу изләмедик ми?

19 Санэрсыныз, ки биз букадар вакыт дооруклээрыз кендимизи сизин өнүнүздә? Лафедериз Аллахын өнүндә, нижә оннар, ким инанжы Христоза. Севгили кардашлар, хепси, не йапэрыз, сизин духча каавиленмениз ичин.

20 Бән коркэрым, ки, ачан сизә гележам, беки булмайажам сизи, нижә истеерим, сиз дә булмайажэныз бени, нижә истеерсиниз. Коркэрым, ки сиздә кавга, хасетлик, үфкә, чекиш, көтүжүлүк, амазчылык, шишकिनник, сырасызлык олэр.

21 Коркэрым, ки ачан енидән гележам сизә, Аллах бени утандыражэк сизин өнүнүздә, да бән кахырланажам чойу ичин, ани гүнаха гирдиләр хем Аллаха дөнмедиләр мындарлыктан, ороспулуктан хем хайырсызлыктан, ани йапардылар.

Сон насаатлар хем селәмнәр

13 Үчүнжү керә гелерим сизә. Хербир лаф ләазым дооруклансын ики-үч шаадын азындан.

2 Нижә өнжә хаберледим сизә, ачан икинжи керә аранызда булунардым, шинди дә, аранызда булунмайарак, енидән хаберлеерим оннара, ким гечмиштә гүнаха гирди, хем каланына да, ани, ачан генә гележам сизә, ажымайажам кимсейи.

3 Сиз истеерсиниз бишей, ани гөстерер, ки Христос беним аазымнан лафедер. О диил йуфка сизә каршы, ама каави ишлеер сиздә.

4 Доору, ани О ставроза герилди йуфкалыктан, ама шинди йашээр Аллахын кувединнән. Хеп өлә биз дә йуфкайыз Онда, ама Аллахын кувединнән йашайажэз Онуннан барабар сизин файдаңыз ичин.

5 Кендинизи денейин да бакын, булунэрсыныз мы инанда? Кендинизи аараштырын. Оса танымээрсыныз мы, ани Иисус Христос сиздә? Башка түрлү сиз денемектән гечмемишиниз.

6 Умут едерим, ки билерсиниз, ани биз диилиз оннардан, ким денемектән гечмеди.

7 Дуа едериз Аллаха, ки йапмайасыныз көтүлүк, диил ки биз гөрүнелим денемектән гечмиш, ама сиз йапасыныз иилик, артык биз гөрүнәрсейдик дә өлә, ани денемектән гечмемиш.

8 Зерә йок куведимиз бишей йапмаа аслылаа каршы, анжак аслылык ичин бишей йапмаа.

9 Севинериз, ачан биз йуфка, ама сиз каавийсиниз. Бунун ичин биз дуа едериз, ки сиз таман оласыныз.

10 Буннары онуштан йазэрым, таа булунмаркан сизиннән, ки

ачан булунажам, сертликлән кулланмайым сизә каршы заабитли, ани Сааби верди бана, сизи духча каавилемәә дейни, ама диил йыкмаа.

¹¹ Биткидә, кардашлар, хошча калын. Олгун олун, насаатымы сеслейин, бир нееттә олун, услулукта йашайын. Озаман Аллах, севги

хем услулук сызынтысы, сизинән олажэк.

¹² Селәмнейин бири-биринизи айоз өпушлән. Аллахын хепси айоз халкы сизи селәмнеер.

¹³ Бизим Сааби Иисус Христозун иивергиси, Аллахын севгиси хем Айоз Духун бирликлии олсун хербиринизлән. /Амин./

ПАВЛИНИН КИЙАДЫ ГАЛАТИЙАЛЫЛАРА

Селәм

1 Бән, Павли, диил инсаннардан сечилмиш апостол еки инсанын аражылыныннан, ама Иисус Христоздан хем Аллах Бобадан, Ангысы Иисусу өлүмдән дирилтти,

2 хем хепси бенимнән олан кардашлар селәм йоллээрыз Галатийа клиселеринә.

3 Иверги хем услулук сизә Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христоздан,

4 Ангысы верди Кендини бизим гүнахлар ичин, ки куртарсын би-зи бүүнкү көтү дүннедән, бизим Аллах Бобанын истедиинә гөрә.

5 Она олсун дивечтән дивежә метинник! Амин.

Салт бир Ии Хабер вар

6 Шашэрым, не тез дөнерсиниз Ондан, Ким Христозун ивергисиннән чаарды сизи бир диишик ии хаберә.

7 Диил, ани вар башка ии хабер, ама вар кими инсаннар, ани сизи долаштырэрлар да истеэрләр Христозун Ии Хаберини бозсуннар.

8 Артык еер биз кендимиз йада бир ангил гөктән насаат едәрсә бу Ии Хаберә каршы, ани сизә насаат еттик, бетвалы олсун.

9 Шинди енидән сөлеерим, не баштан да сөледим: Еер биркимсей насаат едәрсә каршы бу Ии

Хаберә, ани сиз каблеттиниз, бетвалы олсун.

10 Бән шинди инсанын кайылыныны мы аарээрим оса Аллахын мы? Ажаба инсана мы бакэрым кендими беендирейим? Еер инсана кендими беендирмәә бакарсам, озаман олмарым Христозун чыраа.

*Павли аннадэр,
нижә олду апостол*

11 Кардашлар, истеерим, биләсиниз, ани Ии Хабер, ангысыны насаат еттим сизә, курулу диил инсандан.

12 Зерә бән каблеттим хем үүрендим ону диил инсандан, ама Иисус Христозун ачыкламасындан.

13 Сиз ишиттиниз, нижә вакыдын бириндә йашардым иудей дининә гөрә. Бән Аллахын клисесини жансыз коолардым да бакардым ону телеф етмәә.

14 Бән иудей дининдә акраннырымын чойундан таа өнжүйдүм беним миллетимдә. Бендә варды бир тербеесиз кыйаклык деделеримин адетлери ичин.

15 Ама Аллах бени дуумактан илери айырды да чаарды Кенди ивергисиннән да, ачан кайыл олду

16 бана ачсын Кенди Оолуну, ки Онун Ии Хаберини насаат едейим йабанжы миллетлерә, бән да-нышмадым бир дә адама.

¹⁷Гитмедим Иерусалимә, онна-ра, ким беним өнүм сора апостолду, ама чабук гиттим Аравийайа да сора енидән Дамаск касабасына геери дөндүм.

¹⁸Үч йылдан сора гиттим Иерусалимә, булушайым Кифайлан* дейни, да онда калдым онбеш гүн.

¹⁹Башка апостоллары гөрмедим, Иаковдан каарә, ангысы Саабиннар кардашы.

²⁰Аллахын өнүндә сөлеерим, ани, не йазэрым сизә, диил йалан.

²¹Ондан сора бән гиттим Сирийа хем Киликийа ерлеринә.

²²Иудейада Христозун клиселери беним үзүмү таа гөрмедийдиләр.

²³Салт буну ишитмиштиләр: «О, ким бизи бир вакыт кооларды, шинди насаат едер инан ичин, ангысыны таа илери йок етмәә бакарды».

²⁴Да метиннәрдиләр Аллахы беним ичин.

Павли кабледилер

2 Ондөрт йылдан сора, бенимнән алып Титы, Варнавайлан барабар генә гиттим Иерусалимә.

²Аллахын ачыкламасына гөрә гиттим да, гөрүшерәк салт үстүн сайыланнарлан, оннара аннаттым Ии Хабери, ангысыны насаат едерим йабанжы миллетлерә, ки наафилә чалышмайым йада чалышмыш олмайым.

³Тит да бенимнән гелдийди. Макар ки о урумнардан, зорламадылар ону, кесиклик каблетсин.

⁴Ама варды йаланжы кардашлар, ани, саклы сокулуп, сыйындылар бизим арамыза, ки гөзлет-

синнәр сербестлии, ани едендик Иисус Христозда, бизи чыраклаа гөгүрсүннәр дейни.

⁵Биз хич оннара йол вермедик хем иилмедик, ки Ии Хаберин аслылыгы сиздә калсын.

⁶Ама оннар, ким үстүн сайылтэрлар – оннар, не дә олсалар, беним ичин диил бишей, Аллах кимсейя пай тутмээр, – бу үстүн сайыланнар бишей екләмедиләр беним насаатыма.

⁷Буна каршы, оннар аннадылар, ани Ии Хабер бана верилди кесиксиз оланнар ичин, нижә дә Петрийә кесикли оланнар ичин.

⁸Зерә О, Ким койду Петрийи апостол кесикли оланнар ичин, хеп О бени дә койду апостол кесиксиз оланнар ичин.

⁹Ачан Иаков, Кифа хем Иоан, ангылар дирек сайылтэрлар клиседә, аннадылар, ани Аллах бана баашлады бу хайырлы иши, вердиләр саа еллерини бана хем Варнавайа, ки иштә бирлиимиз олсун – биз гиделим йабанжы миллетлерә, ама оннар гитсиннәр кесикли оланнара.

¹⁰Салт дедиләр, фукааралара йардым вермәә унутмайалым, бән дә бу иши йапмаа хавездим.

Павли азарлээр Кифайы (Петрийи)

¹¹Ама ачан Кифа гелди Антиохийа касабасына, бән үз-бе-үз каршы дурдум она, зерә о кабаатлыды.

¹²Чүнкү кими адамнар гелинжә, ани Иаковдан йолланмыш, Кифа

* 1:18 Кифа – Петри.

йабанжыларлан бирердә ийәрди, ама ачан оннар гелдиләр, о башлады бир тарафа чекилмәә да кендини айырмаа, зерә коркарды кескилердән.

¹³Калан иудейләр дә онуннан барабар икиүзлүлүк йапмаа башладылар. Етишилди орайыдан, ани Варнава да оннарын икиүзлүлүүнә катылды.

¹⁴Ачан гөрдүм, ани оннар доору гөтүрмеер кендилерини Ии Хаберин аслылыына гөрә, дедим Петрийә хепсинин өнүндә: «Макар ки иудейсин, сән йашээрсын йабанжылар гиби, ама диил иудейләр гиби. Озаман нечин йабанжылару чалыштырәсын иудей олсуннар?»

¹⁵Биз иудей дуумактан, диилиз „гүнахкер“, нижә йабанжы милелләр.

¹⁶Хеп оқадар билериз, ани инсан доору сайылмээр Айоз Закону таманнамаклан, ама инаннан Иисус Христоза. Онуштан биз дә инандык Христос Иисуса, ки инаннан Христоза доору сайылалым, ама диил Закону таманнамаклан. Зерә кимсей доору сайылмайажэк Закону таманнамаклан.

¹⁷Еер биз, истейерәк доору сайылмаа Христозун аражылыыннан, кендимиз гүнахкер чыкарсайдык, озаман чыкәр, ани Христос гүнах изметкери? Бу олмаз бир сыра билә!

¹⁸Еер бән енидән дүзәрсейдим, не йыктым, озаман чыкәр, ани кенди-кендими закон басыжысы йапәрәм.

¹⁹Зерә Законун йардымыннан бән, Законун заплындан курту-

луп, сансын өлдүм, ки Аллах ичин йашайым.

²⁰Бән ставроза герилмиш олдум Христозлан барабар. Шиндән сора бән йашамээрым, ама Христос бендә йашээр. Бу йашамак, ани шинди йашээрым гүүдейлән, йашээрым инаннан Аллахын Оолуна, Ангысы бени севди да Кендисини беним ичин верди.

²¹Аллахын иивергисини паасызландырмээрым. Зерә еер олайды инсан доору сайылабилсин Законнан, озаман чыкажәйды, ани Христозун өлүмү наафилә олду».

Закон хем инан

3 Ей, фикирсиз галатийалылар! Ким бүүледиди сизи, /ки селәмәйәсиниз аслылыы/? Гөзлериниз өнүндә ачык гөстерилди, нижә Иисус Христос ставроза герилмиш олду.

²Салт буну истеерим сиздән билейим: насыл Айоз Духу каблеттиниз? Закону таманнамаклан ми оса инаннан мы хабәрә, не ишиттиниз?

³Букадар фикирсиз мийсиниз? Башладыңыз Духлан, да шинди битирмәә инсан ишиннән ми истеерсиниз?

⁴Наафилә ми букадар зеек чектиниз? Шүпесиз, бу олмаз олсун наафилә!

⁵О, Ким дайма верер сизә Айоз Духу хем кудретли ишләр йапәраранызда, Закону таманнаманызлан мы йапәр оса инаныңызлан мы хабәрә, не ишиттиниз?

⁶Өлә ки, «Авраам инанды Аллахы, да бу сайылды она доору сайылмак».

⁷ Онуштан билин, ким инанэр, оннар – Авраамын ушаклары.

⁸ Айоз Йазыда вакытча хаберленди, ани Аллах аклээр йабанжы миллетлердән оланнары инаннан. Онуштан илкин Авраама бу ии хабер верилди: «Сендә иссөзленежек хепси миллетләр».

⁹ Өлә ки, оннар, ким инанэр, иссөзленерләр инанжы Авраамнан барабар.

¹⁰ Хепси, ким умутланэр, ани доору сайылажэк Закону таманнамаклан, бетва алтында булунэрлар, зерә вар йазылы: «Бетвалы хепси оннар, ким херзаман чалышмээр таманнасын хепсини, не Законун кийадында йазылы».

¹¹ Таньнэр, ани кимсей Законнан доору сайыламаз Аллахын өнүндә, зерә вар йазылы: «Ким инаннан доору сайылэр, о йашайажэк».

¹² Ама Закон диил темелли инанда, буна каршы, «Ким таманнайажэк сымарламаклары, о бунуннан йашайажэк».

¹³ Христос куртарды бизи Законун бетвасындан, ачан О бетвалы олду бизим ичин. Зерә вар йазылы: «Бетвалы хепси, кимин өлүсү аачта асылы».

¹⁴ Бу олду, ки иссөзленмәк, ани аданмыш Авраама, олсун колай Иисус Христозун аражылыыннан даалсын йабанжы миллетлерә, да биз инаннан кабледелим аданмыш Духу.

*Айоз Закон
хем Аллахын адамасы*

¹⁵ Кардашлар! Бир өрнек верейим инсан йашамасындан. Макар ки бир бааланты саде инсандан

йапылы, йок насыл биркимсей ону бозсун еки она бишей еклесин.

¹⁶ Адамаклар верилди Авраама хем онун сенселесинә. Аллах демеер «сенселелеринә», сансын чок инсан ичин, ама ачан деер «сенин сенселенә», лафедер бир Адам ичин, Ангысы – Христос.

¹⁷ Тә, не истеерим бунуннан сөлемәә: Бааланты, ани өнжә Аллахтан курулу, йок насыл бозулсун Айоз Законнан, ани дөртүз отуз йылдан сора гелди, өлә, ани адамак куветсиз калсын.

¹⁸ Зерә, еер мирасчылык Закондан тутунарса, озаман тутунмээр адамактан, ама Аллах мирасчылыы адамактан Авраама верди.

¹⁹ Озаман нечин ләәзым Закон? Закон екледи, ки кабаатлары үзә чыкарсын, Авраамын сенселеси Христос гелинжә, Ангысы ичин сөленир бу адамак. Закон верилди ангилләрлән, бир аражы ашыры.

²⁰ Салт бир тараф варса, аражы диил ләәзым, Аллах са салт бирижик.

Айоз Закон нечин ләәзым?

²¹ Не дейежез? Закон каршы дурэр мы Аллахын адамакларына? Олмаз, бир сыра билә! Еер верилмиш олайды бир закон, ани гетирәбилежейди йашамак, озаман доору, ани инсан доору сайылажэйды Закондан.

²² Ама Айоз Йазылар хепсини капээр гүнах алтына, ки аданмыш баашыш, ани инаннан Иисус Христоза темелли, верилсин инанжылары.

²³ Инан гелинжә, Законун капанжысыидык, сансын зынданда

китлийдик о вакыдадан, ачан инан лӱӱзымды ачылсын.

²⁴ Бутӱрлӱ, Закон, ушак бакан чырак гиби, бизи Иисус Христоза гетирди, ки инаннан доору сайы-лалым.

²⁵ Ама биз инандыктан сора, диил лӱӱзым Закон таа бизи бак-сын.

²⁶ Хепсиниз, инаннан Иисус Христоза, олӱрсыныз Аллахын ооллары.

²⁷ Хепсиниз, ким ваатизликтӱ Христозлан бир олдуруз, Христозлан гииндиниз.

²⁸ Йок шиндӱн сора не иудей, не урум, не чырак, не сербест, не адам, не кары; Иисус Христозда хепсиниз бир.

²⁹ Еер сиз Христозунсайдыныз, озаман Авраамын сенселесийсиниз да мирасчы олӱрсыныз Аллахын адамасындан.

4 Буну демӱӱ истеерим: некадар вакыт мирасчы ушак булунӱр, о бишейлӱн чырактан айырылмӱӱр, макар ки чорбажы хепсинӱ.

² О бакыжыларын хем векиллерин запында о вакыдадан, незама-надан бобасы беннеди.

³ Бутӱрлӱ биз дӱ, некадар вакыт духчасына ушактык, окадар вакыт чырак булунардык дӱннейин башланкы ӱӱретмеклеринӱ.

⁴ Ама, ачан вакыт таманнанды, Аллах бизӱ Кенди Оолуну йоллады, Ангысы дууду карыдан да йашады Законун запында,

⁵ ки куртарсын оннары, ким булунӱр Законун запында, да бусой ооллук еденелим.

⁶ Чӱнкӱ ооллук едендиниз, Аллах Кенди Оолунун Духуну ӱрее-низӱ йоллады, ани баарӱр «Ава-ва!» – аннамасы «Боба!»

⁷ Онуштан сӱн шиндӱн сора диил-син чырак, ама оол, да чӱнкӱ оол олдун, Аллах сени мирасчы йапты.

*Павлинин кахыры
галатий алылар ичин*

⁸ Вакыдын бириндӱ, ачан таны-мардыныз Аллахы, чырак булунар-дыныз аллахлара, ангылары диил хақына аллах.

⁹ Ама шинди таныӱрсыныз Аллахы, таа доорусу, Аллах сизи таныӱр. Ӗлейсӱ, насыл енидӱн геери дӱнерсиниз йуфка хем паасыз башланкы ӱӱретмеклерӱ, ангыларына сиз енидӱн чырак олмаа истеерсиниз?

¹⁰ Тутӱрсыныз гӱннери, айлары, вакытлары хем йыллары.

¹¹ Сизин ичин коркӱрым, сиздӱ савашмам наафилӱ калмасын.

¹² Кардашлар, йалварӱрым, олун беним гиби, зерӱ бӱн дӱ олдум сизин гиби. Сиз бишейлӱн бана зарар йапмадыныз.

¹³ Нижӱ билерсиниз, илк сыра насаат еттим сизӱ Ии Хабери, чӱнкӱ гӱӱдейжесинӱ хастайдым.

¹⁴ Бу хасталыым сизӱ бир денемӱкти. Буна бакмайарак, сиз бени ашааламадыныз хем рететмединиз. Сиз бени, нижӱ Аллахын ангилени, каблеттиниз, нижӱ Иисус Христозу Кендини.

¹⁵ Не олду о мутлулуктан, ани озаман дуйардыныз? Шаатлык едерим, ани еер олайды колай, сиз чыкаражӱйдыныз кенди гӱзлери-низи да бана вережейдиниз.

16 Ажаба, шинди бән сизә душман мы олдум, чүнкү аслысыны сөледим?

17 О адамнар сизи казанмаа гиришерләр, ама диил ии неетлән. Салт истеерләр сизи биздән айырынналар, ки оннар ичин чалышасыныз.

18 Иидир, диил саде ачан бән араныздайым, чалышкан оласыныз, ама херзаман.

19 Бән сизин ичин, ушакларым, енидән ана зетлериндейим, о вақыдадан, ачан сиз етишежениз Христос гиби оласыныз.

20 Некадар истәрдим шинди сизиннән олайым да сесими дииштирейим, зерә шашэрым бу халыныза!

Агар хем Сарра

21 Сөлейин бана сиз, ким Айоз Законун запында олмаа истеерсиниз, не, билмеерсиниз ми, не деер Закон?

22 Вар йазылы, ани Авраамын ики оолу варды: бириси чырак карыдан, өбүрү сербест карыдан.

23 Оолу чырак карыдан өбүр адамнар гиби дууду, ама оолу сербест карысындан Аллахын адамына гөрә дууду.

24 Буннары ләазым аннамаа бир бензетмәк гиби. Бу карылар – ики бааланты: бириси Синай байырындан, чыраклык ичин дуудуран, аныгысы Агар.

25 Агар – Аравийада Синай байырыдыр, да шиндики Иерусалимә бензеер, зерә о шинди чыраклыкта булунэр ушакларыннан барабар.

26 Ама гөктеки Иерусалим сербест. Одур бизим анамыз.

27 Зерә вар йазылы: «Севин сән, ушак дуудурамайан кары, ани хич дуудурмадын. Сесини калдыр да баар, сән, ани дуудурмак аарысы чекмедин, зерә бракылмыш карынын таа чок ушаа олажэк, некадар онун, кимин кожасы вар».

28 Кардашлар, сиз дә, нижә Исаак, Аллахын адамына гөрә дуулмуш ушакларсыныз.

29 Ама нижә озаман оол, ким дууду өбүр адамнар гиби, кооларды ону, ким дууду Аллахын Духунун сөзүнә гөрә, хеп өлә олэр бүүн дә.

30 Ама не деер Айоз Йазы? «Коола чырак карыйы хем онун оолуну, зерә чырак карынын оолу мирасчы олмайажэк барабар сербест карынын оолуннан».

31 Өлә ки, кардашлар, биз диилиз чырак карынын ушаклары, ама сербест карынын.

Коруйун сербестлиш

С Христос бизи сербест йапты, ки сербест калалым. Онуштан каави дурун да верилмейин енидән чыраклык бойундурууна.

2 Бакын, бән, Павли, сөлеерим сизә, еер сиз кесиклик йапарсайдыныз, Христоздан сизә хич бир дә файда олмайажэк.

3 Енидән хабер верерим херкезинә, ким кесиклик йапэр, ани о борчлу таманнасын бүтүн Закоу.

4 Сиз, ани истеерсиниз доору сайылмаа Законнан, Христоздан айырылдыныз, Аллахын иивергисиндән йыракландыныз.

5 Ама биз Айоз Духун йардымыннан инаннан беклеериз доору сайылмак умуду аслы чыксын.

⁶Зерә Иисус Христозда йок паа-йы не кесиклиин, не дә кесиксизлиин, ама инанын, ани севгийлән ишлеер.

⁷Сиз ии гидәрдиниз. Ким сизи дургутту, ки аслылыгы сесләмәйәсиниз?

⁸Бутүрлү инан гелмеер Аллахтан, ани сизи чаарды.

⁹«Бираз майа бүтүн хамуру кабардәр».

¹⁰Саабидә бүүк инаным вар, ани сиз башка түрлү дүшүнмеерсиниз, ама о, ким сизи долаштырәр, жезасыны чекежек, ким дә о олса.

¹¹Бән, кардашлар, еер таа насаат едәйдим кесиклии, озаман нечин бени коолайәжәйдылар? Ставроз кимсейә көстек коймайәжәйды.

¹²Олса, ки оннар, ким сизи дебештирерләр, кенди-кендилериндән кеселәр хепсижиини!

Инсан табеети хем Айоз Дух

¹³Сербестләә чаарылмышыныз, кардашлар, саде сербестликтән йапмайын, ки измет едәсиниз тинизә, ама севгийлән измет един бири-биринизә.

¹⁴Зерә бүтүн Закон бу сөзләрлән таманнанәр: «Йакын оланыны севәсин, нижә кендини».

¹⁵Еер сиз бири-биринизи кемирсеидиниз хем ийәрсеидиниз, бакын, ки бири-биринизи телефетмейәсиниз!

¹⁶Буну демәә истеерим: йашаыын Айоз Духа гөрә, озаман таманнамазсыныз тинин хамеллерини.

¹⁷Зерә тен истеер, не Духа каршы, Дух да истеер, не тенә каршы.

Оннар бири-биринә каршы дурәрлар; өлә, ки сиз йапамэерсыныз, не истеерсиниз.

¹⁸Еер сиз Духтан кулланылмыш оларсайдыныз, диилсиниз Законун запында.

¹⁹Тенин ишлери белли. Оннар: ороспулук, диилпаклык, хайырсызлык,

²⁰идоллара баш иилтмәк, бүүжүлүк, душманлык, кавга, кыскаммак, үфкә, чекиш, айырылмаклык, бөлүнмәк,

²¹хасетлик, /öldürüjölük./ сарфошчулук, зулумнук хем буна бензәр ишләр дә. Илери сөлеерим сизә, нижә дә сөледим, ани ким йапәр бөлә ишлери, Гөк Падишахлында мирасчы олмайәжәк.

²²Ама Айоз Духун мейвасы – севги, севинмәк, услулук, сабурлук, ажайыанлык, иилик, инанжылык,

²³йавашлык, кендини запетмәк. Буннара каршы йок закон.

²⁴Ама ким Христозун, оннар ставроза гердиләр тени онун хамеллериннән хем истемеклериннән.

²⁵Еер Духлан йашарсайдык, озаман Духа гөрә гезелим.

²⁶Олмайалым шишкинненән, бири-биримизи күстүрән, бири-биримизи кысканан инсаннар.

Не адам екер, ону да бичер

6 Кардашлар, еер биркимсей тутуларсайды гүнах йапаркан, сиз, Духтан кулланылланнар, доорудун бир йалпак духлан ону. Хем кендинә есап ал, ки сән дә дененмиш олмайасын.

²Ташыйын бири-биринизин аарлыкларыны, бөлә йапарак, таманнайәжэныз Христозун законуну.

³Еер биркимсей, олмайарак бишей, сайарсайды кендини үсгүн, о алдадэр кенди-кендини.

⁴Херкез аараштырсын кенди ишлерини, да озаман олажэк насыл үүнсүн кенди ишиннән, ама диил башкасынын ишиннән.

⁵Зерә херкез ташыйажэк кенди үкүнү.

⁶Ким үүренмәк кабледер Аллахын сөзүндән, о дүшер паетсин хепси ииликлерини онуннан, ким ону үүредер.

⁷Алданмайын, Аллах гүлмәә алынмаз. Не адам екер, ону да бичер.

⁸Ким екер тенинә, өлүм бичер, ама ким екер Айоз Духа, о Духтан дивеч йашамак бичер.

⁹Хич быкмайалым иилик йаппама, зерә бир уйгун вақытта бичежез, не ектик, еер йорулуп вазгечмәрсейдик.

¹⁰Онуштан, некадар колайлык вар, херкезә иилик йапалым, ен чок бизим инанжы кардашлара.

Сонсөз

¹¹Гөрерсиниз ми, кенди елимнән, не бүүк буквaларлан йаздым сизә.

¹²Хепси, ким истеер гүүдесиннән үүнерәк кендини инсана беен-

дирсин, сизә кесиклик йаптырэрлар, салт кооланмыш олмасыннар дейни Христозун ставрозунун бетеринә.

¹³Зерә артык оннар да, ким кесиклик йаптылар, кендилери дә таманнамэрлар Айоз Закону, ама истеэрләр сизә кесиклик йаптырмаа, ки үүнәбилсиннәр сизин гүүделеринизлән.

¹⁴Бана калса, бир сыра билә дүшмеер, ки үүнейим башка бишейлән, салт некадар бизим Сааби Иисус Христозун ставрозуннан, нейлән бу дүннә беним ичин ставроза герили, бән дә бу дүннә ичин герилийим.

¹⁵Зерә /Иисус Христозда/ не кесикликтә, не дә кесиксизликтә бир дә үстүннүк йок, саде ени йарадылы адамда.

¹⁶Хепси, ким бу сырайа гөрә йашээр, оннара хем Аллахын Израилинә услулук хем ажыйаннык олсун.

¹⁷Илери доору кимсей бана кахыр йапмасын, зерә Иисусун йараларыны ташыйэрым беним гүүдемдә.

¹⁸Кардашлар, Саабимиз Иисус Христозун иивергиси олсун сизин духунузлан. Амин.

ПАВЛИНИН КИЙАДЫ ЕФЕСЛИЛЕРӘ

Селәм

1 Бән, Павли, Аллахын истедиинә гөрә Иисус Христовун апостолу, селәм йоллээрým Аллахын айоз халкына Ефес касабасында, инанжыллара Иисус Христовда.

2 Ииверги хем услулук сизә Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христовдан.

Ииликләр Христовда

3 Аллах метинненмиш олсун, бизим Сааби Иисус Христовун Бобасы, Ани гөкләрдә иисөзледди бизи Христовда хертүрлү духча иисөзлемекләрдән.

4 Зерә О бизи сечти Христовда дүннейин курулмасындан өнжә, ки биз Онун өнүндә севгидә айоз хем кусурсуз олалым.

5 О өнжә карарлады, Кендисинә ааретлик алсын бизи Иисус Христовун аражылыыннан, Кенди истемесинә хем ии курулмушуна гөрә,

6 ки метедилсин Онун шанны иивергиси, ани баашлады бизә Кенди севгили Оолунда.

7 Христовда куртулмак едендик Христовун каныннан, гүнахларымыз афедилди Аллахын жөмерт иивергисиннән,

8 ангысыны болдан бола верди бизә. Хертүрлү аарифликлән хем акыллылыклән

9 О ачты бизә Кенди саклы истедиини, ии неетинә гөрә, ангысыны таа баштан курду Христовда.

10 Бу неетә гөрә, ани таманна-нажэк, вакыт гелдийнән, О хепсини гөктекилери хем еркекилери Христовда бирлештирежек.

11 Христовда мирасчы да олдук, нижә өнжә курулуыду бизим ичин Аллахын неетинә гөрә, Ани хепсини йапәр Кенди истедиинә хем истедиинә гөрә.

12 Онуштан биз, ани таа баштан умутландык Христовда, өлә йашайалым, ки, Аллахын шаны метедилсин.

13 Ачан ишиттиниз хакына сөзү – Ии Хабери, ангысыннан куртулдунуз, ону инандыныз хем Христовда сиз дә аданмыш Айоз Дуслан мұхүрлендиниз.

14 Айоз Дух бир гарантиа гиби бизим мирасымыз ичин, о вакыдадан, ачан Аллах хептенә куртаражэк, кими еденди, ки Онун шаны метедилсин.

Павли дуа едер инанжылар ичин

15 Онуштан, ачан ишиттим, ани инанэрсыныз Сааби Иисус Христовда хем северсиниз Аллахын бүтүн айоз халкыны,

16 бән дә дурмадаан шүкүр едерим сизин ичин хем анэрым сизи дуаларымда,

17 ки бизим Сааби Иисус Христозун Аллахы, метинни Боба, версин сизä Духу, Ани сизи аариф йапажэк хем ачыклайажэк Аллахы, ки таныасыныз Ону.

18 Истеерим, ани аклынызын гөзлери айдынны гөрсүн, ки биләсиниз, недир умут, ангысына сизи чаарды, не зенгиндир Аллахын метинни мирасы Кенди айоз халкы ичин,

19 хем некадар кенарсыз Онун бүүк куведи биздä, инанжыларда. Бу кувет ишлеер нижä Онун бүүк кудретлии,

20 не гөстерди Христозда, ачан Ону дирилтти өлүдән да отуртту гөклердä Кенди саа тарафына.

21 Таа үүсек койду Ону хербир өндөржиликтән, заабитликтән, куветликтән, чорбажылыктан хем хер адтан, ани анылэр диил саде бу заманда, ама геләр заманда да.

22 Хепсини койду аяаклары алтына да йапты Ону, ки хепсинä баш олсун клиседä,

23 ангысы Онун гүүдесидир хем ангысы долдурэр Ону, Ким долдурэр хепсини хербир иш үзерä.

Өлүмдән йашамайа гечтик

2 Сиз өлүйдүнүз кабаатларыныз хем гўнахларыныз бетеринä, 2 ангыларда вакидын бириндä йашардыныз бу дүннейин адетинä гөрä, излейерäk өндөржийи*, ани заабитлик едер гөкүн алтында, о духу, ани ишлеер сесләмейән инсаннарда.

3 Оннарын арасында биз хепсимиз дä вакидын бириндä йашар-

дык тенимизин хавезлеринä гөрä. Таманнардык тенимизин хем аклымызын истедиклерини. Хализ халымызда биз даавалы олмуштук Аллахын үфкесинä, нижä дä калан инсаннар.

4 Ама Аллах, жөмерт ажыйанныннан, бизи чок севди.

5 Макар ки биз өлүйдүк кабаатларымыз бетеринä, О севгийлән йашамак верди бизä Христозлан барабар. Сиз Онун иивергисиннән куртулдунуз.

6 Аллах дирилтти бизи Иисус Христозда да отуртту Онуннан барабар гөклердä,

7 ки геләр заманнарда гөстерсин иивергисинин кенарсыз зенгинниини ииликлән, ани йапты бизим ичин Иисус Христозда.

8 Зерä сиз Онун иивергисиннән, инаннан куртулдунуз. Бу диил сиздән, ама баашыш Аллахтан,

9 диил йаптыкларыныздан, кимсей үүнмесин дейни.

10 Зерä биз – Аллахын усталыы, Иисус Христозда йарадылы, ки йапалым ииликлери, не Аллах өнжä хазырлады, ки йашаркан таманнайалым.

Аллахын ени инсаны

11 Онуштан унутмайын, не вардыныз бир вакытлар. Сиз тенжесинä тайфандыныз. Оннар, кимин ады «кесикли», сизä «кесиксиз» деерлär, макар ки кесиклик инсан елиннән гүүдедä йапылэр.

12 Унутмайын, ани сиздä озаман Христос йокту, Израил ватандашлыындан кесилмиштиниз,

* 2:2 Өндөржи – шейтан.

йабанжыйдыныз баалантылара, ани темелленмиш Аллахын адамакларына, умутсуз хем Аллахсыздыныз бу дүннедä.

¹³Шинди сә Иисус Христозда сиз, ани вакидын бириндä Аллахтан узактыныз, йакын олдунуз Христозун каныннан.

¹⁴Зерä Одур бизим услулук, Ангысы икидән бир йапты, да Кенди гүүдесиннән дувары йыкты, ани арамызда дурарды, да душманны йарадарды.

¹⁵О Айоз Закону сымарламакларыннан хем сыраларыннан куветсиз йапты, ки, услулук гетирип, икисиндән бир ени адам йапсын Кендисиндä,

¹⁶ки ставрозда өлмәклән икисини дä бир гүүдедä Аллахлан барыштырсын. Бунуннан душманны йок етти.

¹⁷О, гелип, гетирди услулуун ии хаберини сизä, узак оланнара хем йакын оланнара.

¹⁸Зерä О колайлык верди, ки биз икимиз дä бир Духун йардымыннан Бобайа йаклашалым.

¹⁹Бутақым сиз шиндән сора не йабанжы, не дä мусаафирсиниз, ама ватандаш Аллахын айоз халкыннан хем Онун айлесинин еклери.

²⁰Сиз апостолларын хем проокларын темели үстүнä йывылдыныз, нередä Кенди Иисус Христос – көшä ташы.

²¹Онда бүтүн йапы, уйгун бирликтä топлу, үүселип, олсун бир айоз бина Саабинин изметиндä.

²²Сиз йапынэрсыныз о бинада, ки олсун ер, нередä Аллах Духлан йашасын.

*Аллахын саклы курулмушу
Павлийä ачылды*

3 Онуштан бән, Павли, Иисус Христозун изметиндä капана дүштүм сизин ичин, ангыныз башка миллетлердән.

²Санэрым, ани ишиттиниз, ки Аллах бана бу иши верди, олайым Онун иивергисинин векили сизин ичин.

³Зерä бир ачыкламаклан О бана билдирди саклы курулмушуну, ангысы ичин таа өнжä кысадан йаздым.

⁴Сиз, ону окуйарак, таныйабилирсиниз, некадар ии аннээрым Христозун саклы неетини,

⁵ангысы ачык диилди адам оолларына гечән вакытларда, нижä шинди ачыкланды Айоз Духтан Онун айоз апостолларына хем проокларына.

⁶Курулмуш будур: башка миллетлär иудейлärлән барабар мирасчы, оннарлан билä бир гүүдä хем Ии Хаберä инанмаклан пайжы олэрлар Аллахын адамасындан, ангысыны Иисус Христос таманнады.

⁷Бән Онун изметкери олдум, насаат едерäk Ии Хабери. Бу измет баашланды Аллахын иивергисиннән, ани верили бана Онун ишлейән кувединнән.

⁸Бана, Аллахын айоз халкындан ен күчүүнä, бу ииверги верилди, ки насаат едейим башка миллетлерä ии хабери Христозун акыл ермäз зенгиннии ичин

⁹хем хепсини айдыннадайым, насыл тертипленди бу саклы курулмуш, ангысыны Аллах, хепсини йарадан, дивечликтән саклы тутту.

¹⁰ Аллах буну йапты, ки шинди клисә аражылыныннан билдирсин Кенди чоктүрлү аарифлиини өндөржилерә хем заабитлерә гөклердә,

¹¹ Кенди дивеч курулмушуна гөрә, ани башарды Иисус Христозда, бизим Саабидә.

¹² Христос бизә колайлык верди, ки биз, Она инанарак, киргинниклән хем кыйышмаклан йаклашалым Аллага.

¹³ Ölä ки, йалварэрим, умудунузу кайбетмейин беним зеедлерим бетеринә, ани чекерим сизин ичин. Буннар сизә метинник казандырэр.

Христозун севгисини танымаа

¹⁴ Онуштан диз чөкерим /бизим Сааби Иисус Христозун/ Бобасынын өнүндә,

¹⁵ Ангысындан адланэр хертүрлү бобалык гөктә хем ердә.

¹⁶ Дуа едерим, ани Кенди метинни зенгиннинә гөрә, Кенди Духуннан кувет версин да каавилетсин сизи ичйанкы адамынызда,

¹⁷ ки инаннан Христос сизин үреклериниздә йашасын.

¹⁸ Дуа едерим, ани сиз, севгиліктә көкленмиш хем темелленмиш оларак, аннайабиләсиниз Аллахын бүтүн айоз халкыннан барабар, некадар гениш, узун, дерин хем үүсектир Христозун севгили,

¹⁹ да танийабиләсиниз о севгили, ани хертүрлү билгидән үстүндүр, ки Аллахын бүтүн таманныныннан доласыныз.

²⁰ Аллах, биздә ишлейән кувединнән, вар насыл йапсын чок таа зеедә, некадар биз истеериз хем дүшүнериз.

²¹ Она метинник олсун клисәдә хем Иисус Христозда бүтүн сенселелердә, дивечтән дивежә! Амин.

Гүүденин бирлиш

4 Бутақым насаатлээрим сизи бән, Сааби ичин капанжы, йашаманыз йакышыклы олсун Ону чармасына гөрә, ангысыны каблетгиниз.

² Херзаман йаваш, йалпак хем сабурулу олун, дайанын бири-биринизә севгийлән.

³ Чальшын корумаа Духун бирлиини услулуклан, ани баалээр сизи бири-биринизлән.

⁴ Бир гүүдә вар хем бир Дух, нижә сиз чаарылдыныз бир умуда, ани гелер чаарылманыздан,

⁵ Бир Сааби, бир инан, бир ваатизлик.

⁶ Аллах бирдир, Боба хепсинә. О хепсиндән үстүн, хепсиннән ишлеер хем хепсиндә йашээр.

⁷ Херкезимизә бизә ииверги верилди о өлчүйлән, не Христос баашлады.

⁸ Онуштан денди: «Үүсекләә калкты, есирлери пленә алды, инсаннара баашышлар верди».

⁹ Лафын «калкты» не аннамасы вар, еер диилсә бу, ани илкин инди ашаа, ер үстүнә*?

¹⁰ О, Ким инди, Одур, Ким калкты таа үүсек хепси гөклердән, ки хепсини долдурсун.

* 4:9 Ашаа, ер үстүнә – еки «ер үзүнүн ашаакы кысымнарына».

¹¹О койду кимисини апостол, башкасыны пророк, башкасыны ии хабержи, таа башкасыны пресвитер хем үүредижги,

¹²ки хазырласыннар Аллахын айоз халкыны изметчилик йаппаа, Христозун гүүдесини йывмаа,

¹³озаманадан, ачан хепсимиз инаннан хем Аллахын Оолуну танымакклан етишежез бирләа, олгун адамнаа, Христозун йашларынын бүтүн өлчүсүнә.

¹⁴Озаман артык олмайажез ушаклар гиби, ангылары салланэрлар далгаларлан хем сүрүкленерләр лүзгерләрлән – хертүрлү үүренмакклан, ани инсаннар гетирерләр шалвирликклан хем ширетликклан, ки башкаларыны, алдадып, йолдан саптырсыннар.

¹⁵Ама, аслылаа гөрә севгиликтә йашайарак, хер тарафтан бүүйежез да етишежез Она, Ким Баштыр, Христоза,

¹⁶Ангысындан бүтүн гүүдә уйгун бирликтә топлу хем сыкы баалы хертүрлү еклерин йардымыннан. Ачан хербир ек дүзгүн ишлеер, гүүдә бүүйер хем севгиликтә каавилешер.

Ески йашамак хем ени йашамак

¹⁷Онуштан та не сөлеерим хем йалварэрым Саабинин адыннан: артык йашамайын, нижә тайфәннар йашээрлар, кенди бош дүшүнмеклеринә гөрә.

¹⁸Оннарнын фикирлери карарды, Аллахын йашамасына йабанжы олдулар, зерә билмезләа дүштүләр хем үреклери инатлашты.

¹⁹Етиштиләр дуйгусузлаа да верилдиләр айып ишлерә. Онуш-

тан тамахлыкклан йапэрлар хертүрлү диилпаклык.

²⁰Ама сиз Христозу бөлә үүренмединиз.

²¹Шүпесиз, Онун сесини ишиттиниз хем Ондан үүрендиниз, зерә аслылык Иисуста.

²²Бутақым, гечмиш йашаманыза гөрә бракылын ески адамныктан, ангысы бозулэр алдангач хавезләрлән.

²³Аклыныз духча таазеленсин,

²⁴хем гиинин ени адамныы, ани йарадылмыш Аллаха бензесин дейни, хақына доорулукклан хем айозлукклан.

²⁵Онуштан бракылын йаландан, доору лафедин йакын оланынызлан, зерә биз бир гүүденин еклерийиз.

²⁶«Ўфкеленәрсениз, гүнаха гирмейин». Ўфкениз үстүнә гүн кашмасын,

²⁷диавола ер вермейин.

²⁸Ким хырсызлык йапарды, шиндән сора хырсызлык йапмасын. Терсинә, чалышсын да кенди еллериннән файдалы ишләр йапсын, ки олсун колай йоклукта оланнара йардым етсин.

²⁹Бир дә бозук лаф сизин аазыныздан чыкмасын, ама салт ии лаф, ани духча каавилеер инсаннары, нижә дүшер, ки сеслейенерә ииверги версин.

³⁰Гүжендирмейин Аллахын Айоз Духуну, Ангысыннан мүхүрлендиниз куртулмак гүнү ичин.

³¹Хертүрлү ажыламак, кызгыннык, үфкә, баармак, фена лаф хем хертүрлү көтү неет сиздән узак олсун.

³² Ама бири-биринизлән ии үрекли хем йалпак олун. Бири-биринизи афедин, нижә Аллах Христозда сизи афетги.

5 Аллаха бензейин, нижә севгили ушаклар.

² Севгиликтә йашайын, нижә Христос бизи севди да Кендини бизим ичин верди Аллаха гөзәл кокулу бир баашыш хем курбан гиби.

³ Ама ороспулук хем хертүрлү диилпаклык еки тамахлык хич анылмасын билә сизин аранызда, чүнкү бу йақышмаз Аллахын айоз халкына.

⁴ Айып сөзләр, бош лафлар хем каскаты шакалар да олмасын. Буннар йарашмээр. Таа исләә шүкүр един.

⁵ Зерә билерсиниз, ани хич бир ороспу, диилпак, еки тамах олан, ангысы идоллара баш иилдән гиби, мирасчы олмайажәк Христозун хем Аллахын падишахлыында.

⁶ Кимсей алдатмасын сизи бош лафларлан, зерә бу ишләр бетеринә Аллахын үфкеси гелер селәмейән инсаннар үстүнә.

⁷ Оннарлан пайдаш олмайын.

Айдынныкта йашайын

⁸ Вақыдын бириндә сиз караньктыныз, ама шинди Саабидә айдынныксыныз. Гөтүрүн кендинизи, нижә айдыннык евлатлары.

⁹ Зерә айдыннын мейвасы хертүрлү иилик, доорулук хем асыллык.

¹⁰ Бакын үүренмәә, не Сааби беенер.

¹¹ Караннын кысыр ишлериндә пай алмайын. Ама таказалайын оннары.

¹² Зерә айыптыр сөлемәә о ишлери, не оннар саклы йапэрлар.

¹³ Ама айдыннык хепсини белли едер, үзә чыкарып, зерә хепси, не белли олэр, айдынныктыр.

¹⁴ Онуштан денер: «Сән, ани уйуйэрсин, уян уйкудан, өлүдән дирил! Христос сана шафк едер».

¹⁵ Öлә ки, ии бакын, нижә йашээрсыныз. Олмайын фикирсиз, ама аариф олун.

¹⁶ Вақыды пааа койун, зерә бу гүннәр көтү гүннәр.

¹⁷ Онуштан олмайын акылсыз, ама аннайын, недир Аллахын истеди.

¹⁸ Сарфош олмайын шараплан, зерә сарфошлук сизи запсызлаа гөтүрүр, ама долушун Айоз Духлан.

¹⁹ Бири-биринизә псалмалар, метинник лафлары хем духча түркүләр чалып-сөлейин. Бүтүн үректән Саабийә түркү хем хава чалын.

²⁰ Шүкүрлук гетирин хепси ичин херзаман Аллах Бобайа бизим Сааби Иисус Христозун адыннан.

Карылар хем кожалар

²¹ Бири-биринизә он верин, Христоздан коркарак.

²² Карылар он версиннәр кенди кожаларына, нижә Саабийә.

²³ Зерә кожа баштыр карыйа, нижә Христос да баштыр клисейә хем Кендиси гүүденин Куртарыжысы.

²⁴ Нижә клисә он верер Христоза, хеп öлә карылар да хербир иш үзерә он версиннәр кожаларына.

²⁵ Кожалар, севин кенди карыларынызы, нижә Христос да севди

клицейи да онун ичин кендини курбан верди,

²⁶ки ону, суйлан йыкайып, Аллахын сөзүннән пакладыктан сора айозласын,

²⁷да ону Кенди өнүнә чыкарсын бир метинни клисә гиби, лекесиз, бурушуксуз хем башка кедерсиз, ки айоз хем кусурсуз олсун.

²⁸Кожалар да дүшер кенди карыларыны хеп өлә севсиннәр, нижә кенди гүүделерини. Ким север кенди карысыны, о север кендиси.

²⁹Зерә кимсей бир сыра билә кенди гүүдесинә кин гүтмеди, ама ону беслеер хем йысыдэр, нижә Христос клисейи.

³⁰Зерә биз Онун гүүдесинин еклери, /Онун етиндән хем Онун кемиклериндән/.

³¹«Онуштан адам бракажэк кенди бобасыны хем анасыны, карысына бааланажэк, да икиси бир гүүдә олажэklar».

³²Бу – бир бүүк саклылык. Бән лафедерим Христос ичин хем клисә ичин.

³³Ама сиздән херкези кенди карысыны севсин, нижә кендини; кары да хатыр гүтсүн кожасына.

Бобалар хем ушаклар

6 Ушаклар, сеслейин бобанызы хем ананызы Саабидә, зерә бу доорудур.

²«Хатырла бобаны хем ананы» – бу илк сымарламак, ангысында вар бир адамак:

³«ки ишлерин ии гитсин, да бу ердә өмүрүнүз узун олсун».

⁴Ама сиз, бобалар, дебештирмейин ушаклары, ама бүүдүн оннары, сынаштырарак Саабинин үүретмесинә хем акыл верерәк, нижә Сааби истеер.

Чыраклар хем чорбажылар

⁵Чыраклар, өн верин сизин бу ердә чорбажыларыныза сайгылан хем коркуйлан. Үректән хатырлайын оннары, нижә Христузу.

⁶Измет един оннара, диил саде оннарын гөзлери өнүндә, кендизи беендирәсиниз, ама нижә Христозун куллары, хақына таманнайарак Аллахын истедиини.

⁷Измет един ии неетлән нижә Саабийә, ама диил нижә инсана.

⁸Зерә билерсиниз, ани херкез, олсун чырак, олсун сербест, кенди ии йаптыклары ичин Саабидән баашыш кабледежэк.

⁹Сиз дә, чорбажылар, хеп өлә олун чыракларынызлан. Вазгечин оннары коркутмактан. Билин, ани оннарын хем сизин бир Чорбажыныз гөктә, О да пай тутмээр кимсейә.

Саабидән кувет алын

¹⁰Биткидә, кардашларым, кувет алын Саабидән. О каавилесин сизи Кенди бүүк кудрединнән.

¹¹Кендизини донадын Аллахын бүтүн силәхларыннан, ки дурабиләсиниз каршы диаволун фитлемелеринә.

¹²Зерә бизим дүүшмемиз диил кана хем тенә* каршы, ама өндержилерә, заабитлерә хем бу каранлык дүннейин куветлеринә – фена

* 6:12 Кан хем тен – инсан.

духлара каршы, ани булунэр гөклердä.

¹³ Онуштан алын Аллахын бүтүн силäхларыны, ки дайанабилäсиниз көтү гүндä да, хепсини енседиктän сора, айакча калабилäсиниз.

¹⁴ Озаман ериниздä дурун, белинизи аслылыклан кушайын, гүүсүнүзү доорулук зирхиннän* сарын,

¹⁵ айакларыныза айак капларыны гийин, ки хазыр оласыныз Ии Хабери услулук ичин насаат етмää.

¹⁶ Буннарын үстүнä алын инан калканыны, нейлän сүүндүрәбилеженез йарамазын** хепси кызгын окларыны.

¹⁷ Кабледин куртулмак башлыны хем Айоз Духун кылыжыны, ани Аллахын сөзүдүр.

¹⁸ Херзаман духча дуа един хертүрлү дуаларлан хем йалвармакларлан. Бунун ичин уйанык дурун бүтүн дайанмаклан хем йалвармаклан Аллахын хепси айоз халкы ичин.

¹⁹ Дуа един беним ичин дä, ки, аазымы ачтыйнан, бана лаф верилсин, да кыйышмаклан ачыклайым саклыгы Ии Хабер ичин,

²⁰ ангысы ичин бän бир елчи гийим, синжирлärлän баалы. Дуа един, ани Ии Хабери кыйышмаклан билдирейим, ки, нижä дүшер, лафедейим.

Сондакы селәмнär

²¹ Ама, сиз билäсиниз дейни беним халымы хем ишлерими, хепси ичин аннадажэк сизä Тихик, бизим севгили кардаш хем Саабинин инанч изметкери,

²² ангысыны маасуз йолладым, ки аннатсын бизим халымызы сизä да хавезлендирсин үреклеринизи.

²³ Услулук хем севгилик олсун инаннан кардашлара Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христоздан!

²⁴ Ииверги олсун хепсиннän, ким север Саабимизи Иисус Христозу өлүмсүз севгийлän. /Амин./

* 6:14 Зирх – аскерин гүүдесиндä демирдän корунтулук. ** 6:16 Йарамаз – шейтан.

ПАВЛИНИН КИЙАДЫ ФИЛИПЛИЛЕРÄ

Селәм

1 Иисус Христозун чыраклары, бән, Павли, хем Тимофей, селәм йоллээрыз Иисус Христозун бүтүн айоз халкына, ани булунэр Филип касабасында, хеп өлә епископлара хем диаконнара*.

2 Ииверги хем услулук олсун сизә Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христоздан.

Шүкүр хем дуа

3 Шүкүр едерим беним Аллахыма херзаман, ачан аклыма гетирерим сизи.

4 Херзаман, хербир дуамда хепсиниз ичин севинмәклән дуа едерим,

5 зерә илк гүндән шиндийә кадар сиз пай алэрсыныз Ии Хабери хаберлемектә.

6 Пек инанэрым, ани О, Ким чекеттирди сиздә бу ии иши, битирежек Иисус Христозун гүнүнә кадар.

7 Доору, ани бөлә сизин ичин дүшүнөрим, зерә сиз беним үреемдәйсиниз. Хем ачан синжирләрлән баалыйым, хем да ачан Ии Хабери коруйэрым хем аслысыны чыкарэрым, сиз хепсиниз пай алэрсыныз бу хайырда бенимнән барабар.

8 Аллах бана шаат, ани бән өзлеерим хепсинизи Иисус Христозун севгисиннән.

9 Дуа едерим, ки сизин севгиниз таа чок хем таа чок бүүсүн билгидә хем аннамакта.

10 Озаман таныйабилерсиниз, не файдалы, ки оласыныз темиз хем курсурсуз Христозун гүнүндә,

11 долу доорулук мейвасыннан, ани гелер Иисус Христоздан, Аллахын шаны ичин хем метиннии ичин.

Ии Хаберин насаады

12 Истеерим биләсиниз, кардашлар, ани беним халым файда олду таа чок Ии Хаберин хаберленмесинә.

13 Öлә ки аннады херкези императорун бинасында хем хепси калан инсаннар, ани бән синжирләрлән баалыйым Христос ичин.

14 Чойу кардашлардан, Сааби йә умутланарак, беним синжирлеримдән таа чок кыйышмак едендиләр да коркусуз сөлеерләр Аллахын сөзүнү.

15 Доору, ани кимиси насаат едер Христос ичин хасеетликтән хем йарышмактан, ама башкалары ии неетлән.

---

* 1:1 Епископлар – йада «гүдүжүләр». Диаконнар – йада «йардымжылар», клиседә пара топламаа, пайетмәә хем буна бензәр ишлери йапаннар.

16 Кимиси буну йапэр севгиликтән, билерäk ани бән койулдум, ки коруйайым Ии Хабери.

17 Башкасы хаберлеер Христузу кендини калдырмак ичин, диил пак неетлән, санарак, ани бунунан зееделеерләр зеедлерими капанда.

18 Ама не зарары вар? Истәр йапынмаклан, истәр хализ үректән, Христос хаберленер. Бунун ичин севинерим хем таа чок сеvineжәм дә.

19 Зерä билерим, ани бу бана куртулмак гетирежек сизин дуаларынызлан хем Иисус Христузун Духунун йардымыннан.

20 Хавезлән беклеерим хем умутланэрым, ани хич утанмыш олмайажам, ама кыйышмаклан лафедежәм, да нижә херзаман, өлә шинди дә, йашарсам да, өлүрсәм дә, Христос беним гүүдәмнән метиннежеж.

21 Зерä беним ичин йашамак – Христос, өлүм – казанч.

22 Еер илери доору йашарсам гүүдедә, файдалы ишләр йапабиләрим. Ама билмеерим, не айырайым.

23 Чекер бени бу да, о да. Истеерим гечинейим бу дүннедән да олайым Христузлан, зерä бу чок таа ии.

24 Ама гүүдедә каларсайдым, бу сизин ичин таа ләазымныклы.

25 Чок инанарак буна, билерим, ани йашайажам да илери доору сизиннән хепсинизлән барабар олажам, ки сиз, инанда илерлеийп, сеvineәсиниз.

26 Озаман таа чок үүнәбилежениз Христос Иисуслан беним ичин, ачан сизä геери гележәм.

27 Саде йакышыклы йашайыныз Христузун Ии Хаберинә гөрә, ки еер гелирсәм да гөрүрсәм сизи, еки гелмәрсәм, ишидейим сизин ичин, ани духча бириктә дурәрсыныз, нижә бир жан савашарак, ки Ии Хабер инанылсын,

28 хем каршы дураннардан хич коркмайарак. Бу оннар ичин бир нышан, ани оннар кайбележекләр, ама сиз куртулажэныз. Бу да вар Аллахтан.

29 Зерä сизä Христос ичин верили, диил саде Она инанасыныз, ама зеегленәсиниз дә Онун ичин.

30 Сиз хеп өлә савашэрсыныз, нижә бендә гөрдүнүз хем нижә шинди беним ичин ишидерсиниз.

Христос – өрнек бизä

2 Христос сизи гиргиннедер, севгисиннән илендирер. Айоз Духтан пай алэрсыныз, үреениздä севги хем ажыйаннык вар.

2 Онуштан беним севинмеми долдурун: олун бир неетtä хем бир севгиликтә, нижә бир жанда хем фикирликтә.

3 Бишей йапмайын кендинизи калдырмак ичин еки бошуна үүнмәк ичин, ама йавашлыклан хатьрлайын бири-биринизи, үүсеклендирерäk башкасыны таа чок, некадар кендини.

4 Дүшүнмейин салт кендиниз ичин, ама башкасы ичин дә дүшүнүн.

5 Сиздә олсун хеп о дүшүнмәк, не варды Иисус Христузда.

6 Макар ки О Аллахын симаыйды, саймады, ани дүшер кендини коймаа Аллахлан бир,

7 ама метиннииндән сойунуп, алды чырак симасыны да олду инсан гиби.

8 Оларак инсан гөрүмүндә, О ашаалатты Кендини да сеследи Аллахы өлүмә кадар, артык өлүмә кадар ставрозда.

9 Онуштан Аллах Ону пек чок үүсеклетти да баашлады Она хепси адлардан таа үстүн бир ад,

10 ки Иисусун адыны икрамнайарак хепси гөктекиләр, ердекиләр хем ер алтындакылар диз чөксүннәр,

11 хем хербир дил ачык сөлесин, ани Иисус Христос – Сааби, да бунуннан Аллах Боба метиненсин.

Чыкарын баша куртулманызы

12 Өлә ки, севгили кардашларым, нижә херзаман сеслединиз, диил саде ачан беним йанымдайдыныз, ама таа чок шинди, ачан бән йокум аранызда, сайгыйлан хем коркуйлан чыкарын баша куртулманызы.

13 Зерә Аллах О, Ким ишлеер сиздә, ки хем истейәсиниз хем йапасыныз, не О беенер.

14 Хепсини йапын, мырылданмайарак хем чекишмейерәк,

15 ки оласыныз кусурсуз хем темиз, Аллахын лекесиз ушаклары бу бозук хем сапык сенселенин ортасында. Оннарын арасында сиз, сыкы тутарак йашамак верән сөзү, шафк едерсиниз, нижә йылдызлар гөктә.

16 Өлә ки олажәк нейлән үүнейим Христозун гүнүндә, ани бошуна чалышмадым хем бошуна ишләмедим.

17 Нижә шарап дөкүлер курбанын үстүнә, хеп өлә беним каным да ләәзым дөкүлсүн, ки таманнансын сизин инанынызын изметчили. Ама хеп окадар севинерим хем хепсинизин севинмелииниздән пай алэрым.

18 Хеп өлә сиз дә севинин хем беним севинмелиимдән пай алын.

19 Сааби Иисуса умутланэрым, ани тездә йоллайажам сизә Тимофейи, ки беним дә, хабер сиздән кабледип, үрәәм услансын.

20 Зерә башка кимсейим йок, ки онун гиби дүшүнсүн хем сизин ичин бүтүн үректән чалышсын.

21 Зерә хепси аарээр кендинә файда, диил Иисус Христоза.

22 Ама билерсиниз, некадар дененмиш адам Тимофей, зерә Ии Хабери насаат едерәк бенимнән барабар измет етти, нижә бир оол бобасыннан.

23 Умутланэрым, ону чабук йоллайым сизә, гөрдүйнән, не олажәк бенимнән.

24 Чок инанэрым Саабийә, ани тездә кендим дә гележәм.

25 Ама есапладым, ки ләәзым сизә геери йоллайым кардашымы Епафродити, ангысы бенимнән барабар ишлеер хем савашэр, да ангысыны сиз йолладыныз, ки йардым етсин бана зорлукларымда.

26 Зерә о пек өзлемиш сизи хепсинизи, да чок гүчленди, чүнкү онун хасталымы ичин ишиттиниз.

27 Хакына, о хасталандыйды да өлүм дөшеендейди, ама Аллах ажыды ону, да диил саде ону, ама бени дә, ки олмасын бана кахыр үстүнә кахыр.

²⁸ Онуштан ону таа бүүк хавез-лән йоллээрэм, ки сиз, ону енидән гөрүп, севинәсиниз, бән дә таа аз кахырланайым.

²⁹ Кабледин ону Саабидә бүтүн севинмеликлән да бутүрлү инсаннары хатырлайын.

³⁰ Зерә о Христозун иши ичин йакынды өлүмә да йашамасыны орталаа койду, ки таманнасын изметчилии, не етишмәрди сиздә бана дейни.

Хакына доорулук

3 Биткидә, кардашларым, севинин Саабидә. Бана диил аар йазмаа сизә хеп о ишлери, зерә бу сизи зарардан коруйар.

² Корунун о көпеклердән! Корунун көтүлүк йапаннардан! Корунун кесиклик касапларындан!

³ Зерә хакына кесикли – биз, ани духча измет едериз Аллаха, үүнериз Иисус Христозлан хем умудумузу коймээрыз инсан ишлеринә.

⁴ Аслыда бән дә вар нижә умудуму койайым инсан ишлеринә. Еер биркимсей санарса, ани вар насыл умутлансын инсан ишлеринә, бән таа чок умутланабилерим.

⁵ Секизинжи гүнү дуумактан кесиклийим, Израил миллетиндән, Вениамин тамызлыындан, чыфытлардан чыфыт, Айоз Закона гөрә фарисей.

⁶ Кыйаклыкклан клисейи коолардым. Еер лафедәрсәк доорулук ичин, ани Айоз Законда темелли, бән кабаатсыздым.

⁷ Ама недә бән үстүндүм, ону кайыплык сайдым Христос ичин.

⁸ Бундан таа чок, хепсини сайэрым кайыплык, бакарак, некадар таа үстүндүр танымак Христос Иисусу, беним Саабими. Христос ичин хепсини кайбеттим хем гүбүр сайэрым, ки еденәбилейим Христозу

⁹ да булунайым Онда, диил кенди доорулумнан, ани Закондан гелер, ама доорулуклан, ани Аллахтан гелер инаннан Христоза да инанда темелли.

¹⁰ Истеерим таныйым Ону хем дирилмесинин куведини, пай алайым Онун зетлериндән хем өлүмүннән Она бензәр олайым,

¹¹ несой да олса, етишәбилейим өлүлерин дирилмесинә.

Качалым чизгийә доору

¹² Диил, ки демәә, ани шиндән сора каблеттим еки таман олдум, ама чалышэрым, ки еденейим, нижә Христос бени еденди.

¹³ Кардашлар, саймээрым, ани бән едендин, салт буну йапэрым: геерисини унударак да онүмдә ишлерә узанарак,

¹⁴ качэрым о уура етишмәә чизгийә, ки өдәә казанайым – гөктә йашамайы, ангысына Аллах чаарды бени Иисус Христозда.

¹⁵ Онуштан хепсимиз, ким духча ергин, ләәзым бөлә дүшүнелим. Еер сиздә варса башка бир неет бишей ичин, Аллах буну да ачажэк сизә.

¹⁶ Ама нейлән бир аннамайа гелдик, ону өлә дә туталым.

¹⁷ Бана бензәр олмаа чалышын, кардашлар, да исләә бакын оннара, ким йашээр о өрнәә гөрә, ангысыны биз сизә вердик.

18 Зерä чойу оннардан, кимин ичин чок сыра сөледим сизä, шинди дә сөлеерим аалайарак, йашээрлар нижә Христозун ставрозунун душманнары.

19 Оннарын сону кайыплык олажэк. Оннарын аллахы – кенди шкембелери, да үүнерләр онунан, недән ләәзым утансыннар. Оннар дүшүнерләр ердеки ишләр ичин.

20 Бизим ватанымыз са гөклердә, нередән беклеериз Куртарыжыйы, Сааби Иисус Христозу,

21 Ангысы бизим бу дүшкүн гүүдемизи дииштирежэк да йапажэк Кенди шанны гүүдесинә бензәр олсун, файдалайарак о куведи, ангысыннан О вар насыл запетсин хепсини.

Битки насаатлар

4 Ölä ки, севгили кардашлары, ангыларыны чок өзледим, беним севинмелиим хем фе нецим, бөлә каави дурасыныз Саабидә, севгилиләр.

2 Йалварэрым Еводийайа, йалварэрым Синтихийә, Саабидә олун бир аннамакта.

3 Сән дә, Сизиг*, хакына кафадарым, йардым ет бу карылара, ани саваштылар Ии Хабери насаат етмәә бенимнән, Клементлән хем каланнарлан, ани бенимнән ишлеерләр, ангыларын адлары йазылы йашамак кийадында.

4 Севинин Саабидә херзаман, таа бир сыра деерим, севинин.

5 Сизин йалпаклыгыныз хепси инсаннардан билинсин. Сааби йакын.

6 Кахырланмайын бишей ичин, ама хертүрлү дуада хем йалвармакта ачын сизин истемеклеринизи Аллахын өнүндә шүкүрлүклән.

7 Озаман Аллахын селемети, ани таа үүсек хербир акылдан, кору йажэк сизин үреклеринизи хем фикирлеринизи Иисус Христозда.

8 Биткидә, кардашларым, не вар хакына, сайгылы, доору, темиз, севимни хем майыл, не вар ии хем метинни, оннар ичин дүшүнүн.

9 Не үүрендиниз, каблеттиниз, ишиттиниз хем гөрдүнүз бендә, оннары таманнайын, да селемет верән Аллах сизиннән олажэк.

Павлинин шүкүрү

10 Бән пек севиндим Саабидә, ани сиз енидән башладыныз беним ичин меракланмаа. Сиз херзаман меракланардыныз беним ичин, ама йокту колайлыгыныз.

11 Деерим буну, диил ани беним зорум вар. Зерә бән үүрендим шүкүр олайым о халда, ангысында булунэрым.

12 Билерим йашамаа, нижә йоклукта, хеп өлә боллукта да. Üүрендим секретети, ани херердә, хербир халда, нижә ток олайым, хеп өлә аач да дурайым, нижә боллукта, хеп өлә зорлукта да булунайым.

13 Хепсини бежерерим Христозда, ани бени каавилеер.

14 Ама сиз ии йаптыныз, ани бенимнән пай алдыныз беним зееперимдә.

15 Сиз дә, Филиплиләр, билерсиниз, ани ачан Ии Хабера даалмаа башлады, да бән чыктым

* 4:3 Сизиг адын аннамасы «кафадар хеп бир бойундурукта».

Македонийадан, бир дэ клисә пай алмады йардым вермектә хем насаат каблетмектә, сиздән каарә.

¹⁶Бән Салониктә булунаркан, сиз биркач сыра йардым йолладыныз бана, ачан зорум варды.

¹⁷Сөлеерим буну, диил ани баашыш аарээрим. Терсинә, аарээрим бир казанч сизин файданыз ичин.

¹⁸Бендә хепси вар, боллукта йашээрим. Бән токум, каблеттим, нейи Епафродитин елиннән йолламышыныз. Бу – нижә гөзәл кокулу бир баашыш, бир курбан, ангысыны Аллах кабледер хем беенер.

¹⁹Аллахым да долдуражэк хепси сизин ләәзымныкларынызы Кенди зебилликтән зенгиннинә гөрә Иисус Христозда.

²⁰Аллах Бобамыза олсун метинник дивечтән дивежә! Амин.

²¹Селәмнейин Иисус Христозун бүтүн айоз халкыны. Кардашлар, ани бенимнән, сизә селәм йоллээрлар.

²²Аллахын бүтүн айоз халкы, хепсіндән чок – Кесарын евиндекилә, сизә селәм йоллээрлар.

²³Сааби Иисус Христозун иивергиси олсун сизин духунузлан. /Амин./

ПАВЛИНИН КИЙАДЫ КОЛОСЛУЛАРА

Селәм

1 Бән, Павли, Аллахын истедиинә гөрә Иисус Христорун апостолу, хем кардаш Тимофей

²селәм йоллээрыз айоз кардашлар Колос касабасында, ангылары инанэрлар Иисус Христора. Ииверги хем услулук сизә Аллахтан, бизим Бобадан, /хем Сааби Иисус Христордан/.

Павли шүкүр едер Аллага

³Херзаман шүкүр едериз Аллага, бизим Сааби Иисус Христорун Бобасына, ачан дуа едериз сизин ичин.

⁴Зерә ишиттик, ани сиз Иисус Христора инанэрсыныз хем Аллахын бүтүн айоз халкыны северсиниз.

⁵Бу инан хем севги гелер умуттан, ани гөктә саклы сизин ичин. Ишиттиниз бу умут ичин хакына сөздән, Ии Хабердән,

⁶ани сизә етишти. Ии Хабер, нижә бүтүн дүннедә, сизин аранызда да мейва гетирер хем гит-гидә илерлеер о гүндән, ачан ишиттиниз онун ичин хем хакына аннадыныз Аллахын иивергисини,

⁷нижә үүрөндиниз Епафрастан, бизим севгили кафадарымыздан, ангысы Иисус Христорун инанч изметкеридир сизин хатырыныз ичин.

⁸О сөледи бизә сизин севгиниз ичин, ани Айоз Духтан.

Павлинин дуасы колослулар ичин

⁹Онуштан биз озамандан, ачан буну ишиттик, дургунмээрыз сизин ичин дуа етмәә хем йалвармаа, ки ии биләсиниз Аллахын истедиини бүтүн аарифликлән хем бир духча аннамаклан.

¹⁰Дуа едериз, ани йашаманыз Саабийә йакышсын да хербир иш үзерә бееңдирәсиниз кендинизи Она, хертүрлү иликләрлән мейва гетирәсиниз хем илерлейәсиниз Ону танымакта,

¹¹каавиленәсиниз хертүрлү куветлән Онун метин кудрединә гөрә, ки хепсинә севинчлән дайанасыныз хем сабурлу оласыныз,

¹²шүкүр едерәк Аллах Бобайа, Ангысы колайлык верди бизә, пай алалым онда, не саклады айоз халкы ичин айдынныкта.

¹³О куртарды бизи караннын заабитлииндән да гечирди Кенди севгили Оолунун падишахлыына,

¹⁴Ангысы куртарды бизи /Кенди каныннан/ да баашлады гүнахларымызы.

*Кимдир Христос
хем недир Онун иши*

¹⁵Одур гөрүнмейән Аллахын гөрүнмеси, илк дуулмуш. О үс-түндүр хепси йарадыланнардан.

¹⁶Зерä Онун аражылыныннан йарадылды хепси, не гөктä хем не ердä вар, хепси, не гөрүнер хем не гөрүнмеер, заплыклар, чорбайылыклар, кулланыжылар хем заабит еденнär. Хепси Ондан хем Онун ичин йарадылы.

¹⁷О өнжä хепсиндän, хем хепси Ондан тутунär.

¹⁸Одур гүүденин, клисенин Башы. Одур – клисеи башлайан, өлүлөрдän илкинкиси, ки хербир иштä илк ери алсын.

¹⁹Зерä Аллах кайылды, бүтүн таманны Онда булунсун,

²⁰да услулук еденерäk Онун каныннан, ани ставрозда акыдылды, Онун аражылыныннан барыштырсын Кендиннän хепсини, не гөктä хем не ердä.

²¹Сиз вакыдын бириндä йабанжыйдыңыз хем душмандыңыз Аллаха кенди фикириниздä, зерä көтүлүк йапардыңыз. Ама О шинди сизи дä барыштырды,

²²зерä Христос гүүдейжесинä өлдү, ки гетирсин сизи Аллахын өнүнä айоз, кусурсуз хем кабаатсыз.

²³Бу олур, еер сиз темелленмиш хем салланмадык инанда дурусайдыңыз да йыракланмарсайдыңыз умуттан, ани гелер Ии Хабердän. Сиз ишитгиниз бу Ии Хабери, ангысы насаат олунду хепси инсаннара гөк алтында. Бän, Павли, бу Ии Хаберин изметкерийим.

Павлинин измети инанжылары

²⁴Шинди, зетленерäk сизин ичин, бän севинерим. Чүнкү кенди тенимдä таманнээрим, не Христозун зетлериндän калды чекил-

медик Онун гүүдеси ичин, ангысы – клисä.

²⁵Бän клисенин изметкери олдум Аллахын сырасына гөрä. Бу измет бана верилди сизин хатырыңыз ичин, ки насаат едейим херердä Аллахын сөзүнү,

²⁶о саклы курулмушу, ани ачылмамыш калды евел вакытларда хем сенселелердä, ама шинди ачылды Онун айоз халкына.

²⁷Аллах истеди гөстерсин оннара, некадар шанны хем зенгиндир миллетлär арасында бу саклы курулмуш. О – Христостур, метинник умуду, ани сиздä булунär.

²⁸Биз Христозу хаберлеериз, акыл верерäk херкезинä хем үүредерäk херкезини хертүрлү аарифликлän, ки чыкаралым Аллахын өнүнä херкезини таман Иисус Христозда.

²⁹Тä бунун ичин бän савашып ишлеерим, чалышарак Онун куединнän, ани бендä.

2 Истеерим, ки билäсиниз, некадар чок чалышээрим сизин ичин, лаодикийалылар ичин хем хепси оннар ичин, ким гөрмеди беним үзүмү.

²Истеерим, ани оннарын үрек-лери хошлансын хем севгийлän бирлешсиннär, ки таман билимин бүтүн зенгиниини еденсиннär да танысыннар Аллахын саклы курулмушуну, ани Христостур,

³Ангысында саклы бүтүн аарифлиин хем билимин хазнасы.

⁴Буну сөлеерим, ки биркимсей сизи йанылтмасын кулаа назландыран лафларлан.

⁵Зерä, макар ки гүүдейжесинä булунмээрим аранызда, духча

сизиннәним. Гөрүп некадар тер-типлийсиниз хем некадар каави инанэрсыңыз Иисус Хриостоа, бән чок севинерим.

Хакына кесиклик

⁶ Онуштан, нижә каблеттиниз Сааби Иисус Хриостоу, өлә дә Онда йашайын.

⁷ Көклешин хем темелленин Онда, каавилешин инанда, нижә үүрендиниз, херзаман шүкүр едерәк Аллаха.

⁸ Бакын, кардашлар, ки бир-кимсей сизи есир алмасын фило-софлуклан, бошуна алдангач лаф-ларлан, инсанын адетлеринә гөрә, бу дүннейин башланкы үүрет-меклеринә гөрә, ама диил Хри-остоа гөрә.

⁹ Зерә Онда гүүдейжесинә бу-лунэр Аллахын бүтүн таманныы.

¹⁰ Одур, Ким хербир кулланы-жылыын хем заабитлиин Башы, Онда сиз дә таман олдуруз.

¹¹ Ондан кесикли олдуруз диил бир ел кесиклииннән, ама сойуна-рак тенжә табеетлериниздән кесикликлән, ани Христос йапты,

¹² Оунуннан гөмүлүп ваатизлик-тә, хеп Оунуннан дирилдиниз инан-нан Аллахын кувединә, Ангысы Ону өлүдән дирилтти.

¹³ Сиз өлүйдүнүз, зерә гүнах йапардыңыз хем гүүдейжесинә диилдиниз кесикли. Ама Аллах сизә йашамак Хриостоулан верди. Зерә О баашлады хепси бизим гүнахларымызы.

¹⁴ О бизим борч йазымызы сил-ди, ани сыраларыннан бизә кар-шыйды да кабаатлы чыкарарды. Ону арадан алып, ставроза какты.

¹⁵ Гөктеки кулланыжыларыын хем заабитлерин силәхларыны алды, ставрозлан гездирип оннары ен-семәк парадында, херкезин гөзү өнүндә утандырды.

*Алданмайын
йанныш үүретмеклерә*

¹⁶ Онуштан кимсей сизи имәк ичин, ичмәк ичин, бир йорту ичин, ени ай ичин еки жүмертеси ичин кабаатландырмасын.

¹⁷ Буннар геләр вақыдын гөлге-сидир, ама асылык Хриостоа.

¹⁸ Кимсей баашышынызы кап-масын, истейерәк, оласыңыз мүн-нүз хем верили ангиллерә. Бөлә бир адам карышэр оннара, не кен-ди гөрмеди, бошуна кабарэр кен-ди тенин фикириннән

¹⁹ да тутунмээр Баштан, Кимдән бүтүн гүүдә еклери хем баалан-тылары йардымыннан бесленер хем бирлештирилер, да баша-рэр, бүүйерәк Аллахын йарды-мыннан.

²⁰ Еер сиз, өлерәк Хриостоулан билә, дүннейин башланкы үүрет-меклериндән куртулдусайдыңыз, озаман нечин сиз, сансын дүнне-дә йашайаннар, бу сыралары ту-тэрсыңыз:

²¹ «Димә», «датма», «докунма».

²² Хепси бу сыралар верилди о ишләр ичин, ани кулланылдыкча йок олэр. Буннар – инсан емирле-ри хем адам үүретмеклери.

²³ Бу сыралар йапынар аллах-чылыклан, тутаклыклан хем гүү-дейжә зетленмәклән аариф гө-рүнүр, ама тенин истедиклерини дургутмак ичин оннарын фйада-сы йок.

Христозда ени йашамак

3 Өлә ки, чүнкү дирилдиниз Христозлан билә, верилин гөктеки ишлерә, нередә Христос Аллахын саа тарафында отурәр.

² Дүшүнүн гөктеки ишләр ичин, ама диил ердеки ишләр ичин.

³ Зерә сиз өлдүнүз, йашаманыз Христозлан саклы Аллахта.

⁴ Ачан Христос, сизин йашаманыз, гөстерилежек, озаман сиз дә метинниктә Оунуннан барабар гөрүнеженез.

⁵ Онуштан өлдүрүн, не вар сиздә ердән: ороспулуу, диилпаклыы, дүшкүннүү, көтү хавезлии хем тамахлыы, ани хеп өлә, нижә дә баш иилтмәк идоллара.

⁶ Буннарын бетеринә Аллахын үфкеси гелер сесләмейән инсаннарын үстүнә.

⁷ Вақыдын бириндә сиз дә бу йолларда гездиниз, ачан о инсаннарын арасында йашардыныз.

⁸ Ама шинди хепсиндән бракылы: үфкедән, кызгынныктан, көтү неетдән. Көтү лафлар, айып сөзләр чыкмасын аазыныздан.

⁹ Бири-биринизә йалан сөләмейин, зерә сойундунуз ески адамдан көтү йаптыкларыннан билә,

¹⁰ да гииндиниз ени адамы, ангысы таазеленер, өлә ки ии танысын Аллахы, Йарадыжысыны, да Она бензесин.

¹¹ Бурада йоктур айырмак урум, иудей, кесикли, кесиксиз, варвар, скиф, чырак хем сербест арасында. Христос – хепсидир хем хепсиндә.

¹² Онуштан гиинин, нижә Аллахын сечилмишлери, айоз хем севгили, ажыйанныы, иилии, йавашлыы, йалпаклыы, сабурлуу.

¹³ Бири-биринизә дайанын, еер биркимсей күстүйсә башкасына, сиз дә бири-биринизи афедин, нижә Сааби сизи афетти.

¹⁴ Хепсинин үстүнә гиинин севгийи, ангысы бир синжирдир, не тутар хепсини бирлик ичиндә.

¹⁵ Христозун услулуу чорбажылык етсин сизин үреклериниздә. Бу услулаа сиз чаарылмышсыныз, нижә бир гүүденин ектери. Шүкүр олун.

¹⁶ Христозун Сөзү сиздә ерлешсин ташкынныктан. Үүредин хем акыл верин бири-биринизә псалмаларлан, метинник лафларыннан хем духча түркүләрлән, шүкүрлүклән метедерәк Саабийи үректән.

¹⁷ Не дә йапарсаныз – лафланмы, ишлән ми – хепсини Сааби Иисусун адына йапын, да шүкүрлүк гетирин Аллах Бобайа Иисусун йаптыклары ичин.

Айлә хем иш баалантылары

¹⁸ Сиз, карылар, он верин кожаларыныза, нижә Саабийә йакышәр.

¹⁹ Сиз, кожалар, севин карыларынызы да оннарлан серт олмайын.

²⁰ Сиз, ушаклар, аналарынызы-бобаларынызы сеслейин хербир иш үзерә, зерә буну Сааби беенер.

²¹ Сиз, бобалар, дебештирмейин ушаклары, ки умуду кайбетмесиннәр.

²² Сиз, чыраклар, ердеки чорбажыларынызы хербир иш үзерә сеслейин да измет един диил саде оннарын гөзлери онүндә, кендинизи беендирәсиниз, ама пак үректән, Саабидән коркарак.

²³ Не дә йапарсаныз, йапын бүтүн үректән, нижә Саабийә, ама диил нижә инсана.

²⁴Унутмайын, ани Саабидән мирас алажэныз баашыш гиби, зерә измет едерсиниз Сааби Христоза.

²⁵Ама ким доору ишләмейежек, кенди ишинә гөрә кабледежек, зерә Христозда хич йок үзүнә бакмак.

4 Сиз, чорбажылар, верин не дүшер чыраклара, да хепсини биртүрлү сайын, билерәк, ани сизин дә вар Чорбажыныз гөктә.

Хертүрлү насаатлар

²Херзаман верилин дуайа. Дуа едәркән, кушку олун хем шүкүр един.

³Дуа един бизим ичин дә, ки Аллах ачсын бизә бир капу насаат ичин, ки хаберлейелим Христозун саклылыыны, ангысы ичин капана дүштүм,

⁴ки буну ачык билдирәбилейим, да, нижә дүшер, лафедейим.

⁵Клиседән дышанда оланнарлан гөтүрүн кендинизи аарифликлән, вакыды паайа койуп.

⁶Сизин лафыныз херзаман хайырлы олсун, тузланмыш, ки биләсиниз, нижә дүшер херкезинә жувап етмәй.

Битки селәмнәр

⁷Сизә, беним ичин хепсини сөлейежек Тихик, бизим севгили кардаш хем инанч йардымжы, хем кафадар Саабинин изметиндә,

⁸ангысыны сизә маасуз йолладым, ки аннасын халынызы да үреклендирсин сизи.

⁹Онуннан билә йолладым Онисими дә, ангысы инанч хем севги-

ли кардаштыр сизин араныздан. Оннар сөлейежекләр сизә хепсини, не бурада олэр.

¹⁰Селәм йоллээр сизә Аристарх, ани капалы бенимнән барабар, хем Марк, Варнаванын тейзә оолу, ангысы ичин сиз сымарламак алдыныз, ки гелдийнән кабледәсиниз ону,

¹¹хеп өлә Иисус, ангысына денер Иуст. Кесикли оланнардан йалныз буннар ишлеерләр бенимнән билә Аллахын Падишахлыы ичин. Оннар үрееси сериннеттилар.

¹²Селәм йоллээр сизә Епафрас, Иисус Христозун чыраа, ани сиздән. О херзаман чалышкан сизин ичин дуада, ки оласыныз таман хем каави инанда, таныйарак хепсини, не истеер Аллах.

¹³Шаатлык едерим онун ичин, ани о чок чалышкан сизин ичин хем оннар ичин, ким Лаодикийа хем Иерапол касабаларында булунэр.

¹⁴Селәм йоллээр сизә Лука, севгили дофтор, хем Димас.

¹⁵Селәмнейин кардашлары Лаодикийа касабасындан, хем Нимфайы хем клисейи, ани бу карынын евиндә топланэр.

¹⁶Бу кийат аранызда окулдуктан сора, бакын да верин, Лаодикийа клисесинә окусуннар. Сиз дә окуйун кийады, ани Лаодикийадан гележек.

¹⁷Сөлейин Архипә бөлә: «Бак да таманна изметчилии, ани каблеттин Саабидән».

¹⁸Бән, Павли, йазэрым бу селәми кенди елимнән. Унутмайын беним синжирлерими. Сизиннән ииверги олсун. /Амин./

ПАВЛИНИН ИЛК КИЙАДЫ САЛОНИКЛИЛЕРӘ

Селәм

1 Бән, Павли, Силуан хем Тимофей селәм йоллээрыз Салоник клисесинә, ангысы Аллах Бобанын хем Сааби Иисус Христозун. Ииверги хем услулук сизә /бизим Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христоздан/.

Хакына инан

²Херзаман шүкүр едериз Аллаха хепсиниз ичин да анэрыз сизи бизим дуаларымызда.

³Дайма анэрыз бизим Аллах Бобанын өнүндә, несой инаннан ишлеерсиниз, несой севгийлән савашэрсыныз, да некадар дайанэрсыныз, умуду койарак бизим Сааби Иисус Хриостоа.

⁴Аллахтан севилмиш кардашлар, билериз, несой сечилдиниз.

⁵Зерә Ии Хабери гетирмедик сизә салт лафлан, ама куветлән, Айоз Духлан хем чок каави инаннан, нижә билерсиниз, несой гөтүрдүк кендимизи сизин хатырыныз ичин, ачан сиздөйдик.

⁶Сиз бизә хем Саабийә бензәр олдуруз, кабледип Аллахын сөзүнү чок зеег ичиндә, севинмеликлән, ани гелер Айоз Духтан.

⁷Өлә ки, өрнек олдуруз хепси инанжылара Македонийада хем Ахайада.

⁸Зерә сиздән даалды Саабинин сөзү. Хабер етишти сизин Аллаха инаныныз ичин, диил саде Македонийа хем Ахайа ерлеринә, ама херери, өлә ки йок ләазымнык сизин ичин бишей сөлейелим.

⁹Зерә оннар кендилери сөлеерләр, несой каблеттини бизи, ачан гелдик, да нижә идоллардан Аллаха дөндүнүз, ки хакына хем дистри Аллаха измет едәсиниз,

¹⁰да беклейәсиниз гөктән Онун Оолуну, Ангысыны О дирилтти өлүмдән, Иисусу, Ангысы куртарэр бизи Аллахын гелән үфкесиндән.

*Павлинин изметчилиши
Салониктә*

2 Сиз кендиниз билерсиниз, кардашлар, ани бизим гелемиз сизә олмады наафилә.

²Ачан таа илери зееглендик хем гүжндирилмиш олдук, нижә билерсиниз, Филип касабасында, Аллахымыз бизи гиргиннетти, ки насаат еделим сизә Аллахын Ии Хаберини, бакмайарак чок каршылаа инсандан.

³Зерә ачан чаардык сизи инана, биздә йокту йалан еки диилпак неетләр, йада шалвирлик.

⁴Ама чүнкү Аллах сайды бизи уйгун, ки инандырсын бизә Ии Хабери, бакэрыз, өлә лафеделим, ки беендирелим кендимизи диил

инсана, ама Аллаха, ани адамын үреени денеер.

⁵Нижә ии билерсиниз, бир сыра билә сизә сөләмедик йалтыклы лафлар, не дә пердә чектик, ки саклайалым тамахлыы. Аллах бизә шаат.

⁶Инсаннардан метинник аарамадык, не сиздән, не дә башкасындан.

⁷Биз, Христозун апостоллары, варды насыл аарлык койалым сизин үстүнүзә. Ама биз кендимизи йалпак гөтүрдүк сизиннән, нижә бир ана кенди ушакларыны дойуран.

⁸Зерә биз сизә өлә үректән бааландык, ани кайыл олдук пайетмаә сизиннән диил саде Ии Хабери Аллах ичин, ама бизим кенди жаннарымызы да, зерә окадар пек севдик сизи.

⁹Сиз аклыныза гетирин, кардашлар, бизим аар ишимизи хем савашмамызы, нижә гежә-гүндүз ишледик, ки сиздән кимсейә аарлык йапмайалым, да насаат еттик сизә Ии Хабери Аллах ичин.

¹⁰Сиз дири шаатларсыныз, хеп өлә Аллах да, некадар айоз, доору хем лекесиз гөтүрдүк кендимизи сизин, инанжыларын, өнүндә.

¹¹Нижә билерсиниз, херкезинизлән олдук, нижә бир боба кенди ушакларыннан, сизи гиргиннеттик, иилендирдик

¹²хем өзендирдик, ки гөтүрәсиниз кендинизи йакышыклы Аллаха, Ангысы чаарды сизи Кенди падишахлыына хем Кенди метинниinä.

¹³Онуштан биз херзаман шүкүр едериз Аллаха, ки кабледип Аллахын сөзүнү, ани ишитгиниз биздән, каблетгиниз диил нижә адам

сөзүнү, ама нижә Аллахын сөзүнү, нижә дә хакына вар хем ангысы сиздә, инанжыларда, ишлеер.

¹⁴Зерә сиз, кардашлар, олдуруз бензәр Аллахын клиселеринә Иудейада, ангылары Иисус Христоза баалы, зерә сиз дә чектиниз кенди ватандашларыныздан, не оннар чектиләр иудейлердән,

¹⁵ани өлдүрдүләр Сааби Иисусу хем Аллахын пророкларыны, бизи дә кооладылар. Аллахы гүжөндирерләр хем хепси инсана каршы дурэрлар,

¹⁶зерә көстек койэрлар бизә, насаат еделим башка миллетлерә, куртулсуннар дейни. Бунуннан дайма долдурэрлар

Павлинин гелмеси ойаланэр

¹⁷Кардашлар, биз айырылдык сиздән бир вақыда үзлән, ама диил үреклән. Онуштан окадар таа бүүк хавезлән чалыштык гөрелим сизин үзүнүзү.

¹⁸Хакына, ани истедик сизә гелмаә. Бән, Павли, бир-ики сыра истедим гелейим, ама шейтан бизә көстек койду.

¹⁹Зерә ким бизим умудумуз еки севинмемиз, ким о фенец, нейлән биз үүнежез Саабимизин Иисус Христозун каршысында Онун гелмесиндә? Диил ми сиз?

²⁰Доору, ани сизсиниз – оннар, киминнән биз үүнериз хем севи-нериз.

3 Онуштан, шиндән сора дайанамайарак, биз кайыл олдук йалныз калалым Афина касабасында,

² да йолладык Тимофейи, бизим кардашы хем кафадары Аллах

ичин, ки Христозун Ии Хаберини насаат етсин да каавилесин хем гиргиннетсин сизи инанда,

³ки кимсей сарсаланмасын бу зееглердä. Зерä сиз кендиниз билерсиниз, ани бизим öлä кысметимиз.

⁴Биз ачан сиздейдик, öнжä сөледик, ани зеег чекежез, öлä дä разгелди, нижä билерсиниз.

⁵Онуштан бän зеедä дайанамайарак, йолладым Тимофейи, ки аннайым сизин инаныңыз ичин. Коркардым, ани биртүрлү сизи денейижи* алдатмасын, да бизим ишимиз бошуна калмасын.

Гөзäl хабер Салониктän

⁶Ама шинди, ачан сиздän гелди Тимофей да гетирди бизä ии хабер сизин инаныңыз ичин хем севгиниз ичин, хем ани сиз бизи херзаман ии лафлан анэрысыз да истеерсиниз гөрмäа бизи, нижä дä биз сизи,

⁷бизим кахырымызда хем зорлуумузда иилендик сизиннän, кардашлар, сизин инаныңыз ичин.

⁸Зерä биз сефа йашээрыз, ачан сиз Саабидä каави дурэрысыз.

⁹Несой шүкүрлүк вар нижä гетирелим Аллаха сизин ичин, бүүк севинмäk ичин, ани каблеттик сиздän бизим Аллахын öнүндä.

¹⁰Гежä-гүндүз бүтүн үректän дуа едериз, ки гөрелим сизин үзүнүзү да долдуралым, не етишмеер сизин инанда.

¹¹Кенди бизим Аллах Боба хем Саабимиз Иисус Христос доорутсун бизим йолумузу сизä.

¹²Сааби зееделесин хем таштырсын севгинизи бири-биринизä хем хепсинä, нижä дä биз сизи севериз,

¹³ки каавилесин үреклеринизи, айозлукта оласыңыз кабаатсыз бизим Аллах Бобанын öнүндä бизим Сааби Иисусун гелмесиндä хепси айоз халкыннан. /Амин./

Беендирин кендинизи Аллага

4 Биткидä, кардашлар, истеериз хем йалварэрыз сизä Иисус Христозун адыннан, нижä каблеттиниз биздän, ташыйын хем беендирин кендинизи Аллага, нижä дүшер, нижä дä йапэрысыз, бунда таа илерлейиниз.

²Зерä сиз билерсиниз, не сымарламактар вердик сизä Сааби Иисустан.

³Чүнкү Аллахын истедии будур: айоз оласыңыз хем запедäсиниз кендинизи ороспулуктан.

⁴Херкезиниз билсин корумаа кенди гүүдесини айозлукта хем сайгылыкта,

⁵ама диил дүшкүн истемеклердä тайфänнар гиби, ани Аллахы билмеерлär.

⁶Бу үзерä кимсей, сырайы басып, кардашыны гүжэндирмесин, зерä Сааби хепси бу гүнахлар ичин жезалээр, нижä биз баштан сизä сөледик хем аннаттык.

⁷Чүнкү Аллах чаармады бизи диилпаклаа, ама чаарды айозлаа.

⁸Онуштан, ким паайа коймээр бу сырайы, паасызландырэр диил инсаны, ама Аллахы, Ангысы верди бизä Айоз Духу.

* 3:5 Денейижи – шейтан.

⁹Кардаш севгили ичин хич йок зорум йазмаа сизä, зерä сиз кендиниз Аллахтан үүредилмиш олдунуз севмää бири-биринизи.

¹⁰Аслы, ани северсиниз хепси кардашлары, ким булунэр Македонийада, ама сизä йалварэрыз, кардашлар, бу үзерä таа илерлейин.

¹¹Чальшын услулукта йашамаа, кенди ишинизä бакмаа хем кенди еллеринизлән ишлемää, нижä биз сизä сымарладык,

¹²ки гөтүрасиниз кендинизи йакышыклы дышанкыларын өнүндä да, кимсейä зорунуз олмасын.

Иисусун икинжси гелмеси

¹³Кардашлар, истäмеерим сизи билмезликтä бракмаа өлүләр* ичин, ки кахырланмайасыныз, нижä калан умутсуз инсаннар.

¹⁴Еер биз инанарсак, ани Иисус өлдү да дирилди, хеп өлä инаналым, ани Аллах Иисуслан геери гетирежек оннары, ким Иисуса инанарак өлдү.

¹⁵Зерä буну сизä Саабинин сөзүннән сөлеериз, ани биз, дириләр, еер йашамакта каларсак Саабинин гелмесиндä, өлүлерин өнүнү гечмейежез.

¹⁶Зерä Сааби Кенди гөктән инежек, сеседерäk бир архангил сесиннән хем Аллахын борусуннан, да оннар, ким өлдү Христоза инанарак, илкин калкажэклар.

¹⁷Сора биз, дири оланнар, еер йашамакта каларсак о вакытта, оннарлан билä алынажэз Саабийи каршыламаа гөкүн алтында да бу-

түрлү Онуннан хожма бирердä олажэз.

¹⁸Өлä ки, бу лафларлан үреклендирин бири-биринизи.

5 Кардашлар, бу олушлар ичин йок зорлук йазмаа сизä, не вакыт хем не гүннердä олажэк,

²зерä кендиниз ии билерсиниз, ани Саабинин гүнү гележек, нижä бир хырсыз гежä гелер.

³Озаман, ачан дейежекләр «услулук хем коркусузлук», озаман ап-ансыздан бела үстлеринä гележек, нижä карынын дуумак санжылары, да куртуламайажэклар.

⁴Ама сиз, кардашлар, диилсиниз караннькта, ки о гүн тутсун сизи хырсыз гиби.

⁵Зерä сиз хепсиниз айдыннык ооллары, гүндүз ооллары, диилиз не гежä, не дä каранньк ушаклары.

⁶Онуштан уйумайалым, нижä каланы, ама айык хем уйанык оалалым.

⁷Чүнкү уйуйаннар гежä уйуйэрлар, ичкижиләр дä гежä сарфош олэрлар.

⁸Ама биз гүндүз ооллары, онуштан лäазым айык оалалым, гүүсүмүзä инан хем севги зирхини гиийелим, башымыза куртулмак умут башлыныны такалым.

⁹Чүнкү Аллах бизи үфкеси ичин айырмады, ама куртулмак еденелим бизим Сааби Иисус Христос адындан,

¹⁰Ангысы өлдү бизим ичин, ки биз уйаныкыз мы, уйуйэрыз мы, йашайалым Онуннан билä.

* 4:13 Өлүләр – урумжа «уйумуш оланнар». Хеп бу лаф гечär 14-жү хем 15-жи сырларда да.

11 Онуштан бири-биринизи үреклендирин хем духча каавилейин, нижә дә йапэрсыныз.

*Битки насаатлар
хем селәмнәр*

12 Йалварэрыз сизә, кардашлар, хатырлайын сиздеки ишчилери, ани сизи кулланэрлар Саабинин йолунда хем акыл верерләр.

13 Оннара ен бүүк сайгы хем севги гөстерин оннарын иши ичин. Бири-биринизлән барышмакта йашайын.

14 Сизә йалварэрыз, кардашлар, акыл верин касаветсизлерә, үреклендирин коркаклары, йуфкалары аркалайын, хепсиннән сабурлу олун.

15 Бакын, ки кимсей көтүлүк ичин көтүлүк чевирмесин, ама чалышын херзаман иилик йапмаа бири-биринизә хем херкезинә.

16 Херзаман севинин.

17 Дайма дуа един.

18 Хербир халда шүкүр един, зерә өләдир сизин ичин Аллахын истедии Иисус Христовда.

19 Айоз Духу сүүндүрмейин.

20 Пророклуу паасызландырмайын.

21 Хепсини денейин, не ии, ондан тутунун.

22 Йыракланын хертүрлү көтүлүктән.

23 Услугук верән Аллах бүтүннә сизи айозласын. Сизин духунуз, жаныныз хем гүүдениз бүтүннә кедерсиз корунсун бизим Сааби Иисус Христовун гелмесиндә.

24 Сизи чааран Аллах инанчтыр, О буннары йапар.

25 Кардашлар! Дуа един бизим ичин.

26 Селәмнейин хепси кардашлары айоз өпүшлән.

27 Саабинин адыннан сымарлээрым, окуйун бу кийады хепси /айоз/ кардашлара.

28 Ииверги олсун сизиннән бизим Сааби Иисус Христовдан. /Амин./

ПАВЛИНИН ИКИНЖИ КИЙАДЫ САЛОНИКЛИЛЕРӘ

Селәм

1 Бән, Павли, Силуан хем Тимофей селәм йоллээрыз Салоник клисесинә, ангысы Аллах Бобанын хем бизим Сааби Иисус Христозун.

²Иверги сизә хем услулук бизим Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христоздан.

Гелән даава

³Херзаман доорулаа гөрә борчлуйуз шүкүр еделим Аллахы сизин ичин, кардашлар, зерә инаныныз пек бүүйер хем севгиниз бирибиринизә зееделенер.

⁴Өлә ки, биз кендимиз үүнериз сизиннән Аллахын клиселериндә, сизин дайанманын хем инанын хем хепси кооламактарда хем зеедлердә, ани сиз гечирерсиниз.

⁵Хепси буннар ачык гөстерер Аллахын доору даавасыны, ки сиз уйгун сайыласыныз Аллахын Падишахлыгы ичин, нечин шинди зеедленерсиниз.

⁶Зерә доорудур Аллахы гөрә, ки зеедлейенерә чевирсин зеед,

⁷ама сизә, зеед чекеннерә, раатлык бизимнән билә Сааби Иисусун гелмесиндә гөктән, каави ангиллериннән барабар,

⁸алифли атештә. О жезалайажэк оннары, ким танымээр Аллахы хем сесләмеер Ии Хабери

бизим Сааби Иисус /Христос/ ичин.

⁹Оннар жезаланажэк дивеч өлүмнән, Саабинин үзүндән хем Онун йалабыклы кудретлииндән йыракланылы,

¹⁰о гүнү, ачан О гележек, ки метинненсин айоз халкындан хем шашмайа койсун хепси инанжылары. Зерә сиз бизим шаатлыгымызы инандыныз.

¹¹Тә бунун ичин херзаман дуа едериз сизин ичин, ки бизим Аллах сизи уйгун йапсын чаармасына да кувединнән таманнасын хербир ии неегинизи иилик йапмаа хем хербир иши, не инаннан йапэрысыныз.

¹²Өлә ки метинненсин бизим Сааби Иисус /Христозун/ ады сиздә, сиз дә Онда, бизим Аллахын хем Сааби Иисус Христозун иивергисиннән.

Законсуз адам

2 Бизим Сааби Иисус Христозун гелмеси ичин хем бизим Она топланмамыз ичин лафеделим. Йалварэрыз сизә, кардашлар,

²чабук шүпейя дүшмейин хем үркмейин не бир духтан, не бир лафтан, не дә сансын биздән йолланмыш бир кийаттан, санарак, ани Христозун гүнү гелди.

³Кимсей сизи биртүрлү алдатмасын. Зерә о гүн гелмейежек илкин

олмайынжа инандан атылмак хем ачылмайынжа законсуз адам, ангысынын сону – кайыплык.

⁴О каршы дуражэк хем кендини үүсеклендирежек хепсиндән таа чок, нейя денер аллах еки нейя баш иилдилер, өлә ки Аллахын Айоз бинасында отуражэк, сансын о Аллах, да кендини Аллахын ериня койажэк.

⁵Тутмээрсыныз мы аклынызда, ачан таа сиздейдим, бән буннары сөледим.

⁶Билерсиниз, не шинди дургу-дэр ону, ки ачылсын кенди вакында.

⁷Зеря законсузлуун саклы куведи шинди дэ ишлеер, салт о вақыдадан, ачан О, Ким шинди ону дургудэр, орталыктан алынажэк.

⁸Озаман законсуз олан ачылажэк, ангысыны Сааби Иисус өлдүрежек Кенди аазындан солууннан да телеф едежек Кенди гелмесинин пейдаланмасында.

⁹Законсуз оланын гелмеси шейтанын ишиндән олажэк, ангысы файдалээр хертүрлү кудретли йаптыклары, алдадыжы нышаннары хем шашмаклы ишлери,

¹⁰хем хертүрлү көтү шалвирлии, ки кайыплык йолунда оланнары алдатсын. Оннар кайбележекляр, зеря истамеерляр севмаа аслылыгы, куртулсуннар дейни.

¹¹Онуштан Аллах оннара бир алдадыжы кувет йоллээр, ки инансыннар йаланы,

¹²ки даава кесилсин хепсиня, ким инанмээр аслылыгы, ама майыл олэр йалана.

Олун каави!

¹³Биз лаязым херзаман шүкүр еделим Аллаха сизин ичин, севгили кардашлар, ани Аллах сечти сизи, ки илк куртуланнар оласыныз Духун айозламасыннан хем инаннан аслылаа.

¹⁴Бунун ичин О чаарды сизи Ии Хаберлән, ангысыны насаат еттик, ки еденябиласиниз Сааби Иисус Христозун метинниини.

¹⁵Онуштан, кардашлар, каави олун хем тутун үүретмеклери, не үүрендиниз лафлан йада биздән йолланмыш кийатлан.

¹⁶Кендиси бизим Сааби Иисус Христос хем бизим Аллах Бобамыз, ани севди бизи да иивергиннән дивеч гиргинник хем каави умут верди,

¹⁷ко сизи үреклендирсин хем каавилесин хербир ии ишлән хем лафлан.

Дуа един бизим ичин

3 Биткидä, кардашлар, дуа един бизим ичин, ки Аллахын сөзү чабук даалсын хем метинненсин, нижя дэ сиздä,

²да куртулалым есапсыз хем көтү адамнардан, зеря хепсиндä инан йок.

³Инанчтыр Сааби, Ангысы каавилежек сизи хем көтү оландан коруйажэк.

⁴Биз умут койэрыз Саабийя сизин ичин, ани сиз таманнээрсыныз хем таманнайжэныз ону, не биз сизä сымарлээрыз.

⁵Сааби доорутсун сизин үреклеринизи Аллахын севгисиня хем Христозун даянмасына.

⁶Иисус Христозун адыннан сымарлээрыз сизä, кардашлар, йыракланасыныз хербир кардаштан, ани хайлазлыкта йашээр, диил о үүретмеклерä гөрä, ани биздән каблеттиниз.

⁷Сиз кендиниз билерсиниз, не-сой лääзым бензейäсиниз бизä, зера биз сиздä диилдик хайлазлыкта.

⁸Кимсейин екмеени жабадан имедик, ама ишледик хем саваштык, чалышарак гежä-гүндүз, ки аарлык йапмайалым сизä.

⁹Диил, ани йок доорулуумуз аарлык йапмаа, ама кендимизи вердик сизä өрнек, ки бизä бензейäсиниз.

¹⁰Ачан биз таа сиздä булунардьк, сизä буну сымарладык: ким истäмеер ишлесин, о дүшмеер исин дä.

¹¹Биз ишидериз, ани кимилери сиздән хайлазлыкта йашээр, хич иш йапмээр, ама хербир ишä карышэрлар.

¹²Бөлелеринä сымарлээрыз хем насаат верериз бизим Сааби Иисус

Христозун адыннан, ани оннар услулукта ишлесиннär да кенди екмеени исиннär.

¹³Ама сиз, кардашлар, йорулмайын иилик йапмаа.

¹⁴Еер биркимсей сеслämärсейди бизим лафларымызы бу кийаттан, ону нышаннайын да онуннан баалантыныз олмасын, ки утандырылсын.

¹⁵Салт саймайын ону нижä бир душманы, ама акыл верин нижä бир кардаша.

Сон селämnär

¹⁶Кенди услулук верән Сааби баашласын сизä услулук херзаман хем хербир иш үзерä! Сааби сизиннән хепсинизлән олсун.

¹⁷Бән, Павли, бу селäми йазэрым кенди елимнән. Бу беним нышаным хепси кийатларымда. Бән бөлä йазэрым.

¹⁸Бизим Сааби Иисус Христоздан ииверги олсун хепсинизлән. /Амин./

ПАВЛИНИН ИЛК КИЙАДЫ ТИМОФЕЙÄ

Селәм

1 Бән, Павли, Иисус Христозун апостолу, сыраланмыш бизим Куртарыҗы Аллахтан хем Сааби Иисус Христоздан, Ангысында бизим умудумуз,

2 селәм йоллээрым Тимофейä, беним хақына ушаама инанда: ииверги, аҗыйаннык, услулук Аллах Бобадан хем Христос Иисус-тан, бизим Саабидән.

Корун йанньш үүретмеклердән

3 Ниҗä Македонийага гидәркән йалвардым сана, ләäзым каласын Ефес касабасында, ки сымарлайасын бир бойуна, үүретмесиннәр башка түрлү

4 да верилмесиннәр масаллара хем сенселä лафларына, ангысынын йок биткиси. Буннар таа чок чекиш де-бештирер, некадар Аллахын сыра-сыны дүзер, ани инандан гелер.

5 Бу сымарламанын кези* – севги бир пак үректән, темиз нееттән хем диил икиүзлү инандан.

6 Кимиси сапты буннардан да бошуна лафлара дакындылар.

7 Истеерләр Закон үүредижилери олсуннар, ама аннамээрлар не кенди лафларыны, не о ишлери, неләр ичин кыйышмаклан лафедерләр.

8 Биз билериз, ани Закон ии, еер доору файдаланырсайды.

9 Зерä билериз, ани Закон диил курулу доору оланнар ичин, ама законсузлар ичин хем баш иилтмейеннәр ичин, аллахсызлар ичин хем гүнахкерләр ичин, оннар ичин, ани диил айоз хем паага коймээрлар ону, не айоз, ана-бобаларыны дүүйеннәр хем адам өлдүреннәр ичин,

10 ороспулук еденнәр ичин, гомосексуалистләр ичин, чырак җамбазлары ичин, йаланҗылар ичин, емини тутмайаннар ичин хем башка хепси ичин, не каршы дурэр саа үүренмейä,

11 метин Аллахын шанны Ии Хаберинä гөрä, ани бана инандырылды.

Аллахын аҗыйанныы

12 Шүкүр едерим Иисус Христоза, бизим Саабийä, Ангысы бени каавилетти, зерä О сайды бени инанч да алды изметинä,

13 макар ки бән онҗä бир көтүлейиҗи, коолайыҗы хем зулумдум. Ама О аҗыды бени, зерä йапардым буннары билгисизликтән хем инансызлыктан.

14 Ама бизим Саабинин хайыры бана бол-бол верилди инаннан хем севгийлән билä, ани вар Иисус Христозда.

---

* 1:5 Кез – амач, неет.

¹⁵Аслыдыр хем йарашэр, ки херкезиндән кабледилсин о сөз, ани деер: «Иисус Христос гелди бу дүннейә, ки гүнахкерлери куртарсын», ангыларындан бән ен көтүсүйүм.

¹⁶Ама Аллах бени ажыды, ки Иисус Христос илкин бендә гөстерсин кенарсыз дайанмасыны, да өрнек олабилейим оннара, ким Она инанажэк да дивеч йашамак еденежэк.

¹⁷Дивеч Падишаха – өлүмсүз, гөрүнмәз, бирижик Аллаха – дивечтән дивежә икрам хем метиник олсун. Амин.

Аскер ии женктә

¹⁸Оолум Тимофей, бу сымарламайы сана верерим пророклук сөзлеринә гөрә, ани өнжә сөленди сенин ичин, ки о сөзләрлән аскер оласын ии женктә

¹⁹да коруйасын инаны бир пак үзлән, недән бир бойу атылды да инаннарыны телеф етти, нижә бир геми, ани ташлара чарпэр.

²⁰Оннарын арасында булунэр Именей хем Александру, ангыларыны брактым шейтанын елинә, ки үүренсиннәр, ани дүшмеер Аллахы көтүлемәя.

Дуа клиседә

2 Онуштан хепсиндән өнжә насаат верерим, дуалар, истемекләр, йалвармаklar хем шүкүрләр едилсин хепси инсан ичин,

²падишахлар ичин хем хепси үүсек заабитләр ичин, ки гечирелим раат хем услу бир йашамак,

бүтүн верилмәклән Аллаха хем кендинизи доору гөтүрмәклән.

³Зерә бу иидир хем йакышыклы бизим Куртарыжы Аллаха,

⁴Ангысы истеер, ки хепси инсан куртулсун хем етишсин, ки аслылы танысын.

⁵Зерә бир Аллах хем бир Аражы Аллахын хем инсанын арасында, адам Иисус Христос.

⁶О верди Кендини курбан, ки куртарсын хепси инсаны. Уйгун заманда бунун ичин шаатлык едилди.

⁷Бунун ичин бән койулдум хабержи хем апостол. Доору сөлеерим*, йаландырмээрим. Койулдум, ки үүредейим миллетлери инана хем аслылаа.

⁸Онуштан истеерим, ки херердә адамнар дуа етсиннәр, калдырып пак еллерини, үфкесиз хем чекишсиз.

⁹Хеп өлә карылар да йакышыклы гиинсиннәр утанмаклан хем саа фикирлән, диил сачларыны кабардарак өрсүннәр еки донансыннар алтыннан, седефлән йада паалы рубайлан,

¹⁰ама донатсыннар кендилерини иилик йапмаклан, нижә йакышэр карылар, ангылар деерләр, ани верилдиләр Аллаха.

¹¹Кары услулуклан, он верерәк, үүренсин.

¹²Изин вермеерим кары үүретсин еки чорбажы олсун кожасына. О услулукта үүренсин;

¹³зерә илкин йарадылды Адам, сора Ева,

¹⁴хем Адам алдадылмады, ама кары алдадылды да гүнаха дүштү.

* 2:7 Сөлеерим: кими текстлердә «сөлеерим Христозда».

15 Ама кары куртулажэк Ушаан дуумасыннан*, еер саа фикирлән йашарса инанда, севгидә хем айозлукта.

Клисенин кулланьыжылары

3 Аслыдыр о сөз, ани ким өзер нер епископ** олсун, хавез ии ишә.

2 Онуштан епископ ләазым олсун мааналанмаз табеетли, бир карыйлан евли, айык, саа фикирли, есаплы, мусаафиржи, бежерик үүретмәә.

3 Олмасын сарфошчу, дүүшчү, /тамах,/ ама йалпак олсун, кавга етмесин, пара севмесин.

4 Ии куллансын кенди евини, өлә ки ушаклары бүтүн сайгыйлан он версиннәр.

5 Зерә ким кенди евини кулланмаа бежермеер, несой вар насыл гүдәбилсин Аллахын клисесини?

6 Олмасын инана ени дөнмүшлердән, ки ходулланмасын да диавол гиби кабаатлы калмасын.

7 Ләазым, ки клиседән дышанда оланнарда бир ии инсан гиби танысын, башка түрлү оннарда мааналанар хем дүшәр диаволун капканына.

8 Хеп өлә диаконнар да дүшер, сайгылы олсуннар, лафыны басан олмасыннар, ичкижиләә верилмесиннәр, тамах олмасыннар,

9 инанын саклылыны пак үзлән корусуннар.

10 Буннар да өнжә ләазым денсиннәр, сора измет етсиннәр, еер оннарда кусур олмарса.

11 Хеп өлә карылар сайгылы олсуннар, фитлейижи олмасыннар, айык олсуннар, инанч хербир иш үзерә.

12 Диаконнар олсун бир карыйлан евли, ии куллансыннар ушакларыны хем кенди евлерини.

13 Зерә диаконнар, ким ии измет едер, кендилеринә икрам еденер хем чок кыйышмак еденерләр инаннарында Иисус Хриостоа.

Бүүк саклылык

14 Умутланэрым тездә гелейим сана. Ама сана буннары йазэрым,

15 ки, еер биртүрлү ойаланарсам, сән биләсин, нижә дүшер гөтүрмәә кендини Аллахын евиндә, ани вар дири Аллахын клисеси, аслылыын дирәә хем темели.

16 Хич лафсыз, Аллахын йолунун саклылыы бүүктүр: Аллах тенжә гөстерилди, Духлан Кендини доорулады, ангиллерә гөрүндү, миллетлердә насаат едилди, дүннедә инаннан кабледилди, метинниклән йукары алынды.

Йаланжы үүредижиләр

4 Айоз Дух ачык сөлеер, ани битки заманнарда кимиси инандан атылажэк, сеслейерәк алдадыжы духлары хем фена духларын үүретмеклерини,

2 йаланжыларын икиүзлүлүү бетеринә, ангыларын үзлери сансын дамгаланмыш кызгын демирлән.

3 Оннар евленмейи дургудэрлар да деерләр, ки сакынмаа имеклердән, ангыларыны Аллах йаратты,

* 2:15 Ушаан дуумасыннан – Христорун гелмесиннән. Кими чевирмеклердә: «ушак дуудурмаклан» йада «ачан ушак дуудурэр». ** 3:1 Епископ – йада «гүдүжү».

ки инанжылар хем аслылыгы таныйаннар, шүкүр едип, исиннәр.

⁴Хепси, не Аллах йаратты, иидир хем хич бири олмаз атылсын, еер шүкүрлүклән кабледилирсейди.

⁵Зерә айозланэр Аллахын сөзүннән хем дуайлан.

Ии изметкәр

⁶Еер буннары кардашлара аннадырсайдын, Иисус Христозун бир ии изметкери олажан, бесленмиш инан сөзлериннән хем ии үүретмәклән, не изледин шиндийә кадар.

⁷Сақын бабу масалларындан, не йарашмээр айозлаа, ама сынаштыр кендини Аллахын йолунда гитмәә.

⁸Зерә гүүдейи сынаштырмаа аз файдалы, ама гитмәк Аллахын йолунда хер тарафтан файдалы, чүнкү онда аданмак вар шиндики өмүр ичин хем гележек өмүр ичин.

⁹Аслыдыр бу сөз, да йарашэр, ки херкезиндән кабледилсин.

¹⁰Онуштан биз савашып-чалышэрыз, зерә дири Аллаха умугланэрыз, Ангысы Куртарыжыдыр хепси инсаннара, ама ен чок инанжыллара.

¹¹Буннары насаат ет хем үүрет.

¹²Кимсей паасызландырмасын сенин генчлиини, ама өрнек ол инанжыллара лафлан, йашамаклан, севгийлән, /духлан,/ инаннан, паклыклан.

¹³Бән гелинжә, верил окумаа Айоз Йазылары клиседә, насаат етмәә хем үүретмәә.

¹⁴Касаветсиз олма духча баашыша, ани сендә, не сана верилди пророклук сөзүннән, ачан пресвитерләр ел койдулар үстүнә.

¹⁵Бу ишлерә верил хем оннарда кал, ки сенин башарын херкезинә гөрүнсүн.

¹⁶Есап ал кендини хем үүретмени да херзаман бу үзерә чалыш. Бөлә йапарак, хем кендини куртаражан, хем оннары, ким сени сеслеер.

Баалантылар клиседә

5 Ихтәры* серт азарлама, ама насаат вер она, нижә бобана. Насаат вер генч адамнара, нижә кардашларына;

²ихтәр карыллара, нижә анана; генч карыллара, нижә кызкардашларына, бүтүн паклыклан.

³Хатыр гүт дул карыллара, ани хакына кимсейсиз.

⁴Ама еер бир дул карынын варса ушаклары еки унукалары, оннар үүренсиннәр Аллахын йолунда гитмәә, илкин кенди айлесинә йардым етсиннәр, иилик чевирсиннәр ана-бобаларына, зерә буну Аллах беенер.

⁵Дул кары, ани хакына кимсейсиз хем йалныз калмыш, умудуну Аллаха койэр хем гежә-гүндүз дурмамайжа Она йалварэр хем дуа едер.

⁶Ама дул кары, ани кендини верер сефалык сүрмейә, таа йашаркан, өлүдүр.

⁷Бу ишлери оннара аннат, ки маанасыз табетли олсуннар.

⁸Еер биркимсей кенди йакыннары ичин, маасуз кенди айлеси ичин заамет гүтмәрсейди, о инаны инкәр етмиш да таа бетердир, некадар бир инансыз.

⁹Ки ады дуллар листасына йазылсын, дул кары ләазым олсун

* 5:1-2 Ихтәр – йада «пресвитер».

алтмыш йашындан йукары, бир
кожайлан евленмиш,

¹⁰Ии ишлери ичин билинән, ушак
бүүтмүш, мусаафир каблетмиш,
Аллахын айоз халкынын айкалары-
ны йыкамыш*, сыкынтыда оланнара
йардым етмиш хем чалышканнык-
лан хертүрлү илик йапмыш.

¹¹Таа генч дулларын адларыны
листайа йазма. Зерә оннар, тенжә
истедиклери каавиледип Христоза
каршы, енидән евленмәә истеерләр.

¹²Озаман кабаатлы калэрлар,
зерә бозэрлар еминнерини, ани
илкин йаптылар.

¹³Ондан каарә, оннар үүренерләр
хайлак гезмәә евдән евә, да диил
саде хайлак гезмәә, ама ченели ол-
маа хем башкаларын ишлеринә кар-
рышмаа, сөлейерәк, не дүшмеер.

¹⁴Онуштан истеерим, ки генч
дуллар евленсиннәр, ушак дуу-
дурсуннар, евлерини куллансын-
нар да каршы дурана колайлык
вермесиннәр, ки бизи көтүлесин.

¹⁵Зерә кимиси оннардан шин-
дән сора саптылар да шейтанын
ардына гиттиләр.

¹⁶Еер бир инанжы карынын дул
йакыннары варса, ләәзым оннара
баксын да зааметә коймасын кли-
сейи, ки клисә йардым едәбилсин
дуллара, ани хақына кимсейсиз.

¹⁷Пресвитерләр, ани ии өндер-
леерләр, ләәзым ики катына хатыр-
лансыннар, айырыжа оннар, ким
ишлеер насаат етмектә хем үүрет-
мектә.

¹⁸Зерә Айоз Йазы деер: «Баалама
өкүзүн аазыны, харман дүүйәркән»
хем «Ишчийә йарашэр кенди өдәә».

¹⁹Кабаатландырмак пресвите-
рә каршы каблетмә, олмайынжа
ики-үч шаат.

²⁰Ким илери доору гүнах йапэр,
оннары таказала хепсинин өнүн-
дә, ки каланы да корксун.

²¹Аллахын, Иисус Христозун
хем сечилмиш ангиллерин өнүн-
дә сени еминнеерим, ки пай тут-
майарак хем кимсейин үзүнә бак-
майарак бу сымарламаклары та-
маннайасын.

²²Еллерини кимсейин үстүнә
тез койма, пай алма башкаларын
гүнахларында. Кендини пак тут.

²³Илери доору ичмә салт су, ама
ич бираз шарап сенин катынын
хем сык хасталыкларын бетеринә.

²⁴Кими инсаннарын гүнахлары
ачык, оннар өнжә, даава олмадаан,
билинер. Башкаларын гүнахлары
сора ачылэр.

²⁵Хеп өлә ии ишләр дә ачык,
оннар да, ани диил ачык, йок на-
сыл саклы калсын.

Чыраklar хем чорбажылар

6 Хепси чыраklar, ани бойун-
дурук алтында булунэрлар,
кенди чорбажыларына дүшер хер-
бир иш үзерә икрам версиннәр,
ки Аллахын ады хем үүретмеси
көтүленмесин.

²Чыраklar, кимин чорбажыла-
ры инанжы, ашааламасыннар он-
нары, чүнкү кардаш дейни, ама
таа чок баксыннар измет етмәә
оннара, чүнкү ким файдаланэр бу
ии изметчиликтән, оннар – севги-
ли инанжылар. Буннары үүрет хем
насаат ет.

* 5:10 Айак йыкамаа – мусаафиржилин нышаныды.

Аллахын йолунда гидин

³Ким башка түрлү үүредер да кайыл олмээр бизим Сааби Иисус Христозун саа сөзлеринä хем Аллахын йакышыклы, уйгун үүрет-месинä,

⁴О бир шишкиндир да бишей билмеер, ама дүшкүндүр йарыш-маа хем лаф кавгаларына, нередан башлээр хасеетлик, чекиш, фена лафлар хем көтү шүпелär,

⁵Бошуна дартышмаклар бозук фикирли инсаннарда, ангылары кайбеттиляр аслылыы, санарак ани Аллахын йолу казанч йолудур. /Бусой инсаннардан узаклаш./

⁶Аслыда бүүк казанчтыр Аллахын йолунда гитмää, шүкүр каларак онуннан, нейимиз вар.

⁷Зерä биз бишей гетирмедик бу дүннейä, /белли, ани/ йок насыл бишей бурадан алалым да.

⁸Ер варса, не ийелим хем не гиийелим, буннарлан канаат калэрыз.

⁹Ама ким зенгин олмаа öзeнep, о денемейä дүшер, бир арканнан тутулэр хем чок ахмакчасына хем зарарлы хавезлэрä капылэр, ани инсаны телеф едер хем кайышлаа баттырэр.

¹⁰Чүнкү хербир көтүлүүн көкү – пара севгисидир. Ким буна верилди, оннар инандан саптылар да кендилеринä чок зеед йаптылар.

¹¹Ама сән, Аллах адамы, кач буннардан да излä доорулуу, Аллахын йолуну, инаны, севгилии, дайанмайы, йалпаклыы.

¹²Инанда ии савашлан саваш, бак еденмää дивеч йашамайы, ангысына сән чаарылдын, ачан ии

инаны чок шаатларын онүндä ачык каблеттин.

¹³Аллахын, Ани хепсинä йашамак верер, хем Иисус Христозун онүндä, Ангысы Понтий Пилатын онүндä шаатлык етти ии инан ичин, сымарлээрим сана,

¹⁴бу сымарламайы лекесиз хем кусурсуз, бизим Сааби Иисус Христозун гелмесинädан коруйасын,

¹⁵ангысыны вақыдында ачажэк мутлу хем бирижик Чорбажымыз, падишахларын Падишахы хем саабилерин Саабиси.

¹⁶Салт Ондадыр олүмсүзлүк, Ангысы йашээр бир йаклашмаз шафк ичиндä, кими хич кимсей гөрмеди хем йок насыл да гөрсүн. Она икрам хем заабитлик дивежинä! Амин.

¹⁷Зенгиннерä бу өмүрдä сымарла, ани ходулланмасыннар, умутларыны коймасыннар зенгиннä, ани гелип-гечер, ама /дири/ Аллах, Ангысы верер бизä хепсини ташкынныктан, ки сефаланалым, ¹⁸иилик йапсыннар, ии ишлärлän зенгинненсиннär, жөмерт хем башкаларлан пайлашмаа хазыр олсуннар.

¹⁹Топласыннар хазна кендилеринä, ани саа бир темел олажэк гележэк вакыт ичин, ки еденäбилсиннär хакына* йашамак.

²⁰Ей, Тимофей, кору, не сана верили, узаклаш аллахсыз бошуна лафлардан хем «билги» ичин дартышмаклардан, не йанныш адланэр.

²¹Кимилери, дейип, ани етишти бу билгийä, саптылар инандан. Ииверги олсун сизиннän. /Амин./

* 6:19 Хакына: кими текстлердä «дивеч».

ПАВЛИНИН ИКИНЖИ КИЙАДЫ ТИМОФЕЙÄ

Селәм

1 Бән, Павли, Иисус Христозун апостолу Аллахын истемесинә гөрә, йолланылдым насаат едейим йашамак ичин, ани аданмыш Иисус Христозда.

2 Селәм йоллээрým Тимофейä, беним севгили ушаама: ииверги, ажыйаннык, услулук Аллах Бобадан хем бизим Сааби Иисус Христоздан.

Ии Хаберä инанч ол

3 Шүкүр едерим Аллага, Ангысына измет едерим деделерим гиби пак үзлән, дурмамайжа гежә-гүндүз анарак сени беним дуаларымда.

4 Зерä аклыма гетирерим сенин гөз йашларыны, да өзледим гөрөйим сени, ки севинмеликлән долайым.

5 Аклыма гетирерим сенин йапынмадык инаныны, ани баштан варды сенин бүүк ананда, Лоидада, хем сенин ананда, Евникада, да чок инанэрým, ани хеп о инан сендä дä вар.

6 Онуштан аклына гетирерим, алифлендирäсин Аллахын баашышыны, ани едендин еллерими коймамдан сенин үстүнä.

7 Зерä Аллах верди бизä диил коркаклык духу, ама кудрет, севги хем кендини запетмäк духу.

8 Онуштан, утанма шаатлык етмäй бизим Сааби ичин хем утанма бендән дä, ани капана дүштүм Онун ичин, ама бенимнән пай ал зетленмектä Ии Хабер ичин Аллахын кувединнән.

9 О куртарды бизи да чаарды, Кенди айоз халкы олалым, диил бизим йаптыкларымыза гөрä, ама Кенди курулмушуна хем иивергисинä гөрä, ани верилди бизä Иисус Христозда баштан дивечликтән,

10 ама шинди ачылды бизим Куртарыжы Иисус Христозун гөрүнмесиннән. О бозду өлүмүн куведини да айдыннаа чыкарды йашамайы хем өлүмсүзлүү Ии Хаберлән,

11 ангысы ичин бән койулдум насаатчы, апостол хем үүредижки /миллетлерä/.

12 Бу бетерä бән бөлä зетленерим, ама хич утанмээрým, зерä билерим, Кимä инандым хем чок инанэрým, ани Онун вар куведи о Гүнä кадар, корусун ону, не бана верилди.

13 Öрнек оларак, тутун о саа сөзлердән, ани бендән ишиттин, инаннан хем севгийлән, ани Иисус Христозда.

14 О ии үүретмеклери, не верилди сана, кору Айоз Духлан, Ким биздä йашээр.

15 Сән билерсин, ани хепси Асийада оланнар бендән атылдылар.

Оннарын арасында – Фигел хем Ермоген.

¹⁶Сааби Онисифорун евинä ажьйаннык версин, зерä о чок сыра бени иилендирди хем утанмады беним синжирлеримдän,

¹⁷ама Рома касабасында булунаркан, бүүк чалышмаклар аарады бени, булунжа.

¹⁸Сааби версин она, ки о Гүндä ажьйаннык булсун Саабидän, зерä некадар о бана измет етти Ефес касабасында, сän чок ии билерсин.

Дайанмак зеедлердä

2 Ölä ки, оолум, каавилең хайырлан, ани Иисус Христозда.

²Üүрөтмеклери, не ишиттин бендän чок шаатлар öнүндä, вер инанч инсаннарын елиnä, ангылары бежерерлär башкаларыны да үүрөтмää.

³Дайаныжы ол зеедлердä, нижä Иисус Христозун бир ии аскери.

⁴Хич бир аскер бааламаз кендини гүннүк йашаманың зааметлериннän, чүнкү кендини бакэр беендирсин аскерлик заабидинä.

⁵Йарышаннар, сырайа гөрä йарышмарсайдылар, фенец казанамазлар.

⁶Чифтчи, ким чалышып-ишлеер, лääзым алсын илк пайы берекетгän.

⁷Не сөлеерим, ии анна; Сааби сана хербир иш үзерä акыл вережжк.

⁸Унутма Иисус Христозу, Давидин сенселесиндän, Ангысы öлүдän дирилди, нижä ачыкланэр Ии Хабердä, ангысыны насаат едерим.

⁹Онуштан зеед чекерим, артык синжирлärлän баалайым нижä бир фена йапыйжы, ама Аллахын сөзү синжирлän бааланмаз.

¹⁰Бунун ичин хепсинä дайанэрим сечилимишлär ичин, ки оннар да куртулмак еденсиннär, ани Иисус Христозда, дивеч метинниклän.

¹¹Аслыдыр бу сөз: «Еер биз Онуннан öлдүйсейдик, Онуннан да йашайажэз.

¹²Еер дайанарсак, Онуннан билä да падишахлык едежэз. Еер Ондан атыларсак, О да биздän атылажжк.

¹³Еер биз инанч олмарсак, О инанч калэр, зерä йок насыл бишей йапсын Кенди табетинä каршы».

¹⁴Буннары инанжыларың аклына гетир, Аллахын öнүндä хаберлейерäk, чекишмесиннär лафлар ичин, зерä бундан файда олмаз, ама кайышлаа гөтүрер оннары, ким сеслеер.

¹⁵Бак, да ол Аллахын öнүндä нижä дененмиш ишчи, ангысы йок недän утансын, доору үүредип асыллык сөзүнү.

¹⁶Ама узаклан бошуна лафлардан, ани йарашмээр айозлаа, зерä бөлä лафеденнär таа чок зеедлейежжклär сайгысызлыы Аллаха каршы.

¹⁷Оннарын лафлары гангрена гиби даалажжк. Бүтүрлү булунэр Именей хем Филет,

¹⁸ангылары асылыктан саптылар, дейип, ани дирилмäk олду. Бунуннан кимилерин инаныны бозэрлар.

¹⁹Ама Аллахын темели каави дурэр да бөлä мүхүрлү: «Сааби

таныйэр Кендикилерини» хем «Узаклашсыннар көтүлүктән хепси, ким чаарэр Саабинин адыны».

²⁰ Бир бүүк евдä вар хертүрлү каплар, диил саде алтындан хем гүмүштән, ама вар аачтан да, топрактан да. Кимиси файдаланэр икрамны ишлär ичин, ама кими-си икрамсыз ишлär ичин.

²¹ Ölä ки, ким икрамсыз ишлердән пакланажэк, о айозланмыш бир кап олажэк, икрамны ишлерä уйгун хем Чорбажыйа файдалы, хазыр йапсын хертүрлү ии ишлär.

²² Генчлик хавезлериндән кач, да излä доорулуу, инаны, севгийи, услулуу хепсиннән, ким Саабийи чаарэр пак үректән.

²³ Ахмакчасына хем аннамаксыз йарышмаклардан сакын, билерäk, ани оннардан дебрешер кавга.

²⁴ Саабинин кулу дүшмеер кавгажы олсун, ама дүшер йалпак олсун хепсиннән, бежерсин үүретмää хем сабурулу олсун, ачан она каршы көтүлүк йапэрлар.

²⁵ Йавашлыклар йола гетирсин оннары, ким каршы она дурэр. Аллах беки оннара колайлык вережэк, ани гүнахларындан Она дөнсүннär да аслылыгы танысыннар.

²⁶ Озаман кендилеринä гелип, чөзүлбилирлär диаволун арканындан, зерä диавола есир дүшмүштүлär, ки йапсыннар онун кефини.

Битки гүннär

3 Билäсин, ани битки гүннердä зор вакытлар олажэк.

² Зерä инсан олажэк кендини севän, парайы севän, үүнän, хо-дул, көтүлейижи, анайы-бобайы сеслämейän, шүкүрсүз,

³ айозлук хем севги недир бил-мейän, узлашмайан, фитлейижи, запсыз, азгын, иилик душманы,

⁴ хайын, фикирсиз, шишкин, таа чок сефа севеннär, некадар Аллахы.

⁵ Кендилерини гөстерерлär сансын Аллахын йолунда, ама йолун куведини инкär едерлär. Бутүрлү инсаннардан узак дур.

⁶ Оннардан кимилери евлерä сокулэр да сансын есир алэрлар заваллы карылары, ани гүнахлан үклү хем түрлү хавезлärлän сүрүкленер,

⁷ ани дайма үүренерлär, ама хич бирзаман етишämеерлär танысыннар аслылыгы.

⁸ Нижä Йаннис хем Йамбрис Моисейä каршы калктылар, хеп ölä буннар да аслылаа каршы дурэрлар. Оннар – бозук фикирли, инан ичин рет едилмиш инсаннар.

⁹ Ама оннар чок илерлämейе-жeklär, зерä оннарын акылсызлыгыны херкези ачык гөрежэк, нижä öлдү Йаннисин хем Йамбрисин акылсызлыгы.

Тимофейä битки насаатлар

¹⁰ Ама сән йакындан изледин беним үүретмеми, йашамамы, неетлерими, инанымы, сабурууму, севгими, дайанмамы,

¹¹ кооламаклары хем зетлери, ани башыма гелди Антиохийа, Иконийа хем Листра касабаларында. Не кооламаклар гечирдим! Ама хепсиндән Сааби куртарды.

¹² Хепси, ким истеер гитмää Аллахын йолунда, инанарак Иисус Христоза, оннар кооланмыш олажeklар.

¹³Көтү инсаннар хем шарланнар көтүлүктә гиттикчә илерлейежеклә, башкаларыны алдарак, кендилери дә алданарак.

¹⁴Ама сән тутун о ишлердән, не үүрендин хем не сана инандырылды, зерә билерсин, кимдән үүрендин.

¹⁵Сән Айоз Йазылары күчүклүүндән билерсин. Оннар вар нижә аарифлетсиннәр сени, ки куртуласын инаннан Иисус Хриостога.

¹⁶Хепси Айоз Йазылар есилмиш Аллахтан хем файдалы, ки үүретсиннәр, таказаласыннар, дүзелтсиннәр, сынаштырсыннар доору олмаа,

¹⁷ки Аллахын адамы олсун таман хем хертүрлү ии иш йапмаа хазыр.

4 Еминнеерим сени Аллахын хем Сааби Иисус Хриостун өнүндә, Ангысы даава кесежек дирилерә хем өлүлерә, зерә О, гелип, падишахлык едежек.

²Аллахын сөзүнү хаберлә, херзаман чалыш бу иштә, ии вакытта хем зор вакытта. Инандыр, таказала, үреклендир, үүредерәк бүгүн сабурлуклан.

³Зерә вакыт геележек, ачан саа үүретмеклерә дайанамайәжәклар, ама йаннарына топлайәжәклар үүредижилери кенди истедикленинә гөрә, ки назландырсыннар оннары.

⁴Кулакларыны тыкайәжәклар, ки сесләмесиннәр аслылыгы, йолдан сапарак, масаллара давранәжәклар.

⁵Ама сән хербир иш үзерә кушку ол, зеетлерә дайан, Ии Ха-

бери насаат ет, изметчилиини таманна.

⁶Зерә шиндән сора беним каным дөкүлежек, нижә шарап курбанын үстүнә, беним ичин гечинмәк вакыды йаклашты.

⁷Ии савашта дүүштүм, йарышы битирдим, инаны корудум.

⁸Шиндән сора бана хазыр дурэр доорулук фенеци, ани Сааби, Доору Дааважы, о Гүндә вережек бана, диил саде бана, ама хепсинә, ким өзлемәклән беклеер Онун гелмесини.

Павлинин кенди истемеклери хем селәмнери

⁹Некадар тез чалыш бана гелмәй.

¹⁰Зерә Димас бени бракты, чүнкү таа чок севди бу дүннейи да гитти Салоникум касабасына. Крискис гитти Галатийайа, Тит – Далматийайа.

¹¹Салт бир Лука калды бенимнән. Ал Маркы да гетир сениннән, зерә о бана йардымжы олар изметтә.

¹²Бән Тихики йолладым Ефес касабасына.

¹³Ачан геележән, гетир йаамурлуу, ани брактым Трояда касабасында Карпын евиндә. Гетир кийатлары, айыры, пергаментлери*.

¹⁴Бакыржы Александру чок феналык бана йапты. Сааби одесин онун ишлеринә гөрә!

¹⁵Сән дә сакын ондан, зерә чок каршы дурду бизим сөзлеримизә.

¹⁶Илк корунмак лафымда кимсей беним тарафымда калмады,

* ^{4:13}Пергамент – йазмак ичин деридән кийат.

хепси бени бракты. Бунун ичин оннардан есап сорулмасын!

¹⁷Ама Сааби беним йанымдайды, О бени каавиледи, ки насаат иши таманнансын беним аазымнан, да хепси миллетләр ону ишитсиннәр. Бөлә асланын аазындан куртулдум.

¹⁸Сааби бени хертүрлү көтүлүктән куртаражэк да Кенди Гөктеки Падишахлыы ичин коруйажэк. Она метинник дивечтән дивежә! Амин.

¹⁹Селәм вер Прискиллая хем Акилайя хем Онисифорун евдекилеринә.

²⁰Ераст калды Коринф касабасында. Трофими хаста брактым Милит касабасында.

²¹Чалыш кыштан өнжә бана гелмәә. Селәм сана верер Еввул, Пуденс, Лин, Клавдийя хем хепси кардашлар.

²²Сааби /Иисус Христос/ олсун сенин духуннан. Сизиннән ииверги олсун. /Амин./

ПАВЛИНИН КИЙАДЫ ТИТА

Селәм

1 Бән, Павли, Аллахын чыраа, Иисус Христозун апостола, йолланылмышым, ки Аллахтан сечилмиш оланнар инансыннар хем танысыннар аслылы, ани тутунэр аллахчылыктан

² хем темелли дивеч йашамак умуду үстүндә, ангысыны Аллах, ани хич йалан сөләмеер, адады баштан дивечликтән.

³ О вақыдында ачты Кенди Сөзүнү насаатлан, ани бана инандырылды бизим Куртарыҗы Аллахын сымарламасына гөрә.

⁴ Селәм йоллээрым сана, Тит, ани benim хақына оолум benimнән бир инанда. Ииверги, /ажыйаннык/ хем услулук Аллах Бобадан хем бизим Куртарыҗыдан, /Сааби/ Иисус Христоздан.

*Не дүшер Тит йапсын
Крит адасында*

⁵ Крит адасында брактым сени маасуз, ки тертиплейәсин калан ишлери хем хербир касабада пресвитерлери койасын, ниҗә бән сана сымарладым.

⁶ Пресвитер ләәзым олсун кабаатсыз, бир карыйлан евли, ушаклары инанҗы, ангыларыны йок насыл кабаатландырмаа запсызлыктан хем сесләмемәклән.

⁷ Зерә епископ* дүшер олсун кабаатсыз, ниҗә бир изметкәр, ани кулланэр Аллахын евини. Олмасын наалет, күсүҗү, ичкижи, дүүшчү, тамах.

⁸ Олсун мусаафирҗи, ииликчи, есаплы, доору, аллахчы хем кендини кулланан.

⁹ Тутунсун инан сөзүндән, не үүрендди, беҗерсин клисеи саа үүретмәклән гиргиннетмәә хем каршы дураннары азарламаа.

¹⁰ Зерә вар чок инсан, калкынтыҗы, бошуна лафедән хем йаланҗы, таа чок кесикли оланнардан.

¹¹ Буннарын ләәзым аазларыны капамаа. Оннар кими айтелери хептән бозэрлар, үүредип, не дүшмеер үүретсиннәр айыплы казанч ичин.

¹² Оннардан бири, кенди проокларындан бири, бөлә йазды: «Крит адасындан инсан херзаман йаланҗы, паралайыҗы жанаварлар, хайлаз хобурлар».

¹³ Бу лаф доору. Онуштан кескин азарла оннары, ки инанда саа дурсуннар

¹⁴ да сесләмесиннәр иудей магалларыны хем инсандан курулу сырлары, ани аслылыктан атылэрлар.

¹⁵ «Пак оланнар ичин хепси пак, ама кирли оланнара хем инансызлара бишей диил пак», – деерләр. Хализдән, оннарын хем акыллары, хем үзлери кирли.

---

* 1:7 Епископ – йада «гүдүҗү».

¹⁶Оннар деерләр, ани Аллахы таныйэрлар, ама кенди йаптыкларыннан Аллахы инкәр едерләр, зерә оннар ииренч хем канырык инсаннар, бир дә ии ишә йарамаз.

Үүрет, не йарашэр

2 Ама сән үүрет, не саа үүрет-меклерә йарашэр.

²Сөлә йашлы адамнара айык, кендини доору гөтүрән, есаплы, саа инанда, севгидә хем даианмакта олсуннар.

³Хеп өлә сөлә йашлы карылара гөтүрсүннәр кендилерини, нижә йарашэр Аллахын айоз халкына. Олмасыннар фитлейижи еки дүшкүн шараба, ама үүретсиннәр иилик йапмаа.

⁴Үүретсиннәр генч карылары кожаларыны хем ушакларыны севмәә,

⁵олсуннар есаплы, пак, евжман. Он версиннәр кожаларына, ки Аллахын сөзү көтүләнмесин.

⁶Хеп өлә генч адамнары үүрет, есаплы олсуннар.

⁷Хербир иш үзерә гөстер кендини өрнек ии ишләр йапарак. Үүретмендә пак ол, кендини доору гөтүр, есаплы ол.

⁸Сөлә саа лафлар, ангыларына кимсей маана буламар, ки бизә каршы денклешеннәр бишей фена сөлейәмесиннәр да утанмыш калсыннар.

⁹Чыраклары үүрет, чорбажыларына он версиннәр, хербир иш үзерә кендилерини беендирсиннәр да лаф чевирмесиннәр.

¹⁰Хырсызлык йапмасыннар, ама херзаман инанч адамнар олсуннар хем хербир иш үзерә Алла-

хын, бизим Куртарыжынын, үүрет-меклерини майыл йапсыннар.

¹¹Зерә гөстерилди Аллахын иивергиси, ани гетирер куртулмак хепси инсана,

¹²үүредер бизи, аллахсызлыктан хем дүннә хамеллериндән бракылалым, да есаплы, доору хем аллахчы йашайалым бу шиндики вақытта.

¹³Шинди беклеериз бизим мутлулук умуду, бизим бүүк Аллах хем Куртарыжы Иисус Христос шанныкта пейдалансын.

¹⁴О верди Кендини бизим ичин курбан олсун, ки куртарсын бизи хертүрлү законсузлуктан да, паклайып, бир айыры инсан Кендинә йапсын, чалышкан ии ишләр йапмаа.

¹⁵Буннары аннат, насаат ет хем азарла хербир заабитликлән. Кимсей сени ашаалатмасын.

Йап доорулук

3 Инанжылара аклына гетир, кулланьжылара хем заабитлерә он версиннәр, оннары сеслесиннәр да хербир ии ишә хазыр олсуннар.

²Кимсеи көтүләмесиннәр, кавга йапмасыннар, ама хербир иш үзерә йаваш хепси инсаннарлан олсуннар.

³Зерә биз кендимиз да, вақыдын бириндә фикирсиз, сесләмейижи хем шашыктык. Измет едәрдик түрлү хамеллерә хем кефлерә. Йашардык кинниктә хем кысканчылыкта. Хепси биздән, биз дә бирибиримиздән азетмәрдик.

⁴Ама ачан ачылды Аллахын, бизим Куртарыжынын, иилии хем инсана севгиси,

⁵О куртарды бизи диил бизим доору йаптыкларымыз ичин, ама Кенди ажыйанныныннан. Зерә О йыкады бизи, енидән дуудураак хем енилейерәк Айоз Духлан,

⁶Ангысыны зебилликтән дөктү бизим үстүмүзә Куртарыжымыз Иисус Христозлан,

⁷ки биз Онун иивергисиннән доору сайылалым да, нижә умутланэрыз, мирасчы дивеч йашамакта олалым.

⁸Аслыдыр бу сөз, да бән истее-рим, ани сән буннары каавиле-йәсин, ки оннар, ким Аллаха инанды, баксыннар кендилерини вер-мәә ии ишлерә, зерә буннар ии хем файдалы адама.

⁹Ахмак чекишлердән хем сен-селә дизиннериндән, кавгалар-дан хем денкleshмеклердән За-кон ичин сән сакын. Зерә буннар файдасыз хем бошуна иш.

¹⁰Инсан бөленнердән, бир-ики азарламактан сора, йыраклан.

¹¹Бил, ани оннар доору йол-дан саптылар хем гүнах йапэр-лар, да кенди-кендилеринә даава едерләр.

Сон селәмнәр

¹²Ачан сана Артемайы йада Тихики йоллайажам, алатла гел-мәә бана Никополис касабасы-на, зерә орада, дүшүндүм, кыш-лайым.

¹³Адвокат Зенайы хем Аполло-су йоллайажэякан йола, чалыш, ки оннарын бишей ичин ләәзым-ныклары олмасын.

¹⁴Ко бизимкиләр дә үүренсин-нәр кендилерини вермәә ии иш-лерә да йардым етмәә зорлукта оланнара, ки мейвасыз калма-сыннар.

¹⁵Сана селәм йоллээр хепси, ким бенимнән билә булунэр. Селәмнә оннары, ким инанда бизи север. Сизиннән хепсинизлән ииверги олсун. /Амин./

ПАВЛИНИН КИЙАДЫ ФИЛИМОНА

Селәм

1 Бән, Павли, Иисус Христос ичин капанжы, хем кардаш Тимофей, селәм йоллээрыз сана, Филимона, ани бизим севгили кафадарымыз иштә,

² кызкардаш Апфийайа, Архипә, ани бизим кафадарымыз бир дүүштә, хем сенин евдеки клисенә.

³ Иверги сизә хем услулук бизим Аллах Бобадан хем Сааби Иисус Христоздан.

Шүкүр хем дуа

⁴ Шүкүр едерим беним Аллахыма, херзаман сени анарак беним дуаларымда,

⁵ зерә ишиттим, нижә инандын Сааби Иисуса хем нижә северсин Аллахын хепси айоз халкыны.

⁶ Дуа едерим, ки сән чалышкан оласын хаберлемектә сенин инаныны, чүнкү танийэрсын хербир иилии, ангысыны каблеттик Иисус Христоздан.

⁷ Зерә биз пек севиндик хем үреклендик сенин севгин ичин, зерә сениннән, кардашым, хошланды айозларын үреклери.

Павлинин йалвармасы

Онисим ичин

⁸ Макар ки Христозда вар кыышмаклым, сана сымарлайым, ки йапасын, не ләәзым,

⁹ сайэрым, таа исләә йалварайым сана севгийлән. Зерә йалваран диил башкасы, ама бән, ихтәр Павли, ани шинди Иисус Христос ичин капанжы.

¹⁰ Йалварэрым сана беним ушаам ичин, Онисим* ичин, ангысыны дуудурдум, булунарак баалы синжирләрлән.

¹¹ Бир вақыт о сана йарамарды, ама шинди йарар хем сана, хем бана.

¹² Ону, ким беним үрәәм, сана геери йоллээрым.

¹³ Бән истедим ону йанымда тутайым, ки сенин еринә измет етсин бана бу синжирлердә, нейлән баалыйым Ии Хабер ичин.

¹⁴ Ама изин олмайынжа сендән, истәмедим буну йапмаа. Истедим, иилик йапасын диил зорланмыш, ама ии истедииндән.

¹⁵ Зерә олабилир, ани о бир парча вақыда айырылды сендән, ки геери ону аласын херзамана,

¹⁶ диил нижә бир чыраа, ама таа үстүн чырактан, олсун нижә бир севгили кардаш, чок беним ичин, ама таа чок сенин ичин, нижә бир инсан, хеп олә нижә бир инанжы Саабидә.

¹⁷ Еер сән бени пайдаш сайарсайдын, каблет ону, нижә бени.

¹⁸ Еер сени бишейлән гүҗендирдийсә еки борчлуйса сана, кой оннары беним үстүмә.

¹⁹ Бән, Павли, йаздым кенди елимнән: кендим өдейежәм.

---

* 1:10 Онисим адын аннамасы «файдалы, йарар».

Демеерим, ани сән кендин дә бана борчлуйсун.

²⁰Хакына, кардашым, вер бана колайлык Саабидә сендән файдаланайым, хошландыр беним үрееми Христозда.

²¹Йаздым сана, чок инанарак, ани сән сеслейежән, да билерим, ани йапажан таа чок, некадар бән истеерим.

²²Хеп өлә хазырла бир ер бана, калайым сендә, зерә умутланэрым,

сизин дуаларынызлан, чыкып капандан, гелейим сизә.

Сон селәмнәр

²³Селәм йоллээр сана Епафрас, ани капанжы бенимнән билә Иисус Христос ичин,

²⁴Марк, Аристарх, Димас, Лука, беним кафадарларым.

²⁵Бизим Сааби Иисус Христоздан ииверги сизин духунузлан олсун. /Амин./

КИЙАТ ЧЫФЫТЛАРА

Оол ангиллердән үстүн

1 Евелдән Аллах чок сыра хем чок түрлү сөледі пророкларын аазыннан бизим деделерә.

2 Ама бу битки гүннердә лафетти бизә Кенди Оолуннан, Ангысыны койду мирасчы хепсинә хем Ангысыннан дүннейи йаратты.

3 Оол Аллахын метинниин айдынны хем Онун варлыын гөрүмү да хепсини тутәр Кенди кудретли сөзүннән. О, паклайып бизим гүнахлары, отурду үүсеклердә, бүүк Оланын саа тарафында.

4 О олду окадар таа үстүн ангиллердән, некадар оннардан таа кääмил ад кендинә еденди.

5 Зерә неزامанса Аллах ангиллерин бирисинә деди: «Сән Беним Оолумсун, бүүн Сенин Бобан олдум», еки: «Бән Боба Она олажам, О да Оол Бана олажэк»?

6 Хеп өлә, Кенди илк дуумушуну дүннейә гетирикән, деер: «Аллахын хепси ангиллери Она баш иилтсиннәр».

7 Ангилләр ичин деер: «Бәним О, Ким дөндүрер ангиллерини лүзгерә хем изметкерлерини атеш йалынына».

8 Ама Оолу ичин деер: «Ей, Аллах, Сенин чорбажылык скемнән дивечтир хем падишахлык бастонун доорулук бастонудур.

9 Доорулуу севдин, ама законсузлуктан азетмедин, онуштан Аллах, Сенин Аллахын, Сени

йаалады севинч йаайыннан таа чок Сенин достларындан».

10 Да деер: «Ей, Сааби, Сән баштан ери курдун, гөкләр дә Сенин еллеринин йаптыклары.

11 Оннар кайбележекләр, салт Сән калэрсын. Хепси руба гиби ескийежек.

12 Оннары кыврадажан, нижә бир йаамурлук, да руба гиби диштирилежекләр. Ама Сән калэрсын хеп өлә, Сенин йылларын – биткисиз».

13 Незаман хем ангы ангилә Аллах деди: «Отур саа тарафымда, Бән койунжа Сенин душманнарыны аяакларын алтына».

14 Диил ми оннар хепси изметкәр духлары, йолланмыш йардым етсиннәр оннара, ким куртулмак еденежек?

Есап алын куртулмак хаберини

2 Онуштан ләәзым таа чок есап алалым сөзлери, не ишидериз, ки буннардан биртүрлү сүрүкленип, йыракланмайалым.

2 Зерә ангилләрлән сөленмиш хепси сөзләр аслы чыкты, да херкези, кач керә сырайы басып, законсузлук етти, уйгун жеза каблети.

3 Озаман несой олур биз жезадан куртулалым, еер касаветсиз оларсайдык букадар шанны куртулмайа, ангысыны баштан Сааби аннатты, да ишиденнәр гөстердиләр бизә, ани аслы.

⁴ Аллах да дооруклады оннарын сөзлерини мераклы нышаннарлан хем шашмаклы ишләрлән, хертүрлү кудретли йаптыкларлан хем баашышларлан, не пайетти Айоз Дух Кенди истедиинә гөрә.

Иисус инанжсылара бензәр олду

⁵ Ангиллерин запына верилмедиди гележек дүннә, ангысы ичин шинди лафедериз.

⁶ Ама биркимсей незаманса, буну дооруклайып, деди: «Недир адам, ани Сән аклында тутэрсин ону, хем кимдир инсан оолу, ани Сән ону долашэрсин?»

⁷ Сән ону ангиллердән бираз таа ашаа койдун. Метинниклән хем икрамнан донаттын ону /да Кенди еллеринин ишлери үстүнә койдун/.

⁸ Хепсини, онун запына верип, аяклары алтына койдун». Хепсини онун запына верип, Аллах бракмады бишей верилмедик онун запына. Ама шинди таа гөрмеериз, ани хепси верили онун запына.

⁹ Ама гөрериз Ону, Ким ангиллердән бираз таа ашаа койулду – Иисусу, Ангысы, өлүм зетлерини чекерәк, метинниклән хем икрамнан донадылды, ки Аллахын хайырыннан өлүмдән датсын херкез ичин.

¹⁰ Зерә дүшәрди, ки О, Кимин ичин хепси олду хем Кимин кувединән хепси вар, гетирип чок оол метиннәә, зетләрлән таман йапсын оннарын куртулмак Онжүсүнү.

¹¹ Зерә айозлайан Иисус хем айозланмак йолунда оланнар – хепси бир Бобадандыр. Онуштан

Иисус утанмээр оннара десин «кардаш»,

¹² зерә деер: «Хаберлейжәм Сенин адыны Беним кардашларыма, халкын арасында метинник Сана чалажам».

¹³ Хеп өлә деер: «Умудуму Она койажам» хем таа: «Тә, Бән хем ушакларым, ангыларыны верди Аллах бана».

¹⁴ Өлә ки, нижә ушаклар пай алэрлар кандан хем еттән, хеп өлә О да пай алды кандан хем еттән, ки өлүмнән телеф етсин ону, кимдә вар өлүмүн куведи, ангысы диавол,

¹⁵ да бошандырсын оннары, ким өлүм коркусундан бүтүн йашамакларында чыраклыкта булунду.

¹⁶ Шүпесиз, О гелмеер ангиллерә йардыма, ама Авраамын сенселесинә.

¹⁷ Онуштан О ләазымды хербир иш үзерә бензесин кардашларына, ки олабилсин Аллахын изметиндә бир инанч хем ажыйан Баш попаз да усландырсын Аллахын үфкесини инсанын гүнахлары ичин.

¹⁸ Зерә Кенди ажы чекти дененмектә, онуштан О йардым едәбилир дененмектә оланнара.

Иисус хем Моисей

3 Өлә ки, айоз кардашларым, сиз, ани бизимнән билә гөкә чаарылдыныз, чевирип бакышынызы Апостола хем Баш попаза, Ангысыны шаатлык едериз инанда, Иисуса.

² Иисус, нижә дә Моисей, бүтүн Аллахын евиндә инанчты Аллаха, Ким койду Ону бу изметчиләә.

³ Онуштан Аллах уйгун булду, ани Иисуса таа бүүк мегинник верилсин, некадар Моисейя, өлә нижя еви йапан таа чок хатырланэр, некадар ев.

⁴ Зеря хербир ев йапылы бир-кимсейдән, ама хепсини йапан – Аллахтыр.

⁵ Хакына, ани Моисей «инанчты бүтүн Аллахын евиндä», нижя изметкär, шаатлык етсин дейни о ишлär ичин, не сора хаберлене-жейди.

⁶ Ама Христос, нижя Оол, инанчты Аллаха Кенди евиндä. Онун еви – биз, еер кыйышмаклан /биткийädän/ коруйарсак умуду, нейлän үүнериз.

Инансызлаа дүшмектän корунун

⁷ Онуштан, нижя Айоз Дух деер: «Бүүн, еер ишидирсениз Аллахын сесини,

⁸ инатлаштырмайын үреклеринизи, бензäмейин делелеринизä, ангылары, баш калдырып, денедилär Ону чол ердä.

⁹ Орада денедилär Бени, бактылар аннамаа аслысыны Беним ичин, макар ки гөрдүлär Беним йаптыкларымы кырк йыл.

¹⁰ Онуштан о бой инсан дарсытты Бени, да бу бетерä дедим: „Оннар херзаман шашык үрекли адамнар, Беним йолларымы танымадылар.

¹¹ Онуштан Бän үфкейлän емин еттим, ани оннар гирмейежеклär Беним раатлыыма“».

¹² Кардашлар, бакын, олмасын сиздän бирисиндä фена хем инансыз бир үрек, ангысы атылэр дири Аллахтан.

¹³ Üреклендириң бири-биринизи хер гүн, окадар вакыт, некадар денер «Бүүн», ки бириниз билä инатлаштырмасын үреени, алдана-нарак гүнахлан.

¹⁴ Чүңкү олэрыз пайжы Христозлан билä, еер баштан биткийädän умудун темелини каави тутарсак.

¹⁵ Нижя өнжя дедик: «Бүүн, еер ишидирсениз Аллахын сесини, инатлаштырмайын үреклеринизи делелериниз гиби, ачан баш калдырдылар».

¹⁶ Зеря кимдир оннар, ким ишиттиктän сора баш калдырды? Диил ми хепси оннар, ким Моисейин йардымыннан Мысырдан чыктылар?

¹⁷ Кимди оннар, ким Ону кырк йыл дарсытты? Диил ми оннар, ани гүнаха гирдилär да өлүп-дүштүлär чол ердä?

¹⁸ Кимин ичин О емин етти, ани гирмейежеклär Онун раатлыына? Диил ми оннар ичин, ангылары сеслämедилär?

¹⁹ Олä ки, гөрериз, ани оннар гирämедилär инансызлык бетеринä.

*Раатлык, ани Аллах истеер
версин инсана*

4 Аллахын адамасы таа узанэр, ки гирäбилелим Онун раатлыына. Онуштан, сакыналым, ки биркимсей сиздän биртүрлү бу раатлаа етишмесин.

² Зеря бизä дä верилди ии хабер, нижя дä оннара, ама оннара файда олмады сөзлердän, ани ишиттилär, зеря каблетмедилär инаннан.

³ Ама биз инанжылар бу раатлаа гирериз, нижя О деди: «Бän

үфкейлән емин егтим, ани оннар гирмейежекләр Беним раатлыыма», макар ки Онун ишлери таманнанмышты дүннә курулмасындан.

⁴Зерә бир ердә единжи гүн ичин бөлә деди: «Динненди Аллах единжи гүнү хепси Кенди ишлериндән».

⁵Да бунун ичин генә деер: «Оннар гирмейежекләр Беним раатлыыма».

⁶Өлә ки кимиси калды, гирсиннар бу раатлаа, ама кимә өнжә ии хабер верилдийди, оннар гирмедиләр сесләмемәк бетеринә.

⁷Онуштан О енидән курэр бир гүн, ангысы «бүүн», ачан Давидин аазыннан лафедер чок вақыттан сора, нижә өнжә денди: «Бүүн, еер ишидәрсениз Аллахын сесини, инатлаштырмайын үреклеринизи».

⁸Еер Йосуа верейди оннара раатлык, Аллах таа сора лафетмейейди бир башка гүн ичин.

⁹Онуштан калэр таа бир вақыт, ачан Аллахын инсаны динненежек.

¹⁰Зерә о, ким гирер Аллахын раатлыына, о кенди дә динненер кенди ишлериндән, нижә Аллах та динненди Кенди ишлериндән.

¹¹Онуштан чалышалым бу раатлаа гирмәә, да кимсей олмасын сесләмейижи оннар гиби.

¹²Зерә Аллахын сөзү дири, ишлейән хем икиүзлү кылычтан таа кескин. О етишер орайы, нередә жан хем дух, екләр хем имик бири-бириндән айырылэр, да даава едер үрәән дүшүнмеклерини хем неетлерини.

¹³Йарадылмышлардан хич кимсей Аллахтан сакланамаз. Онун

гөзлеринин өнүндә хепси айынчык. Она биз жувап вереежез.

Иисус – Баш поазымыз

¹⁴Өлә ки, чүнкү биздә вар бир шанны Баш поаз, ани гечти гөклердән, Иисус, Аллахын Оолу, каави тутуналым инандан, ангысыны шаатлык едериз.

¹⁵Биздә вар өлә бир Баш поаз, Ангысы йок насыл ажымысын бизи зайыфлыкларымызда, зерә О дененмиш олду хербир иш үзерә бизим гиби, салт гүнах йапмады.

¹⁶Онуштан кыйышмаклан Аллахын хайырлы чорбажылык скемнесинә йаклашалым, ки кабледелим ажыйанлык хем хайыр, йардым булалым ләазымныклы вақытта.

5 Хербир баш поаз, ани инсандан сечили, койулэр, Аллаха измет етсин инсанын хатыры ичин, баашыш хем курбан гүнахлар ичин гетирсин.

²О йалпак олабилер билгисиз хем шашырык оланнарлан, чүнкү кендиси дә вар сарылы йуфкалыклан.

³Онуштан дүшер нижә инсан ичин, хеп өлә кендиси ичин дә курбан гетирсин, ки гүнахлары афедилсин.

⁴Кимсей кендилиндән аламээр бу икрамы, еер Аллахтан чаарылмыш олмарса, нижә Арон.

⁵Хеп өлә Христос да, Баш поаз олсун дейни, Кенди алмады бу икрамы, ама бу икрамы верди О, Ким деди Она: «Сән Беним Оолум, бүүн Сенин Бобан олдум».

⁶Нижә башка ердә О деер: «Сән дивежинә поазсын Мелкиседек гиби».

⁷Христос, тенжә йашамасында, дуа етти. Йашлар гөзлериндә бүүк сеслән йалварды Аллаха, Ангысы Ону өлүмдән куртарабилир. Онун аллахчылыгы ичин Аллах Ону ишитти.

⁸Бакмайарак, ани Кенди Оол, зеетләрлән сынашты Аллахы сеслемәя.

⁹Кенди таман оларак, дивеч куртулмак сызынтысы олду хепси ичин, ким Ону сеслеер.

¹⁰Зерә О койулду Аллахтан Баш попаз, Мелкиседек гиби.

Илерлейин инанда

¹¹Мелкиседек ичин вар чок не лафетмәя, ама зордур аннатмаа, чүнкү сиз шинди аар ишиденнәр олдуруз.

¹²Зерә чоктан ләәзымды оласыныз үүредижги, ама шинди енидән ләәзым сизи үүретмәя башланкы үүретмекләра Аллахын сөзүндән. Сизә ләәзым сүт, ама диил четин имекләр.

¹³Херкез, ким сүт ичер, диил сынашык Аллахын доорулук сөзүнә, чүнкү о бир евлаттыр.

¹⁴Четин имекләр – олгун адамнар ичин, оннарын дуйгулары сынашык хем алышык танысыннар, недир ии хем недир көтү.

6 Онуштан, бракып Христозун башланкы үүретмеклерини, таманнаа доору илерлейелим. Енидән темели коймайалым: дөнмәк өлү ишлердән, инанмак Аллаха,

²үүренмәк ваатизлик* ичин, ел коймак ичин, өлүлерин ди-

рилмеси ичин хем дивеч даава ичин.

³Илерлейелим! Буну йапажэз, еер Аллах изин едәрсә.

⁴Зерә ким бир сыра айдыннадылды, датты гөктән гелән баашышлардан, олду пайжы Айоз Духлан

⁵да датты Аллахын ии сөзүндән хем гележек заманын куветлериндән,

⁶ама хеп окадар дүштү инансызлаа, оннары йок насыл енидән дөндүрмәя Аллаха гүнахларындан, зерә кендилериндә енидән ставроза герерләр Аллахын Оолуну да гүлмәя алэрлар Ону аалемин өнүндә.

⁷Зерә Аллахтан иисөзленер о ер, ангысы чок сыра йысланэр йаамур суйуннан, ани йаайэр онун үстүнә да ешиллик бүүдер, файда гетирерәк оннара, ким топраа ишледи.

⁸Ама еер бу ер бүүдәрсейди чалы хем гүрлүк, о бишейя йарамаз, йакындыр бетваланмаа. О биткидә йакылэр атештә.

⁹Макар ки бөлә лафедериз, севгили кардашлар, хеп окадар биз чок инанэрыз, ани сиз таа ии халда булунэрысыыз да илери доору куртулмуш олажэныз.

¹⁰Зерә Аллах доорудур, О унутмээр сизин савашманызы хем севгинизи, ани гөстердиниз Онун ады ичин. Сиз йардым еттиниз хем таа йардым едерсиниз Аллахын айоз халкына.

¹¹Истеериз, ани херкезиниз биткийдән гөстерсин хеп бу чалышмайы, ки бүтүн умудунуз олсун.

* 6:2 Ваатизлик – урумжа «ваатизликләр».

¹²Истәмеериз, хайлаз оласыңыз, ама истеериз бензейәсиниз онна-ра, ким инаннан хем дайанмаклан еденерләр адамаклары.

Аллахын адамасы

¹³Аллах, Авраама адамак вериркән, чүнкү йокту башка таа бүүк, киминнән емин етсин, емин етти Кенди-Кендиннән

¹⁴да деди: «Доору, ани ташкын-ныктан иисөзлейежәм хем зеделе-лейежәм сени».

¹⁵Биткидә Авраам дайанмаклан каблетти, не аданды.

¹⁶Доору, ани инсаннар, ки лафларыны инандырсыннар дейни, емин едерләр таа бүүк биркимсейлән, да бунуннан битирилер хербир кавга.

¹⁷Хеп өлә Аллах да, истейерәк таа ачык гөстерсин, ани Онун неети йок насыл диишилсин, каавиледи адамасыны еминнән,

¹⁸ки бу ики диишилмейән ишлән, адамаклан хем еминнән, нейлән Аллах йок насыл алдатсын, бүүк кыйышмак еденелим. Биз Аллахта сакландык, ки тутунабилелим өнүмүзә койулу умуттан.

¹⁹Бу умудумуз каави хем четин, нижә бир геми демири, ани коруйэр жанымызы, Айоз бина-нын ичйанкы перденин өбүр тара-фына етишер,

²⁰нерейи Иисус өнжә гирди бизим ичин, оларак дивежинә Баш попаз, Мелкиседек гиби.

Попаз Мелкиседек

7 Мелкиседек, Салимин падишахы, Ен үүсек Аллахын попазы, одур, ким каршы етти да иисөзледи Авраамы, ачан о геери

дөнәрди, падишахлары енсемек-тән сора.

²Авраам она онунжу пайыны верди хепсиндән. Мелкиседек ил-кин кенди ады аннамасына гөрә «доорулук падишахы», сора «Салим падишахы» – аннамасы услулук падишахы.

³О бобасыз-анасыздыр, кийатта гөстерилмеер онун сенселеси. Йок не йашлар башлантысы, не дә йашаманын биткиси. О Аллахын Оолу гиби калэр попаз херзамана.

⁴Гөрерсиниз ми, некадар үстүн о? Артык дәдумуз Авраам да она верди онунжу пайыны женк гелириндән.

⁵Закон гөрә, Левий оолларындан оннар, ким попазлыкта измет едер, алэрлар онунжу пайыны инсандан, башка лафлан, кенди кардашларындан, макар ки буннар да хеп Авраамдан дуума.

⁶Ама Мелкиседек, ани диил Левий оолларынын сенселесиндән, алды Авраамдан онунжу пайыны да иисөзледи ону, кимә верилийди Аллахын адамаклары.

⁷Лафсыз билинер, ани күчүүнү иисөзлеер бүүк олан.

⁸Левийли попазлык курулмасына гөрә онунжу пайыны алэр өлүмнү инсаннар, ама Мелкиседек попазлыгына гөрә алэр о, кимин ичин шаатлык едилер, ани йашээр.

⁹Чыкэр, еер бу лаф дооруйса, ани Авраам верип онунжу пайыны, кенди Левий дә верди, ангысы шинди инсанын гелириндән онунжу пайыны алэр.

¹⁰Зерә Левий дедесинин гүүдесиндейди, ачан Мелкиседек Авраамы каршы етти.

Ени попазлык

11 Инсан каблетти Айоз Закону левийли попазлык сырасына гөрә. Ама еер етишәбилейдиләр таманнаа о попазларлан, не ләазымнык олажәйды енидән лафетмәә башка бир попазын гелмеси ичин, ангысы Мелкиседек гиби, ама диил Арон гиби?

12 Попазлык сырасы диишилмесиндә дүшер закон да диишилсин.

13 Аслысы О, Кимин ичин лафедилер бурада, чекиләрди башка бир тамызлыктан, ангысындан кимсей измет етмеди курбанныкта.

14 Зерә белли, ани бизим Сааби дууду Иуданын тамызлыындан, ангысы ичин Моисей бишей сөләмеди попазлык ичин.

15 Хем бу таа ачык оләр, ачан гөрериз, ани Мелкиседек гиби калкты бир башка попаз,

16 Ангысы олду попаз диил бир сенселә законуна гөрә, ама бир йашаманын кувединә гөрә, ангысы хич бир сыра билә йок едилмәз.

17 Зерә Онун ичин шаатлык едилер: «Сән дивежинә попазсын Мелкиседек гиби».

18 Öлә ки баштан верили сымарламак дииштирилди, чүнкү куветсиз хем файдасыз олду.

19 Зерә Закон бишей йапамады таман. Онун еринә верилди таа ии умут, ангысыннан биз йаклашәрыз Аллаха.

20 Бу да олмады еминсиз.

21 Левийлиләр еминсиз попаз олдулар, ама Иисус попаз олду Аллахын емининнән, Ангысы деди

Она: «Емин етти Сааби да атылмайжәк: Сән дивежинә попазсын Мелкиседек гиби».

22 Бунуннан Иисус таа ии бир баалантынын гарантийасы олду.

23 Бундан каарә, попаз чок варды, зерә олүм бетеринә йокту насыл олсун салт бир попаз.

24 Ама Иисус, чүнкү дивежинә йашәэр, Онун попазлыы башкасына гечмәз.

25 Онуштан О хептән куртарабилир оннары, ким Онун аражылыыннан Аллаха йаклашәр, зерә О херзаман йашәэр да аражылык едер оннар ичин.

Ени баалантынын Баш попазы

26 Бутүрлү Баш попаз бизә ләазым. О айоз, кабаатсыз, лекесиз, гүнахкерлердән айырык хем хепси гөклердән таа үүсек койулу.

27 Онун йок ләазымныы, нижә өбүр баш попазларын, гетирсин курбан кенди гүнахлары ичин, сора инсанын гүнахлары ичин. О бир сыра херзаман ичин Кендини курбан гетирди.

28 Зерә Закон койәр баш попаз о адамнары, ангылары йуфка, ама емин, ани йапылды Закондан сора, койду Оолу, Ангысы таман олду дивежинә.

8 Сөледиклеримизин өзү будур: биздә вар öлә бир Баш попаз, Ангысы гөклердә отурду бүүк Аллахын чорбажылык скемнесинин саа тарафында.

20 Изметчидир Айоз ердә, хакына Булушмак Чадырында, ани курулу Кендиндән Саабидән, ама диил инсандан.

³ Хербир баш попаз сыралы, ки гетирсин баашыш хем курбан. Онуштан лӕӕзым олду, ки бу Баш попаз да гетирсин курбан.

⁴ Еер О калайды бу ердӕ, олмайӕжды попаз, зерӕ вар башка попазлар, ани Закона гӕрӕ баашыш гетирерлӕр.

⁵ Оннар измет едерлӕр гӕктекилерин бенземесинӕ хем гӕлгесинӕ, ниждӕ Аллах сӕледи Моисейӕ, ачан йапажды Булушмак Чадырыны: «Бак да йап хепсини ӕрнӕӕ гӕрӕ, не гӕстерилди сана байыр ӕстӕндӕ».

⁶ Ама шинди Христос еденди окадар таа ӕстӕн изметчилик, некадар таа ӕстӕн баалантынын аражысы олду, зерӕ бу бааланты курулу таа ии адамакларлан.

⁷ Еер илк бааланты кусурсуз олайды, лӕӕзымнык дуйулмайӕжды башка баалантыӕа.

⁸ Ама Аллах, илк баалантыда, маана буларак оннара, деер: «Тӕ, гелер гӕннӕр, деер Сааби, ачан бир ени бааланты йапажам Израилин хем Иуданын миллетиннӕн.

⁹ Диил ӕлӕ бир бааланты, ниждӕ йаптым оннарын бобаларыннан, ачан, еллериндӕн тутуп, чыкардым оннары Мысырдан, зерӕ оннар Беним баалантыма инанч калмадылар, онуштан Бӕн дӕ касаветсиз олдум оннар ичин, деер Сааби.

¹⁰ Тӕ, будур бааланты, не Израил миллетиннӕн йапӕрым о гӕннердӕн сора, деер Сааби: Беним законнарымы оннарын фикирлеринӕ койажам хем ӕреклеринӕ йазажам. Бӕн оннарын Аллахы олажам, оннар да Беним халкым олажӕклар.

¹¹ Кимсей ӕӕретмейежӕк йакын оланыны хем кенди кардашыны, дейип: „Саабийи таны“, зерӕ кӕчӕк-бӕӕк, хепси Бени танийаждӕк.

¹² Зерӕ оннарын законсузлукларыны афедеждӕм хем гӕнахларыны таа аклыма гетирмейеждӕм».

¹³ Дейип «ени», гӕстерди, ани илкинкиси ескийди, ама не ески хем чоктанкы, о йакын сонуна.

Ердеки Айоз чадыр

9 Илк баалантынын да изметчилик сыралары хем ердеки Айоз ери варды.

² Курулду бир Булушмак Чадыры. Илк бӕлӕмӕн ады – «Айоз ер». Бурада булунарды шамдал хем софра, дизили екмеклӕрлӕн.

³ Икинжи перденин ардында варды бӕлӕм, ады «Ен айоз ер».

⁴ Бурадайды алтын алтар гӕннӕклемӕк ичин хем Бааланты Санды, ани хер тарафтан алтын йалдызлыды. Бурада варды бир алтын кап маннайла, Аронун филизленмиш бастану хем баалантынын дӕз ташлары.

⁵ Оннарын ӕстӕндӕ йалабык херувимнӕр, ангылары гӕлгелӕрди аждӕйаннык капааны. Шинди диилдир вакыт буннарын хализини лафетмӕӕ.

⁶ Буннар ерлештирилдиктӕн сора попазлар херзаман чадырын илк бӕлӕмӕнӕа гирерлӕр, ки изметчилик йапсыннар.

⁷ Ама икинжи бӕлӕмӕа саде баш попаз йылда бир сыра гирер, алып кан курбандан, ани гетирер кендиси ичин хем хепси инсанын билмезлик гӕнахлары ичин.

⁸Бунуннан Айоз Дух гөстерер, некадар вакыт чадырын илк бөлүмү дурэр, Айоз ерә йол диил ачык.

⁹Бу чадыр бизим вакытлар ичин бир бензетмәктир. Баашышлар хем курбаннар гетирилир, ангылары йок насыл хептән пакласыннар оннарын үзлерини, ким баш иилдер Аллаха.

¹⁰Бу сыралар курулу саде имекләр ичин, ичмекләр ичин хем хертүрлү йыкамаклар ичин, башка лафлан, гүүдә ичин, о вақыда кадар, ачан Аллахын аслы сыралары куведә гирер.

Христозун каны

¹¹Ама Христос, геләр ииликлерин Баш попазы, гелип-гирди бир таа шанны хем кәәмил Булушмак Чадырына, диил елдән йапылы, башка лафлан, диил бу дүннедән.

¹²О гирди бир сыра херзамана Айоз ерә, диил текә хем бызаа каныннан, ама Кенди каныннан, да бунуннан дивеч куртулмак еденди.

¹³Еер бызааларын хем текелерин каннары хем бир дананын күлү серпилип айозларсайды мындар оланнары хем пакларсайды булашык гүүделери,

¹⁴некадар таа чок Христозун каны, Ангысы Дивеч Духлан Кендини лекесиз бир курбан гетирди Аллаха, паклайажэк сизин үзүнүзү өлү йаптыклардан, ки измет едәсиниз дири Аллаха.

¹⁵Онуштан Христос Араждыдыр ени баалантыда, ки оннар, ким чаарылмыш, аданмыш дивеч мирасы еденсиннәр. Христос өлдү, ки куртарсын оннары, ким сы-

райы басты илк баалантынын вақыдында.

¹⁶Чүнкү бааланты куведә гирсин дейни, ләәзым илкин гөстөрмәә, ани өлдү о, ким баалантыы йапты.

¹⁷Бааланты куведә гирер салт өлүмдән сора. Онун куведи хич йок, некадар вакыт баалантыы йапан йашээр.

¹⁸Өлә ки, илк бааланты да ләәзымды каннан каавиленсин.

¹⁹Доору, ани Моисей, ачан окуду хепси сымарламаклары Айоз Закондан инсанын өнүндә, алды кан бызаа хем текә курбаннарындан да суйлан, ал бойалы йапайлан хем иссоп чыбыыннан серпти, нижә кийады, хеп өлә дә хепси инсаны,

²⁰дейип: «Будур баалантынын каны, ани Аллах сыралады сизин ичин».

²¹Хеп өлә серпти каннан Булушмак Чадырыны хем хепси изметчилик капларыны.

²²Закона гөрә артык хепси каннан пакланэр. Кан дөкүлмейинжә, бишей афедилмеер.

²³Еер гөктеки аслыларын бензетмелери бутүрлү ләәзымса паклансын, некадар таа чок ләәзымды гөктеки хақына аслылары пакласыннар таа ии курбаннарлан.

²⁴Зерә Христос гирмеди елдән йапылы бир Айоз ерә, ангысы хақына Айоз ерин бензетмесийди, ама гирди уз гөкә, ки

²⁵диил ани чок сыра курбан Кендини гетирсин, нижә баш попаз, ангысы хер йылын Ен айоз ерә гирер каннан, ама диил кенди каныннан.

²⁶ Башка түрлү Она лаязым олажэйды дүннейин курулмасындан чок сыра зееденсин. Ама О шинди, вакытларын биткисиндә пейдаланды, ки бир сыра херзамана Кенди курбаныннан гүнахы силсин.

²⁷ Нижә инсана сыраланмыш, бир керә өлсүн, ондан сора даава,

²⁸ хеп өлә Христос да Кендини бир сыра курбан гетирди, ки чок инсанын гүнахларыны ташысын. Икинжи сыра гөстериележек, диил ки курбан олсун гүнах ичин, ама куртарсын оннары, ким Ону беклеер.

Битки курбан

10 Айоз Закон, ангысында вар салт геләр ииликлерин гөлгеси, ама диил хакына ишлерин аслысы, хеп о курбаннарлан, ани йылдан йыла дурмамайжа гетирилер, йок нижә таман йапсын оннары, ким Аллага йаклашэр.

² Башка түрлү дургунажэйдылар курбаннары гетирмәә, зерә оннар, ким измет едер Аллага, бир керә пакландыктан сора дуймаздылар үреклериндә кендилерини гүнахкер.

³ Ама бу курбаннар йыл йылдан инсанын аклына гетирер гүнахларыны.

⁴ Зерә йок насыл буалар хем текеләр каны гүнахы йок етсин.

⁵ Онуштан Христос, гелип бу дүннейә, деди Аллага: «Сән курбан хем баашыш истәмедин, ама бир гүүдә Бана хазырладың.

⁶ Хептән йакылан хайваннары хем гүнах ичин курбаннары Сән беенмедин.

⁷ Озаман дедим: „Тә, гелерим, нижә Закон кийадында йазылы Беним ичин, ей, Аллах, ки Сенин истедиини йапайым!“»

⁸ Христос баштан деди: «Не курбаннары, не баашышлары, не хептән йакылан хайваннары, не гүнах ичин курбаннары Сән истәмедин хем беенмедин, макар ки буннар Закона гөрә гетирилер».

⁹ Сора екледі: «Тә, гелерим, /ей, Аллах,/ ки Сенин истедиини йапайым». Илкинкисини ортадан калдырыр, ки еринә икинжисини койсун.

¹⁰ Аллахын бу истемесинә гөрә, биз айозландык бир сыра херзамана, ачан Иисус Христос курбан гетирди Кенди гүүдесини.

¹¹ Хербир попар, гүн гүндән изметчилик йапарак, чок сыра гетирер хеп о курбаннары, ангылары бир сыра билә йок едәмәз гүнахы.

¹² Ама О, Кендини гетирип салт бир сыра курбан гүнахлар ичин, отурду херзамана Аллахын саа тарафына.

¹³ Шиндән сора беклеер, душманнары койулсун Онун аяклары алтына.

¹⁴ Зерә О бир курбаннан таман йапты херзамана оннары, ким айозланмак йолунда.

¹⁵ Бунун ичин бизә шаатлык едер Айоз Дух да, дейип:

¹⁶ «Тә, будур бааланты, ани о гүннердән сора оннарлан йапажам, деер Сааби: Беним законнарымы оннарын үреклеринә койажам хем оннарын фикирлеринә йазажам.

¹⁷ Артык оннарын гүнахларыны хем законсуздукларыны аклыма гетирмейжәм».

18 Ама нередä гүнах афедилмиш, орада йок лääзымнык гүнах ичин курбан гетирмää.

Бракылмайын инандан!

19 Ölä ки, кардашлар, Иисус Христозун каныннан вар насыл кыйышмаклан Ен айоз ерä ени хем дири йолдан гирелим.

20 Бу йолу О ачты бизä ичйанкы пердейлән, ангысы Онун гүүдесидир.

21 Бир бүүк Попазымыз да вар койулу Аллахын евинин үстүнä.

22 Онуштан йаклашалым Аллаха пак үреклән хем каави инаннан, серпип үзлеримизи, көтү неетлердән паклайалым хем гүүдемити темиз суйлан йыкайалым.

23 Салланмадык о умуттан тутуналым, ангысы ичин шаатлык едериз, зерä адамак верән инанчтыр.

24 Чалышалым бири-биримизи хавезлендирмää, ки севгийлән иилик йапалым.

25 Топлантыларымыздан бракылмайалым, нижä кимилери алышты, ама окадар таа чок бири-биримизи үреклендирелим, некадар таа чок гөрерсиниз, ани о Гүн йаклашты.

26 Зерä еер биз, ким аслылыгы үүренди хем каблетти, истейерäk гүнах йапарсак, озаман башка бир курбан гүнахларымыз ичин калмаз.

27 Калэр, салт коркуйлан бекленилсин даава вакыды хем кызгын атеш, ани йок едежек душманнары.

28 Еер оннар, ангылары Моисейин законуну басарды, ики-үч кишинин шаатлыыннан ажыйанныксыз өлдүрүлүрсä,

29 сиз не деерсиниз? Некадар таа бүүк жеза кабледежек о, ким Аллахын Оолуну чинемиш, бааланты каныны ашааламыш, нейлән айозландыйды, да бутакум Аллахын хайырлы Духуну гүжендирмиш.

30 Биз таныйэрыз Ону, Ким де-ди: «Кин чыкармак Беним ишим, көтүлүкләр ичин Бән өдейежäm, деер Сааби» хем «Сааби Кенди даава кесежек инсанына».

31 Титсидир, дүшäсин дири Аллахын елинä!

32 Аклына гетирин баштан вакытлары, ачан айдынныгы гөрдүктән сора, чок савашып, ажы чектиниз.

33 Кими керä таказаланып хем зеегленип, аалемин гүлүнтүсү олдунуз. Кими керä пай алдыныз оннарлан, ангылары хеп бу денемеклердән гечирдиләр.

34 Сиз ажыдыныз оннары, ким капанда булунду; варлынызын кайыплыны севинмәклән каблеттиниз, чүнкү билерсиниз, ани /гөктä/ таа ии хем гечмәз бир варлык еденежениз.

35 Ölä ки бракмайын гиргиннииниз, ангысы ичин бир бүүк баашыш олажэк.

36 Сизä дайанмак лääзымдыр, ки, таманнайып Аллахын истедиини, кабледәсиниз, не аданмыш сизä.

37 Зерä, нижä Аллах деер Айоз Йазыда, «аз, пек аз калды да Гелән гележек, хич ойаланмайажэк.

38 Беним доору оланнарым инаннан йашайажэклар, ама ким геери чекилер, оннары беенмäm».

39 Биз диилиз оннардан, ким геери чекилер да кайбелер, ама оннардан, ким инанэр да жаныны коруйэр.

Инан иштлери

11 Инан каави умуттур о ишләр ичин, не беклеериз, хем бир кайыллык о ишлерә, не шинди гөрмеериз.

²Бунуннан евелдән деделеримиз Аллахын беенмесини едендиләр.

³Инаннан аннээрзы, ани космос Аллахын сөзүннән йарадылмыш олду. Өлә ки, гөрүнәр ишләр гөрүнмейән ишлердән йарадылды.

⁴Инаннан Авел Аллага таа ии бир курбан гетирди, некадар Канин. Бунуннан шаатлык каблетти, ани Аллахын өнүндә доорудур, зерә Аллах гөстерди, ани каблетти онун баашышларыны. Бутақым о бүүн дә лафедер, макар ки өлдү.

⁵Инаннан Енох алынды бу дүннедән, ки өлүмү гөрмесин, да буламадылар ону, зерә ону Аллах алды. Алынмасындан өнжә, Енох шаатлык каблетти, ани Аллахтан беенилмиш олду.

⁶Инансыз йок насыл Аллахтан беенилмиш олалым, зерә, ким йаклашәр Аллага, ләазым инансын, ки Аллах вар хем баашыш верер оннара, ким Ону аарээр.

⁷Инаннан Ной Аллахтан хабер каблетти о ишләр ичин, не таа гөрүнмәрди. Чүнкү Аллахтан коркарды, йапты бир геми, ки кенди сенселесини куртарсын. Бунуннан дүннейи азарлады да инаннан акланмак еденди.

⁸Инаннан Авраам, ачан чаарылды, кайыл олду гитсин орайы, нередә чорбажы ләазымды олсун. Йола йолланды, хич билмейерәк, нерейи гидер.

⁹Инаннан аданмыш ердә, нижә бир йабанжы, ерлешти. Чадырда Исааклан хем Иаковлан йашады, ким онуннан билә мирасчы олажәйдылар хеп о аданмыш ишлерә.

¹⁰Зерә Авраам бир каави темелли касаба бекләрди, ани курулу хем дүзүлү Кендиндән, Аллахтан.

¹¹Инаннан, макар ки карысы Сарра ушаксызды хем йашлары гечмишти, кувет каблетти, ушаа олсун дейни, зерә инанды, ани инанчтыр О, Ким буну адады.

¹²Өлә ки өлмәә йакын бир адамдан дууду бир сенселә өлә чок, нижә гөк йылдызлары, нижә дениз бойунда сайысыз кум.

¹³Хепси буннар өлүнжә инанжы калдылар, макар ки еденмедиләр, не аданды оннара, ама узактан салт сииреттиләр да севиндиләр. Ачык каблеттиләр, ани оннар йолжу хем конакчы бу ердә.

¹⁴Зерә оннар, ким бөлә лафедер, гөстерер, ани аарээр кенди ватаныны.

¹⁵Хакына, еер жаннары ажыайды о ерә, нередән чыктылдылар, варды колайлыклары геери дөнсүннәр.

¹⁶Ама оннар өзенәрдиләр бир таа ии ерә, гөктеки ерә. Онуштан Аллах утанмээр адлансын оннарын Аллахы, зерә оннар ичин бир касаба хазырлады.

¹⁷Инаннан Авраам, дененмиш олуп, Исаакы курбан гетирди. О, ким каблеттийди адамаклары, гетирәрди курбан бирижик оолуну,

¹⁸ангысы ичин Аллах деди: «Исаактан дууажәк оннар, ким сенин сенселән адланажәк».

19 Чүнкү Авраам есапларды, ки Аллах дирилдәбилир өлүйү дә. Онуштан, символик лафедерәк, өлүмдән Исаакы геери алды.

20 Инаннан Исаак иисөзледи Иакову хем Есавы да сөледди, не олажәк оннара геләр вакытларда.

21 Инаннан Иаков өлүм дөшеендә Иосифин оолларындан икисини иисөзлейерәк, баш иилтти Аллаха, абанып бастону үстүнә.

22 Инаннан Иосиф, өлежәә заман, Израилин оолларынын Мысырдан чыкмасы ичин анды да кенди кемиклери ичин сымарламак оннара верди.

23 Инаннан Моисейи дуумасындан сора бобалары үч ай сакладылар, зерә гөрдүләр, ани ушак гөзәл, да падишахын емириндән коркмадылар.

24 Инаннан Моисей, бүүдүктән сора, атылды сайылсын фараонун кызынын оолу.

25 Таа чок истеди Аллахын инсаныннан билә зеетленсин, некадар бир кыса вакыт гүнах хошлуунда сефалансын.

26 Христос ичин ашааланмайы таа бүүк зенгинник сайды, некадар Мысыр хазналарыны, зерә о бакарды баашыша, ани сонда алажәк.

27 Инаннан Мысыры бракты, падишахын үфкесиндән коркмайарак, зерә, дайанарак, гөрәрдди сансын Ону, Ким гөрүнмеер.

28 Инаннан Паскеллейи йортулады, курбан каныны дөкүп, ки өлүм англии Израилин илк дуумушларыны телеф етмесин.

29 Инаннан израиллиләр Кырмызы денизи, нижә курудан, гечтиләр. Ама мысырлылар буну йапмаа денедийнән, буулдулар.

30 Инаннан Иерихонун дуварлары дүштүләр еди гүн доланмактан сора.

31 Инаннан ороспу кары Раав инансызларлан билә өлмедди, зерә гөзчүлери ии каблетти /да башка йолдан оннары йоллады/.

32 Хем не каләр сөлейим? Зерә йок вакыдым, лафедейим Гедеон ичин, Барак ичин, Самсон ичин, Иеффай ичин, Давид ичин, Самуил ичин хем калан пророklar ичин.

33 Инаннан оннар падишахлыклары енседиләр, доорулук йаптылар, адамаклары едендиләр, асланнарын аазларыны кападылар,

34 кызгын атеши сүүндүрдүләр, кылыч кескинниндән куртулдулар, бакмайарак куветсизликлеринә, кувет алдылар, женктә каави олдулар, йабанжы аскерлери кооладылар.

35 Карылар өлүлерини геери дири каблеттиләр. Башка адамнар, зеетленип, өлдүләр. Каблетмедиләр верилмиш колайлыклары, куртулсуннар дейни, зерә истедиләр, дирилип, таа ии бир йашамак еденсиннәр.

36 Башкалары гүлмәә алындылар хем лобут идиләр, синжир хем зындандан жезаландылар.

37 Ташлан дүүлдүләр, тестерейлән кесилдиләр, /денендиләр, /кылычлан өлдүрүлдүләр. Койун хем кечи дерисиндән тулумнарлан

гийиймни, йоклук, зорлук хем кө-
түлүк чектиләр.

³⁸Оннар, кими бүтүн дүннә ет-
мәз, чол ерлердә хем байырларда,
миналарда хем ер чатлаklarында
качкын гездиләр.

³⁹Хепси буннар, макар ки ме-
тедилдиләр инаннары ичин, хеп
окадар каблетмедиләр, не оннара
аданды,

⁴⁰Зерә Аллах хазырладыйды би-
зим ичин бишей таа ии, ки оннар
бизсиз етишмесиннәр таманнаа.

*Сааби жезайлан үүредер оннары,
кими север*

12 Онуштан, чүнкү бизи до-
лайлээр чок шаатлар, булут
гиби, аталым бир тарафа хертүр-
лү аарлыгы хем хертүрлү гүнахы,
ани колай долаштырэр бизи, да
дайданмаклан йарышалым о кач-
макта, ани онүмүздә.

²Уз Иисуса бакалым, Ангысы
бизим инанын онжүсү хем таман-
найыжысы. О, бакарак севинме-
лää, ани гележек, дайанды став-
розда герили олсун. Буну хич
утанмак саймады да Аллахын чор-
бажылык скемнесинин саа тара-
фына отурду.

³Дүшүнүн Онун ичин, Ким өлә
чок дайанды озаман, незаман гү-
нахкерләр Она каршы лафетти,
ки йуфкаламайасыныз да умут-
сузлаа дүшмейәсиниз.

⁴Сиз таа женкleshмединиз
кан дөкүнжә, савашарак гүнаха
каршы.

⁵Сиз унуттунуз му о насаады,
ани сизә верилер, нижә оолара:
«Оолум! Паасызландырма о жеза-
йы, нейлән Сааби сени үүредер,

да умутсузлаа дүшмә, ачан о сени
таказалээр.

⁶Зерә Сааби, кими север, ону
жезалайып үүредер хем хербир
оолу дүүйер, кими кабледер».

⁷Жезайа дайанын, зерә бундан
танынэр, ани Аллах ташыйэр Кен-
дини сизиннән, нижә ооларын-
нан. Вардыр мы ажаба оол, кими
бобасы жезалайарак үүретмесин?

⁸Еер үүренмәрсейдиниз жеза-
дан, ангысыны хепси чекәр, оза-
ман сиз ороспулук ушакларыйсы-
ныз, ама диил хакына ооллар.

⁹Бундан каарә, ердеки бобала-
рымыздан жезаланмыш, хеп ока-
дар оннары хатырлээрыз. Ажаба
таа чок дүшмеер ми, духча Боба-
мызын запына верилип, йаша-
йалым?

¹⁰Зерә бобаларымыз бизи же-
залардылар аз вакыт ичин, нижә
сайардылар таа ии, ама Аллах же-
залээр бизим иилимиз ичин, ки
пайымыз олсун Онуннан айоз-
лукта.

¹¹Баштан хич бир жеза да се-
винчи гөрүнмәз, ама гуженди-
рир. Ама сора ондан ким үүрен-
ди, оннара услулук верән доору-
лук мейвасыны гетирер.

¹²Өлә ки, калдырын саркык ел-
леринизи хем доорудун бүкүк диз-
леринизи.

¹³Айакларыныза уз йолжаазлар
йапын, ки топаллар да сапмасын-
нар, ама доорулсуннар.

Атылмайын Аллахтан

¹⁴Хепси инсаннан услулукта хем
айозлукта йашамаа чалышын, зерә
айозлуксуз кимсей Саабийи гө-
рәмейежек.

¹⁵Есап алын, ки биркимсей качырмасын Аллахын хайырыны. Бир зихирли көк, пейдаланып, сизä зарар йапмасын да улаштырмасын чойуну.

¹⁶Бакын, аранызда олмасын бир ороспу йада биркимсей, ани паайа коймээр айозлуу, нижä Есав, ангысы бир имäk ичин сатты илк дуумушлууну.

¹⁷Зерä ии билерсиниз, ани ондан сора о истеди еденсин бобасындан исөзлемейи, ама рет едилди, зерä она йокту колайлык, диштирсин бобасынын карарыны, макар ки йашларлан гөзлериндä йалварды.

¹⁸Сиз йаклашмадыныз диилä биленä, атешлän тутушана, бир думана, бир караннаа йада бир фурунаа,

¹⁹бир труба баартмасына йада бир сесä, ани өлä лафедäрдиди, ки ишиденнär йалвардылар, ки оннара шиндän сора лаф едилмесин.

²⁰Зерä оннар йокту насыл дайансыннар бу сымарламайа: «Еер хайван да диййäрсä бу байыра, ташлан өлдүрүлсүн /йада сүнгүйлän саплансын/».

²¹Не гөрäрдилär, өлä титсийди, ани Моисей деди: «Чок коркэрым хем титирерим».

²²Ама сиз йаклаштыныз Сион байырына, дири Аллахын касабасына, Гөктеки Иерусалимä, оннан бин ангиллерä,

²³илк дуумушларын клисä йортулууна, ангыларын адлары йазылы гөктä; о Аллаха, Ким херкезинä даава кесер, хем доору оланнарын духларына, ани таманнаа етишти.

²⁴Йаклаштыныз ени баалантынын Аражысына, Иисуса, хем сер-

пили кана, ани таа ии ишлери аннадэр, некадар Авелин каны.

²⁵Бакын, ондан, Ким лафедер, атылмайасыныз. Чүнкү жезадан куртуламадылар оннар, ким Моисейдän атылды, ангысы Аллахтан оннара ер үстүндä хабер гетирди, окадар таа пек куртуламайажэз биз, еер үзүмүзү чевирäрсäk Христоздан, Ангысы лафедер гөктän.

²⁶Аллахын сесиндän озаман ер тепреди, ама шинди О бөлä адамак верди: «Енидän сарсаладажам диил саде ери, ама гөкү дä».

²⁷Бу лаф «енидän» аннадэр, ани дишилежек, не сарсаланэр, башка лафлан, не йарадылмыш, ки калсын салт о, не сарсаланмаз.

²⁸Онуштан, чүнкү биз каблеттик бир падишахлык, ани сарсаланмаз, олалым шүкүр да бутакым измет еделим Аллаха өлä, нижä О беенер, бир аллахчы коркуйлан хем сайгылан.

²⁹Зерä бизим Аллах бир йакар атештир.

Сон насаатлар

13 Херзаман кардаш севгилии аранызда олсун.

²Унутмайын мусаафиржи олмаа, зерä кимиси бутакым, хич билмейерäk, конаклады ангиллери.

³Унутмайын капанжылары, олун сансын сиз дä оннарлан капанда булунэрсыныз. Унутмайын зее чекеннери, аклынызда тутарак, ани сизин дä гүүдениз вар.

⁴Херкезиниз стеонозлуунузу сайгылы тутун, хем йатааныз гүнахлан лекелänмесин. Зерä ороспулук хем маскаралык еденнерä Аллах даава кесер.

⁵Олмайын пара севән, шүкүр олун онуннан, не вар сиздә, зерә Кенди деди: «Хич бракмайаҗам сени хем хич атылмайаҗам сендән».

⁶Өлә ки, биз кыйышмаклан дее-риз: «Сааби беним йардымҗым, коркмээрым, не вар колай йапсын бана инсан?»

⁷Аклыныза гетирин сизин өндөрҗилери, ангылары насаат еттилар сизә Аллахын сөзүнү. Бакарак оннарын йашамакларын со-нуна, оннар гиби инанҗы олун.

⁸Иисус Христос дүн, бүүн хем дивежинә хеп Одур.

⁹Хертүрлү фасыл үүренмекле-рин ардына такылмайын, зерә иидир үреенизи каавилейәсиниз Аллахын хайырыннан, диил айы-ры имекларлән, ани кимсейә фай-да олмады, ким оннара верилди.

¹⁰Бизим вар өлә бир курбан-нымыз, ангысындан изин йок, ки оннар исин, ким измет едер Булушмак Чадырында.

¹¹Зерә баш попаз хайванна-рын каныны гетирер Айоз ерә, ки курбан олсун гүнах ичин, ама о хайваннарын гүүделери йакылэр аулун дышанында.

¹²Онуштан Иисус, ки айозла-сын инсаны Кенди каныннан, зее-чекти касабанын токатларынын дышанында.

¹³Өлә ки, аулун дышанына Она чыкалым да Онун ичин ашаалан-майа дайаналым.

¹⁴Зерә бизим йок бурада дай-малы касабамыз, ама аарээрыз бир касаба, ангысы ләазым гелсин.

¹⁵Онуштан Иисусун адыннан Аллаха дайма шүкүрлүк курбаны гетирелим, башка лафларлан де-

мәк, аазымыздан чыкан сөзләр, ани Онун адыны метиннеер.

¹⁶Унутмайын иилик йапмаа хем не вар сиздә пайетмәә, зерә бу-түрлү курбаннары Аллах беенер.

¹⁷Сеслейин сизин өндөрҗиле-ри да өн верин оннара, зерә оннар кахыр гүдерләр сизин жаннары-ныз ичин, ниҗә жувапчылар. Ба-кын, ки буну севинмәклән йап-сыннар, ама диил офлайарак, зерә бу диилдир сизин файданыз ичин.

¹⁸Дуа един бизим ичин, чүнкү биз чок инанэрыз, ани бизим үзү-мүз пак, зерә бүтүнүнә бакэрыз, гө-түрелим кендимизи, ниҗә дүшер.

¹⁹Маасуз йалварээрым, чалышын буну йапмаа, ки таа тез геери дө-нәбилейим сизә.

²⁰Услулук верән Аллах, Ангы-сы дивеч баалантынын каныннан өлүдән дирилтти койуннарын бүүк гүдүжүсүнү, бизим Сааби Иисус Христозу,

²¹сизи таман йапсын хербир иилик йапмаа, ки таманнайасыныз Онун истедиини, да биздә йапсын, не беенер Иисус Христос ашыры. Она метинник дивечтән дивежә! Амин.

²²Йалварээрым, кардашлар, хош гөрүн бу насаадын лафларыны. Доо-ру, ани кыса бир кийат йаздым сизә.

²³Билерсиниз ми, ани бизим кар-даш Тимофей чыкты капандан. Еер о тез геләрсә, гележәм онуннан барабар, ки гөрөйим сизи.

²⁴Селәмнейин сизин өндөрҗи-лери хем Аллахын бүтүн айоз хал-кыны. Италийадан оланнар селәм йоллээрлар сизә.

²⁵Ииверги олсун хепсинизлән. /Амин./

АПОКАЛИПСИС (Ачыкламак Иоана)

1 Иисус Христозун ачыкламасы, ани Аллах Она верди, гөстерсин кенди чырактарына, не тездә ләазым олсун. Буну хаберледи, йоллайып Кенди ангилин елинән чыраана Иоана,

²ким шаатлык етти Аллахын сөзү ичин хем Иисус Христозун шаатлыгыны аннатты – хепсини, не гөрдү.

³Не мутлу о, ким окуйэр хем ким сеслеер бу пророклук сөзлерини хем коруйэр, не бурада йазылы, зерә вакыт йакын.

Селәм еди клисейә

⁴Бән, Иоан, селәм йоллээрым еди клисейә, ангылары булунэр Асияа бөлгесиндә. Ииверги хем услулук сизә Ондан, Ким вар, Ким варды хем Ким геләр, еди духтан, ангылары Онун чорбажылык скемнесинин каршысында,

⁵хем Иисус Христоздан, Ким инанч шаат, илк дууан, Ким өлүлөрдән дирилди хем ердеки падишахларын өндөржиси. О бизи севди, Кенди каныннан бизи гүнахарымыздан куртарды*,

⁶йапты бизи падишах хем опаз Аллага, Кенди Бобасына. Она олсун метинник хем заабитлик дивечтән дивежә!

⁷Бак, О гелер булутларлан, да хербир гөз Ону гөрежек, артык

оннар да, ким Ону саплады. Хепси ердеки сенселеләр аалайажэк Онун бетеринә. Өлә, амин!

Бәним Баш хем Сон

⁸«Бәним Алфа хем Омега, /Баш хем Сон/», – деер Сааби Аллах, Ким вар, Ким варды хем Ким геләр, Чоккудретли.

⁹Бән, Иоан, сизин кардашыныз, пай алэрым сизиннән барабар Иисусун зетлериндә, падишахлыында хем дайанмасында. Булунардым бир адада, ады Патмос, Аллахын сөзү ичин хем Иисусун шаатлыгы ичин.

¹⁰Айоз Дух конду бана Саабинин гүнүндә. Аркамдан ишиттим бир бүүк сес, труба сеси гиби, Ангысы дейәрди: «/Бәним Алфа хем Омега, Баш хем Сон./

¹¹Не гөрерсин, йаз бир кийада да йолла еди клисейә: Ефес, Смирна, Пергама, Фиатира, Сардис, Филадельфия хем Лаодикийа касабаларына».

¹²Дөндүм гөрөйим, ким бениннән лафедер. Дөнүп, гөрдүм еди алтын шамдал.

¹³Еди шамдал ортасында гөрдүм Бирисини, Ким адам оолуна бензәрди. Гийимнийди аякларына кадар узун рубайлан хем кушалыды гүүсүндән алтын кушаклан.

---

* 1:5 Куртарды: кими текстлердә «йыкады».

14 Башы хем сачлары ак-бийаз, нижә йапаа, каар гиби, гөзлери атеш йалыны гиби.

15 Айаклары – фырында кыздырылмыш йалабык тунч гибийди. Сеси – бүүк акан сулар уултусу гибийди.

16 Саа елиндә тутарды еди йылдыз, аазындан чыкарды икиүзлү бир кескин кылыч. Үзү гүн гибийди, ани шафк едер бүтүн куветлән.

17 Ачан гөрдүм Ону, дүштүм айакларына өлү гиби. О койду саа елини беним үстүмә да деди: «Коркма! Бәним Баш хем Сон.

18 Дири оланым, өлүйдүм, ама те, дири калажам дивежә кадар. Беним елимдә өлүмүн хем өлүләр еринин анатарлары.

19 Онуштан йаз, не гөрдүн, не вар хем не олажэк бундан сора.

20 Еди йылдызын, не гөрдүн Беним саа елимдә, хем еди алтын шамдалын саклылыгы будур: еди йылдыз – еди клисенин ангиллери, хем еди шамдал – буннар еди клисә.

Ефес клисесинә

2 Ефес клисесинин англинә йаз: „Бөлә деер О, Ким саа елиндә тутәр еди йылдызы, Ким гезер еди алтын шамдал арасында:

2 Билерим сенин йаптыкларыны, чалышманы хем сабурлууну хем ани көтү адамнара дайанамээрсын. Денедин оннары, ани кендилерини сайэрлар апостол, макар ки диил апостол, да аннадын, ки оннар йаланжы.

3 Сабурлуйсун, зетлерә дайандын Беним адым ичин да йорулмадын.

4 Ама Бендә сана каршы бу: сән брактын илк севгини.

5 Онуштан аклына гетир, нередән дүштүн, гүнахларындан бана дөн да йап баштанкы ишлери. Башка түрлү, гележәм да шамдалыны ериндән алажам, еер гүнахларындан бана дөнмәрсейдин.

6 Ама сендә ии бу, ки азетмеерсин Николайжыларын ишлериндән, ангыларындан Бән дә азетмеерим.

7 Кимин вар кулаа, ишитсин, не Айоз Дух сөлеер клиселерә: ким енсейежек, она изин вережәм, исин йашамак фиданындан, ани Аллахын райында“.

Смирна клисесинә

8 Смирна клисесинин англинә йаз: „Бөлә деер О, Ким Баш хем Сон, Ким өлүйдү хем дирилди:

9 Билерим сенин зетини хем фукааралыны, ама хеп окадар зенгинсин. Билерим, ани ким сени көтүлеер, оннар сайэрлар кендилерини иудей, ама бу диил аслы. Оннар – шейтанын топлушу.

10 Не ләазым олажэк гечирәсин, бишейдән коркма. Диявол кимисини сиздән капана атажэк, ки дененәсиниз. Зетленмиш олажэныз он гүн. Ол инанч өлүмә кадар, да вережәм сана йашамак фенецини.

11 Кимин вар кулаа, ишитсин, не Айоз Дух сөлеер клиселерә: ким енсейежек, она икинжи өлүмдән зарар олмайажэк“.

Пергама клисесинә

12 Пергама клисесинин англинә йаз: „Бөлә деер О, Кимдә вар икиүзлү кескин кылыч:

13 Билерим, нередә йашээрсын. Шейтанын чорбажылык скемнеси

орада. Хеп окадар инанч калэрсын Беним адыма да вазгечмедин Бана инанмаа, артык о гүннердә, незаман Антипа, Беним инанч шаадым, өлдүрүлдү аранызда орада, нередә шейтан йашээр.

¹⁴Ама Бендә вар биркач маана сана каршы: сөндә вар инсаннар, ангылары тутунэрлар Валаамын үүретмесиндән, ким үүретти Валакы, несой гүнаха дадандырсын Израил ушакларыны, ки исиннәр идоллара баашланмыш курбан йаанысындан хем ороспулук йапсыннар.

¹⁵Хеп өлә сөндә дә вар инсаннар, ани тутунэрлар Николайжыларын үүретмесиндән, /недән Бән аzeitмеерим/.

¹⁶Онуштан гүнахларындан бана дөн, башка түрлү, тездә гележәм да женк едежәм оннара каршы кылычлан, ани Беним аазымдан чыкэр.

¹⁷Кимин вар кулаа, ишитсин, не Айоз Дух сөлеер клиселерә: ким енсейежек, она изин вережәм, исин саклы маннадан хем вережәм бир бийаз таш, да бу ташта йазылы бир ени ад, не кимсей билмеер кабледендән каарә“.

Фиатира клисесинä

¹⁸Фиатира клисесинин англинә йаз: „Бөлә деер Аллахын Оолу, Кимин гөзлери атеш йалыны гиби хем аяклары йалабык тунч гиби.

¹⁹Билерим сенин йаптыкларыны, сенин севгини, инаныны, изметчилиини хем дайнманы хем, ани сон ишлерин таа чок, некадар баштанкылары.

²⁰Ама Бендә вар биркач маана сана каршы: сән бракэрсын Иезавел карыйы, ани сайэр кендини пророк, үүретсин хем алдатсын Беним чыракаларымы, ки ороспулук йапсыннар хем исиннәр идоллара баашланмыш курбан йаанысындан.

²¹Бән вердим она вакыт, ки ороспулуундан дөнсүн, ама о дөнмәә истәмеди.

²²Бак, атарым ону хасталык йаатаана хем ороспулук йапаннары онуннан барабар бир бүүк зетә койарым, еер дөнмәрсейдиләр ишлердән, ани о йапер.

²³Онун ушакларыны чарпажам өлүмнән. Озаман хепси клиселәр таныйажэк, ани Бәним, Ким аараштырэр инсанын неетлерини хем үреени. Хепсинизә кенди ишлеринизә гөрә өдейежәм.

²⁴Ама каланына сиздән, ким булунэр Фиатирада, ангылары тутунмээрлар бу үүретмектән да билмеерләр ‘шейтанын дерин ишлерини’, нижә денер, сөлеерим, ани коймайажам үстүнүзә башка аарлык.

²⁵Салт сыкы тутун ону, не вар сиздә, Бән гелинжә.

²⁶⁻²⁷Ким енсейежек хем биткийадән таманнайажэк Беним ишлерими, она вережәм заабитлик миллетләр үстүнә, нижә Бән дә каблеттим заабитлик Беним Бобамдан. Оннары гүдежек демир бастоннан, да нижә топрактан каплары фалайажэк.

²⁸Енсейийийә вережәм сабаа йылдызыны.

²⁹Кимин вар кулаа, ишитсин, не Айоз Дух сөлеер клиселерә“.

Сардис клисесинä

3 Сардис клисесинин ангилинä йаз: „Бөлä деер О, Кимдä вар Аллахын еди Духу хем еди йылдызы. Билерим сенин йаптыкларыны. Сән ад казандын, сансын дирийсин, ама өлүйсүн.

²Кушку ол, өлүмä йакын ишлери каавилä, зерä сенин йаптыкларыны таман булмадым Беним Аллахымын өнүндä.

³Аклына гетир, не каблеттин хем не ишиттин, кору хем дөн бана гүнахларындан. Кушку олмарсайдын, гележäm хырсыз гиби, да хич дуймайажан, не саатта гележäm сенин үстүнä.

⁴Хеп окадар сендä, Сардистä, вар биркач инсан, ани лекелäмедилär кенди рубаларыны. Оннар гезежеклär Бенимнän, гийиймни бийаз рубаларлан, зерä бу йарашер оннара.

⁵Ким енсейежек, о бийаз руба гиинежек. Онун адыны хич силмейежäm йашамак кийадындан да ачыктан анажам онун адыны Бобамын хем ангиллерин өнүндä.

⁶Кимин вар кулаа, сеслесин, не Айоз Дух сөлеер клиселерä“.

Филадельфия клисесинä

⁷Филадельфия клисесинин ангилинä йаз: „Бөлä деер Айоз хем Доору Олан, Кимдä вар Давидин анатары, Ким ачэр, да кимсей капайамээр, капээр, да кимсей ача мээр.

⁸Билерим сенин йаптыкларыны. Бән сенин өнүнä ачык бир ка-

пу койдум, кимсей ону капайамаз. Аз куведин вар, ама корудун Беним сөзүмү да инкär етмедин Беним адымы.

⁹Бак, Бән верерим оннары, ким шейтанын топлушундан, оннары, ким сайэр кендилерини иудей, ама диил доору, йалан сөлеерлär, йапажам, гелсиннär да баш иилтиннär сенин аякларынын өнүндä. Озаман таныйажеклар, ани Бән сени севдим.

¹⁰Чүнкү таманнадын Беним сымарламамы дайанмак ичин, Бән дä коруйажам сени денемäk вакыдындан, ани гележек бүтүн дүннейин үстүнä, ки денесин оннары, ким ер үстүндä йашээр.

¹¹Бән тез гелерим! Сыкы тут, не вар сендä, ки кимсей капмасын сенин фенецини.

¹²Ким енсейежек, ону йапажам дирек Беним Аллахымын Айоз бинасында, да о артык чыкмайажек дышары. Йазажам онун үстүнä Беним Аллахымын адыны хем Аллахымын касабасынын, ени Иерусалимин адыны, ани гөктän Беним Аллахымдан инер, хем Беним ени адымы.

¹³Кимин вар кулаа, ишитсин, не Айоз Дух сөлеер клиселерä“.

Лаодикийя клисесинä

¹⁴Лаодикийя клисесинин ангилинä йаз: „Бөлä лафедер Амин*, инанч хем доору шаат, башлайан Аллахын йаратмасыны.

¹⁵Билерим сенин йаптыкларыны, сән диилсин не суук, не дä хашлак. Еер олайдын суук йада хашлак!

* 3:14 Амин – аннамасы «инанч».

¹⁶Ама чүнкү сән ылыжасын – не сууксун, не дә хашлаксын, фырладажам сени аазымдан.

¹⁷Зерә сән деерсин: зенгиним, зенгиннендим да бишей ичин зорум йоктур; ама билмеерсин, ани сән зайыф, заваллы, фукаара, көөр хем чыплаксын.

¹⁸Сана насаат едерим, ани сагтын аласын Бендән алтын, атештән пакланмыш, ки зенгинненәсин, бийаз рубалар, ки гиинәсин, да гөрүнмесин сенин айып чыплаклыын, хем илач, ки гөзлерини йаалайасын да гөрәсин.

¹⁹Бән азарлээрым хем сырайа койэрым хепсини, кими северим. Ол чалышкан да дөн Бана гүнахлырыннан.

²⁰Тә, дурэрым капуда да урэрым. Еер биркимсей ишидәрсейди Беним сесими да ачарсайды капуйу, гирежәм да софрайа отуражам онуннан, о да Бенимнән.

²¹Ким енсейежек, она изин вережәм Бенимнән отурсун Беним чорбажылык скемнемдә, нижә дә Бән енесдим да отурдум Беним Бобамнан Онун чорбажылык скемнесиндә.

²²Кимин вар кулаа, ишитсин, не Айоз Дух сөлеер клиселерә“».

Гөктеки чорбажылык скемнеси

4 Бундан сора бактым да тә, гөктә бир капу ачык. Өндеки сес, ани ишитгийдим, бензәр труба сесинә, деди бана: «Пин бурайы, да гөстережәм сана, не ләазым олсун бундан сора».

²Хемен Айоз Дух конду бана, да тә, гөктә курулу бир чорбажылык скемнеси. Чорбажы-

лык скемнесининдә отурадды Бириси.

³О, ким отурадды, гөрүнмеси бензәрди йаспис хем кырмызы акик ташына. Чорбажылык скемнеси долайлыды гөк кушааннан, бензәр зүмрүт ташына.

⁴Чорбажылык скемнесинин долайында варды таа ирми дөрт чорбажылык скемнеси. Бу скемнелердә ирми дөрт аксакал отурадды, гийимни бийаз рубаларлан. Хепсинин башында варды алтын фенец.

⁵Чорбажылык скемнесиндән чыкарды чимчириклар, гөк гүрүлтүлери хем уултулар ишидиләрди. Өнүндә йанарды йалынны еди шафк, ангылары Аллахын еди Духудур.

⁶Чорбажылык скемнесинин өнүндә шишедән, кристал гиби, бир дениз варды. Скемненин ортасында хем долайында дурарды дөрт дири йаратык, долу гөзлән өнүндән хем ардындан.

⁷Илк йаратык аслана беззәрди. Икинжи йаратык данайа бензәрди. Үчүнжү йаратыын үзү инсан үзүнә бензәрди, дөрдүнжү йаратык са учар картала бензәрди.

⁸Бу дөрт йаратыын хербириндә варды алгышар канат. Доз-долай, дышандан хем ичйандан, долуйдулар гөзлән. Гежә-гүндүз дурмамайжа дейәрдиләр: «Айоз, айоз, айоз Чоккудретли Сааби Аллах, Ким варды, Ким вар хем Ким геләр».

⁹Озаман, незаман йаратыклар метиннеерлар, икрамнээрлар хем шүкүр едерлар чорбажылык скемнесиндә Отураны, Ким дивеч йашээр,

¹⁰бу вакыт ирми дөрт аксакал, дүшүп үзүкөйну чорбажылык скемнесиндә Отуранын өнүндә, баш иилдерләр Она, Ким дивеч йашээр, да, фенецлерини Онун өнүнә койуп, деерләр:

¹¹«Сана, Сааби Аллах, йарашэр каблетмәә метинник, икрам хем кудрет, зерә Сән йараттын хепсини, оннар, Сенин истедииннән йарадылып, вар олдулар».

Кузу ачэр мұхұрлұ колайы

5 Сора чорбажылык скемнесиндә Отуранын саа елиндә гөрдүм бир кийат коласы* йазылы ики тарафындан хем еди мұхұрлән мұхұрлұ.

²Гөрдүм бир куветли англии, ким баарды бүүк сеслән: «Кимә йарашэр, ки бу колайы ачсын да копарсын мұхұрлерини?»

³Булунмады кимсей не гөктә, не ердә, не дә ер алтында, ки ачабилсин бу колайы да бакабилсин онун ичинә.

⁴Бән чок ааладым, зерә кимсей булунмады, кимә йарашарды ачсын /да окусун/ бу колайы, не дә артык баксын онун ичинә.

⁵Аксакаллардан бириси деди бана: «Аалама! Тә, Аслан – Одур Иуданын тамызлыындан, Давидин көкүндән – Ким енесди. О ачабиллир колайы да копарабиллир еди мұхұрү».

⁶Чорбажылык скемнесинин, дөрт йаратыын хем аксакалларын арасында бир Кузу гөрдүм, Ангысы айкача дуарды, сансын кесилмишти. Онун варды еди буйнузу

хем еди гөзү, ангылары Аллахын еди Духу, йолланылмыш бүтүн ер үстүнә.

⁷Кузу гелди да алды колайы чорбажылык скемнесиндә Отуранын саа елиндән.

⁸Ачан алды колайы, дөрт йаратык хем ирми дөрт аксакал дүштүләр үзүкөйну Кузунун өнүндә. Хепсинин елиндә варды бирәр арфа хем алтын чөлмек, долу гүннүклән, недир Аллахын айоз халкынын дуалары.

⁹Бир ени түркү чалардылар, дейип: «Сана йарашэр аласын колайы да ачасын онун мұхұрлерини, зерә Сән буазланмыш олдун да Аллах ичин Кенди каныннан сатын алдын инсаннары хер сенселедән, дилдән, халктан хем миллеттән.

¹⁰Йаптын оннары падишах хем попаз бизим Аллах ичин, да падишахлык едежекләр ер үзүндә».

¹¹Ачан бактым, ишиттим чорбажылык скемнесинин, йаратыкларын хем аксакалларын долайындан чок ангиллерин сеслерини. Оннарын сайысы биннән бин хем оннан бин он бин.

¹²Оннар бүүк сеслән дейәрдиләр: «Буазланмыш Кузуйа йарашэр каблетсин кудрет, зенгинник, аарифлик, кувет, икрам, метинник хем иссөзлемәк!»

¹³Хепсини, не йарадылы гөктә, ердә, ер алтында хем дениздә, хепсини, не вар орада, ишиттим дейерәк: «Чорбажылык скемнесиндә Отурана хем Кузуйа ии сөз, икрам, метинник, кувет олсун дивечтән дивежә!»

* 5:1 Кола – евелки заманнарда цилиндра гиби сарылы кийат.

14 Дөрт йаратык дейәрди: «Амин». Ирми дөрт асакал дүштүләр үзүкөйну да баш иилттилар Она, /Ким дивеч йашээр/.

Алты мұхұр копарылэр

6 Сора гөрдүм, ани Кузу ачты еди мұхұрүн бирисини, да ишиттим йаратыкларын бирисини, ани деди гөк гүрүлтүсү гиби бир сеслән: «Гел /да бак/!»

2 Ачан бактым, тә, гөрдүм бир бийаз бейгир. Бир атлы варды онун үстүндә, елиндә бир йай. Верилди она бир фенец, да о йолланды нижә енсейижи, ки енсемәк казансын.

3 Ачан Кузу ачты икинжи мұхұрү, ишиттим икинжи йараты, ани деди: «Гел /да бак/!»

4 Йолланды бир ройба бейгир. Онун үстүндә атлы олана верилди изин ер үстүндән услулуу алын, да озаман инсан бири-бирини өлдүрсүн. Атлыя бир бүүк кылыч да верилди.

5 Ачан Кузу ачты үчүнжү мұхұрү, ишиттим үчүнжү йараты, ани деди: «Гел /да бак/!» Ачан бактым, тә, гөрдүм бир кара бейгир. Онун үстүндә атлы оланын елиндә варды бир терезә*.

6 Дөрт йаратыын арасындан ишиттим бир сес, ани дейәрди: «Бир өлчү** боодай бир динара***, үч өлчү арпа бир динара, ама зейтин йаайыны хем шарабы бозма!»

7 Ачан Кузу ачты дөрдүнжү мұхұрү, ишиттим дөрдүнжү йара-

тыын сесини, ани дейәрди: «Гел /да бак/!»

8 Ачан бактым, тә, бир шарга бейгир. Онун үстүндә атлы оланын ады өлүм, да онун ардынжа өлүләр ери геләрди. Верилди оннара изин ерин дөрдүнжү пайы үстүнә, өлдүрсүннәр кылычлан, аачлыклан, чумайлан хем жанаварларлан.

9 Ачан Кузу ачты бешинжи мұхұрү, курбанлык алтында гөрдүм инсаннарын жаннарыны, ангылары буазланмыштылар Аллахын сөзү ичин хем шаатлык ичин, ани йапардылар.

10 Оннар баарардылар бүүк сеслән да дейәрдиләр: «Айоз хем доору Чорбажы, незаманадан даава кесмейежән да жезаламайажан ер үстүндә инсаннары бизим канымыз ичин?»

11 Оннара хербиринә верилди бийаз руба да денилди, ки таа бир раз динненсиннәр, оннарын изметтә кафадарларын хем кардашларын сайысы таманнанынжа, ангылары оннар гиби өлдүрүлежекләр.

12 Ачан Кузу ачты алтынжы мұхұрү, гөрдүм, ани олду бир бүүк ер тепремеси. Гүн карарды кечи йапаасындан бир чувал гиби, ай кан гиби олду,

13 да йылдызлар гөктән ерә дүштүләр, нижә инжир фиданындан дүшер ешил мейвалары, ачан салланэр бир куветли лүзгердән.

14 Гөк бир сарылан кола гиби йок олду, да хепси байырлар хем

* 6:5 Терезә – кантар. ** 6:6 Өлчү – грекчә «хиникс» (1 хиникс – 1,1 литра).

*** 6:6 Динар – бир гүннүк ишин өдемеси.

адалар ерлериндән кымылдан-дылар.

¹⁵ Дүннейин падишахлары, бүүк адамнары, аскер заабитлери, зенгиннери, кудретли инсаннары хем хепси чыраklar хем сербест оланнар сакландылар миналар ичинә хем канара араларына байырларда.

¹⁶ Оннар дейәрдиләр байырлар хем канаралара: «Дүшүн бизим үстүмүзә да саклайын бизи, чорбажылык скемнесиндә Отуранын үзүндән хем Кузунун үфкесиндән,

¹⁷ зерә гелди Оннарын бүүк үфкели гүнү, да ким вар насыл аякча дурсун?»

Мүхүрленмиш 144000 инсан

7 Бундан сора гөрдүм дөрт ангил, ангылары дурардылар ерин дөрт тарафында да тутардылар ерин дөрт лүзгерини, ки лүзгәр есмесин не ер үстүнә, не дениз үстүнә, не дә бир аач үстүнә.

² Сора гөрдүм башка бир ангил, ким калкты гүндуусундан, ангысында варды дири Аллахын мүхүрү. О баарды бүүк сеслән дөрт ангилә, ангыларына изин верилийди, кедерлесиннәр ери хем денизи, дейип:

³ «Кедерләмейин не ери, не денизи, не дә фиданнары, биз Аллахымызын чыраklarынын анныларына мүхүр коймайынжа!»

⁴ Бән ишиттим мүхүрлү оланнарын сайысыны: мүхүрлү олду үз кырк дөрт бин, хепси Израил оолларынын тамызлыкларындан.

⁵ Мүхүрлү олду Иуданын тамызлыындан – оники бин, Рувимин тамызлыындан – оники бин, Гадын тамызлыындан – оники бин,

⁶ Асирин тамызлыындан – оники бин, Неффалимин тамызлыындан – оники бин, Манассийанын тамызлыындан – оники бин,

⁷ Симеонун тамызлыындан – оники бин, Левийин тамызлыындан – оники бин, Иссахарын тамызлыындан – оники бин,

⁸ Зевулонун тамызлыындан – оники бин, Иосифин тамызлыындан – оники бин, Вениаминин тамызлыындан – оники бин.

⁹ Ондан сора бактым да гөрдүм бир бүүк сүрү инсан, ангыларыны кимсей йокту насыл сайсын, хертүрлү миллеттән, сенселедән, халктан хем дилдән, ангылары дурардылар чорбажылык скемнесинин хем Кузунун өнүндә, бийаз рубаларлан гийимни хем хурма даллары еллериндә.

¹⁰ Оннар бүүк сеслән баарардылар: «Куртулмак бизим Аллахтан, Ким отурэр чорбажылык скемнесиндә, хем Кузудан!»

¹¹ Хепси ангилләр дурдулар чорбажылык скемнесинин, аксакалланын хем дөрт йаратыын долайында, үзүкойну дүштүләр чорбажылык скемнесинин каршысында да баш иилттиләр Аллаха, дейерäk:

¹² «Амин! Ии сөз, метинник, аарифлик, шүкүр, икрам, кудрет хем кувет олсун бизим Аллаха дивечтән дивежә! Амин!»

¹³ Бириси аксакаллардан, данышып бана, сорду: «Буннар, ани гийимни бийаз рубаларлан, кимдир оннар хем нередән гелдиләр?»

¹⁴ «Чорбажы, – жувап еттим бән, – сән билерсин». О деди бана: «Буннар о бүүк зеттән гечип-геленнәр. Оннар рубаларыны

йыкадылар хем Кузунун канын-нан бийазлаттылар.

¹⁵Онуштан оннар булунэрлар Аллахын чорбажылык скемнесинин каршысында да измет едерлэр Она гежә-гүндүз Онун Айоз бинасында. Чорбажылык скемнесиндә Отуран чадырыны оннарын үстүнә гережек.

¹⁶Оннар шиндән сора ажыкмайажэк хем сусамайажэк, гүнеш оннары чарпмайажэк, не дә бир башка кызгыннык.

¹⁷Зерә Кузу, ани булунэр чорбажылык скемнесинин ортасында, оннары гүдежек да гөтүрежек йашамак суйунун сызынтыларына. Аллах силежек хер йашы оннарын гөзлериндән».

Единжи мұхүр копарылэр

8 Ачан Кузу ачты единжи мұхүрү, гөктә сансын йарым саат кадар сус олду.

²Гөрдүм еди англи, ани дурардылар Аллахын өнүндә. Оннара верилди еди труба.

³Сора гелди башка бир ангил да дургунду алтар өнүндә, бир алтын кадилница елиндә. Верилди она чок гүннүк, ки Аллахын бүтүн айоз халкынын дуаларыннан койсун алтын алтар үстүнә, ани булунэр чорбажылык скемнесинин өнүндә.

⁴Ангилин елиндән гүннүк түгүнү калкты Аллахын өнүндә айоз халкынын дуаларыннан.

⁵Сора ангил алды кадилницайы да долдурду алтардан атештән коорлан да ерә атты. Озаман гөк гүрүл-

түлери хем уултулар ишидилди, чимчирик чакты хем ер тепреди.

Еди труба

⁶Еди ангил, тутарак еди трубайы, хазырландылар трубалары баартмаа.

⁷Илк ангил трубайы баартты, да толу хем атеш каннан карышык ер үстүнә йаады. Ерин үчүнжү пайы йанды, фиданнарын үчүнжү пайы хем хепси ешил отлар да йанды.

⁸Икинжи ангил трубайы баартты, да сансын бир бүүк йанар байыр тутушту да дениз ичинә атылды. Денизин үчүнжү пайы кан гиби олду.

⁹Үчүнжү пайы оннардан, ани дениз ичиндә йашээрлар, өлдүләр. Үчүнжү пайы гемилердән телеф олду.

¹⁰Үчүнжү ангил трубайы баартты, да гөктән бир бүүк йылдыз, ани йанарды, нижә бир шафк, дүштү акар суларын үчүнжү пайы үстүнә хем су сызынтылары үстүнә.

¹¹Йылдызын ады «Пелин». Суларын үчүнжү пайы ажы олду пелин гиби, да чок инсан өлдү, зерә сулар пек ажы олмушту.

¹²Дөрдүнжү ангил трубайы баартты, да үчүнжү пайы гүнүн, үчүнжү пайы айын хем үчүнжү пайы йылдызларын тутулду, да шафкларынын үчүнжү пайы сүүндү. Гүнүн дә, геженин дә үчүнжү пайы шафксыз калды.

¹³Бактым да ишиттим бир картал*, ани учарды гөкүн ортасында

* 8:13 Картал: кими текстлердә «ангил».

да баарарды бир бүүк сеслән: «Бела, бела, бела ердә йашайаннара калан труба сеслеринин бетеринә, ангыларыны үч ангил баардажэк».

9 Бешинжи ангил трубайы баартты, да гөрдүм бир йылдыз, гөктән ерә дүшүк. Она верилди анатар дипсизлик пынарындан.

2 О ачты дипсизлик пынарыны, да орадан калкты түтүн, бир бүүк фырындан гиби. Бу пынарын түтүнүндән гүн хем хава карарды.

3 Түтүн ичиндән ер үстүнә чекиргеләр чыктылар. Оннара верилди кувет, нижә кувет, ани вар ердеки скорпионнарда.

4 Оннара сымарланды кедерләмесиннәр ердеки отлары хем хич бир ешиллии еки фиданы, ама салт инсаннары, ангыларын анныларында йок Аллахын мұхүрү.

5 Чекиргелерә верилди кувет, диил ки өлдүрсүннәр инсаннары, ама беш ай зеетлесиннәр. Оннарын зеети бензәрди о ажьыйа, ачан скорпион инсаны далээр.

6 О гүннердә инсаннар аарайажэк өлүмү, ама буламайажэklar. Истейежэklar өлсүннәр, ама оннардан өлүм качажэк.

7 Чекиргелерин гөрүнүшү бензәрди женк ичин хазырланмыш бейгирлерә. Башларында варды фенецләр, сансын алтындан, ама үзлери бензәрди инсан үзүнә.

8 Сачлары бензәрди кары сачларына, дишлери дә аслан дишлери гибийди.

9 Гүөслериндә варды зирх, сансын демирдән зирх, да канатларынын уултусу бензәрди чок женк

арабасы сесинә, кошулу бейгирләрлән, ани женгә гидерләр атылама.

10 Оннарын куйруклары хем иинелери, нижә скорпионнарын. Оннарын куведи куйрукларындадыр, ки зеетлесиннәр инсаны.

11 Оннарын үстүнә падишах одур, ким дипсизлиин ангили, кимә чыфгытчасына денер Аваддон, ама урумжасына Аполлион.

12 Бир бела гечти, те, таа ики бела ардына гелер.

13 Алтынжы ангил трубайы баартты, да ишиттим бир сес алтын алтарын дөрт буйнузундан, ани булунэр Аллахын онүндә.

14 О сес, алтынжы ангилә, ани трубайы тутарды, деди: «Салвер дөрт ангили, ангылары баалы бүүк Евфрат дересиндә».

15 Дөрт ангил салверилди, ангылары хазырланмыштылар о саат, о гүн, о ай хем о йыл ичин, ки өлдүрсүннәр үчүнжү пайыны инсандан.

16 Атлы аскерлерин сайысы варды ирми бин керә он бин. Оннарын сайысыны ишиттим.

17 Та несой гөрдүм гөрүмдә бейгирлери хем үстүндә атлылары. Оннарын гүөслериндә зирхләр варды атеш, гөк йакут хем күкүрт ренгиндә. Бейгирлерин кафалары бензәрди аслан кафасына, да аазларындан чыкарды атеш, түтүн хем күкүрт.

18 Инсандан үчүнжү пайы өлдү бу үч беладан – атештән, түтүндән хем күкүрттән, ани чыкарды оннарын аазларындан.

19 Бейгирлерин куведи аазларында хем куйрукларында. Зерә

куйруклары, ангыларында вар кафалар, бензәр йылана, да буннарлан инсаны зетләрдиләр.

²⁰Калан инсаннар, ани өлдүрүлмедиләр бу белалардан, дөнмедиләр Аллаха кенди еллеринин йаптыкларындан. Илери доору баш иилттиләр жиннерә хем алтын, гүмүш, тунч, таш хем аачтан идоллара, ангылары гөрәмеерләр, ишидәмеерләр хем гезәмеерләр.

²¹Оннар дөнмедиләр адам өлдүрмектән, бүү йапмактан, ороспулуктан хем хырсызлыктан.

Ангил бир күчүк кола елиндә

10 Сора гөрдүм башка бир каави ангил, ким инәрди гөктән, сарылы булутлан, да башы үстүндә бир гөк кушаа варды. Үзү гүн гиби, айкалары да атештән дирекләр гибийди.

²Елиндә тутарды ачык бир күчүк кийат коласы. Саа айааны басты Deniz үстүнә, сол айааны да ер үстүнә,

³сора баарды бүүк сеслән, нижә баарэр бир аслан. Ачан о баарды, еди гөк гүрүлтүсү кенди сеслериннән жувап етти.

⁴Ачан еди гөк гүрүлтүсү гүрүлдеди, бән истедим йазмаа, ама ишиттим бир сес гөктән, ани деди бана: «Тут саклы, не еди гөк гүрүлтүсү деди, да йазма бу сөзлери».

⁵Озаман ангил, ангысыны гөрдүм дуаркан Deniz үстүндә хем ер үстүндә, калдырды саа елини гөкә

⁶да емин етти дивеч йашайанын адыннан, Ким йаратты гөкү хем не вар гөктә, ери хем не вар ердә, денизи хем не вар Denizдә,

дейип: «Ойаланмак шиндән сора олмайжэк.

⁷Ама озаман, ачан единжи ангил труба баардажэк, таманнанажэк Аллахын саклы неети, нижә хаберледийди кенди чыракларына, пророклара».

⁸О сес, ани ишиттидим гөктән, енидән лафетти бенимнән да деди: «Гит, ал ачык күчүк колайы ангил елиндән, ангысы дурэр Deniz хем ер үстүндә».

⁹Гиттим ангилә да дедим, версин бана күчүк колайы. О деди бана: «Ал да и ону, карнында ажы, ама аазында бал гиби татлы олажэк».

¹⁰Алдым күчүк колайы ангил елиндән да идим. Аазымда бал гиби татлыды, ама идиктән сора карным ажылыкклан долду.

¹¹Сора денди бана: «Сән енидән ләазым пророклук едәсин чок халклар, миллетләр, дилләр хем падишахлар ичин».

Ики шаат Аллахтан

11 Верилди бана бир сааз, нижә бир өлчү, да денди: «Калк да өлч Аллахын Айоз бинасыны, курбанны хем орада баш иилденери.

²Ама айоз бинанын дышанкы аулуну өлчүлмедик брак, зерә о верили миллетлә, да оннар чийнейежекләр айоз касабайы кырк ики ай.

³Беним ики шаадыма вережәм кувет пророклук етсиннәр бин икиүз алтмыш гүн, гийимни чуваллан.

⁴Оннар – ики зейтин аажы хем ики шамдал, ани дурэрлар ерин Саабиси онүндә.

⁵Еер биркимсей истәрсейди оннары кедерлемәә, атеш чыкажэк оннарын аазларындан да йудажэк оннарын душманнарыны. Ким истеер оннары кедерлемәә, о ләәзым бутакым өлдүрүлсүн.

⁶Оннарын вар заабитлии капасыннар гөкү, ки йаамур йаамасын окадар вакыт, некадар пророклук едерләр. Оннарын вар заабитлии, сулары кана чевирсиннәр да ери хертүрлү белаларлан чарпсыннар, кач керә истейежекләр.

⁷Оннар шаатлыкларыны таманнадыйнан, жанавар, ани калкэр дипсизликтән, оннарлан женк едежек да, енсейип, оннары өлдүрежек.

⁸Оннарын гүүделери бракылы олажэк бүүк касабанын ана йолу үстүндә. О касабә духчасына адланэр „Содом“ хем „Мысыр“, нередә оннарын Саабиси дә ставроза герили олду.

⁹Инсаннар хер халктан, миллеттән, тамызлыктан хем дилдән оннарын гүүделерини сииредежекләр үч бучук гүн да бракмайажэклар, ки мезара койулсуннар.

¹⁰Ер үзүндә йашайаннар севи нежекләр, шенненежекләр хем баашыш бири-биринә йоллайажэклар, зерә бу ики пророк зеетледиләр ер үзүндә йашайаннары.

¹¹Ама үч бучук гүндән сора Аллахтан йашамак духу гирди оннара, да икиси дә калктылар аякча. Бүүк корку каплады хепсини оннары, ким сииредәрди.

¹²Бу ики пророк ишитти гөктән бир бүүк сес, ани оннара деди: „Пинин бурайы!“ Оннар гөкә бир булут ичиндә калктылар, да

оннарын душманнары буну гөрдүләр.

¹³Осаат бир бүүк ер тепремеси олду, да касабанын онунжу пайы йыкылды. Бу ер тепремесиндән еди бин киши өлдү, да калан инсан коркудан Гөктеки Аллахы метиннедиләр.

¹⁴Икинжи бела гечти, да тез йаклашэр үчүнжү бела».

Единжи труба баардылэр

¹⁵Единжи ангил трубайы баарты, да гөктән бүүк сесләр ишидилди, ани дейәрди: «Дүннә падишахлыгы гечти бизим Саабинин хем Онун Христозун елинә, да О падишахлык едежек дивечтән дивежә».

¹⁶Ирми дөрт аксакал, ани отуардылар Аллахын каршысында кенди чорбажылык скемнелериндә, дүштүләр үзүкойну да баш иилттиләр Аллаха,

¹⁷дейәрәк: «Шүкүр едериз Сана, Сааби Аллах, Чоккудретли, Ким вар, Ким варды /хем Ким геләр/. Зерә Сән каблеттин бүүк кудредини да башладын падишахлык етмәә.

¹⁸Миллетләр үфкелендийдиләр, ама шинди Сенин үфкән гелди. Вакыт да гелди, ки өлүләрә даава кесәсин, өдек верәсин пророклара, Сенин чыракарына, хем айоз халкына, оннара, ким икрамнээр Сенин адыны, күчүклерә хем бүүклерә, хем телеф едәсин оннары, ким телеф едер ер үзүнү».

¹⁹Аллахын гөктеки Айоз бинасы ачылды, да Онун Бааланты Сандыы Айоз бинасында гөрүндү. Чимчирик чакты, уултулар хем гөк

гүрүлтүлери ишидилди, ер теп-
реди хем бүүк толу фургунасы
копту.

Кары хем дракон

12 Гөктә бир бүүк нышан гө-
рүндү: бир кары гүннән са-
рылы, ай айаклары алтында, ба-
шында да бир фенец* оники йыл-
дызлан.

²Кары маамулду, дуудурмак
аарыларындан зетленәрди хем
баарарды.

³Сора бир башка нышан гөктә
гөрүндү: бүүк бир кырмызы дра-
кон еди кафайлан хем он буйнуз-
лан, кафаларында да еди коро-
на** варды.

⁴Онун куйруу, гөктеки йылдыз-
ларын үчүнжү пайыны сүрүкле-
йип, ерә дүшүрдү. Сора дракон
дикилди карынын өнүнә, ани ләй-
зымды дуудурсун, ки дуудурдуу
заман ушааны йутсун.

⁵Кары дуудурду бир оол – бир
чоҗук, ангысы хепси миллетлери
демир бастоннан гүдежек. Ушаа
хемен алынды Аллахын өнүнә, Ал-
лахын чорбажылык скемнесинә.

⁶Ама кары пустийалаа качты,
нередә онун ичин ер Аллахтан ха-
зырланмышты, ки орада бин ики-
үз алтмыш гүн бесленсин.

⁷Гөктә олду женк. Михаил ан-
гиллериннән барабар дракона кар-
шы женк еттиляр. Дракон хем онун
ангиллери да женк етти,

⁸ама каршы дурамадылар, ар-
тык оннара гөктә ер булунмады.

⁹Бүүк дракон, евелки йылан,
ангысына денер диавол хем шей-
тан, ани бүтүн дүннейи алдадәр,
ерә атылды хем онуннан барабар
онун ангиллери дә.

¹⁰Бән ишиттим бир бүүк сес
гөктән, ани дейәрди: «Шинди
куртулмак, кудрет, бизим Алла-
хын падишахлыгы хем Христо-
зунун заабитлии ерлештирилди,
зерә ашаа атылды бизим кар-
дашларын кабаатландырыжысы,
ким гежә-гүндүз оннары кабаат-
ландырады бизим Аллахын
өнүндә.

¹¹Оннар енседиләр ону Кузу-
нун каныннан хем кенди шаат-
лыкларынын сөзүннән, зерә ар-
тык кенди жаннарыны кыймады-
лар да өлүмә вердиләр.

¹²Онугтан севинин, гөкләр хем
гөктә йашайаннар! Ама вай сизә,
ер хем дениз! Зерә сизә диавол
бүүк үфкейлән инди, билерәк ани
аз вакиды калды!»

¹³Дракон, ачан гөрдү, ани ерә
атылмыш олду, башлады коола-
маа карыйы, ангысы дуудурмуш-
ту чоҗуу.

¹⁴Ама карыйа ики бүүк картал
канады верилди, ки учабилсин
йыланын өнүндән пустийалаа,
кенди еринә, нередә дойурулажэк
бир вакыт, вакытлар хем йарым
вакыт***.

¹⁵Дракон кенди аазындан су
салверди, нижә бир акар дерә, ка-
рынын ардына, ки ону, селлән
алып, гөтүрсүн.

* 12:1 Фенец – ешилликтән йапылмыш, енсейижинин башына койулан бир халка.

** 12:3 Корона – алтын хем паалы ташлардан йапылы, падишахын башына койу-
лан бир халка. *** 12:14 Бир вакыт, вакытлар хем йарым вакыт – үч бучук йыл.

¹⁶ Ама ер йардым етти карыйа, ачты аазыны да йутту суйу, ани дракон аазындан салвермишти.

¹⁷ Дракон карыйа үфкеленди да гитти женк етмää карынын сенселесиндән калма инсаннан, ангылары Аллахын сымарламакларыны таманнээрлар хем ангыларында вар шаатлык Иисус ичин. Сора денизин куму үстүндä дурду*.

Еди кафайлан

хем он буйнузлан жанавар

13 Озаман гөрдүм, дениздән чыкаркан, бир жанавар он буйнузлан хем еди кафайлан. Буйнузларында варды он корона хем кафаларында Аллахы көтүлейән адлар.

² Жанавар, ани гөрдүм, барса бензәрди. Онун бажаклары айы бажаклары гибийди, аазы са нижә аслан аазыйды. Дракон она кенди кудредини, чорбажылык скемнесини хем бүүк заабитлии верди.

³ Онун кафаларындан бири сансын йаралыйды да өлүм атиминдейди, ама бу өлүм йарасы алышты, да бүтүн дүннә шашарак гитти жанаварын ардына.

⁴ Оннар баш иилттиләр дракона, зерä о заабитлик верди жанавара. Сора баш иилттиләр жанавара, дейерäk: «Ким жанавар гиби, ким женк едäбилик она каршы?»

⁵ Верилди она бир ааз, ани сөләрди шишкин сөзләр хем көтүлафлар. Верилди заабитлик, ки кырк ики ай ишлесин.

⁶ О аазыны ачты да башлады Аллахы көтүлемää. Көтүледди Онун

адыны хем айоз чадырыны – гөктä йашайаннары.

⁷ Верилди изин, айозларлан женк йапсын да енсесин оннары. Онун заабитлии олду хербир тамызлык, халк, дил хем миллет үстүнä.

⁸ Хепси йашайаннар ер үстүндä она баш иилдежек, кимин адлары дүннейин курулмасындан буазланмыш Кузунун йашамак кийадында диил йазылы.

⁹ Кимин вар кулаа, ко ишитсин!

¹⁰ Ким лäазым есирлää гитсин, есирлää гидежек, ким лäазым кылычлан өлдүрүлсүн, кылычлан өлдүрүлежек. Бу халда Аллахын айоз халкы лäазым олсун сабур хем инанч.

Жанавар ики буйнузлан

¹¹ Сора гөрдүм бир башка жанавар, ани чыкарды ер ичиндән. Онда варды ики буйнуз, бензәр кузу буйнузларына, ама лафедәрди дракон гиби.

¹² О ишләрди хеп о заабитликлән, ангысыннан илк жанавар да ишләрди, ки ер хем ердä йашайаннар баш иилтсиннәр илк жанавара, ангысынын өлүм йарасы алышты.

¹³ Окадар бүүк нышаннар йапарды, ани атеш гөктән ерä инсанын өнүндä йаадырарды.

¹⁴ Ердä йашайаннары алдадарды бу нышаннарлан, ани верили она йапсын жанаварын өнүндä, да ердä йашайаннара сөләрди, йапсыннар бир идол жанавар ичин,

* 12:17 Дурду: кими текстлердä «дурдум».

ангысы кылычтан йараланды, ама саа олду.

¹⁵Она изин верилди, ки жанаварын идолуна солук версин, жанаварын идолуну лафетгирсин хем сымарласын, ки өлдүрүлсүн хепси, ким баш иилтмеер жанаварын идолуна.

¹⁶О йапарды, ани күчүк-бүүк, зенгин-фукаара, сербест-чырак олсун, хепсинä дамга саа елинä йада аннысына койулсун,

¹⁷ки кимсей сатамасын хем аламасын бишей, кимдä йок бу дамга, ани жанаварын ады йада онун адынын сайысы.

¹⁸Бу халда лäйзым аарифлик. Кимин вар фикири, сайсын жанаварын сайысыны, зерä о – инсан сайысы. Онун сайысы: алты үз алтмыш алты.

Кузу хем үз кырк дөрт бин киши

14 Сора бактым да гөрдүм Кузуйу дураркан Сион байыры үстүндä. Онуннан барабар варды үз кырк дөрт бин киши, ангыларын анныларында йазылыды онун ады хем Бобасынын ады.

²Ишиттим гөктән бир сес, чок сулар уултусу гиби, бензәр бир бүүк гөк гүрүлтүсүнä. Бу сес, ани ишиттим, сансын арфажылар сеси, ангылары арфаларлан чалэрлар.

³Оннар чалардылар бир ени түркү, чорбажылык скемненин, дөрт йаратыын хем аксакалларын онүндä. Кимсей үүренämärди бу түркүйү, үз кырк дөрт бин кишидән каарä, ангылары сатын алынмыш бу ердән.

⁴Буннар, ким булаштырмады кендини карыларлан, зерä оннар

темиздир. Гидерләр Кузунун ардына, нерейи О гидер. Оннар сатын алынмыш инсан арасындан, нижä илк дуумушлар Аллаха хем Кузуйа.

⁵Оннарын аазларындан хич йалан чыкмады. Оннар курсурсуз /Аллахын чорбажылык скемнесинин онүндä/.

Үч ангил

⁶Сора гөрдүм бир башка ангил, ани учарды гөк ортасында, гетирерäk дивеч Ии Хабери, ки хабер версин ердä йашайаннара – хер миллетä, тамызлаа, дилä хем халка.

⁷О бүүк сеслән дейәрди: «Коркун Аллахтан да Ону метиннейин, зерä гелди Онун даава вакыды. Баш иилдин Она, Ким йаратты гөкү, ери, денизи хем су сызын-тыларынь».

⁸Онун ардына икинжи бир ангил гитти, дейерäk: «Дүштү, дүштү Вавилон, бүүк касаба, ангысы кенди ороспулуунун кызгын шарбыннан сулады хепси миллетлери!»

⁹Үчүнжү ангил гитти оннарын ардына, дейерäk бүүк сеслән: «Ким баш иилдер жанавара хем онун идолуна да кабледер онун дамгасыны кенди аннысына еки елинä,

¹⁰о ичежек Аллахын кызгыннык шарабыны, дөкүлү карышылмадык Онун үфкä филжанына, да зетленежек айоз ангиллерин хем Кузунун онүндä атешлән хем күкүртлән.

¹¹Оннарын зетлеринин түтүнү дивеч калкажэк. Гежä-гүндүз оннарын раады олмайжэк, ким

жанавара хем онун идолуна баш иилдер хем жанаварын адынын дамгасыны кабледер.

¹²Бу халда лăйзым сабурлу олсун Аллахын айоз халкы – оннар, ким Аллахын сымарламакларыны таманнээрлар хем инанч калэрлар Иисуса».

¹³Ишиттим гөктән бир сес, ани деди: «Йаз, мутлу бүүндән өтăй өлүләр, ким өлер Саабинин изметиндă!» «Доору, – деер Дух, – оннар динненсиннәр савашмакларындан, зерă оннарын йаптыклары оннарын ардына гидер».

Ердă бичмăк вакыды

¹⁴Сора бактым, да тă, бир бийаз булут. Булут үстүндă отуарды бириси, ким бензеер Адам Оолуна. Онун башында варды бир алтын фенец, елиндă дă бир кескин орак.

¹⁵Айоз бина ичиндән бир башка ангил чыкты да баарды бүүк сеслән булут үстүндă Отурана: «Ал орааны да бич! Зерă гелди бичмăк вакыды, ерин берекеди етишти».

¹⁶Булут үстүндă Отуран атты орааны да ер бичилди.

¹⁷Бир башка ангил гөктеки Айоз бинадан чыкты. Онун да варды бир кескин ораа.

¹⁸Сора алтардан чыкты таа бир ангил, кимин варды заабитлии атеш үстүнă. О бир бүүк сеслән баарды Она, Кимдейди кескин орак, дейип: «Ал кескин орааны да топла салкымнары ерин баа чо-туундан, зерă үзүмнери олду».

¹⁹Ангил атты орааны ерин үс-түнă, топлады ерин баа чогуунун берекедини да атты Аллахын бүүк кызгыннык шарапанасына.

²⁰Ўзүмнәр чииненди шарапа-нада касабадан дышары. Кан ак-ты шарапанадан, артык бейгирле-рин кантырмаларынадан, да бин алты үз стадийа* кадар даалды.

Еди ангил хем еди бела

15 Гөктă гөрдүм башка бир бүүк хем шашмаклы нышан. Бу – еди ангил, ани ташыйардылар еди сон белалары. Аллахын ўфкеси бу белаларлан битти.

²Гөрдүм сансын шишедән бир дениз, карышык атешлән. Дурэрлар бу шишедән дениз үстүндă, Аллахтан арфалар еллериндă, оннар, ким жанавары, онун идолу-ну, /дамгасыны/ хем адынын са-йысыны енседиләр.

³Моисейин, Аллахын чыраа-нын, түркүсүнү хем Кузунун түркүсүнү чаларак, деерләр: «Бүүк хем шашмаклы Сенин ишлерин, Сааби Аллах, Чоккудретли! Доору хем хақына Сенин йолларын, миллетлерин** падишахы!»

⁴Ким Сендән, Сааби, коркмээр да метиннăмеер Сенин адыны? Зерă салт Сән айозсун. Хепси миллетләр гележекләр да баш иилдежекләр Сенин өнүндă, зерă белли олду Сенин доору иш-лерин».

⁵Ондан сора бактым, да Айоз бина – гөктеки Шаатлык чадыры – ачылды.

* 14:20 1600 стади – 296 километра. ** 15:3 Миллетлерин: чок текстлердă «асир-лерин», бир-ики тексттă «айозларын».

⁶ Айоз бинадан чыкты еди ангил, ангылары ташыйардылар еди белайы, гийимни темиз йалабык кетеннән хем гүүслериндән алтын кушаклан кушалы.

⁷ Дөрт йаратыын бириси еди ангилә верди еди алтын чөлмек, долу Аллахын кызгынныыннан, Ким дивеч йашээр.

⁸ Айоз бина Аллахын метиннииндән хем кудрединдән долду түтүннән. Кимсей гирәмеди Айоз бина ичинә, битмейинжә еди ангилин еди беласы.

Аллахын үфкеси хем еди чөлмек

16 Ишиттим Айоз бина ичиндән бир бүүк сес, ани деди еди ангилә: «Гидин да еди чөлмектән дөкүн ер үстүнә Аллахын кызгынныны!»

² Илк ангил гитти да дөктү онун чөлмеендән ер үстүнә. Пейдаланды титси хем ажы йаралар инсаннарда, кимдә варды жанаварын дамгасы хем кимнәр баш иилдәрдиләр онун идолуна.

³ Икинжи ангил дөктү чөлмеени дениз үстүнә, да су өлү каны гиби олду. Хепси, не йашээр дениз ичиндә, өлдү.

⁴ Үчүнжү ангил дөктү чөлмеени акар сулар үстүнә хем су сызынтылары үстүнә, оннар да кан гиби олдулар.

⁵ Ишиттим су ангилени, ким дейәрди: «/Сааби,/ ани варсын, вардын хем айозсун, Сән доору йаптын, ани бөлә даава кестин.

⁶ Зерә оннар дөктүләр Сенин айоз халкынын хем пророкларынын каныны, да Сән вердин оннара кан, ичсиннәр. Оннара бу йарашэр».

⁷ Ишиттим бир сес курбанниктан, ани дейәрди: «Өлә, Сааби Аллах, Чоккудретли, хақына хем доору Сенин дааваларын».

⁸ Дөрдүнжү ангил дөктү чөлмеени гүнүн үстүнә. Изин верилди гүнә, йаксын инсаннары кызгынныыннан.

⁹ Инсаннар каурулдулар титси сыжактан. Оннар көтүләрдиләр Аллахын адыны, Кимин бу белалар үстүнә варды заабитлии, ама гүнахларындан Аллаха дөнмедиләр хем Ону метиннәмедиләр.

¹⁰ Бешинжи ангил дөктү чөлмеени жанаварын чорбажылык скемнеси үстүнә, да онун падишахлыы каранныкланды. Инсаннар ажыдан диллерини далардылар.

¹¹ Оннар гөктеки Аллахы көтүледиләр ажылары хем йаралары бетеринә, ама кенди йаптыкларындан дөнмедиләр.

¹² Алтынжы ангил дөктү чөлмеени бүүк дерә Евфрат үстүнә да онун суйу куруду, ки йол хазырлансын гүндуусундан падишахлара.

¹³ Гөрдүм, ани драконун аазындан, жанаварын аазындан хем йаланжы пророкун аазындан чыкты үч фена дух, курбаалара бензәр.

¹⁴ Буннар жин духлары, ангылары мераклы нышаннар йапэрлар. Оннар чыкэрлар бүтүн дүннә падишахларына, ки топласыннар оннары бирери женк етмәә Аллахын, Чоккудретлинин, о бүүк гүнүндә.

¹⁵ «Тә, Бән гелерим, бир хырсыз гиби! Не мутлу, ким уйанык дурэр хем хазыр тутэр кенди рубаларыны, ки чыпак гезмесин да айыплыы гөрүнмесин!»

¹⁶О духлар падишахлары топладылар бир ерә, ани чыфгытчасына денер Армагеддон.

¹⁷Единжи ангил дөктү кеңди чөлмеени хавайа, да /гөктеки/ Айоз бинадан /Аллахын/ чорбажылык скемнесиндән ишидилди бир бүүк сес, ани деди: «Таманнанды!»

¹⁸Озаман чимчирик чакты, уултулар ишидилди, гөк гүрледи, да олду өлә бүүк ер тепремеси, нижә олмадыйды незамандан инсан бу ер үстүндә. Өлә бүүк ер тепремеси олду!

¹⁹Бүүк касаба үч пайа бөлүндү да миллетлерин касабалары йыкылды. Бүүк Вавилон анылды Аллахын өнүндә, да она верилди филжан, ани тутэр Аллахын кызгын үфкесинин шарабыны.

²⁰Хепси адалар качып йок олдулар хем байырлар кайбелдиләр.

²¹Гөктән инсан үстүнә толу йаады. Хербир толунун аарлыы бир талант* кадарды. Толу беласы өлә коркунчту, ки инсан көтүләрди Аллахы бу беланын бетеринә.

*Оросу кары
кызыл жанавар үстүндә*

17 Еди ангиллердән бириси, ангыларында варды еди чөлмек, гелди да лафетги бенимнән: «Гел, – деди, – гөстережәм сана, нижә даава йапылэр бүүк ороспу карыйа, ани чок сулар үстүндә отурэр».

²Ерин падишахлары онуннан ороспулук еттиләр. Онун ороспулук шарабыннан ердә йашайаннар сарфош олдулар.

³Ангил духлан бени бир чол ерә гөтүрдү, да гөрдүм бир кары, ани отурэр кызыл жанавар үстүндә. Бу жанавар долуйду адларлан, ангылар көтүләрди Аллахы, да онун варды еди кафасы хем он буйнузу.

⁴Бу кары ергиван хем койу кырымызы ренкли рубайлан гийимни, алтыннан, паалы ташлан хем такым седефлән донакыйды. Елиндә тутарды бир алтын ока, долу кеңди ороспулуунун ииренч хем мындар ишлериннән.

⁵Аннысында йазылыды бир ад, ангысынын вар саклы аннамасы: «Бүүк Вавилон, ороспулары хем ердеки ииренчликлерин анасы».

⁶Гөрдүм, ани бу кары сарфош олмушту Аллахын айоз халкы канындан, Иисусун шаатлары канындан. Сарп шаштым, ачан ону гөрдүм.

⁷Ангил бана сорду: «Нечин шашэрсын? Бан аннадажам сана саклы аннамайы бу кары ичин хем жанавар ичин, ани ону ташыйэр, хем ангысында вар еди кафа хем он буйнуз.

⁸Жанавар, ангысыны гөрдүн, өнжә варды, ама шинди йок. О дипсизликтән чыкажэк да кайыплаа гидежек. Ердә йашайаннар, кимин адлары дүннейин курулмасындан диил йазылы йашамак кийадында, шашажэklar, гөрүп жанавары, ани өнжә варды, шинди йок, ама генә гележек.

⁹Буну аннамак ичин аарифлик ләазым. Еди кафа – еди байыр, ангыларын үстүндә отурэр кары, хем еди падишах.

* 16:21 1 талант – 40 килограм.

¹⁰Оннардан беши дүштү, бири вар, ама өбүрү таа гелмеди. Ачан да гележек о, лаязым аз вакыт калсын.

¹¹Жанавар, ани онжя варды, ама шинди йок, о секизинжи падишах хем едисиндән бири, ани кайып-лаа гидер.

¹²Он буйнуз, ани гөрдүн – он падишах, ангылары таа каблетмедилар падишахлыгы, ама падишах заабитлиини кабледежеклар бир саада жанаварлан барабар.

¹³Оннарда хепсиндә вар бир неет, да кенди кудретлерини хем заабитликлерини жанавара вережеклар.

¹⁴Оннар Кузуйлан женк едежеклар, ама Кузу оннары енсейежек, зерә Одур саабилерин Саабиси хем падишахларын Падишахы, хем ким Онуннан барабар, оннар чаарылмыш, сечилмиш хем инанч».

¹⁵Сора ангил деди бана: «Сулар, ангылары сан гөрдүн, нередә отурэр ороспу, – халклар, топлулуклар, миллетлар хем диллар.

¹⁶Он буйнуз хем жанавар, ани гөрдүн, оннар ороспу карыдан азетмейежеклар да ону йалныз хем чыпак бракажэklar. Онун етиндән ийежеклар да атештә йакажэklar ону.

¹⁷Чүнкү Аллах койду үреклеринә, йапсыннар Онун истедиини да бир нееттә кайыл олсуннар жанавара вермәә кенди падишахлыкларыны, Аллахын сөзү таманнанынжа.

¹⁸Кары, ани гөрдүн, о – бүүк касаба, ани ерин падишахлары үс-түнә падишахлык едер».

Вавилонун йыкылмасы

18 Бундан сора гөрдүм бир башка ангил, ани гөктән инәрди, хем кимдә варды бүүк заабитлик. Ер онун шафклыбындан айдыннанды.

²О баарды куветли сеслән да деди: «Йыкылды, йыкылды бүүк Вавилон! Етишти олсун жиннерин йашамак ери, хертүрлү фена духун зынданы, хертүрлү диилпак хем ииренч кушун йувасы*.

³Зерә сулады ороспулуунун кызгын шарабыннан хепси миллетлери. Ерин падишахлары ороспулук етиллар онуннан, хем ерин безиргеннери зенгиннедилар онун өлчүсүз сефалыбындан».

⁴Сора ишиттим гөктән башка бир сес, ани деди: «Чык орадан, Беним халкым, ки пай алмайасын онун гүнахларындан да зетләнмейясин онун белаларындан.

⁵Зерә онун гүнахлары, үст-үстә йывылып, гөкә етишти, да Аллах онун кабаатларыны аклына гетирди.

⁶Она өлә верин, нижә о сизә верди. Ики катына геери чевирин йаптыклары ичин. Окайлан, нейлән сизә шарап хазырлады, ики катына таа чок геери она верин.

⁷Некадар кендини мететти хем сефалык сүрдү, окадар зет хем кахыр она чевирин. Зерә о кенди-кендинә деер: „Падишахка гиби отурэрым, диилим дул хем хич кахыр чекмейежам!“

* 18:2 «Хертүрлү диилпак хем ииренч кушун йувасы»: кими текстлердә «хертүрлү диилпак кушун йувасы, хертүрлү диилпак хайванын йувасы».

8 Онуштан бир гүндә онун үс-түнә гележек белалар – чума, кахыр хем аачлык. Атештә йакылмыш олажэк, зерә каавийдир Сааби Аллах, ани она даава йапэр.

9 Ерин падишахлары, ани онуннан ороспулук егтиләр хем сефалык сүрдүләр, аалайажэклар хем сызлайажэклар онун ичин, ачан гөрежеклар түтүнү онун йангынындан.

10 Коркуйа дүшежеклар онун зетлериндән, да, узакта дуруп, дейежеклар: „Вай, вай, бүүк касабa, каави касабa Вавилон! Бир саат ичиндә жезаны булдун“.

11 Ерин безиргеннери аалайажэклар хем сызлайажэклар онун ичин, зерә оннарын малларыны шиндән сора йок ким сатын алсын.

12 Маллары алтындан, гүмүштән, паалы таштан, седефтән, инжә кетендән, ипектән, ергиван хем койу-кырмызы ренкли парчалардан, хертүрлү ии кокулу аачтан, хертүрлү филдиши кабы, хертүрлү кабы ен паалы аачтан, тунчтан, демирдән хем мермердән,

13 корицайы, специйайы, гүннүү, смирна йаайыны, ладаны, шарабы, зейтин йаайыны, исләә уну, боодайы, сырлары, койуннары, бейгирлери, талигалары хем чыраклары – инсаннары – кимсей алмайажэк.

14 Дейежеклар: „Мейвалар, бее-нилмиш сенин жанындан, елиндән йок олдулар. Хепси паалы хем йалабык ишлерин кайбелдиләр. Оннары сән шиндән сора буламайажан“.

15 Бу малларын безиргеннери, ани Вавилондан зенгиннедиләр,

узакта дуражэклар, коркарак онун зетлериндән, да аалайажэклар хем сызлайажэклар,

16 дейип: „Вай, вай, бүүк касабa! О инжә кетеннән, ергиван хем койу-кырмызы ренкли рубаларлан гийимнийди, донакльиды алтыннан, паалы ташларлан хем седефлән.

17 Букадар чок зенгинник бир саат ичиндә кайбелди!“ Хер геминин капитаны, йолжулары, гемижилери хем хепси, ким дениздән йашамасыны тутарды, узакта дурардылар.

18 Ачан гөрдүләр онун йангынындан түтүнү, баардылар, дейип: „Ангы касабa вар бу бүүк касабa гиби?“

19 Башларына тоз аттылар да, аалайып хем сызлайып, баарардылар: „Вай, вай, бүүк касабa! Онда паалы малларындан зенгиннеди хепси, кимин варды дениздә гемилери. Бир саатта бош калды!“

20 Ей, гөк, севин онун башына геленнәр ичин! Севинин, Аллахын айоз халкы, апостоллар хем пророклар, зерә Аллах она даава кести хем доорулуунузу чыкарды».

21 Озаман бир куветли ангил калдырды бир таш, ани бензәрди бүүк дермен ташына, да атты ону дениз ичинә, дейип: «Бөлә бүүк куветлән атылажэк бүүк касабa Вавилон, да ондан сора гөрүлмейежек.

22 Артык сендә ишидилмейежек арфа чаланнарын, түркүжүлерин, кавал хем труба чаланнарын сеси. Артык сендә хич бир занаат устасы булунмайажэк хем дермен уултусу ишидилмейежек артык сендә.

²³Артык кандилин шафкы сени айдыннатмайажэк, гүвää хем гелин сеси артык сендä ишидилмейежек, зерä сенин безиргеннерин дүннейин он адамнарыйды, хем сенин бүүжүлүүннән хепси миллетлär алдандылар.

²⁴Зерä сендä пророкларын хем Аллахын айоз халкынын хем хепси ердä буазлананнарын дökүлү каннары булунду».

Севинмелик гөктä

19 Ондан сора бир бүүк сес ишиттим гөктä, нижä чок инсан калабалы, ани дейärди: «Алилуйа*, куртармак, метинник, икрам хем кувет бизим Аллаха!

²Зерä актыр хем доорудур Онун даавалары. Чүнкү О даава йапты бүүк ороспу карыйа, ким бүтүн ери ороспулууннан хайырсызлаа гөгүрдү. Она жеза верди кенди чыракарынын каннары ичин, ани онун елиндән дökүлдү».

³Сора икинжи сыра дедилär: «Алилуйа! Ороспу карынын түтүнү калкär йукары дивечтän дивежä!»

⁴Озаман ирми дөрт аксакал хем дөрт йаратык капандылар да баш иилттилär Аллаха, Ким отурурду чорбажылык скемнесиндä, дейип: «Амин! Алилуйа!»

⁵Чорбажылык скемнесиндән ишидилди бир сес, ани дейärди: «Метиннейин бизим Аллахы сиз, хепси Онун чыракалары, күчүк-бүүк, ани Ондан коркэрсыныз!»

⁶Сансын чок инсан калабалынын сесини ишиттим, нижä чок

сулар уултусу, бүүк гөк гүрүлтүлеринä бензär, ани дейärди: «Алилуйа, бизим Сааби Аллах, Чоккудретли, башлады падишахлык етмää.

⁷Севинелим хем шенненелим, метинник Она верелим, зерä Кузунун дүүн вақыды гелди, да гелини кендини хазырлады.

⁸Гелинä верилди, гиинсин, темиз, йалабык инжä кетен рубалар». Инжä кетен рубалар – Аллахын айоз халкынын доору ишлери.

⁹Ангил деди бана: «Йаз, не мутлу теклиф едилмишлär Кузунун дүүнүнä!» Сора деди бана: «Буннар хақына сөзлär – Аллахын сөзлери!»

¹⁰Бән дүштүм онун аяакларына, ки она баш иилдейим, ама о деди бана: «Сакын, буну йапма, бән кафадарым сана хем сенин кардашларына, ангылары шаатлык едерлär Иисус ичин. Аллаха баш иилт, зерä Иисус ичин шаатлык – пророклук духу».

Атлы бийаз бейгир үстүндä

¹¹Сора гөрдүм ачылмыш гөкү, да тä, бир атлы бийаз бейгир үстүндä. Ады Онун «Инанч» хем «Хак», Ким доору даава йапэр хем женк едер.

¹²Гөзлери атеш йалыны гиби, башында вар чок корона. Бир ад Онда йазыльйды, ани кимсей билмеер, ондан кендисиндән каарä.

¹³О гийиймнийди рубайлан, ани кана далдырылмыш. Онун ады – Аллахын Сөзү.

¹⁴Гөктеки аскерлär Онун ардына йолландылар бийаз бейгирлärлән

* 19:1 Алилуйа – чыфyt дилиндä «Саабийи метиннейин».

атлы хем темиз хем бийаз инжә кетен рубаларлан гийиймни.

¹⁵Онун аазындан бир биленик кылыч чыкэр, ки онуннан миллетлери дүүсүн, да Кендиси бир демир бастоннан гүдежек оннары. Кендиси дә чиинейежек шарапаны, нередә йапылэр Аллахын, Чоккудретлинин, кызгын үфкесинин шарабы.

¹⁶Онун рубасы хем чантысы үстүндә бир ады вар йазылы: «Падишахларын Падишахы хем Саабилерин Саабиси».

¹⁷Гөрдүм бир ангил, ани дуррду гүндә да бүүк сеслән баарды хепси кушлара, ани учардылар гөк ортасында: «Учун, топланын Аллахын бүүк софрасына,

¹⁸ки ийәсиниз өлү падишахларын, аскер заабитлеринин хем кудретли адамнарын етини, бейгирлерин хем атлыларын етини, сербест хем чырак, күчүк хем бүүк, херкезин етини!»

¹⁹Гөрдүм жанавары хем дүннә падишахларыны хем оннарын аскерлерини, ангылары топландылар, ки женк етсиннәр Онуннан, Ким атлы бейгир үстүндә хем Онун аскериннән.

²⁰Жанавар хем йаланжы пророк, ани йапарды мераклы нышаннар жанаварын өнүндә, тутулдулар. Йаланжы пророк бу нышаннарлан алдатты оннары, ким каблеттийджи жанаварын дамгасыны хем ким баш иилдәрди жанаварын идолуна. Икиси дә диридән атылдылар атеш гөлүнә, ани күкүртлән йанэр.

²¹Ама каланы өлдүрүлдү кылычлан, ани бейгир үстүндә ат-

лынын аазындан чыкарды. Хепси кушлар оннарын етиндән дойундулар.

Бин йыл падишахлык

20 Гөрдүм бир ангил, ани гөктән инәрди. Онун елиндә варды дипсизлиин анатары хем бир бүүк синжир.

²О тутту дракону, евелки йыланы, ангысы – диавол хем шейтан, да баалады ону бин йыла.

³Атты ону дипсизләә, сора, орайы капайып, үстүнү мұхұрледи, ки шансора алдатмасын миллетлери бин йыл гечмейинжә. Бундан сора о ләәзымды салверилсин бир парча вақыда.

⁴Гөрдүм чорбажылык скемнелерини хем отураннары оннарын үстүндә, ангыларына верилди заабитлик, даава йапсыннар. Гөрдүм инсаннарын жаннарыны да, ангыларын кафалары кесилмишти, зерә шаатлык едәрдиләр Иисус ичин хем насаат едәрдиләр Аллахын сөзүнү. Оннар жанавара хем онун идолуна баш иилтмемиштиләр хем онун дамгасыны кенди анныларына хем еллеринә каблетмемиштиләр. Оннар дирилдиләр да падишахлык етиләр Христозлан барабар бин йыл.

⁵Бу – илк дирилмәк. Каланы өлүлердән дирилмедиләр, бин йыл таманнанмайынжа.

⁶Мутлу хем айоз оннар, кимин вар пайы илк дирилмектә. Оннарын үстүнә икинжи өлүмүн йок куведи. Оннар Аллахын хем Христозун попазлары олажәклар да Онуннан падишахлык едежәклар бин йыл.

Шейтанын жезасы

7 Бин йыл таманнандыктан сора, шейтан зынданындан салверилежек

8 да чыкажэк, ки алдатсын миллетлери, ангылары ерин дөрт тарафында йашээрлар – Гогу хем Магогу – да топласын оннары бирери женк ичин. Оннарын сайысы денизин куму гиби.

9 Оннар чыктылар ерин хер тарафына да долайладылар Аллахын айоз халкынын лагарыны хем севгили касабайы. Ама гөктән /Аллахтан/ атеш йаады да, оннары йакып, күл етти.

10 Диавол, ани оннары алдарды, атеш хем күкүрт гөлүнә атылды, нередә вар жанавар хем йаланжы пророк, да гежә-гүндүз дивечтән дивежә зеетленежекляр.

Өлүләр ичин даава

11 Гөрдүм бир бүүк бийаз чорбажылык скемнеси хем Ону, Ким отурурду онун үстүндә. Ерлән гөк Онун үзүндән качтылар да кайбелдиләр.

12 Гөрдүм өлүлери – күчүклери хем бүүклери, ани аякча чорбажылык скемнесинин өнүндә дурардылар. Кийатлар ачылдылар, сора бир башка кийат ачылды, йашамак кийады, да өлүлерә, оннарын йаптыкларына гөрә, даава йапылды, бакарак она, не йазылды кийатларда.

13 Озаман дениз геери верди өлүлери, ани варды онда. Өлүм хем өлүләр ери дә верди өлүлери, ани варды оннарда. Да херкезинә

даава йапылды оннарын йаптыкларына гөрә.

14 Өлүм хем өлүләр ери атеш гөлүнә атылдылар. Бу атеш гөлү – икинжи өлүм.

15 Кимин ады йашамак кийадында йазылы олмады, о атеш гөлүнә атылды.

Ени Иерусалим

21 Сора ени гөкү хем ени ери гөрдүм. Зерә евелки гөк хем евелки ер гечмиштиләр, дениз дә йокту артык.

2 Бән, /Иоан/, гөрдүм айоз касабайы, Ени Иерусалими, ани гөктән, Аллахтан инәрди, хазыр гелин гиби, ангысы донаклы кенди кожасы ичин.

3 Чорбажылык скемнесиндән бир бүүк сес ишиттим, ани дейәрди: «Будур, Аллахын чадыры инсаннар арасында! О йашайажэк оннарлан. Оннар Онун инсаны олажэк, хем Кенди Аллах оннарын арасында оннарын Аллахы олажэк.

4 Аллах хер йашы оннарын гөзлериндән силежек. Артык өлүм олмайажэк. Артык ааламак, сызламак хем ажы олмайажэк. Зерә евелки ишләр гечти».

5 Чорбажылык скемнесиндә Отуран деди: «Тә, хепсини ени йапэрым». Сора деди: «Йаз, зерә бу сөзләр хақына хем доору».

6 Сора деди бана: «Таманнанды! Бәним Алфа хем Омега, Баш хем Сон. Ким сусады, Бән она йашамак суйунун сызынтысындан вережәм, парасыз ичсин.

7 Ким енсейежек, о буннары еденежек. Бән она Аллах олажәм, о да бана оол олажэк.

⁸Ама коркаклар, инансызлар, ииренч оланнар, өлдүрүжүлөр, ороспулук еденнәр, бүүжүлөр, идоллара баш иилденнәр хем хепси йаланжылар, оннарын пайлары гөлдә, ани атеш хем күкүртлән йанэр. Бу – икинжи өлүм».

⁹Еди ангилдән бириси, ангыларында варды еди чөлмек, долу еди битки белаларлан, гелип, лафетти бенимнән: «Гел, – деди, – гөстережам сана Кузунун гелинини, карысыны!»

¹⁰Духлан гөтүрдү бени бир бүүк хем үүсек байыра да гөстерди айоз касабайы, Иерусалими, ани гөктән, Аллахтан инәрди.

¹¹Орада варды Аллахын метинни, да онун шафкы бензәрди бир чок паалы таша, йаспис ташына, ани йалабыр, кристал гиби.

¹²Долайлыды бир бүүк хем үүсек дуварлан. Дуварда варды оники токат, да оники ангил бекләрди токатларда, ангыларын үстүндә Израилин оники тамызлы адылары йазылыды:

¹³Гүндуусуна доору үч токат, пойраза доору үч токат, үүленә доору үч токат, гүнбатысына доору үч токат.

¹⁴Касаба дуварынын варды оники темел ташы, нередә йазылыды Кузунун оники апостолларын адылары.

¹⁵Ангил, ани бенимнән лафедәрди, тутарды алтындан бир сааз, ки касабайы хем онун токатлары хем дуварларыны өлчсүн.

¹⁶Касаба ерлешикти дөрт көшели. Онун узуннуу хем генишлии биртүрлү. Ангил касабайы саазлан

өлчтү да булду оники бин стади*; узуннуу, генишлии хем үүсеклиии биртүрлү.

¹⁷Өлчтү онун дуварыны да булду үз кырк дөрт ендезә адам өлчүсүннән, ангил өлчүсү дә хеп өлә.

¹⁸Дувар йапылыды йаспис ташындан, ама касаба – темиз алтындан, пак шишә гиби.

¹⁹Касаба дуварынын темеллери донаклыды хертүрлү паалы ташларлан: илк темели – йаспис, икинжиси – сапфир, үчүнжүсү – халкидон, дөрдүнжүсү – зүмрүт,

²⁰бешинжиси – дамарлы акик, алтынжысы – кырмызымсы акик, единжиси – сары йакут, секизинжиси – берил, докузунжусу – топаз, онунжусу – сары зүмрүт, онбиринжиси – гиацинт, оникинжиси – аметист.

²¹Оники токат – оники седефтән, хербир токат бирәр седефтән йапылы. Касабанын ана йолу йапылы темиз алтындан, дурук шишә гиби.

²²Айоз бина орада гөрмедим, зерә Сааби Аллах, Чоккудретли, хем Кузу айоз бина орада.

²³Касабанын йок ләазымныи гүн ичин еки ай ичин, орада шафк етсиннәр дейни, зерә Аллахын метинни айдыннадэр касабайы, хем Кузу – шафк орада.

²⁴Миллетләр касабанын айдыннында гезежеклар. Дүннә падишахлары орайы кенди шанныкларыны гетирежеклар.

²⁵Касабанын токатлары гүндүз хич капанмайажэк, зерә гежә орада олмайажэк.

* 21:16 12000 стади – 2220 километра.

²⁶Миллетлерин метинни хем икрамы хем паалы ишлери орайы гетирилежек.

²⁷Бишей мындар орайы гирмеежек хем кимсей, ким йапэр ииренч ишлэр хем йалан сөлеер, ама саде оннар, ангыларын адлары йазылы Кузунун йашамак кийадында.

22 Ангил гөстерди бана йашамак суйунун дересини, ани кристал гиби йалабык. О сызэр Аллахын хем Кузунун чорбажылык скемнесиндэн.

²Касабанын ана йолунун ортасында, деренин ики тарафында булунэр йашамак фиданы, ани оники түрлү мейва йапэр, хер айкенди мейвасыны верер. Бу фиданын йапраклары миллетлерин алышмасы ичин.

³Хем хич бишей бетвалы орада олмайажэк. Ама Аллахын хем Кузунун чорбажылык скемнеси орада олажэк, хем Онун чыраклары Она измет едежеклар.

⁴Онун үзүнү гөрежеклар, адыны анныларында ташыйажэклар.

⁵Артык гежэ олмайажэк, хем шафк диил лаязым оннара, не дә гүн айдынны, зерэ Сааби Аллах айдыннадажэк оннары. Оннар дивечтэн дивежэ падишахлык едежеклар.

⁶Сора ангил деди бана: «Бу сөзлэр хақына хем доору. Сааби, пророкларын духларынын Аллахы, ангилени йоллады, ки гөстерсин Кенди чыракларына, не тездэ лаязым олсун».

Иисусун икинжи гелмеси

⁷«Тэ, тез гелерим. Мутлу, ким таманнээр пророклук сөзлери, ани вар бу кийатта!» – деер Иисус.

⁸Бән, Иоан, о, ким буннары гөрдү хем ишитти. Ачан ишиттим хем гөрдүм, ангиле айакларына дүштүм, ким бана буннары гөстерәрди, ки баш иилдейим она.

⁹Ама о деди бана: «Сакын, буну йапма, зерэ бән саде изметкерим, нижэ сән хем сенин кардашларын пророklar хем оннар, ким бу кийадын сөзлери таманнээр. Бир Аллах баш иилт».

¹⁰Сора деди бана: «Бу кийадын пророклук сөзлери мұхүрләмейәсин, зерэ вакыт йакын».

¹¹Ким көтүлүк йапэр, таа йапсын көтүлүк. Ким кирли, кирли калсын. Ким доору, таа йапсын доорулук. Ким айоз, таа айозлансын».

¹²Иисус деер: «Бән тездэ гелерим, өдәәм бенимнән, ки херкезэ йаптыкларына гөрә верейим».

¹³Бәним Алфа хем Омега, Биринжи хем Битки, Баш хем Сон.

¹⁴Мутлу оннар, ким рубаларыны йыкээр*, ки доорулуклары олсун, имәә дейни йашамак фиданындан хем, токатлардан гечип, касаба ичинә гирмәә!

¹⁵Дышанда көпеклар, бүүжүләр, оросулук еденнәр, өлдүрүжүләр, идоллара баш иилденнәр, оннар, ким север йалан сөлемәә хем алдадэр.

* 22:14 Рубаларыны йыкээр: кими текстлердә «онун сымарламакларыны таманнээр».

¹⁶Бән, Иисус, йолладым беним ангилими, ки сизә бөлә шаатлык етсин клиселәр ичин. Бән – Давидин көкү хем сенселеси, йалабык сабаа йылдызы.

¹⁷Дух хем гелин деер: „Гел!“ Ким ишидер, десин: „Гел!“ Су-суз олан гелсин хем ким истеер, йашамак суйу парасыз алсын!»

¹⁸Херкезинә шаатлык едерим, ким бу кийадын пророклук сөзлерини ишидер: еер биркимсей бишей бу сөзләрә екләрсейди, Ал-

лах она белалары, ани бу кийатта йазылы, еклејејек.

¹⁹Хем, еер биркимсей бишей бу пророклук кийадын сөзлериндән чыкарарсайды, Аллах онун пайыны йашамак фиданындан хем айоз касабадан, ани бу кийатта йазылы, чыкарајэк.

²⁰О, ким шаатлык едер бу ишләр ичин, деер: «Хакына, тездә гелерим!» Амин! Ей, гелсәнә, Сааби Иисус!

²¹Сааби Иисусун иивергиси олсун херкезлән! /Амин./

Еклемеләр

СӨЗЛҮК

Адам Оолу: бутүрлү Иисус адларды Кендисини. Бутүрлү Мессийа адланэр Ески Баалантыда, Даниилин кийадында (Дан. 7:13) хем башка Айоз Йазыларда. Бу адлан Иисус истәрди гөстөрсин, ани О Кендиси Мессийа хем Падишах. Башка тарафтан, Иисус Кендини сайарды инсаннан бир, онун ичин дейәрди Кендиси ичин «Адам Оолу».

Айоз бина: йалныз бир кääмил йапы, йапылы маасуз Аллаха изметчилик ичин. Айоз бинанын аулу ичиндä варды курбаннык, нередä гетириләрди курбан гүнах ичин хем башка курбаннар. Бу бинайы баштан йапты падишах Соломон. Бозгунжулуктан сора ону енидän йапты Зоровавел. Сора бунун да еринä башка бир Айоз бина йапты падишах Ирод. Айоз бина ичиндä Аллахлан адамын булушмак ерийди.

Айоз Йазылар: дин кийатлары, йазылы Аллахын пророкларындан, ангылары гирәрди Ески Баалантыйа. Иисус Христоздан сора буннара Ени Баалантынын кийатлары екленди.

Аксакал: Израилин миллет өндөржилериндän бири.

Аллахтан корканнар: тайфәннар, ангылары иудей дининä дөнмүш, ама кесикли олмамаштылар.

Алтар: маса, нередä попаз гүннүк-ләрди.

Баш попаз: иудейлердä ен бүүк попаз, ани кулланарды Синедриону. Салт онун варды доорулуу йылда бир сыра гирсин Айоз бинанын Ен айоз еринä.

Билгичләр: бак *Закон үүредижилери*.

Веелзевул: шейтанын адларынын бириси (фена дулларын башы).

Давид: Израилин ен анылмыш падишахы, Иуданын сенселесиндän.

Динар: гүмүш монета – Рома императорлуунда файдаланырды. (Бир гүннүк ишин парасы.)

Закон: Айоз Закон йада Моисейин закону, Библиянын илк беш кийады. Бу кийатларда йазылы дүннейин курулмасы ичин, илк инан адамнары ичин, Израил халкы ичин, оннарын Мысырдан бошандырылмаклары ичин, Айоз бина ичин, курбаннар ичин хем попазлык сырлары ичин. Законда йазылыды он сымарламак, ани Аллах верди Моисейä, йазып Кенди пармааннан ики йонулмуш таш үстүндä. Закон аннадэр, нижä дүшер севмää Аллахы хем йакын оланыны (инсаны).

Закон үүредижилери: инсаннар, ким ии билирди Закону да инсана аннадырды. Иисусун вакидында оннар бир күчүк бөлүм инсанды, ангылары чок сайгылыдылар иудейлерин арасында. Оннардан чойу Синедрионун азаларыйды.

Зилотлар: урум дилиндä «чок чалышканнар». Иудейлерин дин политиклери, ангылары чок чалышардылар корусуннар иудей динини тайфәннарын адетлериндän да бакардылар женклän куртарсыннар инсаны Рома заабитлииндän. Олур, ки Иисусун оники апостолун бириси, Симон Кананит, өнжä бу группанды.

Иудейләр: чыфытлар.

Кесиклик: еркек органын ужунун дерисини кесмäk. Аллахын Авраамнан баалантысына гөрä, хербир иудей чожук лääзым каблетсин кесиклик секизинжи гүнү дуумактан сора.

Кесиклиләр: иудейләр (чыфытлар).

Колонада: бир өртүлү ер, нередä инсан гезäбилер хем дурабилер.

Курбаннык: бир ер, нередә иудейләр курбан гетирәрдиләр Аллаха Законун сырасына гөрә.

Левийлиләр: Израилин оники тамызылынын бириндән, Левий тамызылындандылар. Попаз диилдиләр, ама попазлара йардым едирдиләр. Айоз бинада псалмаларлан хем музыкайлан Аллахы метиннәрдиләр, курбан хайваннары курбан ичин хазырлардылар хем башка ишләр йапардылар. Израилин оники тамызылындан бири ичин оннара дейәрдиләр «левийлиләр».

Мессийа (урумжа «Христос»): бу чыфгытча сөзүн аннамасы «йааланмыш» йада «Аллахтан сечилмиш». Мессийа – Аллахтан йолланылмыш, ангысы ичин өнжә хабер верилмишти Законун хем Пророкларын кийатларында. Иисусун вақыдында иудейләр бекләрдиләр, ки Мессийа гелсин хем инанардылар, ани О куртаражэк оннары Романын заабитлииндән да куражэк Кенди падишахлыныны.

Нард: паалы, ии кокулу йаа.

Паскеллә йортусу: Ени Баалантыда Хамурсуз йорту да адланэр. Бу йортуда иудейләр анэрлар гежейи, ачан Аллах, Моисейин заманында, куртарды оннары Мысырдан, нередә есирликтә булунардылар.

Попаз: изметкәр Айоз бинада Иерусалим касабасында, иудейлердә. По-

пазлар ләазымды гетирсиннәр, Моисейин законуна гөрә, хертүрлү курбаннар хем башка изметчилик йапсыннар.

Садукейләр: Христозун заманында иудейлердә бир бөлүм үүренмиш адам, ани инанмардылар башка бишейә, не ичин ачык йокту йазылы Моисейин кийатларында. Оннар инанмардылар, ани өлүләр дирилежeklәр хем өлүмдән сора йашамак олажэк. Садукейлерин арасында варды бүүк попазлар.

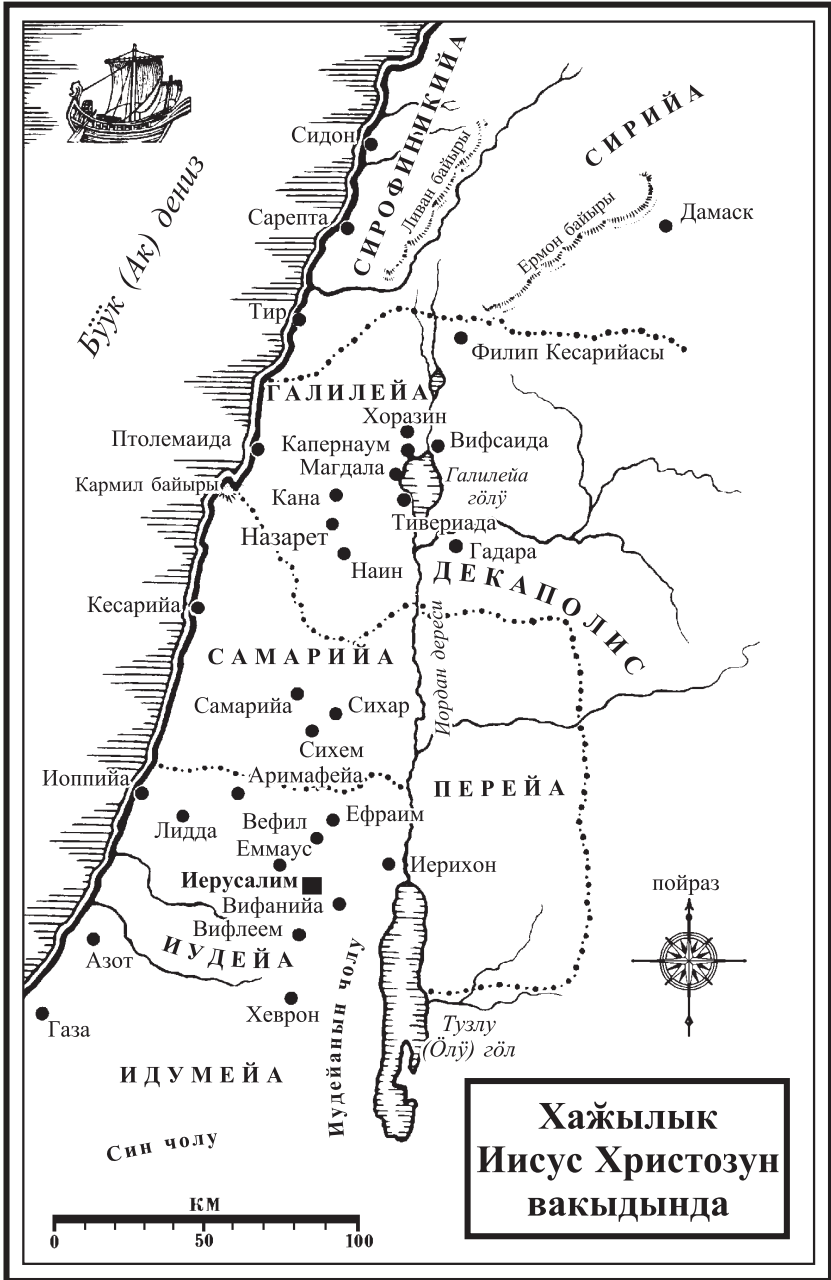
Синагога: бир дин йапысы, нередә иудейләр топланэрлар хер жумертеси гүнү, ки баш иилтсиннәр Аллаха.

Синедрион: Христозун заманында иудейлерин ен үүсек даавасы. Бүүк попазлар, аксакаллар хем билгичлердән (70 кишидән) курулуйду.

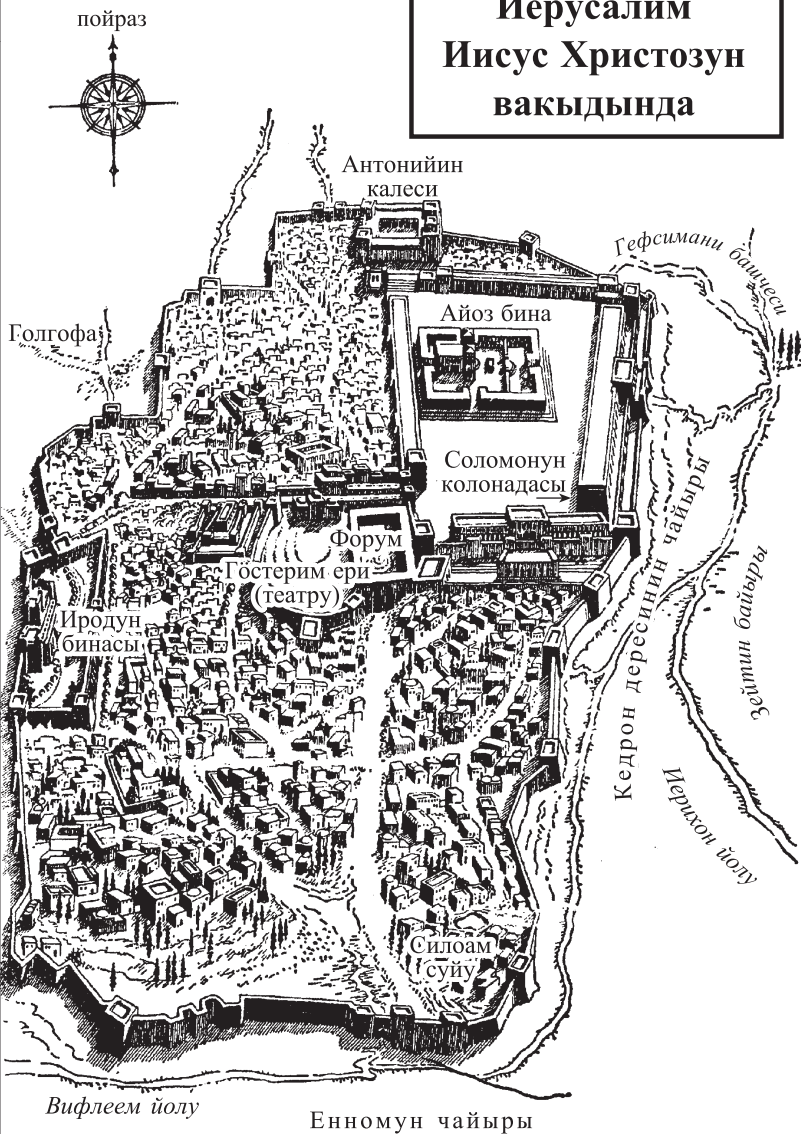
Тайфәннар: 1) диил иудейләр; 2) инсаннар, ани инанэр чок аллахлары.

Фарисейләр: Христозун заманында иудейлердә бир бөлүм адам, ани чалышардылар сыкы тутмаа Моисейин законуну.

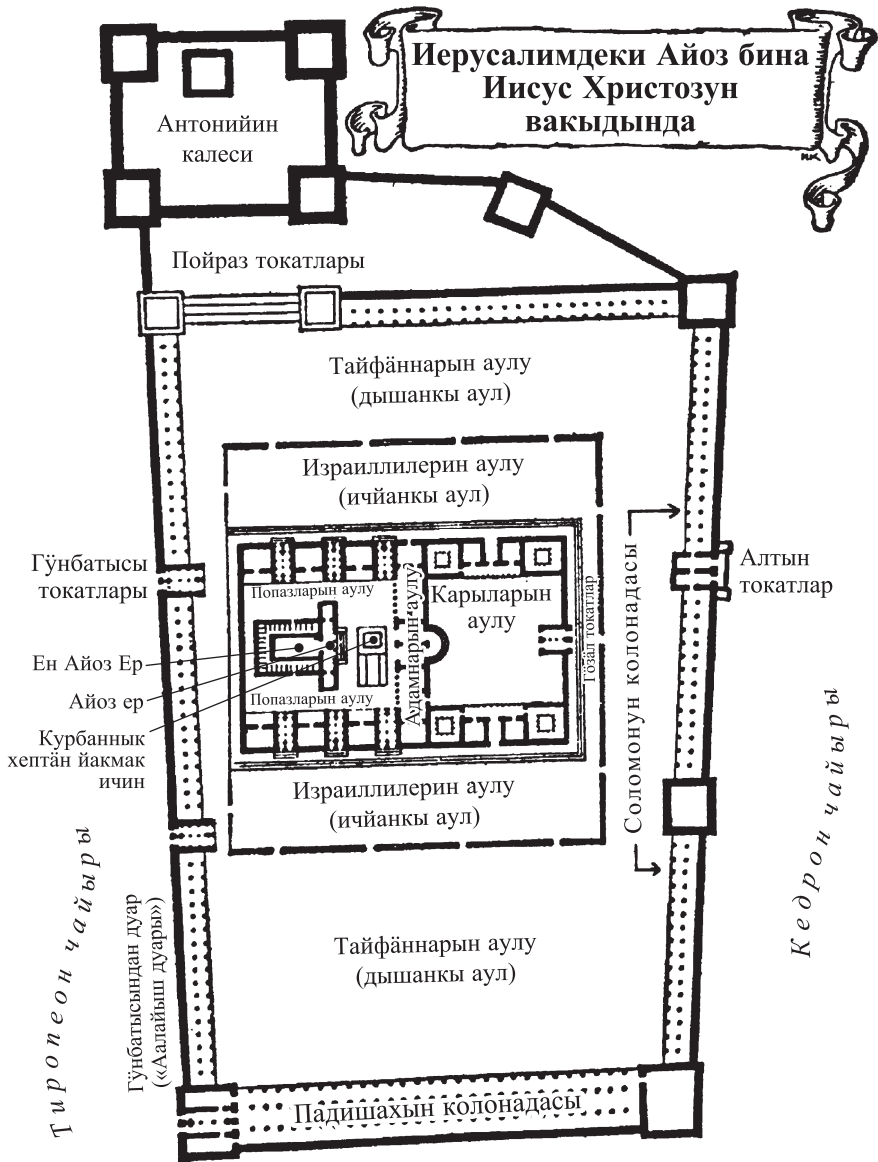
Харччылар: харчлары инсандан топлайаннар Рома императорлуун хазнасына. Иудейләр азетмәрдиләр харччылардан, чүнкү оннар барабар ишләрдиләр тайфән Рома заабитлииннән хем инсандан топлардылар таа чок пара, некадар ләазым.

Иерусалим Иисус Христозун вакыдында

Апостол Павлинин илк мисионерлик гезиси

© UBS, 1994

Апостол Павлинин икинжи мисионерлик гезиси

© UBS, 1994

